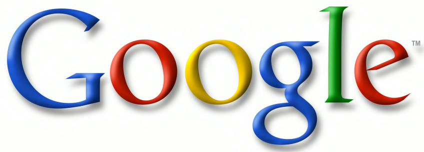
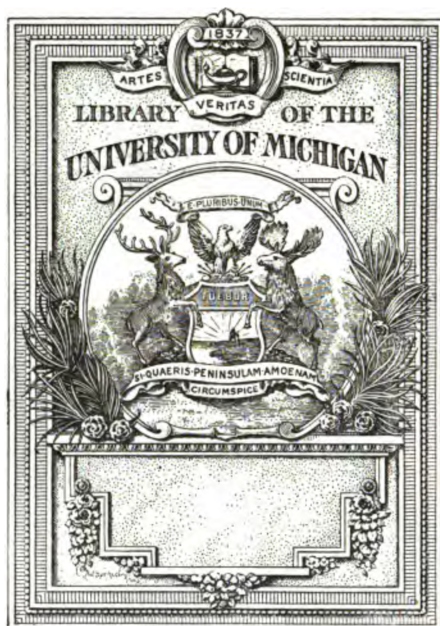

1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT.

FJERDE RÆKKE.

UDGIVET AF

SAMFUNDET FOR DANSK-NORSK GENEALOGI OG

PERSONALHISTORIE

VED

C. E. A. SCHØLLER.

2. BIND.

I KOMMISSION HOS

OTTO B. WROBLEWSKI, OG MARIUS LUND,
KJØBENHAVN CHRISTIANIA

1899.

Det Hoffensbergske Etabl. — Kjøbenhavn.

Indhold.

Tillæg.

Christian Gran Molberg.

Ved H. J. Huitfeldt-Kaas.

Til de Oplysninger, som i nærværende Tidsskrift 3 R. VI, S. 186—99 forefindes om den dristige Bedrager Christian Gran Molberg[1]), der 1765 fradømtes sin Stilling som Garnisonsauditeur og Stabssecretair i Throndhjem, kunne endnu føies flere, der findes i det Norske Rigsarchiv blandt Cancelli-Indlæggene for 6. Decbr. 1780. Blandt flere Forsøg paa igjen at opnaa en offentlig Stilling var ogsaa en Ansøgning fra ham i Aaret 1780 om at blive Politimester i Throndhjem, hvilket ved Hjælp af forskjellige falske Foregivender syntes nær ved at skulle lykkes ham. Rygtet om, at han skulde udnævnes eller endog var udnævnt, var allerede kommet til Throndhjem, hvor det vakte almindelig Misfornøielse, da her just var Skuepladsen for hans tidligere Forseelser, og alle kjendte Forholdet. Stiftamtmanden der, J. W. v. d. Osten, satte sig derfor i Bevægelse og tilskrev 7. Octbr. 1780 det Danske Cancelli, at Rygtet om, at den casserede Garnisonsauditeur C. G. Molberg skulde være beskikket til Politimester i Throndhjem, har vakt almindelig Bestyrtelse og Forundring. Skjønt det ansaaes utroligt, er det bekræftet af den skrevne Avis, men han ansaa det alligevel unødvendigt at remonstrere derimod, da Cancelliet kjendte hans Bedrifter. Da imidlertid Frygten tiltager, og ingen Benegtelse er indløben, vil han nu forestille den Skade, der kunde indtræde ved hans

---

[1]) Ved en Feilskrift lyder Titelen der: Christian Molberg Gran.

Udnævnelse, om hvis utilbørlige Forhold saa mange Beviser foreligge. Han henholder sig til sin egen Erklæring af 25. Octbr. 1777 paa Molbergs Ansøgning af 29. Juli s. A. om Procuratorbevilling samt Stiftamtmand Grambows Brev af 1. Septbr. 1770 i Forening med hans Forhold til Almuen i Anledning af Extraskatten 1767—69. I Anledning af v. d. Ostens Attest af 9. Juli 1779 har Molberg lovet at ville skade ham. Han maa hellere faa Embede paa et andet Sted, hvor hans Forhold er mindre kjendt. For hans fattige Kone og Børns Skyld var det ønskeligt.

I Cancelliet samlede man nu Documenterne angaaende Molbergs forskjellige Forsøg paa at opnaa en Stilling og de Oplysninger, der da fremkom om ham. Et Uddrag af disse Papirer skal her meddeles:

7. Juli 1770 fra Throndhjem ansøger Molberg Kongen om at udnævnes til Procurator ved alle Over- og Underretter i Danmark og Norge, indtil han kan faa noget Embede, der er mere convenable med hans tidligere Charger. — Samme Dag tilskriver han „Hans Høigrevelige Excellence, Geheimeraad og Obersecretair“ (d. e. Otto Thott) om sin fortvivlede Stilling med Kone og mangfoldige smaa Børn. Udnævnelsen udbedes inden 11. August, da han skulde føre en Sag for Consul Brown angaaende Prætension paa 25,000 Rdlr. i Thomas Angells Bo. Han er Licentiatus juris publici, hvorom han, da han i 1752 ansøgte Amtmandskabet i Finmarken, har produceret i Danske Cancelli sit originale Testimonium publicum fra Upsala Academi[1]. — I Anledning af denne Ansøgning afgiver Stiftamtmand O. D. v. Grambow fra Throndhjem 1. Septbr. 1770 følgende Betænkning til Statholder Jacob Benzon: Ansøgeren har ved at bede om saa hurtig Expedition (9. Aug.) villet undgaa „fortrædelige Oplysninger om hans forrige Bedrifter og Levnets Vandel.“ I 1758 skal han have bedraget en Bonde paa Øvre Romerige ved at udgive sig for Statholderens Secretair[2]; han kom under Action

---

[1]) Dette er altsammen opdigtet, da Molberg, der i 1752 var 22 Aar gammel, først blev Student i 1753.

[2]) Den samme Sag, der omtales i Pers. Tidsskr. 3 R. VI, S. 193, og hvorom videre Meddelelse findes nedenfor.

men echapperede, før Dom blev afsagt. Herom ved vistnok Statholderen selv Besked, og Øvre Romeriges Justitsprotocol kan oplyse videre. — Som Stabssecretair nordenfjelds og Garnisonsaudifeur i Throndhjem blev han efter Krigsretsdom af 25. Juni 1765 formedelst udstedte falske Documenter og uredelig Behandling i sit Embede afsat og casseret, hvilket stadfæstedes af Kongen 11. Septbr. s. A. Derpaa begyndte han at agere Vinkelskriver og var fax et tuba under den Skognske Almues Opsætsighed i 1766 i Anledning af Extraskatten. Herfor skal han være godt betalt af Almuen, og da Foged Arnet havde anmeldt dette i den anordnede Commission, udgik der 9. Decbr. 1766 fra Rentekammeret en Befaling om at hindre Molberg i at fremture i sin Virksomhed. Skjønt Stiftamtmanden alvorlig erindrede ham om at entholde sig fra ulovlige Practiquer og Vinkelskriveri under Trudsel om Arrest, har han dog raadført de stridende Parter og skrevet Memorialer og Suppliquer for Almuen, hvormed man har conniveret, da ingen Klage er indløben. Han har ogsaa forsøgt at gaa i Rette som Procurator, men er ved Dommernes lovmæssige Eragtninger afvist, da hans paaberaabte Testimonium fra Upsals Academi formentlig ikke kan give ham nogen Adgang. Med Forundring bemærkes, at slig Person i 1752 har havt den Dristighed at anholde om Amtmandskabet i Finmarken[1]). — Da Procuratores ifølge Lovens 1. Bog 9. Cap. 8. Art. og Forordn. af 19. Aug. 1735 bør være gode, oprigtige og uberygtede Mænd, formodes Statholderen hverken nu eller i Fremtiden at anbefale Molberg til saadan Stilling, „hvorved mange enfoldige Folks Velfærd kunde spildes.“ — I en Erklæring, dat. Christiania 8. Septbr. 1770 henholder Statholder Benzon sig hertil.

1777 8. Juli begjærede Molberg i Anledning af en Ansøgning til Kongen (om Procuratorbevilling) en Attest af Stiftamtmand J. W. v. d. Osten, men denne, der henholder sig til Stiftamtmand Grambows og egne tidligere Erklæringer, vil kun paategne, at han som en brødløs Mand med Kone og mange

[1]) Herom se foregaaende Side.

Børn selvfølgelig er fattig, men at han paa Grund af, hvad tidligere er passeret, ikke kan anbefale hans Ansøgning til Bønhørelse.

Fra Throndhjem 25. Octbr. 1777 afgiver Stiftamtmand v. d. Osten, efter Paalæg fra Cancelliet af 2. Octbr. s. A., en Erklæring i Anledning af Molbergs Ansøgning, dat. Throndhjem 29. Juli 1777, om Procuratorbevilling i Throndhjems Stift. Der findes ikke nu mere Grund dertil end ved den videre gaaende Ansøgnlng i 1770, da Stiftamtmand Grambow fraraadede det og fremlagde Dommen af 25. Juni 1765, idet Molberg endnu fremturer i at ophidse Folk til ugrundede Processer og Klagemaal, hvorved han skjuler sig under andres Navne, saa han ikke kan overbevises, ja han bruges endog af de beskikkede Procuratorer. Stiftamtmanden har paa forskjellig Maade søgt at hindre hans Virksomhed i denne Retning men med liden Virkning; saaledes har nu Anna Catharina Wonsheim af Throndhjem indgivet en Besværing over Stiftamtmanden, hvori han behandles paa en høist fornærmelig Maade, og hvortil Molberg er Forfatteren.

Fra Kjøbenhavn 2. Juni 1780 ansøgte nu Chr. G. Molberg om Politimesterembedet i Throndhjem. Han angiver, at han ved Studeringer paa inden- og udenlandske Academier paa sin Morbroder Baron Holbergs Bekostning har søgt at gjøre sig skikket for Fædrelandets Tjeneste[1]. I sine anbetroede Charger som Garnisonsauditeur og Stabssecretair ved nordenfjeldske Generalitet har han vundet sine Superieurers Agtelse som en duelig Mand og Kong Frederik V.s Løfte om bedre Employ. Siden 1765, da alle Fribataillonerne i Norge og Fæstningsbetjentene reduceredes, har han været brødløs og i kummerfulde Vilkaar, især da hans Arv, 4000 Rd., opbrændte ved Bergens Ildebrand[2], hvorom edeligt Thingsvidne findes i Kammerarchivet, og da han paa sin Opreise fra Kjøbenhavn i 1760 ved Skibbrud Natten til 16. Octbr. (Jubelfestdagen) mistede alt, hvad han eiede af Gods

[1]) At ogsaa dette er opdigtet er paavist i Persh. Tidsskr. 3 R. VI.

[2]) Herom se Persh. Tidsskr. l. c. S. 188. Arvens Størrelse er vistnok meget overdreven.

og Ekvipage for 800 Rdlr., hvorom i Kammerarchivet er nedlagt edelig Skibsforklaring med Øvrighedens Attest[1]). Hans Tilstand er bleven tungere, da hans „Ægteskab med afdøde Generalmajor Fuchses[2]) Brodersøns Datter“ er velsignet med 15 levende Børn. Herom paaberaabes Attester fra forskjellige Mænd i Throndhjem, hvis Originaler ere leverede Hr. Geheimestatssecretair (d. e. Grev O. Thott). I Tillid til Kong Fred. V.s Løfte har han ikke villet bebyrde Kongens Kasse med nogen Pension (!).

Der vedligge Attester, alle af Juli 1779, fra Etatsraad N. Collin, Generalauditeur F. Collin, Justitsraad H. Hornemann, I. Parelius, Capellan ved Frue Kirke, (i Mag. Wittrups Fravær) samt fra Byens 12 Mænd (Oluf Tangen, Hans Jepsen, A. And: Philip Weiser, M. Niese, Just Hansen, Cornelius Busch, H. Brandt, P. Schmidt, Peder Falch, Herman Hoe, M. Nissen). Attesterne bevidne i det væsentlige hans Fattigdom, mange Børn og syge, sengeliggende Hustru. Børnenes Opdragelse har han sørget vel for, de to ældste ere førte frem til Studeringer, hans Opførsel og Levnet er honnet. Ogsaa hans Skrifter omtales med Ros.

I en Skrivelse til Arveprinsen, dat. Kjøbenhavn 11. Septbr. 1780, beretter Molberg, at han af Kongen er udnævnt til Politimester i Throndhjem, hvortil hans Studier og Kundskaber gjøre ham skikket, ligesom han ved sine Skrifter om Consumptionen og Næringsdriften har gavnet den kongelige Kasse; men Cancellicollegiet vil ikke, at han skal opnaa dette Embede, fordi han i 1765 mistede sine militaire Charger paa Grund af en „Skriverfeil“, han havde begaaet ved at lade sig en Attest mundtlig dictere af en Feldtskjær etc. Kong Frederik V havde derfor, da Forseelsens Ringhed blev ham forklaret, og at det hele mest

[1]) Se Personalh. Tidsskr. l. c. S. 194 f., hvorefter den nævnte Sum 800 Rd. maa ansees lidet sandsynlig.

[2]) Hermed mener Molberg formentlig Generalmajor Andreas Fuchs († 1720, se Dansk Biogr. Lex. V, S. 484), men om denne virkelig var beslægtet med hans Hustru tør vel være tvivlsomt nok, naar hensees til alle hans øvrige upaalidelige genealogiske Angivelser. Antallet af levende Børn i hans Ægteskab var 6, som allerede oplyst i første Artikel, og der synes ikke engang at have været noget Barn, der er dødt i yngre Alder.

beroede paa Had og Forfølgelse, befalet, at han skulde faa et andet convenabelt Embede, som maatte blive vacant, hviket er Geheimeraad Thott bekjendt, som har forestillet ham til 3 Sorenskriverembeder i Throndhjems Stift og tilkjendegivet Stiftamtmand Grambow Kongens Villie. Til Bevis herfor vedlægger han Skrivelser fra Grev Thott til ham, daterede 12. Novbr. 1766, 15. Febr. 1767, 5. Januar 1769 og 2. Marts 1770[1]). Han paastaar, at han i 1768 kunde faaet Regimentskvartermester-Chargen ved 3. Throndhjemske Regiment i den gamle Cancelliraad Arentz's Sted, da Generalitetet gav ham Befaling til at indkomme med Ansøgning, men at han betakkede sig paa Grund af Kongens Løfte[2]). Det er ham særlig magtpaaliggende at kunne blive i Throndhjem, da hans sengeliggende Hustru ikke kan flyttes og 5 af hans Børn ere ganske smaa[3]).

Med en Promemoria, dat. Fredensborg 27. Septbr, 1780, til Hs. Excellence Grev Schack Rathlow oversender Molberg ham Grev Thotts 3de Breve, der vel ikke saa aldeles indeholde Løftet men dog vise, at han har forestillet ham til Embede i Throndhjems Stift, hvilket ikke var skeet uden Kongens Tilladelse.

De ovenomtalte 4 Breve til Auditeur Molberg med egenhændig Underskrift af Grev O. Thott vedligge de øvrige Documenter i Sagen og ere af følgende Indhold:

I. Kjøbenhavn 12. Novbr. 1766, tilkjendegiver, at han har modtaget M.s Brev af 22. passato angaaende hans Ansøgning om Nordmørs vacante Sorenskriveri. Han har svaret M.s „Kjæreste“ (d. e. Hustru), at han skal blive forestillet paa bedste Maade, men Udfaldet beror paa Kongen, og der er mange meriterede.

II. Kbhvn. 15. Febr. 1767, indeholder en Tak til M. for en Nytaarsgratulation. Strindens Sorenskriveri er bortgivet til en anden; hans næste Ansøgning skal blive forestillet paa bedste Maade.

III. Kbhvn. 5. Jan. 1769, indeholder Tak fra Grev Thott

---

[1]) At disse tildels ere forfalskede vil blive omtalt nedenfor.
[2]) At ogsaa dette er usandt, sees nedenfor.
[3]) Alderen var mellem 18 og 9 Aar.

til M. for Nytaarsgratulation og en indlagt „Tællekniv“, forfærdiget af M.s Søn, hvoraf sees hans Behændighed i den Alder[1]), hvoraf mere med Tiden kan formodes. Der sendes 2 Ducater til at kjøbe ham noget for hans anvendte Flid. Hans Ansøgninger skulle blive fremstillede paa bedste Maade, men alt beror paa Kongens Naade, saaledes nu Saltens Sorenskriveri[2]).

IV. Kbhvn. 2. Marts 1770. En Tak til Auditeur M. for en versificeret Nytaarsgratulation.

Desuden vedligger et femte Brev fra Grev O. Thott, dat. Kbhvn. 28. Juni 1765, til Fru Auditeurinde Molberg, der ved Skrivelse af 25. s. M. har henvendt sig til ham angaaende Sagen mod hendes Mand og den ham paalagte Arrest. Denne Sag er T.s Departement uvedkommende og henhører under Generalkrigsdirectoriet, saa han ikke kan melere sig dermed, og nogen Afskrift af Forhøret til ham vilde derfor være en unyttig Bekostning.

Af sidstnævnte Brev sees altsaa, at Fru M., medens Sagen mod hendes Mand fandt Sted i Throndhjem, maa være reist til Kjøbenhavn for at virke til hans Bedste, hvilket imidlertid ikke førte til noget, da Krigsretsdommen over Molberg just faldt i Throndhjem samme Dag, som Fru M.s Brev til Grev Thott er skrevet.

I de 2 førstnævnte Breve til Molberg fra Grev T. viser det sig, af det sidste Tal i hvert af de to Aarstal er rettet fra noget andet, der har været skrevet først men nu ikke kan sees, ligesom hans Titel 3 Gange er rettet til Auditeur i det andet af disse Breve. Formodentlig have ogsaa disse Forandringer vakt Mistanke, ligesom de Oplysninger, der indkom fra Norge; og det sees derfor at være bleven undersøgt i Cancelliet 1) om Nordmørs Sorenskriveri var vacant 12. Novbr. 1766; 2) om Strindens Sorenskriveri 15. Febr. 1767 nylig var bortgivet. Svaret lyder, at Nordmørs Sorenskriveri sidste Gang blev bortgivet 30. Decbr. 1763 til Jacob Madsen Lindemann og Strindens 28. Decbr. 1764 til Jens Christian Heide. Molberg var blandt andre An-

[1]) Han var da paa 9de Aar.
[2]) Dette erholdt Jens Grømbek Wessel, Bestall. af 20. Janr. 1769.

søgere til disse Embeder anført under Nr. 7 og 8. Hermed var det givet, at en Forfalskning var skeet, saavidt det kan begribes, for at der ikke skulde blive for store Sprang i Rækken af de Thottske Breve, og det saaledes kunde faa Udseende af, at M. stod i stadig Forbindelse med den indflydelsesrige Mand. Fra Generalitets- og Commissariatscollegiet (Hauch, Schultze, Pentz, Stange) fik Cancelliet i Brev af 26. Aug. 1780 den Besked, at det ikke er i Besiddelse af Krigsretsdommen over Molberg af 1765, da den blev sendt tilbage, men den er nu atter rekvireret fra Norge. Imidlertid oversendes Afskrift af Collegiets Indstilling af 3. Septbr. 1765, hvorved Dommen med Generalauditeurens Betænkning blev refereret Kongen, der approberede samme. — 1776 havde M. indgivet Ansøgning til Kongen om ordentlig Afsked og Charakter som Generalauditeur, hvilket blev forestillet fra Collegiet men ikke indvilget. — I Anledning af en Cancelli-Promemoria af 30. Aug. 1780 bevidner Generalitets- og Commissariats-Collegiet under 3. Octbr. s. A., at det ikke forholder sig saa, at Molberg i 1768 skulde have faaet Paalæg om at søge Regimentskvartermesterposten ved 3. Throndhjemske Infanteriregiment.

Alle disse Oplysninger vare selvfølgelig knusende for Molberg, og hvor nær han end selv mente at staa til Politimesterposten i Throndhjem, blev imidlertid Hans Christian Klingenberg 6. Decbr. 1780 udnævnt dertil.

Et noget lysere Billede frembyder Betragtningen af C. G. Molbergs Forfatterskab, om han end heller ikke deri har kunnet afholde sig fra Løgnagtighed og Selvros. Til hvad der er meddelt derom i Personalhist. Tidsskr. 3 R. VI, S. 196 f., kan føies følgende, da hans Skrifter nu ere meget sjeldne. Af den nævnte Tale angaaende Vandverket i Throndhjem er der fundet et Exemplar i det Norske Universitetsbibliothek, og dens Titel lyder fuldstændig saaledes: Taksigelses Tale | paa | Hendes Majstæts | Enke-Dronningens | Julianæ Mariæ | Høye Fødsels-Dag den 4 Sept. 1777. | I Anledning af | Det nye og lykkelig fuldførte |

Vand-Spring | i | Trondhjem. | Frembaaren | af | Byens Tolv Mænd. | Tronhiem, | Trykt hos Jens Christensen Winding.

Den er rettet til Byens Indvaanere ligefra „Deres Exellence“ (d. e. Stiftamtmand v. d. Osten) og ned til „fornemme og kiære Medborgere“. I svulstige Talemaader takkes Kongen og alle de kongelige Personer for Vandverket, der er fuldført paa Enkedronningens Fødselsdag. Generalmajor G. F. v. Krogh og Oberstlieutenant Generalveimester Krog omtales tilligemed deres Fortjenester af Verket; ligesaa Major Ejnersen, Johan Daniel Berlin, Overbrandmester i Throndhjem, afdøde Sr. Berg. Det omtales, at det Angellske Legat for Husarme har givet Bidrag. Det hele er undertegnet af 10 blandt Byens 12 Mænd. Dette maa altsaa opfattes saaledes, at Molberg har skrevet Talen i disses Navn.

I det store kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn findes nogle utrykte Arbejder af M., hvorfor her skal gjøres Rede, efter at der ved Overbibliothekar Chr. Bruuns Velvillie har været Anledning til at benytte dem i Christiania:

I. (Nr. 330 in 4to, ny kgl. Saml.) Kort Affhandling | Om | Dee Norske | Wilde Bærs, saasom | Multebærs, Tytebærs, Hindebærs, Tranebærs, | Jordbærs og Blaaebærs etc: etc: | beste Anvendelse | Till | Safter, Wiine og anden Oeconomisk eller Medicinsk Brug. | Et Priis Skrift | Som Besvarelse, over den af det Kongelige Danske Landhusholdnings | Selskab opgivne 17de Priismaterie for Aaret 1780. | af | Christian, Gran, Molberg | Deres Kongelig Mayestæts Stabs Secretair og Auditeur. Foran samme staar: Med udgaven af dette Priis skrift har Forfatteren ikke haft anden hensigt end Med Menneskers Nøtte. — Han siger at have anstillet Forsøg med enkelte Sorter Bær i den Tid af 36 Aar han har holdt Husholdning i Norge, deriblandt 20 Aar som Landmand[1]). De forlangte Prøver kan han ikke skaffe, da han nu opholder sig i Kjøbenhavn, og Attester kunne heller ikke tilveiebringes, da de, som kjendte hans Anvendelse af Bærene, saasom Biskop Gunnerus, Raadmand Alstrup, Krigsraad Gudmansen og

[1]) Disse Antal Aar ere urigtige, idet han først 1760 blev bosat i Norge og i alle Fald til sin Afskedigelse 1765, og vistnok længere, var boende i Throndhjem.

Factor Lassen m. fl., nu ere døde og borte. Han skal dog henvende sig navnlig til Mag. Wittrup og Hr. Parelius, der have Anledning til endnu i Aar at anstille Forsøg. I Aarene 1740—43 herskede en stærk Taage fra Nordcap til Stat, der ødelagde Bær og Planter. Consumptionen har skadet Bærindsamlingen. Han omtaler Generaltoldkammercollegiets Bestemmelse om Consumption af Næper „som af al anden Fisk", men Kong Frederik V bestemte anderledes. I 1741—42 og 1772—73 døde Folk af Hunger (N. Vidensk. Selsk. Skr.) Beretning om Soldaterne paa Vardøhus, der helbrededes ved Brug af Bær. En Norsk Student Pelago eller Peiglo udførte i Italien lignende Cure i Florentz. (Beretning herom fandtes hos Stiftsprovst Thode). Han beskriver derpaa Fremgangsmaaden ved Tillavningen af Bærvin, navnlig af Multer, men samme kan ogsaa bruges ved de fleste andre Sorter. I 1767 tracterede han Biskop Gunnerus, Oberstlieutenant v. Eckleff, Krigsraad Gudmansen, Raadmand Alstrup og Factor Lassen dermed, hvilke antoge den for en sød Madera. Han forærede ogsaa Biskoppen som sin „gamle Halliske academiske Kammerat"[1]) 2de Flasker, som han bevertede nogle fornemme Venner i Throndhjem med, der antoge, at det var en udenlandsk Vin. Fremgangsmaaden, som han meddelte Biskoppen, vilde denne have indført i sin Norske Naturhistorie, hvilket dog hindredes ved hans altfor tidlige Død.

II. (Nr. 1001 in fol., ny kgl. Saml.) Korte Tankker | om | en muelig Forbædring | udi | Nærings Drifterne | Oeconomien og Commercen | udi | Tronhiems Bye og Stifft. | C. G. Molberg. | Skriftet, der er tilegnet Arveprinsen, er fra 1780 og angaar Bergverksdrift, Skovbrug og Fiskeri. Han omtaler Røraas Kobberverk, samt at alt Kobbertøi indføres fra Holland og alle Slags Jernsager fra Sverige. Paa Rigsdagen i Sverige 1756[2]) paastaar

---

[1]) Dette er som alt, hvad Molberg beretter om sine udenlandske Studeringer, helt opdigtet; Gunnerus vendte hjem til Danmark kort efter, at M. var bleven Student.

[2]) I Sverige har M. virkelig opholdt sig en Tid, hvilket dog ikke kan have fundet Sted før Slutningen af 1757, idet han endnu i dette Aar opholdt sig paa Romerige.

han selv at have hørt Forslag om Handelsforbud, gjort mod Norge paa Grund af Smuglingen. Ligesaa har han „med megen Fornøielse seet paa den ulykkelige Grev Brahes[1]) Fabrique i Sverige over 300 Arbeidere og paa engang 10,000 Geværer udskibede." — Skovdriften er for stærk, saa Skovene udhugges, og selv det fornødne Brænde vil tilsidst savnes. Fogderiet Søndmør er et afskrækkende Exempel, da det i Begyndelsen af forrige Seculo var blandt de skovrigeste Districter nordenfjelds. Han har selv seet mange 1000 Fyrrerødder, som opgraves til Tjærebrænding. Træplantning og Saaning anbefales, ligesom Ansættelse af flere Forstbetjente. 1761 havde han forevist Kammerjunker Flotho paa sin Avlsgaard Moen ved Jonsvandet (Strindens Fogderi) 300 plantede Grantræer og leverede ham en udførlig Underretning om sin Fremgangsmaade, der dog ved hans Død i Sverige maaske bortkom[2]). Han annoterer en Beregning, dat. 8. Decbr. 1779 fra Amsterdam over Hollands Fiskerier, hvis Udbytte skal være 1,000,000 Pd. St. aarlig, undertegnet Laasbyc, som er Søn af en Mand, han „paa sine Udenlandsreiser" gjorde Bekjendtskab med. Denne Afhandling danner et Slags Forløber for hans Prisskrift om Fiskerierne, men har desuden Efterretninger om Sten-, Dyre- og Planteriget i Norge, bl. a. om Aardals Kobber- og Guldgruber, der nu eies af en Capitain v. Kroghen, der for Tiden skal være „her i Kjøbenhavn"[3]). Han omtaler sin Faders Compagnidistrict paa Sundmør[4]), hvor et Par Tydske Bergmænd i 1740 fandt ypperlig Berg-Zinober[5]). I Bergens og Throndhjems Stifter findes ligesaa fin Marmor som i Italien, og han har hos Borgermester Fasmer

---

[1]) Hermed menes den 1756 henrettede Grev Erik Brahe til Skokloster etc.

[2]) Aarstallet er urigtigt. Molberg kom først til Throndhjem sent paa Aaret 1760, men da Kammerjunker C. L. W. v. Flotow først omkom ved et Ulykkestilfælde i Nærheden af Uddevalla i Juni 1763, saa er der dog Mulighed for, at M. i sidstnævnte Aar kan have vist ham en Granplantning, om denne end ikke var hans egen Eiendom.

[3]) Se Krafts Beskr. ov. Kongeriget Norge IV, S. 760.

[4]) Faderen var Underofficier ved søndre Søndmørske Compagni af 1ste eller nordre Bergenhusiske nat. Inf. Reg., og det er derfor uden Tvivl rigtigt, naar M. nedenfor siger, at han er født paa Søndmør.

[5]) Jfr. H. Strøms Beskr. ov. Søndmør I, S. 60.

i Bergen seet Billeder af Mercur og Diana, forarbeidede i Amsterdam af Marmor fra Gaarden „Hoppe“, der vare fuldstændig som Italiensk Arbeide[1]). Han har i Sneaasens Prestegjæld i Throndhjems Stift seet et Marmorbjerg af 4 Miles Strækning liggende aabent i Dagen. De prægtigste Chrystaller findes ogsaa her; Sandsten til Slibestene etc. findes i Romsdalen og Sundmør, Møllestene faaes fra Sælbo, Stenkul i Eger, Modum og Voldens Prestegjæld (Sundmør), Klebersten ved Gulosen og Rønningen. — Myruldens Benyttelse anprises; hans Hustru har spundet og bundet fine Bomuldsstrømper og Handsker deraf ved Blanding af en Fjerdedel Bomuld eller fin Faareuld. Han anbefaler endvidere Bærenes Anvendelse, bedre Kvæg- og Faareracer, Papirfabrication med Henvisning til ovennævnte Laasby og Europpidan. Forfatteren viser sig i det hele i denne Afhandling i Besiddelse af ret gode statistiske og økonomiske Kundskaber og fremsætter Ideer, af hvilke flere senere ere blevne til Virkelighed.

III. (Nr. 1538 b in 4to, ny kgl. Saml. Egenhændigt skrevet og Kongen overrakt Exemplar, indbundet i lyserød Silke). *General Situations Cart,* som han „har forfærdiget over Norge og Nordsøen med de angrændsende Eylænder og de betydeligste Fiskebanker langs de Norske Havkuster“ og til Forklaring ledsaget med et Skrift, hvis Hovedindhold er følgende: Det kgl. Landhusholdnings Selskab har i en Tid af 10 Aar udsat Præmier for et saadant, da kun faa, undtagen Skippere, have gjennemreist hele Norges Rige og derfor besidde den fornødne Kundskab. De, der havde Kjendskabet, have maaske manglet Indsigter som Astronom, Navigateur og Geometer, og de, der havde disse, have maaske ikke lært at bruge en Pensel. Endelig vil Selskabets Præmie, endog 6 Gange forhøiet, ikke erstatte Omkostningerne, ja 50,000 Rdlr. skulde neppe forslaa til at forfærdige et saadant Cart over Norges Fiskebanker som de, der ere gjorte over „Dogerens, Bukams, Terra Neufs og Capbrettons Fiskebanker.“ — Opmuntret ved Modtagelsen gjennem Kron-

---

[1]) Dankert Petersen Fasmer blev 1742 Viceborgermester i Bergen og senere virkelig; han levede endnu 1767. Om Marmorbruddet paa Hope i Birkelands Sogn, Fanø Prgld., se Krafts Beskr. over Norge IV S. 637.

prinsens Haand af Præmien for Afhandlingen om Saltvandsfiskerierne, har han forsøgt at opdage de vigtigste Fiskebanker og anlægge dem paa et Cart, hvortil han ansaa sig istand, da han var født og opdragen paa et af de fiskerigeste Steder i Norge, nemlig Sundmøer[1]; dernæst har havt Bopæl i Throndhjem og for det tredie, fordi han i kgl. Tjeneste fire Gange har reist søværts frem og tilbage om Nordcapen til Vardøhus og da optegnet, hvad han kunde opspørge om Fiskerierne. Han nævner van Kuylens, Hammons, Heytmans, Hcomans og Wangensteens Carter, der dog vare lidet nøiagtige. Han har derfor i 15 Maaneder correspondere med Fogder, Prester, Borgere, Bønder og Proprietairer med stor Bekostning og forbrugt det meste, af hvad Kongen har forundt ham med Hustru og Børn til Livsophold. Derpaa beskrives de forskjellige Banker, hvoriblandt Gryttingens, 15 Mile ude i Havet, hvor han selv har været i 1742 med sin Faders Folk for at se Fiskeriet af Kveiter og Langer paa aaben Baad uden Dæk. — Til Slutning findes et Vers til Kongen og Dateringen Kjøbenhavn 1. August 1782.

IV. (Nr. 834 in 4to, ny kgl. Saml.) Et egenhændigt skrevet Exemplar af Molbergs *„Cyrus i Hans Ungdom og paa Hans Rejser,“* indbundet i lyserød Taft med Guldsnit. 1ste Del (5 Bøger), udgjørende 260 Sider. I Fortalen nævnes Prinsens Naade for ham for 3 Aar siden, da han af denne modtog Guldmedaillen fra det kgl. Landhusholdningsselskab. Bekymringer, Næringssorger og faderlig Omsorg for en talrig Børneflok have ikke tilladt ham at udarbeide mere end første Del. Vinder denne

---

[1]) Faderen Jochum Molberg forekommer 1731 som Capitain des armes ved søndre Søndmørske Compagni. Ved samme Comp. var Christian Gran, vistnok Holbergs Søstersøn, bleven ansat som Corporal 1721, skjønt kun 8 à 9 Aar gammel. Senere har denne vel været bosat paa Søndmør og kjendt den Molbergske Familie, der, som det synes, har opkaldt sin ældste Søn, Christian Gran Molberg, efter ham. Dette kan maaske have givet Chr. Gr. Molberg Ideen til at ville identificere sig med ham, efter at han allerede var død 1747, idet han rykker sit eget Fødselsaar 16 Aar tilbage i Tiden (til 1714; Chr. Gran var født 1708). Eller skulde han have en Formodning om, at Chr. Gran i Virkeligheden var hans Fader? I dette Tilfælde stod han jo nemlig i et, om end illegitimt, Familieforhold til den Holbergske Slægt.

Kronprinsens Bifald, haaber han at kunne gaa videre og at faa den trykt.

Angaaende den ovenfor S. 2 omtalte Sag, hvorom Stiftamtmand Grambow henviser til Øvre Romeriges Justitspotokol, kan efter denne Kilde følgende oplyses: Paa Eidsvolds Vaarthing 30. Marts 1758 var der stevnet til Thingvidnes Erhvervelse angaaende Student Molbergs og Andreas Aalgaards Omgang mod Christian Olsen Stefferud og dennes Søn Ulrik Christiansen S. af Feirings Annex, men da hverken Molberg eller A. Aalgaard mødte, udsattes Sagen til Sommerthinget, hvor den atter foretoges 14. Juli s. A. Der fremlagdes Klage, dat. 1. Novbr. 1757, til Statholderen fra Ulrik Stefferud, men heller ikke nu mødte nogen af de indstævnte. Ole Rasmussen Dor bevidnede, at han for 2 Aar siden til Høsten var med at ro Molberg og A. Aalgaard til Stefferud, hvor M., der angav sig for Statholderens Fuldmægtig eller Secretair, sagde til Christian Stefferud og hans Hustru, at deres Søn Ulrik, som da ikke var hjemme, havde mærket og stjaalet 20 Tylvter Tømmer i Elven, hvorfor han burde lægges i Lænker og føres til Agershus samt miste sin høire Haand, men om de vilde give ham en Sum Penge, skulde han se til at forlige Sagen. Christian Stefferud med Hustru og hjemmeværende Børn bleve da forskrækkede, græd og lamenterede, og tilsidst gav Faderen Molberg Obligation for 200 Rdlr., der blev oplæst. Da M. nu et Par Gange krævede Pengene af Chr. Stefferud, maatte denne laane Summen af Hans Vilberg mod Panteobligation i sin Gaard og udbetalte dem saa paa Fremmen i Eidsvold til Molberg, der, fremdeles som Statholderens Fuldmægtig, paalagde Chr. St. at lade Ulrik S. hugge Mærkerne ud af Tømmeret.

Det var formentlig ved Hjælp af disse Penge, at Molberg echapperede til Sverige, men Sagen var, som ovenfor nævnt, ikke glemt, da han atter vendte hjem, og foranledigede hans Arrestation i Kjøbenhavn 1760. Hvorledes det lykkedes ham at komme ud af denne Knibe og endog at blive Auditeur i Throndhjem er for Tiden ubekjendt. Imidlertid fik Sagen et

Efterspil i Eidsvold, idet Stiftamtmand C. H. v. Storm befalede Undersøgelse sat i Gang, om hvorvidt Lensmanden i Eidsvold Peder Gulbrandsen og Gjæstgiveren Christian Dor, der begge havde tilraadet Chr. Stefferud at betale Molberg, hvad han forlangte, vare indviklede i denne Pengeaftvingelse under Paaskud af, at M. var Statholderens Secretair. Sagen var flere Gange fore paa Thinget lige fra Decbr. 1758 til Decbr. 1759, men blev stadig udsat, og Enden derpaa kjendes ikke, da den følgende Thingprotokol mangler[1]).

Paa den historiske Udstilling i Throndhjem i Anledning af Byens 900 Aars Jubilæum fandtes et oliemalet Portrait, der i Katalogen, S. 66 f. (Nr. 413) angives at forestille Auditeur Chr. Gr. Molberg. Ifølge mundtlig Meddelelse af Conservator ved Folkemuseet i Christiania H. J. Aall er dette urigtigt, idet Billedet er et Portrait af hans Stamfader Nils Jacobsen Aall, død i Porsgrund 1784 som Kjøbmand og Trælasthandler, da det til de mindste Detailler stemmer overens med de Billeder af denne, der opbevares i hans Familie.

[1]) Thingprot. f. Øvre Romerige 1757—59 (Retspr. Nr. 477 i N. Rigsarch.) fol. 181, 233, 301, 304, 338, 373.

Familieoptegnelser til den danske Adels Personalhistorie i det 16. og 17. Aarhundrede.

Af Dr. phil. **Gustav Bang.**

Nedenstaaende Familie- og Dagbogsoptegnelser, der fremtræder som en Fortsættelse af de af mig i 3 Række V meddelte, og som jeg er stødt paa under Indsamlingen af Materialet til et større Arbeide, har hidtil ikke været trykte, og de har enten slet ikke eller kun ufuldkomment været benyttede. Da de imidlertid indeholder en Del Stof af personalhistorisk Interesse, og da de Data, de meddeler, i det hele gør et særdeles paalideligt Indtryk, fortjener de at offentliggøres. Med Hensyn til de tre sidste Stykker er kun de rent personalhistoriske Notitser medtagne; de Dagbogsoptegnelser, der findes i Nr. III og V, og de Sentenser og Bønner, der findes i Nr. IV, savner al Interesse.

I.

Paa Bladene 229—230 i det bekendte skave'ske Lovhaandskrift (Arnemagnæanske Saml. Nr. 9 8vo) findes nedenstaaende Optegnelser, der hovedsagelig angaar Slægten Skave, men ogsaa indeholder enkelte Opgivelser af almindelig Karakter. Den sidste Notits maa være skrevet imellem Herluf Trolles Død i Juni 1565 og Børge Trolles i Juli 1571.

Med en Haand fra c. 1500:

1487 Konungh Hans krones i Sverige.

1499 then søndav for ste Pofels dav[1]) vor . . . . .[2]) met . . . . .[2]).

Med en Haand fra 2. Halvdel af det 16. Aarhundrede:

Anno mcdlviij[3]) døde hertug Adolf sthe Barbare dag[4]).

Samme aar nyaars afthen lagdis belt til, ath fordum Harluf Skafve redt ther ofver schti Mathie dag y faste[5]).

I thend same ugge[6]) anamidt konung Christiern thend første Synder Yudtlandt och lante Holsten.

---

[1]) Den 20. Januar.

[2]) De to for største Delen hensmuldrede Ord kan maaske læses: „Krestinnes“ og „Johan“.

[3]) Læs 1459.

[4]) Den 4. December.

[5]) Den 24. Februar (1460).

[6]) Den 2. Marts.

Md døde bischop Niels Skafve[1]) søndaghen nest epther sthi Morthens dagh[2]).

Mdv døde frue Øllegaardt Valkcendorf Henningsdather af Høyby y Laalandt[3]) temper fridagh y faste[4]), ther iij slogh epther middagh, och blef iordit y Ringstedt om søndagen hos sancti Knudt[5]), och tha var kyndermøs paa fleske søndag[6]); gudt hafve lof for sin naade.

Mdlxxxx[7]) vognburgh slagen om pingsten[8]).

Mcdlxxviij var koning Hansis brøllup vor frue fødtsel[9]).

Same aar schti Luce afthen[10]) var født saligh Movrits Skafve.

Aar mcdlxxxvj schti Knudt konnings afthen[11]) var født biscop Niels Skafve.

Mcdlxxxj døde konning Christiern thu (!) then første mandag for Urbani[12]).

Samme aar onsdagen for sthi Iørgen[13]) var født frue Kirstine Skafve, biscop Niels Skafve och Movritz Schafve systher, Børge Troldes og saligh Herløff Troldes moder[13]).

II.

Nedenstaaende Familieoptegnelser vedrørende Slægterne Baden og Urup findes paa Bl. 329—331 i et Lovhaandskrift, skrevet Aar 1551 for Iver Jensøn Baden; Haandskriftet opbevares i den arnemagnæanske Samling som Nr. 80 i 4to.

---

1) Niels Skave var Biskop i Roskilde fra 1485 til sin Død.

2) Den 15. November.

3) Siden 1500 Enke efter Herluf Skave.

4) Den 14. Februar.

5) Sankt Knuds Dag er den 10. Juli, i 1505 faldt den paa en Torsdag.

6) Den 2. Februar.

7) Ovenover er skrevet mcdxc.

8) Pinse faldt i 1490 paa 30. Maj.

9) Den 8. September; Brylluppet stod i Virkeligheden den 6. September, Søndagen før vor Frues Fødselsdag.

10) Den 17. Oktober.

11) Den 9. Juli.

12) Den 21. Maj.

13) Den 18. April.

14) Død 1534 18/9; gift 1498 med Jakob Trolle til Lillø.

Optegnelser af Peder Iversøn Baden.

Den 18. November ano 87 døde erlig velbyrdig fru Karene Ifversdater[1]), salig Hendrich Urup[s] paa Skiersnes[2]) mellem 5 oc 6 om aftenen, hvis sel gud hafve, oc log syg vid en 3 ugers thid oc fich en kristelige afsked af denne erlendig verden, oc blif begrafven udi Sems kierche hos hyndis sallig hos[bo]nde hvil (!); gud forlene dennom bege den evig sallighed &c.

Peder Ifversen
egen handt.

Anno [3]) blif Karene Urup Axseldatter fød.

Anno [4]) blif Anne Urup Axseldatter fød[5]).

Optegnelser af Karen Iversdatter Baden, Henrik Urups.

[Anno do]m[in]i mdlxij løfverdagen nest ept[her] Bartholomei dag[6]) mellem iij och iiij epther middag blef ..... Urup født paa Uggelen[7]) &c.

Anno domini mdlxiiij fredagen nest for pindtsdag[8]) o[m] morgenen mellom iiij och v for middag blef Axel Urup født paa Aggershus.

Anno domini mdlxv mandagen nest for sancte Math ...[9]) om morgenen mellom iiij och v blef Karin Urup født p[aa] Uggelen &c.

Anno domini mdlxvij nye aars aften[10]), som var paa [en] thisdag, da blef Berthe Urup født paa en gaardt, hedder Krog-

---

[1]) Baden, født 21. April 1538.

[2]) Skersnæs i Stokke Præstegæld, Nabosogn til Semb Præstegæld; Henrik Urup var død i 1567, se ndfr.

[3]) Aaben Plads.

[4]) Aaben Plads.

[5]) Karen og Anne Urup, Døtre af Henrik Urup og Karen Badens Søn Axel Urup til Vognø, maa være fødte omkr. Aar 1600.

[6]) Den 29. August.

[7]) Vistnok Ullern i Akers Præstegæld.

[8]) Den 19. Maj.

[9]) Sandsynligvis har de bortfaldne Bogstaver været . . æi, saaledes at Datoen bliver den 17. September; hvis den skulde være Mandagen før Mathiæ Dag, vilde der kun være nøjagtig 9 Maaneder mellem Axels og Karens Fødsel.

[10]) D. v. s. den 31. December 1566.

stad, liggendis paa Eger[1]), der klocken var x epther m[iddag] om aftenen, och var vi rømmid for pesthelens[2]) den th[id], oc ther then vij ugge ieg gick y kiercken epther hender, da var Aggershus belavgdt af de Svenske[3]) saa mott[e ieg] medt min børn for vore fiender de Svenske dieris s[kyld] rømme til Marstrand och saa fra Marstrand och ofver ti[l] Iulland, och var ieg der til s. Bartholomei thid om høs[ten][4]), och der ieg kom hiem igien, da var Uggelen och Skie[rsnes] afbrend, och bortthagedt och henrøfvidt alt thet vi ha[fde].

Karin Ifversdatter.

Anno domini mdlxvij den neste onsdag epther [st.] Hans dag medsommer[5]) da kallede gud min allerkieriste och gode hosbond, sallig Henrich Urup, af denne forg[en]gelige verden och til thet evige lif &c., hvis siel gud hafve til evige thid, och døde hand paa Aggershus, o[c] laa hand vel en maanidt af siugdom, som gud h[afde] lagt hanom paa, saa hand iche døde udaf nogen has[tig] siugdom; herre gudt lade os findis udi gudts ri[ge] for vor naadige dommer och gudts blide ansichkt &c.

Anno domini[6]) den 22 November adt aften, der klocken var mellom 6 och 7, blef min søn Iorgen Urup født paa min gaardt Skiersnes; gud unde hanom lenge och lyckelig adt lefve &c.

Anno 1557 vor frue dag udi faste hedenkalledt gud erlig och velbyrdige frue Anne Gyllenlye[7]) her fra dette forgengelslige verden til sit evige rige, och døde hun paa Ugelen och blef begrafven udi Sembs kiercke; gud almegte gifve hinder met alle gudts udvolde en sallig och gledelig opstandelse &c.

---

[1]) En Gaard i Eger Præstegæld, Buskeruds Amt, hedder endnu Krogstad.

[2]) Om Pesten i Norge i 1566 se Mansa: Bidrag til Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Historie. S. 202—3.

[3]) Akershus's Belejring begyndte den 18. Februar 1567 og varede til den 23. Maj.

[4]) Den 24. August.

[5]) Den 25. Juni.

[6]) Aarstallet glemt; det maa være 1567.

[7]) Datter af Niels Henriksøn til Østraat og Inger Ottesdatter, gift med Erik Urup til Allerup, Svigermoder til Optegnerinden.

Anno 1571 døde erlig och velbyrdige mand Erichk Urup til Allerup[1]) den 12. dag Februari, och blef hand begrafven udi Sembs kiercke den søndag nest for sancte Gregori dag, som er den xj dag Marti; gud allermegte gifve hannom met alle gudts udvalde en sallig opstandelse.

Anno 1570 thend 19. dag Februarii døde erlig och velbyrdige mand Ifver Iensen[2]) til Fritzø[3]), och blef hand begrafven y Hedrin kiercke den søndag Iudica, som er den 12. dag Marti; gud unde hanom met alle chrestne menske och gudts udvalede en sallig opstandelse &c.

Anno 1567 onsdagen nest epther sancte Hans dag[4]) mellom et och tho slet døde erlig och velbyrdige mand Henrich Urup til Skiersnes paa Aggershus, och blef [hans] lig hiemførdt y Sembs kiercke den 13. dag dag (!) Iulli, blef forne hans lig begrafven udi Sems kiercke søndagen nest for s. Ollufs dagh[5]).

Anno 1576 døde erlig och velbyrdige iomfru Anne Urup paa Uggerup y Skonne och blef begrafven søndagen nest for alle helgen dag[6]) udi Urup sogenkiercke udi den samme graf, som Arildt Urups sallige moder[7]) ligger begrafven udi; gud gifve hender en gledelige opstandelse och thet evige lif met alle gud[s] udvalde, ammen.

Optegnelser af Peder Iversøn Baden.

Thendt 5. October anno 1604 da kallet gudt min s. søster f. Ki[r]sten Ifversdater s. Prots Lauritsens[8]) til Nørholm af denne forgiengelighe verden, hvilchen gud forlenne hender de[n] evige salighet med alle thro christne, och blef hun begraf[ven] i Gierpen kierche i Bratsberelehen den fiortende Septhr.

Hindis fodsel vare dit ard 1545.

---

[1]) Optegnerindens Svigerfader.
[2]) Optegnerindens Fader.
[3]) Fritsø, Hedrum Præstegæld.
[4]) Den 25. Juni.
[5]) Den 27. Juli.
[6]) Den 25. Oktober.
[7]) Arild Urup var en Søn af (Henrik Urups Farbroder) Axel Urup til Ugerup og Anne Arvidsdatter Trolle, der endnu levede i 1560.
[8]) Hørby.

Hindis brølup stod same thid myn sallig s[øster] Karenis y Thønsberg anno 1560.

Sallig Pros Larissons begrafvelse stod y Gierp[en] kierche dit ard 1596 om hiellig thre kon[ger][1]).

Dit ard anno 1551 om thorsdagen for s. Paulli conversionis dag[2]) vaar Peder Ifversøn thil Friedsø hans fødselsdag her paa Friedsø, gud verrit (!) errit evindellige fore aller syne velgierninger &c.

Dit ard anno 1542 blif myn søster Ulvilde fød om s. Hans thid paa Fridsø, och døde den 8. Aprilis 1614; gud gifve hende en gledelig opstandelse[3]).

Dit ard anno 1538 bellif my[n] s. søster Karne Ifversdater fød paa Hofven[4]).

Dit ard ano 1536 blif myn sallig søster Berette fød paa Hafvinne.

Dit ard 1546 blef myn s. broder Oluf Ifv. fod her paa Fridsø.

Dit ard 1548 blif myn sallig broder Iachop Ifversøn fød paa Brasberg[5]), da hafde myn faeder Braseber len.

Dit ard 1536 stod myn sallige v. fader Ifver Ienson til Ottenstrup brolup med erlig och velbyrdig iomfru Karne Galde, her Oluf Galdis dater, hvis siel gud hafve.

III.

I Ny kgl. Sml. 8vo 393 findes en Dagbog for Aaret 1625 af Fru Mette Rosenkrans, Kristen Thomesøn Sehesteds (født 1600 $^{27}/_{2}$, død 1644 $^{21}/_{12}$). Blandt Efterretningerne, der er indførte i et Exemplar af Helvaderus's Kalender, findes følgende af personalhistorisk Betydning.

14. August. Stoed Iens Iulls brølup med Ide Giøe och Morids Askelefvers med Ellen Giøe[6]) paa Onse raadhus; gud gifve den (!) lycke.

---

[1]) De sidste 4 Ord en senere Tilføjelse. Pros Lauridsøn var død den 11. Januar.

[2]) Den 22. Januar.

[3]) Fra „— och døde —“ senere Tilføjelse.

[4]) Det nuværende Hovind i Akers Præstegæld.

[5]) Bratsbjerg i Gjerpens Præstegæld.

[6]) Ide og Ellen Gø var Døtre af Henrik Gø til Tureby; Ide var født 1606 $^{7}/_{1}$ og døde 1654 $^{2}/_{11}$; Ellen var født 1603 $^{26}/_{1}$ og døde 1656 $^{2}/_{4}$. Jens Pedersøn Jul til Lindbjerg, født 1592, død 1636; Movrids Jørgensøn Aschersleben til Dybæk, født 1596 $^{28}/_{8}$, død 1641 $^{11}/_{11}$.

20. August. Droeg ieg til Torpegaar och førde Emmerens Rosenkrantz brud til Onse.

21. August. Stod Eskel Giøes brølup med Emmerens Rosenkrans paa Onse raadhus[1]).

3. September. Drog vi fra Helsingør och til Landskronne och kom saa tillig, at Christen[2]) red med Malti Iul[3]) i by med bruden.

4. September. Stod Malte Iul brølup med iomfru Anne Ramel[4]); gud gifve dem til lycke.

11. September. Stod Eiller Holcks brølup med iomfru Riborig Bille[5]).

25. November. Drog min moder[6]) til Iacob Ulfelds[7]) begrafvelse, som blef skiøt i krigen.

27. November. Kom min mormoder Kierstin Harenbierig[8]) hid til Onse[9]) til min moder, vaar her huos mig, ieg skylle giør barsel.

30. November. Blef Dorete Sested føed paa Onsegaar, der klocken vaar fiere om eftermidagen[10]).

7. December. Blef Dorette Sested christenet i sant Hans kiercke i Onse och christenet mester Hendrick[11]) hender.

IV.

Paa de hvide Blade bag i et Eksemplar af Kristiern Pedersøns Psalter, Andorf 1541 (Thottske Sml. 8vo 155) findes en Del Bønner, Salmevers, Sen-

[1]) Eskil Henriksøn Gø til Brandholm, født 1600, død før 1647; Emmerence Rosenkrans Karstensdatter.

[2]) Optegnerindens Mand Kristen Thomesøn Sehested.

[3]) Malte Iversøn Jul til Maltesholm og Giessinggaard, født 1594 $^{22}/_{4}$, død 1648 $^{4}/_{6}$.

[4]) Anne Henriksdatter Ramel, født 1606, død 1661 $^{16}/_{6}$.

[5]) Ejler Kristensøn Holk til Gelskov, død 1648 i November; Rigborg Stensdatter Bille.

[6]) Sofie Axelsdatter Brahe, født 1578 $^{11}/_{5}$, død 1646 $^{21}/_{12}$.

[7]) Jakob Jakobsøn Ulfeld til Urup, født 1601 $^{1}/_{2}$, død 1625 $^{25}/_{10}$.

[8]) Kirsten Eriksdatter Hardenberg, død 1639, begravet $^{22}/_{12}$, siden 1616 Enke efter Axel Brahe.

[9]) Optegnerindens Fader Holger Rosenkrans var Lensmand i Odense fra 1618 til 1628.

[10]) Hun døde 1628.

[11]) Mag. Henrik Mikkelsøn Tisdorph, fra 1617 til 1635 Præst ved St. Hans Kirke i Odense.

tenser o. lign. og desuden følgende Notits, skrevet af Sofie Pedersdatter Brahe, født 1580 $^1/_6$, død 1638 $^1/_4$, første Gang gift 1604 $^{29}/_7$ med Peder Munk (død 1623 $^{31}/_3$).

1627

den xi Mai, som var tre uger for pinsdag[1]) var Malte Sest och mit brølup y Olbore; gud lade ded ver sked y en god tid, gud thil lof och vos och vor vener thil ere och glede, amen.

V.

I Ny kgl. Sml. 8vo 141 f. findes en Dagbog fra Aaret 1642, ført af Kristen Jørgensøn Skel til Soestrup (født 1623 $^{28}/_1$, død 1688 $^{28}/_3$) under hans Rejse i Holland, England og Frankrig. Efterretningerne er indførte paa de hvide Blade i et Eksemplar af David Origanus: Kleyne Almanach nae den nieuwen en ouden styl op't jaer MDCXLII. Amsterdam. Den indeholder kun følgende tre personalhistoriske Notitser.

Den 23. vt. st. Jan. stoed iomfru Berthe Rosenkrandses bryllup i Viborrig[2]).

Den 13. Martii stoed sl. Iørgen Urnes[3]) begrafvelse i Randers.

Den 16. dito stoed sl. Palle Rosenkrandses[4]) begrafvelse i Lolland.

---

1) Tre Uger før Pinsedag var i Aaret 1627 den 22. April.

2) Ifølge Ligprædikenen over Beate (ikke Birgitte) Holgersdatter Rosenkrans (født 1608, død 1647) var det den 31. Januar, hun blev gift med Henrik Thott; Opgivelsen ovenfor er dog sikkert rigtigere; den 31. Januar var en Mandag, men den 23. en Søndag.

3) Jørgen Knudsøn Urne til Alslev, født 1598 $^{17}/_{10}$, død 1642 $^{12}/_2$.

4) Palle Axelsøn Rosenkrans til Krænkerup, født 1587 $^{28}/_6$, død 1642 $^{22}/_2$.

Slægterne Kielman v. Kielmansegg fra Holsten og Nedreøsterrig i dansk Tjeneste, med et Tillæg om Familien Preen.

Af **Louis Bobé.**

I.

I Midten af det 16. Aarhundrede blomstrede i Itzehoe en anset og velhavende Borgerfamilie ved Navn *Kielman*. Stamfaderen, der ifølge en i Slægten stedse bevaret og hævdet Overlevering skal være indvandret fra Østerrig eller Sydtyskland som Følge af Reformationen, var Peter Kielman, ved 1550 Raadmand i Itzehoe. Hans Søn af samme Navn beboede Ottenbütteler Hof, en med adelige Privilegier forsynet Gaard i Landsbyen Ottenbüttel, en Mil fra Itzehoe og for største Delen hørende under Klostret. Hans Hustru var Anna, Datter af Claus Martens, Borger i Itzehoe. Deres Søn var:

I. 1. *Hans Kielman*, Klosterskriver for det adelige Konvent i Uetersen og Hofmester hos Abbedissen Prinsesse Marie (Hertug Hans d. Yngres Søster) fra 1600—1632, † mellem Paasken 1631 og 1632[1]. G. m. Anna Runge. 2 Børn:

II. 1. *Margrethe*, f. 3. Marts 1609, g. m. Raadmand Benedikt Wasmer i Itzehoe, død 1. Marts 1691 i Hamborg.

II. 2. *Johan Adolf Kielman v. Kielmansegg*, f. 15. Nov. 1612 i Itzehoe, besøgte Catharineum i Lybek, studerede 1630 i Leyden, blev 1631, 11. Aug. imm. i Jena, disputerede i Frankfurt a. O., 1632 Dr. juris, 1636, 12. 2. Syndikus og Advokat for Ritter- und Landschaft i Hertugdømmerne, 1637, Oct. tr. reg. gottorpsk Hofraad, 1640—41 Gesandt paa Rigsdagen i Regensburg, 1641, 13. 1. Gehejme- og Hofraad, 10. 5. s. A. kejserlig Pfalzgreve og ophøjet i Adelsstanden, 1644, 20. 3.

---

[1]) Nævnes i Sendschreiben eines Dennemärckischen von Adel, 1676, Unvorgreiffliche Beantwortung des Sendschreibens (Thott 1124 Fol. og S. H. 380 A (Univ. Bibl. i Kiel). Schutzschrifft gegen Eines sogenannten Dänischen von Adel Sendschreiben (Stadtbibl. Hamborg, Cimbria illustrata LXVI). Contraktenprotokoll 1636—43, S. 67, Obligationsprotokoll 1637. Grundheuerregister 1631—32 og 38 (Itzehoe Byarkiv).

Hofkansler, 1647, 30. 1. Drost i Barmstedt, 1655, 8. 3. Amtmand o. Maarkjær, Dollerød og Langsted, 1652, 6. 3. Rigsadel med Navnet Kielman von Kielmanseck[1]. 1658 og 1660 Gesandt i Kjøbenhavn, 1664, Maj Amtmand i Trittau og Reinbeck, ført fangen fra Gottorp 1676, 17. 3. til Kjøbenhavn, død som Statsfange i Citadellet 8. Juli, bisat i St. Petri Kirke, gravsat 1683 i Domkirken i Slesvig, Domprovst i Hamborg, Ejer af Satrupholm og Cronshagen, Obdorf og Bundesbüll. G. 2. Nov. 1635 i Itzehoe m. Margrethe v. Hatten, f. 25. Aug. 1617 i Rendsborg, † 12. Dec. 1656 i Slesvig, Datter af Landkansler Heinrich v. Hatten og Hustru f. Wasmer.

III. 1. *Hans Heinrich Kielman Friherre v. Kielmansegg* til Quarnbek, Cronshagen, Bramstedt og Marutendorf, f. 29. Sept. 1636, blev 1655, 1. 3. imm. i Leiden, 1658—59 gottorpsk Envoyé i London, 1662, 9. 2. Kammerraad, 1664, 9. 4. Geheime- og Kammerraad, 1665, 1. 5. Landraad og Amtmand paa Gottorp, 1666 Envoyé i Kleve, 1671, Jan. Landraad og Amtmand i Kiel og Bordesholm, 1679, 8. 5. ophøjet med Brødrene Frederik Christian og Johan Adolf i Rigsfriherrestanden, 23. 6. kejs. Rigshofraad, 1680, 26. 3. dansk Landraad i Hertugdømmerne, 7. 9. s. A. optaget i den danske Adelsstand, 1683, 17. 4. Gehejmeraad, 27. 9. Generalkrigskommissær i Hertugdømmerne, 1684, 17. 4. hvid Ridder, † 2. Juni 1686 paa Quarnbek. G. 1° 26. Maj 1663 m. Meta v. der Wisch, f. 8. Aug. 1645, † 17. Juni 1674 paa Quarnbek[3], Datter af Volf v. der Wisch til Damp og Lütjenhorn og Anna, f. Rantzau. G. 2° 25. Nov. 1675 m. Dorothea Reventlow, Datter af

---

[1]) Vaaben: Et firdelt Skjold, i 1. og 4. Felt i rødt en Søjle (Sølv) prydet med Guldkrone og en grøn Krans slynget om Midten. I 2. Felt i Guld en Vildmand, i 3. tre gyldne Kiler i blaa Grund. Vaabenets tvende Hjelme ere prydede den ene med en Vildmand (til Hoften) den anden med en Søjle som i Skjoldet.

[2]) Bestallinger Acta A. 2128 XVII, 78. Statsarkiv, Slesvig og der Kielmänner Akten (Rigsark.). Reskripter til Kammerkollegiet 1683 $^{17}/_{3}$, $^{27}/_{9}$.

[3]) Benedict Martini: Bey Leichenbegängniss der Frauen Metta Kielmannin. Slesvig 1675.

Ditlev Reventlow til Futterkamp, Gehejmeraad og tysk Kansler, og Christine, f. Rantzau, f. 22. Jan. 1637, † Aug. 1697, g. 2° m. Geheimeraad Cai Rantzau til Neuhaus, f. 25. Okt. 1650, † 15. Jan. 1704.

IV. 1. *Christian Albrecht*, Ejer af Neuhof i Meklenborg, f. 10. Juli 1664, var først Lieutenant i Palle Krags hvervede Infanteriregiment, 1690 Kaptejn i Boyneburgs hvervede Regiment til Fods, 1695—1699 Ritmester i 4. fynske Rytterregiment, fik Tilladelse til i Sommeren 1691 at gjøre Felttoget i Udlandet med, død i Parchim i Febr. 1731[1]), g. 28. September 1696 i Linaa Kirke m. Ilsabe Sophie v. Preen, Datter af Generalmajor Adam Ehrenreich v. Preen[2]). Børn:

V. 1. *Meta Marie*, f. 1697, død 10. Aug. 1762, Stiftsdame i Preetz[3]).

V. 2. *Sophie Amalie*, f. 17. Nov. 1698, g. 1734 paa Seestermüh m. Henrik Brockdorff til Visselbjærg, storbrittannisk Officer.

V. 3. *Adam Ehrenreich*, f. 17. Feb. 1701, blev 1719, 28. 10. karakteriseret Fændrik i Prins Carls Reg., 1720, 19. 1. virkelig Fændrik, 1721, 13. 6. forflyttet til Livgarden t. F., 1722, 10. 8. Sekondltnt., 1728, 21. 6. Premltnt., 1737, 25. 11. Kapt. i oldenborgske hvervede Reg., afsk. 5. 6. 1740, solgte paa Forbøn af Hertugen af Glyksborg paa Grund af svageligt Helbred, trykkende Gjæld og Sindssvaghed sit Kompagni til Premltnt. Blücher, levede 1752 afsindig i Kiel, d. ugift 1760[4]).

V. 4. *Hans Heinrich*, f. 22. Maj 1702, 1726, Okt. Page

---

1) Ref. Sager, 1731, 16. 2.

2) Jvf. Tillæget.

3) Stiftsdame A. M. v. Wonsfleths Mskrpt. i Preetz Klosterprovstearkiv 1670—1760.

4) Medd. af Hr. Oberstlieut. Hirsch. Geheimekabinetsarkivets Memorialprot. 1737, 382. Ref. Sager 27. 1. 1736 (Ansøgning om Kaptejnscharge).

og fra 13. 12. Kammerpage[1]), 1731, 2. 1. Hofjunker, † 8. Juni 1766 paa Malchow, g. 1747 m. Dorothea Christine v. Dussin, f. 10. Maj 1723, d. 23. Maj 1761.

VI. 1. *Christian Albrecht*, f. 30. Okt. 1748, † 11. Feb. 1811, Præsident for den mecklenborgske Hofret, ugift.

V. 5. *Christian Albrecht*, f. 6. April 1703, blev 1721, 16. 5. Landkadet, 1726, 30. 10. Fændrik i Prins Carls Regiment, 1727, 24. 2. Sekondltnt., 1728, 1. 11. forflyttet til Livgarden t. F., 1733, 2. 12. Premltnt., afskediget if. Krigsretsdom 1739, 24. 12. 1740 beder han Kongen om ikke at straffe ham med sin Unaade og faar til Svar, at han kan melde sig ved Lejlighed[2]). Da han fra Kiel 1741, 26. 7. gjentager sin Ansøgning om at ansættes paany, svares det ham, at han maa søge sin Lykke i Verden, hvor han vil. 20. Nov. s. A. blev han efter Ansøgning afskediget. 1745, 20. 9 giver Kongen gjennem Overkammerjunker v. d. Lühe Markgrev Frederik Ernst Ordre til paany at ansætte ham ved indtræffende Vakance. 1746, 23. 6. Ritmester reformé i 1. jydske nat. Rytterregiment, faar ved kgl. Skrivelse af 1752, 26. 2. sine Omkostninger dækkede for den Tid han har tilbragt i Kiel for at pleje sin sindssvage Broder, opføres 1755—56 med Gage som surnum. Ltnt. 1751. 13. 11. udstedes Arrestordre for ham, fordi han har udfordret Kammerjkr. v. Wedderkopp i Kiel til Duel[3]). Afskediget 1760, 18. 6. med Pension af 285 Rdlr. Død 10. Feb. 1763[4]).

V. 6. *Anna Margrethe*, f. 12. Juli 1704, d. før 1711.

V. 7. *Maria Elisabeth*, f. 11. Sept. 1705, † før 1730.

V. 8. *Johan Adolf*, brunsvig-lyneborgsk Fændrik, f. 29. Juli 1706, † o. 1730.

---

[1]) Otto Blome til Ditl. Reventlow $^{24}/_{12}$ 1726 (Haseldorfs Arkiv). Geh. Kabinetsark. Supplik. Prot. 1739, 12. 2. Han beder 1745, 22. 12. Kongen om at fritages for at erlægge Gebyrer 11 Rdlr. 40 Sk. i Anledning af Ophængningen af en Klokke i den kielmanske Stiftelse i Slesvig (Geh. Kabinetsarkivet. Supplikprot. 1745, II, 1217).

[2]) Ref. Sager 1740, 11. 4.

[3]) Supplikprot. A. XVIII 6825 (Statsarkiv, Slesvig).

[4]) Familienchronik, 115.

V. 9. *Frederik Vilhelm*, f. 2. Feb. 1708, † før 1730.

V. 10. *Adelheid Auguste*, f. 3. Juni 1709, d. 4. Nov. 1739 i Nordheim, g. m. Ernst Ludvig v. Alvensleben til Erxleben, f. 21. Dec. 1706, † 8. April 1744 paa E., Kaptejn i brunsvig-wolffenbüttelske Livregiment[1]).

V. 11. *Anna Margrethe*, f. 12. April 1711, d. lille.

V. 12. *Carl Gottlieb*, f. 14. Juni 1712, d. lille.

V. 12. *Charlotte Catharine*, f. 1713, g. m. N. N. v. Neuendahl.

IV. 2. *Maria Elisabeth*, f. 12. Aug. 1665, † 10. Jan. 1671 i Bordesholm[2]).

IV. 3. *Anna Margrethe*, f. 20. Febr. 1667, g. 1° m. Generalmajor Hartvig Asch v. Schack, d. 6—7 Sept. 1692 i Flandern af hidsig Feber[3]). 2° m. Oberst Christian Ludvig v. Boyneburg, d. m. 2. og 12. April 1698 paa Oppendorf i Holsten, begr. i den kielmanseggske Begravelse i Slesvig Domkirke[4]). 3° m. Hans Hartmann v. Erffa, Oberst og Chef for fyenske Infanteriregiment[5]), f. 8. Sept. 1648 paa Erffa, † 1702 i Odense. Hun faar Rang med Lensbaronesser ved kgl. aabent Brev af 10. Mts. 1716[6]).

---

[1]) Medd. af Major v. Alvensleben i Rusteberg.

[2]) Hans Heinrich K. melder hendes Død til Broderen Fred. Christian. (Der Kielmänner Akten (Rigsark.).

[3]) Rostgaards Samling Nr. 29 (Univbibl.). Af dette Ægteskab en Søn G. M. Schack, 1708 Ltnt. i Helsingør. If. Benzons Stamtavle Kielmansegg skal hun have været gift med „Oberstvagtmester" Otto Rantzau til Putlos. Dette er sikkert urigtigt. Otto Rantzau, Generalmajor, til Putlos, faldt 15. Mts. 1698 i Duel mod Josias Breide Rantzau (Indk. Breve til Overkrigssekretæren fra Løvendal 1698). Han var gift 1° m. Anna Magdalene Brockdorff. 2° m. Adelheid Benedicte Blome, f. 1647, † 1739. Der foreligger vistnok en Forvexling med Anna Margrethe Kielmansegg, g. 1° m. M. V. Brockdorff, 2° m. Hans Rantzau, se S. 29.

[4]) Breve fra Boyneburg og dennes Enke til Conrad Reventlow 1698.

[5]) Erffa var Søn af Georg Sigismund v. Erffa t. Erffa, Volmarshausen, Sontheim og Windhausen, sachs. Krigs- og Landraad, g. 1° Sybilla v. Thüngen, 2° Amalie Veronika v. Stein (Medd. af Hr. v. Erffa til Thalstein ved Jena. Till. for A. M. v. Erffa at overføre sin Mands Lig fra Odense til Arvebegravelsen i Slesvig 1702, 11. 3. Fyenske Reg, XII, 195.

[6]) Sjæll. Reg. 48, 300.

IV 4. *Frederikke Amalie,* f. 29. Marts 1668, † 5. Marts 1670[1]).

IV 5. *Johan Adolf,* f. 13. Juli 1669, † 12. Febr. 1670.

IV 6. *Meta,* f. 13. Juli 1670, g. 1° o. 1686 m. Christian Albrecht Ahlefeldt til Kogsbøl og Sydergaard, Obbendorf og Schønhorst, f. 1. Marts 1660 i Lybek, † 1705. 2° ca. 1708 m. Hans Henrik Ahlefeldt til Seestermüh, f. 1. Marts 1656, † 23. Marts 1720, Gehejmeraad, Overkammerherre hos Kronprins Frederik (IV), Envoyé i Dresden, Berlin og Haag. Hun døde 14. April 1748 paa Seestermüh, hvilket Gods ved Konkursen 1752 kjøbtes af Familien Kielmansegg og endnu er i dens Eje. Begge hvile i Seester[2]).

IV 7. *Adelheid Auguste,* f. 2. Juni 1673, d. efter 28. Feb. 1689.

IV 8. *Hans Heinrich* † 6 Aar gl.

III. 2. *Marie Elisabeth,* f. 3. Dec. 1637, † 14. Aug. 1665, g. 18. Okt. 1652 m. Johan Samuel Heistermann v. Zielberg, hertugelig gottorpsk Gehejme- og Hofraad, Staller i Eiderstedt, Everscop og Utholm, f. 25. Dec. 1621, † 29. April 1670 i Tønning[3]).

III. 3. *Anna Margrethe,* f. 1638, † 1699, g. m. Markvard Volf Brockdorff til Hornstorff, f. 3. Maj 1633, d. 30. April 1673, begr. i St. Nikolaj Kirke i Kiel; Ægteskabet opløst 1668[4]). Hun ægtede 2° 1670 Hans Rantzau til Salzau, † 1703 (g. 2° 1700 m. Abel Reventlow, † 26. Febr. 1717), der 2° ægtede 1706 Gehejmeraad Hans Rantzau til Putlos, † 19. 10. 1744).

---

1) Brev fra Kansler Johan Ad. Kielmansegg til Sønnen Fred. Christian (Rigsark.)

2) Arkivet paa Jersbeck ved Bargteheide. Kirkebogen i Seester.

3) Biogr. Lex. Gravmæle med Portrætstatue i Domkirken i Slesvig. Indskr. eft. Ulr. Petersens Saml. til Slesvigs Historie X (Rigsark.). Adam Olearius Bryllupsdigt, Slesvig 1652, i Univ. Bibl. i Kiel.

4) Arend, Leichpredigt über M. W. v. Brockdorff, 1673. Patente 1668, 45 ff., 71 ff. Breve fra Chr. Gabel til J. A. Kielmansegg 1668, $^{28}/_{3}$, $^{12}/_{6}$, $^{16}/_{5}$. Dnmks. Adels Aarbog 1893, 379. Henrik Sehested til Hans Schack, Juli 1670 (Schacks Papirer, Rigsark.).

III. 4. *Frederik Christian Kielman* Friherre *v. Kielmansegg* til Satrupholm, Obbendorf, Wandsbeck og Kohøved, f. 1. Feb. 1639, imm. 1655, 1. 3. i Leyden, 1656 i Siena, 1662, 10. 2. Kammerjunker og Vicehofmester for Hertug August Frederik, hvem han ledsagede paa Rejser i Tyskland, Schweiz og Frankrig, 1663, 11. 8. Kammerjunker ved Hoffet, 1667, 3. 7. Gehejme- og Kammerraad, 1672, 23. 4. Viceamtmand i Trittau og Reinbeck, 1. 5. s. A. Overinspektør over Maarkjær Amt, 1. 10. s. A. Vicepræsident i Faderens Fraværelse, 1673, 12. 10. Landraad, 1679, 8. 5. Rigsfriherre, 23. 6. s. A. Rigshofraad, 1701, 10. 7. dansk Gehejmeraad; Domprovst i Hamborg, Domherre i Lybek, død 25. Sept. 1714 i Hamborg[1]), gift 1666 med Maria Elisabeth Ahlefeldt, Datter af Hans Ahlefeldt til Gjelting og Fresenhagen og Hustru Anna Hedvig f. Rantzau, f. 1643, † 21. Dec. 1709. Børn:

IV. 1. *Christian August*, f. 19. April 1667, † 1734 paa Muggesfelde[2]).

IV. 2. *Johan Adolf*, f. 30. Sept. 1668, † 25. Nov. 1717, storbrittannisk og brunsvig-lyneborgsk Overstaldmester, g. 1701 m. Sophie Charlotte Rigsgrevinde Platen Hallermund, † 25. Maj 1725. (Fra dette Ægtepar nedstamme alle nulevende Grever og Grevinder Kielmansegg i Østerrig, Hannover og Holsten).

IV. 3. *Nikolaus Frederik*, f. 25. Juni 1671, † 17. Juni 1701, brunsv.-lyneborgsk Kaptejn.

IV. 4. *Frederikke Amalie*, f. 23. Jan. 1673, d. Dec. 1729 paa Muggesfelde, g. 1695, 30. Oktober, m. Joakim Ahlefeldt til Muggesfelde, Ø., Vinding, Wandsbeck og Gjelting, quedlinborgsk og gottorpsk Kammerjunker, født 1670, død 5. April 1744 paa Olpenæs[3]).

---

[1]) Bestallinger i Statsarkivet i Slesvig, Familiearkivet paa Gülzow (Lauenborg) og Der Kielmänner Akten i Rigsark., Mindedigte i Bibl. paa Breitenburg.

[2]) Prot. Professionis 1736—39 der Güter Wandsbeck u. Muggesfelde 1740.

[3]) Brev fra J. Ahlefeldt til Gehrd. Bendix Ahlefeldt t. Haselau, 30. 10. 1729 (Haseldorfs Arkiv). A.'s Død antegnet i et Exemplar af Noodts Beiträge tilh. Hr. G. Schäffer i Berlin.

IV. 5. *Hedvig Margrethe*[1], f. 19. Juli 1674, † 9. Okt, 1753, g. 16. April 1716[2]) m. Rigsbaron Conrad v. Jessen, f. 6. Aug. 1684, † 21. Marts 1753, Konferensraad, Vicekansler i Glückstadt.

IV. 6. *Marie Elisabeth*, f. 13 Sept. 1675, † 18. Sept. 1676.

IV. 7. *Christian*, f. 28. Dec. 1676, † 1. Dec. 1677.

IV. 8. *Frederik Christian*, f. 30. Jan. 1678, † Nov. 1680.

IV. 9. *Hnns Henrik*, f. 13. Sept. 1679, † 1724 i Kbhvn., g. m. Cathrine v. Kønigslöw, død 1739 i Slesvig (g. 1° m. Benjamin d'Abranson)[3].

IV. 10. *Frederik Christian*, f. 5. Nov, 1680, † 21. Sept. 1681.

IV. 11. *Marie Elisabeth*, f. 12. Okt. 1681, † 31. Jan. 1683.

III. 5. *Johan Adolph Kielman* Friherre *v. Kielmansegg*, f. 17. Jan. 1642, blev 1663, 11. 8. Kammerjunker, 1670, 20. 6. Raad og Staller i Eiderstedt, Everskop og Utholm, 1674, 5. 1. Hofmarskal, 1679 Gehejme- og Kammerraad, 1679, 23. 6. kejserlig Raad, Domherre og Senior for Højstiftet Lybek, g. m. Marie Elisabeth v. Osterhausen, D. af Hans Georg v. Osterhausen og Auguste Eleonore v. Schwerin[4]), f. 1645,

---

[1]) Breve vexlede mellem Fred. Chr. v. Kielmansegg og Oberstltnt. Gregers Daa ang. dennes Forlovelse med hende (1688), i Arkivet paa Gülzow.

[2]) Brev fra J. Ahlefeldt til D. Reventlow 1715 (Haseldorf). Trykte Bryllupsvers, Kiel 1716, i Bibl. paa Breitenburg.

[3]) Catharina Baronesse v. Kielmansegg, geb. v. Koenigslöw fra Slesvig beder (1738, 26. 4.) Kongen om et Kompagni ved Landmilicen for hendes Søn af 1. Ægteskab Johan Benjamin d'Abranson, fh. 6 Aar i kgl., senest i polsk Tjeneste som Kapt.; Stamfader til Slægten Abrahamson (Geh. Kab. Arkiv. Supplikprot. 1738, 691), Charlotte v. Holstein til Amtmand Joakim Friccius, 1739, 14. 9.: J'ay trouvé la Kielmanseck agonissante (Haseldorfs Arkiv). I Familienchronik S. 127 kaldes hun født Grevinde Rantzau, hvilket sikkert er en Fejltagelse. Familien v. Königslöw stammer fra Lybek og optoges i den svenske Adelsstand (Ledebur Adelslexikon I, 460). 1694 har Paul v. Königslöw en Datter Catharine til Daaben i St. Petri Kirke i Hamborg, maaske identisk med ovennævnte.

[4]) Deres Vielse fandt Sted 21. Feb. 1644 i Husum (Kirkebog). Hun var Enke efter holsten-gottorpsk Hofjunker Johan Adolf Schwerin (Linjen Grautøppe-Altwigshagen). I Familienchronik S. 111 nævnes som O.'s Hustru Elisabeth Luckowien, hvilket er urigtigt. Jvfr. Auguste Elisabeth v. Schwerins Testamente: Patente 1687—88, 384—39.

d. 26. Maj 1716 i Hamborg. Han døde 24. Sept. 1711 barnløs i Husum, bisat i Hamborg.

III. 6. *Sophie Augusta*, f. 9. Dec. 1644, † 18. Aug. 1685, g. 1684 m. Volf Buchwald til Bylk, † 1687.

II.

Som Stamfader til den nederøstrigske friherrelige Familie Kielmansegg nævnes Johannes Kielman i Hattingen (1500). Hans Sønnesønsøn Arnold adledes af Kong Matthias II af Ungarn og Bøhmen 1610. Dennes Søn, kejserlig Hofkammerraad Heinrich v. K. ophøjedes 1652 i Friherrestanden af Kejser Ferdinand III. Han efterlod Sønnerne Gottfried Heinrich Friherre Kielman v. Kielmansegg (gift med Alexandrine Mathilde v. Gahlen) og *Heinrich Friedrich Ernst Casimir* Friherre *Kielman v. Kielmansegg.* Denne fødtes i December 1638 i Wien, var 1667 Kaptejn af Fodfolket og udnævntes 1669 til Kommandant for Fæstningen Raab. 1675 var han Oberstlieutenant og Chef for en Escadron Dragoner og blev 1677 Generaladjutant ved det kejserlige Hjælpekorps i Danmark. Da de til dansk Tjeneste hvervede Kroater under Oberst Dubsky bleve misfornøjede med deres Chef valgte de Kielmansegg til Oberst, og deres Delegerede indledede Forhandlinger med V. J. Hahn, hvorpaa Overdragelsen fandt Sted[1]) og K. tilbød Kongen at stille en større Styrke Kroater. Han var med Korpset paa Rygen og ansøger i Jan. 1678 om et Rejsepas for hans Bagage, 2 Vogne og 11 Heste, fra Rygen, der 8. Januar var bleven gjenerobret af Svenskerne, hvor den har været i otte Uger, da han nu ufortøvet skal vende tilbage til sin Post i Raab[2]).

17. Jan. tilskriver Christian V. Kejseren om det maa tillades Kielmansegg, med Forbehold af det ham betroede Kommandantskab at maatte hverve 8 Kompagnier Bosniaker til Fods og 3 Kompagnier Ungarer og Kroater[3]).

Samtidig faar Gesandten i Wien, Liliencron, Ordre til at

---

[1]) Familienchronik 48 f. Indk. Sager 1677, 648. Medd. af Hr. Oberstltnt. Hirsch.

[2]) Indk. Sager 1678, 66, 206.

[3]) Geheime Registratur 1678, I, 44.

anbefale K. til Montecuccoli. Da de Betingelser, der stilledes Kroaterne, ikke vandt deres Bifald, syntes Kapitulationen ikke at skulle komme i Stand. Med Dubskys Trop kom Overenskomsten i Orden og Generalmajor Jakob Bülow tilsiger K. til 23. Marts at møde i Bramsted for at varetage Kommandoen, men Kielmansegg undskylder sig med, at han i vigtige Ærender skal begive sig til Ungarn, og beder derfor Bülow om at fremstille Major Dalmady som Chef i hans Fraværelse og anbefaler Tropperne til Generalmajorens Omsorg.

Troppen blev imidlertid opløst ved indbyrdes Uenighed, idet Oberstlieutenant Disnosti, Major Dalmady, to Ritmestere, en Kapitejnlieutenant, to Kornetter, Præsten og 56 Kroater gik over til Kielmansegg, medens Regimentskvartermesteren og 19 Kroater forbleve hos Dubsky. Disnosti ansattes derpaa som Kommandant for Kielmanseggs Afdeling[1]).

K. synes ikke mere at være vendt tilbage til Danmark. 1679, 18. Juni, udnævntes han til Oberst i Kejserens Tjeneste og døde 1681 i Brügge.

Johon Gottfried Friherre ***Kielman v. Kielmansegg***, Søn af ovennævnte Gottfried Heinrich. Efter i Marts 1683 at have faaet Afsked som Kaptejn af kejserlig Tjeneste, indtraadte han 1691, 2. Maj, i den danske Hær som Oberstlieutenant af Infanteriet. Omtrent 1684[2]) ægtede han Christine Sophie Amalie Ahlefeldt, eneste Datter af Feltmarskal Claus Ahlefeldt til Bramstedt og Klein Nordsee i dennes Ægteskab med Elisabeth Sophie Gyldenløve[3]), Hun var født 1650, arvede 1660 efter Morbroderen Ulrik Christian Gyldenløve Ulriksholm, ægtede 1669 Ritmester, senere Oberst Claus v. Oertzen til Rederank, f. 25. Okt. 1638 i Meklenborg, d. 3. Jan. 1694 (g. 2⁰ m. Hedvig Ahlefeldt,

---

[1]) Familiepapirer i Hs. Exc. Statholderen over Nederøsterrig Grev Erich Kielmanseggs Eje.

[2]) Hans Friedrich Greve v. Chienburg udsteder Hamborg 22. Maj 1684 en Erklæring at han ikke har udspredt Rygtet om Baron Kielmanseggs og Fru Oberstinde Oertzens Bryllup, ejheller har været tilstede ved samme. (Der Kielmänner Akten).

[3]) Pfeffingers Stamtavler o. Fam. Ahlefeldt i Arkivet i Wolfenbüttel. Pers. Tidsskr. 2. R. II, 126. Familiepapirer i Grev Schmiedeggs Eje i Gmunden.

Datter af Kaj A. til Aschau)[1]. Ægteskabet ophævedes 1682. Kielmansegg solgte 1696 Godset Bramstedt som han arvede med sin Hustru, hvem han s. A. forlod. Hans Hustru gik 1699 over til den katholske Tro, blev 1701, 9. Sept. af Kejseren optagen i den bøhmiske Adelsstand og kjøbte Godset Slawutin i Haurzinner Kredsen. Hun ægtede i 3. Ægteskab russisk Generalmajor Johan Carl v. Diede zum Fürstenstein og døde først 1729. K. ægtede 2. Okt. 1696 Anna Marie Franziska Huss v. Floran til Inzersdorf (Wienerberg), hvor han døde 22. Maj 1724, begr. i St. Michaelskirken i Wien. Johan Gotfreds Fader skal o. 1650 have oprettet en Familiepagt med den gottorpske Præsident Johan Adolf Kielmansegg, hvorefter de gjensidig anerkjendte Slægtskabet. (Gauhes Adelslexicon I, 753).

Tillæg.

Familien v. Preen.

Familien Preen hører til Meklenborgs ældste Adelsslægter og blomstrer endnu i sit Fædreland i forskjellige Linjer (Dummerstorff o. a.). Som dens Stamfader nævnes Thehardus Preen 1242. Vaabnet er i Sølvfelt, 3 røde med Spidserne forneden sammenstillede Prene. Paa den kronede Hjelm en rød Pren omgivet af ni røde Kugler mellem to Paafuglehaler. I dansk Tjeneste stode i 17.—18. Aarhundrede følgende Medlemmer af Slægter:

Johan Adam v. Preen, „Enspænder" i dansk Tjeneste, Ejer af Nüttel og Libau, Hertug Adolf Frederik af Meklenborgs Undersaat 1651[2]), er maaske Fader til:

I.

Adam Ehrenreich, var 1658 Lieut. i Axel Urups Reg., 1675 Ritmester i Baudissins Reg., 1676 kar. Oberstltnt. i 1. sjæll. nat. Rytter Reg., kasseret i Landskrona for sit Forhold under Belejringen, 1679, 14. 3. kar. Oberst, 1683 Chef for en hvervet

---

[1]) Lisch, Gesch. d. Familie v. Oertzen V, Inl. Registr. 1680, 480. Geh. Registratur 1691, 426. Breve til Conrad Reventlow 1701, K—Z.

[2]) Patente 1651.

Eskadron Dragoner, 1684 Chef for 5. jydske Nationalreg. Kav., 1701, 26. 2. Brigadér. 1680—84 Amtmand over Ringsted Amt, død 29. Maj 1702. Preen var tre Gange gift, 1° m. Anna Maria v. Knustorff, † 1678 i Ringsted. 2° m. Anna Sophie v. Leschbrand, 1665 Kammerjomfru hos Dronningen, Datter af Hofmesterinde Lucia v. Leschbrand, f. v. Steinwerder, begr. 24. Sept. 1693 i Linaa Kirke. Hans tredje Hustru, hvis Navn ikke kjendes, døde 1704[1]). Børn:

1. *Henrik*, f. 1667 i Hamborg, † 1717, g. m. N. N. v. Thienen[2]).
2. *Elsabe Sophie*, se ovenfor S. 26.

II.

Af Linjen Subzien.

I. *Gotskalk Christopher*, g. 1° m. Anna Catharine v. Wolffeld af Linjen Paresna i Livland. 2° m. N. N. v. Dannenberg. Børn:

1. *Bendix Johan*, født 1664, var 1698 Kvartermester, blev 1697, 27. 5. Ltnt. i oldenborgske hvervede Rytterreg., 1704, 11. 11. Kaptejnltnt. ved holst. hvervede Rytterreg., 1708, 28. 5. Ritmester, afskediget 1721, 31. 12. Boede 1748 i Lygumkloster og var da 84 Aar gammel, da han beder om, at hans Pension, 100 Rdlr., maa forlænges et Fjerdingaar udover hans Død til Afholdelse af hans Begravelse.
2. *Magnus Ernst* til Høvergaard (?), f. 1676, traadte 1693 i dansk Tjeneste, 1695, 19. 3. Ltnt. i Livreg. Dragoner, af-

---

1) Medd. af Hr. Oberstltnt. Hirsch og Premltnt. V. v. Preen paa Dummerstorff. Bloch, Stiftamtmænd og Amtmænd, 27. Ausländ. Registrant 1665, 4. 3. Moller, Nachricht v. dem Geschlecht Ahlefeldt, 276. Jydske Reg. 1702, 86; 1704, 183, 484. 1681 tilsikrer Gabriel v. Knustorff sin Svoger Oberst A. E. v. P. Sikkerhed i Godset Gamelien for 2000 Gylden, han har til Gode efter sin afd. Hustru.

I Linaa Kirke findes endnu et Zinkdøbefad med Indskrift „Adam Erenreich v. Preen und Anna Sophia v. Leschbrand“ (Medd. af Hr. Pastor Wiberg).

2) Fra Henriks Søn Henning Joakim 1695—1765, g. m. Hedrina Schenck zu Schweinsberg, Guvernør paa Kap, nedstammer en endnu i Freiburg, paa Java og Sumatra blomstrende Linie.

skediget 1698; 1700, 20. 5. Kaptejn ved 2. Dragonreg. i kejserlig Tjeneste, 1702 fangen ved Ponte Merlano ved Mantua, 1703, 23. 6. Major, 1705, 7. 3. kar. Oberstltnt., 1709, 16. 4. virk. Oberstltnt., 7. 12. kar. Oberst, 1710, 17. 5. Oberst og Chef for sjæll. Dragonreg., 1719, 3. 6. Generalmajor og afskediget. 1729, 19. 2. Kommandant i Fredericia, begravet 2. Feb. 1731, 65 Aar gl. i Fredericia Mikkels Kirke. Gift 1695 m. Mette Dorothea v. Hitzler, f. 1662, begr. smstds. 28. Nov. 1743, 81¾ Aar gl.[1]).

III.

Hans Adam Levin, 1701, 27. 9. Premltnt. i Prins Carls Reg. (1702 til Braband), deltog 1704 i Slaget ved Høchstedt og Ramellies, 1706 i Indtagelsen af Ostende, 1709 ved Tournay og Malplaquet, 1709, 4. 10. Kaptejnltnt., 27. 11. kar. og 21. 12. virk. Kaptejn, 1728, 12. 4. kar. og 31. 5. virk. Oberstltnt., 1733, 28. 10. kar. Oberst og Overfører ved Drabantgarden, begr. 18. April 1735 i Garnisons Kirke, g. 16. April 1725 m. Sophie Dorothea v. Koss, f. v. Glöden, begr. 7. April 1736 i St. Petri Kirke[2]).

IV.

Joakim Carl, blev 1702, 21. 1. Oberstltnt. t. Hest og Chef for det Dithmersenske Rytterreg., der 1701 med de danske Hjælpetropper under Ulrik Carl Gyldenløve fra Sachsen afsendtes til Italien og 1704 under Tramp til Overøsterrig og Ungarn, 1707, 1. 3. Oberst, død Natten mellem 12.—13. Juni 1709 i Ungarn. Gift m. N. N. v. Bibow.

En Søn af ham, *Henrik Carl*, havde 1701 i 17 Aar været Menig i Livreg. Dragoner og søger om at blive Ltnt. i holst.

---

[1]) Det kan herefter næppe være rigtigt, at han, som Benzon angiver, skulde have været gift med Sophie Amalie Carisius, † 1729 (jvfr. Danmarks Adels Aarbog 1890, 162), begr. i Høver Kirke (Høve Kirke i Vester-Flakkebjerg H.?) I Høver (Framlev H.) fandtes 1524 en senere nedlagt Kirke.

[2]) Nachrichten von der Familie v. Koss, 73. Preen erhvervede med hende Godset Wichmansdorf, som han 1727 solgte til Major Ehrenreich Heinrich Sperling. Hendes Test. i Ref. Sager 1736, 2. 4. 1738 optræde Frederik Lorenz og Carl Ulrik v. Bülow som Arvinger efter Oberstinde Preen (Acta A. 7720 Statsark. Slesvig).

nat. Inf. Reg. Han var da gift og havde en syg Søster hos sig. Han var død 1751 [1]) og Enken Dorothea Magdalene boede i Tønder.

V.

Joakim Didrik til Bandelstorff og Dummerstorff, f. 1648, † 1703, hertugelig meklenborgsk Kommissær, g. m. Catharine Magdalene v. Plessen. Søn:

Claus Joakim til Bandelstorff og Dummerstorff, f. 18. Aug. 1690, blev 1711, 5. 10. Kornet ved 2. fyenske nat. Rytterreg., afsk. 1714 som kar. Ltnt., † 4. Juli 1750 som svensk Ritmester. G. 1⁰ m. Hedvig Margrethe v. Sperling. 2⁰ Catharine Dorothea v. d. Lühe.

1. *Joakim Didrik* til Pankelow, f. 1717, † 1799 i Güstrow, Hof- og Landretsassesor. g. m. N. N. v. Kreutzburg af Linjen Merxleben (Sachsen). Søn:
   Curt Albrecht, f. 1752, Page hos Prinsesse Louise, Landgreve Carl af Hessens Gemalinde, 1776, 6. 11. naturaliseret, 1791, 1. 4. Ritmester af Kav., 1795, 1. 11. Kammerjunker hos Landgrevinden, 1806, 28. 3. Major i jydske Reg. Dragoner, 1809, 3. 11. Kammerherre, 1811, 18. 5. Oberstltnt. af Kav., 1814, 15. 7. afskediget som Oberst, død ugift 2. Febr. 1842 i Slesvig.
2. *Joakim Ulrik* til Bandelstorff, f. 1719, 1734 Landkadet, død 1800 som hollandsk Kaptejn.
3. *Otto* til Tessin, f. 1722, 1739, 9. 10. Kadet i Garden til Hest, 1743, 2. 5. afskediget som Kornet, død som Kaptejn i sachsisk Tjeneste.

VI.

Adam Jørgen, 1716, 14. 8. Fænrik i Prins Carl, 1717, 22. 5. Sekondltnt., afsk. 1719, 18. 8.

Cort Henrik, 1711, 13. 7. Kornet ved sjæll. Dragonreg., 1715, 14. 7. kar. og 12. 10. virk. Ltnt., afsk. 1721.

Christoph Gotskalk, 1682 Kornet ved oldenborgske Rytterreg., 1684 Sekondltnt., 1687, 29. 10. Premierltnt., afsk. 1697.

---

[1]) Ref. Sager 1740, 29. 7., 1742, 3. 2., 1751, 2. 6.

Bartholomæus Emmanuel, 1711, 20. 3. Ritmester og Generaladjutant hos F. J. v. Dewitz, 1712, 11. 5. kar. Major, 1716, 21. 9. kar. Oberstltnt., 1718, 14. 2. forflyttet til Schulenburgs hvervede Dragonreg., reduceret 1721.

Bernhard Jakob, 1714, 2. 3. Sekondltnt. i Prins Carls Reg., 1717, 10. 12. Premltnt. i Reg. Mariner, † 9. April 1736 (Ref. Sager 16. 4. 1736). En Datter af ham, Anna Hedevig, dbt. i Fredericia 20. 5. 1727[1]).

Bernt Christian, 1709, 4. 7. Sekondltnt. i Prins Christians hvervede Inf. Reg., 1710, 22. 12. Premltnt., haardt saaret i Hovedet 1712 ved Gadebusch[2]), afsk. 1719, 13. 12.

Levin Busso, 1692—93 Kornet i Livgarden t. Hest.

Joackim Carl, indskr. 1692, 6. April, 18 Aar gl. paa det ridderlige Akademi i Kbhvn.[3]).

Om den i Leonora Christina Ulfeldts Jammersminde nævnte Kaptejn Bendix Ahlefeldt.

Af **Louis Bobé**.

Leonora Christina omtaler med særlig Sympathi (S. 25 ff. 2. Udg.) den Kaptejn Ahlefeldt, der førte hende ind i den mørke Kirke med „Suk og Medlidenhed.“ Her henvises i Anmærkningerne, dog med Tvivl, til Mollers Nachr. von dem Geschlecht derer von Ahlefeldt, 306. Denne Forfatter har imidlertid ligesom alle sine Efterfølgere f. Ex. Benzon, i de af ham paa nævnte Sted meddelte Oplysninger om Bendix Ahlefeldt til Deutsch-Nienhof, † 1676 (!), Fader til Gehejmeraad Hans Henrik Ahlefeldt, Kong Frederik IV.s Overkammerherre og Rejseledsager samt Broder til General Hans Ahlefeldt til Glorup, sammenblandet tre Personer af Slægten, alle med samme Fornavn og alle samtidigt i dansk Militærtjeneste.

---

1) Medd. af Hr. Jægermester Schøller.
2) Ref. Sager 24. 2. 1719.
3) Pershist. Tidsskr. 2. R. V, 57.

indgaaende Undersøgelser for at udskille dem fra hinanden, have ført til følgende Resultat.

Bendix (I), Søn af Hans Ahlefeldt til Stendorf, fødtes 1629, traadte som ung i dansk Krigstjeneste og forfremmedes efterhaanden til Ritmester, hvilken Charge han 1657 beklædte ved Generalmajor Hans Rantzaus Regiment hvervede Ryttere. Den 16. Juni faar han s. A. ved Afregningen af Krigskommissær Kaj Ahlefeldt udbetalt en Sum af 1284 Rdlr. Han er sikkert den Ritmester Ahlefeldt, der af Hiørring i dennes Lejrkrands nævnes som fangen af Svenskerne ved Kjøbenhavn. Kort efter Freden forlod han dansk Tjeneste. 1661, 3. Feb., var han til Stede ved Hertug Christian Albrechts Hylding. I Omslaget 1655 *kjøbte* han Godset Deutsch-Nienhof ved Westensee for 24,000 Rdlr. af sin Neveu Bendix Blome. Aaret før indgik han Ægteskab med Elisabeth Hedevig Thienen, Datter af Henning Thienen til Walstorf og Magdalene Rumohr, født 7. Juli 1626, død 5. April 1691. Denne opretter et personligt Testamente, dateret Nienhof 4. Juni 1680, hvori det hedder, at begge Ægtefællerne have levet i 26 Aars lykkeligt Ægteskab, hendes Mand har været hende den kjærligste Husbond, der har passet og plejet hende i al tilstødt Modgang og Sygdom, ligesom han har været en god Fader for sine Børn. Ahlefeldt selv har 1696 opsat sin sidste Vilje, der stadfæster Hustruens Testamente. Han afstod 1685 Nienhof til Sønnen Hans Henrik og levede derefter i Hamborg til sin Død 13. Marts 1701. Begge hvile i en aaben, af Bendix 1691 indrettet Begravelse i Westensee Kirke[1]).

Bendix (II), Søn af Oberst Henrik Ahlefeldt til Lehmkulen, Krummendick, Heiligenstedten, født 1. Nov. 1631[2]), blev 1646 indskrevet paa Sorø Akademi, var først i fremmed og senere i

---

[1]) Militært Regnskab IV, 9. Indkomne Sager 1660, 60. Hiørring, Lejrkrantz 142. Testamenter 1687 og 1696 i Arkivet paa Jersbeck. Votivtavle i Westensee Kirkes Kapel. Fødselsaar og Dødsdag for ham og Hustru meddelt efter Optegnelser i Arkivet paa Dentsch-Nienhof af Hr. Regeringsassessor v. Hedemann-Heespen (Steinwehr).

[2]) Han er ifølge en forhen afd. Konventualinde Adolphine Ahlefeldt i Preetz tilhørende Familiebibel, født „die Nacht nach allerheiligen Tage, zwischen 8 u. 9 Uhr, am 1. Nov. 1631."

dansk Militærtjeneste, blev 1652 af Kongen anbefalet til Marskal Turenne, og var i Februar 1657 Oberstlieutenant i Henrik Sehesteds Rytterregiment, da han faar Patent paa at hverve nogle Kompagnier, og blev fangen af Svenskerne i Slutningen af 1659. 26. Feb. Aaret efter udgaar Ordre til Schack at udvexle ham mod svensk Ritmester Lützow. Kort efter traadte han i gottorpsk Tjeneste og fik 1664, 10. Marts, Bestalling som Oberst med Gage af 500 Rdlr. 1674, 11. Juni, faar han Brev paa Kaptejn Christian Fehrings Kompagni og Patent som Kaptejn under Generalmajor v. Wychs Regiment med 600 Rdlr. aarlig. 1675, 23. Februar, fik han Bestalling som Oberst. Han traadte derpaa atter i dansk Tjeneste og fik i Sept. 1682 Bestalling som Landraad og erholdt 1685 Rang med Etatsraader. Ahlefeldt døde 1696. Han var gift med Marie Elisabeth Qualen, f. 1640, † 1716, Datter af Landraad og Amtmand i Trittau Claus Qualen til Siggen og Hustru Lucie født Rantzau-Bothkamp[1]).

Bendix (111). Frederik Ahlefeldt til Søgaard († 1657) havde 1632 — samme Aar hans 1ste Hustru, Birthe Ahlefeldt, Moder til den senere Storkansler, afgik ved Døden — ægtet Helvig Roepstorff, der skulde „besørge hans møjsommelige Husholdning". Vielsen foretoges af Pastor Joh. Ewald i Kliplev i Stilhed i Huset. Hendes Broder Christoph Roepstorff giver hende det Vidnesbyrd at hun alle Dage har været ærbar og tugtig. Alligevel tog man Forargelse af Forholdet, og Ewalds Efterfølger i Embedet nægtede hende Adgang til Herrens Bord[2]). Hun fødte sex Børn, af hvilke den ældste Søn Bendix vistnok kom til Verden 1633. Skjønt hans Moder ved kgl. aabent Brev af 22. Juli 1652 blev erklæret for at være Faderens retmæssige Hustru ses det dog, at i mange Aar derefter „en og anden sig haver understandet hannem (Sønnen) at forekaste, ligesom han

---

[1]) Tauber, Sorø Akademis Forfatning XLI. Gottorpsk Bestallingsbog (Statsarkivet i Slesvig). Rang- og Bestallingsbog 1685. „Latina" 1652. Patente 1657, 36; 1682, 424.

[2]) Hun var sikkert en Søster til Christopher Roepstorff, Zahl- og Proviantkommissær, der 1655 af Hertug Frederik III kjøbte Godset Løitmark (Godsarkiv). Denne var gift med en Søster til General Hans Schrøder Løvenhjelm..

ikke kunde regnes for et ægte Barn." Paa Bendix' Ansøgning blev han derfor ved et nyt aabent Brev af 7. Maj 1667 erklæret for „ret ægte og Adelkone Barn".

Ahlefeldt var 1659, da han blev saaret i Slaget ved Nyborg, Kaptejn. Aaret efter ledsagede han sin Halvbroder, Statholder Frederik Ahlefeldt, paa dennes Gesandtskabsrejse til England. 1663 førte han Leonore Christine i Blaataarn. 1667 var han Kaptejn ved Livregimentet til Fods. 1675, 5. Oktober, udnævntes han til Major og blev Aaret efter 3. Maj forfremmet til Oberstlieutenant. Ved Stormen paa Christiansstad 15. August 1676 blev han dødelig saaret og førtes til Kjøbenhavn, hvor han efter lange Lidelser afgik ved Døden 28. December. Forinden synes han at have faaet Udnævnelse til Oberst. Han blev bisat 22. Februar 1677 i St. Petri Kirkes Lighvælving[1]).

En Adelsslægt i Decadence.

Af Rigsarchivar **H. J. Huitfeldt-Kaas**.

Den i Norge i 5 Generationer bosatte Gren af den gamle Danske Adelsslægt Lange (med 3 Roser i Vaabenet) var oprindelig baade anseet og rig, men allerede ved den tredie Mands, Generalkrigscommissair Nils Langes, Død i 1652 var hans Bo fallit, og med Sønnen Ove Langes Affairer synes det at have staaet ligesaa slet til. Hans Søn Nils L. gik derfor i 1699 fra Arv og Gjæld. Han var 1693 bleven Fændrik v. de gevorbne søndenfjeldske Dragoner, 1694 ved Vesterlenske Inf. Reg., 1696 Lieutenant ved samme Regim., 1699 ved Smaalenske nat. Inf. Reg. samt 1700 Capitain ved samme Reg. 1707 stod han som Oberst i russisk Tjeneste og befandt sig 1722 uden Ansættelse i Hamburg, hvor han 1723 fallerede og undveg for Gjæld.

[1]) Extr. maanedlige Relationer 1677, 502. Kriegsberichte des Generalfeldmarschalls Eberstein, 1891, 242. Sjæll. Reg. 36, 343. Sørensen, Kbhvns. Belejring, 187. Medd. af Hr. Oberstlieut. Hirsch. Krigskancelliets Expeditioner 1675, 487, 1676, 706. Ascheberg, 158.

Paa Vernekloster, hvor Ove Langes Søster, Fru Anne Margrethe Lange, gift m. Oberst Christian Wind, var bosat, findes endnu Rester af en vidtløftig Commissionsakt, der engang har været adskilligt større end nu, da den begynder med S. 51 og gaar til S. 353, dog med flere større Lacuner. Det er et Uddrag af denne Akt, der nedenfor leveres som et ret charakteristisk Bidrag til Historien om Slægtens Nedgang og en Illustration af Ordsproget: „Naar Krybben er tom, bides Hestene"; saaledes her de to Søskende og Svigerinder under den lange Trængselsperiode fra 1660—90-Aarene. (Jfr. D. biogr. Lex. X S. 23 og 39).

Et Brev fra Søfren Herculis[1]), dat. Larvig $^{25}/_{1}$ 1675 til velædle og velbr. Fru Margrete Lange, afg. (ɔ: 1696) Oberst Christian Vinds, om Vurdering og Restants hos nogle Bønder til velbr. Ove Lange (og hende?). Har Paategning om at have været fremlagt i Hofretten i Aug. 1689 og i Commissionen 23. Jan. 1696.

Et Brev fra Amtmand Ove Lange til hans Morbroder Cancelliraad og Amtmand Knud Gedde, dat. Aarhus (paa Reisen til Norge) $^{15}/_{2}$ 1694, hvori han beretter ham, at han til Christen Andersen, Forpagter paa Bangsbo, har pantsat for 1900 Rd. Vadskjergaard, som Morbroderen havde overladt ham som Betaling for 3200 Rd.; han beder nu denne se til for sig, Frue og Børn at faa den indløst til Snapsthing, da han helst under ham den, og ikke tidligere kjendte synderligt til Gaarden.

Et Brev fra Knud Gedde, dat. Hastrop $^{13}/_{3}$ 1694, til Søsterdatteren Anne M. Lange om Salget og Gjenløsningen af Vadskjergaard. Han nævner sin Broder Christian G. og en Arv, tilfalden Ove og A. M. Lange efter deres Faster[2]). (Begge de sidste fremlagte i Commiss. $^{13}/_{1}$ 1695 ɔ: 96).

Strid mellem A. M. Lange og hendes Svogerske, Fru Fride-

---

[1]) Foged i Brunlag Amt, siden Amtsforvalter i Jarlsberg Søfren Herculis Barchman var en Broder af Christen Herculis B., som 28. April 1667 fik Bestalling som Generalfiskal søndenfjelds i Norge, og som ligeledes boede i Larvig.

[2]) Formentlig nedennævnte Fru Karen Lange, Christoffer Giøes Enke, se Stamtavlen over Familien Lange i Geneal. og biogr. Archiv I, S. 32.

rica Amalia Pentz[1]); den sidste bestemte et Møde mellem dem til $^{14}/_{11}$ 1695 i Jultitsrd. Worms Hus i Kbhvn. og vilde paa sin Side medtage Justitsrd. Vinding.

En Commissions-Forretning af $^{6}/_{5}$ 1686, hvorved bestemtes, at Amtmand Lange skulde betale Oberst Vind $^{1}/_{3}$, af hvad han havde oppebaaret af den tilstaaende og oppebaarne Gjæld efter velbr. Nils Lange.

En Contract, dat. Kbhvn. $^{5}/_{10}$ 1674, mellem Ove Lange til Falkensten og Christian Vind (Jørgensen) til Harrestedgaard, Oberstlieut. over det Smaalenske Regim., at hver af dem skal have en Halvpart, af hvad de arve efter Fasteren Fru Karen Lange, hvilket de skulle erholde hos samtlige Morfaderens, Ove Geddes, Arvinger og som skal indtales af Chr. Vind (underskrevet af Preben von Ahnen til Fosnes, Amtmd. over Bratsberg Amt, og Major Johan Richart von Buchwald[2]).

En Høiesteretsdom af $^{19}/_{10}$ 1687, hvorved Ove Geddes Arvinger tilpligtes at betale Ove Lange og hans Søster Fru Margrete L. de c. 1522 Rdr., de havde arvet efter Fru Karen Lange. Dommen er læst paa Dalsgaard, Lengsholm, Hastrup, Vaskergaard og Bailumgaard.

Ove Lange gjorde 1690 Fordring paa, at Søsteren skulde bære Halvparten af Omkostningerne i Anledning af Arven efter Fasteren, da hun fik Halvdelen af Capitalen.

Ove Lange til Falkensten, Amtmand over Hedemarken og Gudbrandsdalen, udsteder ex Viborg $^{19}/_{7}$ 1689 Qvittering til Morbroderen Cancelliraad Knud Gedde til Vaskergaard, Amtmand over Silkeborg og Mariager Amter, for den Broderlod, 900 Rdr., som ifølge Høiesteretsdomme tilkommer ham af Ove Geddes Arvinger (Vitterlighedsvidner Friderich Charisius til Palstrup og ædle høiagtbare Jacob Brochman, Amtsskriver over Hald og Skivehus Amter[3]). — Friederich Eiler Gedde[4]) nævnes.

[1]) Amtmand Ove Langes anden Hustru.

[2]) Preben v. Ahnens Svigersøn.

[3]) Se Personalhist. Tidsskr. 3 R. IV. 271.

[4]) Formentlig snarest Frederik Eiler G. til Dalsgaard († 1705), er Søn af Berghauptmand Brostrup G. og Anna Sabina v. Nostitz (ikke Gersdorff eller Müller).

Ove Langes Qvittering, dat. Kbhvn. $^{7}/_{11}$ 89, til Morbroderen Christian Gedde til Skiufhus, Cancelliraad og Amtmand, af samme Indhold som den til Knud Gedde (Vitterlighedsvidner Palle Dyre til Trinderup og Peder Rodsten til Langholt, Prins Christians Kammerjunker og Secretair i Danske Cancellie-Collegio).

Ove Lange til Falkensten, Amtmand over Eger og Lier, qvitterer $^{14}/_{8}$ 1675 sin, „Morbroder" Holger Vind til Harrestedgaard[1]), Geheime- og Cancelliraad, Viceskatmester og Assessor i Statscollegiet og Høiesteret, for hvad han skyldte ham af Arven efter Ove Gedde og Fru Dorete Urne samt Fru Karen Lange.

[p. 77—92 incl. mangle].

Fru Anne Marg. Lange fremlagde en Regning, dat. Kbhvn. $^{21}/_{11}$ 1695, paa hvad hun fordrede hos sin Broders Enke, F. A. Pentz, for hvad han havde oppebaaret efter 3 Høiesteretsdomme 1687—89 af Ove Geddes Arvinger. De betalende ere: Brigadier og Obriste Friderich Gersdorph[2]) (1689), Canc. Rd. og Amtmand Knud Gedde, Fridr. Eiler Gedde (1689), Ove Budde[3]) (1689), Cancell. Rd. og Amtmand over Skivehus Christian Gedde (1689), Joachim Vinds Stervbo i Trondhjem[4]) (1691), Holger Vind paa hans Frues Margrete Geddes Vegne (1695), Christoffer Gedde[5]) i Skaane (1682 ɔ: 92?). Hun beregner at have tilgode efter Contract af $^{5}/_{10}$ 1674 og Høiesteretsdom af $^{24}/_{9}$ 1695 c. 2119 Rdr.

Amtmand Ove Lange fordrede paa egne og Søsters A. M. Langes Vegne hos sin Morbroder, Cancellrd. Knud Gedde, den af ham 1667—89 oppebaarne Indkomst af c. 156 Tdr. Hrtkrn. i Skivehus Amt (Salling?), som vare dem tilfaldne i Arv efter Morfaderen Ove Gedde $^{23}/_{4}$ 1663 (Forretning i sal. Nils Langes Bo, dat. Laurvig $^{6}/_{5}$ 1667, Commissarier afg. Knud Schinkel og Vilhelm Mechlenburg[6]); Walter Klerck, Ridefoged over dette

[1]) Han var nemlig gift med hans Moster Margrete Ovesdatter Gedde.

[2]) Søn af Christoffer Friederich v. G. og Dorthe Ovesdatter Gedde.

[3]) Søn af Oberstlieut. Matthias Budde og Sophie Ovesdatter Gedde.

[4]) Hans tredie Hustru var en Datter af Kantsler Ove Bjelke og Regitse Ovesdatter Gedde.

[5]) Om alle de her nævnte Personer kan eftersees Stamtavlerne over Slægterne Gedde, Wind og Budde i Danmarks Adels Aarbog.

[6]) Se om dem Saml. t. d. norske Folks Spr. og Hist. I. S. 392, II. S. 123 og Personalhistorisk Tidsskr. 2. R. V. S. 69 ff. D. biogr. Lex. XI S. 206.

Gods 1663—66). Paa Skiftet efter Ove Gedde blev Sønnen Brostrup G. udnævnt til Langernes Værge. Ove Lange var 1667 sin egen Værge, da han $^{15}/_{10}$ tilskrev sal. Hr. Holger Vind om at paase hans og Søsters Bedste paa Skiftet efter deres Mormoder Dorete Urne. Brostrup Albertin[1]) er Knud Geddes Fuldmægtig. En Commission (S. Rasmussen og N. Slange[2]) tilkjender (Kbhvn. $^{6}/_{8}$ 1689) Ove L. c. 1594 Rdr. hos Knud Gedde. Ved Høiesteretsdom tilkjendtes Ove L. kun 442 Rdr. Knud G. skulde betale Processens Omkostninger med 100 Rdr. (Commissionsretten p. Falkensten 1692 nævnes. M. Bontzen[3]).

Henrik Flug (Phlug) var Fred. Am. Pentz's Fuldmægtig, Brostrup Albertin Oberstinde Vinds. Commissionen udsat til $^{4}/_{2}$ 96 og videre til $^{26}/_{2}$. Mr. Reinhold Vordemand var ogsaa engageret i Sagen af Fru Fr. Am. Pentz og indleverede et Indlæg, hvoraf sees, at Ove L. og hans Svoger og senere Enken, hans Søster, havde ligget i Proces, at et Compromis var oprettet efter 1690 ved Assistentsraad Jørgen Philipsen[4]) og Assessor Anders Simonsen[5]), og at dette efter Ove L.'s Død blev ophævet af Enken, hvorpaa begge Enker laa i Strid og Proces, indtil nærværende Commission blev nedsat. Ove L.'s Bo stod endda under Forsegling. Striden dreiede sig om Arven efter Fru Karen Lange; Fru F. Am. Pentz benegter en hel Del af Fru A. M. Langes Fordringer. Arven efter Fru Karen L. var falden, medens Boet efter Nils Lange stod under Behandling (Sal. Christoffer Hansen Galschiøt[6]), 1667 Byfoged p. Bragnes, nævnes). Fru F. Am. Pentz søger at godtgjøre, at Ove L. og hans Søster have skilt sig ad i Indsøgningen af Arven hos Ove Geddes Arvinger, og

---

[1]) Om ham, der aabenbart er opkaldt efter Brostrup Gedde, se Hofmans Fundatser I. S. 88 (Stamtavlen).

[2]) Se Hofmans Fund. I. S. 180.

[3]) Morten Bontzen, Assistentsraad og Assessor i Overhofretten, † 4. Novbr. 1721. Han havde været Vicelagmand paa Oplandene men blev 1688 af Høiesteret dømt fra Embedet.

[4]) Se om ham Personalhist. Tidsskr. 2 R. IV. S. 205 og (Norsk) Hist. Tidsskr. 2 R. IV—V. D. biogr. Lex. XIII. S. 97 f.

[5]) Var først Foged paa øvre Romerige og døde i Christiania 1697 som Assessor i Overhofretten.

[6]) Han var Byfoged her 1662—80, men levede endnu 1683.

at hendes Mand derfor kun har oppebaaret sin Halvpart. Fru A. M. Lange gjør ogsaa Fordring paa en Søsterlod i Falkensten, i nogen oppebaaren Sagskur og indkrævet Gjæld efter Forældrene samt Betaling for bekomne Bjelker af hendes Skove, (Jacob Rasch, Vitterlighedsvidne).

Ove Lange til Fridtzøe og Anne Margrete Lange til Brunlaug give ex Fridtzøhus $^{31}/_{8}$ 1669 Søfren Mørch, Indvaaner i Laurvig, Fuldmagt til at varetage deres Interesse med Hensyn til deres Arvegods i Danmark, hvori Forældrenes Creditorer ere indviste af Boets Commissarier (Knud Schinkel, Vilhelm Mechelborg, Johan Friderich Marschalck[1]) og Anders Madsen[2])).

En lignende Fuldmagt for Søfren Rasmussen Mørch, dat. Moss $^{27}/_{2}$ 1672, underskr. af Ove Lange til Falkensten og Christian Vind Jørgensen til Harrested, Ob. Lieut. ov. d. Smaalen. Reg[3]). Den sidste erklærer sig fra Chr.ania $^{3}/_{2}$ 1684 tilfreds med, at Svogeren indtaler, hvad der tilkommer ham af de oftenævnte Arveparter.

En Commission i 1684 (N. B. (?) Mechlenborg[4]), Laurits Lauritsen[5]) har intet at giøre med Arven efter Fru Karen Lange.

Skiftebrev efter Nils Lange og hans sal. Frue, dat. 1667.

Kjøbecontract mellem Statholder Gyldenløve og Ove Lange, dat. Kbhvn. $^{28}/_{7}$ 1670, hvorved denne afstaar sit Fædrenegods i Laurvig[6]) mod at erholde Falkensten, som var pantsat til Commissarius Anders Madsen og transporteret til Gyldenløve. Ove Langes Faster Jfr. Ide Lange[7]) erklærede $^{3}/_{9}$ 1670 ikke at have noget imod denne Transaction, da hun ei selv kan indløse Gaarden. Han erholdt Kongens Stadfæstelse paa at beholde Falkensten som adelig Sædegaard i Sept. 1670. Da han havde

---

[1]) Se B. Moe, Tidsskr. for n. Personalhist. I. S. 189 f. D. biogr. Lex. XI S. 138.

[2]) Om Commissarius og Borgermester Anders Madsen (Tonsberg) se Personalh. Tidsskr. 2 R. III., S. 26 ff.

[3]) Se Efterretn. om Familien Sibbern ved H. J. Huitfeldt-Kaas, S. 157 ff.

[4]) Om Bergraad Nils Mechlenborg til Skjelbred se Persh. Tidsskr. 2 R. V. S. 81.

[5]) Se Persh. Tidsskr. 1 R. V. S. 92.

[6]) Se herom Krafts Topogr. Beskr. ov. Norge (1 Udg.) II. S. 833 og 853.

[7]) Se Stamtavlen over Fam. Lange i Geneal. og biogr. Archiv I.

indløst den fra Anders Madsen, formente han Søsteren uberettiget til nogen Søsterlod.

Commissionen (N. Mechlenborg, M. Bontzen) bestemte $^{17}/_{5}$ 1686, at Søskendene skulde indtale Arven efter Fasteren i Fællesskab, og O. Lange beholde Falkensten uden at afgive noget til Søsteren; Oberste Vind skulde have $^{1}/_{3}$ af den tilstaaende Gjæld i Nils Langes Bo. Oberhofrettens Dom af $^{29}/_{8}$ 1689 bifaldt dette. Som Anne Margrete Langes Værge nævnes Hr. Just Høeg til Fueltofte, Ridder, Geheime-, Etats- og Justitsrd., Vicestatholder i Norge og Stiftsbefmd. ov. Agershus Stift[1]).

Ved Høiesteretsdom 1689 bleve Ove Geddes Arvinger paalagte at udbetale Ove Lange Arven efter Karen Lange med Undtagelse af Holger Vind og Oberst Gersdorff, der havde betalt, og Viceadmiral Friderich Gedde, der ved kgl. Bevilling var fritagen for Tiltale. Fred. Eiler Gedde boede nok paa Dalsgaard, Ove Budde (O. Langes „kjære Broder") paa Lengsholm (se ovenfor).

Et langt Indlæg fra Fru A. M. Lange mod Svigerindens Indlæg, hvori hun negter nogensinde at have skilt sig fra Broderen med Hensyn til Indsøgningen af Arven.

[pag. 201—5 mangle].

Tønne Juel[2]) var „Formynder" paa Skiftet efter Fru Karen Lange. Cantsler Peter Reetz[3]) og Christian Scheel[4]) sattes i Febr. 1672 i en Commission i Anledn. af denne Arv (Reetz fik for sin Umage 100 Rd., Scheel vilde intet modtage, men hans Fuldmægtig, der førte Protocollen etc. fik 40 Rd.) Ove Lange opholdt sig i Kbhvn. fra $^{28}/_{2}$ 1672—$^{6}/_{1}$ 1673 (40 Uger) og brugte i den Tid tilligemed sin Tjener 122 Rd. (3 Rd. ugentlig). Tidligere havde han engang været der $^{28}/_{5}$—$^{14}/_{9}$ (1669?) og senere var han der fra Mai—November 1675 (i den Tid var ogsaa

[1]) Se Stamtavlen i Danm. Adels Aarbog 1885, S. 41 og Persh. Tidsskr. 2 R. III S. 36.

[2]) Se Stamtavlen i Danm. Adels Aarbog 1890, S. 271.

[3]) Se Stamtavlen i Danm. Adels Aarbog 1894, S. 318 og Hofmans Efterr. om dan. Adelsmænd II, S. 144 ff.

[4]) Om Christen Skeel til Estrup etc. se W. S. Skeel, Optegn. om Familien Skeel, S. 229 ff.

Chr. Vind der). Fra Septbr. 1686—Aug. 87 var han der atter; Commission nedsat (Etatsraad Holger Pasbierg[1]) og Etatsraad Willum Worm[2]), de fik hver 30 Rd. Ligesaa var han der fra Juli 1688—Septbr. 89, paa hvilken Reise han mistede Hustru og Datter[3]) „og snart sin Velfærd". Han beregner sine Omkostninger ved disse Reiser og de derunder foretagne Skridt til Arvens Inddrivelse til 1517 Rd. — Mr. Nicolai Mandel nævnes 1694.

To Høiesteretsdomme af Octbr. 1689, der underkjende 2 Overretsdomme i Sagen mellem Ove Lange og hans Søster; hun havde vundet ved Overhofretten, men ved Høiesteret gaar Sagen hende imod (Tvistspørgsmaalet nævnes ei). Hun kaldes da Enke efter sal. Oberst Vind til Vernekloster.

1663 nævnes Niels Gundersen[4]), Staldmester for Ove Lange (maaske allerede den afdøde Faders?), der synes at have holdt ham med Klæder (Livrée?). I 1664 gjorde Ove L. sig en rød Klædestrøie ($1^1/_2$ Alen Klæde) med Guld- og Sølv-Galoner (9 Alen) og 38 Knapper og kjøbte en Krumsabel. „Jomfru" A. M. Lange 1666. Commission (K. Schinckel og W. Mechlenburg i Nils Langes Bo) 1666—67; paa Falkensten (M. Bontzen?) 1692 (i Ove L.s Bo). Commis. udsat til $^{13}/_8$ 1696.

Ove L. „var i stor Gjæld og mange Forfølgninger". Hieronymus von Bergholtz[5]) havde engang afkjøbt Ove L. hans og Svogerens Fordringer, men kom kort efter selv under Gjældsforfølgning, og Contracten blev ved Proces hævet (ved R. Vordeman). 1687 var Fru A. M. Lange som Enke i Kbhvn. og boede(?) i Holger Vinds Gaard, hvor der opstod en „haard Mundstrid" mellem hende og Broderen (i Vordemans Nærværelse), fordi hun

---

1) Se D. biogr. Lex. XII. S. 548.

2) Se Worms Lex. ov. lærde Mænd II. S. 635 f.

3) De omkom ved Theaterbranden paa Amalienborg 19. April 1689, se L. Bobé, Operahusets Brand p. Amalienborg, S. 48 og 61. Denne hans første Hustru benævnes i 1675 Abigael Adelheim.

4) Vistnok forskjellig fra Familien Eliesons Stamfader af dette Navn, som da allerede var bosat som Kjøbmand paa Bragernes.

5) Personalh. Tidsskr. 2. Række VI. 90. Han optræder som Fuldmægtig for forskjellige Adelsmænd, men kan ikke sees at have nogen offentlig Bestilling.

ei vilde medunderskrive dennes Fuldmagt til Arvens Inddrivelse for ei at fortørne sine Slægtninge. Ved Commissions-Dom af $^4/_4$ 1687 fik Sødskendene Lange lidet Medhold, men ved Høiesteretsdommen af $^{19}/_{10}$ 87 tilkjendtes de en Kapital af c. 1522 Rd. (med Rente c. 4329 Rd.), hvorover Just Høeg bevidnede Vordeman sin Tilfredshed. Denne erklærer, at han længe havde været kjed af Ove L. og hans Sag og vilde intet have med den Norske Commissions Sager at bestille (ang. Arven eft. Nils Lange?); men især beklager han sig over Fru A. M. Lange, der ei vilde betale sin Del af Sagsomkostningerne, som hun havde lovet. Ved en i Octbr. og Novbr. 1688 efter Christian Geddes Begjæring nedsat Commission var det, at Fru A. M. Lange skilte sig fra sin Broder, skjønt Vordeman førte Sagen for dem begge, hvilket meget skadede Sagens Gang. Ved en Arrest, dat. Vernekloster 15 Septbr. 1688 forbødes det nemlig Chr. Gedde og Medarvinger at udbetale noget af Fru A. M. Langes Anpart af Arven til Ove L., hvis de ei senere vilde svare dertil. Ove L. maatte derfor paa egen Haand søge sin Del af Arven, og Fru A. M. Lange fik saaledes selv intet. Vordeman gjør altsaa Fordring paa af Commis. at tilkjendes af Fru A. M. Lange de 300 Rdr., som Ove L. paa hendes Vegne havde lovet ham, samt mener, at hun bør frikjendes for Fru Fr. Am. Pentz's Prætentioner (Ex Kbhvn. $^{18}/_8$ 1696).

Skifte efter Fru Karen Lange $^{28}/_7$ 1658 (sal. Tønne Juel[1]) og Oberste Friis[2]) Børnenes Værger), Nils Langes Børn fik c. 1522 Rd. Karen Lange havde eiet en Gaard i Kallundborg, der solgtes 1661 paa Langernes Vegne efter Brostrup Geddes Anordning. I 1687 kjendtes Langerne kun berettigede til c. 302 Rd. af de ovennævnte c. 1522 Rd.

Langerne (Jomfru Ide og Ove) havde før 1672 solgt sin Søsterlod i Bildernes Gods i Bergenhus Len til Mandrup Brahe[3]) for

---

[1]) Se ovenfor S. 47.

[2]) Oberst Hans Friis, † 1697, see Danm. Adels Aarb. 1886 S. 137 og D. biogr. Lex. V S. 419 f.

[3]) See Danm. Adels Aarb. 1888, S. 13.

1000 Rd. Denne solgte det i Forening med General Arenstorf[1]) til Hr. Erik Krag[2]).

Strid mellem Karen Langes Arvinger og Mogens Høgh Jørgensen til Hammergaard[3]) om noget Gods ved Assendrup, hvilket Commiss. 1687 (J. Juel[4]) Holger Pasberg, W. Worm, C. Schiøning[5])) ei kunde afgjøre.

Ifølge Vordemans Beregning, paa hvad der tilkom Langerne hos Ove Geddes Arvinger ifølge Høiesteretsdom af $^{19}/_{10}$ 1687, udgiorde dette med Renter en Capital af c. 3100 Rdr.

Niels Trane, Foged i Nedenes[6]) 1654, nævnes, han var 1687 for faa Aar siden død, Michel Hansen Mørck[7]) kaldes 1687 forrige Foged i Raabygdelaget. Fru A. M. Lange var i Kbhvn. 1696. Commiss. udsat til $^{16}/_{3}$ 1696. Anne M. Langes Indførsel i Vadskergaard hos Knud Gedde af $^{3}/_{11}$ 1690.

Høiesteret „har for godt befundet", at Cancellieraad Knud Gedde og Christian Gedde skulde betale Ove L. hver 900 Rdr. paa Arven efter Karen L. og Sagen dermed være forbi, Kbhvn. $^{23}/_{5}$ 1689. Chr. Gedde erkjender, at dette er ham forevist „i hans Arrest hos Byfogden i Kbhvn." $^{25}/_{5}$ 1689. De betalte begge samme Aar.

Ove Budde (paa Lengsholm 1690—Marts 1692) kalder Ove L. „Broder"; denne var da i Fladstrand. A. M. Langes Fuldmægtig var dengang Kønick Andersen Frost. Af Buddes Gods ved Fladstrand var noget ham frataget ved Skandsen. (Brostrup Geddes Arvinger fraskreve sig Arv og Gjæld). Ove Budde havde Kone og Børn 1690; han udbetalte sin Lod til Langerne.

A. M. Lange gjorde uden Nytte Indførsel hos Cancellird. Knud Gedde $^{3}/_{11}$ 1690 paa Vadskergaard, som Ove L. havde i Pant for sin Del af Fordringen. Fru Lene Cathrine Kaas[8]) nævnes.

---

[1]) Se Dansk biogr. Lex. I. S. 320 ff.
[2]) Se Dansk biogr. Lex. IX. S. 428 ff.
[3]) Se Danm. Adels Aarb. 1885, S. 35.
[4]) Formeentlig Baron Jens Juel, se Dansk biogr. Lex. VIII. S. 572 ff.
[5]) Admiralitetsassessor, adlet 1681, se Lex. over adel. Famil. II. S. 149.
[6]) Han forekommer som Foged her allerede 1643.
[7]) Nævnes her i Aaret 1620.
[8]) Knud Geddes anden Hustru.

[S. 325—45 mangle].

Ove L. havde ogsaa gjort Indførsel hos Christian Gedde. Ved Viborg Landsthing dømtes $^{11}/_{11}$ 1693 Fru A. M. Lange at betale til Fru Fr. Am. Pentz c. 219 Rdr. R. Vordeman tilkjendtes i Salær 200 Rdr. af Fru A. M. Lange.

Familien Abbestée.

Af Kreditforenings-Kasserer **C. F. Sommer.**

Slægten Abbestée, der var af den reformerte Religion, stammede fra Nederlandene og skal være udvandret paa Grund af de i det 17 Aarhundrede der herskende Uroligheder. Naar Benzon kalder Slægten von Abbestee „en meget fornem i det cleveske bosat patricisk Familie, nær beslægtet med den hollandske Storpensionair de Groote“, saa kunde dette maaske henpege paa, at Slægten over Cleve er indkommen til Danmark. Familiens Vaaben, af hvilket der findes et meget velbevaret Segl under Matthias Abbestées Testamente (Sjæll. Indlæg 8 Juli 1710), viser et Skjold, delt ved en Tverbjælke, hvorpaa 3 Fugle, øverste Felt delt i to, i det høire en springende Hest, i det venstre 3 over Kors lagte Pile med Spidserne indad; paa Hjelmen to udslagne Vinger, derimellem de tre Pile.

I. *Michael Abbestée,* f. c. 1612, er rimeligvis kommen her til Landet omkring 1660, medhavende betydelige Midler, thi 3 Juli 1662 fik han Lov til tage Arrest hos Rebecca Prahl, „som penge til got folck pleyer at laane, ock hvem han 1000 Rdr. i Croner paa god troe og lofue hafde lefverit i den mening ock paa saadanne condition, at hun hannem 1000 Rdr. Species ock 30 Rdr. opgelt skulde forskaffue“ (Sjæll. Registr.). I Grundtaxten for 1668 (Kbhvns. Diplom.) er „Mickiel Abistetz“ 8 Vaaninger i Peder Huitfeldtstræde ansat til 150 Rdl. 1671 faar Michel von Abested[1]) Begravelses Bevil. for sine 2 Børn

[1]) Det eneste Sted, hvor „von“, som skiftevis med „de“ hos Benzon og nyere trykte Kilder ofte sættes foran Navnet, er funden. Familien kaldes

(Sjæll. Regst.); 2 Octbr. 1684 gjør han sit Testamente, der er affattet paa hollandsk. I Matriklen 1689 findes i Øster Kvarter, Kongens Torv, Michel Abelsten, Kjøbmand, med Leievaaning Matr. Nr. 700, ny Grundtaxt 425. Han synes i det Hele taget at have drevet en stor Forretning, og hans Navn forekommer ofte i Kjøbenhavns Raadstueprotokoller i Sager om Skibe, hvori han havde Part sammen med Fru Anne Pelt, afg. Cort Sivertsen Adelers, Abraham Lehn og flere andre af Datidens rige Kjøbmænd, ligesom han nævnes som Meddirektør for Ostindisk Compagni. 2 Juli 1665 ægtede han Maria Tengnagel[1]), Datter af Takkelmester paa Holmen Arent Tengnagel (f. i Gouda i Holland 1619, † i Kbhv. 16 Febr. 1665), der tilhørte en overysselsk og geldersk Familie, var kommen til Danmark 1659 med den hollandske Flaade som Proviantkommissair og 1663 var bleven Takkelmester. Michael A.'s Hustru døde 1692 (Begr. Bevil. 5. Mai) og blev nedsat i Holmens Kirke 20 Mai, han selv 1698, 80 Aar gl., nedsat i Holmens K. 19. Febr. (Bevil. til hans Ligs Begravelse otte Dage over ordinair Tid og til at hans Kiste maa overtrækkes med sort Bay eller Læder i Sjæll. Regst.). Han havde foruden 3 Børn, døde smaa, Børnene II. 1—II. 4.

II. 1. *Peter Abbestée*, f. c. 1667, confirmeret 8 Juli 1688 (Reform. Kirke), fik 30 Octbr. 1695 Borgerskab som Kjøbmand. Ifølge de Privilegier, der vare tilstaaede de Reformerte, havde Lov til at handle med Vin, hvilket gav Anledning til mange Besværinger fra Vinhandlerlauget. Peter A. handlede, uagtet han ei hørte til Lauget, med Vin, men maa dog snart være bleven optaget deri, thi i Laugets Rulle for 1701 findes „Petter Abeste paa Christianshavn ved Møllerspiads"; hans Navn findes derefter hyppigt i Laugets Forhandlingsprotokoller indtil 1730. 5 Decbr. 1712

---

kaldes i utrykte Kilder baade Abbestee, Abelsten, Abested, Abesten. Hos Holberg findes „Abesten", Vinhandler (O. Nielsen. Kbhvn. paa Holbergs Tid); men hvem der her sigtes til, kan ikke ses, da der fandtes tre af dem paa den Tid.

[1]) Ifølge den i Kirkebogen opgivne Alder, 62 Aar, ved hendes Død 1692 skulde hun være født c. 1630, men dette vil ikke passe med hendes Faders Fødselsaar 1619.

indgiver han Begjæring til Politimester Ernst, om at han foruden paa Christianshavn paa Høibro imod Laugsprivilegierne maa holde aaben Vinkjælder. Foruden sin Vinhandel drev han en stor Handel paa Udlandel, men trods sin store Bedrift synes hans Pengeforhold ikke at have været gode, vel særlig paa Grund af Fallitter i Udlandet, thi 30 Decbr. 1729 fik han Moratorium mod alle sine udenlandske Kreditorers Krav, indtil hans udenlandske Debitorer havde betalt ham deres Gjæld. 5 April 1726 fik han Tilladelse til, at dette Moratorium maatte extendere sig til hans Kone og Søn, forsaavidt Fordringerne vedkomme Actiehandelen. Peter A. har rimeligvis i sin Ungdom opholdt sig i Udlandet, hvor han ægtede Cathrine Mechtilde von Achen, Datter af Johan Ludvichen v. A., Rentemester i Dienstlaken i Hertugdømmet Cleve, og Maria Buys. Forholdet mellem Ægtefolkene maa have været meget slet, thi ifølge Supplik. til Kongen 1702—30 (Rigsarkivet) bruger Hustruen følgende stærke Udtryk om Manden: „Hun er bleven foraarsaget ved hendes Mands ukristelige og tyranniske Forhold mod hende, hvorved hun tilsætter sin Sundhed, hendes Liv ei er sikkert og hendes Ære skjændes, til at procedere mod ham;“ 15 Mai 1709 blev hun erklæret umyndig, hvilket imidlertid siden maa være hævet, thi 14 Sept. 1728 gjorde hun under et Ophold hos sine Slægtninge paa Godset Berenskamph ved Dienstlaken sit Testamente, hvori hun kalder Manden: „mein lieber Ehemann“, saa at Forholdet mellem Ægtefoikene tilsidst maa have været bedre; et Par Dage efter, d. 17 Sept., døde hun. Peter A. døde, 70 Aar gl., begr. 6 Aug. 1737 (Bevil. til Begravelse om Aftenen af 9 August). Han havde eft. Reformert Kirkes Daabsprotokol Børnene III. 1—III. 2.

III. 1. *Michael Abbestée*, dbt. 4 Juni 1696, er Fassbinder, da han 5 Octbr. 1712 faar „Geburtsbrev“ (Attest for at være ægtefødt, der udstedtes, naar man vilde i Lære udenlands). Han døde 1726, begr. fra Holmens Kirke (Bevil. til Begr. 26 April).

III. 2. *Johan Ludvig Abbestée*, dbt. 26 Aug. 1697. I sin Ungdom opholdt han sig i Udlandet for at lære Vinhan-

delen[1]), men er rimeligvis ei bleven udlært, thi 8 Octbr. 1727 maatte han give sig i Lære hos Fassbinder Peter Petersen Vivild, af hvem han blev udskreven som Svend 16 Juli 1729, hvorefter han fik Borgerskab 28 Marts 1732. Af det Faderen tilstaaede Moratorium kan man imidlertid se, at Joh. Ludvig A. allerede længe i Forveien havde drevet Forretning sammen med denne. Naar han derfor 1732 selv tager Borgerskab, er det rimeligvis, fordi Faderen fuldstændig trak sig tilbage fra Forretningen, der ei længere var som tidligere, og i Begyndelsen af Fyrrerne forsvinder hans Navn fra Laugsprotokollerne. Ved sine Slægtninges Protektion blev nemlig Joh. Ludv. A. Supercargo i Asiatiske Compagnies Tjeneste, i hvilken Stilling han tjente sig en stor Formue; naar Giessing kalder ham „en mærkværdig Mand, som havde været Supercargo paa China og derefter en vis Tid kunde synes Eier af 14 Tønder Guld“, saa er dette selvfølgelig en Overdrivelse. 11 Marts 1722 blev han i Petri Kirke viet til Anna Birgitte Hansen[2]), dbt. i Helsingør 27 Aug.

---

1) I en Klage af 3 Jan. 1715 til Magistraten fra Oldermanden Gert Ackermann over, at Folk uden at have lært Fassbinderiet faa Bevil. til Vinhandel, nævner han, at mange af dem, som ville lære Professionen, af den Grund maa reise udenlands, saasom Mathias og Peter Abbestees Sønner, hvilket bringer mange Penge ud af Landet (Laugsprot.).

2) Om Anna Birgitte Hansens Slægt meddeles følgende Oplysninger:
Jacob Hansen, f. c. 1656, † 1715, bgr. $^{8}/_{11}$ i Helsingør (Olai Kbg.); $^{30}/_{1}$ 1700 fransk Consul i Helsingør, gift $^{19}/_{9}$ 1688 (Olai Kbg.) med Maren Buhr, dbt. 2 Sønd. Advent 1666, † 1708, begr. $^{22}/_{6}$, Datter af Borgmester Jørgen B. og Anna Hansd.

I. 1. Hans Georg Hansen, dbt. $^{24}/_{1}$ 1694, † $^{19}/_{6}$ 1760, fransk Generalconsul i Helsingør, Commerceraad $^{27}/_{9}$ 1724, Justitsraad $^{19}/_{6}$ 1738, Etatsraad $^{24}/_{9}$ 1757, gift $^{6}/_{8}$ 1722 i Nicolai K. (Copulationsregnskab i Rigsark.) med Johanne Cathrine Fabritius, f. $^{10}/_{1}$ 1706, † $^{20}/_{1}$ 1770 (Benzon), Datter af Vinhandler Herman F. og Marie Elisabeth Abbestée.

II. 1. Jacob Herman Hansen, dbt. $^{8}/_{7}$ 1722, † i Bordeaux $^{10}/_{7}$ 1773, Adjunctus hos Farbroderen Konsul Hansen de Lilliendal, hvis Universalarving han var, men døde før Testator (Baden, Kbhv. Universitets Journal 1796).

II. 2. Frederik Hansen, dbt. $^{26}/_{7}$ 1723, † 1789, Kammerraad, opholdt sig i Bordeaux.

II. 3. Marie Elisabeth, dbt. $^{28}/_{8}$ 1725, † 1792, bgr. $^{12}/_{7}$, ugift.

II. 4. Johanne Cathrine Hansen, dbt. $^{4}/_{5}$ 1728, † 1731, bgr. $^{8}/_{10}$ (Marie Kbg.).

II. 5. Anna Cathrine, dbt. $^{24}/_{9}$ 1736, † $^{2}/_{10}$ 1800, gift $^{11}/_{9}$ 1772 (Ben-

1696, med hvem han 10 Marts 1726 oprettede Testamente. Han døde i Kbhv. 14 Novb. 1774, 74 Aar gl., og blev begravet i Holmens Kirke; hans Hustru var alt død 1772 (Begr. Bevill. 17 Juli), efterat hun flere Aar havde været sengeliggende. Børn: IV. 1—IV. 3.

IV. 1. *Peter Abbestée*, dbt. 24 April 1726 i Helsingørs Marie Kirke, bgr. 9 Dcbr. 1750 i Holmens K.

IV. 2. *Cathrina Marie Abbestée*, dbt. $^{3}/_{7}$ 1727 i Petri Kirke, gift $^{22}/_{9}$ 1751 med Jacob Gregorius Graah, f. 1721; denne blev 1738 Student og fik efterat være kommen hjem fra en treaarig Udenlandsreise $^{18}/_{12}$ 1741 Borgerskab som Groshandler; $^{29}/_{11}$ 1753 blev han Direkteur for Søkvæsthuset, $^{2}/_{9}$ 1757 Agent med Rang som Justitsraad, $^{27}/_{4}$ 1768 Generalkrigscommissair. $^{20}/_{2}$ 1759 bleve Ægtefolkene separerede og $^{12}/_{3}$ 1763 dømte Høiesteret, at deres Datter skulde blive hos Moderen, der imidlertid $^{19}/_{5}$ 1769 blev

---

zon) med Supercargo Frederik Fritz, f. $^{30}/_{12}$ 1737, † $^{24}/_{4}$ 1814 (Benzon), *adlet* $^{24}/_{4}$ 1774 med Navnet *Lilliendal*.

III. 1. Johan Jacob de Lilliendal, f. $^{20}/_{5}$ 1773 (Benzon), † $^{22}/_{6}$ 1808; keiserlig romersk Consul i Helsingør, gift $^{15}/_{7}$ 1805 (Asminderød Kbg.) med Cathrine Frederikke Vogelsang, f. $^{25}/_{8}$ 1784, † $/_{4}$ 1843, Datter af Brygger Frantz Vilh. V. og Susanne Constantia Rausch (Tydsk Reform. Kbg.), gift 2° $^{2}/_{12}$ 1812 med Justitsraad Berth (Benzon).

II. 6. Conrad Hansen, dbt. $^{1}/_{9}$ 1738, Agent, † 1811.

II. 7. Conradine Hanseu, dbt. $^{11}/_{7}$ 1740, gift 1770 med Johannes Holst.

II. 8. Justine Barbara, f. $^{6}/_{6}$ 1741 (Alm. Enkekasse), † 1799, bgr. $^{2}/_{2}$ (Tydsk Ref. Kirkeb.), gift $^{17}/_{10}$ 1766 (Søborg Kbg.) med Major Christian Carl Nissen, f. $^{24}/_{4}$ 1742 (Enkekassen); han blev paa Grund af et Drab 1783 dømt til Landsforvisning og gik i fremmed Tjeneste (Indk. Sager 1783, Nr. 385; 1784, Nr. 250, 344).

I. 2. Jacob Hansen, dbt. $^{24}/_{5}$ 1695, † 1730 (Begr. Bevil. $^{16}/_{8}$).

I. 3. Anna Birgitte, dbt. $^{27}/_{8}$ 1696, s. ovenfor.

I. 4. Frederik Hansen, f. $^{17}/_{9}$ 1699, dbt. $^{25}/_{9}$, † $^{18}/_{3}$ 1779, Handelsmand i Bordeaux, dansk Consul s. St. 1733. Ved Løfte om store Dotationer til Fædrelandets Gavn lykkedes det ham at blive optaget i Adelsstanden med Navnet de *Lilliendal* $^{20}/_{12}$ 1748, men opfyldte først 25 Aar efter dette Løfte ved at stifte Legater paa c. 20,000 Rdr. under Consistorium (Baden, Universitets Journ. 1796).

I. 5. Jørgen Buhr Hansen, dbt. $^{29}/_{11}$ 1702, fik $^{18}/_{9}$ 1722 Bevil. til at være sin egen Værge, gik 1735 fallit og kom efter Brødrenes Ansøgning $^{24}/_{10}$ 1740 til Munkholm, hvor han døde.

erklæret umyndig efter Ansøgning af hendes Fader, som samtidig fik Bevil. til at hensætte hende i Forvaring, naar han ansaa det nødvendigt. Hun skal være bleven sat i Tugthuset i Hamburg, hvor hun døde 1770. Manden ægtede 2° 13/4 1771 Anna Elisabeth Fabritius, f. 11/2 1741, † 5/6 1826, Datter af Møntguardein Christoffer F. og Gundel Berendtz. Han døde 29/5 1790, begr. i Holmens Kirke.

IV. 3. *Anna Elisabeth Abbestée*, dbt. 27/3 1733 (Reform. Kirke), gift 7/6 1754 i Hillerød med Urban Bruun, f. 22/5 1720 (Protokol for Livrente Societetet 1747), † 15/7 1768, Justitsraad og Amtsforvalter over Antvorskov og Korsør Amter. 8/4 1765 blev Ægteparret separeret, og 30/9 1768 blev Hustruen erklæret umyndig paa Grund af Sindssyge under Værgemaal af sin Fader, der 12/1 1770 faar Bevill. til, at Datteren maa være aldeles umyndig, og at han maa lade hende hensætte paa et eller andet Sted, hvor han finder det tjenligt for hende, da hun ikke vil forbedre sig og da hun endog mod hans Villie er reist til Hveen, hvor hun har ladet sig vie til en Person ved Navn Jacob Ulrik Vilhelm v. d. Lühe[1]); hvad der i sin Tid tilfalder hende i Arv, bliver sat i Overformynderiet for Børnene. Efter Giessing døde Anna Elisabeth A. 1770.

II. 2. *Mathias Abbestée*, f. c. 1668, confirm. i Reform. K. 20/10 1688, boer som Vinhandler i Pilestrædet. Hans Navn forekommer hyppigt i Laugets Bøger indtil hans Død 1710, begr. 28 Juli (Bevill. af 18 Juli, „at Kisten maa overtrækkes med Ruslæder og med en liden Ziirlighed prydes"). Som Broderen Peter har han i sin Ungdom været i Udlandet, hvor han rimeligvis er bleven gift med Juditha von Murell, f. c. 1661, med hvem han 8 Juli 1710 oprettede et Testamente, hvori bestemtes, at den længstlevende skulde

---

1) Ltn. J. U. V. v. d. Lühe, f. 21/9 1738, s. Personalh. Tidssk. 3 R. 2 B. 18.

sidde i uskiftet Bo; dog skulde Sønnerne have saameget, at de kunde etablere sig som Kjøbmænd, ligesom en Sum skal udredes til tydsk reformeret Kirke. Enken fortsatte Handelen og „Madam Abbestee i Pilestrædet" findes nu stadigt i Laugsprotokollen indtil Begyndelsen af 1730, da hun viger Pladsen for Svigersønnen v. d. Lippe, der alt i flere Aar havde havt Andel i og bestyret Forretningen. Hun døde 1741, begr. $^{29}/_{8}$ i Holmens Kirke, hvor hun 1715 skal have kjøbt Gravsted for sig og Familie. Hendes Velstand var i hendes sidste Aar svunden betydelig ind, idet hun dels led stort Tab ved Ildebranden 1728, dels mistede mange Penge ved Sønnen Helvighs 2 Falitter, idet han vist hovedsagelig ved hendes Hjælp kom paa Benene igjen; hun døde i en heldig Stund, idet Sønnen et halvt Aar efter 3die Gang maatte opgive sit Bo og forlade Landet, paa samme Tid som ogsaa v. d. Lippe gik fallit. Mathias A. havde efter Reformeret Kirkes Daabsbog Børnene III. 1—III. 3.

III. 1. *Helvigh Abbestée*, dbt. $^{26}/_{8}$ 1697 (blandt Fadderne var Prinsesse Hedevig Sophie), confirm. $^{28}/_{4}$ 1713, hvorpaa han sendtes til Udlandet for at lære Fassbinderiet[1]. $^{24}/_{2}$ 1724 blev han indskreven i Lauget. Hans Forretning synes ei at have været betydelig, thi alt 14 Aug. 1738 var han bortrømt som Fallent og havde da alt 1 Gang før opgivet sit Bo; han fik imidlertid sine Sager ordnede og kom tilbage, men gik i Juli 1742 atter fallit og rømte til Kongsberg i Norge, hvor han døde $^{7}/_{10}$ s. A. $^{11}/_{3}$ 1743 fragaas Arv og Gjæld efter ham (Raadstueark.). $^{28}/_{9}$ 1723 blev han gift med sit Søskendebarn Barbara Marie Fabritius, f. $^{1}/_{9}$ 1704, som 2° $^{15}/_{1}$ 1744 blev gift med Peter van Hurck, f. c. 1697, † $^{16}/_{10}$ 1775, Bancocommissair, Meddirecteur i Asiatisk Compagni, $^{6}/_{10}$ 1733 Commerceraad, $^{29}/_{1}$ 1749 Agent, $^{2}/_{11}$ 1753 Etatsraad. Hun døde $^{8}/_{5}$ 1775. Helvigh A. havde ifølge Reform. Kirkes Daabsbog Børnene IV. 1.—IV. 5.

[1]) Reisepas til Amsterdam for Kjøbmands Svendene Helwigh Abbeste og Michel Fabritius $^{15}/_{7}$ 1713 (Patente).

IV. 1. *Juditha Marie,* f. $^{14}/_{6}$ 1724, dbt. $^{28}/_{6}$, gift $^{22}/_{11}$ 1747 med Johan Peter le Fevre[1]), f. c. 1701, som var Kammertjener hos Frederik V og som i Civil Reglementet for 1746 nævnes med en Gage af ialt 700 Rdr.; han havde 1° $^{12}/_{2}$ 1744 været gift med Anna Elisabeth Claudi (Garnisons Kirken) og døde 1750 (Begr. Bevill. af $^{31}/_{7}$). Enken fik $^{17}/_{8}$ s. A. Bevill. til at sidde i uskiftet Bo og døde $^{29}/_{5}$ 1790.

IV. 2. *Mathias Herman Abbestée,* dbt. $^{7}/_{8}$ 1725, † 1726, begr. $^{15}/_{10}$.

IV. 3. *Herman Peter Abbestée*[2]), dbt. $^{29}/_{11}$ 1728, blev 1752 Assistent ved Negotien i Trankebar og, da han flere Gange havde havt Leilighed til at udmærke sig, $^{25}/_{4}$ 1761 af Compagniets Direction valgt til Interims Gouverneur, hvilket Embede han nedlagde 1774. I Febr. s. A. afseilede han med sin Familie paa Skibet Ganges fra Trankebar og ankom $^{17}/_{8}$ 1775 til Kjøbenhavn, hvor han blev valgt til Meddirecteur af Asiatisk Compagni og som saadan deltog i Forhandlingerne om Compagniets Overtagelse af Staten, der vedtoges 1777. $^{23}/_{4}$ s. A. blev han Generalgouverneur i Ostindien og fik $^{16}/_{5}$ s. A. Brigaders Navn og Rang, men tog atter Afsked 1783, medens han dog paa Regjeringens Opfordring vedblev at fungere under de vanskelige Forhold, som Colonialkrigen mellem Frankrig og England medførte. $^{1}/_{1}$ 1789 forlod han endelig Trankebar og vendte hjem. Han døde $^{29}/_{12}$ 1794 og blev begravet i Holmens Kirke. Han var 1768[3]) i Trankebar bleven gift med Francoise

---

[1]) Benzon kalder ham le Fevre de Caumartin, hvilket Tilnavn ikke er fundet andetsteds. En fransk Kok Nicolai le Fevre har i Slutningen af det 17de Aarhundrede faaet døbt 2 Børn i Holmens Kirke. Jean le Fevre de Chateau, f. i Hamburg, blev $^{1}/_{1}$ 1719 sat i Lære hos Vinhandler Lehnard Flören (Laugsprot.); det er maaske den senere Kammertjener.

[2]) Jvf. Biograf. Lex. I. 32.

[3]) Hvis dette Aar er rigtigt, maa A. have været gift en Gang før, thi i Reform. Kirkes Confirmationsprotokol findes 1770 confirmeret Johan Ludvig Abbestee, Faderen i Trankebar, og 1771 Peter Abbestee, f. i Trankebar. Disse Børn, der altsaa ere fødte i Slutningen af halvtredserne, ere vel fulgte med Faderen tilbage til Trankebar, hvor de maa være døde inden hans Hjemreise 1789.

Lange, † s. St. $^{28}/_{8}$ 1779 (Tontinen 1775). Ved sin anseete Stilling og høie Rang fandt Abbestee Optagelse i Hofkredsene, og da han foruden den Arv, der var tilfaldet ham efter Stedfaderen, vel ogsaa har bragt en anselig Formue hjem efter sit over tredive-aarige Ophold i Ostindien, saa medførte disse Omstændigheder i Forening, at hans 2 Døttre indgik adelige Ægteskaber, saa at 2 grevelige og adskillige adelige Familier kunne regne ham blandt deres Aner.

V. 1. *Maria Barbara*, f. i Trankebar $^{24}/_{10}$ 1770, † $^{8}/_{12}$ 1852, gift $^{1}/_{5}$ 1794 med Overpræsident i Altona, Geheimeconferentsraad, Rdr. af Elef., Lehnsgreve Conrad Daniel Blücher-Altona, f. $^{29}/_{2}$ 1764, † $^{1}/_{8}$ 1845.

V. 2. *Paulina*, f. i Trankebar $^{25}/_{10}$ 1772, † $/_{9}$ 1801, gift 1793 med Gouvernementssecretair Chr. Tullin Boalth, f. i Bergen $^{28}/_{9}$ 1769, † i Cudelm i Vestindien $^{14}/_{8}$ 1822.

V. 3. En Søn, f. c. 1773, † 1776 (Begr. Bevill. $^{10}/_{5}$.

V. 4. *Fransiska Genoveva*, dbt. $^{1}/_{1}$ 1776 (Reform. Kirke), gift $^{1}/_{5}$ 1794 med Kammerherre, Generaladministrator for Lotteriet, Frederik Carl Ferdinand von Qualen, f. 1769, † i Altona $^{21}/_{7}$ 1846.

IV. 4. *Johan Ludvig Abbestée*, dbt. $^{20}/_{9}$ 1730, † s. Barn.

IV. 5. *Elisabeth Marie*, dbt. $^{28}/_{11}$ 1732, begr. $^{17}/_{2}$ 1733.

III. 2. *Michael Abbestée*, dbt. $^{5}/_{1}$ 1701, † s. Barn.

III. 3. *Michael Abbestée*, dbt. $^{24}/_{1}$ 1703, confirm. $^{24}/_{6}$ 1718, hvorpaa han er reist til Udlandet, hvor han maa være død, da han ikke er begravet i Holmens Kirke og ikke heller omtales i Skiftet efter Moderen.

III. 4. *Marie Mechtilde*, dbt. $^{16}/_{9}$ 1705, confirm. $^{24}/_{6}$ 1722, gift $^{8}/_{6}$ 1724 med Joachim v. d. Lippe, der $^{9}/_{12}$ 1726 fik Borgerskab i Kjøbenhavn. Efter sit Giftermaal traadte han ind i Svigermoderens Forretning, men har ei kunnet faa Borgerskab som Vinhandler, da han ei var Laugsmedlem;

$^{21}/_{10}$ 1729 faar han Bevill. til efter Svigermoderens Død uforment af Lauget at holde aaben Vinkjælder i sit Hus i Pilestæde, og $^{13}/_{8}$ 1736 optages han i Lauget, men gik fallit 1742. Han flyttede derefter til Bergen, hvor han døde som Overvrager 1747, begr. $^{6}/_{10}$; Enken flyttede med Børnene tilbage til Kbhv., hvor hun døde $^{17}/_{6}$ 1783.

II. 3. *Cathrine Elisabeth*, f. $^{15}/_{6}$ 1675, † $^{4}/_{6}$ 1735, confirm. $^{14}/_{7}$ 1689, gift $^{12}/_{10}$ s. A. med Borger og Handelsmand i Kjøbenhavn Alexander Ross, f. $^{5}/_{7}$ 1659, † $^{24}/_{8}$ 1722; denne fik $^{6}/_{7}$ 1690 Borgerskab, blev $^{14}/_{8}$ s. A. Medlem af Kræmmerlauget[1]) og var efter Benzon Søn af Malcolm Ross til Kindease af den skotske Adelsslægt Balnagon; $^{1}/_{8}$ 1699 fik han skotsk Agnitionsdocument paa sin Adel og brugte senere det samme Vaaben som den nulevende Familie Ross. Han hørte til de Reformerte, over hvem hyppigt klages til Magistraten af Vinhandlerlauget paa Grund af Handel uden Borgerskab. $^{5}/_{1}$ 1695 fik han sammen med Broderen Nicolai R. Reisepas til Ostende og Brügge.

II. 4. *Elisabeth Marie*, f. $^{2}/_{6}$ 1677, † $^{19}/_{5}$ 1752, confirm. $^{30}/_{9}$ 1693, gift $^{19}/_{5}$ 1696 med Herman Fabritius[2]), f. i Hold i Cleve $^{9}/_{10}$ 1666, † $^{5}/_{11}$ 1729, der $^{15}/_{11}$ 1694 fik Borgerskab som Vinhandler, boede paa Amagertorv og sikkert har været en af Byens største Vinhandlere, thi han benævnes Hofvinhandler. Hans Segl, som findes under Mathias Abbestées Testamente, viser et Skjold, hvori en Ambolt og derover to Arme, hver holdende en Hammer, paa Hjelmen to Vinger, hvorimellem en Hammer; dette blev siden Hjerteskjold i det Vaaben, hvormed Sønnen Michaels Børn blev optaget i Adelstanden. Efter hans Død fortsatte Enken Forretningen.

---

[1]) I Laugets Protokol findes han optegnet blandt dem „der her udtjent have (Drengebogen, der begynder 1652, er ikke ført for det Aar, i hvilket R. maa være indskreven som Dreng). Det synes iøvrigt noget utrolig, at en skotsk Adelsmand er kommen i Lære som Kræmmerdreng i Kjøbenhavn.

[2]) Søn af Johannes F., f. $^{24}/_{6}$ 1610, † $^{24}/_{11}$ 1671, kurfyrstelig Amtmand, gift 1648 med Barbara Ritberg, † 1694

Af P. V. Jacobsens Dagbøger 1827—33.

Meddelt af Bibliotheksassistent, cand. mag. **Jul. Clausen.**

Peter Vilhelm Jacobsen, Skuespillet „Trolddoms" kendte Forfatter, er født i København d. 21. December 1799. Hans Fader var oprindelig Vinkyper; det lykkedes imidlertid denne at oparbejde en selvstændig og indbringende Forretning, saa at han kunde give sine to Sønner en god Opdragelse. I 1817 blev J. dimitteret fra Metropolitanskolen, og tre Aar efter tog han juridisk Embedseksamen. Samtidig med at J. nu traadte ind i Kancelliet som Volontær, tog han livlig Del i det just da rask fremskydende Samliv mellem Studenterne, der førte til „Studenterforeningens" Stiftelse. J. var her Senior en lang Aarrække. Af Uddragene af de her meddelte Dagbøger, der ere forærede det store kgl. Bibliothek af et af hans Børnebørn, vil det hurtigt ses, hvor livlig interesseret — og tillige hvor overlegen — en Tilskuer J. har været ved alle Tidens Begivenheder, og da i første Række de litterære, der paa dette Tidspnnkt endnu ikke havde veget Pladsen for de politiske Interesser. Den lakoniske Form, i hvilke mange af disse Dagbogs-Notitser ere holdte, viser, at J. væsentlig har anvendt dem som Støttepunkter for sin Hukommelse ved sin ret udstrakte Korrespondance, navnlig med sin gode Ven, Adjunkt Adler i Ribe. Egentlig ere disse Dagbøger altsaa at betragte som en Slags Kladdebøger til disse og andre Breve. Dog ere de udførlige nok til at give os et fængslende Indblik i alt, hvad der optog den akademiske Ungdom i dens daglige Liv og Færden, dens Samtaler, dens Sym- og Antipathier, i Aarene omkring 1830, paa samme Tid som de tegne os et tydeligt Billede af deres Forfatters ejendommelige Personlighed. J., der — efter at have gennemgaaet Skalaen fra Kopist til Fuldmægtig i Kancelliet — 1833 var bleven Assessor i Landsover- samt Hof- og Stadsretten, slutter omtrent samtidigt hermed sine Dagbogsoptegnelser. Hans udprægede historiske Interesser, der som bekendt have givet sig saa smukt et Udslag i hans fortrinlige Afhandlinger til Belysning af Danmarks indre Historie i sidste Halvdel af det 16. Aarh., tog ham nu stærkere fangen, selv om hans betydeligste litterære Efterladenskab, „Trolddom" (1847) — skønt hvilende paa dyb historisk Indsigt og Viden — blev af æsthetisk Art. J., der i 1841 var gaaet over i Rentekammeret som Kommitteret, vedblev at beklæde denne Stilling til sin Død, der allerede indtraf d. 13. Maj 1848.

1827.

Juli 14 .... Chr. Winther tænker paa at blive Præst. Hertz rejser paa Onsdag. En almindelig Rejselyst er i Anledning af Dania[1]) kommet over Folk. Hauch kommen hjem og tager

---

[1]) I 1819 var Danmarks Dampskibsfart begyndt med „Caledonia". Først seks à syv Aar senere forøgedes Flaaden med to nye Dampskibe „Prindsesse Wilhelmine" og „Dania". Det første sejlede paa Lübeck, det sidste løb afvekslende til Aarhus, Aalborg og Fredericia. „Caledonia" vedligeholdt en ugentlig Fart paa Kiel.

snart ud til sin Lectorplads i Sorøe; meer poetisk end nogensinde før; Tieck har af sig selv tilbudet sig at udgive hans paa Tysk skrevne Digte og Arbejder.

Juli 17. Jeg er meget misfornøjet med Studenterforeningen[1]). Selskabet misforstaaer selv, forsaavidt en halv Tanke imellem flyver Medlemmerne gennem Hovedet, aldeles hvad det er til, og Senioratet har vel stundom smukke Ord i Munden, men vide vel næppe hvad de betyde, saalidet som de handle derefter . . Sligt er ogsaa anvendt i Sagen om den store Køretur: det var raskt, det var fint, det var studenterligt; og dog er der i den senere Tid ikke meget, som Foreningen har foretaget sig, der i sin inderste Grund er mere forkert end dette Pragttog, hvorved den indvortes lurvede Studenterforening viser nogle udvortes polerede Sider for hele Kjøbenhavn og environs.

— 18. holdtes Fêten for Studenterforeningens Fødselsdag. Omtrent 50 Medlemmer deltoge deri, dog vare endel af disse saa kloge ikke at køre med i Optoget fra Foreningen og ud. I Frederiksdal spistes og drukkes frit Frokost. Man spadserede ovenpaa, man var munter og oprømt, man delte sig inde i Skoven i to Partier og skøde paa hinanden med Granskovler; selve Honoratiores toge heri Del eller rettere vare de virksomste; kort det var et skønt Syn. Derefter bleve vi i den stærke Hede og under den skrækkeligste Støv førte gennem Virum, over Brede, forbi Eremitagen til Kirsten Piils Kilde, hvor endel Vand blev nydt, og firstemmige Sange, der overalt lod sig høre, naar blot et Øre stak sig frem dertil, afsjungne under et stort Auditorium af Jan Hagel. Man satte sig atter i Vognene for at køre til Bellevue; man vadskede Hænder og Ansigt og børstede sine Kjoler, for at blive renlige, og spiste nu i den tætte, lumre, kun af svage, gigtopvækkende Trækpust hjemsøgte lange Buegang i Enden af Haugen, hvor alting gik højtideligen af; Musikkantere,

[1]) Studenterforeningen var bleven stiftet d. 16de Juli 1820. P. V. Jacobsen havde i de første Aar af dens Tilværelse været et meget aktivt Medlem og oftere siddet i Senioratet. I 1824 vare Lokalerne flyttede fra Købmagergade til Boldhusgade. Se iøvrigt H. C. A. Lund: Studenterforeningens Historie I. 1897.

dertil lejede, spillede, og Kanoner affyrtes ved Skaaler. Der blev drukket slige for Foreningen, Universitetet og Professorer, Poul Møller, Rahbek, Seniorerne og Heiberg. Man drak Kaffe i den store Sal og blev som gale af Glæde, da Himlen viste sig saa naadig, at Jomfru Pohlmann[1]) i det samme kørte forbi. Nu gik man over i Dyrehaven, hvor Thiele viste Marionetspil og Jørgen Jørgensen Ridekunster og en 7-aars Dreng ekvilibristiske Kunster for os; man sang igen firstemmige Sange, og alt var henrivende muntert. Man drog atter tilbage til Bellevue for at drikke Thevand, men Meisling[2]), Thortsen[3]), Kilde[4]) og jeg satte os i vor Vogn og kørte til Kjøbenhavn, uden saa at sige at tale et Ord til hverandre, undtagen at dette havde været den nederdrægtigste Tour, vi endnu havde gjort i vort Liv. Lunkent Vand er vammelt.

Juli 22 . . . Hauch har skrevet en Tragedie, der hedder Tiberius, og havde igaar stort Selskab, for hvilket han oplæste den. — Paa Gaderne seer man ikke andet end Russer og hører ikke andet end Gadedrengenes: „Aah, Rusmand, Rusmand, giv mig en lille bitte Skilling!“

— 24. (I en Recension af N. C. Bierrings Vaudeville „Attestats og Forlovelse“, opført 1. Gang ved en Sommerforestilling d. 23. Juli 1827:) Jfr. Pätges havde kun lidet at varetage, men gjorde dette naturligvis som hun skulde, og saae saa pæn ud,

---

[1]) Sangerinden Emilie Pohlmann fra Hamborg havde givet en Koncert paa det Kgl. Theater d. 1. Maj 1825 og gjort saa megen Lykke, at Direktionen havde engageret hende til at optræde som Gæst ved en Række Forestillinger, der alle gaves for udsolgt Hus. Hun spillede bl. a. i den kendte Vaudeville „Die Wiener in Berlin“. I 1827 var hun atter i Kbhvn. og optraadte ved en Sommerforestilling d. 17. Juli i samme Stykke.

[2]) S. S. Meisling, bekendt Filolog, f. 1789, var først Rektor i Slagelse, fra 1826 i Helsingør, til Latinskolen blev nedlagt her i 1839.

[3]) C. A. Thortsen, f. 1798, særlig kendt som Forf. til „Forsøg til en dansk Metrik“. Tog 1827 Magistergraden, 1836 den filosof. Doktorgrad. Blev 1844 Rektor i Randers. T. var en meget litterært interesseret Mand og en af Jacobsens intime Venner.

[4]) Justitsraad H. C. Kilde, en af Jacobsens Slægtninge. „Justitsraad Kildes Gaard“ lidt forbi „Jærnporten“ (daværende Vesterbro Nr. 48, nu Hjørnet af Øhlenschlägersgade) nævnes ofte af Datiden som Stadens yderste Grænse, hvor Brolægningen hørte op og Mudderet begyndte.

at Fabricius[1]) oppe i Senoriatsværelset rendte Hovedet imod Væggene ligesom en drukken Flue. (Det er skrækkeligt, hvad man siger, at hun skal være forlovet med en Isenkræmmer).

Juli 25. Flyveposten har i den senere Tid ikke leveret noget ret godt: Enden paa Lieutenantens Historie[2]) og af Rosenkildes Breve[3]) ere ikke meget interessante . . . Øhlenslæger siges at skrive paa en Vaudeville . . . Reitzel[4]) er bleven forlovet med en Skrædderdatter ligeoverfor ham. Nogle Ondskabsfulde fortæller Historien saaledes: Reitzel havde lagt Mærke til denne lille Pige, der ofte sad i Vinduet; han løb ofte til sit for at se ud, og da han er saa overmaade lang, troede Damen hvergang enten at han vilde kaste sig ud eller falde ud og syntes lidt angest derover. Dette antog R. for Kærligheds Medfølelse og traadte nu en skøn Soldag hen til Vinduet med Hjerter Es i Haanden, pegede paa det og derpaa paa sit eget Hjærte; hun smilte; han rendte uden Hat over Gaden og blev staaende paa det nederste Trin af Trappen fra 1ste til 2den Sal i hendes Huus; hun kom ud og stod paa det øverste Trin. De kyssedes, og Forlovelsen var sket[5]).

Septbr. 24. Russerne skulle iaar til examen artium skrive baade Klade og Renskrift paa kulørt Papir, for at de ikke skulle kunne snyde ved Hjælp af de paa hvidt Papir skrevne Excepter. Ørsted er Opfinder af dette naragtige Krigspuds og har erholdt 20 Rdlr. til at indkøbe Papir for.

Oktbr. 5. Chr. Winther har indgivet Begæring om at antages ved Theatret. Er det som Sanger, nu da hans Stemme har tabt sig saa meget, og hans Bryst er saa slet? Eller som Skuespiller? Som saadan kan han vel ikke gøre Lykke nok. Rosenkilde skal have sagt til ham for nogen Tid siden: „Hør

---

1) Fr. Fabricius, f. 1789, var paa det her omhandlede Tidspunkt Volontair ved det store kgl. Bibliothek, blev senere Bibliotheks-Secretair ved samme.

2) Fru Gyllembourgs kendte Bidrag i Nr. 4 og flg. Numre af „Den flyvende Post" for 1827, der senere fremkom som „Familien Polonius".

3) „Brudstykker af en dansk Rejsendes Breve til Hjemmet" (se C. N. Rosenkildes Efterl. Skrifter I s. 97—184).

4) Universitetsboghandler C. A. Reitzel, f. 1789.

5) Ifølge Meddelelse fra en Familien R. Nærstaaende er dette dog paa langt nær overensstemmende med Virkeligheden. Udg.

véd Du hvad! Gaa til Theatret, og gift Dig saa med Jfr. Pætges, saa har jeg 2 forsørget, som jeg vilde have dem." Denne lille Dame sættes nu af alle i enhver Henseende saa højt.

Oktbr. 14. Øhlenslæger oplæste igaar i Studenterforeningen de 2 første Sange af hans Hrolf Krake; han læste temmelig utydelig, hvorved en Del undgik Øret. Man kan ej godt bedømme enkelte, især en af de første Sange af et episk Digt, og det kan, navnligen ved de mange Beskrivelser, der forekomme i hans, gerne være, at det er smukkere at læse end at høre forelæst, selv af Øhl.; imidlertid var der alt adskillige meget smukke og meget morsomme Partier tilsyne; men derimod ogsaa Flauheder.

— 19. Virvarret med Chr. Winthers Theaterforsøg kan kun faa finde ud af; nogle paastaa, at han aldrig har tænkt paa det, end mindre gjort Skridt til at blive Skuespiller. Iblandt disse Dr. David[1]). Disse ere nok Løgnhalse. — Andre sige vel, at han er gaaet til Theatret, men sætte dette i Forbindelse med Planer, som ikke synes sande. Saaledes den, at han skulde være dødelig forelsket i Jfr. Pætges (medens det er vitterligt, at han hele Sommeren har været det i en anden). Endeligen sige nogle, at han har indgivet Begæring, men at han i disse Dage har taget den tilbage; iblandt dem, der sige dette, skal den Pige, en Jfr. Strøm, som han har været forelsket i, være. Jeg veed det ikke; men vilde ønske det.

Decbr. 2. „Aprilsnarrene" er maaske den af Vaudevillerne, der holder sig bedst i Folkegunsten; jeg tænker, det kommer af Spillet. Winsløw jun., Md. Vexschall, Jfr. Jørgensen ere endnu ligesaa fortræffelige som før. Rosenkilde og Jfr. Pætges ligesaa. Vist er hun for lang i Begyndelsen, men man glemmer det lidt efter lidt og troer tilsidst selv, hun er en 13- eller halvfjorten Aars Tøs.

— 19. En Affaire, foregaaet paa Comedien ved Nielsens Aftenunderholdning forleden Søndag, gør megen Opsigt og har,

---

[1]) C. N. David, f. 1793, havde erhvervet Doktorgraden under et Studieophold i Gøttingen 1822—23, var i 1829 en kort Tid Redaktør af „Statstidende", blev 1830 Prof. extraord. i Statsøkonomi.

som den ogsaa maatte, vakt almindelig Forbitrelse. En Student Lorck[1]) befandt sig den Aften i sin Onkels, Etatsraad Hvidts Loge ved Siden af den, hvori nogle af de fremmede Ministre sad. Disse talede uafbrudt højt under Forestillingen, og da der hyssedes af dette Uvæsen, blev det kun værre. Der hyssedes igen, og nu hyssede Lorck, iøvrigt en meget stille Person uden nogen Tendens til Anmasselse, med. Den spanske Minister-Resident, Cordova, gav nu paa fransk højst fornærmelige Ord fra sig til sine Venner; Lorck og han kom op at skændes, og efter de tildels groveste Injurier endte det med, at Cordova gik ud af Døren og i det samme spyttede efter Lorck. Det var endda godt, at denne ikke fik Lov til at fare ud og banke ham. Denne Cordova skal være en fæl Person; ved Hoffet gaar han lige klods ind paa Hofdamerne og gloer paa dem gennem sin Lorgnet, saa de maa vende sig om.

1828.

Januar 25. Store Forandringer med Armeen paatænkes, f. Ex. at Officererne skulle have Shærfer igen og Opslager paa Frakkerne, samt at et ridende Jægercorps skal oprettes m. m. — Kuhlau's Lulu[2]) er paa en for ham meget smigrende Maade forskrevet til Paris; han lever i megen Armod og kan ikke i Vinter bo i Kbhvn., som han ønskede, men maa opholde sig i Lyngby.

Februar 1. Samtale med Chr. Winther i disse Dage; gjort ham en Tjeneste. Han havde villet gaa til Theatret og i saa Fald forstødt Hr. Harboe af Jfr. Pætges' Hjærte[3]), hvis han sidder der, som W. dog ej troer.

— 7. Ligesom Md. Wexschall Nytaarsdag fik en brillant Ring tilsendende (fra den unge Watt[4]) siges der), saaledes skal

[1]) Sandsynligvis Lorents Lorch, f. 1806, en ældre Broder til den ret bekendte Læge J. H. Lorch, Forf. til „Fem og halvfjerdsinstyve Aar“. (Kbh. 1885).

[2]) „Lulu“ blev første Gang opført paa det kgl. Theater 29. Oktbr. 1824.

[3]) cfr. Fru Heiberg's „Et Liv gjenoplevet i Erindringen“ I., hvor Harboe optræder under Pseudonymet Herman.

[4]) Sandsynligvis en Søn af en meget bekendt Grosserer A. Watt, Chef for Handelsfirmaet Watt & Gordon, der tillige havde Hørfabrik i Kbhvn.

og Jfr. Pætges have faaet en med 3 Diamanter efter Opførelsen af „Preciosa“. — Spadseret og set en Dame til Hest i Mandsdragt.

Februar 14. Duel mellem Vinhandler August Petersen (Lieutenant ved det borgerlige Artilleri) og en Skomager (Lieutenant ved Jægerne), foranlediget af, at den første ikke vilde tjene med den sidste, da denne endnu var Svend, i Artilleriet. Petersen er slemt tilrakket og kan næppe komme til at duellere med en Skrædder, som han og har fornærmet paa samme Maade.

— 23. Hos Prins Ferdinand er opført Scener af „Recensenten og Dyret“, og en fransk Vaudeville. Heiberg var med som Tilskuer og havde skrevet en Epilog, bestaaende afvexlende af 1 Linje dansk, 1 tysk og 1 fransk, for hvilken Kongen *personlig* takkede ham. Der skal gives nogle Forestillinger endnu; Heiberg skal skrive en ny Vaudeville for dem og være Regisseur derved.

Marts 28. Kjøbenhavnsposten har givet et Stykke mod Heiberg i Anledning af den i Begyndelsen af Aaret indrykkede Spas med Magdalenestiftelsen i „Flyveposten“, hvor Heiberg begegnes paa det groveste, og det næsten rent ud siges, at han har været overmaade liderlig i Kiel.

April 8. Igaar paa Maleriudstillingen; der er grumme meget, men ikke meget godt. Nogle norske Søstykker af Dahl, en romersk Scene (af Lindau) forestillende et dansende Par med Thorvaldsen, Thiele, Holten, Freund o. fl. Danske som Tilskuere; Lorentzen i Negligée i sin Stue, af Rørbye, der og har leveret en god Skænkestuescene fra Middelalderen. Fremdeles en ypperlig Hund, af Lorentzen, der er sat meget dybsindig og komisk i et smukt Landskab som Omgivelse. Endelig en Gadeseene, af Blanck, der forestiller en Garder talende venligt med en frugtsommelig Kokkepige, medens hans Hest æder, uset af hende, af hendes Grønkurv, og hans Hund bepisser Kødet i hendes Kurv, til hvilket alt et jydsk Soldateransigt, der i Baggrunden staar Skildvagt, leer uendeligt smøret.

— 13. Et Skib med Thorvaldsens Christus og Apostlene,

samt flere Arbejder af ham, Freund og Bissen, i Marmor og Gibsafstøbninger, er ankommet.

April 18. Taabelige Rygter 1) at den svenske Fregat (med en Contreadmiral paa) der tilligemed 2 à 3 mindre Skibe forleden sejlede gennem Sundet, skulle ved Gothenborg forene sig med den norske Flaade, derpaa i Skaane indtage den der samlede lille svenske Armee, landsætte den paa Sjælland og erobre Danmark. 2) at Englænderne ville have en fast Punkt i Østersøen og desaarsag agte at bemestre sig Christiansø. 3) det endda fornuftigste, at Sverrig, Danmark, Preussen, Østrig og England have sluttet en Koalition, hvis Hensigt er at modsætte sig Rusland, saafremt det vil beholde noget af det, det ventelig erobrer i Tyrkiet.

— 20. Ad „Freias Alter"[1]) klappedes meget, hyssedes noget og pebes lidt, det sædvanlige ved ethvert nyt Stykke. Det har imidlertid paa næsten alle mine Bekendte gjort et ubehageligt Indtryk; den yngre Møhl kunde endog ikke engang udholde mer end 1ste Akt, og Hertz[2]), der kender min koleriske Utaalmodighed, har raadt mig fra at se det.

— 30. [Efter en Redegørelse for Indholdet af „Flyttedagen"[2]) fortsætter J.:] Det Hele viser sig overhovedet ikke som et nyt, genialsk Lystspil, udsprunget af en poetisk Opfattelse af Nutiden, men som en klog og forstandig Efter- eller Omdannelse af holbergske Arbejder. Er det derfor end sikkert bedre end den af det tydske Væsen udsprungne „3 Maaneder efter Bryllyppet[3]), kommer det sikkert til at staa tilbage for Heibergs Komedie, naar den engang kommer, idet denne ikke blot vil

---

[1]) Øhlenschlægers Forsøg paa at faa „Freias Alter" til at reussere ved at gøre det til Vaudeville med alle Steder fra indsamlet Musik lykkedes ikke. Den første Opførelse, 19. April 1828, efterfulgtes kun af en anden og sidste.

[2]) Henrik Hertz var en god Ven af Jacobsen, der, som det nedenfor vil ses, var en af de første, for hvem H. delvis afslørede sin Anonymitet. J. var Hertz's eneste Medarbejder ved „Anonym Nytaarsgave 1832"; hans Bidrag hertil var „Mødet i Dyrehaven". Paa dette Tidspunkt vidste dog J. intet om H.'s Forfatterskab; han anede saaledes ikke, at „Flyttedagen", første Gang opført 29. April 1828, var af H.

[3]) Af Overskou. Opført første Gang 24. April 1828.

være ligesaa lokal som Vaudevillerne og Flyttedagen selv er, men tillige mere ny, og derved mere skikket for os, og mere original. Sujettet er iøvrigt ikke behandlet omfattende nok.

Maj 7. Droschker paa Amagertorv.

Juni 20. Igaar i Dyrehaugen: første Gang sejlet med Dampskib. Sjællands Kyster gjorde ikke det Indtryk paa mig, som stod til at vente, men det foraarsagedes vel dels ved den legemlige Ubekvemhed, jeg endnu føler, dels ved min Frygt for Svindel og Søsyge. — I Dyrehaugen kloge Hunde og Jomfruer (Kunstens ɔ: Kunsternes Gudinde inter alios aliasque), fede Folk, franske Jonglører og danske Ekvilibrister, Menagerier, Klapper- eller Kæmpeslanger.

Juli 3. Heibergs Plan antaget[1]; Ellepigen eller Ellehøjen hedder den; Kuhlau komponerer Musikken til den.

— 22. Kongen er misfornøjet med sit Livcorps, fordi dets Medlemmer ikke ville exercere.

August 30. I „Flyveposten" er begyndt en Novelle, udentvivl af Heiberg selv[2].

Oktober 6. Heibergs Feststykke er færdigt og roses meget, selv af Rahbek, som skal være bleven forsonet med ham — Heiberg skriver paa en Vaudeville, der foregaar i Paris mellem lutter Danske[3]. — Fabricius, Hvidt, Lorck og flere Abekatte, samle Studenter til at marschere med Fakler den 1. Novbr. op paa Slotspladsen for at bringe det unge Par et vivat plus ultra.

— 7. En ny antagen Skuespiller, Holst[4], en Slegfredsøn af Holstein[5], skal være ret passabel. — Fortælling Nr. 7 i „Flyveposten" ej af Heiberg; thi lidt udelikat i Kærlighedsforholdet, uden at det skal være det, ogsaa langt og vel trevent.

---

[1] ɔ: til Festforestillingen i Anledn. af Prins Frederiks og Prinsesse Wilhelmines Formæling, 6. Novbr. 1828.

[2] ɔ: „En Hverdagshistorie" af Fru Gyllembourg.

[3] „De Danske i Paris" kom dog først frem 29. Januar 1833.

[4] Wilhelm Conrad Holst, f. 1807, debuterede som Alonzo i „Preciosa" 14. Novbr. 1828.

[5] Kammerherre Frederik Conrad Holstein, der havde været Theaterchef siden 1811.

Oktober 12. Petoletti[1]) har ved en Audiens hos Kongen faaet mundtlig Tilladelse til at snakke „lidt" i Pantomimerne paa det nye Theater.

— 13. Studenternes Fakkeltog ser yderst ultraisk ud; men det er det næppe; de taabelige Studenter, hovmodige af vor Herre ved hvad, ville vise sig, deres smukke Stemmer, deres købte Fakler etc. for Publikum, og griber derfor en saadan Lejlighed. Da sligt skal ske, gaa og endel med for paa den Maade at komme til at se de Løjer.

— 15. I denne uniformerede Tid foraarsagede det, at Schlegel efter Ansøgning erholdt Tilladelse til at bære Højesterets-Uniform (qua extraord. Assessor), at det kom under Ventilation i Konsistoriet, om ikke samtlige Professorer og burde have een, ligesaavel som alle andre. Schlegel, Herholdt, Øhlenschläger og Bang, skulle især have været for det, Rahbek og endel andre, men især den gamle Hurtigkarl imod det. Ogsaa blandt Prokuratorerne ved Overretten blev i ramme Alvor opkastet det Spørgsmaal, om de ikke burde ansøge om en Uniform; men da straks forkastet.

— 17. Fakkeltoget skal op ad Købmagergade. De vil forkaste Øhlenschlægers Sang, der rigtignok skal være daarlig.

— 22. Til at forelæse i Studenterforeningen har jeg paatænkt at skrive en Afhandling enten om Studiemaaden her ved Universitetet, eller om Pjerrots Karakter, eller Bidrag til Karakteristik af Christian 5's Regering; kanske der bliver ikke noget af nogen af dem. — Øhlenschlæger har aldeles forandret sin Sang for Studenterne, saa at sige uopfordret.

— 23. Der tales meget ondt om Prinsens liden Genegen-

[1]) Petoletti, der tidligere havde været knyttet til Morskabstheatret paa Vesterbro, havde i Forening med en Englænder Levin rejst et Theater paa Nørrebro paa Blaagaards Terrain. Da Pantomimerne herude imidlertid havde et mere engelsk Tilsnit, end Københavnerne vare vante til, maatte Theatret paa Nørrebro opgives, og Petoletti og Levin med sine to smukke Døtre Rosa og Flora forenede sig med Selskabet paa Vesterbro, der ledes af James og Adolf Price. De to Brødre Price giftede sig i 1830 samme Dag med Søstrene Levin, James med Rosa, Adolf med Flora. Børn af sidste Ægteskab ere de i vor Ballets Historie fremragende Navne: Valdemar og Juliette Price. Om Theatret paa Nørrebro se nedenfor.

hed til at komme tilbage. Kom han ikke, stod Huset paa Nicolai Kirketaarn en net; det vilde virkelig være noget af det mest latterlige i denne Historie; men den er vel udèntvivl Løgn. — Da Øhlenschlægers nye Sang ikke passer til Kompositionen, har han nu forandret den igen.

Oktober 24. Cancelliet er mig i denne Tid dobbelt kedelig og ækel; thi der gaar Formælingssnakken endnu langt værre for sig end andensteds. — Hegermann[1]) er yderst human imod Studenterne (Jægergeværer, Allarmplads ved Studiegaarden, Exercerplads den alm. ved Gothersgade, at de kun skulle exercere 2 Timer ad Gangen etc.); det er slemt, thi saa falder Skammen for den uartige Opførsel, der naturligvis alligevel vil vise sig, alene paa dem; før delte Lorentz den med dem, ja undskyldte den endog for dem. — Idag set det nye Theater paa Nørrebro[2]); Tilskuerpladsen er et Parket, to Etager Loger, hvoriblandt en kgl. med tilhørende Damask om, Kavalerloge og særskilt Opgang; endelig et Galleri med 4 Rader Bænke og endda overflødig Plads. Loftet over Tilskuerne er smukt malet, og deri skal hænge en svær Lysekrone, som paa det kgl. Theater. Theatrum selv er smukt og meget rummeligt; Gulvet bestaar næsten blot af Faldlemme, og hvad Loftet angaar er der, istedenfor et sammenhængende helt, eller aldeles intet, kun Bjælker for hver 2 og 3 Kulisser, midt over Theatret, med Rækværk paa Siderne, hvilket anses som meget kunstigt. Nogle Dekorationer saa jeg, der, skønt sete nærved og ved Dagslys, dog vare fortræffelige.

— 26. Prinsen kommen i Forgaars, straks hos Kongen i 3 Timer, igaar spadseret med sin Kæreste paa Østergaden etc.

— 27. Den unge Prinses nye Palais skal være saa nydeligt, bekvemt og smagfuldt indrettet og meubleret som muligt. Imidlertid synes Prinsessen ilde om det, siger Folk.

— 28. At sidde i Kontor en Formiddag uden at have noget at bestille, er noget af det, der kommer Helvede nærmest

---

[1]) Daværende Oberst J. H. Hegermann-Lindencrone, f. 1765, var 12. Oktbr. 1828 bleven udnævnt til Chef for Kongens Livcorps, det officielle Navn for Studenterkorpset.

[2]) Se Noten ovenfor.

her paa Jorden[1]). Denne umaadelige Uvirksomhed, denne Snakken taabelige Ting og Vigtiggøren er dræbende. Min Kancelliraad er en kollegial Bramarbas, dog ikke blot (i sin Mund) mod de Smaa (mig undtagen), men ogsaa mod de Store. Alt hvad han siger, alle hans liberale Ideer, som med stærk Decision fremsættes, er derfor kun Spilfægteri af en temmelig taabelig Opposition mod hans Overmænd og andre Vedkommende. Imidlertid — foruden at han er en overmaade rig Mand — er der ikke saa liden Dygtighed hos ham, og navnlig en temmelig Fasthed og Bestandighed — ikke altid slet begrundet, — der er saa meget agtværdigere, som de fleste andre i en lignende Stilling, mellem den store Uvished i Lovgivningsbestemmelserne hans Fag betræffende, og uden en duelig Decisor, vist vilde være meget usikre. Den næste i Kontoret, en gammel Kancellist, der af Skæbnen og sine Foresatte er meget tilsidesat, og som derfor har lagt sig efter et vist Kattevæsen mod begge og andre, der dog ikke hjælper ham videre frem. Naar jeg skulde komme til at sige: „det er godt Vejr imorgen“, kunde jeg være vis paa, at han i en billigende, men dog eftertænksom Tone, vilde svare: „ja, det er ogsaa godt Vejr imorgen“, og siger jeg saa: „ja, jeg mener da idag“, saa vil han smile og sige: „ja, jeg mener da ogsaa idag“. Og saaledes gentager han altid andres Ord, uden at det deraf kan ses aldeles vist, om han blot snakker En efter Munden eller ikke, naar man ikke kunde kende det af andre Data. Da Kontorchefen, vor Herre ved egentlig hvorfor, har ladet sin Naade falde paa mig, er han — Kancellisten — gal paa mig, men det mærkes aldrig. Vor anden Kancellist er et forunderligt Menneske: stundesløs og dog attent, den uordenligste Fusentast og dog en særdeles duelig Arbejder; godmodig og dog

---

[1]) Paa dette Tidspunkt var J. endnu Volontær. Med Bestemthed tør det ikke siges, i hvilket af Cancelliets Departementer han arbejdede, da han først opføres i Statskalenderen for 1830 efter at have modtaget fast Ansættelse som Cancellist i 4. Departement (kgl. Domæner m. m.). Da han imidlertid nævner to „Cancellister“ som fast ansatte, har det sandsynligvis været i 1. Departement, hvor Justitsraad G. H. Richter var Chef, C. Bang og L. C. Fasting 1. og 2. Cancellisekretær. De andre Departementer havde kun én Cancellisekretær.

uden Hensyn til andre; grov og fiffig næsten i samme Øjeblik er han et særdeles snurrigt Væsen. Af vore 2 Volontairer (foruden mig) er den ældste et højt, rankt smukt Menneske, men der ser ud som en pyntet Underofficer. Hele hans Udseende viser paa det allertydeligste, at vor Herre har bestemt ham til Officer, og det i den Grad, at det maatte forekomme En ubegribeligt, at han dog ikke er bleven det. Den yngste er en ubetydende ung Adelsmand, der ikke just er dum, og som har gode Sprogkundskaber, men dog næppe duer til andet end til at være Kammerjunker.

Oktober 29. Den nye Litteraturtidende[1]) skal udkomme maanedlig og være en Mellemart af de engelske og franske Revuer; den er gaaet ud fra Clausen, men der skal nok være for mange om Sagen og allerede nogen Uenighed. Spørgsmaal om ikke korte Anmeldelser af alt nyt burde udkomme, istedetfor slige store Afhandlinger om enkelte Ting; jeg troer, at dette vilde være mere fornødent for vor Litteratur og Publikums nuværende Standpunkt.

Novbr. 1. Naar man er borte fra alle de Forberedelser, som her gøres i Byen til Festen, kan fornuftige Folk næppe formodes at interessere sig synderligt for den hele Sag. Anderledes er det her, hvor alting hvert Øjeblik kalder En hen til Betragtninger derover; Det maatte være et Menneske, der var fuldkommen ligegyldigt for sig og sine Nærmestes og Fjærneres tilkommende Livsro, som ikke bekymrede sig om denne Sag. Hvorledes vil Tilstanden, tildels eller aldeles frembragt ved denne unge Fyrste, blive, naar han engang bliver Regent? Der ere faa Konger af den oldenborgske Stamme, der ere fremtraadte under saa glimrende Auspicier som Frederik VI. Der er faa Konger, der gennem et langt Regeringsliv have bevaret saa simpel og retskaffen en Vilje for sit Lands Lykke; og hvorledes er det dog ikke gaaet? Det er imidlertid ikke hans Skyld, men Ulykken er kun, at der ikke er født flere Bernstorffer under hans Regering. Havde Danmark frembragt saadanne der, hvor

---

[1]) Maanedsskrift for Litteratur.

de skulde være, vilde Kongens Regering have blevet ligesaa nyttig og heldig, som nu uheldig. Selv de Fejl, som nu her, ere for det meste saadanne, som man vilde tilgive hos hvilkensomhelst gammel Mand, selv om han ej var Konge. — Men Fremtiden!

Novbr. 3. Igaar Formiddags var der Stads i Slotskirken, hvortil Undertegnede havde Billet, men ej gik derhen. Cantate af Guldberg snavs i høj Grad, Weyses Musik skal være dejlig. — Studentertoget igaar Eftermiddags Kl. 6 var særdeles smukt. Undertegnede stod paa Holmens-Bro og saa det. Det strakte sig fra Midten af Slotspladsen over Højbro og Amagertorv til Købmagergade; siden udfyldte de hele Slotspladsens Længde. Der var 900 Studenter, det vil sige Halvdelen vare de Embedsmænd etc. Sangen af Øhlenschlæger var maadelig; men Synet var imponerende og Afsyngningen var smuk. Siden kørte de Kongelige omkring (ogsaa forbi den fattige Studenterforening), og var der den Aften mange Steder anbragte Blaalys. Det er smaa 1 à $1^1/_2$ Alens Stave, der brænder med en Art Raketlue og giver en uendelig Svovlstank fra sig. Deres Lysning er uhyre stærk; i Bredgaden stod et Sted 2 næsten omgivet af blot Begkranse (30 à 40 Stk.), og i hines Glans saa disse ud som smaa røde Punkter, som et Lys, der staar og brænder i Solskin. Da de altsaa hæve al Harmoni, ere de upassende, om man endog ikke kom til at hoste af dem. — Paa Gammeltorv traadte Overpræsidenten ud af Raadhuset, da Kongen kom der, og holdt en Tale, og derefter blev en af Garbrecht[1]) forfattet Sang afsjungen. — Interessant Anekdote om Prinsen, der spurgte Kapt. Schwartz paa en Spadseretour i Esplanaden, om hvor Fru Dannemand[2]) boede. Han benægtede at vide, at hun eksisterede.

— 7. Ved hele Festen bemærker man, at Kongen er den, der skønt mest ligefrem og rolig, har været hjærteligst rørt

---

[1]) J. G. F. Garbrecht, f. 1799, 1827 etableret som Grosserer, var tillige Løjtnant (senere Oberstlieutenant) ved det borgerlige Infanteri, og erhvervede sig en ikke helt smigrende Navnkundighed ved sine talløse Sange og Poesier („Sange for d. borgerlige Infanteri“, „Gravlillier“ osv.).

[2]) Fru D., Frederik VI's Elskerinde, boede paa Toldbodvejen.

og sjæleglad over det hele. Prinsessen har enkelte Gange været meget rørt, Dronningen har i al Fald for megen Anstand til at lade sligt mærke. Prinsen er alle Festdagene set at gaa eller ride omkring paa Gaden eller Volden, som om det ikke var ham, al den Herlighed gik an. — Igaar Aftes spilledes „Elverhøi"; iaften gives det igen.

Novbr. 16. H. C. Andersen skriver en Vaudeville, der foregaar nedenfor Nicolaitaarn[1]).

— 17. Skydeselskabets Fest eller i det mindste dens Balparé skal være paatvunget Selskabet, idet Brockenhuus[2]) skal uden Bemyndigelse, have foreløbigen bedet Kongen om at komme til et Bal derude, og da han havde sagt Ja, maatte de gøre et. Der kan deltage henimod 400 Personer, og hver deltagende Mandsperson betaler for sig 16 Rdlr. og for hver Dame 4 Rdlr. foruden for Vin; de af Selskabets Medlemmer, der ikke ville deltage, skulle kun betale 5 Rdlr. til dette Gilde.

— 18. Igaar udkom Øhlenschlægers „Danrigets Allegorier" eller de af de forskellige Masker paa Prins Christians Bal fremsagte Vers. De fleste af dem ere kun maadelige, og nogle enkelte ret gode. Der er i disse, synes mig, igen i en højere Grad opvakt til Live hans forunderlige Sorgløshed at sætte Ord om paa Plads i Sætninger, hvor de aldrig maa staa — item Spring i Tanken — item Citater og Lærdom, saaledes forklarer en ostindisk Malebarer, at Himmelen kommer af Himmalaiabjærget, og at Benævnelsen Menneske lyder næsten ens paa dansk og indisk m. m.

— 23. Heibergs „Elverhøi" bærer alt ved den blotte Læsning, et nationalt Præg, men dette maa ses tydeligere ved Opførelsen, hvor Udførelsen af Musiknumrene — der ere og maa være gamle, nordiske simple Melodier — kommer til. Den efterlader sig vel ikke, i det mindste ikke ved Gennemlæsningen, nogdt udmærket Indtryk, men et behageligt; og den er ikke saa forsynet med Skønheder, som den er fri for Fejl. Virkelig er der i Intrigen kun et Par Ting, hvorom der kunde tvistes, om

[1]) „Kærlighed paa Nicolai Taarn", første Gang opført 25. April 1829.
[2]) J. L. Brockenhuus, f. 1759, Overhofmester hos Dronningen.

de burde være saaledes. Men derfor er der paa den anden Side endel fortræffelige Enkeltheder, og adskillige af Karaktererne ere baade nye og gode. — Den unge Prins skal for sin Fornøjelse have et Caroussel. — „Hrolf Krake“ fik jeg læst ud. I det Hele er det hverken godt eller slet. Det er ikke godt; men saafremt nogen anden af vore Poeter havde villet skrive det, vilde man have set en Forskel, hvorved Øhlenschlæger's vilde staa meget højt. Det er ikke slet, men det Hele efterlader dog et Indtryk, som naar man i flere Timer har set paa eller gjort noget der i Grunden er aldeles unyttigt. Man underholdes, imedens det gaar for sig, saa saa, men ser man siden tilbage, finder man den Tid ligesaa tom, som den, sit hele Liv paa Vagt trækkende, Officers er det. „Hrolf Krake“ kan godt staa i Reolen og ret vel lade sig læse; men den kunde endnu bedre have været baade ulæst og ugjort; og det er kun forsaavidt godt, at Øhlenschlæger længe har arbejdet paa den, som han i den Tid ikke har gjort noget værre.

Decbr. 2. De gamle Professorer ere meget vrede paa det nye Maanedsskrift, og Rasmus Møller[1]), der iøvrigt var tilbudt at deltage i Entreprisen, gaar om og smigrer alle dem, som han paa nogen Maade kan vente at faa Recensioner af.

— 8. 3 Russer kom til Heiberg for at spørge ham, om han troede, de havde Talent til at blive Digtere.

— Ved Ballet paa Skydebanen dansede den unge Prins saa meget med den ene Frøken Mynter, at denne tilsidst saa sig nødt til desaarsag at forlade Ballet.

1829.

Januar 26. Store Kanefarter i denne Tid. Den unge Prins kører hver Dag 3 à 4 Gange. Hans Folk og Hofofficianter have in pleno beklaget sig hos Kongen, fordi de aldrig faa Ro, men jages fra Morgen til Aften.

— 28. Fru Rahbek begravedes igaar i største Stilhed; Rahbek havde i Forvejen faaet Nøglen til Kirkeporten af Graver-

---

[1]) P. Erasmus Müller, f. 1776, Münters Efterfølger paa Sjællands Bispestol.

karlen; kun Hegerne og Øhlenschlæger fulgte, og Rahbek havde — endskjønt til Overflod, tænker jeg — bedet Studenterforeningens Medlemmer ej at følge.

Februar 21. Winthers Digte ere udsolgte; item Waldemar Seier; af begge skulle komme nye Udgaver. Ligeledes af den udsolgte Fodrejse af Andersen[1]), hvor Reitzel har modtaget Forlaget. Han har ogsaa købt Andersens Vaudeville, der udkommer om 3 à 4 Uger.

Marts 4. I Mandags Koncert i Studenterforeningen, 2 Afdelinger og en Scene: de bekendte firstemmige Sange og nogle andre, sammenknyttede med en Dialog i bunden Stil. Skrædderne sidde lystige paa Bordet og synge, og ville derefter, da det er Fastelavnsmandag, gaa hen paa Kroen, da de pludselig føle Smerter i Maven af de mange Boller, de have spist. De synge „Ak, hvor jeg har ondt i min Mave“ (Weyses Ord og Musik); nu kommer Pigen ind, da hun hører deres Smerte og giver dem hver en varm Serviet; denne hjælper straks og nu synge de „Tak, Tak, mange Tak, for den varme Salvet etc.“, hvortil var endnu knyttet en anden lille nye Piece af Weyse. — Efter Bordet opførtes et Schattenspil „An der Wand“, der skal have været godt.

— 8. Intet andet end Studenterforenings-Nyt og det endda tarveligt. Igaar læste Bjerring[2]): Karakteristik af de politiske Partier og „Aar 1899“, en politisk Vaudeville. Især den sidste Afdeling aldeles ubeskrivelig flov. Især i denne nedreves paa absolut-monarkisk Regeringsform og Regenter, hvorved der gaves flere Sidehug til Ting her i Landet. Og alt dette for en Samling af henved halvandethundrede, ham som tildels hinanden, indbyrdes ubekendte Mennesker. Seniorerne og in specie jeg have gjort os beredte til at imodtage en vel conditioneret Næse; thi det kan næppe gaa godt. — Prins Fritz skal, hører jeg, nyde ganske forfærdelig Estime blandt de simpleste Klasser af Borgerne.

---

[1]) „Fodreise fra Holmens Kanal til Østpynten af Amager“.

[2]) N. C. Bjerring, Forf. til den ovenfor nævnte Vaudeville „Kiærlighed og Attestats“, f. 1804. Rejste 1829 til Frankrig som Huslærer, men kom atter tilbage i 1833 og ernærede sig som Sproglærer.

En Grund hertil er naturligvis, at han lader sig se meget, og da viser et rask, utvungent Væsen, og legemlig Dygtighed og Behændighed.

Marts 15. Bjerring har nok faaet eller faar en Irettesættelse af Politiet. Seniorerne, siger Rygtet, har faaet en fra Kancelliet. Hvad der ej er sket, kan ske!

— 23. I Foreningen var i Lørdags stort Spektakel mellem Bjerring, der vilde forsvare sig mod Rygterne om hans Afhandling og en Hob andre Medlemmer. At han selv udæsker Kampen, er vistnok. Den hele Lejer er imidlertid i Bevægelse, og Begæringer om hans Exclusion, Udgang af Selskabet etc. forfattes rundt omkring af Medlemmer. Seniorerne tilskrev ham igaar, at det vel alt tidligere havde fundet hans Forelæsning upassende, men ej villet gjort videre Foranstaltninger, da man ansaa hin som en Ubesindighed, og vilde oppebie, om Statens Autoriteter vilde gøre noget; men at, da han endnu fremkaldte slige Discussioner, maatte man paa det alvorligste anmode ham om at aflade med slig Udæskning, da ellers Følgen vilde blive formelig Andragende fra Medlemmerne om hans Exclusion, og Sagen da maatte komme til Lands- Lov og Ret, idet Foreningen ej var kompetent Dommer om det Strafværdige eller Ikke-Strafværdige ved hans Skrift m. m. — Harboe, der sagdes forlovet med Jfr. Pætges (som nu er kommen i Huset hos Wexschalls) har paadraget sig en Kassemangel ved Klæde-Oplaget og skudt sig i Lørdags.

— 28. 3dje Hefte af „Maanedsskrift for Litteraturen“ er udkommet. Recensionen over „Bidrag til Digtekunstens Historie under Chr. VII“ er af Thortsen, kyndig og forstandig. Der gøres opmærksom paa, at Rahbek og Nyerup, der endnu ere inde i hin Tids Detail og ej hæve, eller have kunnet hæve sig over dette, ikke ere skikkede til at give os en saadan Historie af den Tids Digtekunst, som senere Tider ene kunne finde Interesse i, nemlig en Fremstilling af det Karakteristiske med dets Aarsag og Virkninger. Hertil er føjet Træk af en Sammenligning mellem hin og vor Tid i den ommeldte Henseende, hvor især vor Tids Frembringelsers større Nationalitet, og hine Tiders

større Selvstændighed (i Modsætning af Efterligning) og Flid, hvad Formen angaar, er udhævet.

Marts 31. Rahbek er ret vel fornøjet med Recensionen i Maanedsskriftet, men Nyerup er vred.

April 12. Paa sidste Koncert i Foreningen deklamertes et Stykke „Matrosen" af Chr. Winther, indeholdende en gammel Matroses Ankomst paa Rheden efter Toget 1807, hvorledes han blev meget fortvivlet og sluttelig lagde sit Hoved paa et Anker og hensov. Dette Digt, der var affekteret nok, blev indført i „Kjøbenhavnsposten" og har glædet Kommandør Wolff[1]) saa meget, at han, skønt ubekendt med Winther, har tilsendt ham et Komplimentdigt paa Etatens Vegne, paa mange lamme Fødder.

— 14. Liunge[2]) (Bæstet) var forleden gaaet op til Andersen (Bæstet) for at spørge ham om, hvad han vilde skrive til Sommer, hvilket Liunge naturligvis vilde indføre blandt „Kjøbenhavnsposten"s Nyheder. Bæstet Andersen svarede, at han agtede at skrive et stort humoristisk Værk.

— 23. Prins Ferdinand forlovet med Kronprinsesse Caroline; det skal solenniter deklareres paa Mandag otte Dage, Brylluppet skal være 31. Juli i stor Stilhed; Ferdinand skal blive Statholder i den gamle Landgreves Sted.

— 27. Andersens Vaudeville gjorde hos endel temmelig Lykke, saaledes hos mange Studentere; andre pibe. Md. Wexschalls Spil skal have været højst mærkværdigt. Hun skal have set ud og ageret som „den gediegneste Ræddike-Mær", saaledes er det gængse Udtryk derom.

Maj 3. Langes[3]) „Essex" var meget slet og behandledes af Publikum nok næsten endnu værre. Han havde lejet en Loge

---

[1]) P. F. Wulff, Kommandør i Søetaten, var en meget litterært interesseret Mand, der bl. a. i Forening med Foersom oversatte adskillige af Shakespeares Dramer; W. har ogsaa oversat Byrons „Manfred" og Th. Moore's „Lalla Rookh" under Titel „Paradiset og Feen".

[2]) A. P. Liunge, f. 1798, „Kjøbenhavnsposten"s Redaktør.

[3]) J. C. Lange f. 1785, Litterat og Journalist. I Løbet af 9 Aar fungerede han som Redaktør for ikke mindre end 7 Aviser og Tidsskrifter, hvoraf nogle rigtignok havde en meget kort Tilværelse. Det betydeligste af de Bladforetagender, til hvilke han var knyttet, var „Nyeste Morgenpost", som L. redigerede sammen med Fr. Thaarup 1828—33. Hans Skuespil

og der indbudet Liunge, O. Thomsen[1]), Bjerring og flere, og ved Spektaklet ved Enden sagde han til dem: Det er Kabale — men de (Acteurerne) spillede ogsaa snavs. I „Morgenposten" skal han overmaade naivt, i den sidste Tid have bedet Publikum om endelig ikke at pibe eller hysse ad hans Stykke, derimod mundtligt eller skriftligt henvende sig til ham selv desangaaende.

Maj 5. Forfatteren til Arvingerne[2]) har, uden at han behøvede det, i „Kjøbenhavnsposten" taget til Genmæle mod de slette og barbariske Kritikker over hans Stykke i bemeldte Blad. Hvad der er det interessanteste, er, at det af Underskriften ses, at det er den samme Mand, der er Forfatter til „Burchardt" og „Flyttedagen".

— 6. Hvem Forfatteren er til „Burchardt" etc., vèd jeg nu.

— 7. Ved Illuminationen forleden Aften slog Publikum mange Vinduer ind omkring i Byen, især i Butikker, der ej vare illuminerede; det kan naturligvis ej være Enthusiasme for Prins Ferdinand og høje Brud. — Heibergs Sang ved „Elverhøi"s Opførelse om Tirsdagen[3]), der alt tidligere var overrakt Kongen, havde bevæget ham meget; han havde tørt sine Øjne med et Lommetørklæde og mumlede noget til Heiberg om, at det maatte være Stene, der ikke bleve rørte derved.

— 11. Overrabbiner Wolff, kommen fra Tyskland, boer hos os, Wolff paa 1ste Sal istandsat af os[4]), og Møblementet besørget af Jødemenigheden. Stort Rend i 8 Dage paa Trapperne for at se Værelser og Møbler. Det var som ved Maleriudstillingen. 2 à 300 Mennesker daglig trække gennem alle Værelser. Siden han er kommen, ere alle Vinduer i de ligeoverfor liggende Jødehuse fra tidligt om Morgenen fulde af Folk, der se over til ham. Aaron Henriques paa anden Sal havde

---

„Greven af Essex" opførtes første Gang 30. April 1829. Det gav Anledning til en kraftig Avispolemik.

[1]) O. Thomsen, f. 1802, var fra 1821—28 Amanuensis ved Universitetsbiblioteket, derefter en Del Aar Medredaktør af Avisen „Dagen".

[2]) Henrik Hertz's „Arvingerne" blev første Gang opført 31. Marts 1829.

[3]) I Anledn. af Forlovelsen opførtes „Elverhøi" Tirsdag d. 5. Maj.

[4]) A. A. Wolff, f. 1801 i Darmstadt, havde et Par Aar været Rabbiner i Giessen i Hessen, før han 8. Maj 1829 kom hertil. Jacobsen boede i Pilestræde Nr. 121.

Dagen efter Præstens Ankomst ordentlig bedt Fremmede paa ham, ligesom man ellers bede Folk til sig paa en Dyresteg.

Maj 19. Lange havde henvendt sig til Øhlenschlæger med Anmodning om en Attest for, at hans Stykke var godt; Øhlenschlæger gav ham en, hvori han erklærede sin Tro, at Langes Forhold før og i den Tid, „Essex" fremførtes for Publikum, samt at han havde dadlet andre Kunstnere (f. Ex. Hauch), var Hovedaarsagen til hans Tragedies Fald; men derved havde han dog tillige angivet en Hoben Fejl, som Synderen havde begaaet i sit Stykke. Berggreen[1]) sagde til Øhlenschlæger, at han havde hørt, Øhlenschlæger havde klappet ad „Essex", og at Øhlenschlæger vel havde gjort det af Godmodighed; men herpaa foer Øhlenschlæger op: „For Fanden! Af Godmodighed! Nej, havde jeg klappet, gjorde jeg det, fordi Stykket var godt, og saa vilde jeg gøre det endnu."

— 27. Kongen vil have, at Prins Fritz skal lære at kommandere, saavel Fodfolk som Kavalleri, og at han skulde lære at ride. Imod det sidste indvendtes, at han red meget godt; men Kongen sagde, „at den Art Riden kunde han ikke lide, han skulde begynde som simpel Kavallerist, med blot Dækken paa Hesteryggen; det havde den unge Herre godt af." Th. Münter fortalte, at han i Tale med Stemann og Bülow var kommen til at nævne „Prins Fritz". Stemann spurgte straks: hvem det var? og da Münter mente, at naar Frederik den Store kunde gaa under Fritzenavnet, kunde vor Prins med, sagde Bülow, at han for nogen Tid siden i Samtale med Kongen ogsaa var kommen til at benævne ham saaledes, men at Kongen derpaa havde sagt, at han syntes, Prinsen nu kunde være stor nok til at kaldes Prins Frederik.

— 28. Maanedsskrift for Litteraturs 5. Hæfte kommet. Deri to Artikler om Øhlenschlæger; en almindelig af Ørsted, og en anden om Hrolf Krake af Heiberg. Den Heibergske Recension, der støtter sig med den ene Fløj til „Flyveposten"s tidligere Principer og med den anden til de besynderlige Enkeltheder i

[1]) A. P. Berggreen, f. 1801, Musiker, var en stor Beundrer af Øhl. og satte Musik til dennes „Billedet og Busten" (se nedenfor).

Hrolf, medens Centrum udgør Dadlen af det filantropiske og formentlig forstandige hos Øhl., angriber ham fra flere Kanter, end det ved første Øjekast ser ud til. Det er en klog Karl, den Heiberg. Han har sagt saa meget ondt som muligt om Bogen, og dog sagt dette saa høfligt som muligt, ja endog saaledes, at enhver Stakkel, der har læst og syntes godt om Bogen, ikke kan føle sig fornærmet derved.

Maj 30. Studenterne exercere i denne Tid; de ere meget lykkelige over deres nye Chef; i Hviletiden danse de midt paa Fælleden, og Lindencrone staar midt iblandt dem. Det maa have noget rørende idyllisk ved sig; intet Under derfor, at det gamle Barn Fabricius er nærved at dø af Glæde over denne Harmoni. Jeg tænker, at Rahbek flytter fra Bakkehuset til Blegdamsvejen for at se derpaa.

Juni 8. Sorøeianerne[1]) ville skrive en masse mod Heibergs Recension over Øhlenschlægers „Hrolf Krake".

— 14. Idag gaar Dampskibet til Malmøe; Øhlenschlæger er inviteret derover og skal modtages med en Tale, Sange etc. Prins Ferdinand, spurgt om, hvorledes han fandt sig siden sin Forlovelse, svarede: som man kan paa de skarpe Stene.

— 16. Øhlenschlæger var inviteret til Malmø og Lund af O. Thomsen, og denne, med Jfrue Beyer[2]), spillede hans Garde. Han blev modtaget med Processioner, Taler osv., men svarte ej eet Ord: saaledes gik det 5 à 6 Gange den Dag. Hvergang han skulde tale, blev han saa rørt, at han ikke kunde det, hvilket var meget heldigt for hans og vort Renommée. — Thortsen om Soldaten, der maa ligge krum, fordi han forbød Prins Ferdinand med Caroline at gaa ad lange Linie, da de ej havde Tegn, og den anden Soldat, der blev Dannebrogsmand, fordi han høfligt tillod Prins Fritz at gaa indenfor Skydelinjen ved Skiveskydningen, fra hvilken han ellers skulde genne andre.

---

[1]) Hauchs „Den babyloniske Taarnbygning i Mignature" med Angreb paa „Vaudevillemesteren" kom dog først næste Aar.

[2]) Skuespillerinde Johanne Elisa Beyer, f. 1807, debuterede 7. April 1825 i „Den hjemkomne Nabob"; forlovet med Ove Thomsen. Hun kom ikke til at spille nogen betydeligere Rolle som Kunstnerinde, og da hun desuden var svagelig, afskedigedes hun 1834.

Juni 19. Studenterne ville til Malmø. Der var først et Subskriptions-Opslag i Foreningen for dens Medlemmer at leje Dampskibet til at føre dem over; men herved følte Regentsianerne etc. sig fornærmede, og vilde med. I Eftermiddag afholdes en Generalforsamling desangaaende i Regentsgaarden.

— 27. Det svenske Raseri. Den overordenlige Høflighed, Malmøianerne og Lundianerne vise de Danske, og den Enthusiasme, de have ytret for Øhlenschlæger, er højst vidunderlig. Er alt dette en hurtig Flyvegrille, eller Udbrud af længe nærede Begreber og Følelser? Man paastaar, at navnligen Skaaningerne skulle føle deres Slægtskab med de Danske og betragte disse med endel gunstige Øjne; ogsaa paastaas der, at Øhlenschlægers Digte og Værker have haft betydelig Indflydelse paa de Svenskes Dannelse. Imidlertid er det ikke ene Skaaninger, men ogsaa de øvrige egenlige Svenske, der komme i Forbindelse med os i denne Tid, der ere glade. I al Fald tvivler jeg ikke paa, at den nøjere ydre Samkvem mellem Landene, dels med Dampskibene[1]), dels med den faste Paketbaad, der nu gaar to Gange om Ugen fra Kbhvn. til Malmø, vil bidrage til en Forening, der især med Hensyn til Litteraturen vilde være til alles Gavn. Gjort Bekendtskab igaar i Foreningen med en Dr. Thestrup, en Adjunct (Prof. extraord.) Rohde fra Lund, en Mag. Schønbek item, Boghandler Engstrøm fra Stockholm (da vi sang Rahbeks: Hvi rose I saa vore Fædre, saa afsang han istedenfor en ældre svensk Oversættelse deraf, til en anden Melodi), Baron Wrede og Pastor Hvalquist. — Den største Ære, som Lundianerne kunne bevise nogen, og som de viste Øhlenschlæger og Tegnér 1 Gang, er at tage dem i Benene, løfte dem lige ivejret og derpaa ryste dem op og ned, som Ammerne gøre ved Børnene. Den første Gang de gjorde dette ved Øhlenschlæger, blev han meget altereret og

---

[1]) I Sommeren 1828 gjorde „Caledonia" en Søndag sin første Tur til Malmø; 81 Personer deltog i den, og da det var første Gang, et Dampskib laa i Malmø Havn, vakte det den største Opmærksomhed. Den følgende Søndag var „Caledonia" i Landskrona, og fra nu af gik der sjældent nogen Sommer-Søndag, uden at „Caledonia" eller et af de andre Dampskibe var paa Lysttur i Sverrig. Nogen regelmæssig Dampskibsforbindelse var dog endnu ikke oprettet.

slog om sig — til Svenskernes store Forundring — med Benene til alle Sider, men den næste Gang, da han havde hørt Sammenhængen og saa, at man tillige greb Tegnér i hans fulde Bispeornat fat paa samme Vis, fandt han sig i det. Mens de sidde eller staa saaledes i Højden, bliver der rakt dem et Glas Vin, som de skal drikke. Med Øhlenschlæger vare hans Kone og Børn; desforuden var i Malmø og Lund: Ove Thomsen med Kæreste, Liunge, Hald[1]), den unge Engelstoft[2]) og Hofboghandler Beeken. De bleve alle begegnede med stor Højagtelse, undtagen Beeken, der ingen Steder blev bedt. Hald og Engelstoft vare St. Hansdag bedte ud til Grev Gyldencrok; denne kørte dem om Eftermiddagen i sin Vogn til en lille Lejr af nogle Regimenter, der laa i Nærheden. Paa Grund af St. Hansdag vare Soldaterne fri, men i Regard af de 2 danske Herrer lod Generalen slaa Generalmarch og hele Lejren træde i Geled, gøre endel Evolutioner og derpaa stille i 3 Afdelinger, igennem hvilke han derefter førte Hr. Hald og Engelstoft. Det er dog vidunderligt.

Juni 28. Idag komme der en 300 Svenskere over fra Malmø til Dyrehaugen. Af endel Danske, nok ej ene, men dog især Studenter, blive de modtagne ved Bellevue, førte omkring, derpaa ledte tilbage til Bellevue, hvor indtages en kold Middagsmad, og de Fremmede derpaa rejse hjem igen.

— 29. Igaar været ude med Hertz ved Bellevue; vi, nemlig Hertz og jeg som hans tro Ledsager, stod der ligeoverfor i circa $3^1/_2$ Time. I den Tid hørte vi Sange af Øhlenschlæger m. fl. til Svenskens Ære; item Skaaler drikkes, Brokker af Taler og saae Glas og Hatte falde ud af Vinduerne. Siden gik de op i Dyrehaugen, hvor der hujedes overalt af Glæde over Tegnér og endelig Kl. henved 10 ombord. Derved opnaaede Hertz endelig den Lykke at se Tegnér: For vore Øjne præsenterede han sig som en, med et rødt, aufgedunstet, bondeagtigt Ansigt, gammel,

---

[1]) P. T. Hald, f. 1802, theol. cand. 1826 og to Aar senere Lic. theol. Siden Sognepræst i Aalborg.

[2]) C. T. Engelstoft, f. 1805. Paa dette Tidspunkt cand. theol., blev 1833 Prof. extraord. i Kirkehistorie, 1851 Biskop over Fyens Stift.

fordrukken Landsbypræst. Hvis H.'s Mening er rigtig, at Tegnér lignede omtrent vor Biskop Münter, er det i det mindste vist, at han ej saae poetisk ud. Hurraskrig og Kanonskud under Indstuvningen i „Caledonia" og „Dania", der afgik paa samme Tid.

Juli 1. Det Hansenske Kvartalskrift[1]) er meget slet. Naar unge Mennesker skrive Historier og Dramaer, slette ved Overflødighed af Indhold, og lyriske Digte daarlige paa Grund af overspændt eller indbildt Følelse, saa faar man lade det løbe hen, da det kan blive bedre. Men slige platte, glatte, væmmelige københavnske Thevandsknægte (om Navnet ikke endda er for spirituøst for dem) som de, der i de allersidste Tider ere fremtraadte, ere højst fatale. Der er en Barnepjat i Poesien, fuldkommen lig den i Theaterrecensionen sidste Vinter. — De Danske have i Søndags rigtignok prostitueret sig ved at lade de Svenske gaa lige til om Aftenen (saavel her som i Dyrehaugen for Lud og koldt Vand) og siden ved at bære sig dumt ad i Handling og Ord. De, der især have udmærket sig i denne Henseende, ere Prof. Øhlenschlæger, Licentiat Hald, Bogbinder Friis, og nogle andre.

— 3. Svensken kom Kl. 12, Ingen at tage imod dem (Halvdelen gik i Land, de andre til Kbhvn.) uden O. Thomsen og Hald. Tegnér lejede sig med Famile et Værelse i Bellevue og gjorde sig privatim til gode, hvorpaa han spadserte i Dyrehaugen. Kl. henad 7 kom Øhlenschlæger fra Taflet hos Prins Christians Gemalinde paa Sorgenfri. Han satte sig i et Konditortelt paa Dyrehavsbakken, og da man underrettede ham om, at Tegnér var nede ved Kilden, blev Sophus Zahle[2]) skikket ned for at hente ham op til Øhlenschlæger. — I Salen paa Bellevue hvor alt var saa tætproppet, at Fabricius (den Nar var ogsaa med, efter at han 4 Gange i de 2 sidste Dage havde forandret Beslutning i denne Henseende) kun med største Magt kunde

---

[1]) Frank Joh. Hansen, f. 1810, Student 1828, regnedes for en af „Aarets" „4 store Poeter". I Studenteraarene udgav han foruden nogle Digte 2 Hæfter af et Tidsskrift „Læsning for den fine Verden" (1829—30).

[2]) E. S. W. Zahle, f. 1797, 1824 Præst, stærkt litterært interesseert. Z. udgav mange Digte og Sange.

kæmpe sig med en Flaske Rhinskvin under hver Arm hen til Tegnér og Rector Magnif. Engstrøm, blev der drukket Skaaler og holdt Taler. Derpaa sagde Øhlenschlæger til Hald, at han igen maatte til Sorgenfri, og nu raabte Hald, at da ikke alle Svenskerne havde set Dyrehaugen, var det bedst, at Alle *skilte sig ad*, for *en masse* at gaa til Dyrehaugen. Derpaa gik de derned. Bogbinder Friis, der jævnligst havde converseret Biskop Tegnér, og Ove Thomsen førte denne; og den overstadig drukne Kulholm (?), der hvert Øjeblik krydsede med sine Ben, gik med Bispinde Tegnér under Armen. Fabricius snakkede med en dygtig svensk Botaniker, Dr. eller Prof. Agardh, og Rector magnif. Engstrøm gik ene. Hvor de kom, raabte de danske Skræddere og Skomagere, der aldrig før havde hørt Tegnérs Navn nævne, Hurra for denne etc. Liunge, Weddersøe og Reitzel sluttede med røde, hede og drukne, begejstrede Ansigter Truppen.

Juli 8. Svensken kommer her igen paa Søndag.

— 16. Om Svensken i Søndags vides intet af Betydenhed.

— 17. Ogsaa Jens Møller[1]) søger om at blive Theaterdirektør. Rahbek siger til Claus Frees Hornemann[2]): Hør, min Broder! Du skulde søge at blive Theaterdirektør, for Du boer saa tæt ved Komediehuset. Ellers mener Rahbek for Alvor, at der kun er en eneste Mand i Kbhvn., der er skikket til denne Post, og denne ene er Eatsraad Hvidt.

Juli 23. Da Kongen og Prinsen nu sidst var i det Holstenske, blev der blandt mere holdt en Revue; for at se paa denne indfandt sig ogsaa en skrækkelig Hoben smaa fattige Bondedrenge, med Knæbukser (men ikke af Silke), bare Ben og uden Sko; disse morede Prinsen sig med at slaa over Fødderne med sin Ridepisk. I Begyndelsen vare de meget glade, men tilsidst gjorde det dog altfor ondt, og nu løb de for at undgaa ham, naar han nærmede sig; uheldigvis var der en Tjørnehæk imellem og ved at slippe igennem, blev de yderligere forrevne,

---

[1]) Jens Møller, f. 1779, Dr. og Prof. theol.; lagde tillige historiske Interesser for Dagen som Medlem af „Skandinav. Litteraturselskab“ og „Det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Sprog og Historie“.

[2]) C. F. Hornemann, f. 1751, var theol. Prof. lige fra 1776 til sin Død 1830.

hvorover Fritz lo, saa han var færdig at sprække, men den gamle Konge blev forskrækkelig vred og sagde: Naar Du ikke vil gøre dem Godt, saa gør dem dog ikke ondt.

— 25. Manthey[1]) skal være bleven Theaterdirektør i Collins Sted. Nu ville vi kun faa Hofstykker og Operaer; alt, hvad der i Dialogen i allerfjærneste Maade kan tænkes muligvis at kunne støde i Stykkerne, vil blive afklippet; Autorer og Aktørerne ville blive paa det skammeligste chikanerede; kort alt vil blive slemt, hvis M. bliver Direktør.

— 26. Om Manthey véd hverken jeg eller nogen, jeg har talt med, at erindre, at Nogensomhelst nogensinde har sagt endog blot det allermindste Gode, eller at Nogen har, naar man talte ondt om ham, i allerfjærneste Maade fremsat noget til hans Undskyldning. Han er vel egentlig kommen ivejret ved Dronningens gamle Fader[2]), hvem han — Gud véd hvorledes — skal hjælpe i alkymistiske Forsøg. Som Sekretær ved Ordens-Kapitulet har han for nylig faaet en overordentlig prægtig Gaard i Stormgaden til Beboelse. Theatret vil vist blive ynkeligt under ham. Ej at tale om, at han er ultraroyalistisk i højeste Maade, intrigant, chikanerende osv., er han tillige som Direktør af Sibbonis Conservatorium en stor Ynder af Musik, og navnlig den italienske, saa alt godt vil fortrænges fra vor Skueplads.

Juli 29. „Overilelsen“ af Øhlenschlæger er slem; i Begyndelsen endda taalelig, siden bliver det værre og værre, tilsidst uudholdelig. Især Karakterernes Slethed, Unødvendighed og Unyttighed i Kompositionen, og Flovhed i Dialogen. Han lader bl. mere en gammel Advokat tale juridisk nu og da (thi stundom glemmer han det, medens han stundom ikke kan sige Goddag uden en juridisk Frase), men der er Fejl mod Terminologi næsten i hvert andet Udtryk, han saaledes bruger. Følgende er meget karakteristisk: der er naturligvis adskillige Trykfejl i Bogen og

[1]) J. D. T. Manthey, f. 1771, Conferentsraad, Sekretær ved det kgl. Ordens-Capitel, og i høj Grad persona grata hos Frederih VI, der i 1808 havde meddelt ham Privilegium paa at udgive den „Danske Statstidende“, det han atter afhændede til Brødrene Berling. Overskous Dom om M. som Theaterdirektør falder langtfra sammen med Jacobsens.

[2]) Landgreve Carl af Hessen.

ingen Trykfejlsliste; men derimod er et Sted Ordet „concensus tacitus“ rettet med Pen og Blæk, uagtet Sligt ikke er sket med nogen af de danske, virkelig vildledende Trykfejl. Men han frygter, ifølge egen Bevidsthed, for sit Rygte som Latiner. — Øhlenschlæger har virkelig været vred over, at Tegnér havde sagt, at hin (Ø.) kun var Kronprins og ikke Konge i Poesiens Rige, men at Goethe var denne Mand.

August 1. Stor Stilhed er der i disse Dage, uagtet Formælingen mellem det højc Par sker idag. Ingen Mennesker ses at bryde sig om Stadsen. — Om sidste Hæfte af „Maanedsskriftet“ ej meget at sige. Den første Opsats om Nationalpoesi er efter al Sandsynlighed af Molbech; det er ogsaa samme uklare, diffuse Fremstillingsmaade, uden Fremhævelse af det Væsentlige i Argumentationen, som man ellers tør finde hos Molbech. Han er meget fornem deri, men burde være mindre. Det er noget Sludder. Han vil have ondt ved at sige hvad der gør Sproget i et Værk til saa nationalt, at Værket kan kaldes Nationalpoesi; ogsaa siger han selv, at En vil skrive et des mere nationalt Sprog, jo mer han er trængt ind i Nationens Aand, Karakter, Statsforfatning, Historie m. m.; men altsaa sættes jo dette som det, der egentlig konstituerer det Nationale, ogsaa i Poesien. Det forekommer mig, at Nationalt i Poesien maa være et Aftryk af det, der er nationalt i Folket, altsaa dets Grundkarakter. Denne er af en jævn, simpel, temmelig elegisk Beskaffenhed ved Siden af en stærk Følelse for det lavere komiske. Denne Karakter ligger som Underlag og titter derfra frem, saavel i vort Lands Natur, som hos dets Mennesker, ligesaavel i Borgestuerne paa Landet som i Borgerhusene i Stæderne, og der igen baade hos Høje og Lave, naar ikke i meget enkelte af disse Abekatteri af Fremmedt har forjaget det. Den elegiske Tone ved Siden af det Komiske udgør derfor det Nationale i Poesien, naar det findes der. Derfor er Poul Møller og Chr. Winther — deres Værd iøvrigt fraset — nogle af vore mest nationale Poeter; det samme er Tilfældet i Heibergs „Uadskillelige“ og „Recensenten og Dyret“. Holberg skrev i den ene Halvdel af det Nationale ganske udelukkende, og f. Ex. Heibergs „Elverhøi“ er skrevet

næsten ganske i den anden. I en stor Del af det sidste Aarhundredes bedste Drikke- og Selskabssange ere begge Dele i Ligevægt, og de ere derfor højst nationale.

August 3. Bønderne i Lyngby og Omegn ere tilsagte at møde i Sorgenfri ved Stadsen paa Torsdag, de Ældre uden nogen Ting med sig, de yngre Bønderknøse med Leer, og Pigerne med River. Om Natten skulle de dandse for Herskabet.

— 7. Angaaende Studenterfakkeltoget i Onsdags bemærkes, at Winther holdt Talen. De Kongelige var rørte; Processionen gik uordenligen af Mangel paa Plads, og Studenterne vare ligesaa [ ] som ellers, saa de prostituerte sig. Om Aftenen, da de kom tilbage, var Studiegaarden inden i illumineret overalt, selv i det gamle sindige Konsistorium. — Igaar Aftes var Stadsen i Sorgenfri, jeg har Intet hørt derom, men det var det dejligste Vejr, det har været i lang Tid, og Byen var som uddød. Paa Posthuset var der expederet over 30 Vogne til Lyngby, og tilsidst maatte Befordringsvæsenet lukke sin Butik.

— 9. Kongen ytrede forleden i de Ord, han oftere har brugt, sin Glæde over Studenterne. Hver af de Kongelige sagde Ambassadørerne noget forbindtligt, og deriblandt Caroline, der kom løbende lige hen mod Winther, sagde: Jeg takker Dem ogsaa, og derpaa igen gjorde hurtigt højre om. — Winther og Heiberg uenige, da W. i Spøg vilde banke Heiberg med dennes Ridepisk, og H. da igen i Spøg lod fæle Ord falde om Børnedressørere etc., ledsagede af et ondt Blik, siger W. Idag vil denne sidste fordre en Forklaring af Heiberg; maaske kan det komme til en Duel!

— 10. Winther er bleven nogenlunde forsonet med Heiberg, der forsikrede, at han ikke havde haft i Sinde at fornærme ham. — Ved Studenterfakkeltoget kom Rahbek fra Bakkehuset til Frederiksberg i sin Studenteruniform og fik sig en Kringle og et Glas Vin med sine Commilitoner.

— 30. For den Sang, som Bøye skrev for Bønderne, Fiskerne etc. til Stadsen paa Sorgenfri, har hin faaet en Ring med Diamanter; Krøier, der komponerede den, har faaet en Gulddaase. Prins Christian plejer ikke at være saa spendabel. —

Poul Møller er bleven mere sat og taler meget Filosofi; imidlertid er der dog meget af hans gamle Væsen tilbage — sidder 6 Timer hos den gamle Møhl, uagtet en efter den anden gaar bort i Forretninger, saa han tilsidst sidder ene; kommer ind til [unge] Møhl[1]), er der 5 Minuter og spørger derefter, om der er Barber paa Christianshavn, hvorpaa han løber afsted til denne, fra dem. — Poeten Andersen været i Fyen, hvor de odenseiske Damer siges at have paasat ham en Laurbærkrans; da han kom tilbage til Kbhvn., skal han have spurgt, om Øhlenschlæger gik med sin Lundske, for saa vilde han og gaa med sin; *si credere fas sit.*

Septbr. 6. Da Bournonville den yngre[2]) var hos Kongen, modtog denne ham med de Ord: Naa, hvor blev De af? Han sagde derpaa, at man ikke saadanne kunde løbe af sin Tjeneste, og da Bournonville ytrede, at det havde gjort ham meget ondt, at det ikke kunde blive arrangeret saaledes, at han kunde have blevet her, svarede Serinissimus, at det gjorde ham vel ikke saa ondt, da han jo fik god Gage derovre i Paris.

— 17. Manthey gaar med 2 Topper i Lommen; da han nemlig har endel løbende Forretninger i denne Tid og derfor maa bruge Droskerne, saa sætter han Toppene paa Hestene af disse. — Øhlenschlæger skal have meget ynkværdigen beklaget sig for P. Møller, da han var her, over at Folk ikke blot ikke længer viste ham (Ø.) Agtelse, men endog ytrede Ringeagt for ham, og sagt, at, om end hans senere Arbejder vare mindre gode, skulde man dog erindre de tidligere. Men det er sagtens

---

[1]) N. C. Møhl, f. 1798, Læge, 1829 Lektor ved Univ., en af P. Møllers intimeste Ungdomsvenner, Søn af Kammerraad og Havnekontrollør H. Chr. Møhl.

[2]) August Bournonville, f. 1805, havde kort efter Midten af Tyverne vendt det kgl. Theater Ryggen og ladet sig engagere i Paris, skønt han endnu var bunden ved Kontrakt til hint; Direktionen ønskede imidlerttd atter at sikre sig hans meget omtalte Dygtighed baade som Danser og Balletkompositør og lovede at glemme Kontraktbrudet. Bournonvilles Fordringer vare imidlertid saa betydelige, at Kongen egenhændig resolverede: „Vi finde Danser Bournonvilles indmeldte Fordringer saa overdrevne, at Vi ikke ville, at Direktionen videre skal indlade sig paa samme.“ Imidlertid optraadte B. dog i 1829 ved en Række Gæsteforestillinger paa det kgl. Theater.

Løgn af Møller, der nu begynder igen at elske Øhlenschlæger lidenskabeligen.

Septbr. 22. Den unge Prins sagde til Abrahams[1]) hos Conferensraad Bruun forleden, da Fru Bruun og hins (Prinsens) Kone sad sammen: Se der, der sidder de og taler; Gud véd, hvor 2 saadanne døve Madammer kunne tale sammen. Siden beklagede han sig for Frøken Øhlenschlæger (saa at Abrahams tildels hørte det) over, at hans Kone var saa døv og saa kedsommelig; spurgte, om hun (Frk. Ø.) ikke vilde købe hende, og hvad hun vilde give for hende; og endelig om hun (Frk. Ø.) ikke kunde lide ham, samt om han ikke havde spillet godt Komedie ved sin Vielse. Han bad Abrahams at føle paa hans Støvler, hvor vaade de vare, da han havde maattet vade i Land ved Frederiksdal Sø[2]).

— 27. Jfr. Pætges er forlovet med Hviid[3]).

Oktober 5. Illuminationen iaftes (nu øser det Regn ned) koster Kongen 60,000 Rdlr.; allene til Comediehuset og Marmorkirken gaa 10,000 Rdlr.

— 27. Andersen var forleden oppe til Philosophicum; da v. Schmidten[4]) examinerede ham, kunde han næsten ikke svare et Ord. v. Schmidten holdt op et Øjeblik for at betænke sig paa nye Spørgsmaal, men Andersen troede, han var færdig, rejste sig halv for at gaa og hviskede: Troer Hr. Professoren jeg kan faa laud. I det samme begyndte v. Schmidten, der ej havde hørt dette Spørgsmaal, videre spørgende: „De kunde ikke sige mig —“; men da Andersen hørte disse Begyndelsesord, og ikke vilde oppebie Opregnelsen af alt, hvad han ikke kunde sige, saa rejste han sig helt og rendte.

Oktober 28. Skuespillerne og Skuespillerinderne have givet en Memorial ind imod den unge Bournonvilles Fremtræden som

---

[1]) N. C. L. Abrahams, f. 1798, jvfr. dennes „Meddelelser af mit Liv“ 1876, S. 461 ff.

[2]) Bruuns ejede som bekendt Sophienholm ved Bagsværd Sø.

[3]) Stud. med. Christoffer Hvid, debuterede 26 Aar gammel paa det kgl. Theater som Caspar i „Jægerbruden“. Jfr. Fru Heiberg: Et Liv. I.

[4]) H. G. v. Schmidten, f. 1799, Prof. extraord. i Mathematik.

Sanger og Taler i Stykket til Dronningens Geburtsdag[1]). Nielsen er Hovedmanden for dette Parti. Striden vedvarer paa det stærkeste: Foersom staar ved sin Ret i den ene Ende af Østergade og raaber, saa man kan høre det i den anden: Den Danser kan ikke synge, for han kan ikke synge; Md. Wexschall græder i Laxegaden og holder engelsk Salt for Næsen mod det franske Væsen; Nielsen deklamerer i Raadhusstræde, og Dr. Ryge brøler som en Tyr ude i Kongens Gade. Alle ere dog mer forbitrede paa Heiberg, end paa „den beskedne Bournonville", som „hin onde Karl trækker frem". Heiberg og Mdme Wexschall skal have haft en betydelig Strid, hvoraf Følgen var, at H. erklærede, at han ikke oftere vilde komme til W.'s

Novbr. 15. Cfraad Schlegel sidder hver Morgen fra 8 til 9 og læser Naturret og Folkeret for Prinsen og hans Cavaller Bardenfleth, men den Folkeret trænger ikke ind. Forleden kom han i Strid ved Billardspil med Falbe, den forrige Konsul i Algier og bankede denne i Prinsens Værelse med en Ridepisk. Falbe, der er vant til det Algierske Væsen, indgav rolig en Klage til Kongen, i hvis Haand Sagen nu hviler.

— 21. Rosenkilde søger om at blive Graver ved en af Kirkerne, dog saa at han tillige vedbliver at være Aktør. Herover har Gejstligheden skandaliseret sig, men ogsaa Aktørerne føle sig fornærmede ved, at en Kunstner vil fornedre sig saa dybt. Det Hele er imidlertid nok kun en Finansspekulation for at faa Tillæg i Gage. — Arnesen skriver et Lystspil i 5 Akter, der drejer sig om Minnis Kaffehus[2]) — saaledes misforstaar man Fordringen

[1]) Da Bournonville havde betydeligt scenisk Talent og en smuk Sangstemme, havde Heiberg i „Prindsesse Isabella", der opførtes som „Geburtsdagsstykke" d. 29. Oktbr. 1829, indflettet et Divertissement, i hvilket Bournonville var tillagt nogle Repliker og skulde synge en Romance, før han deltog i en Pas de deux og en Tarantelle. Enden paa Striden, om hvilken kan læses udførligt i Overskous Theaterhistorie III, s. 61 ff., blev den, at B. vel kom til at synge, medens derimod hans Repliker blev strøgne.

[2]) A. L. Arnesen, f. 1808, havde allerede som Skolediscipel faaet Vaudevillen „Intriguen ved Morskabstheatret" opført (10. Maj 1828.) Det Arbejde, her sigtes til, er utvivlsomt et Enakts-Lystspil „En Aften paa Billardet", der i 1831 udkom sammen med et andet, „Tak for Ballet", men aldrig kom paa Scenen.

om Nationalitet og Lokalitet. Han skal, efter en af hans unge Venners Tilstaaelse, være yderst uvidende, og, uagtet han er dimitteret fra Metropolitanskolen, ej kunne forstaa en tysk Bog fuldkomment. Alting er saaledes Inspiration. Paa Theatret skal herske stort Anarchi, da ingen af Direktørerne tager sig noget af det; Manthey læser ikkun de nye Stykker, som interessere ham, og ellers gør han aldeles Intet. — I Foreningen holdtes Gilde forleden; ovenpaa gaves en Art improviseret Parodi paa „Søvngængersken“ [1], der skal have været meget kaad. De begave dem silde om Natten, en 30 Stykker hen paa en Glidebane, og en 18—20 af dem (de andre vilde hellere blive ved at glide) hen til Øhlenschlægers Bolig og bragte ham et Vivat, da det havde været hans Geburtsdag. Derfra gik de over Volden, hvor Skildvagten raabte dem an. De raabte „Runde“, og En af dem, der vidste Feltraabet, svarede. Saaledes gik de hele Volden rundt. Kongen, der naturligvis den følgende Morgen fik denne Sag at vide, skal have leet hæftigt deraf, men dog villet vide, hvo der havde kendt Parolen, og hvorledes han var bleven vidende derom.

Novbr. 22. Da Abrahams [2]) var hos Kongen for at takke for Lektorpladsen, sagde Kongen: „Vau, Vau! De har nok haft en drøj Pust i denne Tid“. Abrahams svarede: Ja, og at 174 Personer nok kunde give En noget at bestille. Herpaa svarede Kongen: „Ja, og de kan ingen Ting. Jeg har hørt dem derovre i Jylland. Det var en græsselig Udtale. Og saa, naar de ere færdige der, saa tage de Artium, give sig til et Brødstudium og kommer til Kongen for at faa Embede“. Det er dog fortræffeligt, hvor en Mand saaledes altid, næsten i enhver Ytring, viser en bestemt Karakter. — Historien med Vivat'et for Øhlenschlæger fortalte E. Bøiesen mig igaar Aftes; han „war vom Anfang her bei der Querelle“; men gik, da de begyndte at raabe.

---

[1]) Bournonvilles første betydeligere Composition, „Søvngængersken“, opført 1. Gang 21. Septbr. 1829.

[2]) N. C. L. Abrahams (se ovenfor) var ved Universitetsfesten i Anledn. af Formælingen 1828 bleven Magister, og flg. Aar ansattes han som Lektor i fransk Sprog og Litteratur. Som saadan eksaminerede han Artiumskandidaterne.

Det var ren Kaadhed, og kun en halv Snes Stykker. De raadsloge først, om de skulde hædre Øhlenschlæger ved at pisse paa hans Port eller raabe Vivat; men valgte det Sidste. Dette var imidlertid ikke et Enthusiasmestegn, saa lidet som hint skulde være en Foragtsytring, men ren og bar Kaadhed. Det holdes imidlertid noget hemmeligt, da, hvis det kom almindeligt ud, Øhlenschlæger med sit smukke Digt var rent prostitueret.

Decbr. 13. Om Lørdagen var jeg i Studenterforeningen, hvor der var Koncert og Gilde ovenpaa. Øhlenschlæger var her med. Han udbragte en Skaal for Studenterne med faa, men hjærtelige Ord, hvori han sagde, at den 14. Novbr. skulde være ham evig uforglemmelig. Da siden, langt ud mod Enden af Gildet, hans egen Skaal blev drukket, gik han med glinsende rødlig Ansigt og funklende Øjne omkring hele det lange Bord til de 80 Stykker, der sad, og klinkede med hver enkelt, ja endog ind i den anden Sal til et Filialbord her. I sin blinde Begejstring klinkede den Arme endog med Dr. David, som han vel antog for en af sine sectatores. — Faa Dage efter hin 14. Novbr. havde v. Schmidten et lille Selskab, hvor samtlige Seniorer var med. Da der var drukket tæt, og de gik hjemad, fik Heiberg fat paa Elberling[1]) og foreslog ham at gaa hen og raabe Vivat for Øhlenschlæger. Elberling sagde: „Det er bestemt skændig Satire, Professor!" men da Heiberg forsikrede, det var hans Alvor, gik Elberling hen med ham — de Andre bagefter. Imidlertid havde den ene Mistro til den anden, og da Ingen af dem vilde begynde først at raabe, stod de og saa paa hverandre, indtil David fik dem afvejen.

— 23. Der gelehrte Dau[2]) er ikke blot bleven vred over Recensionen over hans Tørveværk i Litteraturtidende, men ogsaa paa Manthey, fordi denne ikke vilde give ham en af sine 3 Døtre; Dau friede nemlig til dem alle paa engang, med det Til-

---

[1]) C. W. Elberling, f. 1800, Filolog, blev 1830 Overlærer ved Slagelse lærde Skole, 1838 Rektor sammesteds.

[2]) H. C. Dau, f. 1790, havde studeret Landøkonomi i Göttingen, kom 1827 til Danmark, hvor han rejste med kgl. Understøttelse for at studere de danske Tørvemoser.

føjende, at det var det samme, hvilken han fik. — Høyen udgaar af Redaktionen for Maanedsskriftet, da der gik en Circulære om, hvorved Folk opfordredes til at overveje, om de kunde forsvare at blive der, naar de aldrig skrev og aldrig kom i Møderne. Det var især sigtet til Heiberg, hvis Virksomhed dér kun var lidet større end Høyens, men han blev. Molbech kommer nok ind for Høyen. — Prinsen keder sig over Schlegel forskrækkeligt: „De to første Gange kunde man nok more sig over den gamle Nar, men i Tiden —".

1830.

Januar 5. Om „Amors Geniestreger" fortalte David, at Heiberg havde sagt: det var i Henseende til Versifikationen det Bedste, der hidtil var skrevet paa Dansk, saa naturligt og Rimene anvendte saa godt til at hæve den komiske Virkning. Det vilde være i Henseende til Versifikation det samme for os, som Delavignes „L'école des viellards" for Pariserne; Karakterer og Situationer gjorde han ikke, eller ikke i Forhold, af. Han fortalte fremdeles, at Heiberg havde læst det for sin Moder, Fru Gyllembourg, og at denne ligefrem havde paaduttet ham, at han havde skrevet det; men det tør vel ikke antages efter hine Lovprisninger.

— 18. Øhlenschlæger vil udgive sine Tragedier, gamle og nye, i 8 Bind og 2 Bind Liv til 1800 ell. 1803, med Livsanskuelser og Domme om berømte Mænd. — Prinsesse Amalie har nogle nederdrægtig store Ligtorne, siger en Ligtornelæge Meyer i en Ansøgning til Rentekammeret.

— 21. Et godt Stykke mod Heiberg og Vaudeviller af Hauch kommer nok ej, da Korrektøren, Peer Wegener, frygter for, at deraf vil opstaa en Injurieproces.

— 25. Den unge Prins var igaar 14 Dage (en Søndag) ude paa Gentofte Sø med nogle Kavalerer at rende paa Skøjter. Bønderdrenge og Piger kom ned for at se den Herlighed; de vovede dem ud paa Isen, og nu befalede Fritz, at de skulde glide for ham. Det maatte de da og derpaa sætte sig paa Hug og holde ham og de Andre i Frakkeskøderne og lade sig fure afsted. De morede sig kosteligen, og Prinsen sagde, at de den

næste Søndag skulde komme igen paa Søen, saa kom han der og. Virkelig kom de Tosser og derned igen, men han naturligvis ej. Prins Fritz læser endnu Folkeret med Schlegel; han maa skrive Afhandlinger til ham, hvilke derpaa leveres Kongen. Schlegel siger, at det er et fortræffeligt Hoved. — Øhlenschlægers tydske Digtsamling (Oversættelse af danske), der snart kommer ud, bliver dediceret til Kongen af Bayern, hans Kollega i Digtekunsten. Anledningen til denne Dedication er imidlertid ikke tagen af dette Kammeratskab, men af den Omstændighed, at Kong Christoffer af Bayern har bygget eller udvidet København.

Januar 27. De naragtigste Historier gaa om, at der er en Frase: *Er Du oppe?* der ikke maa siges af Nogen paa Gaden og mindst efter Kaner, under Mulkt, eller jeg troer nok, Arrest, og at om Sligt skal have været opslaaet Plakater paa Hjørnerne fra Politiet, og at mange Drenge og Andre ere tagne ved Vingebenene, fordi de raabte eller sagde disse Ord. Der er naturligvis ikke eet Ord sandt af det Hele; men det er synderligt, hvor sligt kan danne sig. Nogle anførte, at Anledningen hertil var, at hine Ord skulde være raabte af den unge kaneelskende Prins (nu kan denne ikke faa Andre med sig end sin Doktor, som uheldigvis tidligere har sagt, at Kanekørsel var sund), som om han ikke bestilte andet den hele Dag end at køre i Kane. Andre angive det som Løsningsordet blandt endel Statsforrædere, og Andre sige, at Folk om Aftenen blive overfaldne af Personer, der samle sig med den Løsning: Er Du oppe?

Marts 10. Historien med Baron Selby, der indelukkede en Husmandsfamilie paa sin Gaard i en Uge for at erfare, hvor meget Gødning der kom fra den!

— 11. „De lystige Koner i Windsor“ [1]) have ej opbygget Folk, hverken i moralsk eller æsthetisk Henseende. De fandt den overmaade gemen, og saadan at de betænkte dem, om de skulde pibe eller ikke. Det er og urimeligt at byde Folk, hvad de ej kunne fatte, og ved at *se* Shakespearske Stykker nødes man til at lægge saamange Hensyn bort, som man dels ved

---

[1]) Opførtes første Gang i Foersoms Overs. 9. Marts 1830, men naaede i samme Saison kun tre Opførelser.

Vanen er kommen til ellers at tage, dels ogsaa nu bør tage, at man ej kan fortænke den større Masse, om den ej kan lade Skuespillet gaa ind i sig som Virkelighed. Jeg tvivler paa, at jeg selv kunde gøre dette Kunststykke paa Tilskuerbænken, som jeg derimod med Lethed gør siddende i min Lænestol.

Marts 13. En Lieutenant Brandt var for noget siden paa et Bal i en Klub; han var drukken, dansede med en Dame, som han fandt smuk, friede til hende og fik Ja. Da han kom hjem, sov han som en Sten, og da han vaagnede, erindrede han vel, at han havde forlovet sig, men kunde paa ingen Maade erindre med hvem. Han gik til Klubben, fik Navnene opgivne paa hvem, der havde været paa Ballet, og gjorde nu en Visit overalt. Mod Enden kom han til en Murmester Lüthans, og da han her traadte ind i Stuen, fløj en ung Pige ham om Halsen med de Ord: Oh, er Du der min Carl! Han fik imidlertid Partiet hævet.

April 4. Om „Amors Geniestreger“ [1]) tales alt godt. Som Autores nævnes — næsten lige urimeligt — Chr. Winther, Bredahl og Balthasar Bang.[2])

— 19. Rahbek ligger for Døden. Engang i Vinter fik han en liden Forkølelse og lagde sig til Sengs. Den gik over, men nu paastod han, at han vilde blive liggende, da han befandt sig overmaade vel der, medens han, naar han var oppe, ikke kunde udholde den Ørkesløshed, han var nødt til, eftersom han intet havde at foretage sig. Han har nemlig i senere Tid intet skrevet uden efter Bestilling og har nu ingen Bestilling. Selv 6te Del af hans Levnet vilde Schultz ej tage paa Forlag, til Rahbeks store Ydmygelse. Ved at ligge saaledes hen ere hans Kræfter formodentlig ubemærket mer og mer aftagne, og der er nu pludselig indtraadt en Krisis, som han næppe kan overleve.

Juni 18. De baggesenske Gjengangerbreve paa en anden Maner.[3]) — I Forgaars holdtes der Mindefest over Rahbek i

[1]) Første Gang opført 31. Marts 1830.

[2]) B. Bang, f. 1776, havde ganske vist i Aarenes Løb, medens han sad som Landmand oppe i Nøddebo, indleveret en Mængde Arbejder til Theatret, men kun et Mindretal af disse antoges og spilledes.

[3]) Hertz's „Gjengangerbreve“ udkom i Forsommeren 1830 anonymt og vakte — som det vil ses af J.'s Dagbøger — en betydelig Opsigt.

Studenterforeningen: „den Prosit, som kom sent, er bedre end aldeles ingen", kunde ikke anvendes her; thi de havde jo alt engang ved hans Begravelse sjunget: Gud velsigne Dig! Den sidste Fête bestod af vor store Koncertsal, beklædt paa Orkester og Katheder med sort Klæde, af Rahbeks Portræt omvunden med Kranse etc., en Kantate af Øhlenschlæger, der var slettere end slet, med en Komposition dertil af Weyse, der efter Uforstandiges Følelse og Forstandiges Dom var fortræffelig (i den Grad, at naar man ej havde læst Visen i Forvejen, maatte man ved at høre den i de Toner tro, at der var Mening i den) og en Tale af Fabricius, der var god nok for hans Tilhørere og for Anledningen, men ellers ikke just ypperlig. — Øhlenschlæger Himlens Straf for sin Slethed den Dag. I de Brockhausiske „Blätter für litter. Unterhaltung" staar en vidtløftig kritisk Anmeldelse om Øhl.'s tyske Biografi, hvor han da er reven skrækkelig ned, endel under alle Omstændigheder med Rette, endel fordi hvad der til Nød kan smage os Danske, ikke altid kan i en Øhlenschlægers saalidt som i en Rahbeks Mund (hans Erindringer) smage Tyskerne, der ej ere kendte med sociale Forhold, Personer, hvis Navne kun ere bekendte her etc. Endeligen maa hans store Vrævl og betydelige Egoisme i denne Biografi være dem mer fremmed end os. Forresten river Recensenten ham ned i poetisk Henseende; han staar endog under La Motte Fouqué. Kort, det er en Blanding af Rigtigt og Urigtigt, men i ethvert Fald saa grovt, at Heibergs Angreb er kun Leg derimod. Denne Recension stod Borgen[1]) og læste i, da Ø. kom hen til ham for at tale med ham om hans (Ø.'s) Børn, som Borgen har læst med; Ø. ser sit Navn i Bladet, tvivler ikke paa, at han er rost, tager for hele Selskabets Øjne (der kjendte Kritiken) Bladet i sin Haand. Men det varede ikke længe, før det kom ud af Hænderne paa ham, og han selv ind i en anden Stue end den, hvor sligt formasteligt kunde findes. — Jfr. Pätges siges at have slaaet op med Hvid.

---

[1]) B. Borgen, f. 1798, 1826 Adjunkt v. Metropolitanskolen, 1830 Overlærer sammesteds.

Juni 28. Carl Price[1]), den dygtige Saltomortale-Springer, er sprungen i Brudeseng med den ene Jfr. Levin. Han, der er reformert, kom op til den reformerte Præst, Hamburger, og bad ham om at vie dem. Imidlertid tilstod han, at de ej havde Faderens, Msr. Levins, Samtykke, men denne var en fæl Tyran, der mishandlede Datteren, ikke vilde forgifte dem bort, fordi han levede af dem etc. Naar dette kunde bevises, mente Hamburger, kunde Manglen af hans Samtykke ej hindre. Men nu spurgte han, til hvad Religion Mamsel Levin bekendte sig. Svaret blev, at hendes Fader jo rigtignok var en Jøde, men at hun ej var opdragen i denne Religion, og tilsidst kom det herud, at hun slet ikke havde nogen Religion, men var en ren Hedning. Hamburgeren maatte nu raadføre sig med Biskop Rasmus Müller, og denne skrev til Politiet om Oplysning, om Levin var en Tyran, og til Kancelliet, om han turde vie Price til en Hedning. Hvad Politiet svarede, vides ikke, men Kancelliet mente, at de kunde gifte sig, da der muligen saa kunde falde lidt Kristendom ind i Mamsellen. Nu skulde imidlertid Rasmus Müller have nogle nærmere Oplysninger indhentede hos Jomfru Levin, formodentlig om Alder etc. Til at indhente disse, som han ansaa for nødvendigt maatte ske mundtligt, faldt han først paa at sende sin Søn, men betænkte sig paa Sønnens Trylleskabning. Nu fik han fat paa en Student Lunding, der er forlovet, og som han tænkte vel kunde staa imod; men da han spurgte ham, om han vilde, ytrede denne saa megen Glæde, at han ej heller turde sende ham, men besluttede sig til selv at gaa. Virkelig saas han faa Dage efter snige sig over Breschen i Volden (thi Vesterport er spærret, da den staar under Reparation) ud paa Vesterbro.[2]) Den hele Historie er i sig selv morsom, men især derved, at Harlequin Levin her spiller Cassanders komiske Rolle, og at den giver saa god Afskildring af Rasmus Müllers Karakteristik.

Juli 4. Dr. David bliver i denne Tid en hovedrig Mand og Kristen, da hans gamle Fader (for hvis Skyld han ej har villet forlade den jødiske Religion) nu er død.

---

[1]) Se ovenfor.

[2]) Til Morskabstheatret, omtrent ligeoverfor Skydebanen.

Juli 11. Af en Jacob le bibliophile[1]) er udgivet en Bog (Les deux voux), en Roman, der ej blot foregaar i Frants I's Tid, men og er skreven i den Tids Sprog og fuldkommen i dens Aand, og som Revue de Paris roser meget. Jeg havde engang tænkt paa noget lignende[2]).

— 17. Manthey har følt sig fornærmet ved Y. Z.'s[3]) Bemærkninger om den sidste Vinters Theater-Repertoire og har klaget hos Kongen; denne har derpaa affordret Heiberg en Erklæring om denne Sag, og Heiberg skal have overleveret et langt og godt Indlæg desangaaende.

— 23. Manthey lod først Heiberg besøge ved en Tjener med mundtlig Spørgsmaal om, hvem Y. Z. var; Heiberg svarede naturligvis, at det kunde han ikke sige. Dagen [efter] kom Tjeneren igen og skulde spørge, hvad Hensigten havde været med hine almindelige Betragtninger over Repertoiret. Til dette svarede Heiberg, at sligt kunde han ikke saaledes uden videre indlade sig paa etc. Derpaa fik Heiberg endeligen et Brev fra Direktionen, dog kun underskrevet af Manthey ene, med Underretning om, at Kongen var vred, at Heiberg havde handlet skammeligt ved som Theatrets Embedsmand at modtage Bidrag til sit Blad, hvilke reve løs paa det og dets Bestyrelse etc. Heiberg troede, at Kongen rent var udenfor denne Sag, men erfarede siden, at han virkelig var opbragt paa ham. Iøvrigt skrev Heiberg saa sin Deduction, og ved en Audiens, som han havde for faa Dage siden, sagde Kongen til ham, at han skulde være rolig for denne Sag, og at Alt vel vilde jævne sig. I Begyndelsen derimod var Vreden stor, og nok Afsættelsen fra Theater-Oversætter-Posten etc. det mindste, som der tænktes paa.

— 24. Molbech[4]) har ej i 20 Aar været paa Komedie.

---

[1]) Det bekendte Pseudonym for P. Lacroix.

[2]) En Plan, som J. delvis realiserede med Skuespillet „Trolddom" i 1847. Jvfr. B. Durloo: Lidt om Trolddoms Forfatter, P. V. Jacobsen, Khh. 1889, og Jacobsens egen ejendommelige Introduction, aftrykt i Udgaven af Skuespillet, 1889.

[3]) Under dette Mærke skrev C. N. David Theaterkritiker i Heibergs „Flyvende Post".

[4]) Chr. Molbech var 13. Juli 1830 bleven udnævnt til at indtræde i Direktionen for det kgl. Theater i Rahbeks Sted.

Juli 30. Manthey køber paa Theaterauktionerne her, (eller underhaanden derfra) de tragiske Princessers aflagte Atlaskes- og Silke-Klædninger, hvorpaa hans Døtre maa benytte dem i de store Selskaber, de komme i, da han ej har Raad til at købe Tøjet fra nyt af. De havde nyligen beklaget sig meget derover for Kildes Søster.

August 8. Kongen her sagde, da han hørte om Carl 10des Forjagelse, at det ikke skadede; han havde vel fortjent det, da man bør holde sit Ord. — Molbech vilde forleden (fortalte han til Fabricius) forberede sig lidt til sit dramatiske Censorembede og tog derfor en ny trykt Komedie for at læse igennem. Men han kunde ikke holde ud at læse 1ste Akt til Ende, saa slet og flov fandt han den; det var „Amors Geniestreger". — Madvig er rent betagen af Hypokondri; han anser Filologien for en aldeles unyttig Videnskab; Historien ligesaa; kun det praktiske føler han noget Lyst til og ytrede for Alvor, at han ønskede at kunne tage juridisk Attestats.

— 9. Dr. David skal meget snart døbes; Abrahams er det. Der er Skik, at, naar en Jøde er gaaet over til den kristelige Religion, bliver han Dagen derefter præsenteret for Biskoppen. Den unge Holten[1]), der døbte Abrahams, førte derfor denne Dagen efter op til Rasmus Müller. Da Holten havde sagt, at det var Lektor Abrahams (Müller kender ham forresten naturligvis), som var traadt over til den kristelige Religion, sagde Müller: Ja! De har formodentlig lært den at kende allerede i Deres Skoletid. Dette bejaede Abrahams, og da nu Müller ikke vidste mer derom at sige, begyndte han efter nogle Sekunders Tavshed: Tør jeg spørge Dem, har De faaet mange nye franske Bøger i „Athenæum" i den sidste Tid?

— 25. Madvig var igaar Aftes hos mig; han vilde læse til juridisk Examen, og at jeg skulde manuducere ham; efter en lang Samtale besluttede han sig til for det første at betænke sig en Maaned.

---

[1]) N. C. Holten, f. 1800, Sognepræst til Skuldeløv og Sælsøe paa Sjælland.

Septbr. 6. De unge Mamsels Levin gaar til Præsten (Hamburger), denne skal have sagt, at de ikke kunde læse; han maatte først lære dem det.

Septbr. 15. Ved Opførelsen af „Den Stumme i Portici“ forleden havde nogle radicale Imitatores fundet paa at klappe paa det Sted, hvor Pariserne i den senere Tid pleje at gøre Støj, nemlig hvor Folket afvæbne Soldaterne, men da denne Scene naturligvis efter vort Theaters ringe Evne i deslige store Scener tog sig noget fattige og komisk ud, var Publikum saa meget mindre i Stand til at have Medfølelse med hine Klappere og lo dem ud.

Oktbr. 3. I Torsdags var der Koncert i Foreningen med Spisning bagefter. De svenske Naturkyndige, som havde været i Hamburg, vare der med; iblandt disse vare Folk især begærlige efter at se Berzelius og vare meget glade over ham. Lidt efter lidt overkom dem en saadan Enthusiasme, at endel unge Medicinere bad Berzelius, om han vilde klippe sine Skøder af og gennem Senoriatet fordele dem til samtlige Tilstedeværende til et Minde om ham; han afslog det, men siden den Tid gaar Øhlenschlæger, som hørte det, om med en Saks i Lommen for straks at være parat, hvis nogen skulde komme med en lignende Begæring til ham.

— 10. Øhlenschlæger har faaet et aarligt Tillæg af 400 Rdlr. som Professor, imod at han examinerer ved Artium i Tysk; nu har han omtrent 2000 Daler af Universitetet uden at gøre for 2000 Sk. Nytte dér.

— 21. Molbech skændes jævnligen i Redaktionen for Maanedsskriftet; det er sædvanligen Ørsted, som maa holde Hus med ham, og for hvem Molbech er bange. Madvig fortalte, hvorledes for kort siden Molbech, der længe havde siddet og talt „in den Luft hinein“ om „Sproget“ og „Kærnen af Sproget“ osv. pludselig tog Flugten ud af Døren, da Ørsted endelig begyndte at spørge ham om, hvad han da egentlig med klare Tanker vilde forstaa ved Sprogets Kærne.

Decbr. 30. Da „Gienganger-Brevene“ vare udkomne, og dette saas i Aviserne, uden at de dog vare ankomne til Sorø,

holdtes der et stort Raad under Præsidium af Hjort[1]), om hvorledes man skulde forberede Hauch. Denne, der vel altsaa som en poetisk Gejst ej læser Aviserne, blev derefter underrettet om, at han maatte være beredt paa at faa et Skrift at se, der sikkert var propfuldt af Grovheder mod ham.

1831.

Januar 16. De Danske fik for kort siden et Pereat i Kiel; Flor[2]) befinder sig meget ilde dér.

— 21. Til Kongens Geburtsdag siges, at vi skal have en Konstitution. Nogle sige, at kun Holsten faar en, Andre igen, at det bliver opsat for Hofsorgen; Møsting[3]) i Rentekammeret, at Holsten ej faar nogen Konstitution, før det Hele faar en.

— 31. Forslaget om beräthende Stænder i Hertugdømmerne skal Kongen have gjort aldeles uden at have spurgt andre, men Rescripterne, der ere daterede 11. Jan., skal have ligget længe hos ham, inden de afsendtes; formodenlig har han paa ny taget sig Betænkning.

Februar 20. Da der hos Prinds Christian i Selskab ytredes, at „Gienganger-Brevene“ var det mærkeligste Produkt der i lang Tid var kommet frem, sagde Øhlenschlæger, der ogsaa var tilstede, sagte til sin Sidemand, at naar *det* var det mærkeligste, vidste *han* ikke, hvad der var mærkeligt.

— 27. Kjældermandssygen hersker her i denne Tid, det er den Sygdom at gøre og more sig ved at gøre Kældermænd.

Marts 30. En 60 Personer her i Staden, af alle Slags, Studenter, Bogbindere etc., ville indgaa med en Ansøgning om at maatte udgøre en separat Kirke og faa Grundtvig til Præst; de ville leje dem en Kirke paa Christianshavn.

Maj 11. Det nye Ugeblad kommer nok ikke saa snart[4]),

---

[1]) P. Hjort, f. 1793, Lektor i Tysk ved Sorø Akademi.

[2]) C. F. Flor, f. 1792, Prof. v. Univ. i Kiel i dansk Sprog og Litteratur efter Heibergs Afgang i 1825.

[3]) Møsting, f. 1759, fra 1813—42 Finansminister og Præsident i Rentekammeret.

[4]) Hermed sigtes aabenbart til „Fædrelandet“, hvoraf første Nummer udkom i September 1834.

forleden var jeg hos David og talte med ham; iblandt andet ytrede jeg med Hensyn til dette Blad, at det vilde blive d'Hrr. vanskeligt at faa et ret Publikum; der hersker endnu saa stor Afstand her mellem de Forstandige og de Dannede paa den ene Side og den store Mængde paa den anden Side, at et Blad almindeligt for begge Klasser ej vel lader sig tænke. Han mente Jo, og spurgte mig blandt andet, om jeg ikke troede, at naar der leveredes politiske Oversigter, omtrent som de politiske Breve i „Flyveposten" over Julidagene, disse da vilde være for alle.

Juni 2. Imorgen kommer Konstitutionen; man taler om at illuminere; men de, der have læst den, mene, at der ikke er saa overmaade meget at glæde sig over.

— 5. Prins Christian taler meget i Statsraadet, og Sager, der refereres der, bliver oftere sendte tilbage for at forsynes med yderligere Oplysninger, som han savner. I Konstitutionssagen skal han have holdt med Stemann, ja være gaaet videre end denne.

— 8. Der hersker stor Ligegyldighed blandt Folk i Henseende til Konstitutionssagen.

Juli 5. I Bager Hamborgs Hus fik 7 Bagersvende Kolera, nemlig Diverse og Brækning, af Koldskaal, Flæskekage og opsat Mælk; Hamburg selv raabte paa sin Ulyksalighed, at han som gammel Mand skulde lide det, at hans Sted var det første, hvor Sygdommen viste sig, og da Lægen kom og fandt de andre brækkende sig, fandt han Bageren selv i det inderste af hans Værelser med et Par Flasker Portvin. — Paa Nørrebroesteatret vilde Publikum forleden prygle en Ildfræsser, der tillige gjorde Herkuleskunster, da det opdagedes, at en svær Møllesten, han skulde bære, var af Pap.

— 17. Studenterforeningen fejrede forleden sin Geburtsdag ude paa Sommerværelserne paa Vesterbro; om Natten Kl. 3 droge de hjem over Farimagsvejen ind af Nørreport og op paa Torvet udenfor Studiegaarden, alt med fuld Musik; der raabte de Hurra og skiltes. Ligesom forleden Aar troede Øhl.[1]), at

---

1) Øhlenschlæger boede da i Stuen i Bispegaarden.

det var ham, de havde raabt Vivat for, og havde alt om Morgenen skrevet et Taksigelsesbrev til Foreningen, da han dog pludselig betænkte, at det dog var bedst at høre sig for først. Det gjorde han da til Held for sig selv.

August 4. Heiberg siges at have haft Bryllup med Jomfru Pætges.

Septbr. 3. P. Møller talte jeg et Øjeblik med igaar hos Reitzel; han havde megen Hast, men blev yderlig henrykket ved at se mig; da vi havde komplimenteret hinanden, og jeg fortalte ham om Chr. Winthers Hilsen til ham, blev han meget distræt og indlod sig derpaa — i Anledning af Reitzels Familie — i en dybsindig Undersøgelse om Personer, som havde 5, dem der havde 10, og dem, der havde 15, 20, eller vel endog 25 Børn; men da han pludselig midt deri erindrede sig, at han skulde holde Forelæsning Kl. 11 (Klokken var over et Kvarter paa 12) styrtede han ud af Døren. — Sygdommen [ɔ: Koleraen] ude i Landet tiltager og udbreder sig mere og mere; der er allerede til forskellige Tider i den sidste Uge, efter vedk. Distriktskirurgers Begæring, sendt en Snes Læger her fra Byen ud. Især i Præstø Amt huserer den stærkt, er meget smitsom og medfører ingen ringe Mortalitet; i et, vel ej lille, Sogn døde der 13 Mennesker i 2 Uger; paa Herregaardene ligge mange Steder Mand, Kone, Børn, Karle, Piger, allesammen syge; flere Steder har der ved hele Byer kun været en halv Snes Mennesker istand til at bidrage til Høsten, og fra Herregaardene maa der ofte sendes ridende Bud halve Mile for at faa fat paa Smaatøse, der kunne malke Køerne. Imidlertid er man, — formodentlig for at man i Udlandet ej skal tro, at det er Kolera, — meget bange for at lade det blive bekendt, at Sygdommen er saa betydelig; i det kgl. Reskript, der kom forleden om, at der ej skulde afholdes Efteraarsmanøvre, stod der angivet som Grund den „ondartede og smitsomme“ Sygdom, som var udbrudt i Sjælland etc.; men i Bekendtgørelsen fra Kancelliet af Reskriptets Indhold bleve disse Ord udslettede.

Septbr. 21. Chr. Winther igaar hos mig og spurgte ud om den Pris, Selskabet for de skønne Videnskaber iaar har udsat

for 4 Romancer af dansk Historie[1]); han tænker paa at skrive saadanne. Poul Møller, som han havde ytret dette for, forelæste ham et Smædedigt over denne Prisudsættelse.

Oktbr. 2. Anbefaling af Prins Fritz paa en Ansøgning fra en Skomager om at blive Hofskomager: „N. N. er en god Skomager, vilket jeg hved, vilket herved Attesteres."

— 7. P. Møller været hos mig forleden; han skriver endnu Digte, i det mindste satiriske, og talte den hele Aften ikke om Filosofi.

— 15. P. Møller har været her et Par Gange; han taler næsten slet ikke Filosofi, men meget om Poesi.

Novbr. 7. Om Søndagen holdes gudelige Forsamlinger ude paa Roligheden ved Kalkbrænderiet hos Lindberg[2]). En Hoben Folk, mest unge Studenter, løbe derud af Kaadhed og Nysgærrighed. De have en lille ægte evangelisk Psalmebog, dog kun bestaaende af 3—4 Blade, som uddeles gratis til enhver, som kommer der.

— 12. I „Dagen" stod for kort siden indrykket et Stykke om en udmærket dansk Digter, der var nærved at ende i samme Trang og Elendighed, som Evald endte sine Dage; denne Digter var Bredahl, der beboer og driver en lille Bondegaard ved Sorø. Forfatteren af hint Stykke opmuntrede til Understøttelse af ham. Collin og flere have taget sig af Sagen, og i Studenterforeningen vil blive givet en Aftenunderholdning, hvor Damer kunne komme med som Tilhørerinder, til Fordel for ham.

Decbr. 13. Ryge drikker, og for noget siden var han betydelig drukken, da han spilte Stærkodder, saa Publikum endog hyssede ad ham.

— 19. Af en tysk Taschenbuch, hvori „Claras Skriftemaal", der er indflettet i Lieutenants „Historien i Flyveposten", er kommen ud paa tysk, ses, at Kruse[3]) er dens Forfatter;

---

[1]) Som bekendt fik ingen Prisen, men H. P. Holst og Fr. Paludan-Müller hæderlig Omtale.

[2]) J. C. Lindberg, f. 1797, 1828 Magister, havde i 1830 begæret sin Afsked som Adjunkt ved Metropolitanskolen.

[3]) L, Kruse, f. 1778, nød i Aarhundredets første Decennier nogen Anseelse som Romanforfatter, saa det er ikke helt uden Grund, naar Jacobsen nævner ham.

det er deraf rimeligt, at han ogsaa er Forfatter af Hverdagshistorien etc.

1832.

Januar 17. Frits blev forleden fuld hos Officererne paa Vagten og blev baaren over. Hos Rømeling[1]), hvor han ej maa komme, vilde han med Kaarden i Haanden trænge sig ind, men blev afslaaet. Kongen sagde, da han hørte det: „Det Menneske vil snart lægge mig i Graven."

Februar 19. Grundtvig har prædiket for Brødrene paa Kalkbrænderiet, og Harmsen prædiker paa Amager; desuden holdes smaa Prædike-Forsamlinger omkring i Byen, især et Par Steder paa Christianshavn. Unsgaards Pige bad forleden sit Herskab, om hun maatte gaa ud, hun vilde hen i Christenbernikovstræde, hvor der holdtes saadanne dejlige Prædikener hos en Skomager i en Kælder der. — Lindberg vilde forleden have Audiens hos Kongen; men da han kom ind, og Kongen saa, hvem det var, sagde han: „Med Dem vil jeg ikke have noget at tale"; hvorpaa han drejede sig paa sin Hæl og gik hen til det bekendte Vindue, hvor han altid stiller sig efter hver enkelt endt Audiens.

Marts 16. Prins Fritz skal snart rejse paa Søfart med en Fregat; han lærer i denne Tid Sømandsskab.

April 10. Hertz's Demaskering og Daab.

— 22. Iøvrigt sværmes her betydeligt for Tidsskrifter: baade Heiberg og Ørsted have talt med Hertz om et saadant, som hver tænkte paa at sætte i Bevægelse, og David har talt om et tredje til Thortsen.

— 29. Birch, Auditøren ved Studenterkorpset, kom paa Knirsch's Kaffehus ved Billardet i Skænderi med et ungt Menneske ved Navn Anker og gav ham et Ørefigen; denne udfordrede ham nu, og i sin Forlegenhed derover svarede hin, at han ej kunde være bekendt at slaas med En, der fik Ørefigen. — Thiele fik, da han overrakte Kongen sin Thorvaldsen[2]), Grov-

---

[1]) Kammerherre, Oberst og General-Adjudant H. H. v. Rømeling.

[2]) Første Bind af J. M. Thieles Værk „Den danske Billedhugger Bertel Thorvaldsen og hans Værker" udkom i Slutningen af 1831.

heder af ham, fordi han ikke var bleven dermed indtil Th.'s Død, og dels fordi han havde brugt Kobberstik og ej Stentryk.

Maj 8. Poul Møller, der iøvrigt ej er meget at stole paa, forsikrer, at Heiberg ingenlunde er ret hjemme i sin Hegel.

— 17. Øhlenschlæger har erklæret, at den danske Poesies gyldne Tid nu er forbi, og at man ej gør andet end søge at nedbryde og ødelægge den aldeles; at det vil vare længe, inden der kommer en Mand som han, og at han, da man nu vender ham Ryggen, vil begynde at skrive djærvt om Litteraturens Forfald. Han vil derfor begynde at skrive et kritisk Tidsskrift [1]). Aarsagen til hans store Vrede er „Rübezahl's" og „Billedet og Bustens" slette Modtagelse [2]). — Ryge er nu hyppigere og hyppigere, ja næsten hver Aften han spiller, overstadig drukken, skønt det sjældent mærkes tydeligt af andre end de Medspillende. — Nathanson, der havde Audiens hos Kongen for at overrække ham sin Bog [3]), samtalede længe med ham og fik Tilladelse til at oplæse en Del deraf, — om Danmarks nuværende Tilstand i finansiel Henseende.

— 28. Naar et — hvilketsomhelst — Stykke paa Theatret bliver udpebet, om end kun nok saa lidet, maa Holstein dog straks, endnu samme Aften, ud til Kongen for at gøre Indberetning derom, og bliver Kongen, som tror at se noget Oprørsk deri, regelmæssig hver Gang vred over slig Piben. Hver Gang der gives et nyt originalt eller oversat Stykke, gaar Holstein derfor i endnu langt pinligere Forventning paa Theatret end Forfatteren og Oversætteren, og, naar alting gaar godt, lettes

---

[1]) „Prometheus", der begyndte at udkomme 1832.

[2]) Baade Ø.'s dramatiske Eventyr „Rübezahl" i tre Acter (opført 1. Gang 26. Marts 1832) og Syngestykket „Billedet og Busten" med Musik af A. P. Berggreen (1. Gang 9. April s. A) fik en meget krank Lykke og gik kun nogle faa Gange over Scenen. Efter Jacobsens Udsagn skal Ryge, der spillede „Rübezahl", paa en af Prøverne have smidt sin Rolle for Ø.'s Fødder med den Bemærkning, at „det Snavs vilde han ikke spille i."

[3]) M. L. Nathanson, f. 1780, havde efter sit Hovedværk „Danmarks Handel, Skibsfart, Penge- og Finansvæsen 1730—1830", I—III (1830) udsendt en Fortsættelse af samme: „Udførligere Oplysninger om Handels- og Finansvæsenet i Chr. VII's og Fr. VI's Regeringstid" (1832). Det maa altsaa være det sidste, Talen her er om.

ham en Sten fra Hjærtet. — Phister er i en bestandig Pengetrang, der driver ham til meget ugenert at laane Marker, ja Skillinger af de andre; ligeledes har han dagligen en Mængde Anekdoter og sælger af disse til Lysthavende for 4 à 8 Sk., og paaser deres Betaling paa det nøjeste. Da han ofte, som han siger, i flere Dage intet har at spise, saa slaar han sig som Snyltegæst, helst til Nielsen, hvem han i Forvejen vinder ved en næsten karikaturmæssig Enthusiasme over hans Spil.

Juni 2. Prins Christian tager nu imellem med Følge til Klampenborg og lader servere The paa Bakken i Haven for at tage Søen i naadigst Øjesyn.

— 28. Øhlenschlæger har besluttet at efterligne Heiberg og være god og from mod Folk og ikke mere vise den ubesindige Hovmod, han hidtil har brugt at bære til Skue. Han har Stof for tre Aar til sit Maanedsskrift i de Forelæsninger, han da holdt ved Universitetet, og som han efterhaanden vil lade aftrykke der. Desuden kommer der Poesier og Smaaafhandlinger af ham og andre. Nogle sige, at der især, eller dog for en Del skal skrives mod Heiberg og Hertz.

Juli 13. Der har i længere Tid ved Universitetet og i Konsistoriet været Tale om at indgaa med Forslag om at afskaffe Latinen, ej blot ved Examiner, men ogsaa, efter Nogles Ønske, ved Disputatser og Højtideligheder. Efterat Øhlenschlæger forleden havde holdt sin Afskedstale som Rektor, sagde Mynster, at nu saa man dog, det var godt for noget, at Talerne holdtes paa Latin; ellers vilde Øhl. have prostitueret sig dobbelt saa meget. Hans Tale skal ogsaa have været bestialsk, og især et Afsnit deraf om Göthes huslige Forhold et Mønster paa Mangel af Delikatesse.

Aug. 11. Ingemann har skrevet en ny stor Roman af det fædrelandske Slags[1]).

Septbr. 1. Browns „det danske Hofs hemmelige Historie under Chr. VII“[2]); det er alle de ældre bekendte Rygter, tilsat

---

[1]) „Prins Otto af Danmark“.

[2]) John Browns „The Northern Courties“ (1—2. London 1818) udkom i Uddrag og Oversættelse ved C. N. Schwach i Christiania 1832 med Titlen

med en lille Sauce, ret godt fortalt. Den er forbuden her, siges der. Fra Studenterforeningens Læsebord maatte den borttages „uden Opsigt". — Væddeløbene[1]) er der talt en Del om; men man interesserer sig dog ikke meget for dem.

Septbr. 8. Forlæggeren af den ny paatænkte Oversættelse af Göthe har forespurgt i Kancelliet, om han maatte lade ogsaa „Werther" oversætte, hvorimod er et ældgammelt Forbud[2]). Da dette Forbud er sket efter en Betænkning fra det theologiske Fakultet, maa det nuværende Fakultet, mener man, først høres, førend Forbudet kan hæves.

— 26. Hertugen af Augustenborg givet 130 Daler for en dansk Hest, kaldet den Harlekin Patriot, ført den om her som Eksempel paa et Asen, og solgt den for 30 Daler. Den købtes straks derefter for 120 Daler og er siden udbudet for mere.

Oktbr. 8. Forlovelsen mellem Phister og Frøken Øhlenschlæger[3]) er deklareret; hun, der har Talent, vil gaa til Theatret. De gaa og kysse hinanden ved højlys Dag i Byens Omegn.

1833.

Marts 31. „Dronningen paa 16 Aar"[4]) gør Lykke ved Spillet. Andersens Oversættelse var meget slet, da den indleveredes; Molbech gav sig lidet til at makke paa den; siden faldt Kirstein[5]) paa at se Originalen efter: de endog lidet vanskelige Steder havde Andersen sprunget over og misforstaaet det øvrige; der maatte da en General-Revision til.

April 29. Hverdagshistoriens Forfatters Noveller udkomne;

„Det danske Hofs hemmelige Historie 1752—72". Bogen var længe forbudt i Danmark.

[1]) De første Væddeløb afholdtes paa Nørrefælled i 1832; det var Hertug Christian Frederik af Augustenborg, der i sin store Interesse for Hesteavl fik dem arrangeret.

[2]) „Werthers Leiden", oversat af P. N. Nyegaard 1776, var efter det theologiske Fakultets Betænkning bleven forbudt „som et Skrift, der bespotter Religionen, besmykker Lasterne og kan fordærve gode Sæder."

[3]) Om denne Forlovelses Forhistorie se Korrespondancen mellem Hauch og P. Hjort i dennes „Udvalg af Breve fra Mænd og Kvinder", 1867.

[4]) „Dronningen paa 16 Aar" af Bayard opført 1. Gang 29. Marts 1833, overs. af H. C. Andersen.

[5]) Justitsraad C. L. Kirstein, f. 1797, var traadt i Mantheys Sted som Direktør med Forpligtelse til at varetage Censuren og Økonomien.

et Mæcenat Exemplar tilstillet mig med en Kopi-Skrivelse fra Heiberg, hvori noget Drilleri og mange Komplimenter. Jeg kan ikke tro andet, end at Heiberg selv er Forfatteren. — La Grippe hersker meget stærkt i Byen, og Dødeligheden tager til. For en Del er vel ogsaa dette, skønt for en Del tillige Flyttedagen m. m. Skyld i, at der forleden fandtes omtrent 20 Personer henliggende som fundne døde i Lighuset ved Langebro.

Juni 14. Jeg bliver Assessor i Lands-Overretten etc.

Til Redaktionen af Personalhistorisk Tidsskrift.

I Anledning af Hr. Kapt. Meidells Skrivelse i sidste Hefte af Personalhistorisk Tidsskrift (4. R. I S. 268) beder jeg om Plads for følgende Bemærkninger.

At jeg i Citatet af Hr. Meidells Bog er kommet til at skrive den 9. i Stedet for den 5. Juli, beror paa en Skrivefejl, som jeg meget beklager.

Derimod finder jeg iøvrigt i Hr. Meidells Skrivelse intet, der svækker mit „Angreb“ paa hans Bog.

For det første kan man nu éngang ikke paa Dansk sige om en Mand, at han bliver „*dræbt*“ den 5. Juli og endnu er i Live halvandet Døgn senere. Ingen Læser af „Billeætten“ vil tænke sig andet, end at Otte Emmiksøns Dødsdag var den 5. Juli. Heller ikke Ejler Brokkenhus bruger, hvad man efter Hr. Meidells Skrivelse er tilbøjelig til at tro, dette Udtryk; han skriver under d. 5. Juli: „blev O. E. forrædeligen „*slagen*“ i sit Hoved.“

Ligesaa afvigende fra almindelig Sprogbrug er Hr. Meidells Brug af Ordet „*skudt*“. Naar det i en moderne Bog hedder om en Mand, at han bliver skudt i 1565, vil næppe nogen Læser vente at finde ham i Live 28 Aar senere.

At anføre et Kompilationsværk som Vedel Simonsens Rugaard som „den bedste Kilde“ til et videnskabeligt historisk Værk, forekommer mig mærkeligt. Det kan hist og her lede én paa Sporet af en Oplysning, man ellers vilde have overset; som

„*Kilde*“ kan det slet ikke nævnes. Og slaar vi op i Bogens 2. Binds 1. Afdeling (som den rettelig bør citeres) S. 22, finder vi følgende Passus: „Forresten blev hans *tredje* Frue, Dorthe von Hesten, Otte Rantzaus Enke, beskyldt for at have forledet Morderen til denne Misgerning;“ altsaa i den Kilde, Hr. Meidell paaberaaber sig som et Vidnesbyrd om, at man før 1890 kun vidste, at O. E. var *to* Gange gift, siges det med rene Ord, at han var *tre* Gange gift. Heller ikke Navnene paa O. E.'s tre Hustruer gemte sig i vanskelig tilgængelige Kildeskrifter; i et Værk saa bekendt som Lisbet Bryskes store Slægtebog (i det kgl. Bibl. Thottske Saml. Fol. 1083) findes de (Fol. 365 b) alle tre udtrykkelig nævnt.

Ærbødigst
Gustav Bang.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

1.

Emanuel Hennings, afsk. Major af Artilleriet (f. 21 Decbr. 1798, † 7 Febr. 1881) ægtede den 23 Maj 1827 i Garnisonskirken i Rendsborg *Louise Sophie v. Gladitsch*, der i Rendsborgs Kirkebog var en Datter af Løjtnant v. Gladitsch ved det Aggerhuseske Dragonregiment i Norge. Skulde det være muligt at oplyse Noget om nævnte Løjtnant v. Gladitsch og hans Hustru samt hvor denne Datter findes indført i Kirkebogen som døbt?

Ved Emanuel Hennings's og hans Hustrus første Barns Daab d. 24 Juni 1828 stode Faddere: „Hs. Durchl. Prins Friederich zu Hessen, Guverneur, og „Frau Baronesse Clara . . . vormals verheirathet v. Liliencron“. Denne sidste var den Baronesse Clara Liliencron født Brockdorff, der var gift morganatisk med Prins Frederik af Hessen, og nævnte Louise Sophie v. Gladitsch skal være en Datter af disse to, men født før deres Ægteskab, medens Prins Frederik var Guvernør i Norge. Prins Frederik skal da have bevæget Løjtnant v. Gladitsch til at udgive Barnet som sit og ligeledes lade det døbe som saadant — Frk. v. Gladitsch opholdt sig indtil sit Giftermaal bestandig hos Prins Frederik, ogsaa efter han havde forladt Norge.

Enhver Oplysning modtages med Taknemlighed af

Poul Hennings,
stud. juris
Kong Georgs Palais, København.

Optegnelser af Erik Ivarsen Nordal og Ivar Eriksen Leganger.

Meddelte af Rektor **A. E. Erichsen.**

Det haandskrift, hvori de nedenfor meddelte optegnelser findes, er en liden kvartbog paa 16 beskrevne sider. Hver side er af den første eier, hr. Erik Nordal, inddelt i én rubrik for Danmark og én for Norge, hvorhos en bred kant er bestemt til familienotitser. Men han har ikke ganske overholdt disse grænser, og hans søn, hvem størstedelen af indholdet skyldes, har indført sine optegnelser overalt, hvor han fandt en ledig plads, saa at det hele ser noget forvirret ud. Om manuskriptet, der nu eies af meddeleren, kan forøvrigt kun oplyses, at det i sin tid har tilhørt provst N. G. A. Dahl i Evindvik (død 1852), en ivrig historisk samler, om hvem der kan henvises til fortalen til Lampes „Bergens Stifts Biskoper og Prester efter Reformationen". En og anden oplysning sees fra disse optegnelser at være tilflydt Lampes verk med Dahl som mellemled. Efter Dahls død har det aldrig været benyttet.

For at spare plads har meddeleren for det meste udeladt, hvad der er bekjendt fra andre kanter, navnlig de ikke faa notitser om samtidige verdenshistoriske begivenheder. Derimod har han troet at burde forudskikke nogle biografiske efterretninger om de to prester, fra hvem disse optegnelser skriver sig, og særlig med nogen udførlighed om mag. Ivar Leganger, da der om denne ret merkelige og fortjente mand hidtil ikke foreligger andet samlet end hans ufuldstændige og feilfulde biografi i Lampes prestehistorie.

Erik Ivarsen Nordal (Nordalinus) var en prestesøn fra Norddalen paa Søndmøre, hvor han var født 1591. Han blev student 1612, personel kapellan i Akerø 1616 og i Evindvik 1617. I 1618[1]) kaldtes han til sogneprest i Leikanger i Sogn, i hvilken

[1]) Lampe, Prestehist. II 64 udtaler sig tvivlsomt om, hvorvidt 1618 eller 1621 var det aar, da hans formand i Leikanger døde og han selv tiltraadte; men da hans ældste barn af egteskab med formandens enke allerede fødtes 1620, kan der ikke være spørgsmaal om 1621.

stilling han døde 1658 efter at have været provst siden 1637. Straks efter ansættelsen i Leikanger blev han gift med sin formands enke, Karen Nilsdatter Werner, som paa den tid neppe var mere end 18 aar gammel. Efter hendes tidlige død 2 marts 1634 indgik han det følgende aar nyt egteskab med Malene Splidsdatter fra Bergen, der overlevede ham. Han havde i begge egteskaber mange børn, hvorom henvises til hans egne optegnelser. De børn, som naaede voksen alder, kaldte sig *Leganger*, saaledes som man dengang skrev prestegjældets navn. Blandt den talrige efterslegt har der været mange dygtige embedsmænd, især geistlige. Portræter af Erik Ivarsen og hans anden hustru hænger i Leikanger kirke[1]).

Mag. *Ivar Eriksen Leganger*, hr. Erik Nordals søn i første egteskab, fødtes 26 februar 1629, blev student fra Bergens skole 1646, baccalaureus 1648 og tiltraadte tidlig paa sommeren 1650 en udenlandsreise, hvorunder han i samme aar besøgte en række byer i Nord-Tyskland, i det følgende aar Amsterdam, Utrecht og Leiden. Efter henved 6 aars fravær fra fædrelandet var han i december 1651 atter i hjemmet. 1652 faldt han om høsten i en sygdom, som i mere end 3 aar fængslede ham til leiet. I begyndelsen af 1656 kunde han atter tage sig noget for og gjorde indtil pinse kapellantjeneste hos sin fader i Leikanger[2]), hvorefter han en kort tid var huslærer hos presten i Hjørundfjord og endelig om høsten tog tjeneste som „domesticus“ hos hr. Otto Stoud i Bergen. Høsten 1657 blev han i en alder af 28 aar kaldet til sogneprest til Vik i Sogn, og i dette embede sad han til sin død, i 45 aar. Han boede, ialfald i den senere del af sit liv, ikke paa Hoprekstad, som før hans tid var prestegaard, men paa gaarden Grov[3]). I 1668[4]) valgtes han til provst i Sogns dengang udelte provsti. Magistergraden fik han 11 juni

[1]) Anker og Huitfeldt-Kaas, Katalog over malede Portræter i Norge, s. 82 og 101.
[2]) Ikke i Vik, som det heder hos Lampe II 86.
[3]) Torfæana s. 170 og 174.
[4]) Ikke 1658, som Lampe II 86 anfører. Efter Erik Nordals død 1658 blev Peter Olsen Hanning viceprovst og 1659 virkelig provst og fungerede som saadan til sin død 1668. Ogsaa Worms lexikon har 1668.

1684. Fra 1680 og til sin død havde han til medhjælper i embedet hr. Ludvig Munthe, som blev hans svigersøn og eftermand. I de sidste 10 aar var han sygelig; allerede i 1693 klagede han over forskjellige skrøbeligheder, som fulgte med alderen, og led derhos af stensmerter[1]). Han døde 3 april 1702 i en alder af 73 aar. Sit livs hændelser har han sammenfattet i et kort latinsk digt, som Worm har meddelt i sit lexikon, hvorfra det er aftrykt i Lampes prestehistorie. I Viks kirke hænger portræter af mag. Ivar og hans tvende hustruer[2]).

Mag. Ivar Leganger blev 17 april 1659 trolovet med *Maria Berthelsdatter Mule*, enke efter den forrige sogneprest i Vik, Knut Kristofersen Glad, med hvem hun havde mindst 3 børn[3]). Hun var nu 45 aar gammel og 15 aar ældre end Leganger. Brylluppet stod om sommeren samme aar, og vielsen forrettedes af biskop Jens Schjelderup. Hun døde allerede 16 juni 1665. Uagtet den betydelige forskjel i alder synes egteskabet at have været meget lykkeligt. Med denne hustru havde Leganger ingen børn. Efter hendes død blev han, formentlig 1667, gift med *Anna Finde*, datter af Peter Jørgensen Finde, sogneprest i Førde; hun var født 1645 og døde 1728. I dette egteskab havde han mange børn, hvoraf 3 blev prester.

Leganger var en meget rig mand. Noget havde han modtaget efter sin velstaaende fader; men for en væsentlig del maa han antages at have faaet sin formue med sin anden hustru, hvis fader havde eiet en mængde gaarde i Søndfjord og Sogn. Imod slutningen af sit liv sees Leganger opført som eier af betydeligt jordegods og adskillige skove, hvorhos han havde 4 sagbrug, hvorpaa der blev skaaret omtrent 700 tylvter bord aarlig. Han skildres vistnok korrekt som „den særdeles dygtige husholder, den nøiagtige og paapasselige mand, der ved alle leiligheder søgte at verne om og yderligere forøge det arvede gods“[4]).

---

[1]) Torfæana s. 170.

[2]) Anker og Huitfeldt-Kaas, Katalog s. 82.

[3]) Om hendes slegtsforhold henvises forøvrigt til Legangers optegnelser ved aar 1659 og det derved bemerkede.

[4]) Hartv. Munthe, Efterretninger om Familien Munthe, s. 628.

Der siges, at han eiede de fleste kirker i Sogn, „og man ser derfor fast i alle hans navn paa en eller anden maade foreviget“ [1]). I Hoprekstad kirke findes der paa væggen en lang indskrift, hvori hans liv og lærdom berømmes; ligesaa paa en stentavle i forhallen i Hove kirke. Hans navn er anbragt paa altertavlen i Kvamsø kirke og paa en af denne kirkes klokker, hvilket vistnok betyder, at han har bestridt udgifterne dermed. I Hoprekstad kirke blev i hans tid væggene ornamenterede og malede med landskaber og figurer, og i det hele synes det at have ligget ham paa hjerte at sørge for sine kirkers udstyr [2]).

Blandt den norske prestestand paa den tid var mag. Ivar Leganger uden tvivl en af de lærdeste og for videnskabelige interesser mest modtagelige. Under sin studietid viser han sig paavirket af det opsving, som Thomas Bartholin gav det medicinske studium og navnlig anatomien. Fra 1650 kjendes en akademisk disputation af ham om leveren og galden (Disp. de hepate et bilis receptaculis) og fra samme aar en lignende om hjertet (Disp. de corde), hvilken sidste Bartholin optog blandt de 18 collegii anatomici disputationes, som han udgav 1649—51. Nogen fortsat videnskabelig beskjæftigelse i denne retning kunde der naturligvis ikke blive tale om, da Leganger var bleven prest i Sogn; men der er vel neppe tvivl om, at han, i lighed med mange andre norske landsprester, har anvendt de i ungdommen tilegnede medicinske kundskaber til nytte for sine sognebørn [3]). Paa et andet felt fik han mange aar derefter udgivet et skrift, nemlig en udførlig udlæggelse af den text hos profeten Esaias, der pleiede at behandles paa den offentlige bededag 4de fredag efter paaske; skriftet er paa latin og udkom i Kjøbenhavn 1692 [4]). For fædrelandets historie og topografi nærede han en interesse, som i den senere del af hans liv modtog en kraftig spore udenfra.

---

[1]) Trondhj. Videnskabsselsk. Skr. i 19 Aarh. II 167.

[2]) B. E. Bendixen i Aarsberetn. fra Foren. t. Fortidsm. Bevaring 1881, s. 30 fg.

[3]) Chr. Worm fortæller i sin ligprædiken over dr. Peter Jespersøn, at denne udenlands lagde sig efter lægevidenskab, fordi han paa den tid endnu tænkte at skulle leve og dø som prest i Norge.

[4]) Den udførlige titel findes i Bibl. Danica I, 580.

Da Tormod Torfæus havde bosat sig paa sin gaard paa Karmøen og med energi forberedte sit store verk over Norges historie, kom han i forbindelse med enkelte literært anlagte embedsmænd i landet, deriblandt Ivar Leganger. Det var Torfæus's tanke gjennem biskoperne at faa udvirket, at hver provst ved sine undergivne presters bistand skulde forfatte en nøiagtig beskrivelse over sit provsti; naar alt var indkommet, vilde han sammenarbeide disse bidrag til en fuldstændig landsbeskrivelse[1]).

Ingen var villigere til at gaa ind paa Torfæus's plan end Leganger, og det var denne, som indledede forbindelsen mellem dem ved den 1 juni 1693 at tilskrive den ham personlig ubekjendte historiker. Han udtaler i dette brev, at han ligeoverfor historisk granskning føler sig som et barn og dummere end Davus (trællen i den antike komedie); men han har havt glæde af at læse Snorre i Peter Klaussøns gjengivelse og dennes Norgesbeskrivelse, ligesom han kjendte Jonas Ramus's skrifter. (Det viser sig forresten, at han ogsaa eiede og studerede Stephanius's Saxo, Worms Monumenta, Pontanus og i det hele, hvad der i samtiden gjaldt som historiske hovedverker). Han længes nu efter en fortsættelse af Snorre, de senere kongers historie lige til denne dag, „dog ikke udenfor, men indenfor disse fædrelandets fjelde“, altsaa kun Norges historie, ikke tillige Danmarks. Dernæst trænger vi, siger han, høiligen et kart over Norge „ikke sammen med Sverige og Danmark, som sedvanligt paa de hollandske karter, men fremstillet alene og for sig selv“. Saadanne udtalelser af en særskilt norsk nationalfølelse, der vistnok er yderst sjelden at finde i hine tider, træffes ogsaa ellers hos Leganger[2]). Samtidig med brevet sender han Torfæus foruden sit nys udgivne theologiske skrift ogsaa i manuskript et latinsk digt, hvormed han havde villet ledsage Arnoldus de Fines Norges historie; denne bog er, som bekjendt, aldrig udkommen, men Legangers digt har Suhm ladet trykke i „Torfæana“.

---

[1]) John Erichsens biografi af Torfæus i Minerva II, 3, 283 flgg.

[2]) F. ex. naar han i sine optegnelser skriver, at Trondhjem blev tagen tilbage „af os norske“, eller i Sogns topografi klager over, at det norske sprog er kommet i foragt.

Torfæus svarede med et meget langt brev den 14 juli. Legangers navn og hæder, skriver han, havde længe været ham vel bekjendt. I sin ungdom regnede han hans stedsøn Berthel Glad og hans broder Peter Leganger, som nu var provst paa Jæderen, blandt sine bedste venner. I anledning af Legangers forespørgsel om et kart over Norge oplyser Torfæus, at det foregaaende aar, da han var i Kjøbenhavn, traf han hos oversekretæren Mathias Moth den trondhjemske lektor, mag. Melchior Ramus, som medbragte og fremviste et af ham selv tegnet overmaade skjønt og visselig meget nøiagtigt kart over Norge i stort format; det skulde af Moth overrækkes kongen. Det var Ramus's hensigt at udarbeide lignende karter over de enkelte landsdele. Men det ypperlige hjælpemiddel, som Ramus's kartarbeider, naar de var afsluttede og udgivne, vilde yde historikeren, var der nu ikke mere haab om, da den lærde mand kort efter afgik ved døden. Ellers kjendte Torfæus kun 4 hollandske karter, hvoraf det ene fremstillede hele Norge, de øvrige enkelte stifter; men disse karter var ufuldkomne og stedsnavnene havde ofte faaet hollandsk form. — Idet Torfæus sender Leganger Fridtjovs saga (Fridthiofi vita), beder han ham undersøge hos de indfødte, om der endnu er levninger eller minder tilbage af Beles og Torsteins gravhauger, af Baldershage o. s. v. Endvidere anmoder han Leganger om ved sine presters hjælp at skaffe underretning om gamle pergamentsbøger, om traditioner og folkesagn, hvorhos han meddeler ham forklaring af endel stedsnavnes betydning.

Herpaa fulgte fra Leganger under 16 september et udførligt svar, hvori han som indfødt Sogning udtaler sin store glæde over den interesse, som Torfæus, „Norges Saxo“, viser ogsaa for denne landsdels gamle minder. Paa stedet selv er de uddøde. Af Baldershage, Framnes og Fridtjov selv er der ikke „en erindring eller skygge“ tilbage. En særlig fornøielse har Torfæus skaffet ham ved sine etymologiske forklaringer. Leganger har nu udarbeidet en kort beskrivelse over Sogn, som han sender tilligemed brevet, og anmoder nu Torfæus om at forklare ham betydningen af de deri forekommende stedsnavne.

Endelig beder han indstændig Torfæus om til sommeren at tage sig en ferie og i følge med provst Peter Leganger selv komme til Sogn, hvor de da paa hans prestegaard skulde drøfte de emner, som laa dem begge paa hjerte.

I sin „Brevissima Sogniæ Chorographia“, som var udarbeidet i løbet af et par sommermaaneder i 1693, giver Leganger efter en kort indledning underretning for hvert prestegjæld om kirkerne, notitser om øer, fjorde, veie, tildels ogsaa om gaarde, endvidere adskillige meddelelser om antikviteter, især i hans eget prestegjæld, Vik. Bl. a. skriver han derom: „Paa en slette midt i sognet findes et sted, som kaldes Gilderhuus, hvor der staar en bautasten (cippus). Her pleiede før almuen en gang hvert aar at forsamle sig, de gamle for de unges skyld, for at fortælle dem om deres forfædre, slegtninger og svogerskab, ætgaardenes grænseskjel o. lign. Derefter holdt de gjestebud vekselvis. Det var maaske en nyttig og rosværdig skik, men nu er den ikke i brug formedelst de indfødtes fattigdom, som har lært dem af med at holde gjestebud. Men nu ved man ikke besked om sin herkomst, ofte ikke om sine levende slegtninger og er meget ofte uvidende om de jordstykker og skove, som hører gaardene til.“ Fra Leikanger meddeler han den ret merkelige oplysning, at nær ved prestegaarden, hvor han selv var opvokset, var der en liden bæk, som bønderne kaldte Baldurs Grooft (grov d. e. bæk), hvormed han sammenligner Stephanius's beretning om Balders brønd paa Sjælland[1]).

Forfatteren indlader sig jevnlig paa forklaring af stedsnavnene, hvortil i det hele hans tid havde stor tilbøielighed, men liden lykke. Leganger, som ikke kjendte det gamle sprog, maatte naturligvis ogsaa gjøre sig skyldig i store feiltagelser; men hans grundige kjendskab til dialekten kom ham ofte til hjælp, og han forklarer rigtig navne som Leikanger, Aalen, Udland (Aurland) o. fl. I det hele er Legangers topografi mere af historisk-filologisk art end en saadan beskrivelse som de, der

---

[1]) Sophus Bugges interessante bemerkninger i anledning af denne Legangers oplysning læses i hans Studier over de nordiske Gude- og Heltesagns Oprindelse I, 274. Bækken kaldes Baldersgrov den dag idag.

forfattedes af norske prester hundrede aar bagefter. Folkets levevis, næringsveie, naturforholdene befatter han sig lidet eller intet med. Kun mod slutten kommer i denne retning en mismodig betragtning: „Jordens afgrøde i haver, agre, eng og skov, ogsaa fiskeriet, slaar nu feil og minsker aarlig, saa at Sogn ikke nu, som i gamle dage, er noget ønskeligt sted;“ hvorpaa han fortsætter med en ret uventet bemærkning: „Saaledes gaar ogsaa sproget tilgrunde, eftersom det nu ikke bruges til sang, ikke prædikes i kirkerne; man taler ikke, man trykker ikke bøger paa norsk. Høvdinger (potentes) findes nu ikke mere, som i gamle dage, her i riget. Sic transit gloria mundi.“ Dermed ender han sit skrift.

Legangers arbeide blev dengang ikke trykt, men synes tilligemed hans to breve at have faaet nogen udbredelse ved afskrifter[1]). Henimod hundrede aar senere optog Suhm baade brevene og topografien i den af ham 1777 udgivne samling „Torfæana“ (s. 150—182), hvor de har været vel gjemte[2]). Ialfald topografien fortjente at gjøres mere tilgjængelig i en ny udgave, saameget mere som Suhm har tilladt sig for ensartethedens skyld at omsætte de danske partier i originalen paa latin.

I. Optegnelser af Erik Ivarsen Nordal.

1621. 27 Aug: nata est filia mea Martha, quæ obiit 1623.

1622. M. Andreas Arreboensis episcopus Nidr: ab officio remotus ob varia levitatis scandala: cui successit M. Pet: Scheld:

1623. Natus est filius meus 2dus, cui nomen Nicolaus, qui 1 mensem vixit[3]). — Afbrende Bergen domkirke, bispgaarden, den ny kirke paa stranden saavelsom korskirke; allene hospitalet, bryggen och slottet blef salveret.

---

[1]) Katalog over den arnamagn. Haandskriftsaml. s. 515, nr. 982 4to. Bibl. Langebekiana s. 557. Katalog over J. Chr. Bergs Bogsaml. s. 240. Det er vistnok Bergs afskrift, som nu findes i Kristiania universitets manuskriptsaml. nr. 457 4to.

[2]) Saavel Sophus Bugge som N. Nicolaysen (N. Fornlevn. s. 468) citerer en afskrift af topografien uden at nævne, at den er trykt.

[3]) Den ældste søn, Hans, var født 1620, blev student 1642 (se nedenf.)

1624. Affbrende Opsloe bye vden dombkirken och bisp-gaarden och hospitalett.

1625. Nata est altera mea filia nomine Margareta natten thil langfredag:

1626. In Jan: obiit D. Daniell Hauslo[e]nsis, cui successit ad breve tempus D. Mathias, postea D. Joannes Jani Cimber etc[1].

1627. 16 Aprilis hora 4 p:[2]) filia mea Anna nata. — M. Laurentius Scaboe episc. Stavang. obiit: cui successit M. Thomas Cunradi f. concionator S. Nic: H: — Døde welb: Knud Gyldenstiern slotzherre paa Bergenhuss. Kom effter hannem welb. Oluff Passberg.

1628 vaar capiteiner oc officerer allevegne i Norge indlagde till landzens defension: oc her paa Leganger Cort van Heldissheim leutenant med hustru oc 3 børn oc en corporall inquarteret.

1629. 26 Febr: natus est filius meus Ivarus circa 12. — Min k. stifdotter s. Johanne Hans d. døde i smaakopper den 4 Martij och min egen lille dotter Ane Erichs d. om morgenen strax der effter.

1630. Dominus Petrus Folderup[3]) 30 Junij vitam finivit, cui successit comminister meus dominus Christiernus Andreæ Aalb:

1631. 19 Jan. circa quintam m[atutinam] peperit uxor mea filiam Luciam. — Frater m. c. dominus Petrus Ivari dominica Septuagesima sacris Bergis est initiatus. — Den 12 Maji døde s. Maren Michels dotter, blef begraffuen i Legangers kirke[4]). — Hoc anno obiit M. Petrus Brok pastor ecclesiæ cathedralis Bergensis, cui successit M. Johannes Aalburg:[5])

---

[1]) Om Daniel Rasmussen Scherning, Mathias Berntsen og Jens Jensen Tisted, prester i Hafslo, se Lampe II 19.

[2]) D. e. postmeridiana.

[3]) Sogneprest i Lærdal.

[4]) Hun var vistnok datter af Mikel Mikelsen Due (den yngre), sogneprest i Sogndal, hvis enke blev gift med den forrige prest i Leikanger, Hans Nilsen Arctander.

[5]) Ifølge Lampe I 48 døde Peter Brock 1632; Lampe nævner ham ikke som magister, hvilket han allerede var 1608. Eftermanden M. Hans Samuelsen Schreuder kaldes her „Aalborg“, maaske fordi han tidligere havde været rektor i Aalborg; om hans herkomst er forresten efterretningerne modstridende.

1632. Den 16 December fødde min hustru en dotter, kalldett Karene, bleff hiemme døbt och døde den femte dagh der effter. — Dominus Jacobus Andreæ Mandius[1]) pastor in Lindaass obiit, cui successit D. Lytthichius[2]).

1633 døde min kiere syster Ane Iffuers d. paa Sundmør. — Affbrende Stavanger in Octobrj. — Dette aar døde min broder H. Peder Iffuersen præst i Wolden paa Sundmør[3]).

1634. Natten imellom 1 och 2 dominica Reminiscere fødde min hierte k. hustru s. Karen Nillss d. sitt sidste foster, och der klocken vaar half 7, hensofuede hun ij Herren med en stadig tro och god taalmodighed. Hendis alder 34. Det sidste ord, hun talled i denne verden, vaar: O Herre Jesu, du Davids søn, forbarme dig offuer mig. — Den 2 Martij inter 1 et 2 f[ormiddag] blef min yngste dotter fød, och christnet den 6 Martij, kaldet Karen effter sin s. moder. Hendis faddere Maren Mulles, H. Jens i Hafsloe[4]), H. Peder Finde[5]), Simen Nillssen, Christen Anderssen. — Den 22 Julij døde denne lille min dotter s. Karen Erichs d., vaar 5 maaneder g:, 12 s[let].

1635. Den 25 Febr. 1635 stod mitt festensøll i Bergen hoss s. Peder Nilssens hustru[6]) med erlig och gudfrycktig pige Mallene Splids d. Den 2 Junij, som vaar 2 post Trin: stod vaar bryllup i Bergen, den 19 drog vij fra Bergen hiem i Soghn.

1636. 20 die Febr: peperit uxor mea filiam, cui nomen Catharina, circa 4 matutinam. — Den 28 August:, vaar den 11 post Trin:, stod min k. suoffers e. och w. mand Jens Michelsens bryllup i Bergen paa raadstuffuen. — Obiit dominus doctor Nic: Paschasius episcopus Berg: vir omni laude digniss: — Eodem

---

[1]) Kaldes hos Lampe I, 366: Jakob Pedersen Mand.

[2]) Lyttich Hansen Ovenstad.

[3]) Mangler hos Lampe II 226 blandt presterne i Volden.

[4]) Maa være den foran nævnte Jens Jensen Tisted; det er altsaa urigtigt, naar denne hos Lampe II 19 angives død i 1630.

[5]) Kapellan i Sogndal, siden sogneprest i Førde.

[6]) Upaatvivlelig lagmand Peter Nilsen Hjermans hustru Anne Jensdatter; hun blev enke 1634 og giftede sig senere med Hans Hansen Lillienskiold.

anno obierunt: D. Jacobus Olai in Førre, D. Michael in Evenvig, D. Abel in Tyssnes[1]).

1637. 26 Junij circa 11 a[nte] m[eridiem] natus est filius meus Splitius. — Obiit Dominus Petrus Skytt[2]) præpositus in Soghn, cui successit D. Petrus Olaj. — 28 Septemb: hujus annj døde min h. kiere yngste d: Karen. — Den 1 Octob: hujus annj døde min k. gode suoffuer Tomas Pederssen udj Bergen. — Hoc anno a confratribus juxta ord: reg: in præpositum electus [sum], a M. Lud: constitutus.

1638. Om korssmes ante D. Michael natus est filius meus Petrus Ivarj[3]). — In Daniam profectus est filius meus Johannes et in regia schola Frederichburgensi militavit.

1640. H. trekonger afften blef min søn Daniel fød. — Dette aar brende Bergen fra cantoret och vdt thil muren gandske forferdelige. Hvoroffuer M. Arnoldus Johan: de Fine giorde et scriptum elegiacum in 8vo[4]).

1641. 3 vger før paaske blef Jens fød.

1642. 2 vger før paaske Ane Erichs d. født. — Quo anno cornua deposuit filius meus Johannes Havniæ.

1643. Før pindsdagh Karen født.

1644. 8 dage før S. Hans dagh er Margrete født.

1645. Barth: natus est filius meus Nicolaus Paschasius.

1647. Paulisper ante pascha natus est filius ult: Ericus Ericj. Laus Deo in æ[ternum].

1649. Hoc anno dimissus est filius meus Joh: ab academ: Hauniensi. Den 4 Junij kom Hans Erichsen fra Kiøbenhaffn.

1651. Circa tempus S. Johannis abijt Joh: filius meus Nidrosiam. — Hoc anno in Decembri redijt filius meus Ivarus e Germ., Batavia et Dania sub autumno.

---

[1]) Om presterne Jakob Olufsen Morsing i Førde, Mikal Olufsen Valkner i Evindvik (Gulen) og Abel Rasmussen i Tysnes se Lampe II 137 og 96, I 245.

[2]) Peter Schytte, sogneprest i Sogndal; om ham og hans eftermand i Sogndal, Peter Olufsen Hanning, se Lampe II 44.

[3]) „Ivarj“ feilskrevet for „Ericj“. Peter Eriksen Leganger blev 1657 student fra Stavanger skole; han døde 1706 som sogneprest til Haa paa Jæderen og provst.

[4]) Den sidste bemerkning er senere tilføiet.

II. Optegnelser af mag. Ivar Eriksen Leganger.

[Paa første side har han i et vaabenskjold med underskriften: Insignia Ivari Ericidis L. tegnet et med vinger forsynet hjerte, der hæver sig op til himmelen fra jorden, som er antydet ved en globus med en kirke paa den ene side og en krone paa den anden. I margen har han som forklaring til billedet skrevet: Munde inverse, vale! sursum, cor, dirige cursum!]

Beati m. patris comministri[1]) fuere sequentes: Dn. Johannes Claudius, Dn. Nicolaus Clod, Christiernus Andreæ Alb. past. post Leerdal, Christianus Nicolai Scanus, Erasmus Nicol. Foburg., Henricus Rehardi pastor postea Udland, Johannes Castenius Wildenrad post comminist. novi templi Bergensis, Hermannus Ethmundi Brock, Daniel Johannis Bugge pastor postea Jølstrensis, Johannes Pauli Alstrup past. Haffsloens. Pædagogi præterea fuere bene multi: Johannes Olai, Johannes Schyt Ripensis, Dn. Joannes Westerburgius, Hans Jespersøn, Hans . . . . . .[2]) & multo plures.

1646. In numerum studiosorum receptus est Haffniæ Ivarus Erici circa Pentecosten.

1648. Collatus est Ivaro Erici Hafniæ gradus baccalaurei. Eodem anno attestationem profess. obtinuit. Dantiscum cum avunculo abiit, rediit & dimissione stipatus est.

1650. Circa auspicium æstatis exteras regiones adijt Ivarus, Lubecam, Wismariam, Rostochium, Stralsundiam, Gryphiswald, Anklam, Stetinum, Berolinum, Francofurtum ad Oderam etc., Hamburgum, Glyckstad, Itzerhow, Krempe, Kilonium, Lundinum Eiderstediense, Heidam etc.

1651. Invisit Ivarus Erici Bataviam, Amstelodamum, Ultrajectum, Lugdunum etc.

1652. Verem hunc [sic] Legangriæ in ædibus patris, æstatem Bergis transegi. Autumno in morbum incidi.

1653. Seqventi triennio æger sub manu Dei decubui.

1656. A Natalitiis ad Pentecosten comministri partes peregi apud patrem Legangriæ, abeunte Dn. Daniel Bugge. Tertia

---

[1]) Denne fortegnelse over Erik Ivarsens kapellaner fuldstændiggjør og berigtiger den hos Lampe II 77 fg. meddelte.

[2]) Aaben plads til efternavnet.

Pentacostes feria Sogniâ Sundmoriam profectus, pædagogum egi per æstatem apud Dn. Petrum Jani Alb. comministrum Hiørenfiord. Sub autumno inde ad Dn. Otthonem, pastorem neophani Bergensis[1]), in domesticum accitus sum.

1657. Bleff Birgitte Munthe gift med Christopher Gerdtssøn[2]). — Den 4 Sønd. effter Trin. stoed Luciæ oc Ped. F. bryllup paa Lechanger[3]). — Sub autumno obiit hospes et herus Dns Ottho Erasmius Studenius, succedente Dn. Otthone Johannis[4]) comministro Wossensium. — Paulo post denatus est compater meus honorandus Dn. Canutus Christoph.[5]), in cujus locum et parochiam receptus & vocatus sum legitime dominica 26 p. Trinitatem, Deus prosperet, adjuvet et prospiciat[6]). — Die 14 Novembris numero ornatissimorum studiosorum Hafniæ adscriptus est frater m. Petrus Eric. L.

1658. 26 Maij obiit Dn. Christiernus Andreæ Alburg: pastor Leerdalens., cui successit Dn. Jonas Erasmius comminister hujus parochiæ Wigensis. — 27 Junij ehev luctuoso sed beato obitu excessit parens m. dilectiss. Dn. Ericus Ivari Nordalinus, humatus dominica 4to post Trin., cui successit Joannes Samuelis Buggæus, episcopi famulus. — 1 Sept. maatte geistlig oc verdslig udj Trundhiems bye med 3 opr. fingre sverge Carl Gustav, Svecorum regi, oc dronning Hedevig Eleonora oc deris søn huldskab oc troskab, hvilchen eed Claus Stiernskiel, da guberneur, paa Trundhiems gaard under aaben himmel toeg.

---

1) Hr. Otto Rasmussen Stoud til Nykirken i Bergen.

2) Birgitte Ludvigsdatter Munthes og Kristofer Gjertsen Morgenstiernes bryllup sættes af Hartvig Munthe (Efterretn. om Fam. Munthe I 103) til 1656, af Lampe I 9 til 1655, begge dele altsaa urigtigt.

3) Lucia Eriksdatter (født 1631, se ovenf.) og Peter Folderup, søn af hr. Peter Folderup i Lærdal.

4) Otto Hansen Schreuder, sogneprest ved Nykirken til sin død 1696.

5) Knut Kristofersen Glad, sogneprest i Vik i Sogn 1622—57.

6) Paa en ledig plads i bogen har han optegnet følgende:

Præste-skatten siden jeg kom til Wig: 1657 [intet anført]. 1658 annus gratiæ, gaff enchen rostieniste. 1659 gaff ieg rostieniste 42 rdlr. 1 ort 10 sk. 1661 gaf ieg oc fuld rostieniste. 1661 gaf 12 rdl. til præsternis rejse ad Christianiam, af det kom paa H. Jens omtrint 30 rdlr., H. Jon 28. 1662 fodris 12 dlr. af hver præst, er effter liqvidation 13 rdlr. 2 ort aff Wigs præst. 1663 ligesaa. 1664 ligesaa. (Presternes her omtalte reise gjaldt arvekongens hyldning 1661).

1659. Den 13 Febr. obiit Dn. Matthias Lemmichius[1]), succedente Dn. Johanne Pauli Alstrup comministro patris beati mei. — Dominica Misericord. Domini seu 17 Aprilis sponsalia in nomine Domini habui cum pie defuncti Domini Canuti Christophorj relicta filia Maria Bartholi Mule[2]), sermonem sponsalitium habente Dn. Petro Olaj vice-præposito ex Ebr. 13, 4, concionem habente Petro Erici S. S. theologiæ studioso, ante aram canente Dn. Ioanne Bugge, deducente eam D. Magno Jonæ Schanche etc. — Dominica 4 post Trin. nuptias, qvas faustiss. velit ipse Deus, celebravi, copulatus a M. Ioanne Schelderup episcopo, præsente M. Gerhardo Melzow, Dn. Trugillo Læto et toto ordine confratrum. Concionabatur autem Dominus Petrus Olai & præpositus post creabatur[3]). — Circa autumnum moriebatur M. Engelbertus Georgius pastor templi apud Bergenses cathedralis, succedente ei genero ejus M. Ambrosio Lucæ Hardenbech, cui succedebat Samuel Johannis[4]). — Discedebat præfectus hujus toparchiæ Ivarus Andreæ[5]) ad præfecturam Rumsdalensem, succedente ei in hac nomarchia Georgio Postio. — Continuerede den Svendske krig i Dan℞. Bleff Trundhiem igienvunden fra

---

[1]) Sogneprest i Hafslo.

[2]) Saa utroligt det kunde synes, at mag. Ivar ved denne leilighed skulde have skrevet galt, kan der dog ikke tvivles om, at „filia" er en skrivfeil for „vidua", at det altsaa var hans formands, hr. Knut Glads, *enke*, han blev gift med. At hr. Knut Glad, hvis hustru Karen Kolding døde 1628, atter blev gift, er sikkert nok, da hans børn Berthel, Oluf og Anne Glad maa være fødte efter 1628, og at denne anden hustru overlevede ham, sees af noten ovenfor, hvor enken i kaldet omtales 1658. Den nævnte Berthel Knutsen Glad blev student 1655, samtidig med Torfæus, hvem han omgikkes i Kjøbenhavn; i et brev til Torfæus af 1693 udtaler mag. Ivar sin sorg over, at denne hans haabefulde *stedsøn* saa tidlig døde. — Maria Mule har vistnok været datter af den Berthel Mule, som først var borgermester i Oslo og siden i kort tid lagmand paa Oplandene; han maatte for sin svagheds skyld tage afsked 1620 og er vel død snart efter. Da datteren Maria ved sin død 1665 var 51 aar, er hun altsaa født 1614. Ogsaa hendes første mand, Knut Glad, var fra Oslo.

[3]) Det sees, at bryllupet har fundet sted under bispevisitatsen i Sogn. Peter Olufsen Hanning, som ved denne leilighed valgtes til provst, er omtalt ovenfor ved aar 1637.

[4]) Samuel Hansen Schreuder, resid. kap. til Domkirken.

[5]) Den grundrige foged Ivar Andersen egtede samme aar biskop Munthes datter Anna.

Svendsken aff os Norske ved Jacob Due. 14 Novbr. stoed det store feldtslag paa Fyen. Alle Svenske undergich undtagen pfaltzgraf von Sultzbach Philip Ludewig oc graff Steinbock.

1660. Døde Jacob Due oberst leutenant. — Officererne, som skulde haffue ligget paa landet, bleff ey vell antagne i indre Sogn. — 18 Junij incendium patiebantur Bergæ irreparabile ab interstitio muri (ut vocant) usque ad neophanum[1]). — 19 Julij placide in Domino obdormivit amitæ meæ maritus, reverendus Dn. Erasmus in Brandal[2]), epicedium componente fratre meo Petro, succedente autem in ministerio Dn. Claudio Johannis Gantzio defuncti genero et comministro. — Natten til første juledag ved midnat skeede et jordskelff her udj Sogn oc har streckedt sig ad Sundfiord oc videre hen nordenfieldss. Gud varer de lærde ved himmeltegn, men os u-lærde ved jorden under os, at vi sk. angre vore synder, omvende os oc afbede hans overhængende vrede.

1661. A festo natalitiorum Christi ad 23 Apr. aderat mihi heic frater meus Petrus. — Ædilitiam curam templi Øenss deposui in mense Martio, qvam per triennium ante gesseram. — In Junio expirabat Andreas Madtzsøn, ecclesiarum in episcopatu Bergensi notarius. — Toge fogderne deris fogderier paa affgifft. — Døde H. Christen paa Findaass in principio Augusti, cui successit D. Janus Hendrici, comminister istius loci[3]). — 3 Decembr. heic affuit Petrus Erici ex Nordfiord. — In comministrum Wossensem vocatus est Christiernus Nicolai[4]). — Vaar udj Sogndal, Leerdal misvext, oc stor hunger udj Udland[5]). — Om sommeren omrejste al Bergenhus lehn 4 comissarij, Owe Jenss., Christen Hanssøn, Anders Madtz-søn, Hermand G.[6]), at opskriffue alle jorders lege, lejlighed, græsgang, fiskevand oc al herlighed, op-

---

[1]) D. v. s. fra Muralmenningen lige til Nykirken.

[2]) Hr. Rasmus Paulsen Brandal i Ulstein var gift med hr. Erik Ivarsens søster Gjertrud.

[3]) Stemmer ikke med Lampe I 200, der lader hr. Kristen Jensen Sellø dø 1653 og lader ham efterfølges af hr. Johan Karstensen Bechmann.

[4]) Kristen Nilsen Weinwich, siden sogneprest paa Voss.

[5]) D. e. Aurland i midtre Sogn.

[6]) D. e. Garmann (Gaarmand).

tager all gejstlighedens gaarder, taxerer dem, forfarer om alle præbender oc indkomster, opbyrsel, qverne-steder, hvor mange boer hver savg kand skære etc. En effecta vel eventus subseqvutos terræ motum.

1662. In Januario bref om en tafle at omgaa for skolen oc hospitalet i Helsingør. — Kom den ny foged Hans Johannis Brun. — 9 Martij stoed Knud Geddis bryllup. — 25 April indgich almuen 8 sk. udgifft til officerernis service. — Ved disse tider opkom en ny general fiscal bestallings breff. Siden kiøbte Niels Hanssen[1]) Liuseklosters gods for 28675 oc 1/2 rdlr. — In Majo kom oc bref, at Hanssøn[2]) oc Hermand G. hâr faaen Apostels oc Munckeliffs gods til evig odel. — Berættis, M. Henning Stockflet episcopus Christianiensis at være død. — Bergens borgere ancke meget paa, at Hallinger oc Walders bønder kiøber fæ ɔ: kiør af bønderne her udj Sogn, haffue forhverffuet cancellies forbud etc. For en koe giffuer de 4 eller 4 1/2 rxdr. — Fra Bergen ere i Kiøbenhaffn Christen Hanssøn oc Hermand Gaarm., priores h[ujus] regionis commissarij, fra borgerne Hans Zirling oc Lavridtz Sand, paa sine vegne lavmanden oc byfogden. — Den 18 Junii stoed Ane Knudssd.[3]) troloffvelse med Thies Nagel, desponsante D. Petro Olaide præposito, præsentibus Severino Christophori, Simen Niels., oberst levtenant Ole van der Linde med regimentsskriffuer Hanss Hanssen, sin søn Jacob, oc effterfølgende alle officerer, Lauridtz Søffr. cum uxore, Berent de Nagel cum uxore, sorore et affine, noverca, Split[4]), Berthel Christenss., Petro Petri etc. — Den 26 Octobr. stoed Ane Knudssd. bryllup med Thiess Nagel. Øl oc vin lagde han till, mad oc herberge vij. Vaar her H. Peder, H. Jenss, fogden, skriffueren, H. Mogens etc. — H. Madtz i Nordalen succederede H. Peder Rasmuss. Brandall[5]). — 3 Septembr. døde H. Jens[6])

---

[1]) Stiftsskriver Nils Hansen Schmidt.

[2]) D. e. Hans Hansen Schmidt, 1676 adlet med navnet Lillienskiold, død 1681.

[3]) Anna Knutsdtr. Glad, datter af den forrige prest i Vik og steddatter af mag. Ivar Leganger.

[4]) Forfatterens halvbroder Splid Eriksen (se foran ved 1637).

[5]) Hermed stemmer ikke presterækken hos Lampe II 250 fg.

[6]) Hr. Jens Nilsen 1652—62 (Lampe II 131).

paa Jølster, oc succederede hannem H. Daniel Johannis Bugge. — Lavridtz Sand, som paa borgernis vegne vaar i Kiøbenh., berættis at skulle haffue aff byen 1000 rdlr., 200 aarlig i 5 aar. — I denne høst vaar lidet høe ɔ: foer. Begyntess en meged skarp vintter med frost, iis oc storm.

1663. Om vaaren døer M. Peder Nielss. Lem, lector Berg. Succedit ei M. Arnoldus Joh. de Fine Scanus. Ei in rectoratu Claudius Nicolai Bleckingius. Illi in con-rectoratu Everhardus Everh. Til Hammer H. Anders Gaarmand. — In Augusto opkom Axel Sehested, eyende allt kongens godss her omkring i 6 fogderjer oc affhendende det igien for penger effter haanden. — Denne sommer visiterede bispen M. J. Scheld. her. — In fine Augusti døde H. Samuel Bugge i Ejdsfiord i Nordfiord. — In Octobr. døde H. Peder Ananiæsøn[1]), succedente H. Niels Bugge. — Denne sommer formedelst tørch oc skin[2]) blef lidet foer oc mindre korn. — Den 15 Octob. stoed jeg fadder paa Knud Nagel. — Paa høst tinget bødis fal Apostels oc Munckeliffss godss.

1664. 21 Feb., som vaar natten til fastelaffns søndag, skeede jordskelff her udj gieldet. — Den 10, 11, 12 Maj bededage offuer al Norge. — In Junio udtog Cort Siffuersøn ɔ: admiral Adler folch til H. May. tieniste oc sejlede med dem til Dan¥. — Den 1 Augusti stoed herredage udj Christiania, huor ej kongen eller printzen var. Besade rætten canceler Peter Reetz, Norgis statholder Uldrich Fredrich Gyldenløw, N. canceler Owe Bielche, M. Rasmus Vinding, Wilhelm Meklenborg assistent-raad boende ved Brag-næss. For Bergens lawmand, udj 21 sager, møtte Hans Hanss. sorenskriffuer udj Nordhorlehn. — Jule-afften saais en brendend comet in ore ceti, saais lige med hine[3]) stierner 20 nætter oc ophøyede sig i sin gang. Der paa kom storm oc blæst strax, siden general-fiscals ordre; tør vinter uden sne, saa græs-roden affrøs.

1665. In Martio reisde canceler Offue Bielcke, siden Hr.

---

[1]) Hr. Peter Ananiassen Beyer, sogneprest i Selje.
[2]) Skin d. e. langvarigt tørt og klart veir.
[3]) Hine d. e. de andre.

statholder Fr. Gyldenl. til Bergen om 3 orlogskib, som borgerne skulde holde oc udrede, et som contoret skulde skaffe, item fortificationen at dømme paa, som oberst leuten. Caspar von Cicignon hâr udj sinde. — Døde borgm. Søffren Jenssøn. — 1 April. udj Risnefiord[1]) holt Hans Hanss. sorenskr. i Nordh. udskriffuelse, først til baadsmænd (huortil 350 af Bergenhus lehn fodredis), siden til compagniets completering. — Døde H. Peder[2]) i Jørenfiord. — 16 Jun. circa horam 10 antemerid. hensoff udj Herren min h. k. hustrue Maren B. d. Mule udj hendis alders 51 aar, effter at hun paa 16 dag hafde ligget siug udj landfarsott. Blef jordet S. Hans dag. Ligprædicken holt H. Peder Olsøn præpositus aff den text, som hun selff udvolde, psalm. 116, 7—9. Iterum jungemur amantes[3]). — Circa hoc tempus bleff Joh. Casp. von Cicign. commendant, Herm. Gaarm. præsident, Peter Tr. borgm., Torckild . . . . raadm. i Bergen[4]). — 18 Jul. summo mane et lidet jordskellff. — 22 Jul. skud oc coruscationes i lufften. — 1 Avgusti vilde en englisk sqvadron, omtrint 24 skibe sterch, borttage nogle hollandske rige skibe. Men som de aff de hollandske skibe oc Bergens slott finge mange skud oc skarp moedstand, nøddis de at flye, effterladende 18 anchere, som de afhugge, oc mistende deris anfører, greffuen af Barwigs søn[5]). — 7 Septembr. holt jeg skiffte med mine stiff-

---

[1]) En liden fjord i Gulen prestegjæld i yttre Sogn.

[2]) Hr. Peter Jensen Aalborg.

[3]) Paa en ledig plads foran i bogen har han skrevet følgende

Epitaphium piæ memoriæ MARIÆ Bartholinæ Muleniæ,
conjugis m. dilectiss.
Occidit, heu! conjunx, curarum prima medela,
Vitæ ac consortis fida columna domus.
Spiritus aëreus puro resplendet olympo,
Ingenuum corpus mollis arena premit.
Vort leffnet kierligt vaar, din død vil jeg begræde;
Min længssel till dig staar: vi samliss snart med glæde.
Ita cev viduus turtur ingemui Iv. Er. L. MDLXV Festo Protobaptistæ.

[4]) Borgermester Peter Trojel og raadmand Torkil Sommervelt omtales i N. Mag. II 541.

[5]) Se herom B. E. Bendixen, Beskrivelser og dokumenter vedkommende kampen paa Bergens vaag 1665, Bergen 1896.

børn. — 27 Octobr. kom captein Gersdorf til Wig. — 19 Decembr. kom Gerdt Junger oc blef om vinteren.

Hans Hansen Rosencreutz.

Af G. L. Wad.

Om den Mand, hvis Navn staar over disse Linier, har man hidtil vidst grumme lidt, og dog er hans Liv ikke uden Interesse, saa vist som det har sin Tiltrækning at følge de Mænds Skjæbne, som den unge Enevælde kaldte frem til en større Virksomhed, end deres Fødsel kunde give dem Forhaabning om, hvad enten det nu var Vedkommendes Dygtighed eller andre Omstændigheder der hævede dem. Rosencreutz hører ikke til de mærkeligste, om han end synes at have været en Mand med gode Evner og betydelig Dygtighed, og jeg vilde næppe være falden paa at beskjæftige mig med ham, hvis jeg ikke havde faaet Opfordring til at skrive en halv Side om ham i „Dansk biografisk Lexikon". Jeg blev da nødsaget til at se at finde hans Spor; et heldigt Tilfælde vilde, at Skiftet efter ham, der findes i Provindsarchivet for Sjælland[1]), indeholdt meget mere om ham, end Skifteacter i Almindelighed gjemme, og væsentlig af disse Papirer uddrog jeg de følgende biografiske Notitser.

Hans Hansen, som Rosencreutz oprindelig hed, var født omtr. 1644 og maaske en Skaaning; i alt Fald sees han at have begyndt sin Carriere i Tjeneste hos Hr. Knud Ulfeldt til Svenstrup i Skaane; Ulfeldt „befordrede hannem i adskillige smaa Krigsbestillinger, i hvilke han overalt indtil den sal. Herres Død — Ulfeldt faldt i Kampen ved Sibberup i Skaane 22. Sept. 1657 — er medtagen udi adskillige Krigsoccassioner i Skaane." Siden deltog Hans Hansen i Kjøbenhavns Forsvar og i Slaget ved Nyborg. Efter Fredsslutningen tjente han først i Skriverstuen paa Mariager Kloster og kom derefter i Tjeneste hos Gehejmeraad Holger Vind til Gundestrup, der først brugte ham

[1]) Hofrettens Archiv, Ordinære Boer.

som sin Haandskriver og siden som Ridefoged og Forvalter baade paa sine egne og andre Sædegaarde, som han bestyrede. Efter syv Aars Tjeneste til sin Herres fuldkomne Tilfredshed fik Hans Hansen paa Anbefaling af Vind, der som Skatmester var Præses for Rentekammeret eller Skatkammercollegiet, som det da hed, en Plads i dette som Registrator, vistnok i 1669, i alt Fald inden Kong Frederik III.s Død. Allerede fra 1. Maj 1670 udnævntes han til Renteskriver[1]) med Bestalling af 20. Sept. s. A.; hans aarlige Løn var 300 Rd. Den 14. Juni 1670 gav Vind ham Kvittants for hans Regnskaber som Godsforvalter.

Den 1. Juni 1671 stod i Kjøbenhavn Hans Hansens Bryllup med den flere Aar ældre Elisabeth Evertsdatter, om hvis Herkomst Intet vides; hun var født ved Güstrow i Meklenborg 24. Juni 1637[2]). Da deres Ægteskab var barnløst, oprettede de 1. Febr. 1676 gjensidigt Testamente (kgl. conf. 8. s. Md.).

I den skaanske Krig blev Hans Hansen i det mindste een Gang sendt med Depecher til Kongen, der opholdt sig ved Hovedkvarteret i Skaane, som Generalcommissariatets Pas af 9. Juni 1677 viser. Alt tyder paa, at han har gjort saa god Fyldest i sin Tjeneste, at han vedligeholdt sin mægtige Patrons, Holger Vinds, Yndest; og denne kunde han utvivlsomt takke for, at han 23. Juli 1677 — Bestallingen er underskrevet i Landskrone — udnævntes til Commissarius og Bogholder i Norge, d. v. s. Krigscommissarius og Bogholder for den norske Hær, med Tilsagn om desuden at succedere Zahl- og Proviantcommissarius Dominicus Brouman. Hans Løn skulde være 600 Rd. foruden 400 Rd. til tvende Skrivere, Blæk og Papir. Af sin Løn som Renteskriver havde han endnu 594 Rd. 95 ß til Gode, som han fik Anvisning paa at søge hos Enken efter Amtsskriveren i Trondhjem Iver Baltzersen, efter hvis Regnskaber Skatkammeret havde omtr. 800 Rd. at fordre. Et Par Aar efter forfremmedes Hans

---

1) Kringelbach, Den dske civ. Centraladministrations Embedsetat 1660—1848, S. 279.

2) Pontoppidan, Marmora Dan. I, 96. — Bryllupsdigt af Cl. Bang (Bibl. Dan. III, 1147). Hun havde en Søster, Catharine, hvis Datter Elisabeth Marie blev gift med Peter Ludvig Münch, Acciseskriver ved Vesterport.

Hansen til Landcommissarius søndenfjelds (Bestalling 30. Dec. 1679). I Begyndelsen af 1680 var han i Kjøbenhavn (Rejsepas 5. Jan.) efter kgl. Ordre, rejsende over Land med Breve og Penge, og fra denne Rejse medbragte han et nyt Bevis paa Kongens Naade, idet han 4. Juni s. A. fik „Rang udi Sæde og Gang med andre Vores Landcommissarier, eftersom de ere komne udi Chargen til", d. v. s. Rang næstefter Assessorerne i Kammercollegiet. I Slutningen af 1681 (Pas 4. Oct.) havde Hans Hansen atter Befaling til at komme til Kjøbenhavn, hvor hans Ophold vistnok har strakt sig over længere Tid; thi den 21. Marts 1682 aflagde han i Zahlkammeret Regnskab for de Summer, han havde oppebaaret fra 1. Nov. 1677 til 1. Jan. 1681 af Told- og Convoj-Penge, Tjære- og Trælast-Tiende, adskillige Slags Skatter af Stiftamtsskriverne, Kjøbstæderne og Gejstligheden, af den 1680 paabudne Prindsessestyr og Indskuddet til det vestindiske Compagni af de civile Betjentes Løn samt Karosseskatten (Kvittants 2. Maj 1682). Under sit Ophold i Danmark erhvervede han desuden 14. Febr. 1682[1]) kgl. Confirmation paa nogle Skjøder og Christiania Magistrats Tilstaaelse paa en Have og nogle Stykker Jord udenfor Christiania, som han havde tilforhandlet sig „for at være des nærmere ved Haanden til Vores Tjeneste at befordre". Samme Aar steg Hans Hansen til Overkrigscommissarius i Norge (Bestalling 21. Maj 1682) med en aarlig Løn af 1000 Rd. og Rang som Oberst; som saadan havde han Ledelsen af Hærens Intendantur, Indkvarteringen og Mønstringerne, hvortil kom Tilsyn med Proviant- og Ammunitionsforvalterne i Fæstningerne m. m., et vistnok ret besværligt Embede, der maatte medføre idelige Rejser i det uvejsomme Land; 1688 og 1691 vides han saaledes at have været i Trondhjem[2]).

I 1686 var Hans Hansen atter efter kgl. Ordre i Danmark (Pas 30. Jan.), formentlig største Delen af Aaret, da hans Pas ved Tilbagerejsen er udstedt 11. Dec. s. A. Ogsaa dette Ophold i Hovedstaden var ham til Gavn, idet han 24. Dec. s. A. erhvervede Vaabenbrev med Tilnavnet *Rosencreutz.*

---

[1]) Norske Registre.

[2]) Personalhist. Tidsskr. 3. R. III, 268, 271.

I Aaret 1689 (Bestalling 21. Dec.) fik Rosencreutz endnu et Embede at varetage, nemlig som Bergraad ved det søndenfjelds Overbergamt; snart efter (7. Marts 1690) fik han Titel af Justitsraad. Et Par Aar senere syntes det, som om Rosencreutz skulde fjernes fra Overkrigscommissair-Embedet; thi ved kgl. Rescript 4. Juni 1692 meddeltes det ham, at Kongen havde overdraget Kammerraad Johan Hieronimus Hoffman hans Krigscommissarii Forretninger i Norge; Rosencreutz var den Gang i Kjøbenhavn, thi Generalcommissariatets Meddelelse om Forandringen, dat. 11. Juni 1692, har hans Paategning: „tilhendekommen d. 13. Junij 1692 ved Commissariat Buddet"; Rescriptet havde han først modtaget Dagen før „ved Hr. Cammerraad Hofmans liden Dreng". Imidlertid blev Forandringen til Intet; thi 4. Juli bragte Krigscancelliets Bud ham en ny Kgl. Skrivelse af 2. s. M., hvori det meddeltes ham, at Kongen havde funden for godt at lade Hoffman forblive i Jylland og igjen overdrage Rosencreutz Overkrigscommissarii Forretninger indtil videre. Men dette „indtil videre" har kun varet meget kort; i Kongens militaire Haandbog for 1693 staar Pladsen som Overkrigscommissair aaben, og 1694 anføres Hoffman som saadan. Rosencreutz maa have tabt Kongens Naade; selv udtaler han 1699, at han nu paa syv Aars Tid (dog ikke formedelst Udyd eller nogen i ringeste Maader begangen Faute, men alene fordi han af al Magt har stræbt efter at gjøre Kongen den Tjeneste, hans Ed og allerunderdanigste Skyldighed af ham fordrede) af sine alt for mægtige Fjender og Misundere er sat til Side, og derfore har maattet retirere sig til de fattige Vilkaar, saadan hans haarde Skjæbne gav ham Anledning til. Denne Hjertelettelse forekommer i en i mange Henseender interessant og velskreven „Relation om Norges Riges itzige Tilstand", som Rosencreutz Mikkelsdag 1699 efter Befaling indleverede til den nye Konge, Frederik IV[1]), der maa have haft gode Tanker om

[1]) Trykt i Budstikken IV. En Beretning af Rosencreutz om de norske Fæstningers Tilstand m. v. 1689 er trykt hos Riegels, Fierde Friderichs Hist. I, 788 ff. — I Rigsarchivets 1. Afdeling haves 3 haandskrevne Bind, indeholdende Danmarks Matrikel, offereret Christian V af R. 1690.

Mandens Dygtighed og i Fald ikke har lyttet til hans Fjenders Bagtalelse, hvem saa disse have været. Thi meget snart kaldedes han igjen til Statens Tjeneste. Efterat han 9. Jan. 1700 havde faaet Etatsraads Titel, udnævntes han 20. s. Md. til Deputeret ved Finantserne[1]) sammen med Gehejmeraaderne Knud Thott og C. Gensch v. Breitenau; da Kongen senere rejste til Hertugdømmerne, fik han tilligemed andre høje Regerings-Embedsmænd Sæde blandt de Committerede paa Raadstuen for Kjøbenhavns Slot, der skulde varetage Hs. Majestæts Tjeneste under hans Fraværelse (21. Maj 1700)[2]). I et Par Commissioner af mindre Betydning havde han Sæde 1701[3]). Men ikke mange Aar kunde Rosencreutz varetage sit nye og vigtige Embede; Alderen gjorde sin Ret gjældende, og paa Grund af Sygdom fik han 11. Jan. 1707 sin Afsked med en aarlig Pension af 1000 Rd. Han havde gjerne seet, at det hvide Baand fulgte med Afskeden; hvis han virkelig har indgivet den Ansøgning derom, som her meddeles efter hans egenhændige Concept, saa hjalp den i hvert Fald ikke. Den lyder saaledes:

Stormægtigste Arvekonge, allernaadigste Konge og Herre!

Dersom Deres Kgl. Majestæt ret allerunderdanigst blev foredraget, med hvad Devotion og Hjertens Lydighed og Taksigelse jeg har aabnet Ds. Kgl. Majestæts allernaadigste Befaling, dat. den 12. hujus, er jeg allerunderdanigst forsikret, at D. K. M. ingenlunde skulde fortryde paa end den ringeste Naade, D. K. M. for mig haft haver, og som denne sidste overgaar alt det forrige, saa finder jeg mig saa accableret, at jeg ikke kan udgrunde, med hvad Veltalenhed, Tak og allerunderdanigste Ærbødighed jeg saadan stor Kongelig Naade skal kunne udbrede. Allernaadigste Konge og Herre! dersom jeg maatte lægge mig ned i Støvet at kysse Eders Kgl. Majestæts Fødders Trin, vilde jeg med et fornøjet Hjerte gjerne gjøre det; og ihvorvel jeg

---

1) Det var ikke ganske billigt at faa to saadanne Udnævnelser paa een Gang; thi hver Bestalling kostede 80 Rd.

2) Ny danske Mag. III, 100 ff.

3) Kjøbenhavns Diplomatarium VII, 638, 641.

haver min Afsked fra Rentekammeret, saa skal jeg dog ikke underlade stedse at ønske, at det maa gaa Eders Kgl. Majestæts høje Tjeneste vel, og ikke underlade endnu at gjøre E. K. M. al den Tjeneste, mig muligt er, og hvad E. K. M. mig allernaadigst vil anfortro. Thi Hoved og Hjerte, Gud ske Lov, er endnu i en brugbar Stand, saa Lemmerne ikkun af mine 47 Aars Tjeneste og uafladelige Travailler alene ere corrumperede. Og som E. K. M. allerede haver bevist mig mere end Kongelig Naade, saa jeg vel skulde undse mig allerunderdanigst at begjære noget ydermere, men som jeg vemodig maa beklage, at Ordene fast i alle Kroer og Vinhuse her i Byen gaa, ligesom jeg som en udygtig og forslidt Møllehest skulde være kasseret af Tjenesten, da som jeg allerunderdanigst kan fremstille mange Exempler, at højlovlige Konger dennem, som med Kongelig Naade saaledes er forløvet af saadanne Charger, igjen med andet Æretegn ere beprydede, og som det er det eneste, jeg alle mine Dage har tjent for og efterstræbet, thi alt andet maa jeg i Døden efterlade, men dette eneste følger med i Graven. Deres Kongl. Majestæts Hr. Fader, salig og højlovlig Ihukommelse, gav mig Skjold og Hjelm, vilde E. K. M. nu af Naade give mig det hvide Baand, saa døer jeg fornøjelig. Den store Gud, som er alle gode Gjerningers Belønnere, vil med Millioner Kongelig Ære og Velsignelser igjen bepryde E. K. Majestæts høje Kongelige Person og det Kongelige Arvehus, og jeg til mit yderste Aandedræt uafladelig at forblive, Stormægtigste . . . .

Kjøbenhavn den 15. Jan. 1707.

Et Aars Tid efter døde han, 15. Febr. 1708, 64 Aar gammel, paa Tybjerggaard, hvor han og hans Hustru vare i Besøg hos Margrethe Wilders, Frederik Werdelmans Enke, en Dame, der skyldte ham megen Erkjendtlighed for den Støtte, han i vanskelige Tider havde ydet hende, saaledes til Tybjerggaards Opbyggelse.

Rosencreutz blev begravet i St. Nicolai Kirke under et prægtigt Epitaphium, der var udført af Christian Nerger for 250 Rd. ifølge Contract af 20. Juni 1697. Til Gravstedets Vedligeholdelse

havde han legeret Kirkens Betjente 500 Rd. Kroner[1]. Til St. Nicolai danske Skole lovede han 100 Rd.; men uagtet Skolens Tilsynsmænd mangfoldige Gange mindede hans Enke om Løftets Indfrielse, lykkedes det dem ikke at faa Pengene udbetalte, og i Boet var Intet at faa.

Han havde i Kjøbenhavn en Lejlighed i Mad. Werdelmans Gaard paa Kjøbmagergade, og i nogle Aar boede han om Sommeren paa Kjøbenhavns Ladegaard[2], som han havde forpagtet ved Contract af 17. Aug. 1700; denne udløb 1. Maj 1707, og han tog da Ophold paa en Gaard, han havde kjøbt i Frederiksberg By. Han efterlod sig et meget solidt Indbo, bl. a. over 700 Bøger i forskjellige Fag og Sprog; hvad der mest falder i Øjnene paa Listen over hans Efterladenskaber, er en uhyre Mængde Gangklæder og Vaaben.

Efter sin Mands Død havde Fru Rosencreutz mange Besværligheder og maatte bl. a. udholde en Proces med Arvingerne efter Madame Werdelman, der ogsaa døde 1708. Hun boede nogle Aar i Gaarden paa Frederiksberg, men havde Vanskelighed ved i sin høje Alderdom og Svagelighed at styre sine Sager, hvorfor en Broder til Rosencreutz, Voldmester Adam Hansen Trallov[3], der frygtede for, at der Intet skulde blive til overs,

---

[1]) Hofman, Fund. IX, 274 f. Indskriften paa Epitaphiet i Marm. Dan. I, 95 f. I Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn 1808, Till. til Nr. 45 (15. Marts) læses: „I disse Dage bleve Artilleriets Hospitalsvogne henflyttede i den afbrændte Nicolai Kirke, som ved denne Lejlighed blev gjort ryddelig. De Benrader, der laa adspredte omkring, bleve samlede i 5 til 6 Kister. I et stort Gravmæle bag Alteret fandtes Hans Rosencreutzes Lig, der formodentlig havde været balsameret, temmelig ubeskadiget. Det saa omtrent ud som en Mumie."

[2]) Jfr. Eberlin, Frederiksberg S. 17.

[3]) Rosencreutz kaldes, inden han fik dette Navn, Hans Hansen; kun i hans Bestalling som Landcommissarius tilføjes Navnet Tralou. Hans Broder Adam Trallov (Tralou, Trallou) omtales hos O. Nielsen, Kjøbenhavns Hist. og Beskr. VI, 269 — hvor han kaldes Trællov — som Ejer af en Have, formentlig ogsaa Beværtningssted, ved Ravnsborg, hvilken Have kaldes Mester Adams Have. I Supplik af 1720, der i Afskrift er bilagt Skiftet efter Fru Rosencreutz, fortæller Mester Adam, at han har tjent Kongerne i 54 Aar, først ved Militien, siden som Gartner paa Hirschholm og Koldinghus og endelig som Vold- og Plantagemester i Kjøbenhavn og imidlertid har haft store Skadeslidelser, først ved den ulykkelige Ildebrand

naar han ifølge det ovfr. omtalte Testamente skulde tage Arv efter hende, fik udvirket en Kongl. Ordre til Hofretten (21. Dec. 1709[1]) om at forordne hende en Curator. Sine sidste Aar tilbragte hun i St. Nicolai lidet Kirkestræde, hvor hun havde lejet sig ind hos en Vintapper Andreas Kaarsberg; han og hans ganske Hus gik hende med stor Møjsommelighed til Haande i hendes Misere og Alderdoms Svaghed, udtalte han i et Brev til Skifteretten og tilføjede, at hun „ikke mere end et umyndigt Barn kunde redde sig selv.“ Han synes i det hele at have været god mod hende og især at have forsynet hende rigeligt med Vin. Disse Aar have været kummerlige nok for den gamle Kone, der nu sad fattig og hjælpeløs i sit tarvelige Værelse, hvis Væg kun oplivedes af tvende Malerier, det ene: den salig Herres Portrait, vurderet til 1 ℛ, det andet: „et Bacchanal Skilderi“, vurderet til 3 ℛ; hendes eneste Bog var Brochmands Hus-Postil. Omsider døde hun 3. April 1718 (Kl. 11 Nat); hendes Bo viste sig knap at strække til de privilegerede Creditorers Betaling. Hvor reduceret hun var, viser den Omstændighed, at Rosencreutz's „Nobilitationsbrev“, som fandtes efter hende, manglede Seglet med tilhørende Sølvkapsel, som hun naturligvis havde solgt.

Hvorledes hendes Character har været, er ikke godt at sige; men saa meget er vist, at hun og hendes Mand ikke levede godt sammen. Et Brev, som Rosencreutz skrev fra Kjøbenhavn 22. Jan. 1702 til Næstved Magistrat, fører os ind i ægteskabelige Calamiteter, om hvis videre Udvikling Skifteacterne Intet oplyse. Han skriver saaledes:

Ædle og velvise Borgemester og Raad!

Jeg indstiller det til Gud og alle retskafne, upartiske, ærbare Mennesker om min uartige Hustru Lisbeth Evertsdatter, som jeg med mit Gods og Bo af visse Aarsager haver efterladt mig i

---

paa Ravnsborg, som ham ved en Morian, der efter Christian V.s allernaadigste Behag blev oplært i Fyrværkeriet, ved Excercits med Sværmeres eller Raketters Opkastelse er bleven paaført, hvorved hans Hus og Ejendom opbrændte o. s. v. — En anden Broder til Rosencreutz var Samuel Hansen Trallov i Holmestrand.

[1]) Sjæll. Tegnelser.

Deres gode By, gjør vel derudi, at hun ikke alene lever et irregulier Levnet med Fylderi og Drukkenskab, men endog hemmelig og aabenbare som en utro Kvinde lader forføre og forkomme mit Gods, hvorudi jeg selv har attraperet hender, men endog foruden at jeg rigtig og forud lader betale hender to hundrede slette Daler, som jeg til hendes Fornødenhed aarligen har ordineret hende, endda optager og sætter mig i Gjæld, med mere hendes onde Forhold imod mig, som jeg med allerstørste Taalmodighed i fulde tredive Aar haver overbaaren. Da som jeg nu finder mig af saadan Ondskab og Utaknemmelighed ganske overlastet, saa haver jeg maat resolvere til dette (som den almægtige Gud veed, sker saa nødig som at gaa til min Død) at erklære mig imod bemeldte min uartige Hustru Lisbeth Evertsdatter saaledes: 1. at jeg respective og venlig vil have ombedet Alle og Enhver i Næstved, Lille Næstved og der omkring boende og alle Andre, som haver Heste og Vogn og kjører enten velvillig eller og for Betaling, under hvad Prætext og Skin det og have kan, at de ikke understaa sig at befatte sig med bemeldte min uartige Hustru eller mit Bo eller Gods, lidet eller stor, hender eller noget deraf hemmelig eller aabenbare, ved Nat eller Dag, Tid eller Time at forflytte, bortkjøre, forføre eller fra min Bolig bortvende, saafremt de ikke vil lide Tiltale derfore som de, der omgaas med Uhjemmelt eller Tyveri, thi saa længe jeg lever bør Ingen uden jeg selv gouvernere mine domestici Sager; 2. vil jeg respective og venlig have ombedet Alle og Enhver, som haver nogen Handel eller Vandel i Næstved, at de ikke enten i Consideration for min Skyld eller noget Henseende til Andet, hvad det og være maatte, laaner eller borger bemeldte min uartige Hustru Lisbeth Evertsdatter noget, men, hvis hun behøver, det at lade betale med bare Penge, saafremt de ikke vil lide Skade for Hjemgjæld; thi jeg er hender i saa Maader ikke noget gestændig. Og paa det denne min Declaration og Begjæring maa naa sit rette Laab og Virkning, er jeg tjenstvilligst begjærende, at Deres Velvisheder vil tilstede, at dette for første holdende Session paa Næstved Bys Raadstue og Byting maa oplæses, men og i Deres Raadstue- og Bytings-Protokol Ord

fra Ord indføres, paaskrives og mig igjen tilstilles. Jeg er igjen villig til Deres Tjeneste, saasom jeg forbliver, ædle og velvise Borgemester og Raad, Deres tjenstberedvilligste Tjener H. Rosencreutz.

Kjøbenhavn den 22. Januari 1702.

Denne Declaration ledsagedes af en Skrivelse til en Raadmand i Næstved, som han indstændig beder lade den publicere „thi mig er berettet, at hun paany har pakket en Føring sammen og vil rejse; værer derfore min tro Ven og forhindrer det; Sr. Christen Olsen kan lettelig bestille det ved Consumptions Betjentene, at hun hverken ved Nat eller Dag kan komme af Byen; jeg skal ordinere dem en redelig Drikkepenge derfore, saa at naar de attrapere hende, følge de hende lige tilbage og sætter hende af med, hvis hun haver med at fare. Jeg skulde skrive vidtløftigere herom, men min Svaghed, et tungt Sind og den Ubillighed, den uartige Kvinde tilføjer mig, vil ikke tillade mig mere end at bede hilse“ o. s. v.

Gaver til Samfundets Bibliothek.

Samfundet har modtaget fra:

Skolebestyrer B. E. Bendixen, Bergen: Skrifter udgivne af Bergens historiske Forening, Nr. 5. Bergen 1899.

Jægermester C. E. A. Scheller: Familien Leschly i Danmark og Norge. Aarhus 1899.

Kommandørkaptein Henrik Gerners Dødsleie d. 26.—27. Dec. 1787.

Beskrevet af **H. C. Sneedorff.** Meddelt af Kammerherre, Oberstløjtnant **C. J. Anker.**

Personalia: Henrik Gerner var født 4. 6. 1742, blev sekondløjtnant 24. 2. 1763, premierløjtnant 25. 10. 1764, sendtes 1767 til udlandet for at studere skibsbyggeri, kapteinløjtnant 8. 3. 1770, fabrikmester 8. 7. 1772 til sin død, kaptein 11. 5. 1776, medlem af defensionskommissionen 6. 6. 1777, kommandørkaptein 18. 10. 1781. Han døde den 27. 12. 1787, 45½ år g.

Imellem årene 1775 og 87 byggedes ikke mindre end 38 større og mindre orlogsfartøier efter hans tegninger.

Fem år efter hans død approberedes d. 1. 6. 1792 en æresmedalje, som søofficererne lod slå til hans minde. Den viser hans brystbillede med indskriften: „*Vor Archimedes til Ære*".

Anm. Den oprindelige retskrivning er bibeholdt.

Den 26de December 1787, Kl. 11½ Form. var sal. Commandeur Capitaine og Fabrique-Mester Henrik Gerner paaklædt for at gaae til Vice Admiral C. F. Fontenay[1]) at begjære — som han samme Dag siden til Justitsraad Callisen sagde — sin Afskeed eller derom advare ham. Aarsagen hertil var deels, at han allerede i 3 Uger inderlig havde doleret over, at han af Hs. K. H. Kronprindsen selv, skjønt i de naadigste Udtryk, var advaret om, at man for Høystsamme havde andraget: det han ej driftig nok besørgede sine Embeds Sager, men lod mange ligge uafførdigede hos sig. Hertil hører som et Document det Udtryk, han til een af sine Venner faae Dage før sin Død brugte: „Jeg var hos Hs. K. Høihed for at faae min Reprimande, men jeg gik fornøyet fra ham." Men Hoved Motivet var især, at han Dagen før sin Død havde faaet Nys, at en skriftlig Klage over ham roullerede blant Stats Raads Lemmerne.

Ovenmeldte Klokkeslet kom han ind i sin Dagligstue fra sin Arbeids Stue, hvor han nyelig i Instrument Mager Lerras Nærværelse havde paaklædt sig. Der var han bleven overfaldet af et Hold over Ryggen og igjennem Brystet, som han kaldte det. Han kom ind, ledet af sin Tjener, med Aandedrættet over-

---

[1]) Carl Frederik de Fontenay, f. 1724, † 1799, Admiral.

maade sværtgaaende, raabte strax til sin Kone, at der maatte Bud flux til Callisen. „Det er min Død“, raabte han og kort efter: „Jeg tror, jeg er død, førend jeg kommer i Sengen“. Han gik lige ind i Sengekammeret, hvor Kiole og Vest neppe blev ham afhjulpen, før han kastede sig paa Sengen, hvor man maatte aftrække ham Støvlerne. Han gjentog da, at der skulde sendes Bud til Callisen samt til Admiral Fontenay, Provst Tybring og Lieutenant Sneedorff[1]) ligeledes til en Barbeer Svend og befalede, at han vilde, når han var død, klædes i et Vox Lagen.

Barbeer Svenden blev strax hentet, forsøgte at aarelade ham paa venstre Arm, men Blodet vilde ikke løbe, derpaa paa høire Arm, hvoraf 4 Kopper blev taget. Han vilde aarelades meer, fordi han ventede, det vilde lette det tunge, stønnende Aandedræt, men Svenden vilde ey, før en Doctor havde ordineret det. Justitsraad Hennings blev hentet og tillod at 4 Kopper endnu blev taget, ordinerede ham en afførende Mixtur samt Suurdeig under Fødderne.

Imidlertid kom Admiral Fontenay, Provst Tybring og Lieutenant Sneedorff.

Gerner begyndte da at tale som den, der tilkjendegiver sin sidste Villie; hans Ord var omtrent følgende:

„Saavidt har de bragt mig! Jeg forlader dem af mit ganske Hierte, men det er Chicaner og Sorg, der gjør, at jeg ligger her.“

Da Admiral Fontenay begyndte at trøste ham om Hs. K. Høiheds Yndest og besynderlige Affection, at han ey maatte tage sig Ubetydeligheder saa nær, svarede han: „Deres Excellence, jeg har Dem at takke fra min første Ungdom; jeg beder Dem sige Hs. K. Høyhed, at jeg ønsker, det maa gaae ham bestandig vel. Gud give, det maae gaae Danmark vel. Jeg beder Dem tage de Unge: Sneedorff, Høyer[2]), Jessen[3]) og Hohlenberg[4]) i Deres Protection, de ere Mænd, som dyrke Videnskaberne.

---

[1]) Hans Christian Sneedorff, f. 1759, † 1824, Kontreadmiral.
[2]) Christian Høyer, f. 1758, † 1809, Kapt. og Søtøimester.
[3]) Carl Vilhelm Jessen, f. 1764, † 1823, Kontreadmiral.
[4]) Christian Hohlenberg, f. 1766, † 1825, Kommandørkapt. og Lodsinspektør.

Jeg beder Dem sørge for, at mine Papirer ej komme i Røveres Hænder. Jeg testamenterer dem til Jessen og Hohlenberg." Til Lieutenant Sneedorff sagde han: „Hils dit Selskab af unge Officerer og siig dem, at jeg agter dem, at jeg paa min Døds Seng anbefaler dem at blive ved at gaae frem med Enighed, saa ville de kunne gjøre Nytte."

Provst Tybring søgte ved Tale, passende til hans Tilstand, at trøste og styrke ham. Han sagde da: „Jeg har ingen Tid havt at tænke paa mig selv. Jeg har havt det Forsæt at tage min Afsked for at unddrage mig fra Verden og faae nærmere Tiid til at tænke paa Gud og min Sjæls Sag, som jeg vel ikke har foragtet, men for mine mangfoldige Embedesforretninger ikke har faaet Tiid til at tænke paa saa nøye og saa alvorlig, som jeg har ønsket."

Provst Tybring, der ligesom Callisen og Hennings ey troede, det skulde være så snart forbie, trøstede ham videre og sagde: „at han haabede, han skulde blive bedre, at han vel intet bedre kunde ønske ham end at døe, men at han for Statens og for Danmarks Skyld vilde ønske, han maatte leve." Hertil svarede Gerner heftigen: „at han ønskede intet uden at døe, at han ønskede Gud vilde være saa naadig at løse op for ham."

Da Admiral Fontenay derpaa bad ham give sig Taals med Forsikring, at Livet herefter vist vilde blive ham behageligere, svarede han: „Deres Excellence, skal jeg leve, maae jeg have min Afsked, eller ogsaa staae i andre Relationer; jeg kan ikke arbejde med de Folk."

Han laae urolig heele Tiden og stønnede hvert Aandedræt ud. „Det er Apoplexi," sagde han, „det venstre Been og Siden er allerede død, jeg kan ikke bevæge det." Noget efter sagde han: „Nu er det andet Been død." Han kneb sig flere Steder og sagde: „Jeg døer opefter, kan ey føle meer der og der."

Til Justitsraad Callisen, som ordinerede spanske Fluer paa Læggene, sagde han, som han før havde sagt adskillige Gange: „Red mig fra den forskrækkelige Trykken over Brystet, ellers døer jeg." Paa Callisens Spørgsmaal, hvad han sidst havde spist, sagde han: „Mit Hoved er reent og saa klart, som det

ikke har været i lange Tider, men jeg døer fra neden af," — alt med lydelig Røst, som om han vilde skynde sig mellem de svære Aandedræt.

Imidlertid gik Fontenay, Callisen og Tybring. Kl. 2 kom Lieutenant Hohlenberg og stod ved Sengen. Gerner talte ham da fervent til i 5 à 6 Minutter, sagde, at han havde overdraget Admiral Fontenay at sørge for, at hans Papirer skulde være ham (Hohlenberg) og Jessen til Deel, formanede dem til at være eenige og sagde: „See i mig et Exempel paa Ueenigheds Følger. At der fra først af var Ueenighed mellem Stibolt[1]) og mig, er Aarsagen til alle de Chicaner, jeg har havt, og i, at jeg ligger her. Jeg beder dem paa min Døds Seng om at være eenige. Hvad Kundskab den eene ikke har, kan den anden have, og foreenede kunne I gjøre Danmark Gavn." Hohlenberg kunde for Taarer ey svare, hvorpaa Gerner sagde: „Vil han give mig sin Haand paa, at de vil være eenige?" Hohlenberg svarede: „Ja, derpaa giver jeg Dem min høyre Haand," og rakte ham den. Gerner sagde da: „Hvor er Jessen? Jeg vil tale med dem begge."

Sneedorff raadede ham til at bie til i Morgen med at tale til Jessen, da han alt var saa fatigueret, men herpaa svarte han: „Inden i Morgen er jeg død."

Hohlenberg gik derpaa at søge Jessen.

Noget efter sagde han: „Sneedorff, siig Fontenay, at mit 80 Canon Skib er færdig; Mester Biørn giør det reent. Siig ham, at han mager det saa, at der bliver bygget efter det; det er et godt og et smukt Skib."

Han bad os derpaa at gaae ind og spise. Kl. $3^1/_2$ kom Høyer. Gerner mærkede det ey strax, men spurgte noget efter: „Var det ikke Høyer?" Paa dennes Svar: „Jo, det er jeg, Hr. Commandeur," sagde han: „Dette tænkte vi ikke paa i Gaar Aftes."

Noget efter kom Jessen, til hvem han sagde: „Jeg skal døe, lad mit Exempel tjene Dem. Lov mig, at De vil indgaae ubrø-

[1]) Ernst Vilhelm Stibolt, f. 1742, † 1796, Kommandørkapt. og Fabrikmester.

delig Venskab med Hohlenberg. Han har givet mig sin Haand derpaa, jeg tænker De kan gjøre ligesaa?" Det gjorde Jessen. Gerner sagde videre: „Jeg har talt med Admiral Fontenay og han har lovt, at mine Papirer skal alene komme i Hohlenbergs og deres Hænder, hvorpaa han vil forelægge dem for Hs. K. Høyhed . . . . Det er Rosenkrantzes Skyld . . . . Hold Venskab med Knuth[1]), han kan tiene Dem i Tiden."

Lieutenant Hohlenberg kom atter Kl. 5. Gerner var da endnu stillere. Han vendte sig til ham og Jessen, tog begge deres Hænder i sin eene og lagde sin anden Haand oven paa, men talte ikke et eeneste Ord.

Noget efter kaldte han paa Hohlenberg igjen og sagde: „Skaf mig noget dephlogisteret Luft; kan jeg faae det i Aften?" — „Ja, jeg veed der findes færdig; vil De have det strax?" — Gerner svarede: „Ja, strax, 2 Dusin Flasker."

Derpaa kom Callisen, alle stimlede om Sengen, men Gerner bad dem gaae ud, saa han blev aleene med Callisen. — Kl. 7 kom General-Adjutant Krieger[2]), som Gerner spurgte: „Hvem sagde Dem, jeg var syg?" Svar: „Min Svigersøn, som havde været hos Kronprindsen, fik det at viide af Marechall Bülow." Gerner spurgte viidere: „Hvor har Marechall Bülow faaet det at viide?" Svar: Ved en Seddel, som var ham tilskrevet i Efterm. Gerner sagde da: „Ja, Krieger, det er 3 Ugers Chicaner, som De vel har seet." Svar: „Jeg har ikke alene seet dem og vidst dem. Men man burde oversee dem." Gerner svarede: „Jeg har overseet så meget, men naar ma overseer 99 af 100, kan man ikke undgå at hefte sig ved det eene."

„Hvem har været her?", spurgte han derefter. Man svarede: O. Fischer[3]). Har Knuth intet været her?, spurgte han 2 à 3 Gange.

„Nu gaaer Sygdommen over i det høyre Been," sagde han, „derfor send Bud til Tybring; jeg vil communicere i Aften."

---

[1]) Frederik Greve Knuth-Knuthenborg, † 1818, Geheimeraad, Deputeret i Admiralitetet.

[2]) Johan Cornelius Krieger, f. 1756, † 1824, Kontreadmiral.

[3]) Johan Olfert Fischer, f. 1747, † 1829, Viceadmiral.

Strax efter kom Provst Tybring, som sagde: „Det glæder mig, at finde, De er lettere for Brystet.“ Gerner svarede: „Det er en falsk Trøst; jeg mærker, der er gaaet som Brand i mine Indvolde, den stiger til mit Hierte og inden Kl. 12 er jeg udentvivl død. Jeg ønsker derfor, De vilde berette mig.“ Dette skeede og strax.

Kl. 12 kom Svenden, som skulde vaage hos ham. Gerner sagde: „Jeg er død til Navlen.“ Han følte stedse Kulde og sagde: „Kast flere Dækkener paa mig, saaledes at de forløber hinanden, det forstaaer Han jo, Jessen.“ Da Puderne krøllede sig under Ryggen, bad han sin Kone skaffe 3kantede Puder; „thi naar man har et 3kantet Prisma, kan man lægge en af Spidserne under Ryggen.“ I Anledning af Vanskelighederne ved Benets Stilling beordrede han en Saal med Ruller i Kanterne, hvorfra Snore skulde samles til en Hanefod, og derfra et Baand føres ud til Haanden, saa han selv kunde styre Benet. Han beordrede selv varme Steene og Salpeter og ønskede tyndt Øll at drikke. Han var ufortrædelig mod dem, som hjalp ham, igientog ofte: „Min gode Høyer, min gode Jessen“ osv. „Du gode Dreng, tag ikke ilde op, at jeg siger Du,“ lagde han til.

Kl. 3 omtrent (den 27. Dec.) sagde han til Jessen: „Han gaaer hiem i Formiddag og gaaer til Ove Malling[1]), siig ham da, at Vor Herre har slaaet mig med Apoplexie. Jeg kan derfor ikke være President, ligeledes maae han melde mig fra at være Formand i Constructions-Commissionen, men de gjør mig en Fornøyelse, om de vil beholde mig som Medlem. Bed ham hilse dem alle dernede fra mig. Malling boer i Prindsens Gade i Browns Gaard, saa det er Hans Vey.“

Han bad ofte, at Gud vilde løse op for ham og bad de Omstaaende at giøre det samme. Til Jessen sagde han: „Bed for mig, Jessen, at ieg bliver salig. De Uskyldiges Bønner blive hørte.“ Jessen svarede: „Den Mand, der som De har opfyldt alle sine Pligter, kan døe roelig.“ Gerner svarede: „Det er dog netop *det*, man har villet beskylde mig for ikke at have gjort.“ —

---

[1]) Ove Malling, f. 1748, † 1829, Historiker, Geheimestatsminister.

Han rakte Haanden op saa got, han kunde, og sagde: „Tag den, den smitter ikke.“ Derpaa tog han Jessens Haand og trykte den tæt op til sit Bryst med Hæftighed.

[Her ender manuskriptet, der altså mangler beskrivelse af Gerners allersidste øieblikke. Der vedligger en af admiral Fontenay skrevet seddel, hvori de ord gjentages, der var vekslede mellem ham og den syge. De sidste ord, denne sagde til admiralen var: „Deres Excellence, tænk paa min Kone. — Naar mine Papirer skal eftersees, vil ieg, at min gode Svoger Jacoby er selv med.“

Paa samme seddel er der tilsidst med Sneedorffs håndskrift tilføiet følgende ord:

„Admiral Fontenay forsikrede Gerner, at alt det begjærte skulde han til Punkt og Prikke — saavidt det stod i hans Magt — opfylde.“]

Efterskrift. At H. C. Sneedorff satte Henrik Gerner meget høit, fremgår både af, at han kaldte sin søn op efter ham og af den måde, hvorpå han hædrede hans minde, hvergang en søkadet blev tildelt den Gernerske medalje. Herpå skal man efter en af Sneedorffs dagbøber tillade sig at anføre følgende eksempler:

Den 27. December 1814 tildeltes kadet Peter Schumacher, f. 1795, † 1869 som karr. kommandør, den nævnte medalje. Sneedorff sagde da for fronten: „Ifølge Hs. Majestæts allernaadigste Villie overgiver jeg Dem herved den Gernerske Medaille, der er bestemt til 2. Præmie for Fremgang i Videnskaberne. Kundskab, høy Patriotisme og et ædelt Hierte udødeliggjorde Manden, hvis Billede De har modtaget. Han være deres Mynster!“

Den 27. Dec. 1815 tildelte Sneedorff kadetunderofficer Jens Langemack, f. 1797, † 1866 som kapteinløjtnant, den samme medalje med følgende ord: „Ifølge Hs. Majestæts allerhøieste Befaling overgiver jeg Dem herved Præmie-Medaillen til Gerners Minde. Livet efter Døden er det høyeste Menneskemaal. Gerner

ikke alleene lever, men han lever blant os paa denne hans Dødsdag. Vort Liv være som hans, saa bliver vort Liv efter Døden som hans."

Den 27. Dec. 1817 erholdt Kadetunderoficer Peter Wilh. Tegner, f. 1758, † 1857 som Kommandør, og kadet William de Coninck, f. 1800, † 1821 som sekondløjtnant, medaljen med følgende ord fra Sneedorff: „Ifølge Hs. Majestæts allernaadigste Villie overgiver jeg Dem, Underofficer Tegner, Præmie-Medaillen til Gerners Minde og Dem, Cadet de Coninck, samme Medaille som *accessit.* Mine Herrer! Den sieldne Mand, hvis Minde idag hædres, gav Danmarks Søe-Etat et vældigt Stød fremad til Videnskabelighed. Han smiler fra sin Himmel til den bedste Prøve, som Etatens Ynglinge endnu har bestaaet; han velsigner den Konge, som erkiendte det."

Den 27. dec. 1818 uddeler Sneedorff *accessit* til kadetunderofficer Peter Sev. Nyeborg, f. 1799, † 1837 som premierløjtnant, med følgende ord: „Kongen har befalet, at det *Accessit,* De nu anden Gang har vundet, skal bestaae i et Værge. Det er givet samme Paaskrift som den Gernerske Præmie-Medaille: „Kun ved Dyd og Fliid vindes Hæder". Dette var den ædle Henfarnes, det være deres, det være vores alles Valgsprog." — Jeg modtog derefter, noterer Sneedorff, efterat Cadetkorpset havde præsenteret, Værget af Adjutanten, overgav Underofficer Nyeborg det, sigende: „Kun for Fædrelandet".

Den 27. dec. 1819 overrakte Sneedorff kadet Charles Edouard van Dockum, f. 1804, † 1895 som fhv. admiral og gesandt m. m., den Gernerske medalje med følgende ord: „Ifølge Hs. Majestæts allerhøieste Villie overrækker jeg Dem, Kadet van Dockum, herved Præmie-Medaillen til Gerners Minde. Hans Aand hvile over Dem i Freden; Niels Juels i Krigen."

Den 27. dec. 1821 gaves medaljen til kadet Stephan Middelboe, f. 1802, † 1856 som generalkrigskommissær, med de sædvanlige indledningsord: „Ifølge Hs. Majestæts osv., hvorhos tillagdes: „Fædrelandet lønner Ynglingens Stræben, — det gjør Regning paa Mandens fulde Kraft."

Endelig d. 27. dec. 1822 overrakte Sneedorff medaljen til

kadetunderofficer Carl Edvard Zinn, f. 1806, † 1826 som sekondløjtnant, med disse ord: „Ifølge Hs. Majestæts" osv., hvorhos tilføiedes: „Den er relativ Kundskabs Løn, men Manden, hvis Præg den bærer, var ikke alleene kundskabsrig; men han var en Mand af Kraft og Orden og derhos en af de elskværdigste Mænd, jeg paa min lange Bane har mødt. Dette lægge De Dem paa Hierte!"

Lidt om Familien Sverdrup.

Af Arkivar **E. A. Thomle.**

Som bekjendt har forhv. Adjunkt Martin Arnesen og Sagfører J. Sverdrup i 1885 udgivet en Stamtavle over Slægten *Sverdrup*, der i flere Punkter viser sig mindre korrekt og fuldstændig. Blandt andet anføres S. 41 Hr. *Michael Sverdrup*, der 1710 blev Capellan til Lier, at være en Søn af *Anders Pedersen Sverdrup*[1]) og Elisabeth Østensdatter, men dette er efter følgende Thingsvidne i Thingbogen for Hedemarkens Sorenskriveri 1713—18 (Retsprotk. Nr. 624) fol. 211 feilagtigt.

„1718 den 13 Juli er Sageting holden udj Wang Sogn .... For Retten mødte velærværdige Hr. Roald Bernhoff, Sognepræst for Leutens Menighed med Begjær, at Retten under edlig Examen vilde fremkalde de 2de Mænd Biørn Winzgrud og Hans Kaaltorp til at forklare, hvor mange Børn afdøde Store Hammers Forvalter Anders Pedersen Sverdrup sig efterladt haver, som derefter forlanges Thingsvidne.

Widnerne bleve Eeden af Lovbogen forelæst med stræng Formaning under paahængende Straf deres Sandhed at udsige, og efter Eeds Aflæg fremkom Biørn Gudmundsen, boende paa

---

[1]) Broderen Laurits Pedersen Sverdrup døde som Sogneprest til Vang paa Hedemarken 21 Juli 1695 (begr. 7 Aug. s. A.) 72 A. 5 M. 4 D. gl. Han blev 5 Marts 1654 i Christiania gift med Sophie Toller, begr. i Vang 28 Mai 1688, 58 A. 6 M. 2 D. gl.

Windzrud her i Sognet, siger sig 64 Aar gammel, forklarer, at afdøde Stor Hammers Forvalter *Anders Pedersen Sverdrup*, som boede her i Sognet paa Gaarden Schattum, hvor han døde for ungefehr nogle oc førgetiuge Aar siden, efterlod sig 5 Børn, aufled med Liszbeth Østensdatter, som udi Trundhiem ved Døden afgaaen er. Af disse Børn vare trende Sønner *Østen Andersen* nu død, vaaren Sognepræst for Holt i Arendals Menighed[1]), anden Søn *Jørgen Andersen Sverdrup*, var Studenter, da han her i Sognet opholdte sig, 3die Søn *Peder Andersen Sverdrup*, som de veed er reigst uden Landet, ældste Daatter *Else Andersdatter Sverdrup* nu udj Trundhiem, oc *Bærte Aadersdatter Sverdrup*, boende nordenfor Trundhiem, men nu død. Flere Børn har ej Sl. Anders Pedersen Sverdrup sig efterladt udi Live, men disse ommeldte 5 Børn er udi Ægteskab aufled med Lisbeth Østensdatter. 2det Vidne Hans Mogenszen, boende paa Kaaltorp her udi Sogned, siger sig 67 Aar gammel, giør lige saadan Tilstand i alle Maader som forrige Vidne efter Eedens Aflæg. Hr. Roald Bernhoff forlangede dette Tingsvidne af Retten beskrevfen med at bevise, at Peder Andersen Sverdrup, som er død udi Guinea var sal. Anders Pedersen Sverdrups Søn og samfødde Sødskende til indførte."

Som man heraf vil se, var *Michal Sverdrup*, Capellan i Lier, ingen Søn af Anders Pedersen Sverdrup. Han var derimod

---

[1]) Han fik 21 Aug. 1690 Bevilling til at slippe Kirkens Disciplin, fordi hans Hustru var kommen for tidlig i Barselseng og 12 Marts 1695 Tilladelse til desuagtet at komme til Kald. Han egtede 4 Juni 1690 i Christiania Johanne Lisbeth Bremer, der 18 Febr. 1705 erholdt kgl. Tilladelse til at sidde i uskiftet Bo. Af hans Børn kjendes: 1) Elisabeth Susanne, døbt i Christiania 22 Juli 1690, † der i Juli 1701. 2) Fredrik, døbt i Christiania 20 Aug. 1691, † ung. 3) Barn, døbt i Christiania 22 Sept. 1692. 4) Fredrik og 5) Anders, Tvillinger, døbte i Christiania 31 Marts 1693. Fredrik † ung og Anders var 1701 i Throndhjems Skole. 6) Lars, døbt i Christiania 13 Decbr. 1694, han var † før 1701. 7) Mathias, døbt paa Bragenæs 2 Januar 1696; var i 1701 hjemme hos Faderen. 8) Fredrik, født c. 1698; var i 1701 hjemme hos Faderen, og 9) Christian, døbt i 3 Juni 1700, begr. paa Strømsø 13 Juli 1769. Gift 12 Decbr. 1726 med Elisabeth Marie Trøner, født i Christiania 5 Febr. 1699, † paa Strømsø 8 Febr. 1771 (begr. 15 s. M.).

Søn af Sidstnævntes Brodersøn Hr. *Nils Lauritsen Sverdrup*[1]), Sogneprest til Vangs Prestegjeld paa Hedemarken (indsat i Embedet i Vang 18 Aug. 1695 og begravet i Vang 20 Sept. 1712), og hans 1ste Hustru *Anna Catharina Suhm*, døbt i Skien 9 Oct. 1664, † paa Vangs Prestegaard 19 Juli 1691 mellem Kl. 9 og 10 Aften (begr. 29 s. M.) 27 A. 10 M. 13 D. gl., Datter af Raadmand i Skien Michael S. og 1ste Hustru Anna Jonsdatter (Sommer). Hr. Nils Sverdrup i Vang egtede 2) i Christiania 12 Oct. 1692 (viet hjemme i Huset efter kgl. Bevilling af 10 Oct. s. A. af Biskop, Dr. Hans Rosing) *Else Cathrine Rosentorn*, † 19 Marts 1747 (da 4 Børn i Live), Datter af Raadmand i Fredriksstad Hans Nielsen Rosentorn og Sophia Stockfleth. I sit 1ste Egteskab skal han have havt 5 Børn nemlig:

1) *Michael Sverdrup*, født 1680, Capellan pro loco i Lier, entlediget 1722 og død i Kjøbenhavn 1727. Han var gift med *Elisabeth Sophie Clausdatter Worm*, med hvem han i alle Fald havde følgende 7 Børn, af hvilke Arnesen ikke kjender nogen, nemlig: a) Claus, døbt i Lier 7 Juli 1714, b) Niels, døbt i Lier 16 Juli 1715, c) Anne Cathrine, døbt i Lier 30 Juli 1716, d) Anna, født paa Gaarden Huseby i Lier 1717 (døbt 10 Juli s. A.), begravet der 21 Sept. s. A. e) Lorentse Sophie, døbt i Lier 18 Aug. 1712. f) Conradine, døbt i Kjøbenhavn 3 October 1722 og g) Claus, døbt i Kjøbenhavn 9 October 1725.

2) *Sophia Sverdrup*, døbt i Vang 18 Mai 1683; gift 1) i Vang 10 Marts 1706 med Ritmester Johan Georg Treubler, aabenbart en Søn af Doctor i Bergen Johan Fredrik Treubler (jfr. dette Tidsskrift, I. S. 56) og 2) i Gran 15 October 1711 med Capitaine Bastian Helm, begr. i Fredrisstad 24 Novbr. 1718. Sophie Sverdrup overlevede ogsaa sin sidste Mand, med hvem hun havde 6 Børn, og er formodentlig den „Fru Sophie Sverdrup" der 18 Mai 1724 paa Modum egtede Ritmester Gustav Ørneberg. I 1ste Egteskab havde hun 3 Børn.

3) *Dorthe*, begravet i Vang 9 Novbr. 1688.

---

[1]) Søsteren Cathrine, gift med Oberst Georg von Reichwein, døde paa Vang 1701 (begr. 28 Juni s. A.) 42 A. 6 Ug. gl.

4) *Martha,* født 1687; gift i Vang 16 Marts 1712 med Sogneprest til Løiten Roald Bernhoft.

5) *Laurentse Sophie,* døbt i Vang 12 Januar 1690, begr. der 31 Juli 1693, $3\frac{1}{2}$ A. gl.

I sit 2det Egteskab med *Else Cathrine Rosentorn* havde Hr. Niels Sverdrup mindst 9 Børn, nemlig:

6) *Anna Catharine,* født i Vang 8 October 1693 (døbt 15 s. M.), † 1742; gift med Sorenskriver Hans Winsnes.

7) *Hans Jørgen,* født i Vang 2 Decbr. 1694 (døbt 5 s. M.), begr. der 30 April 1696, 1 A. 5 M. gl.

8) *Lars,* født i Vang 21 Marts 1696 (døbt 30 s. M.). Han reiste 11 Juni 1711 til Holland for sin Uddannelses Skyld.

9) *Hans,* født i Vang 20 Marts 1697 (døbt s. D. af Faderen), † paa Hakkedals Jernverk 1759 (begr. 16 Juli s. A.), 63 A. gl., Kammerraad. Gift i Land 30 Aug. 1731 (trol. 14 s. M. i Vang) med Antoinette Ancher, der efterlod 5 Børn nemlig: Else Cathrine, gift med Sogneprest til Tune Elias Andersen Elieson (jfr. A. Collett, Familien Elieson, S. 34); Bernt Ancher, Stiftsprovst i Christiania; Karen, gift i Skedsmo 13 Novbr. 1760 med Hans Moe, døbt i Jevnaker 10 Oct. 1734, † paa Hakkedals Jernverk 1772 (begr. 26 Marts s. A.), Søn af Gaardbruger Even Hansen Moe og Anna Abrahamsdatter, og 2) 5 Aug. 1774 med Apotheker Hans Henrik Maschmann; Niels, død som Politimester i Christiania og Johanne Antonette, gift med Foged Christian Dorph.

10) *Anne Sophie,* født i Vang 5 Januar 1699 (døbt 9 s. M.), begr. der 13 Juli 1705.

11) *Ulrik Fredrik,* født i Vang 1 Juli 1700 (døbt 7 s. M.), Lieutenant.

12) *Hannibal,* født i Vang 27 Juni 1701 (døbt 30 s. M.); begr. der 18 Juli s. A.

13) *Hannibal,* født i Vang 6 Marts 1705 (døbt 9 s. M.), Dr. med.

14) *Anne Sophie,* født i Vang 25 Juli 1706 (døbt 26 s. M.), begr. der 21 Febr. 1707, 7 M. gl.

Endnu lidt om Familien Flood.

Af Arkivar **E. A. Thomle.**

I dette Tidsskrifts 3die Rækkes Bind II. S. 60—66 og S. 169 f. har jeg meddelt nogle Oplysninger om Familien *Floods* ældre Generationer. Jeg har der antaget, at den Commerce-Assessor Jørgen Flood, der i Slutten af forrige Aarhundrede kjøbte Gaarden Tøien ved Christiania, hvor han døde 16 December 1803 (begr. 22 Decbr. s. A.) og som i den af J. W. Flood i 1884 udgivne Stamtavle over Familien ikke har kunnet anvises nogen Plads paa Stamtavlen, uden Tvivl er den Jørgen Pettersen, der blev døbt i Bamble Prestegjeld 11 September 1743, hvilket ogsaa stemmer særdeles godt med, at Jørgen Flood paa Tøien efter Ligstenen skal være født 3 September s. A. Som et yderligere Bevis paa, at saa i Virkeligheden ogsaa er Tilfældet, kan det oplyses, at den Jomfru „Else Jørgensdatter hos Sr Flood“, der blev begravet i Arendal 22 Decbr. 1781 41 A. gl., aabenbart maa være den i Bamble den 5 November 1740 døbte Søster af Jørgen Pettersen ved Navn Else Georgine. Efter denne Else Jørgensdatter blev der holdt Skifte i Arendal 18 December 1781 (Retsprotokol Nr. 4836, f. 222) og her kaldes hun dels Else Jørgine „Jørgensen“ dels ogsaa udtrykkelig „Else Jørgine Flood“. Hendes Arvinger vare Broderen Jørgen Flood og Søsteren Hedevig Flood, der da var død, men tidligere havde været gift med Forvalter ved Ulefos Jernverk Christen Rasmusen. Det lader sig ogsaa nu bevise, at Jørgen Pettersens Forældre Petter Christian „Jørgensen“[1]) og Hustru Marie Christine Bowmann, som jeg tidligere antog kun havde havt de to forannævnte Børn Else Georgine og Jørgen Pettersen (eller Jørgensen), i Virkeligheden ogsaa har havt et tredie Barn, nemlig Datteren Hedevig Jacoba, der var gift med Forvalter Christen Rasmusen

---

[1]) Broderen Iver Jørgensen døde ugift 1737 og Søsteren Susanna Jørgensdatter, død i Langesund 1748 (begr. 11 Mai s. A.), blev 13 Decbr. 1731 sammesteds gift med Anders Pettersen Kirketerp, der døde i Langesund 1767 (begr. 17 Marts s. A.) 62 A. gl.

i Hollen[1]), hvor hun blev begravet 30 October 1770, 24 A. 2 M. gl. Hun vil efter den ved hendes Begravelse angivne Alder være født i Aaret 1746, formodentlig i Neskilen i Tromø Prestegjeld, hvor Faderen, der først var Skipper, paa denne Tid maa være bleven Stiger ved Neskilens Malmgruber, men da Tromø Kirkebøger først begynder 1750, kan man deraf ingen Oplysning faa. Ifølge Skiftet efter Enken Marie Christine Bowmann, der døde i Porsgrund 19 April 1761 efter ifølge kgl. Bevilling af 12 Januar 1759 at have siddet i uskiftet Bo efter Manden, hvilket Skifte holdtes fra 21 April 1761—17 October 1762 (Retsprotokol Nr. 4586 f. 267 b), da blev sluttet som fallit, efterlod hun sig nemlig af sit Egteskab med Petter Christian Jørgensen følgende 3 Børn: 1) Else Jørgine, 20½ A. gl. 2) Jørgen, 17½ A. gl. og 3) Helvig Jacoba, 15 A. gl., for hvilke Børn Morbroderen Lars Bowmann blev indsat til Formynder. Efter hvad der saaledes er oplyst, kan der vel neppe længer være nogensomhelst Tvivl om, at Commerce-Assessor Jørgen Flood paa Tøien var en Søn af Stiger ved Næskilens Gruber Petter Christian Jørgensen og Hustru Marie Christine Bowmann. Jørgen Flood begyndte som Sømand og var først Skipper; bosatte sig som saadan i Arendal, hvor han 6 October 1773 egtede Inger Susanna Herlofsen, født i Arendal 4 Sept. 1738 (døbt 9 s. M.), † paa Tøien ved Christiania 12 Mai 1800, Datter af Herlof Rasmusen og Aase Stiansdatter. Senere flyttede han til Østlandet, hvor han ved Auctionsskjøde af 15 Novbr. 1793 for 20530 Rdl. kjøbte Gaarden Kjølberg og den dermed forenede adelige Sædegaard Tøien ved Christiania, af samlet Skyld 4 Sk℔ Tunge, samt en Gaard i Lakkegaden i Christiania. Han bosatte sig derefter paa Tøien, hvor han levede til sin Død 16 Decbr. 1803, da Tøien og Kjølberg ved Auctionsskjøde af 23 Marts 1804, thgl. 20 Decbr. s. A., solgtes til Præsident Johan Lausen Bull for 33110 Rdl. Flood havde Titel af Commerce-Assessor, hvilken han skal have erholdt mod at betale 500 Rdl. Efter sin 1ste Hustrues Død egtede han 2) i Aker 21 Januar 1801 Georgine Neumann, født

[1]) Han blev 2) gift i Hollen 11 October 1772 med Mad^me^ Maren Norup Wølner, salig Schjervens.

paa Hovind i Aker 9 Juli 1770 (døbt 17 s. M.), † i Christiania 29 Mai 1841, Datter af Oberst Georg Neumann og Karen Bolette Thams. Efter Mandens Død blev hun gift 2 Gange: 1) 16 Juli 1804 paa Bergsløkken i Aker med Agent Thomas Bagge og 2) 29 April 1814 i Christiania med Generalmajor Hans Henrik Ramm, født i Grue Prestegjeld i Odalen 17 Febr. 1757 (døbt 23 s. M.), † i Christiania 22 Febr. 1827, Søn af Lieutenant Wilhelm Ernst R. og Cathrine Arnesdatter. I sit 1ste Egteskab havde Flood 1 Søn og 4 Døtre, men med sin 2den Hustru havde han ikke Børn. Børnene vare: 1) Marie Christine F., født i Colbjørnsvig i Øiestad 31 Aug. 1774 (døbt i Arendals Kirke 5 Sept. s. A.), † paa Bjerke i Norderhoug 4 Marts 1837; gift i Akers Slotskirke 27 November 1795 med Major Johan Mathias Neumann, døbt i Akers Slotskirke 12 Sept. 1765, † paa Gaarden Bjerke 16 Mai 1849, Broder af Konens Stedmoder. 2) Hedevig Jacoba F., døbt i Arendal 1 Juni 1776, † i Christiania 15 Aug. 1834; gift i Aker 3 Juli 1801 med Toldinspecteur i Drøbak, senere Told- og Consumtionskasserer i Christiania, Kammerraad Jens Gran Thode, født paa Taskeberget i Borgund paa Søndmøre 12 April 1760, † i Christiania 1 Juli 1811, Søn af Handelsmand Hans T. og Margrethe Marie Gran. 3) Georgine Susanne F., født i Colbjørnsvig 14 Octob. 1777 (døbt i Arendals K. 22 s. M.), † paa Moss 28 Juni 1849; gift i Aker 20 August 1802 med Sogneprest til Onsø Provst Ole Rømer Aagaard Sandberg, født i Christiania 27 Novbr. 1762, † paa Onsø Prestegaard 8 Januar 1817, Søn af Klokker Hans S. og Antonette Christine Grøn. 4) Christiane F., døbt i Arendal 29 Sept. 1779, † paa Skinnarbøl ved Kongsvinger 21 April 1819; gift i Onsø (viet i „Huset“ af Svogeren) 19 Juli 1805 med Procurator, senere Krigscommissær Christian Ludvig Scheit Rynning, døbt i Vingers Prestegjeld 19 Sept. 1770, † paa Skinnarbøl 23 Marts 1845, Søn af Sogneprest Ments R. og Engelke Irgens. 5) Jørgen F., døbt i Arendals Kirke 13 Sept. 1781, † . . . . Han var Skipper og fik derfor ogsaa paa Skiftet efter Moderen udlagt sin Arv i $^3/_4$ Parter af Skibet Agathe, som han førte. Ugift.

Et Brev fra 1802.

Meddelt af Prof. **L. Daae.**

Nedskriverinden af det nedenfor aftrykte Brev, Fru Mette Johanne Bull (f. 1753, † i Bergen 1810), var en Søster af de berømte Jurister Jacob Edvard og Christian Colbjørnsen, og hendes Farfader havde været de berømte frederikshaldske Colbjørnssønners og Anna Colbjørnsdatters Broder. Hun var siden 1782 gift med en af Datidens meget ansete Embedsmænd, Johan Randulf Bull, der (uden Ansøgning fra Justitiarius i Overhofretten eller fra 1797 Stiftsoverretten i Christiania) var bleven befordret til Stiftamtmand i Bergen (efter Digteren Hauchs Fader) og derefter blev den første Justitiarius i Norges Høiesteret († 1829). Brevet er skrevet til Sønnen Georg Jacob Bull, der just ved Christiania Skole havde taget examen artium og var dragen til Kjøbenhavn for at paabegynde sine Studeringer. Ogsaa han, der i sin Ungdom var Øhlenschlægers Contubernal og blev gift med en Søster af Hans Christian og Anders Sandøe Ørsted, blev i sin Tid Justitiarius i Norges Høiesteret og døde som saadan 1854. Der henvises forøvrigt til det omhyggelige genealogiske Arbeide: Stamtavle over den Thrønderske Slægt Bull af N. R. Bull, Christiania 1886.

Det lille Brev, der i sin Tid blev mig overladt af Brevskriverindens Sønnesøn, afdøde Expeditionssecretair S. Chr. Ørsted Bull, fortjener at bevares som en ret characteristisk Skildring af de Besværligheder, som dengang vare forbundne med en Søreise fra Christiania til Bergen, og af den overordentlige Opmærksomhed, hvormed en Stiftamtmand i hin Tid blev modtagen i sit nye Embedsdistrict.

Kjæreste Jacob.

Endelig ere vi kommen til Bergen efterat have lagt at skvulpe paa Søen i 8 Uger, Skibet er endnu ei kommet. Vi forlod det i Mandags, fire Mile fra Bergen i Bekkervigen[1]. Begge min Mands Brødre vare saa gode at hente os med Ving-Baad[2]. Indvaanerne havde i Sinde at modtage os med megen Stas og Støy, men vi kom saa sildig om Aftenen, at ingen ventet os længer, og vi var altsaa saa lykkelige at undgaae det. Alle Skibe var udstafferet med Flag og Vimpler, Kanonerne havde lagt lad i 14 Dage, og der havde to Mand gaaet Vagt hver Dag for at passe os op. Kort efter vi havde lagt os om Aftenen Klokken over et, kom alle Musicanterne og spillede udenfor,

[1]) En Udhavn i Fitje Sogn paa Stordøen.

[2]) En Art store Baade, forsynede med et Ruf, eller Kahyt bagud, som Datidens distingverede Folk paa Vestlandet brugte. En Beskrivelse af dem findes i Budstikken V. Nr. 47.

Gud forlade dem, vi maatte op af vor varme Seng for at høre og takke dem.

Hvordan det har gaaet os paa Rejsen, veed Du, til vi kom til Hillesund, en lille Miil fra Mandal. Da vi saae, at vor Rejse blev saa langvarig, frygtet vi for, at Du skulde komme tilkort paa Penge, og det vilde falde Dig tungt strax at bede nogen om Hielp. Min Mand tog da Baad og rejste allene til Mandal for at besørge Dig de Penge tilsent, som Du vel har modtaget. Da han tog bort om Aftenen, maatte han love Dagen efter at bringe mig og Dorthe med til Hr. Schelven, som er Præst paa Stædet[1]. Vi bleve der meget godt og venskabelige modtagne. Det var Løverdagen, Søndagen blev vi buden til Madam Exhorn, en god og tekkelig Kone. Hendes Mand, som er Fogd[2], var paa Thingene. Mandags Morgen blev vi hentet ombord, men Vinden vendte sig, og Skipperen vendte endnu mere paa sin Flaske, og vi blev liggende paa dette usle Stæd den hele Uge. Om Løverdagen kom Fogden til os og tog os med sig igien til Mandal, og der maatte vi blive hos ham. Søndag var vi paa deres Club, alle viste os al den Tieneste, de kunde. Mandag Morgen var Vinden god, og vi forføiede os til vort Skib, men vor Skipper, som laae saa vel fortøyet ved Flasken, vilde ej afstæd. Tirsdag truede min Mand ham til at gaae ud, ellers havde vi vist lagt der endnu. . Natten til Thorsdag havde jeg en skrækkelig Nat. Vi vare kommen Høye Varde[3] ner paa en halv Miil, da Mørket faldt paa og Vinden vendte sig. Vi drev halvanden Miile tilbage mellem Klipper og Skier. Strømmen og Siøgangen drev os fra et til andet Skier. Det varede til Kl. 8 om Morgenen da vi (fik) Loes. Hvor var jeg glad, at Du, gode Dreng, ej var med, og at Du ej skulde rejse tilsøs ned. Gud ske Lov, nu er Alt over. Din gode Fader sov godt i al den Støy, og jeg nente ej at vekke ham, han havde ej sovet Natten tilforn, da vi havde haft meget godt Veir.

Med vel overstaaet Examen gratulerer vi, bliv ved at ar-

---

[1]) James Claudius Schelven, † 1817.
[2]) Hans Christopher Echorn, Foged i Mandal 1799—18**.
[3]) Havn paa Karmøens Østside lige ved Avaldsnæs.

beide og vær god og retskaffen, da vil vor Glæde blive fuldkommen, og Du vil da gjøre vor Alderdom lykkelig. Naar Du skriver, da lad mig vide de Bekiendtskaber, Du har giort[1]), og hvad Du synes om dine Oncler og dine Tanter. Din gode Fader hilser Dig. Han faar ej Tid at skrive Dig til idag. — — Vi har neppe haft et Øyeblik at tænke alvorligt i, thi her er Sverm af Mennesker, den ene Flok ud og en anden ind. Vi har været paa Comedien her. De spillede Udstyret[2]) og giorde sine Sager ret godt. Selskabet har været saa galant at udnevne os til deres Medlemmer, og ligesaa Concerten. Dine Tanter og Oncler hilser Dig kierlig og vor gode Hanne og hendes Mand. Din Fader og jeg velsigner elskede Søn. Hils Hansteen[3]) og dine andre unge Venner fra din

— — — — — opригtige Moder

M. J. Bull.

Bergen 6 November
1802.

---

[1]) I Kjøbenhavn.
[2]) Af Iffland.
[3]) Den senere berømte Prof. Christopher Hansteen, der var den unge Bulls Skolekammerat og just med ham var bleven Student. Hansteen omtaler dette Bekjendtskab i sine Reise-Erindringer, Fortalen S. XI.

Om Kjøbmand Rasmus Møller i Nyborg.

Ved G. L. Wad.

Den Nedgang i de øconomiske Forhold, som efter en usædvanlig gunstig Periode kjendetegner det 19. Aarhundredes første Decennier, bragte Ruin over talrige kjøbenhavnske Handelshuse, hvis Navne til Dels endnu mindes. Som det gik i Landets Hovedstad, saaledes ogsaa i Provindsbyerne; gamle solide Kjøbmænd, der havde tænkt at ende deres Dage i rolig Besiddelse af deres ved et langt Livs Dygtighed og Arbejdsomhed erhvervede Formue, saa sig efter forgjæves Kamp mod Følgerne af Krigen og Statsbankerotten reducerede til ganske uformuende Borgeres beskedne Stilling. Disse Mænds Navne ere nu vistnok for største Delen forlængst glemte; Mindet om en enkelt af dem, en af Fyens største Handelsmænd i Christian VII's Tid, Kjøbmand Rasmus Møller i Nyborg, skal her kortelig fremdrages.

Mølleren i Mellem Mølle, Rønninge Sogn i Fyen, Niels Andersen, død 1784[1]) som Selvejergaardmand i Trunderup, Kværn-

---

[1]) Begr. 12. Jan. (Kværndrup Kirkebog)

drup Sogn, havde med sin første Hustru Maren Nielsdatter, død 1762[1]), — foruden en Datter — Sønnen Rasmus Nielsen Møller, der blev døbt i Rønninge Kirke 30. April 1751. Allerede som Barn kom han i Huset hos sin Morbroder, Raadmand Hans Nielsen i Nyborg[2]). Denne Mand, hvis Herkomst ikke kjendes, var født omtr. 1706 og tog 17. Dec. 1746 Borgerskab som Kjøbmand, efterat han havde bygget sig en Gaard paa Stadens Torv[3]). I Aaret 1722 var han kommen i Tjeneste hos Færgeløbskasserer Søren Poulsen Lemming, ved hvis Død 1736 han af Færgeløbets Interessenter blev antagen til at forestaa Kassererbestillingen, som han indehavde til sin Død[4]). Raadmand blev han 27. August 1762, men paa Grund af Svaghed tog han sin Afsked allerede 31. Oct. 1766; kort efter døde han, Natten til 9. Dec. s. A.[4]). Da han, der aldrig havde været gift, havde Facultas testandi, er Skiftet efter ham ikke indført i Nyborg Skifteprotokol, saa man faar Intet at vide om hans Formuesforhold. Den, der i Dødsboet optraadte overfor Skifteretten, var hans omtr. 10 Aar yngre Broder Lars Nielsen, der formodentlig hidtil havde hjulpet Hans Nielsen i hans Forretninger; thi først nu — 17. Dec. 1766 — løste han Borgerskab som Kjøbmand i Nyborg[5]). Han kom aldrig i Magistraten, men var i 20 Aar en af de eligerede Mænd og havde som saadan Opsigt med Skibsbroen, fra hvilket Hverv han 14. Aug. 1786 bad sig fritagen paa Grund af Alderdom og Svaghed, hvilket ogsaa tilstodes ham; han var da i sit 69de Aar[6]). Han levede dog mange Aar derefter og døde først 7. Juni 1799, 83 Aar gammel[7]). Ogsaa han beklædte den betroede Stilling som Færgeløbskasserer.

Hos disse sine Morbrødre, der efter alt at dømme have

---

[1]) Begr. 14. Aug., 41 Aar 7 Mdr. gl. (Rønninge Kirkebog).
[2]) Skiftet efter Moderen i Vejrupgaards Skifteprot. 1719—94 Fol. 177 f.
[3]) Nyborg Magistrats Propositions- og Resolutionsprot. 1723—54 Fol. 239 f.
[4]) Breve fra Nyborg Indbyggere i Odense Amts Archiv.
[5]) Nyborg Magistrats Propositions- og Resolutionsprot. 1755—1849 Fol. 115.
[6]) Anf. St. Fol. 196 f.
[7]) Ligesom sin Broder blev han begravet „paa øverste Plads med 5 Klokkers Ringning“ (Nyborg Kirkebog).

været ansete og dygtige Handelsmænd, tilbragte Rasmus Møller sin Ungdom og opdroges i en god Skole til sin Virksomhed som Kjøbmand. I sit Testamente, dat. Nyborg 3. April 1793, udtaler Lars Nielsen, der ligesom sin Broder var ugift, følgende om sin Søstersøn[1]): „Min kjære Søstersøn Rasmus Nielsen Møller, som med Troskab og Vindskibelighed har været mig assisterlig i mine Handlinger og især i de sidste Aaringer næsten har bestredet alle Ting, og om hvem jeg har det grundede Haab, at han ved Gudsfrygt og fornuftig Omgang skal udføre min Villie med min Boes Indtægter og Udgifter, bliver herved ved min dødelige Afgang overdraget min ganske Bo og alt ejende, baade paa Landet og Vandet, Intet udi nogen Maade undtagen, som jeg nu ejer eller inden min Død maatte blive Ejer af, imod at han besørger min Gjæld betalt og dernæst fuldfører efterskrevne Poster“ (nemlig nogle Legater til hans tidligere afdøde Sødskendes Børn og til den danske Skole i Nyborg). Hvornaar Rasmus Møller har taget Borgerskab i Nyborg, kan ikke sees; i Magistratens Propositions- og Resolutionsprotokol 1755—1849 findes jevnlig indførte Certificater for Skibe, som han i Forening med Lars Nielsen udsendte; første Gang, han nævnes som Borger i Staden, er 4. April 1781, da Skibet „Haabet“ anmeldtes at skulle gaa med Ladning til Ste. Croix eller St. Thomas[2]). Efter Haanden udvidede Rasmus Møller sin Forretning; hans Skibe fore saavel paa Østersøen og Middelhavet som paa America, og ved sin stadig forøgede Formue blev han Ejer af ikke faa Skibe; ogsaa i faste Ejendomme anbragte han betydelige Summer. Han levede en lang Række i det Hele lykkelige Aar og nød almindelig Agtelse og Anseelse baade for sin Dygtighed og Retskaffenhed; fra Forligscommissionernes Oprettelse 1795 indtil 1814 var han Forligscommissair.

Lars Nielsen havde overdraget Rasmus Møller Gaarden Nr. 1 i Nørregade, umiddelbart øst for Raadhuset; det var en meget stor 2 Etages Gaard med mange Side- og Baghuse, opført af

---

[1]) Nyborg Skifteprotokol 1789—1823 Fol. 192 f.
[2]) Fol. 168.

Kjøbmand Peder Lemming, der 1757[1]) havde tilkjøbt sig de tre forhen paa Grunden liggende Huse og ved Skjøde 13. Oct. 1759 solgt denne sin nybyggede Gaard til Raadmand Hans Nielsen[2]), efter hvem Lars Nielsen arvede den; han byggede noget til, saa at dens Assurance fra 2130 Rd. (1771) voxede til 3290 Rd. (1791); Forhuset havde 19 Fag samt 2 Bindingsværks Kviste paa flere Fag[3]). I denne Gaard boede Rasmus Møller med Hustru og to Børn, den gamle Morbroder, en Søstersøn (Hans Møller), et antaget Barn, 4 Karle og 4 Piger, da den ulykkelige Ildebrand, som udbrød den 11. Sept. 1797 Kl. 8—9 Aften og først ophørte næste Aften efter at have ødelagt den største og bedste Del af Nyborg, lagde Gaarden i Aske. Ildens Hæftighed forhindrede, at der blev reddet synderligt; Møller angiver sit brændte Indbo til en Værdi af 4607 Rd. Commissionen, der blev nedsat i Anledning af Branden, tilføjer, at denne Angivelse er overmaade billig; om Møller hedder det, at han har Formue, mange andre Ejendomme og altsaa stor Credit samt at han er en meget nyttig Mand for Byen. Til Gjenopbyggelsen af Gaarden, hvilket han havde anslaaet til at ville koste 1710 Rd. mere end Assurancen, fik han et rescriptmæssigt Laan paa 800 Rd.[4]). Den store og smukke Gaard, han opførte efter Branden — endnu en af de anseligste og smagfuldeste i Nyborg — og hvis indre Udstyr og Meublement var baade kostbart og smagfuldt, prydet med mange skjønne Sager, som hans Skibscapitainer bragte med fra deres Rejser, ejede og beboede Møller i en Aarrække, indtil han ved Skjøde af 4. Jan. 1813 overdrog den til sin Svigersøn Suhr, i hvis Efterslægt den forblev til 1881, da Suhrs Sønnesøn afhændede den til Viceconsul V. Bøttern. Bag Gaarden anlagde Møller en smuk Have; Træerne i den plantede han med egen Haand, og mangen Fritime anvendte han paa at passe og frede om denne ham saa kjære Plet.

Først i en Alder af 43 Aar havde Møller giftet sig med Jomfru

---

[1]) Jvfr. Personalhist. Tidsskr. 2. R. II, 54.

[2]) Skjøde i Møllers Fallitbos Papirer.

[3]) Taxationsforretninger i Odense Amts Archiv.

[4]) Documenter i Nyborg Raadstuearchiv.

Sophie Kirstine Sørensen, døbt 1. Juli 1755[1]), Datter af Guldsmed i Nyborg Jens Sørensen († 19. Jan. 1785) og Marie Sophie Lorentzen († 29. Juli 1791). Med kgl. Bevilling stod deres Bryllup i Huset 18. Dec. 1794. I deres Ægteskab fødtes to Døtre: Laurine Marie (født i Nyborg 6. [efter Kirkebogen 7.] Oct. 1795, gift 17. Juli 1812 med Kjøbmand, siden Agent Ole Bernt Suhr i Nyborg, og død som Enke i Kjøbenhavn 23. Jan. 1870) og Edel Sophie (født i Nyborg 5. Februar 1797, gift 20. Nov. 1818 med Capitainlieutenant, siden Commandeurcapitain Andreas Christian Cederfeld de Simonsen, og død som Enke i Korsør 27. Jan. 1869[2]). Hun var opkaldt efter Rasmus Møllers Gudmoder og Slægtning, Jomfru Edel Cathrine Møller, der i mange Aar havde opholdt sig i Kjøbmand Lars Nielsens Gaard, hvor hun døde 22. Juli 1782[3]).

Foruden i Kjøbstadejendomme satte Rasmus Møller en Del af sine Midler i Jordegods; i Forening med Greve V. C. F. Ahlefeldt-Laurvigen, Cancelliraad Salomon Lindegaard og Forvalter ved Moltkenborg Christopher Møller kjøbte han 1805 Taarnholm Gaard og Gods ved Korsør; 1806 udkjøbtes Sidstnævnte af sine Medejere og 1811 kjøbte Rasmus Møller Lindegaards Trediedel, men solgte endnu inden Aarets Udgang sine to Trediedele til Grev Ahlefeldt for 175,000 Rd.[4]). Aaret efter (Kjøbecontract 14. Dec. 1812, Skjøde 28. Juli 1813) kjøbte han Vejstrupgaard og Gods i Forening med Grosserer Suhr i Kjøbenhavn og sin Søstersøn, Forpagter Hans Møller[5]) af Brændegaard for 400,000 Rd. dansk Cour.; 1816 blev Sidstnævnte Eneejer, og Gaarden er endnu i hans Efterslægts Eje[6]). Endelig kjøbte Rasmus Møller

---

[1]) Hun blev holdt over Daaben af den senere adlede Amtsforvalter Cederfelds Hustru (Fru Bertelsen), Farmoder til hendes yngste Datters Mand.

[2]) Jvfr. Personalhist. Tidsskr. III, 115 Tvl.

[3]) Døbt i Rønninge 16. Nov. 1722, Datter af Møller i Mellem Mølle Rasmus Nielsen og Marie Pedersdatter (Rønninge Kirkebog og Vejrupgaards Skifteprot. 1719—91 Fol 112 ff. Nyborg Skifteprot. 1747—87 Fol. 428).

[4]) Documenter i Møllers Fallitbo.

[5]) Døbt 23. Oct. 1774, Søn af Anna Nielsdatter (døbt i Rønninge 14. Maj 1753, † 3. Oct. 1830) i hendes første Ægteskab med Rasmus Hansen paa Fallegaard i Kværndrup Sogn; Hans Møller kom som Barn i Huset hos Lars Nielsen i Nyborg, hvor han er confirmeret 1790; † 27. Febr. 1849.

[6]) Saml. til Fyens Hist. og Topogr. IX, 142 f. Documenter i Møllers Fallitbo.

ved Skjøde af 11. Juni 1811 for 5510 Rd. og en aarlig Kornafgift den Nyborg Kirkegods tilhørende Bondegaard Hjulbygaarden udenfor Nyborg.

Efterat Møller, som ovfr. omtalt, havde overdraget Suhr sin store Gaard i Nørregade, synes han at have boet i en Ejendom, han havde ved Slottet, inden han trak sig tilbage til Hjulbygaarden, hvor han tænkte sig at ende sine Dage i Ro. Men det blev ganske anderledes: det ene Uheld efter det andet rystede hans øconomiske Stilling, ja tilintetgjorde tilsidst saa aldeles hans Formue, at han, man kan tænke sig med hvilken Overvindelse, ikke havde anden Udvej end at opgive sit Bo til offentlig Behandling; hans Skrivelse til Vinding Herreds Skifteret derom skildrer bedst hans Forhold og meddeles derfor her; den lyder saaledes:

„Fra en hel formuende, om ej rig Mand er jeg, højst imod min Øconomi og mine virksomme Bestræbelser — om hvilket jeg tør appellere til enhver fornuftig dømmende Mand, som haver lagt Mærke til min Fremfærd — nu under de haardeste Skjæbner forvandlet i en Tilstand, der end ikke tillader mig at svare mine pligtige Renter.

Disse Uheld har ytret sig dels ved betydelige Søskader i den senere Tid, nemlig:

a. Et Fartøj paa 1300 Tdr. i fuld Stand, kostede mig 36000 Rdl., forliste total første Rejse til Norge paa Hjemvejen, som under Krigen ej var muligt at bjerge. Ladningen var for kongelig Regning.

b. Et dito ligeledes forlist paa Norge — paa 700 Tdr.

c. Et 3die opbragt til Gothenborg af engelsk Kaper, paa 800 Tdr.

d. Et 4de paa 500 Tdr. opbragt til Gothenborg og efter $1^1/_2$ Aars Forløb vel frigiven, men med en Bekostning af omtrent 7000 Rd. N. V.

e. Et 5te laa under hele Krigen i Stettin, og som jeg ved Fredens Slutning vel blev tilbageleveret, men med en Bekostning af 4600 Rdl., og Fartøjet aldeles opraadnet — var paa 1300 Tdr.

f. Et 6te paa 1400 Tdr. laa i Bordeaux under Krigen, blev solgt der for 6000 Franker, som var fortæret af Skibsmandskabet, foruden 4600 Rdl. jeg maatte remittere.

g. Et faa Aar gammelt Brigskib paa 2500 Tdr. laa under Krigen i Riga, og formedelst Danmarks Brud med Rusland maatte sælges der for 3000 Sølvrubler for ej at blive condemneret — der kostede mig der flere tusind Daler — og med sin Udredning kostede i Flensborg 12000 Rdl. grov Courant.

h. Endelig blev et af mine Fartøjer taget ved Nyborg Skibbro af Spanske for at gjøre Transport til Langeland og Gothenborg, hvor det efter at være aldeles plyndret indtil de ringeste Laase og Beslag, blev given tilbage, hvis Reparation kostede flere tusinde Rdl.,

men dog saarede i Særdeleshed det nye Pengevæsen, ved Capitaler og Ejendommes Nedsynkning, min Velfærd derved, at omtrent 300000 Rdlr. D. C., min øvrige Formue, faldt ned til 50000 Rdl. N. V. — med flere derefter tilstødende Misligheder — næsten ved ethvert Skridt jeg foretog mig, uden at tale om mit store Tab forud ved Ildebranden 1797, for hvilket Forsynet dog, da den for mig saa ulykkelige Pengereduction indtraf, havde tildels holdt mig skadesløs.

Den Kummer er ubeskrivelig, under hvilken jeg, som til mit 70de Aars Alder redelig har vandret igjennem den besværlige Verden og svart enhver brav Medborger, hvad jeg burde, nu skal se mig tvungen til at afbenytte det Privilegium, Lovgivningen forunder en skjæbnefuld Undersaat, ved at opgive mit Bo til Skiftebehandling af Øvrigheden. Dog vilde det endnu ikke blevet Tilfældet, især paa nærværende Tid jeg har, for at kunne desbedre svare mine Renter, regleret og bortlejet mine ikke faa Jordejendomme, Husbygninger med videre, som sikkert kan beregnes til en aarlig Indtægt af fulde 5000 Rdl. N. V., se vedlagte Optegning af 27de dennes Nr. 1, hvis en og anden mine Creditorer ej havde ivret med Opsigelse, men især grundet Frygt ifølge vedlagte fra Hesselagergaard under Dags Dato

Nr. 2[1]) for Bevægelser fra en Vexelobligation 1ste Maj næstkommende, der mulig maatte kunne foranledige en Tilstand, der forhindrede Opbuddet, og følgelig give en Enkelt Fortrin til Tab for Andre ellers ligeberettigede, hvilket jeg, der tænker og bør tænke lige nøje paa samtlige mine Creditorers Deltagelse i mit Bo, ikke bør taale. Enhver ved, at Tidsomstændighederne forbyder alt Salg, naar man ikke vil se sin Ejendom nedsat til 6te Delen og mulig mere under dens sande Værdi, samt at det ikke er usandsynligt, at denne reelle Værdi vil komme om en føje Tid. Skal Ejendommene forinden forauctioneres, bliver her et stort Tab for Creditorerne, uden at tænke paa min egen aldeles Ruin, den jeg desværre vel ikke kan undgaa, ej heller i min høje Alder nogensinde vente oprettet. Jeg tør forøvrigt vel vente enhver skjønsom, fornuftig og brav Medborgers Undskyldning, som behagelig vil tage Nutidens Historie med forestaaende under Betragtning: at den Handelsmand skal staa fast, som ikke falder.

Det er for Øjeblikket blevet mig bekjendt, at S. T. Hr. Assessor, Byfoged Hersleb vil forlade Nyborg, under hvis Jurisdiction mine fleste Ejendomme beroer. Min gode Tiltro om en lige retfærdig Behandling har derfor vendt sig til S. T. Hr. Kammerjunker, Herredsfoged Moltke, som er min Hjulbygaards Øvrighed, hvor jeg nu og herefter mest agter at opholde mig.

Saaledes giver jeg mig da den Frihed herved ærbødigst at anmode sidst højbemeldte Hr. Kammerjunker Moltke paa det snareste behagelig at antage sig mit Bo, alt i Overensstemmelse med de for et lovlig Opbud stedfindende kongelige allernaadigste Anordninger, da jeg for Tiden ikke ser mig i Stand til at foreslaa nogen Opbudscommissair, og Tingen af forbemeldte Aarsag ej taaler mindste Udsættelse; forsegle a. det første Værelse paa højre Haand i Gangen til min ved Slottet beliggende forrige Bopæl og Ejendomshus, hvor der vil findes en stor Del Løsøre eller Bohave; b. ligeledes tvende Værelser udi Agent Suhrs Gaard,

[1]) Et Brev af 28. April 1818, hvori Etatsraad Dons til Hesselagergaard ved sin Fuldmægtig fordrer en Vexelobligation paa 8800 Rd. N. V. uden Henstand betalt til Forfaldsdagen 1. Maj.

anden Etage nærmest Raadstuen, ogsaa min Ejendom alt, hvad der forefindes uden Mur- og Nagelfastheder, paa Vinduesgardinerne nær, som er mig uvedkommende; c. beskrive, hvad der findes paa bemeldte min Gaard i Hjulby, hvoriblant Sølvskeer i en Commode, som ikke ere overladte den forpagtende, Hr. Hansen, efter det af ham forevisende Inventarium, med videre hvad der forefindes flere Steder under mine Ejendommes Bevaring, saasom: mit Pakhus ved fornævnte mit Hus ved Slottet, mit 2det Pakhus i Mellemgaden, hvor Maler Carstensen bor, nemlig i 2den Etage, hvor forefindes adskillige Bohave og Løsøre, et 3die Pakhus udenfor Strandporten, hvor endnu findes mig tilhørende nogle nye Jernkanoner, Bygningsmaterialier m. m. — samt en Del Fyrtømmer oplagt udenfor Plankeværket om Tømmerplads; de der liggende Stenkul er mig uvedkommende; samt ved Auction udbringe for det første min til 1ste Maj dette Aar forfaldne Folkeløn som prioriteret for Alt, og findes paa hoslagte Liste Nr. 3 herved extrahert af min under Nr. 4 høsføjede Conto, der iøvrigt viser min Gjæld i Et og Alt. Derimod vil Øvrigheden behagelig finde under Nr. 5 mine Hus- og andre Ejendomme til Værdi anslaaede lige med min Capitalejendom hos Fremmede, kongelige Obligationer med videre[1]). Det maatte ellers af alle vedkommende undskyldes mig, at jeg, der føler min nærværende Ruin og aldeles uforskyldte ublide Skjæbne saa grændseløs, jeg for Tiden ej formaar personlig at tale mine Creditorer derom, haver formaaet min gamle 40 Aars Ven, forrige Amtsforvalter Halck paa Sophienberg, til at tolke min Kummer og mine smertelige Følelser, samt bistaa i Tilfælde der skulde gives Lejlighed at tage Hensyn til nogen Slags Forening mellem mine Herrer Creditorer og min Bo, indtil Gud maatte forunde mig nogen Sinds Lindring og et bedre Helbred.

Hjulbygaarden den 28de April 1818.

R. Møller."

Skifteretten tog strax Boet under Behandling, der var saa vidtløftig, at den først sluttedes 2. Sept. 1827.

---

[1]) Sine faste Ejendomme opgjør han til 67,200 Rd., sine Obligationer til 61,497 Rd.

Saaledes var da den Mand, der, da hans yngste Datter 1816 blev forlovet med Cederfeld, kunde love hende 100,000 Rd. i Medgift, halvandet Aar derefter saa fattig, at han i sin høje Alderdom knap kunde sørge for sig selv. For Capitain Cederfeld der i Sept. 1818 vendte hjem fra et Togt paa halvandet Aar til Africa og America, var det en mærkelig Overgang, som han selv omtaler saaledes i sin haandskrevne Dag- og Rejse-Journal: „I Stedet for, at jeg ved min Hjemkomst havde glædet mig til at finde alt i den Stand, som jeg havde forladt det, var der sket betydelige Forandringer; min gamle, værdige Svigerfader, Kjøbmand Rasmus Møller i Nyborg, der var holdt for en af de rigeste Mænd i Fyen — man antog hans Formue for at være imellem 8 à 9 Tønder Guld — var aldeles ødelagt. Hvo skulde vel have troet, at den Mand, som havde trukket sig ud af Handelen, der levede blot af sine Midler og af nogle faste Ejendomme, skulde nu være udsat for ikke at beholde saa meget tilbage, som der udfordredes for ham og hans Kones Underholdning. Grunden hertil laa i, at han under Krigen tabte 8 à 10 Skibe, som af Fjenden bleve tagne; Pengevæsenets Forandring, hvorved han tabte omtrent 300,000 Rdl., Ejendommenes Faldning i Værdi, da han, som de fleste Capitalister, troede den bedste Maade at beholde deres Formue paa, var at kjøbe Landejendomme, og ved Freden formindskede disses Værdi sig overordentlig meget. — — — Foruden disse anførte betydelige Tab, kom endnu dette til, at hvad han havde til Gode, kunde ikke udredes eller betales, hvorved han blev nødsaget til at opgive sit Bo til Rettens Behandling. At disse uventede Efterretninger maatte være mig ubehagelige, kan man vel tænke sig." Men det ubehageligste for Cederfeld var, at adskillige af hans Kammerater ansaa det for givet, at han, der ved sin Afrejse efterlod en rig Brud i Hjemmet, nu ikke vilde kjendes ved hende som fattig. For at nedslaa denne ærekrænkende Snak, besluttede han at holde Bryllup snarest muligt. Om dette skriver han: „20. Nov. havde jeg Bryllup, hvilket blev holdt saa stille som muligt, og man kan se, hvor hurtigt en Omvexling kan forandre vores Stilling, at af alle de mange, som min Sviger-

fader i sine Velmagts Dage havde hjulpet i Vej, var der nu ikke en eneste, som ændsede, hvad der foregik i hans Familie. De indbudne vare Adjunct Christensen ved Nyborg latinske Skole og Oberauditeur og Byfoged Lawätz i Byen. Ved en Hændelse traf det sig, at min ældste Broder Vilhelm[1]) med hans Kone og Børn kom over Bæltet fra Sjælland samme Dag og derved kom til at bivaane Brylluppet, som stod hos min Svoger Agent Suhr i Nyborg; Sognepræsten Hr. Nyholm viede os om Aftenen Kl. 7 hos min Svogers.“ Den næste Dag rejste de Nygifte til Vejstrupgaard for at besøge de gamle Møllers, som opholdt sig der hos deres Slægt.

Rasmus Møller bar den store Lykkens Omvexling taalmodig og gudhengiven; ogsaa den Krænkelse, at Mange, som han tidligere havde støttet, nu knap kjendte ham mere, maatte han bære; men aldrig hørte man et bittert Ord af ham. Hans trofaste Svigersøn Cederfeld hjalp ham, hvad han kunde; hans anden Svigersøn Suhr var 1817 gaaet fallit og saaledes ude af Stand til at støtte ham. I mange Aar boede Rasmus Møller paa Dyrehavegaard udenfor Byen, men, efterat hans Hustru var død 18. Jan. 1830 under et Besøg i Nyborg, flyttede han ind til sin Svigersøn Suhr i sin gamle Gaard i Nørregade. Han bevarede sin Aandslivlighed til det sidste og søgte stadig ved Læsning at følge med Tiden, indtil hans Syn tabte sig saa meget, at han maatte nøjes med at lade sine Børnebørn læse for sig; han maatte da ogsaa opgive sin Beskjæftigelse ved Drejeladet, hvorpaa han havde forfærdiget mange smukke Elfenbens Sager. Da han endelig i en Alder af 91 Aar lukkede sine Øjne den 31. Maj 1842[2]), efterlod han et dybt Savn hos sine Omgivelser, og endnu bevares hans Minde i kjærlig Ihukommelse hos hans Efterslægt.

---

[1]) Kammerherre Hans Vilhelm Cederfeld de Simonsen, Stiftamtmand i Fyen.

[2]) Saavel i Nyborg Kirkebog som i Dødsavertissementet i Hempels Avis 1842 Nr. 92 angives hans Alder til 95 Aar; R. M. troede sig ældre, end han virkelig var, hvilket ogsaa fremgaar af hans Skrivelse til Skifteretten.

Et Rosenkrantzsk Epitafium.

Ved Jægermester **C. E. A. Schøller.**

I Resen Kirke, Annex til Skive, findes et Epitafium med følfølgende Indskrift:

Herunder hviler
det dødelige af den i Livet hoyædle og velbyrdige Herre
Jørgen Rosenkrantz
forhen Kgl. Maysts Justitsraad og Envoyé extraordinarie[1])
født Anno 1678 d. 1 Juni af de ædleste og berømmeligste Forældre.
Hans Fader var den hoyædle og velbaarne og særdeles lærde Herre
Hr. Jens Rosenkrantz til Quitzowholm, Hs. Maysts Etatsraad og
Deputeret for de kgl. Financer, hans Moder den hoybaarne Frue
Fr. Dorthe Friis til Faurskov, f. Grevinde af Friisenborg.
Til Ægtefælle havde Gud beskikket en dydfuldkommen
meget gudsfrygtig Frue, den hoyædle og velbaarne nu forlængst
sal. hensovede Fru Marie Elisabeth de Roglenge[2]), som var født
og kommen af ældgamle adelige Slægter fra Curland
og Ost Friesland og døde A° 1716 paa deres Gaard
Roseneie[3]). Udi deres Ægteskab vare de af Gud velsignede
med 12 Børn, hvoraf i deres Ungdom 3 hensovede
Jens[4]), Christoffer Christian[5]), Frederik Christian[6]).
Mogens Rosenkrantz[7]) var Major, Christian Rosenkrantz Ritmester,
hvilken sidste og yngste af alle hans Børn døde Aar

---

1) Envoyé i den nedersachsiske Kreds 18/6 1716 (Patente).

2) Datter af Major Verner Jacob de R. og Anna Elisabeth Sudermann, begr. i Norup 3 Pinsedag (ɔ: 26/5) 1711.

3) Efter Kirkebogen i Norup begr. 4/1 1715, ei 1716.

4) f. paa Roseneie (siden Hofmansgave) 26/8 1698, arkebuseret i Nykjøbing paa F. 1/4 1723, Cadet 1/1 1714. Cornet i 2 fynske Rytter Regt. 26/7 1715, Lieutenant 13/1 1721.

5) f. paa Roseneie 27/9 1699, dbt. i Norup 9/10 s. A., † s. St. 5/3 1700.

6) dbt. i Norup 26/12 1712, † paa Roseneie 27/2 1713, begr. 4/3 s. A.

7) f. paa Roseneie 5/11 1708, dbt. 21/11, † i Nyborg 15/2 1752, begr. der 21/2; Cadet 7/4 1719, 18/12 1728 Fændrik i nordsjæll. nat. Inf. Regt., 4/6 1732 til jydsk gev. Inf. Regt., 11/2 1733 Lieut. i nordjydsk nat. Regt., 24/12 1734 Capitains Karakt., 12/5 1738 Capt. i slesv. holst. nat. Regt., 30/1 1741 til Garnisons Regt., 7/1 1750 Majors Karakt.; gift 20/2 1749 med Christiane Charlotte Keulen.

1749[1]) paa Krabbesholm og hviler der ved hans Side, som og tvende af hans Børnebørn Jørgen og Øllegaard Christine Elisabeth Rosenkrantz, hvilke døde udi deres spæde Alder.
Ligeledes er Fru Maria Frederica Rosenkrantz[2]) Etatsraad og Oberberghøvidsmand Frederik Wilhelm v. Gabels Enke
forhen hensovet.
Hr. Werner Rosenkrantz[3]) til Villestrup, Krabbesholm og Skivehuus, Kgl. Mayts. Kammerherre Etatsraad og Amtmand over Skivehuus

---

[1]) Christian R., døbt i Norup 1714, dom. lætare (ɔ: $^{11}/_{3}$), død ikke 1749, men i Juli 1750 (Indk. Breve 1750, Litra F.); $^{22}/_{4}$ 1733 Adjutant og Cornet reformé i 1 jydske Rytter Regt., $^{12}/_{8}$ 1734 forsat til Friis's gev. Regt., $^{17}/_{11}$ 1738 karakt. Lieut., $^{8}/_{4}$ 1741 forsat til Liv Regt. t. Hest, $^{28}/_{4}$ 1742 til Holsteins Rytter Regt., $^{28}/_{4}$ s. A. Lieutenant, $^{6}/_{12}$ 1745 Ritmester i 5 jydske Regt. (fra 1748 kaldet 3 jydske) med Garnison i Horsens. Ugift.

[2]) f. paa Roseneie $^{30}/_{7}$ 1704, dbt. Norup $^{31}/_{8}$ s. A., gift $^{17}/_{1}$ 1722, † 1732 (Danmarks Adels Aarbog 1893).

[3]) Efter Norup Kirkebog f. paa Roseneie $^{9}/_{12}$ 1700, dbt. $^{18}/_{1}$ 1701, efter Gravskriften (den Viborger Samler 1777, S. 192) f. $^{11}/_{12}$ 1700, † paa Villestrup $^{12}/_{4}$ 1777. Gift 1737 med Else Margrete Sehested, f. paa Rydhave 1708, dbt. $^{5}/_{12}$, † paa Villestrup $^{26}/_{12}$ 1775, begr. $^{6}/_{2}$ 1776, Datter af Major Frederik S. til Rydhave og Krabbesholm og Birgitte Sophie S. til Villestrup. Cadet $^{1}/_{1}$ 1714, Cornet i Friis's gev. Regt. $^{24}/_{12}$ 1717, Lieut. $^{16}/_{6}$ 1721, Ritm. Karakt. $^{20}/_{10}$ 1730, Ritm. $^{16}/_{7}$ 1732, Generaladjut. Lieut. $^{29}/_{2}$ 1734, Majors Karakt. $^{16}/_{9}$ 1735, Afsked $^{31}/_{5}$ 1743, Amtmand over Dueholm, Ørum og Vestervig Amter $^{5}/_{8}$ 1748, Etatsraad $^{4}/_{9}$ s. A., Kammerherre $^{11}/_{10}$ 1752, Amtmand over Skivehuus Amt $^{22}/_{4}$ 1752, fik Enkedronningens Orden $^{28}/_{11}$ 1763, hvid Ridder $^{1}/_{9}$ 1764, Geheimeraad $^{20}/_{5}$ 1768, Afsked $^{1}/_{7}$ 1773. Ved Skjøde af $^{29}/_{4}$ 1743 fik han af Svigermoderen overdraget Krabbesholm, fik $^{1}/_{5}$ 1746 ved Overenskomst med Beate Dorethea Bjelke, Enke efter Oberstlieut. Stürup Stamhuset Kjærbygaard, som han $^{8}/_{5}$ 1751 efter kgl. Tilladelse solgte, og kjøbte Skivehus $^{28}/_{3}$ 1750. $^{20}/_{10}$ 1754 fik han Skjøde paa Villestrup og blev ved dettes Oprettelse til Baroni $^{7}/_{3}$ 1757 Friherre. Krabbesholm solgte han $^{2}/_{12}$ 1773 og Skivehus $^{5}/_{5}$ s. A. Foruden de ovenfor anførte Børn havde han Børnene:

1. Frederik, f. $^{28}/_{11}$ 1738, Hofjunker $^{9}/_{5}$ 1756, † i Sorø 1758 (s. Programma in obitum generosissimi domini Frederici liberi baronis a Rosenkrantz die VI mensis decembr. 1758).
2. Iver, f. $^{29}/_{2}$ 1740, † $^{30}/_{4}$ 1815, Friherre til Villestrup og Rosenlund, Kammerh., hvid Ridder.
3. Marie Elisabeth, f. $^{14}/_{3}$ 1742, † $^{25}/_{11}$ 1798, gift $^{16}/_{4}$ 1764 med Geheimeraad A. H. Moltke.
4. Birgitte Sophie Frederikke, f. $^{10}/_{2}$ 1746, † $^{14}/_{8}$ 1769, gift $^{13}/_{11}$ 1761 med Geh. Raad C. C. Gabel (Danmarks Adels Aarbog 1893).

& Baron Holger Rosenkrantz[1]) til Friherreskabet Rosenlund & Frøken Dorthe Elisabeth Rosenkrantz[2]) & Fru Mette Amalie[3]), Stiftamtmand Hr. Joacim Johan Hartvig v. Barners til Vedbygaard & Fru Anna Beate[4]), Stiftamtmand Hr: Friederich Adelers til Alkestrup Ridder & Fru Leopoldine Catharina[5]), Conferentsraad og Amtmand Hr. Teodorus Adelers til Lykkesholm Ridder Efterlevendes efter Guds behagelige Villie.
Og er dette Epitaphium deres afdøde Forældre og Broder til christelig Ihukommelse, Gud til Ære og Kirken til Prydelse opsat A: 1756 efter Hr. Jørgen Rosenkrantz A° 1754 d. 19 November i Herrens Aar var hensovet.

Kærlighedsbreve fra det 18. Aarhundrede.

Meddelte af Professor **Nicolaj Bøgh.**

De tre nedenfor aftrykte Breve tilhøre Frøken Mathilde Aalborg.

Den uheldige Frier, som har forfattet det første af dem, D. Heitmann, var født 1708, blev i 1760 Krigsraad og døde 1769 paa Løvenborg i Sjælland. Han blev vistnok aldrig gift. Nogle landøkonomiske Skrifter har han forelagt Offentligheden.

---

1) f. paa Roseneie $^{8}/_{8}$ 1702, dbt. i Norup $^{20}/_{4}$ s. A., begr. i Faxe $^{16}/_{8}$ 1785, Cadet $^{6}/_{6}$ 1714, $^{25}/_{12}$ 1724 Fændrik i Dronningens Liv Regt., Secondlieut. $^{17}/_{2}$ 1727, $^{14}/_{2}$ 1729 Tillad. til at afstaa sin Plads og reise et Par Aar i Udlandet, Kapt. reformé i fynske gev. Regt. $^{12}/_{3}$ 1734, Capt. $^{27}/_{8}$ s. A., Majors Karakt. $^{2}/_{11}$ 1739, Afsked $^{6}/_{2}$ 1741, Baron til Rosenlund $^{2}/_{2}$ 1748, Kammerherre $^{7}/_{8}$ 1759, hvid Ridder $^{29}/_{1}$ 1769, Enkedronningens Orden $^{12}/_{6}$ 1767, Geheimeraad $^{28}/_{3}$ 1781, 1779—81 fungerende Overdirekteur for Gisselfeld. Gift $^{28}/_{10}$ 1733 med Hedevig Sophie Juel, f. $^{24}/_{5}$ 1710, † $^{28}/_{10}$ 1750, Datter af Generalmajor Christian Juel til Totterupholm.

2) f. paa Roseneie $^{15}/_{4}$ 1703, † $^{23}/_{11}$ 1779 paa Rosenlund, begr. i Faxe $^{8}/_{12}$.

3) Daaben confirm. i Norup $^{14}/_{7}$ 1706; efter Indskriften paa hendes Kiste i Vedby f. $^{4}/_{6}$ 1707, † paa Vedbygaard $^{6}/_{11}$ 1755, 48 Aar 5 Mdr. 3 Dage gl. Da Søsteren Anne Beate i Kirkebogen angives f. $^{28}/_{9}$ 1707, er 1706 antagelig det rigtige Aar. Gift $^{26}/_{2}$ 1740 med J. J. H. v. Barner, f. $^{25}/_{8}$ 1699, † $^{17}/_{12}$ 1768.

4) f. $^{28}/_{9}$ 1707, † $^{15}/_{2}$ 1777, gift $^{26}/_{7}$ 1727.

5) f. paa Roseneie Paaskedag (ɔ: $^{25}/_{3}$) 1710, gift $^{15}/_{7}$ 1727, † $^{7}/_{4}$ 1768.

De to sidste Breves Forfatter er Frederik Brabrand; han var født d. 17. Marts 1714, begyndte med at være Forvalter paa forskellige Godser, men købte saa i 1748 Sonnerupgaard i Tikjøb Sogn. Aaret efter blev han Landsdommer i Sjælland, i 1761 Justitsraad, i 1768 Etatsraad og endelig i 1777 Konferensraad. Han døde 1799. Som Bøndernes Ven tog han Del i den Tids Debat om Landboreformer og udgav flere Afhandlinger for deri at gøre sin Mening gældende. — Han var gift med Charlotte Sophie Qvandrup (f. 1725, † 4. April 1752. Se Giessings „Jubellærere" III, 1. B. S. 171). Det er altsaa som Enkemand, han har skrevet de nedenfor meddelte Breve. Saa vidt vides, var han ikke gift 2 Gange, og han synes altsaa at have været en ligesaa uheldig Frier som Heitman.

1.

Hoyædle og Welbyrdige
Aller Elskværdigste Iomfrue!

At De haver værdiget mig den Ære af Deres *Compliment* ved Hr. Dahl, og derhos tilkiendegivet, at min *Proposition* ey er bleven anseet med nogen Fortørnelse, erkiender jeg med underdanig Taksigelse.

Derimod var det mig overmaade ubehagelig at erfahre Welbn Jomfrues *Resolution*, der til intet giør det Haab, som jeg hafde giordt mig om den Lykke, hvortil intet har opmuntret mig, uden allene det *Portrait* man har giordt mig om Deres Elskværdige Person og den Attraae, at kunde i saa Yndig og Dydig *Dames* Selskab fremb ringe min øfrige Tiid udi det stille og behagelige Land-Levnet.

Dog dersom Aller Sødeste Jomfrues *Resolution* er uforanderlig, saa maa jeg ansee det som en Guddommelig *Direction,* der ville, at jeg og skall vedblive mit forrige Forsætt, fremdeles at leve i Eenlig Stand. Og altsaa kand jeg med desto større *Asseurance* forsikkre: at ingen Person i Verden skall betage hos mig den *Preferance* jeg i mit Hierte har givet Dem.

Der bliver da intet mere til overs for mig at ønske, end den Lykke, at maatte blive erindret som Welbn Jomfrues oprigtigste og hengivneste Tiener, og der hos at kunde nogen Tiid faae Leylighed at viise min ærbødigste *Devouement;* da jeg, nest at *gratulere* til et Lyksaligt Nytaar i all selv ønskelig *Prosperité*,

udbeder mig den ære, at jeg med allerstørste *Respect* og *Veneration* til min grav maa kalde mig

Hoyædle og Welbyrdige
Aller Sødeste Jomfrues
underdanige
tiener
D. Heitmann.

Kiøbenhavn
d. 29. December 1763.

Tør jeg herved *insinuere* min *Respect* og *Compliment* for Deres Kiære Søskende. Hr. *Cornettens Restitution* skall hiertelig glæde mig.

2.

Høiædle og Velbyrdige,
Høistærede Hr Iustitz Raad!

Nest at tacke for den særdeles fornøyelse og gode medfart jeg *profiterede* af ved den ære at besøge Mser *Iustitz* Raad, kand jeg ei lengere bære hos mig Self mit ærindes rette og fornemmeste *scopus*, s: c: at have den lycke at sees af Mser *Iustitz* Raads Ældste Frøcken-Datter, hvis rare *qvaliteter* er bleven mig sagt af mange, men især, med besynderlig eftertryk, af hendes Naade Frue Grevjnde *Holstein*, og kand jeg ikke dølge at jeg jo holder det for miin største Lycke om Mser *Iustitz* Raad vil, med den Elskverdigste Frøckens ynskende Samtycke unde mig hende til een Kier hustroe, hvilket er hvad jeg her ved understaar mig at anholde og bede om, i haab, naar gunstigst behages, af et *favorable* Svar, jeg har og gived mig den friehed at *insinuere* dette her hos følgende til Velbemelte Kiere Frøcken i haab at det ved hendes Hr Faders overlevering gives den bæste *recomendation* da jeg er forsikred at denne vigtige Sag vil udfalde til Guds ære og fælligs fornøyelse, maatte jeg ellers tilbede mig den glæde af Mser *Iustitz* Raads gode ankomst vilde det være mig særdeles kiert. i øvrigt med all *respect* og *egard* henlever

Høiædle og Velbyrdige
høistærede Hr *Iustitz* Raadens
pligtskyldigste
tiener
F. Brabrand.

Sonnerupgaard
d. 27 Martij
1753.

3.

Høiædle og Velbr

Allerhøjstærede og Elskeligste Frøcken.

Den u-foranderlige oprigtige Kierlighed der u-afladelig ligger mig i erindring, kand ey lengere holde mig fra jeg jo maae bede miin aller Sødeste udvalde Engel om *favorable* Svar paa hvi jeg for hen har anholdet. Allerkiæreste Siæl! tag ey længere i Betenkning at glæde mig med hendes behagelige *resolution* og være med mig liige forvissed om at den Handel er af Herren og vil udfalde til den hoye Guds ære og fælligs gode; jeg hafde, med allerstørste fornøyelse, gierne haft den ære Self at opvarte, men jeg stoeler paa, at hendes Bekiendte fornuftige Væsen paaskiønner at saa vel mit Embede, som øvrige paaliggende *affaire*, ikkun sielden taaler miin fraværelse, ellers har jeg, paa miin Aller Sødeste Engels Kiere tilladelse, foresat mig at søge den glæde, naar jeg i Dag 8te Dage reyser fra Landstinged, at komme til hende, maatte jeg imidlertid, ved dette Bud, glædes med et par ord fra Aller Kiæreste Siæl, vilde det være mig til største lettelse, jeg maae i øvrigt bede at med godhed overbæres miin ved disse linier brugte friehed da Pennen følger hiertets meening, og nest all Guds Velsignelses ønske venter tilladelse at kalde mig miin Lifstiid

Elskværdigste
Allerkiereste Frøckens
bestandige Elskere
og ydmyge
tienere
F. Brabrand.

Sonnerupgaard
d. 4 April
1753.

Familieoptegnelser af Bryghusskriver Johannes Wulff.

Ved Jægermester **O. E. A. Schøller.**

Nedenstaaende Optegnelser findes i et lille Hefte, indeholdende Recepter, der i sin Tid af mig fandtes hos en Arkivarboghandler i Odense.

A: 1572 dend 5 Octobris er min Fadersz Fader Johan Wulff født udi Husum aff Erlige oc Ecte forældre. Hansz Fader Erlig Acht oc Velforneme Mand Marten Wulff oc hansz Moder Ageta Oborgs, som dend tid haffuer ført stor Handell med Klæde Miød oc Vox oc dend tid haffuer værit aff de fornemmiste der udi Byen.

Min Faderz Moder som er ocsaa fød udi Husum som hede Ellen Knud Tetings Daatter huilchen vaar fød aff Erlig oc Ecte forældre 1584. Hindisz Fader vaar Knud Teting oc hindisz Moder Ode Knudsz, oc haffde min Fadersz Fader Brøllup med min Fadersz Moder 1598. Døde min Fadersz Moder 1618. Oc leffuede udi Ecteskab udi 20 Aar med min Fadersz Fader udi huilche hun haffuer født 3 Sønner, som er Marten Wulff, som bleff født 1601 dend 6 Iunii. Min Fader Knud Wulff bleff født 1603 den 24 Martii, oc min Fadersz Broder Tittus Wulff, som er fød 1605 dend 3 Iunii.

A: 1624 døde min Fadersz Fader Johan Wulff oc liger begraffuen udi Husemer Kiergaar for Kosterensz Døer ungefer dend tid som hand haffde leffuet med min Fadersz Moder 20 Aar oc satt Encke 6 Aar. Huisz Siæl Gud paa dend yderste dommedag med glæde uill opuecke.

Anno 1603 dend 24 Martii er min Fader Knud Wulff fød aff forn Ecte Forældre, kom udi Danmarck 1622, tiente udi Odense paa Apotecket hosz Hæderlig oc Hoylærd Mand Cornelius von der Hamszfort udi 8 Aar, Huor paa hansz richtige Testimonium nock som udvisser, haffuer hafft Brøllup med min kierre Moder Tyre Matzdatter udi Odense 1630 anden Pintzedag paa Biszgaarden[1]), haffuer bod udi Nyborg .....[2]) Oc udi

---

[1]) S. Saml. t. Fyens Hist. og Top. VI, 132, hvor Dagen er 12 Mai.

[2]) Hul i Optegnelserne. Knud Wulff blev 18/8 1631 Apoteker i Nyborg (fynske Reg.). 18/5 1653 blev han skattefri, saalænge han holder aabent

mideler tid haffuer Gud velsignet dem med osz 7 effterskreffne Børn, Min Broder Cornelius, Min Søster Ellen, noch min Broder Sl. Johannesz oc Ieg, dernæst en Søn hed Hansz, oc tuinde Døttre nemblig Tyre oc Katrine, som her effter er at see.

Anno 1602 er min Moder[1]) fød udi Harsløff aff Erlig oc Ecte Forældre, Erlig oc velact Mand Madtz Søffrensen Raffn, hindisz Moder Erlig og Gudfryctig Quinde Tyre Offuiszdatter.

Anno 1631 dend 5 Martii Løffuerdag om Aftenen der Klocken vaar 5 er min Broder Cornelius[2]) fød, dend dagstegn vaar Løffuen, dend 13 dito bleff hand døfft, hansz Fadder haffuer været Magdalena von der Hamszfort, Kathrine von der Hamszfort, Mette Hansz Mortensens, Margrete Hermanszdatter, Elsebe Anderszdatter, Borgemester Tomasz Brun, Skolemester Iens Iespersen oc haffuer Sissel Lerchisz holt ham til Daab.

Anno 1632 dend 10 Octobrisz om Natten imellem Onszdag og Torszdag der Klocken vaar slagen 2 er min Søster Ellen fød, dend Dagztegn vaar Stenbucken, oc er hun døbt dend 21 dito. Hindisz Fadder haffuer uærit Cornelius von der Hamszfort, Christoffer Jacobsen, Bertel Hansen Raadmand, Peter Walter Raadmand, Peder Zonissen, Foged paa Ellensborg, oc haffuer Velbiurdig Iomfru Ide Quitzow holt hinde til Daab. Anna Brunz, Anna Pedersdatter.

Anno 1634 dend 9 April om Onszdagen morgen imellem 3 oc 4 slagen er min Broder Iohannesz fød, dend dagsztegn var Stenbucken. Hansz Fadder haffuer været Min Fadersz Broder Marten Wulff, Skolemester Gert Iespersen, Giertrud Klauszdatter,

Herberge og Værtshus. 1659 er han Raadmand. Han udgav $^{30}/_{10}$ 1660 en Dagbog om sit Møde paa Rigsdagen i Kjøbenhavn (s. Riegels, Christian Vtes Hist. S. 27) og var med at underskrive Souverainitetsacten paa Borgerskabets Vegne. $^{22}/_{1}$ 1668 tillades det en anden at oprette et Apotek, da W. paa Grund af sine Midler ei kunde vedligeholde et saadant. $^{17}/_{2}$ 1669 blev han Accisemester med 10 Rd. aarlig Løn. $^{12}/_{8}$ s. A. blev der overdraget ham Udsalget af stemplet Papir. $^{6}/_{10}$ 1674 Afsked som Raadmand, ligesom han $^{30}/_{10}$ s. A. fritoges for Salget af stemplet Papir. Hans Dødsdag ubekjendt, mulig 1686 eller nærmeste Aar, da Kirkebogen mangler.

[1]) Død i Nyborg $^{28}/_{9}$ 1669; i Stervboet fandtes en Gaard i Mellemgade med 2 Td. 5 Skp. 2 Fdk. Land i Byens Mark.

[2]) Rektor i Nyborg 1660, Magister 1664, † $^{14}/_{5}$ 1665.

Maren Mortensdatter, oc haffuer Mette Terkelsdatter holt hannem til daab. Oc døde dend 25 April efftermiddag, der klocken vaar slagen 4 oc er begraffuen dend 27 dito ved den Nordre Kircke-døer udi Nyborg.

Anno 1635 dend 1 Maii om Fredagen effter middag, der klocken vaar 4 slagen er jeg fød, dend dagsztegn vaar Fisken, oc er jeg døfft dend 8 dito. Mine Fadder haffuer været Karen Kockkes, Mette Mickelsdatter, Hansz Marckortzen Slotszskriffuer, Eskel Nielsen, Foged paa Harsløffgaard, min Faders Broder Tittus Wulff, oc haffuer Anna Hr. Nielses holt mig till Daab. Død den 3 Juni 1673[1]). Anno 1652 dend 15 Septbrisz. er jeg Johannesz Wulff kommen til Erlig, act oc velfornemme Karl Ernst Diderich Wulff Kongl. Maystz Kammer Tienner, oc haffuer det værit min første Udfluct fra mine kierre Forældre oc tiente hannem udi 2 Aar, oc siden der hand bleff Ambtskrieffuer till Pinnenberg haffuer hand recommenderit mig till hansz Kongl. Mayst hannem underdanigst att opvarte for fürbøder, oc haffuer jeg underdanigst tient hans Kongl. Mayst udi $4^1/_2$ Aar. 1659 den 23 Martii kom jeg fra hans Kongl. Mayst oc bleff Brøghuszskriffuer. Anno 1660 dend 28 Septemb. haffuer jeg hafft Brøllup med min Kierriste Margreta Ellingers. Hendisz Fader haffuer wærrit Erlig Acht oc Velfornemme Mand Ottmar Ellinger, hendisz Moder Margreta Tætings och haffuer wii imidlertid aff Gudtz Gudommelige Forsiun afflet tilsammen Børn som følger. Anno 1661 dend 13 Iulii er min Kierre Hustru forløst och haffuer fød en ung Søn som vaar død. Anno d. 16 Iunii imellem 3 Korter till Sex och Sex effter Middag er min Kierriste forløst och føde en ung Datter som bleff døfft dend 20 dito. Hindisz Fadder haffuer wærrit Woris Allernaadigste Dronning Sophia Amalia, huor effter hun bleff opneffnt, hindisz Dronniglig Maytz Hoffmesterin Jomfru Annesse Catharina v. Shwartzin, Rigens Marschalck Welb. Johann Christoffer von Kørbidtz, Morten Michelsen Raadm udi Kiøbenhaffn, Melchior Sæiler min Suoger.

Anno 1637 dend 22 April om Løffuerdag Afften der Klocken

---

[1]) Med en anden Haand.

vaar 9 slagen er min Broder Hansz fød, dend dagsztegn vaar Løffuen, oc bleff døfft dend 30 dito. Hansz Fadder haffuer wærit Borgm. Peder Nielsen, M. Hansz Frisz, Dauid Barsker, Hermand Rippendal, Giertrud Jenszdatter, Sara till Hansz Mortensens, oc haffuer Katrina von der Hamszfort holt hannem till Daab. 1638 døde hand om Natten der Klocken vaar halffuig let oc dend 16 Martii bleff hand begraffuen.

Anno 1639 dend 25 Junii om Tiszdag Morgen der Klocken vaar 6 slagen, dend dagsztegn vaar Iumfruen, er min Søster Tyre[1]) fød, oc bleff døfft dend 30 dito. Hindisz Fadder haffuer værit Borgm. Peder Nielsen Albo, Jesper Pedersen Slotsfoged, Oliuia Jenszdatter, Maren Knudtzdatter, oc haffuer Magrette Hermandsdatter holt hinde till Daab.

Anno 1641 dend 31 Augustii om Tiszdag Morgen der Klocken vaar 3 slagen, dend dagsztegn vaar Iomfruen, er min Søster Kathrina[2]) født. Hindisz Fadder haffuer værit Erlig oc Velbyrdig Jomfru Mette Kaasz vorisz gunstige Her Lenszmandtz Datter haffuer holt hinde til Daab, Anna Soniszdatter, Inger Anderszdatter, Peder Pedersen, Willum Adriansen, Jørgen Kall.

---

[1]) Begravet i Nyborg $^{18}/_{8}$ 1674.
[2]) Levede endnu 1669.

Erindringer fra Generalmajor Julius Paludans Barndom.

Forfattede 1877 af ham selv, ordnede og meddelte ved
Kommandør **O. L. With.**

Efter at min Fader[1]) 1794 var bleven kaldet til Slotspræst paa Fredensborg og Sognepræst til Asminderød og Grønholt Menigheder, flyttede han om Sommeren s. A. ud til Fredensborg, hvor han midlertidig havde lejet et lille Sted paa den østlige Side af Chausseen, samme Sted som senere Dr. Lafond beboede. Selve Præstegaarden var nemlig i en af de sidste Formænds Tider afbrændt, men blev i min Faders første Embedsaar paany opbygget, rigtignok anderledes og i langt mindre Stil, end den, hvori den nu forefindes. Naar Indflytningen fandt Sted, mindes jeg ikke; men det er fra den, at mine første Erindringer skrive sig og i den at mine første Barndomsaar forløb, for mit Vedkommende — som for saa mange ligestillede Børn — i Leg med mine samtidige Søskene, „Tvillingerne“ som de kaldtes[2]), der var $^{7}/_{4}$ Aar ældre, og min Søster Wilhelmine[3]) — lige saa meget yngre end jeg. At vor hele Opdragelse og ydre Udstyr var højst forskjellig fra Nutidens, laa vel nok for en stor Del i Tidsaanden, men en ikke uvæsentlig Omstændighed var forøvrigt ogsaa den, at min Fader ikke var nogen stræng Oekonom; derimod var han utvivlsomt afholdt af mange baade Slægtninge og fremmede. Skjøndt jeg tydeligt erindrer, at der jævnlig var Gæster i Præstegaarden, har jeg dog senere i mit mangeaarige Samliv med min Moder[4]) hørt hende omtale, at

---

[1]) Pastor Peder Paludan, f. 12 Juli 1735, død 24 Oktbr. 1799. 1780 Sognepræst til Tommerup ved Kallundborg. 1785 resid. Kapellan ved Frelsers Kirke i Kbhvn.

[2]) Kommandørerne Christian Carl P., f. 11 Decbr. 1792, † 11 Marts 1859, og Frederik August, † 3 Jan. 1872. Sidstnævnte bekjendt som Chef for Linieskibet „Chr. VIII“ 1849 i den ulykkelige Eckernfördeaffære.

[3]) f. 23 Maj 1796 i Fredensborg, † 11 Decbr. 1872, gift 26 Septbr. 1818 med Grosserer, Sukkerrafinadør og Oberstlieutenant i det borgerlige Artilleri David Borgen (f. 21 November 1793, † 1 Febr. 1868).

[4]) Margrethe Benedicte f. Thillerup (f. 5 Decbr. 1762, † 28 Juli 1833) D. af Pastor Th. paa Frederiksberg; gift med Pastor Peder P. 1780.

Smalhans altid var Køkkenmester hos dem baade paa Christianshavn og i Asminderød. Mulig staar dermed i Forbindelse, at jeg, saa længe vi boede der, ikke har ejet nogen Hat eller anden Hovedbedækning, og at jeg ikke lærte eet Bogstav, men muligen kan det jo ogsaa skrives paa Tidsaandens Regning, der ogsaa medførte, at jeg — der var en temmelig ligegyldig Tyksak — af og til fik nogen Tugt, som jeg dog nu erkjender, var vel fortjent.

Uden Tvivl skyldes mange af de Venskabsforhold, som min Moder kunde glæde sig ved lige til sin Død, netop det Selskabsliv, hvori mine Forældre deltog saavel paa Christianshavn som i Asminderød; sidstnævnte Sted spændte det dog kun over de første Par Aar af den korte Tid, Fader levede derude, thi i hans sidste Aar var han meget svag og kunde ikke deltage i nogen Adspredelse. I Oktober 1799 afgik han ved Døden, men da hans Eftermand, Gutfeld (tidligere Præst i Hørsholm) foreløbig forblev i sin oprindelige Bolig, kunde min Moder tilbringe hele Naadensaaret i Præstegaarden. I Efteraaret 1800 flyttede hun derefter til København, som hun efter moden Overvejelse havde valgt til Opholdssted. Vel fandtes der blandt hendes Slægtninge og Venner endel, der ansaa denne Beslutning som en letsindig Handling af den 36aarige Enke med 9 Børn, og der gaves hende adskillige velmente Raad i anden Retning, f. Ex. at hun skulde søge Fribolig paa Fredensborg Slot, der, efter at Dronning Juliane Marie nogle Aar forinden var død, henstod ubeboet, og saa, efterhaanden som Børnene voxede til, see at faa dem anbragte i Handels- eller Haandværkerlære; men takket være hendes bestemte Karakter og hendes Beslutning ikke at ville fjerne nogen af os fra sig, saa længe vi behøvede hendes Hjælp, gjennemførte hun dog sin Beslutning. Det var i al Fald ingenlunde de forfængelige Hensyn, der tillagdes hende, som bleve de bestemmende.

Fader efterlod hende i meget trange Kaar, dog hvilede der ingen trykkende Gæld paa hans Bo, og hendes Forhold bleve endmere vanskelige derved, at hendes Moder, som allerede i nogle Aar havde boet hos os i Asminderød, nu flyttede med.

Hun var Enke efter Pastor Thillerup paa Frederiksberg, hvor han døde; forinden havde han været Præst i Søborg og endnu tidligere i Magleby ved Skelskør. Bedstemoders Tilstedeværelse i vort Hus var i ingen Henseende nogen Lettelse for os, hun var fattig, dertil vranten og gnaven og blev derfor nærmest et Kors, hendes Datter tog paa sig, da hun som Enke flyttede til Hovedstaden. Her levede hun dog ikke længere end et Aarstid eller to efter Indflytningen.

Min ældste Broder, Jens Jacob (f. 23 April 1781, død som Kommandør 18 Oktober 1856) var ikke fyldt 19 Aar, da Fader døde. Han var Student, men efter at have taget 2den Examen fulgte han sin ustyrlige Lyst til at blive Sømand, drog ud som Matros og var saaledes ikke tilstede, da Hjemmet opløstes i Asminderød; saa vidt jeg mindes kom han først tilbage efter Slaget paa Rheden 1801.

Min næstældste Broder hed Georg Flemming (f. 9 Oktober 1782, † 28 Oktbr. 1839, ugift). Ved ham er der at bemærke, at hans Opdragelse fandt Sted, medens Revolutionen i Frankrig var paa sit højeste; den endte, da han var konfirmeret (1795). Paa Grund af de Anskuelser, den ogsaa herhjemme fremkaldte, hvorefter Haandværkerstanden formentes at gaa en glimrende Fremtid imøde, blev denne Broder sat i Tømrerlære: noget hvortil mine Forældre saa meget stærkere fristedes, da den store Ildebrand just indtraf samme Aar (1795) og man nu almindeligt troede paa, at Tømrer- og Murerstanden vilde faa de lyseste Udsigter. Som Lærling var han tilhuse hos daværende Murmester og Brandmajor Kirkerup[1]), hvor hans aandelige Opdragelse just ikke blev fremmet; maaske blev han en taalelig god Tømmersvend, men han maatte ogsaa hugge Is i Gadens Rendestene og som Tjenestedreng følge med Vognen, der skulde hente den unge Frøken (senere Fru Ibsen[2]), der som Enke

---

[1]) Andreas Johannes K., f. 1749, † 1810.

[2]) Dorethea Cathrine, f. 1779, † 1857; gift 1 G. med Artillerilieut. M. C. Ipsen, f. 1776, † 1802; 2 G. med H. H. Schønberg, f. 1785, † 1845 som Etatsraad og Hofinspecteur.

giftede sig med Hr. Schønberg, oprindelig Skuespiller, senere bekjendt Hofinspektør eller lignende).

Den tredie i Søskenderækken var min Søster Frederikke (f. 8 Novbr. 1784, † ugift 1804). Hun var den ældste af os, der var hjemme ved Opbruddet til København, og jeg tror nok at kunne sige, at Moder i hende havde sin bedste Støtte i disse sørgelige Dage. Jeg har aldrig hørt omtale, om eller hvor Frederikke havde nydt Skoleundervisning, men saaledes som hun staar for mig i Erindringen, var hun kraftig baade paa Sjæl og Legeme, en praktisk, karakterstærk Natur. I den rigtige Betragtning, at Moder ubetinget var i Stand til ved egen Kraft at styre sit Hus i de smaa Forhold, hvori hun nu skulde leve, og at Datterens Tilstedeværelse i Hjemmet snarere vilde blive til Besvær, besluttede denne at søge et Erhverv. En velagtet og velstaaende Familie, Amtmand Arctander paa Frederiksborg, søgte den Gang netop en ung Pige, der kunde gaa Fruen tilhaande, og paa den Maade kom Frederikke der i Huset, hvor hun hurtigt vandt Familiens Venskab, hvilket bl. a. viste sig derved, at Arctander, der sammen med Brødrene Greve og Baron Wedel-Jarlsberg ejede Nymølle, indbød min Moder til en Sommer at tage Bolig der sammen med Frederikke og fire af hendes andre Børn. Det var vist i Sommeren 1803, at vi havde denne uforglemmelige Ferie, hvor vi sammen med A.s Sønner og Sønnen af en rig Englænder, Neldrop, der ejede Ørholm, færdedes i Have, Skov og Mark, vejledede af Huslæreren, den senere saa vel bekjendte Literat Block-Tøxen, der med den ham egne Humor og Godmodighed stadig var vor Fører og Mentor. I mine Svigerforældres, Fabers Hus, var han samtidig en lige saa afholdt Lærer. Fra Nymølle besøgte vi en Gang Digteren Thomas Christoph Bruun, der havde Landsted i Lundtofte. Besøget ledede af Arctander sen., og B.-T. var med.

Min omtalte Søster modtog imidlertid af mig ubekjendte Grunde 1804 et andet Tilbud, idet Fru Sølling f. Eskildsen (Peter Norden Søllings Hustru, bosiddende i Frederiksværn og Bekjendt af vor Familie i Fredensborg) tilbød hende sit Hus i samme Egenskab som hos A.s. Hun naaede imidlertid aldrig

Frederiksværn, thi Jagten, hvormed hun fulgte som Passager, forliste totalt i Nærheden af Gøteborg. En Broder til Digteren Ludvig Bødtcher var ogsaa ombord, men reddede sig ved Svømning og bragte os senere Sørgebudskabet. Hendes Død var et haardt Slag for stakkels Moder.

Endnu hidsætter jeg et Par Ord om denne elskelige Søster, et Bevis paa Forskellen mellem Tarveligheden den Gang og nu. Jeg ejer et Kobberstik forestillende Emiliekilde paa Strandvejen; derpaa har Fader egenhændig skrevet: „Givet min Datter Frederiche Paludan paa hendes Konfirmationsdag d. 31 Martii 1799. P. Paludan.“ Betragt i Modsætning hertil den Udstilling af Presenter, en Konfirmandinde nu til Dags har at fremstille!

Min Broder Hans (f. 29 Decbr. 1785, † som Krigsassessor og Foged i Norge 27 Juni 1842) var den fjerde i Rækken. I Faders sidste Leveaar samt nogle Aar ind i dette Aarhundrede var han Discipel paa Herlufsholm og som Følge deraf ikke nærværende ved Flytningen fra Asminderød. Mine Erindringer om ham fra den Tid indskrænke sig til, at han paa Grund af sit muntre Sind med Glæde saas af os yngre, de faa Gange han i Ferierne var hjemme; under et saadant Besøg ledsagedes han en Gang af sin Lærer, den almindeligt højtagtede Melchior.

Efter Hans fulgte de allerede paa Christianshavn afdøde Børn Ludvig August (f. 1788) og Christian Carl (f. 22 Maj 1791, † 12 Marts 1792); men af de levende var efter denne:

min Søster Louise den næstpaafølgende (f. 23 Juli 1789, † 23 Februar 1821), 1 August 1813 gift med daværende cand. jur., senere Herredsfoged og Justitsraad Jesper Peter With[1] (f. 16 Marts 1791, † 5 Febr. 1854). Hun havde nydt Skoleundervisning her i Staden, hvor hun en Tidlang boede i et Pensionat, men den standsede snart, om det skete af oekonomiske Hensyn eller fordi hun havde været meget stærkt angreben af Børnesygdomme, ved jeg ikke.

De næste i Rækken vare mine allerede foran omtalte Tvillingbrødre Christian Carl og Frederik August, der gik i deres

---

[1]) Meddelerens Bedstefader.

8de Aar, da Indflytningen skete. Hos Landsbyens meget respektable Skolelærer, den slesvigske Seminarist Holgersen, havde de nydt nogen Undervisning sammen med tvende af H.s Pensionærer Christian Tuxen og Sass, desuden deltog nu og da P. B. P. Recke[1]) og jeg i Undervisningen, om end ikke til megen Gavn for nogen af os. Chr. Tuxen var en vild Krabat, der en Gang lagde et fyldt Krudthorn ind i den opvarmede Kakkelovn i Skolestuen; da Krudtet exploderede, revnede Ovnen.. Saa blev han sendt hjem til Helsingør, blev siden Søkadet men døde ung. Sass var Slægtning af Madam Holgersen og blev i Tidens Løb den almindelig agtede og velstaaende Grosserer S. her i Staden. Recke var næstyngste Søn af den paa Fredensborg boende Kaptajn (senere Major) R.[2]), bekjendt ved Anlæget af Esrom Kanal og Humlebæk Havn (den senere nedlagte) samt Søborg Søs Udtørring. Recke selv og jeg bleve senere samtidig Frikorporaler og Officerer.

Mærkelig nok var der af det store Asminderøds Sogns sex Skolelærere ikke færre end fire, hvis Navne begyndte med „Hol", nemlig foruden Holgersen, Holm, Holstebroe og Holst. R.s Undervisning var forøvrigt ikke stadig, idet hans Fader jævnlig havde Huslærer til sine Børn, blandt hine mindes jeg Heger, den velbekjendte Skuespiller, Rahbecks og Oehlenschlægers Svoger samt en Hr. Sletting.

I Søskenderækken kom derefter jeg Julius Ferdinand (f. 13 Septbr. 1794[3])), jeg var følgelig den femte af de fra Præstegaarden tilstedeværende Børn. Blandt mine samtidige Kammerater vil jeg først omtale Fritz Hammer, hvis Liv senere blev ret mærkeligt. Han var Søn af Kromanden Hammer i Asminderød, den samme, der ved Overfaldet 1807 meldte sig som frivillig Herregaardsskytte og som da medtog sin 13—14aarige Søn. Fritz blev derefter optaget i det saakaldte Guidekorps, men afgik

---

[1]) f. 1793, † 1847. Kaptajn i Ingeniørkorpset.

[2]) D. A. v. d. Recke, f. 1755, † s. Oberst 1811.

[3]) Død som afsk. Generalmajor 15 April 1879; gift 1) 15 Septbr. 1828 med Johanne Petrine f. Bang (f. 17 Oktbr. 1798, † 21 Marts 1832). 2) Gotfredine f. Faber (f. 9 April 1798, † 10 Oktbr. 1882).

senere for at modtage en Post som Opsynsmand ved Brændeudskibningen fra Dronningemøllen. Han blev senere Fader til den velbekjendte Kaptajnlieutenant H. i Marinen. Efter mange Aars Forløb traf jeg engang sammen med disse H.s igjen, ved hvilken Lejlighed sidstnævnte optraadte som Kusk for mig. I 1836 vilde jeg nemlig besøge min Kones Onkel, Faber, der var Fyrinspektør paa Nakkehoved. Fra Helsingør havde jeg tænkt mig at kunne naa Gilleleje tilfods, inden Natten faldt paa, men det lykkedes ikke, og jeg tyede da ind til H. ved Dronningemøllen, hvor jeg vel blev modtaget gæstfrit men dog af flere Grunde ikke kunde forblive Natten over. Han lod da sin flinke, tolvaarige Søn (Kaptajnløjtnanten) sent om Aftenen køre mig til Gilleleje, hvor jeg midlertidig søgte og fandt Logi hos Kromanden Mentz, der, som han udtrykte sig, havde gjort den Saltomortale fra Snedker i København at blive Kro- og Landmand, hvilken Saltomortale senere lykkedes ham helt vel.

For det meste tilbragte vi Børn Tiden hjemme, stundom færdedes vi dog i Fredensborg Have, nu og da søgte vi ud til Begtrup[1]), en forhenværende Pagehovmester, der ejede en Gaard i Ebbekøbsvang; fra Fredensborg Have mindes jeg endnu det lille Murerarbejde, som i en Afkrog egenhændig er opført af Frederik VI, medens han var under stræng Optugtelse af Juliane Marie; det var højst primitivt udført, laa i et Vildnis af Ukrudt og bar tydelige Mærker af Forfald, først langt senere blev der hygget om det med Indhegning o. a., saa at det nu let kan findes af dem, der ville see det.

I det mindste een Gang i denne Periode var jeg med paa en Udflugt til Helsingør, hvor vi besøgte Onkel Christopher Lønborg[2]), der var gift med min Faster Cecilie[3]) og tjente som Kaptajn i det der garnisonerende Regiment, sjællandske Jægerkorps, eller — som det ogsaa betegnedes — „Schacks Jægere“.

Hjemme i Præstegaarden gik Tiden med Leg i Gaard og

---

[1]) Jens Worm B., f. 1762, † 1841 i Fredensborg som Krigsraad.

[2]) f. 15 Febr. 1753, † 4 Juni 1827 som Oberst og Kommandant i Nyborg, gift 14 Jan. 1783.

[3]) Cecilie Cathrine (f. 29 Jan. 1763, † 20 Marts 1840).

Have; efter at Louise fra sit Pensionat var kommen tilbage — formodentlig efter Faders Død — blev hun hurtig den anførende; naar hun raabte „kom Drenge, skal vi lege", saa kom vi alle villigt, hvad enten vi burde eller ikke.

Den yngste af os alle var Søster Wilhelmine (se pag. 180), der kom til Verden, endnu førend Præstegaarden var bleven færdig. Fader holdt tilvisse meget af alle sine Børn, men denne lille buttede Pige med det krøllede Haar betragtede han dog med særlig Fornøjelse lige til det sidste. Under den Sygdom, der endte med Døden, havde han daglig givet hende en Skilling, for hvilken hun i Kroen kunde købe en „Pilar" e. a. Hvedebrød. Da han en Morgen sad i Dagligstuen, nærmede hun sig for at faa „sin Ret". „Jeg har ingen Enesteskilling," sagde han, „der har Du en Toskilling, den ene for idag den anden til imorgen;" men om Natten til denne Morgen døde han.

For min Erindring staar det paafølgende Aar — Naadensaaret — ikke væsentlig forskellig fra de nærmest foregaaende, men for Moder har det ganske sikkert været et besværligt, kummerfuldt og sørgeligt Aar, skøndt hun aldrig hverken den Gang eller senere beklagede sig overfor os Børn. Ved Flytningen til København opstod en ny Epoke i mit Liv, det er ved den, de paafølgende Blade skulle dvæle.

Moders nye Bolig laa ved Volden, som den Gang dannede den ubetingede Grænse mellem Byen og Landet. Hvad der laa uden for Voldene, var næsten et Terra incognita og i flere Retninger yderst ubehageligt at komme i Berøring med. Navnlig vare de stinkende Rendestene paa Vesterbro afskyelige, opfyldte som de vare med alskens Affald fra Slagterhusene. Det er tvivlsomt, om de havde andet Afløb end det, Tyngdeloven bevirkede, hvorved altsaa endel suksessive sivede ned i Jorden, muligvis har der dog existeret et Afløb ud mod Kalvebodstrand; ogsaa Grøfterne langs Vester Farimagsvej vare stinkende Pøle, der opsendte boblende Blærer med en modbydelig Lugt. Ikke bedre var der, naar man begav sig ud ad Nørrebro, Grøfterne langs Blaagaards Have og Blegdamsvejen kunde fuldt ud staa Maal med de tidligere nævnte. Og dog var der ikke faa vel-

staaende Familier, der havde Sommerlejligheder langs bemeldte Grøfter. Som et særlig afskrækkende Sted omtalte Moder fra den Tid, hun var Præstedatter og boede paa Frederiksberg, en Bygning kaldet „Bjørnsdal“ umiddelbart vest for Wodrofsaaens Løb under Vesterbrogade[1]), den Gang et langt etetages Hus, hvis Tagskæg laa under selve Vejens Niveau. Til dette Hus, hvis Ejer gik under Navnet „Paul i Hullet“, var Adgangen kun over en stinkende Rendesten og ad en stejl Trætrappe. Og i dette Hus fandtes Gæstgiveri!

Valget af Moders Bolig stadfæstede ikke den umilde Dom, at det var Forfængelighed og Forlystelsessyge, der skulde have bestemt hende til at flytte ind i Hovedstaden. Snarere har det været Hensynet til, at vi Børn vare vante til Landlivet og derfor nødig maatte skrues ind i usunde og snevre Gader, der slog Hovedet paa Sømmet. For saa vidt naaedes ogsaa det tilsigtede Maal, saa godt da Omstændighederne tillod det. Boligen var en første Salsetage i en Gaard (Matrikel Nr. 168—69) opført efter den store Ildebrand 1795. Lejligheden bestod kun af fire Værelser, Køkken og Pigekammer, forøvrigt var der Brændevinsbrænderi i Gaarden, som gik under Navnet „den forgyldte Elefant“. At give de enkelte Steder særlige Navne var ret almindeligt i hine Tider; exempelvis kan jeg nævne, at bemeldte Elefant var det midterste af fem Huse, af hvilke det nordligste kaldtes „den hvide Hane“, det sydligste „den forgyldte Stokfisk“; længere mod Syd udfor Halmtorvet laa „den lille“ og „den store norske Løve“; i Borgergade havde man „Landgreven“, i Adelgade „Ryttervagten“, paa Christianshavn „Kulposen“ o. s. v.

Lige over for vort Hus havde Volden sin „Schackens Bastion“, og i den laa Portlukkerens Bolig samt „store Kongens Mølle“; Portlukkeren var en Kaptajn Høhling[2]), hvis ene Datter[3]) længe derefter blev min Tante; Møllens Ejer var en velvillig, gammel Mand, ved Navn Møller, han havde to voxne Døttre og en

---

[1]) Formodentlig det nuværende Vesterbrogade Nr. 39.
[2]) Samuel Christoffer H., Vagtmesterløjtnant, f. 1725, † . . .
[3]) Wilhelmine Sophie Christine H., f. 1764, † 1838, gift 1817 med Kammerraad Hans Paludan, f. 1758, † 1820.

Mængde Sønner, hvoraf den ældste var Mestersvend, en anden Svend paa Møllen, og blandt hvilke vi snart fandt jævnaldrende Legekammerater paa Pladsen mellem Møllen og Høhlings Have. Saa længe vi holdt os uden for Skildvagtens, Vagtens og Patrouillens Synskreds, gik Legen her storartet, men ikke sjeldent viste disse frygtede Autoriteter os, at selve Møllerens Myndighed ogsaa havde sin Grændse. Legepladsen var naturligvis et stort Gode for os, og vi benyttede den da ogsaa, selv efter at Møller havde omskiftet denne Ejendom med Bispebjergs Mølle og overdraget den til en Ibsen, Fader til tykke Ibsen i fyenske Dragoner (velbekjendt for sin Sang). Den sidste af Sønnerne Møller, som jeg kjendte, var en falleret Isenkræmmer.

Hvorledes selve Flytningen med Hensyn til Bedstemoder, Moder, Louise, Christian, Frederik og Wilhelmine gik for sig, er mig aldeles ubekjendt, rimeligvis er den udført ved Sognebeboernes Hjælp, jeg mindes derimod, at Frederikke og jeg selv kørte med det første Flyttelæs, med hvilket jeg uden Overtøj eller Hovedbedækning — der i de Tider ansaas for rene Overflødighedsgjenstande — en raa Efteraarsaften arriverede til Hovedstaden længe efter, at det var bleven mørkt. Just ikke noget glimrende Indtog!

De sidste Maaneder i det attende Aarhundrede forløb uden at efterlade sig noget blivende Spor i min Erindring; først fra 1. Januar 1801 dukker et Minde op over de ganske dagligdags Oplevelser, idet jeg den Dag med mine ældre Søskende var i Frue Kirke for at overvære Jubelfesten i Anledning af det 19de Aarhundredes Indvielse. Der var stor Trængsel; jeg selv kun 6—7 Aar gl., saa at det meste af, hvad der skete, gik mig ubemærket forbi.

Et af de første og vigtigste Spørgsmaal, der beskæftigede Moder, efter at vi vare komne i Orden, var hendes Børns Skoleundervisning, med hvilket det jo ogsaa hidtil havde været smaat bevendt. Resultatet blev, at Louise, der ifølge sin Alder kun havde en kort Tid tilbage, inden hun maatte betragtes som færdig, kom i Skole hos en Madam Schau, hvor hun forblev indtil efter Konfirmationen, for hende betalte Moder selv. For

Tvillingerne opnaaede hun derimod Skolehjælp af den daværende almindelig elskede Kronprindsesse Marie, de bleve derfor strax optagne i det den Gang højt ansete Schouboeske Institut, hvor de forblev, indtil de 1804 kom ind paa Søkadetakademiet. Selv efter at dette Skridt var naaet, vedblev Prindsessen, der siden som Frederik VI's Gemalinde blev Landets Dronning, at understøtte dem, foruden at hun ogsaa paa andre Maader viste min Moder sin Bevaagenhed.

Som et Exempel herpaa indskyder jeg Omtalen af et Møde, Moder havde med hende i Frederiksberg Allé. Som bekjendt var den Gang Frederiksberg Slot Sommer-Opholdssted for Størsteparten af Kongehuset, Søndag Eftermiddag plejede derfor baade højt og lavt staaende Københavnere at lystvandre ud til den smukke Have, hvor det jævnligt hændte, at Kronprindsen og hans Gemalinde viste sig blandt Folket. Ogsaa Moder, ledsaget af de fleste Børn, var en Søndag kommen derud. Vi mødte Fyrsteparret i Alléen, hvor Prindsessen venligt tiltalte hende, hvilket vakte en umaadelig Opsigt; ja, det forekommer mig endnu, at hele Folkeskaren som med et Trylleslag blev staaende stille for at beskue den, hvem en saadan Naade blev til Del: noget, der forøvrigt ogsaa kun yderst sjeldent hændte.

Jeg skulde da ogsaa i Skole, og en gammel, agtværdig Præsteenke, Madam Nyholm, der holdt en Poge- og Pigeskole, blev min første Lærerinde; den vistnok overmaade beskedne Betaling udrededes af min Faders Fætter og Svoger. Lokalet var tarveligt og svarede for saa vidt til Undervisningen. Mad. Nyholm boede paa Hjørnet af Nørrevold og Frederiksborggade, hvilket var en heldig Omstændighed, thi saa kunde Louise følge og hente mig, da hendes Skole laa i Nærheden. Ikke længe efter at Bedstemoder var død, fik Louise en jævnaldrende Skolekammerat, idet Hanne Bendixen kom tilhuse hos Moder. Hun (H.) var Datter af Farver B. i Fredensborg, der paa Grund af sit Giftermaal med en af Moders Slægtninge kaldte hende Søster. Undertiden kneb det med at passe Tiden om Morgenen, thi en saadan Luxusartikel som et Uhr fandtes ikke i vor Besiddelse, vi plejede som oftest at rette os efter Vagtposternes Afløsning.

Ved en Lejlighed — rimeligvis Flyttedag 1802 — kom dette til at spille os et slemt Puds. Vagten ved Nørreport plejede nemlig at afløse Kl. 11 Form., men da vi nævnte Morgen passerede Porten i den Formening, at Kl. var 9, stod Vagtafløsningen opmarcheret. Nu troede vi, at Tiden rent var løbet fra os, og efter endel Parlamenteren vendte vi slukørede tilbage til Moder. Det viste sig imidlertid, at det var os og ikke Vagten, der denne Gang havde haft Ret. Kl. havde virkelig været 9, men paa Flyttedagene skete Afløsningen to Timer tidligere end sædvanlig. Dette er den eneste Gang, jeg nogensinde har skulket fra Skole.

Inden vi tre Drenge havde faaet formel Adgang til Legepladsen bag Møllen, blev Søndagformiddag i Reglen anvendt til Spadseretoure paa Volden. Den mindeværdige Skærtorsdag 2den April 1801 vare vi just komne ud paa en saadan Tour sammen med en af Moders Veninder, en Frue Leth, som var flygtet fra Christianshavn hen til os af Frygt for Bombardement, da der pludselig i vort Hjem hørtes en stærk Kanonade ude fra Rheden. Lyden af denne, Generalmarchen i Gaderne samt Frygten for baade mulige og umulige Følger, som denne usædvanlige Begivenhed kunde medføre, foranledigede Moder til hurtigt at sende Pigen ud efter os. Denne lille Begivenhed, saa ubetydelig den i og for sig var, er egentlig den eneste personlige Erindring, jeg bevarer om denne Danmarks Hædersdag, forresten mindes jeg dog ogsaa, at Stemningen i Folket var fortrinlig; jævne Folk higede hen til det Bureau, hvor man kunde blive antaget til Tjeneste paa Blokskibene, og hvor der strax udbetaltes hver antagen 15 Rbd. Studenterne samlede sig til et militær Korps, jeg tror under Hertugen af Augustenborgs øverste Ledelse, i det mindste gav Hertuginden Louise Augusta (Chr. VII's Datter og Kronprindsens Søster) dette Korps sin første Fane: lyseblaa, broderet med Guld. Hofmarchal Hauch, en af Datidens Hædersmænd, var nok ogsaa en af de første i Korpsets Stab, og Kapellets Musici dannede dets Musikkorps. Det var mig den Gang paafaldende at see, at den store Tromme blev baaren paa Ryggen af en Arbejdsmand, da Korpset nogen Tid efter rykkede ud til Øvelser paa Nørrefælled. Begejstringen holdt sig dog ikke længe;

allerede længe før 1807 var dette smukke Korps saaledes hensygnet, at det faktisk maatte betragtes som opløst; senere (1807) gjenoprettedes det vel, men sandelig ikke med den Interesse som i 1801; adskillige af dets Officerer gjorde ganske vist deres bedste for at vedligeholde Aanden, men der var andre, som virkede i modsat Retning, karakteristisk er det saaledes, at Universitetets Bestyrelse aldrig viste Korpsets Chef og Stab saa meget Hensyn, at den f. Ex indbød disse til at overvære dets Fester, ligesom at en Professor (Joachim Fr. Schouw) en Gang udtalte, at Forskjellen mellem Hæren og Korpset bl. a. viste sig deri, at i hin steg Graderne opad fra „Gemen“ (ɔ: Menig), i dette derimod var det Officererne, der vare de mest gemene. Naa, et Stænk af Sandhed var der forresten nok i denne Paastand. Korpset førte derefter en sygnende Tilværelse, indtil det 1862 helt opløstes; senere er der som bekjendt fremstaaet en Affødning af det i det akademiske Skyttekorps.

Moder holdt nok af lidt selskabelig Omgang, men havde ikkun Midler til at se gode Venner i største Tarvelighed, og herved kan bemærkes, at hvad man nu i Almindelighed forstaar ved dette Ord, i hin Tid snarere gjaldt for Luxus. Vort Hjem blev derfor ogsaa i disse Aar jevnlig besøgt af mine ældre Brødres og Søstres Venner og Veninder, navnlig bragte Hans, efter at være hjemkommen fra Herlufsholm, ikke faa af sine Bekjendte tilhuse. Blandt disse erindrer jeg navnlig to Brødre Bech og flere Brødre Schmidt; sidstnævntes Fader var i Aarhundredets Begyndelse Ritmester eller Major i sjællandske Rytterregiment og boede i Næstved, men afgik derfra tillige med flere andre. En af Brødrene, Mathias[1]), havde en sand Mani for at gaa godt klædt; for at tilfredsstille denne Trang tog han Tjeneste i det ene Frikorps efter det andet og havnede endelig efter 16 Aars Forløb som Officer i Linien, hvorfra han 1842 afskedigedes. I Mellemtiden havde han først været i Studenterkorpset (blaa), dernæst Livjæger (grøn), saa i et andet Studenterkorps (sort) derpaa i norske Livregiment (højrød med lysegule Rabatter) og

---

[1]) Math. Henrich S.

i dette Regiment skiftevis været Grenader, Musketer og Jæger; han fik da Lejlighed til at bære de lange Fjerbuske, som den Gang vare paa Moden, henholdsvis hvid med blaa Top og grøn. Senere kom han ind i sjællandske Jægerkorps, hvor Uniformen var graa, og forsattes endelig til det holstenske Landsenerregiment, hvor han døde som Major i lyseblaa Uniform. Medens jeg nedskriver disse Bemærkninger om ham (i Juni 1877), averteres hans Søsters Død. Hun var 88 Aar gammel og havde sine sidste 45 Aar været Priorinde i Støvringgaards Kloster.

Af Moders Slægtninge levede fem Familier her i Staden, nemlig Præsten J. L. Paludan[1]) ved Trinitatis Kirke (den samme, der betalte mine Skolepenge og som havde Landsted paa Blegdamsvejen), han var gift med Faders Søster. Den 2den Familie var Renteskriver Hans P., Stempelpapirs Kommissær, Faders Broder, først gift med en Jfr. Krag[2]), senere — paa sine meget gamle Dage — med Frk. Høhling, Datter af den tidligere omtalte Portlukker; han (P.) var en godmodig, velvillig Mand, godt lidt af mange, og ikke uden Lune og anden Begavelse. Jeg har saaledes fundet hans Navn blandt Salmedigterne, ogsaa andre Vers skrev han som oftest paa Mel.: „Langt mer end Guld er Druen værd“ eller „Druen voxer paa vor Klode“; disse sidste vare navnlig dedicerede til hans Velynder, Raadmand Bech[3]), Svigerfader til Orla Lehmanns Fader og Justitiarius Lowzow. Bemeldte L. vilde en Morgen hjælpe Tjenestepigen med at aftage Vinduerne til Polering men fik Overbalance, styrtede ud og forslog sig meget slemt. Enkedronning Marie yttrede i den Anledning, at hun vel kunde forestille sig, at en Glarmester faldt ud af Vinduet, men at det skulde hænde en Gehejme-Konferentsraad, det var dog uhørt.

Min oven omtalte Onkel J. L. Paludan havde en ældre Halvsøster, Ane, der allerede, medens mine Forældre boede paa Christianshavn, var Enke efter Godsforvalter Møller paa Sorø

---

[1]) **Johan Lønborg P., f. 1757, † 1840, gift 1788 med Anna P., f. 1760, † 1827.**

[2]) **Jacobine Cathrine K., f. 1767, † 1816.**

[3]) **Peder B., f. 1757, † 1818, Etatsraad, Borgermester.**

Akademi. Da Moder flyttede hertil, var denne Tante Ane Kammerfrue hos Frederik VI's Søster, Hertuginde Louise Augusta til Augustenborg, og beboede meget indskrænkede Lejligheder, hvad enten Hertuginden holdt Hof i sit Palæ i Bredgade (det nuværende Musikkonservatorium) eller paa Frederiksberg, men hun og hendes Datter Nicoline, der senere blev gift med sin Fætter, Kongslev, var alligevel meget gæstfri, og i deres Hus kom vi jævnlig om Søndagen. Ved Slotsbranden 1794 var Tante paa et hængende Haar nær indebrændt, men frelstes dog med Livsfare af sin Broder.

Klædekræmmer Bøttger[1]) er den næste Familie, jeg bør omtale. Han var gift med min Moders Søsterdatter Frederikke Hansen[2]). Trods deres store Aldersforskel bestod der dog mellem hende og Moder et oprigtigt Venskabsforhold, hvori senere Søster Louise, da hun var bleven gift, ogsaa indlemmedes. Frederikke var med al hendes næsten til Latterlighed grændsende Sødtalenhed en hjertensgod og kærlig Kvinde. Hendes Mand var Søn af en Ærketysker[3]), der havde forstaaet at samle sig en anseelig Formue, men denne Egenskab arvede Sønnen destoværre saa lidet af, at han omtrent 1805 fallerede. Uagtet Arven efter hans Fader senere hjalp ham noget paa Fode igjen, varede dette dog kun en Tid, og de levede længe (han længst) i meget smaa Kaar. Af deres Børn er den yngste Præst i Jylland, en anden døde som Student[4]), og en Datter[5]) blev gift med Digteren, Hofpræst Zahle og var altsaa Moder til Politikeren Chr. Z. og Institutbestyrerinde Nathalie Z.

Frederikke Bøttgers Fader[6]) tilligemed hans gamle Søster, der gik under Benævnelsen „Tante Langsted“, dannede den femte Kreds af Familien, om den end ikke tog Del i Selskabskredsen. Samme Hansen var Søn af den i sin Tid vel bekjendte Kromand i Taarbæk „Mester Hans“, der altid med Huen i

[1]) Melchior Bøttger, f. 1771, † 1844.
[2]) Frederikke Marie Hansen, f. 1776, † 1839.
[3]) Peter Chr. B., † 1811, Forstander for St. Petri Kirke.
[4]) Peter Chr. B., † 1820.
[5]) Wilhelmine Cathrine Louise, f. 1802, † 1837.
[6]) Rasmus Hansen, † 1814 i sit 74 Aar, Justitsraad.

Haanden plejede at ledsage sine Gæster til Vogns sigende: „Farvel, Farvel! kom snart igjen, Mester Hans er altid hjemme“. Hans Søn — vor Slægtning — begyndte sin Løbebane som Skopudser hos Bygmesteren af Nivaa Havn, blev Skriverdreng, ansattes senere som Renteskriver (Kontorchef i Rentekammeret) og afgik i Aarhundredets Begyndelse som Justitsraad. Jeg har kun kjendt ham i hans sidste Stadium og har Grund til at ansee ham som en selvgod, egoistisk, myndig og fordringsfuld Herre, han var meget modtagelig for ondt Vejr og dertil latterlig forsigtig; da han var 60 Aar gl., gik han med Muffe og lod sig hente hjem af sin gamle Pige. Naar vi med lange Mellemrum bleve tvungne af Moder at gaa til ham, fik vi bestandig en eller anden aandløs Formaning eller Advarsel, som f. Ex. da jeg præsenterede mig hos ham efter min Udnævnelse til Officer. „For hvad jeg vil sige Dig, er min S'æl dette hersens: naar Du kommer paa Vagt, maa Du ikke sove og stole paa, at Gefreiteren vække Dig, naar Ronden kommer. For sover Du, saa sover Gefreiteren min S'æl ogsaa!“

Den Gren af Familien, af hvis Selskab vi havde størst Udbytte, var ubetinget den førstnævnte, Præsten Johan Lønborg Paludan, hvor Moder bestandig var velkommen med hele sin Flok, hvad enten han boede i Byen eller paa sit Landsted ved Blegdamsvejen (5te Dam) tæt ved Balletmester Galeottis Ejendom. Gjennem denne vor Onkels Hus kom vi efterhaanden paa ny i selskabelig Berørelse med flere Familier, som Moder fra sin Christianshavnske Periode havde kjendt. Man havde nemlig i Onkels Kreds oprettet de saakaldte Søndagsselskaber, til hvilke en fem, sex Familier skiftevis indbød hverandre til et tarveligt Aftensmaaltid, hvor der kun maatte serveres The, dernæst Vespersnaps og Syltetøj, dog kun med een Ske til fælleds Brug, skaaret Smørrebrød og Kage. Vin forekom aldrig, derimod til Tider Øl, men aldrig flere end 1 Glas, hvoraf hele Selskabet maatte drikke; jævnlig etableredes der adskillige Spilleborde, hvori Moder var en villig Deltager, hvad enten det galdt Whist eller l'Hombre. Ved disse ugentlige Sammenkomster var det velseet, at Vært og Værtinde indbød nogle, der formelt stod udenfor Ringen, hvor-

ved lidt mere Afvexling tilvejebragtes; paa den Maade kom Moder og hendes voxne Børn ind i Kredsen, naar det var Onkels Tour at samle Familierne, og forresten ogsaa hos endel af de andre.

Ad denne Vej kom hun atter i Forbindelse med sin Mands tidligere Omgangsvenner, Præsterne Thy og Fallesen, ogsaa med Kaptajn (senere Admiral) Arenfeldt, Kaptajn Klaumann (siden Major og tilsidst Toldinspektør i Nyborg), Tapetfabrikant Henriques, Grossererne Magnus og Maribo, Madam Cantor o. fl. Det maa anerkjendes som et smukt Træk, at medens man villigt og hyppigt indbød Moder og hendes Børn, stilledes der aldrig nogen Fordring til hende — hvis Kaar man selvfølgelig kjendte — om at gøre Gengæld.

Angaaende de nævnte Jødefamilier skal det bemærkes, at det var disse, hvem en stor Ulykke overgik, da de en Efteraarsaften skulde køre hjem i Karet fra Mariboes, der ejede og beboede „Rolighed“ (hvor nu Sygehjemmet er beliggende). Kusken væltede med Vognen ud i Ladegaardsaaen, og fire Damer druknede, inden de kunde komme ud, deriblandt Md. Magnus og en Md. Henriques, gift med en Galanterihandler, en meget smuk, men vist ogsaa noget forfængelig Dame[1]). Ulykken vakte megen Opsigt og gav Anledning til, at den Række Piletræer, der stod langs Aabredden, blev anbragt. Selskabsdragten paa den Tid var for alle Damer nedringet Kjole, og blandt de mest nedringede var den omtalte Md. H. I et Selskab hos Onkel bemærkede Fru Arenfeldt, der havde en skarp Tunge, i Forbigaaende til hende: „Fryser De ikke? Gud ske Lov at jeg er over de 37 Aar (Md. H.s Alder), saa jeg behøver da ikke at gaa nøgen.“ Fru H.s Datter var ogsaa meget smuk men noget forskruet; Bøttgers kaldte hende „Hanne Henrykkelse“.

Kort Tid efter at Moder havde taget Ophold i København, fornyede hun Bekjendtskab med Fru L. Lüttichau og Fru Kinchel, der begge tidligere havde besøgt os i Asminderød, medens de laa paa Landet i Fredensborg. Sidstnævnte var en ung Enke, jeg tror fra Vestindien, og i Slægt med Fruerne Lüttichau. Fru L. L., født Lunding, blev skilt fra sin Mand, der da flyttede til

---

[1](Ulykken skete i Novbr. 1812 (Kbhv. Adressecont. Efterr. 1812, Nr. 281).

sin Ejendom „Store Grundet“ ved Vejle, hvor han senere giftede sig med en anden Fru L., der besad Tjele, Konen forblev her i Byen med deres tre Børn, som tillige med Fru Kinchels Datter i Moders Børn snart fandt jævnaldrende Legekammerater, da deres respektive Mødre boede i vor Nærhed. Fru L.s Sønner Hans Helmuth og Mathias gik i det Schouboeske Institut, hvor — som anført — ogsaa mine Tvillingbrødre vare optagne, og den Omstændighed styrkede naturligvis yderligere Sammenholdet, der i Tidens Løb udviklede sig til hengivent Venskabsforhold mellem os fem, et Venskab, der varede, indtil Døden sukcessive skilte os ad. Hans Helmuth døde som Overpræsident i København, Mathias som Generallieutenant og Ejer af „Store Grundet“; han var Krigsminister i 1856, da jeg blev Generalmajor; længe forinden vare vi sammen paa „Gjethuset“ (den senere militære Højskole paa Kongens Nytorv), han som Artillerikadet, jeg som Frikorporal[1]). L. blev som Artilleriofficer udkommanderet, han deltog i Felttoget i Meklenborg 1813, var siden ved Auxillærtropperne tvende Gange, og da disse sendtes hjem, ansattes han i Jylland, hvorhen hans Interesser for Landvæsenet, som Ejer af Store Grundet, drog ham. Som Major vendte han tilbage til Hovedstaden. Broderen Helmuth studerede Jura, blev Auditør og Regiments Kvartermester, senere Herredsfoged og Amtmand, med Opholdssted i Odense, hvor jeg flere Gange har besøgt ham.

I samme Hus, hvori vi boede, levede ogsaa den Deputerede i Rentekammeret, Mandix[2]). Med denne Familie, kun bestaaende

[1]) Betegnelsen Frikorporal skriver sig fra o. 1790. Nr. 4 i hver Eskadrons og Kompagnis Underofficersklasse blev da et „Frikorporals Nr.“; vedkommende var tjenestefri, men fik Lønning m. v., samt Undervisning, Bøger o. l. frit for at uddannes i „det danske Militairinstitut“ til Officer i Kavalleriet eller Infanteriet; baade Frikorporalerne og Artillerikadetterne, hvilket Korps skriver sig fra 1771, undervistes paa Gjethuset, men hver i sin Afdeling. Først 1811 ophævedes Frikorporalerne ved Oprettelsen af Landkadet Korpset, medens Artillerikadet-Akademiet bestod indtil 1830, hvilket Aar den militære Højskole stiftedes. I Firserne eller Halvfemserne af forrige Aarh. vare de saakaldte Gjethusballer meget søgte; senere (under Oberst H. Rømeling) gaves der i Gjethusets store Sal ogsaa meget søgte Koncerter under Ledelse af den bekjendte Komponist og Skuespiller du Puy. Som bekjendt sløjfedes Gjethuset 1870 for at give Plads til det nuværende kgl. Theater.

[2]) Jacob M., f. 1758, † 1831, Conferentsraad.

af Mand, Kone og een Datter, Lucie, der var jævnaldrende med Søster Louise, indtraadte ogsaa et venskabeligt Forhold. Han var en kort Tid Amtmand paa Bornholm, men døde snart efter sin Ansættelse; Datteren blev gift med Digteren B. S. Ingemann; efter 50 Aars Adskillelse besøgte jeg i Sorø dette højtagtede Ægtepar og blev meget venlig modtaget.

Blandt Familierne paa Christianshavn fra Moders Ophold derude genopfriskedes Bekendtskabet ogsaa med Kommerceraad Rabesholm samt Præsten ved Frelsers Kirke (siden Biskop) Fabricius; begge disse Familier kom senere (1807) til at spille en vis — om end højst forskellig — Rolle for os, da Englænderne bombarderede Byen; men herom mere siden. Fra Christianshavn skrev sig nok ogsaa Bekjendtskabet til den som Justitsraad afdøde, daværende Sekretær (senere Direktør) ved „Asiatiske Compagni“, Mourier[1]) (Fader til den senere Justitiarius i Højesteret, Carl M.)[2]). Naar der i mine Barndomsaar blev lagt Planer for min Fremtid, da skete det altid med Henblik paa bemeldte Mourier, ved hvis Indflydelse jeg skulde antages paa Selskabets Kontor, derefter udgaa som Skriver med Skibene for ad den Vej at bane mig frem til Stillingen Superkargo. Aaret 1807 og Krigen, der fulgte efter, forpurrede imidlertid denne Plan grundigt, og jeg blev aldrig Superkargo. Familien Mourier var vel meget yngre end Moder, men desuagtet bestod der et venligt Forhold baade mellem de ældre og yngre; da Broder Jens var bleven Officer og Søster Louise konfirmeret, bleve de jævnlig Gæster der i Huset. M.s Datter, Laura[3]) blev Veninde med Louise, og senere — efter hendes Død[4]) — gift med hendes efterlevende Mand, den før omtalte Justitsraad Jesper Peter With. M.s Hustru, Fru Christiane Frederikke M.[5]) var en sjelden elskværdig Dame, hvem Digteren Lars Kruse fejrede med Vers paa hendes Fødselsdage.

---

[1]) René Pierre François, f. 12 Mai 1768, † 24 Oktbr. 1836

[2]) eller rettere Charles Ferdinand Leonard, f. 1 Decbr. 1800, † 25 Juni 1880.

[3]) Laura Frederikke, f. 19 Oktbr. 1799, † 28 Marts 1871.

[4]) 23 Febr. 1821.

[5]) f. Fabricius, dbt. 4 Febr. 1770, † 19 Febr. 1829.

Af andre Bekendtskaber fra samme Periode mindes jeg Fru Withusen (Konferentsraadens Moder). Hun var Enke efter Juliane Maries Sølvpop samt Etatsraad Aaskov, i sin Tid Læge hos bemeldte Enkedronning. Omtrent samtidig med Moder flyttede han til Byen, tilsaa hende under en Skarlagensfeber, hun paadrog sig 1801, og inoculerede senere os fire Børn med de naturlige Kopper. Jeg husker, hvor indtrængende han bad om at maatte vakcinere os, og hvor bestemt Moder blev ved sit, at vi skulde have de rigtige Kopper. Omsider gav han efter og udbrød: „Nu, som hun vil!“ Vi slap alle fire vidunderlig heldigt fra dette vovelige Experiment. Aaskov døde; derefter blev Strøm vor Læge og — efter hans Død — Withusen. Fremdeles Fru Berregaard, siden gift med Højesteretsadvokat Rottbøll, samt hendes Søster, gift med den Konferentsraad Birch, der døde som Statsfange, Fru Ranøe med mange Døttre, bl. dem Fru Wühm, Kjærulff og Classon, Fru Lützau (et kristianshavnsk Bekendtskab og en ramaseret[1]) Dame) med to smukke Døttre Fruerne Berg og Kindt. Fru B.s Mand var Vægterinspektør og døde i Armod, Fru K. var ualmindelig længe forlovet med en „Student, der ikke studerede“. Paa Moders Spørgsmaal om, hvad han da bestilte, svarede Svigermoderen: „Han læser „Dagen“ (en Avis, der var Statstidende). Senere blev han Sappeurofficer og døde som Toldembedsmand i Nykøbing p. S.

Paa Vestergade, i Nærheden af vort Hjem, boede en agtet Farverenke, Madam Møller, hos hvem vi alle tilbragte Søndagene nu og da. I hendes Hus opholdt sig foruden en Mængde gamle Jomfruer Brødrene A. S. og H. C. Ørsted, med hvem hun vistnok paa en eller anden Maade var beslægtet. Som bekjendt vare de Sønner af en Apotheker i Rudkjøbing, ogsaa tror jeg, at Oehlenschlæger var indlogeret der i Huset.

Bekjendtskabet med Bøttgers førte til et andet, nemlig Forstander Strøm paa Blaagaards Seminarium. Dette giver mig atter Anledning til at omtale de Omskiftelser, dette Sted i Tiden fra før min Fødsel og indtil nu er undergaaet. Blaagaard var

---

[1]) firskaaren.

oprindelig en kongelig Ejendom eller et Slags Lystslot. Dens Areal strakte sig langs den nuværende Nørrebrogade til henimod Assistents Kirkegaard; formodentlig er Ejendommen „Solitüde", i sin Tid solgt fra den. I Begyndelsen af dette Aarhundrede fandtes kun en Mølle og nogle faa Bygninger langs Vejen mellem Kirkegaarden og det nuværende Nørrebrostræde, omtrent i Flugt med Fælledvejen. Blaagaards Hovedbygning med Have laa paa Nordostsiden af dens Areal, ɔ: med nordre Sidefløj ud til Nørrebrogade, et en Etages Hus med Frontespisse og vistnok et lille Taarn, Indkørselen til Slotsgaardeu og Ridebanen var fra Nørrebrogade: hvor nu Slotsgaden munder ud; indtil for faa Aar siden (ɔ: 1877) stod der endnu de murede Portstolper til Indkørslen; de to Bygninger, der nu danne henholdsvis det sydlige Hjørne af Nørrebrogade og Slotsgade samt Hjørnet af Slots- og Baggesensgade, ere blandt de faa Rester, der endnu existerer af det gamle Slot. I sidst nævnte Hus havde jeg 1838—39 Sommerlejlighed, og der var den Gang tydelige Spor af, at det tidligere havde været anvendt til Badstue; der var ogsaa dybe Kældere med højt hvælvede Gibslofter og dobbelte Døre. Fra Slottet og lige ned til Peblingesøen strakte Haven sig, begrændset paa begge Sider af store Lindealleer, nærmest Slottet Blomsterpartier, dernæst en Boulingrain (Esplanade) med Gange og smaa Damme; nærmest Søen stod to store Sandstens Løver, som endnu existerede, da Nørrebros Dossering i Tredserne af dette Aarhundrede anlagdes til Kørsel. Resten af Arealet var Marker.

Det er bekjendt, at Christian VII i sine yngre Aar sammen med Krogh, Holck og den berygtede Støvlet-Cathrine her holdt sine Orgier; senere (saa vidt mig bekjendt 1799) oprettedes et Seminarium, der fik sit Sæde paa Blaagaard. Efter at det var flyttet til Jonstrup, henstod Ejendommen ubenyttet, indtil endelig Frederik VI, 1807—14, da Garnisonen i København var langt større end den normale, indrettede det hele Bygningskomplex, hvortil der føjedes endel Træbarakker, til et Garnisons Hospital. Soldater Sygestuer vare før etablerede hist og her i Byen, hvor det kunde falde, jævnlig uden Spor af sanitære Hensyn. Saa-

ledes havde Kongens Regiment sin Sygestue i Klærkegade i et lavt Baghus, der vendte ud mod den ubebyggede Sølvgade; norske Livregiment havde et Lokale i Larslejstræde og Prinds Christians Regiment i store Brøndstræde, dets Kaserne, der laa i St. Pederstræde, var ligeledes af simpleste Sort. Efter Freden 1814 blev Blaagaard atter forladt som Sygehus; senere kjøbte en driftig Købmand, Isenkræmmer Anker Heegaard (Fader til den senere Etatsraad A. H.) en Parcel af Ejendommen og blev saaledes den, der lagde Grunden til dette Terræns Bebyggelse, som siden efter er bleven fortsat i stor Udstrækning. Bl. a. blev der anlagt en Broncefabrik, men den gik overstyr igjen, og adskillige samtidige mistede derved deres Formue, saaledes Frederik VI's Adjudanter H. Rømeling og J. Scholten. De ejede vel ingen egentlig Formue, men deres let erhvervede Prisepenge forsvandt her, for sidstnævntes Vedkommende saa grundigt, at han selv ogsaa maatte fortrække. Saa vidt mig bekendt døde han i Tyrkiet. Udparcelleringen fortsattes imidlertid, adskillige Fabrikker anlagdes, saasom Jernstøberier, af hvilke Heegaards var det første og største, Væverier, Vaskerier o. fl.; en Bager Schur erhvervede Slottets Hovedfløj og omdannede den til et Liniedandsertheater, der bestod i flere Aar, og hvor navnlig de yngre Brødre Price samt Søskendene Luin virkede. En Aften opstod der imidlertid Ild i Theatret, som aldeles nedbrændte.

Jeg vender efter denne temmelig lange Digression tilbage til min Skolegang hos Madam Nyholm, hvis Elever — Drenge og Piger i Fællesskab — vistnok vare Børn af jævne skikkelige Folk men rigtignok af den tarveligste Klasse.

Madammen iagttog sikkert sit Kald med den Interesse, som Pligtfølelsen giver, men næppe med Lyst til selve Sagen. Disciplinen blev dog varetaget ved Undervisningen, og der forløb næppe nogen Uge, uden at der forefaldt korporlige Revselser, som jævnlig bestod i Ris paa den blottede Bag, uanset om det var en Dreng eller Pige, der skulde afstraffes. Mit første Vidnesbyrd fra Skolen lød saalunde: „Det tegner ikkun maadeligt, men jeg haaber Bedring!"

Omsider indsaa man vel, at Madam Nyholms Haab ikke

gik i Opfyldelse, og uden at Onkel Johan blev taget med paa Raad, overflyttedes jeg til en større Skole, hos den gamle, forældede men meget agtede Literat Morten Hallager. Onkel vedblev at betale Skolepengene, men tog sig forøvrigt ikke af, om jeg lærte noget eller om jeg opførte mig ordentligt. Lidt mere Kontrol vilde sikkert have været paa sin Plads. Hallagers tyske Læsebog, hans „Læseøvelser“ og nogle flere vare den Tids mest brugt Skolebøger. (Der Apfel hängt am Aste“, „der Affe liebt den Apfel“ ere Citater af den første og „Hr. Knud gjør Løjer“, „Hr. Knud gjør flere Løjer *endnu*“ af den sidste). H. var dog stærkt forældet, da jeg kom i hans Skole, han befattede sig kun med de yngste af dem, der vare længst tilbage — blandt disse var jeg. Naar vi om Morgenen Kl. 9 om Vinteren mødte i Skolen, laa han sædvanlig i sin Seng, der stod bag et Skærmbrædt i selve Skolestuen, lidt efter traadte han frem i Negligé ɔ: Tøfler, ubørstet Frakke og Nathue, saa fik han sin The, som han med sin ejendommelig nedhængende Underlæbe slubbrede i sig; førend dette var besørget, kunde Undervisningen ikke begynde. Den fortsattes til Kl. 12 (og senere fra 3—5), og først da, efter at Eleverne havde forladt Lokalet, blev dette udluftet og Sengen redt. Tarvelige Forhold! Der var dog to Klasser i denne Skole, hvis ældste Drenge undervistes af hans Søn; formodentlig var denne den egentlige Bestyrer, men under hans Forsorg kom jeg aldrig, da jeg efter halvandet Aars Forløb paa Ny skiftede Undervisningsanstalt. Mine Erindringer knytter sig ikke til nogen af Kammeraterne fra det Hallagerske Institut, desto mere til det Besøg, Moder med fem af sine Børn i Sommerferien (der den Gang kun varede 14 Dage) foretog hos vore Slægtninge paa Møen og Falster. Faders Broder, Johan[1]), var Præst i Fanefjord, en yngre Farbroder, Ebbe, var nylig bleven kaldet til Præst i Søndre Kirkeby paa Falster, og en Faster, der tidligere havde boet hos Johan, var gift med Kordegn i Stege Robsahm, en Nordmand, der som Student havde været Huslærer hos samme. Onkel Johans Hustru var Søster til vor

---

[1]) f. 1756, † 1821.

københavnske Onkel Johan, der tidligere er nævnt. Af oekonomiske Hensyn foregik Rejsen søværts med en Jagt, uagtet man derved udsatte sig for at tilbringe en uforholdmæssig lang Tid af de kostbare 14 Feriedage ombord, hvis Modvind eller Stille indtraf; jeg mindes, at Rejsen for Moder med fem Børn kun kostede 2 Rdlr. 3 ß.

Overrejsen var denne Gang meget heldig, ved Middag den ene Dag forlod vi Toldboden og næste Dag før Middag landede vi i Stege, hvor Robsahm modtog os og havde sørget for Vogn til Mollerup, nærmeste Landsby til Fanefjord Præstegaard. Samme Dag tumlede vi Børn os i den store, smukke Have sammen med de os hidtil ukendte Fættere og Kusiner. Paa den fornøjeligste Maade forløb Ugen, indtil vi om Søndagen skulde til Stege, saa vidt jeg mindes, var der Middag hos Herredsfoged Dorph, en elskværdig, gammel Mand, Ven af Onkel Johan og Svigerfader til Onkel Ebbe. Bagefter tilbragte vi et Par Dage hos Robsahm, der ligesom hans Hustru, Tante Christiane, var en stor Original, men forresten yderst elskværdig, godmodig og agtværdig. Atter toge vi tilbage til Mollerup; men havde de hidtil foretagne Feriebesøg været vellykkede, saa blev Opholdet hos Onkel Ebbe, der befandt sig i sit Ægteskabs første Aar, desmere en Skuffelse. Den unge Ægtemand viste sig at være en mut, gnaven Person, der optraadte paa en alt andet end blid Maade i sine huslige Forhold. Senere, tror jeg dog nok, at han blev mere omgængelig. Jeg skylder imidlertid Retfærdigheden at indrømme, at vi i det mindste fik een morsom Dag under hans Tag, idet han indbød Professor Münter (siden Biskop over Sjællands Stift) tilligemed dennes Søn Balthasar (død som Holmens Provst) og nogle andre Drenge til sig; at dette vel snarere skete for at vise den vordende Biskop en Opmærksomhed end af Hensyn til os, gjorde jo for saa vidt mindre til Sagen.

1802 vendte min Broder Jens tilbage fra sin Matrosrejse, samtidig blev Hans dimitteret fra Herlufsholm. Først længe efter erfarede jeg, at det var gjennem Fru Reckes Protektion hos Kaptajn Sneedorff, at det lykkedes førstnævnte at blive antaget som extraordinær Søkadet; efter et Par Aars Forløb blev

han derefter Officer. Som Kadet boede han paa Akademiet, hvorimod Hans, Georg, Tvillingerne og jeg vare hjemme, vi boede paa et Tagkammer, hvis Møblement var yderst tarveligt. Georg var stadig Tømmersvend, overfor os smaa spillede han den strænge Mentor, hvilken Rolle dog aldeles ikke laa for ham, Hans var derimod meget afholdt; med sit milde Sind slog han alt hen i en Spøg. Tvillingerne bleve ved den Tid tagne ud af det Schouboeske Institut for at indtræde som Søkadetter paa Akademiet, og efter Samraad med Jens og Hans besluttede Moder nu at forsøge, om jeg ikke kunde blive optaget som Gratist i deres Sted. Til Held for mig og imod Forventning lykkedes denne Plan. Formodentlig kan jeg takke mine to Brødre for, at de ved Flid og god Opførsel havde banet Vejen for mig i Bestyrerens gode Omdømme, selve de Præstationer, jeg aflagde ved Prøven, vare nemlig ikke videre lovende, og af Hans, der havde ledsaget mig til Institutet, fik jeg da ogsaa paa Hjemvejen en Hoben velfortjente Skænd. Jeg blev selv sendt op til Onkel for at melde ham, hvad der var sket, og han bemærkede da, „godt, saa skal jeg betale de Bøger, Du faar Brug for.“ Müllers tyske Lexikon, der endnu findes i mit Bogskab, er mig stadig et Minde om denne Scene. I denne Skole — hvor jeg forblev i fire Aar — erhvervede jeg mig mange gode Kammerater, Pontoppidan, Erik Nissen, Brødrene Rohde, Hans og Jonas Petersen, ere dem, jeg i Øjeblikket bedst mindes, Institutet var særdeles vel renommeret, Lærerne dog af højst forskellig Værd, til nogle saa vi op men til andre lige saa meget ned; af Hensyn til disse er det derfor bedst, at slet ingen af dem blive omtalte her.

For at hjælpe paa Finantserne fandt Moder paa at udleje et à to af vore fire Værelser, naar Lejlighed tilbød sig; efter 1803 — da Jens blev Officer — beboede han som Lejer det ene, men det varede ikke længe, thi allerede Aaret efter ud-udkommanderedes han med Fregatten „Najaden“ og 1806 blev han Kadetofficer, hvormed fulgte Bolig paa Akademiet. Gjennem ham (og tildels ogsaa Tvillingerne) kom vi i Forbindelse med det rige Købmandshus Duntzfeldt & Comp.; Chefen for dette,

Agent D. var gift med en Datter af Købmand de Coninck, men levede separeret fra sin Hustru, der med to Sønner samt tre, fire Døttre opholdt sig i Holland; een Søn var bleven tilbage hos Faderen. Denne Søn, John, var Søkadet og jævnaldrende med mine Tvillingbrødre, og til ham holdt Faderen foruden en Huslærer, Student Bistrup, ogsaa en Vejleder i de nautiske Fag, hertil valgte han Jens, der paa den Maade hyppigt kom i Agentens Hus. At han tillige og samtidig underviste sine to yngre Brødre, bevirkede, at Forholdet blev desto intimere; snart bebyndte de at komme der i Huset, og efter nogen Tids Forløb blev ogsaa jeg optaget i denne Kreds, der afvexlende færdedes i den D.ske Gaard i Amaliegade (nu indlemmet i Alm. Hospital) og paa „Ordrupshøj", to lange een-Etages Bygninger, hvoraf den ene rummede Køkken og Opholdsværelser, den anden Sove- og Gæsteværelser. Deltager i vore Lege her var ogsaa Johns Fætter, William Robert. Indbydelserne til at tilbringe Søndagen derude var naturligvis altid velkomne for os, Mødetiden var Kl. 8 om Morgenen, da spiste man Frokost; forsømte vi Klokkeslettet, vankede der intet førend syv Timer efter, naar Middagen kom paa Bordet; derfor passeredes almindeligvis Ordrupvejen i et jævnt Luntetrav, naar vi da ikke kunde køre ud med Agenten Lørdagaften, hvilket jo unægtelig var mageligere. Naboejendommen „Oregaard" blev paa den Tid kjøbt af Overkrigskommissær Søbøttger, der ombyggede den og anlagde en smuk Park med Kanaler for at bortlede Vandet fra den store Mose, som skilte Oregaard fra „Taffelbay".

Aaret 1807 flyttede Moder fra Vestervold. Forinden jeg — figurlig talt — forlader dette Sted, bør jeg dog omtale, at saavel Søster Louise som Tvillingbrødrene bleve konfirmerede herfra, disse Fester forløb i største Tarvelighed, ikke meget forskellig fra den, der karakteriserede Frederikkes Konfirmation, hvortil jeg alt tidligere har hentydet. Blandt Louises intime Veninder kan jeg her nævne en Frøken Betty Ross[1]), en elskværdig, smuk ung Datter af en Oberst R., som ejede en Bryggergaard paa

---

[1]) Cathrine Elisabeth R., f. 1787, † 1847, gift 1810 med Justitsraad P. N. Nyegaard.

Hjørnet af Rosenborggade og Tornebuskegade, foruden et Landsted i Falkoneralléen (Sindshvile); saa vidt jeg ved, var Obersten afskediget fra Kongens Regiment. Hans Hustru døde tidligt, men der var foruden Datteren Betty to Sønner, jævnaldrende med os, disse Brødre besøgte vi ikke sjeldent om Søndagen. Deres Moder[1]) var formodentlig beslægtet med endel af de franske reformerte Familier, der levede i København, Mazar de la Garde, Verion (boende paa Blegdamsvejen), Fumard og Fru Rosenhart, der ogsaa hørte til Moders Omgangskreds. Betty blev senere gift med en Landmand, Nygaard, der 1848 ejede Frederikskilde syd for Sorø og som ikke var ubekjendt som Digter; den ældste Broder Alexander[2]) blev Landmand og forsvandt derefter fra min Synskreds; den anden Broder Vilhelm[3]), blev Lieutenant i en af de anekterede Batailloner, men hvor han efter Krigen 1814 blev af, er mig ubekjendt.

Vor nye Bolig laa paa Nørregade (Gaarden næst Hjørnestedet ved Skidentorvet), den var — ligesom de fleste andre Ejendomme paa Nørregade — en Bryggergaard. To andre Familier boede her: i Stuen en svensk og meget velvillig gammel Hr. Floberg, der tidligere havde været Parykmager og Frisør. Han var Vicevært i Stedet og havde før boet i Moders Nærhed, rimeligvis kjendte han hende, og Hensynet hertil har vel nok været medvirkende til, at hun fik Lejligheden paa 2den Sal i Gaarden. Første Sal havde Ejeren forbeholdt sig, en smuk, velbekjendt og rig ung Mand, ved Navn Astrup, juridisk Kandidat og Ejer af det yndige Herresæde „Kokkedal" ved Hørsholm; som saadan blev han udnævnt til Kaptajn i Landeværnet, senere blev han juridisk Embedsmand i Varde.

Denne Astrup havde giftet sig med Flobergs smukke og tækkelige Datter; formodentlig har det været for at fritage sin

---

[1]) Oberst Poul Alexander Ross blev 1 G. 1783 gift med Petronelle Wasserfall, f. 1763, † 1789, 2 G. 1789 med Julie Henriette Mazar de la Garde, f. 1756, † 1802.

[2]) Poul Alexander R., f. 1784, † 1853, Ejer af Svinningegaard.

[3]) Peter Vilhelm R., f. 1793, † 1861 i Itzeho som afsk. Ltn.

Svigerfader for at løbe om og frisere, at han kjøbte Bryggergaarden og overdrog dens Bestyrelse til den Gamle.

Ved Foraarstid 1807 flyttede vi som sagt ind, men ved Efteraarsflyttedag existerede Gaarden ikke længer, den nedbrændte nemlig 4de September under Englændernes Bombardement af Staden. Lejligheden var rummeligere end den, hvorfra vi kom; Moder havde derfor taget en Pensionær, Jfr. Hellesen i Huset. Broder Jens — der allerede længe havde været Kadetofficer — var ved denne Tid kommen i fortrolig Omgang med en samtidig Søofficer Georg Grodtschilling og derigjennem bleven indtaget i dennes Søster. Længe bejlede han til hende og fik omsider ogsaa hendes „Ja“ (foreløbig dog kun hemmeligt), og for nu desto hurtigere at komme frem til at kunne sætte Bo, end det ventelig kunde ske ad Officersvejen, tog han paa Ny fat paa Studeringerne, lagde sig efter Jura, antog en Manduktør og tragtede efter at forlade Søetaten; Englændernes Overfald og den derpaa følgende langvarige Krig forpurrede dog ogsaa grundigt denne i og for sig fornuftige Plan. Min dengang ubekjendte Svigerinde in spe, Frederikke Louise (f. 13 Novbr. 1783, † 26 Decbr. 1839; gift 26 Novbr. 1808), var Datter af afdøde Admiral Fr. de Grodtschilling (f. 17 Febr. 1731, nobiliteret 18 Juni 1784 og † 14 Jan. 1792) samt Frederikke Louise Lütken (f. 26 Novbr. 1747, † 1812). Denne tilligemed hendes anden Datter, Susanne, der døde i høj Alder som Konventualinde i Vemmetofte Kloster, boede hos Svigersønnen, Grosserer Peschier, en af Datidens rigeste Mænd her i Staden. Fru P. var Halvsøster til Louise men Helsøster til Kapelmester og Komponisten Naumann i Dresden; endvidere var Fruerne Bartholin-Eichel og Roepstorff Døttre af Admiralen og hans hernævnte Frue. Førstomtalte var gift med Ejeren af Svanholm, Fru R. med en Kaptajn i Garden, Kammerherre, senere Hofchef hos Chr. VIII's fraskilte Gemalinde i Horsens. Foruden den omtalte Søofficer, Georg G., var der en ældre og afdød Broder til ham, begge tilhørende samme Stand. Navnene Grodtschilling og Lütken havde paa den Tid god Klang i Marinen; Peschier og Naumann vare ligeledes hver i sit Fag ansete Personer, og Bartholin-Eichel samt Roepstorff

glimrede som adelige; det er derfor forstaaeligt, at Jens ikke var saa glad over at skulle føre deres nære Slægtning, sin Forlovede, ind i en Familie, hvis ene Medlem var slet og ret Tømmersvend, uagtet hun selv ingenlunde var stor paa det. Det var nemlig ikke gaaet som forventet, Haandværkerstanden havde langt fra naaet den Anseelse, Fader og hans Venner i sin Tid drømte om, og hverken den franske Revolution eller Branden 1794 havde i nogen nævneværdig Grad fremmet dens Chancer. Det blev derfor en Opgave for Broder Jens at bringe Georg ud af de Forhold, hvori han levede men hvori han kun daarligt forstod at hævde, end sige hæve sig, og det skal villig anerkjendes, at Jens hermed baade var virksom og opofrende. Til en Begyndelse blev Georg taget ud af Arbejde, han maatte som Tømrer vel gjøre Tjeneste i Brandkorpset, men fik her endel Skriveri at besørge, hvorved han frigjordes for direkte Berøring med de raa Elementer i dette Korps, i sin Fritid undervistes han i Tegning og Mathematik hos Broderen og gik om Aftenen paa Kunstakademiet, altsammen med den Bagtanke, at han skulde blive Arkitekt. Hans, der var bleven juridisk Kandidat (efter at have boet paa Regentsen som Student), havde dels Forretninger hos en Advokat Fugl, dels private Informationer i forskellige Skoler. Louise havde i sin Opvæxt udviklet sig i høj Grad til sin Fordel. Ved Broderi erhvervede hun nok til at klæde sig tarveligt men net, og hun var Moder baade til Glæde og Selskab som en yngre Veninde og en kærlig Datter. Tvillingbrødrene vare det meste af Sommeren udkommanderede med Kadetskibet, hvor der hændte det, at da Kronprins Frederik og hans Gemalinde vilde aflægge et Besøg hos Prinds Carl af Hessen paa Louisenlund, valgte de at rejse til Eckernførde med Kadetskibet (Linieskibet „Sejeren“). Der blev i den Anledning udvalgt fire Kadetter til at gjøre Pagetjeneste, iblandt disse mine Brødre. Betegnende for Prindsens Sparsommelighed er det, at medens de to andre Kadetpager for denne Tjeneste hver fik et Uhr i Present, modtog Tvillingerne intet saadant, Prindsessen havde jo allerede betalt saa meget for disse to (!). Min Søster Wilhelmine, der var 14 Aar, og jeg bleve hjemme den Sommer,

efter endt Examen opflyttedes jeg i „2den Handelsklasse“ og morede mig forresten udmærket med mine Kammerater. Om Mines Skolegang — der aldrig havde været gjennemført med Alvor — helt ophørte efter Flytningen til Nørregade, mindes jeg ikke, men vist er det, at efter Bombardementet var den gaaet rent i Staa, sandsynligvis af oekonomiske Grunde men til stor Sorg for hende senere hen i Livet. Fra Sommeren 1807 erindrer jeg forøvrigt, at Moder, Louise og Mine vare i Besøg paa Møen og Falster, dog ikke i selve Ferietiden. De vendte tilbage ind i August Maaned, og omtrent samtidig begyndte Trængselstiderne for Landet, særlig København, da den engelske Flaade aldeles uventet satte et Troppekorps i Land ved Vedbæk. Selvfølgelig ligger det udenfor disse Optegnelsers Karakter i Detailler at gaa ind paa selve Krigsbegivenhederne, men mine personlige Erindringer fra dette brutale Overfald vil jeg dog nedtegne. Englænderne kom som Venner, blev der paa given Anledning svaret, men det var en grov Løgn, der havde til Følge, at Hovedstaden kom i Brand, Flaaden — dette Nationens dyrebare Klenodie — tabtes, en syv Aars Udhungrings Krig med utallige Ydmygelser paaførtes Landet, og Norge løsreves fra sin mangeaarige Forbindelse med Danmark.

Jeg erindrer ikke om den fornævnte Landgang ved Vedbæk fandt Sted i Juli eller August[1]), men kun at den opvakte ualmindelig Røre i alle Byens Kredse, naturligvis dog mest i militære. Armeens Hovedstyrke under Kronprindsens Overkommando var som bekjendt sendt til Holsten, i København havde man kun efterladt to Regimenter Infanteri, af hvilke Marine-Regimentet var det ene. Dette var dog et meget upaalideligt Korps, idet Menigmand Styrken saa godt som udelukkende bestod af hvervede Tyskere. De havde allerede samme Foraar gjort sig ufordelagtigt bekjendte ved deres Tumulter med Matrosbefolkningen i Nyboder[2]), der dengang var langt fra sit senere Standpunkt i Sædelighed og Dannelse, og det viste senere under Udfaldene,

---

[1]) Den foregik som bekendt Søndag d. 16de August.

[2]) Den saakaldte „Marinerfejde“. Forinden havde vi oplevet „Filosofgangsfejden“ og „Posthusfejden“.

hvor lidt man kunde stole paa det, idet Soldaterne for mindre end et godt Ord deserterede over til deres Landsmænd, Hanoveranerne, i engelsk Sold. For at forøge den væbnede Magt i den truede Hovedstad, indkaldtes Rytterregimentet fra Nestved, Vordingborg og Slagelse, mange af det sjællandske Landeværn (vistnok 10 Batailloner), ligeledes forstærkedes Borgervæbningen med en „2den Afdeling“, og Studenterkorpset gjenoprettedes. Den daværende Kommandant blev afløst af Peymann, der tillige blev Præsident i Krigskollegiet. Kronprindsen forordnede fra Holsten først, at den truende Fjende ikke maatte „aggresseres“, derfor maatte Styrken, som udsendtes for at iagttage Landgangen, ikke marchere ad Strandvejen men ad Chausseen. Som bekjendt naaede den ikke længer end til Dyrehaven. Om Rytterregimentet fortaltes følgende Historie: Ogsaa det udsendtes paa en „ikke aggresserende“ Expedition. Der marcheredes til Østerport; da Korpset havde naaet Trianglen, sendte Chefen — Bassewitz — Melding til Peymann, at intet fjendtligt var set og Forespørgsel, om der skulde rykkes videre frem. „Ja wohl!“. Samme Melding og Spørgsmaal indløb fra Vibenshus og samme Svar paafulgte; men da Melding og Spørgsmaal tredie Gang kom fra Lundehuset, skal Peymann have sagt: „Er will ja nicht vorwärts, lass ihn dann zurück“. Dermed endte dette Udfald; det havde virkelig ikke „aggresseret“ Fjenden i mindste Maade.

Saa lod Kronprinsen sig se i Hovedstaden, og der var almindelig Jubel baade blandt høje og lave; men da han efter et kort Ophold atter forlod os for at afhente en Del af Armeen i Holsten og dermed undsætte Staden, tog Begejstringen kendeligt af; gamle Peymann var atter den højstkommanderende ɔ: den, der maatte bære Ansvarets tunge Lod.

Efter at Landgangen var fuldført, nærmede de engelske Tropper sig snart, og Belejringen indtraadte; alle Mand bleve hurtigst mulig indrammede i militære Afdelinger, for saa vidt det ikke alt var sket. Jens fik Kommandoen paa en Kanonbaad i Defensionsflotillen og deltog med den i adskillige Fægtninger, saaledes ogsaa, da Batteriet ved „gl. Pesthus“ skulde beskydes fra Kalvebodstrand, og Kanonbaaden „Stubbekjøbing“ (Lt. P.

Bruun) sprang i Luften. Orlogsskibene bleve halte ud af Flaadens Leje og lagte ind i den indre Havn for at være mere isolerede; de mest immobile gamle Søofficerer ansattes som Chefer eller Tilsynsførende for dem, en Kadet var Næstkommanderende, og 3—4 gamle Matroser udgjorde Besætningen eller Sikkerhedsvagten, hvis en Bombe skulde slaa ned, hvilket ogsaa nu og da hændte. Til disse Skibe bestemtes bl. a. mine Tvillingbrødre, hvem jeg jævnlig saa Lejlighed til at besøge, da Skolen naturligvis var lukket. Broder Georg havde som Medlem af Brandkorpset fuldt op at varetage ved Slukningsarbejderne eller som Deltager i Udfaldene, naar det gjaldt at demolere Forstædernes Bygninger og Træer, han var ogsaa med ved Udfaldet i Clasens Have. Broder Hans var mindre udsat, som Medlem af Studenterkorpset havde han Station paa Volden og deltog ikke i Udfaldene. Af Familien var altsaa kun de kvindelige Medlemmer og jeg tilbage i Hjemmet, hvor jeg efter Evne hjalp gamle Floberg med at etablere Sikkerhedsforanstaltninger mod Bomberne, bl. a. lagdes et $^1/_4$ Alen tykt Lag Gødning over hele Loftet. Der faldt dog kun een Bombe i Baghuset, heldigvis uden at gjøre Skade.

Blandt mine Erindringer fremdukker, at en Livjægerofficer, Lieutenant Bruun (Søn af den bekjendte, tidligere nævnte, Professor T. C. B. og Broder til N. C. samt Skuespilleren Carl B.)[1], der var almindelig afholdt, ved et af Udfaldene blev dødelig saaret. Hans Begravelse foregik under usædvanlig stor Deltagelse, Følget bevægede sig næsten gjennem hele Byen; naar jeg undtager Thorvaldsens Bisættelse, har jeg i min Ungdom aldrig seet noget saa storartet som dette Optog.

Peymanns Ansættelse gav Anledning til megen Kritik. Han var for gammel og dertil udansk (ɔ: tysk født) o. s. v. Deslige Yttringer kunde ganske vist ikke kaldes usande, men kunde dog ikke berettige, at man tillagde hans Handlinger bevidste slette Motiver; i hine Tider kom jo ingen til ansvarsfulde Poster, førend de vare Oldinge. Det var sikkert kun nødtvunget, at han mod-

[1]) Denne levede senere paa sin Faders Sted i Lundtofte, hvor han efterhaanden forfaldt i høj Grad til Drik.

tog Ansættelsen, men han var Militær og lystrede som saadan Regentens Befaling. Man sagde, han var meget utilfreds med sin Stilling, Øjenvidner have forsikkret mig, at han øjensynlig udsatte sig stærkt baade ved Udfaldet i Clasens Have og ved Tømmerpladsen. Da Frederik VI mange Aar derefter en Gang kom til Rendsborg, hvorhen Peymann uden Gage eller Pension (hvad han heller ikke havde nødig) blev forvist, besøgte han den gamle General.

Blandt de Foranstaltninger, der bleve trufne, var ogsaa Indkaldelsen af „Herregaardsskytterne“, til hvilke der sluttede sig mange frivillige, som vare sig bevidste, at de skød godt Blandt disse vare Kromanden Hammer fra Asminderød og hans 15aarige Søn, Fritz Abel, min forhenværende Legekammerat (død som 87aarig Olding 1877). Jeg mindes at have set ham flere Gange i den her omtalte Periode, naar han holdt udenfor vor Bolig paa Nørregade, kort førend der skulde gjøres Udfald ad Nørreport. Indtil sine sidste Dage var han en ualmindelig rask Mand, der med Iver drev Skøjteløbning som Idræt, navnlig efter at hans svækkede Syn forhindrede ham i at dyrke Jagten.

Om Eftermiddagen den 2den September besøgte jeg Brødrene paa deres Skibe, der laa fortøjede langs Hønsebroens Yderside; omtrent Kl. 6 Eftermiddag begav vi os alle tre hjemad over Holmen, og paa denne Tur iagttoge vi de første Bomber, der i det egentlige Bombardement kastedes ind over Byen. Indtil Kl. 3 om Natten overdængedes denne bogstavelig med Bomber, Granater og Congreveske Raketter. Da vi nu altsaa paa Holmen saa, at der forestod noget alvorligt, ilede mine Brødre tilbage til deres Poster, medens jeg hurtigst mulig skyndte mig hjem. Hurtigt gik denne Vandring dog ikke; den uophørlige Knalden, Susen og Hvislen over Hovedet søgte jeg at undgaa ved fra de store Gader at krybe ind i de smaa, men der gik det saa livligt til, at jeg atter tyede ud, hvor Vejen var bredere; alt som jeg nærmede mig Petri Kirke, forøgedes Larmen. Paa Ulfeldts Plads sprang en Bombe i ringe Højde over Byen, i Fiolstræde hvislede en Brandpil hen over Trætoppene i Professorernes Haver, og paa Nørregade tæt ved Krystalgade slog atter en Bombe ned

gjennem Taget paa den derliggende Bagergaard, saa at Tagstenene raslede ned i min umiddelbare Nærhed. Endelig naaede jeg da hjem og fandt Moder meget syg, hun og Søstrene havde forladt Lejligheden og var tyet neden under til Flobergs, hvem jeg vel gik til Haande, indtil Søvnen krævede sin Ret. Næste Morgen (3die September) besluttede Moder at forlade Huset, hun hverken kunde eller vilde se en lignende Nat imøde, og Louise eller Georg fik det Hverv at forespørge hos Pastor Fabricius paa Christianshavn, om vi maatte komme ud til ham. Budet kom tilbage med et „Nei“! Det var denne Præst, som tretten Aar tidligere var traadt min Fader i Vejen, da Kaldet ved Frelsers Kirke blev ledigt; Familien havde altid vist sig venlig mod Moder, men efter dette Afslag kom hun aldrig oftere i deres Kreds. Saa pakkede hun sine Skeer — det eneste Sølvtøj vi ejede — og nogle faa Klædningsstykker i en Byldt, forlod Huset og efterlod sig forresten alt, hvad hun ellers besad: et kun tarvelig og ikke assureret Indbo. Med de bedste Forhaabninger tyede vi ud til Kommerceraad Rabeholm, Faders gamle Ven, som beboede en stor Gaard i Strandgade lige for Brogade. Vort Haab skuffedes ikke, vi bleve modtagne med den største Hjertelighed og Gæstfrihed. R. var paa den Tid en saare agtet og velstaaende Købmand, men i de paafølgende Krigsaar gik det kummerligt tilbage for ham; baade Manden, Konen, tre Sønner og tre Døttre døde alle i forholdsvis smaa Kaar. Den ældste Søn tog i Krigsaarene til Sydamerika, en anden blev Postmester i Eckernførde, men var ikke heldig, i sine private Forhold nød han dog Agtelse; den tredie forsøgte sig først som Literat, men endte som Posekigger i Faaborg; af Døttrene forblev den ældste ugift og endte sine Dage i Moss hos en Plejesøster, Kræfting, gift med en Christie, Nr. 2 — ligeledes ugift — henlevede sine sidste Aar hos sin yngre Søster: Enke efter Landinspektør Lyngbye. Ogsaa hun er død, men min Taknemlighed mod Familien lever saa længe, jeg er til.

Rimeligvis blev der den 3die parlamenteret i Hovedkvarteret, men om Eftermiddagen fortsattes Bombardementet, der vedvarede hele Natten og paafølgende Dag, medens vi hos

Rabeholm havde det roligt og godt, hvad de indendørs Forhold angik. Udenfor var det anderledes. En uafbrudt Vognrække passerede hele Dagen over Knippelsbro. Hvem der paa nogen Maade formaaede det, flyttede ud paa Christianshavn; kunde her ikke skaffes Husly, tog man til Takke med Amagerfælled, hvor mange Familier kamperede; min før omtalte Onkel Johan, Præsten ved Trinitatis Kirke, var blandt disse. Denne Familie hændte det, at man ved Flytningen havde stuvet Sølvtøj og Porcellæn i et Møbel men i Forstyrrelsen glemte at læsse dette paa Vognen. Først i sidste Øjeblik kom man i Tanker om det, og i Hui og Hast blev det da kylet op paa Læsset. Ved Udpakningen bagefter viste det sig, at ikke saa meget som en Kop var revnet.

Den 4de September kom Georg ud til os og meldte, at Hjemmet stod i Flammer, men at man fra det offentliges Side havde bortflyttet Indboet. Med beundringsværdig Ro modtog Moder dette Budskab, takkede Gud, at hun hidtil ikke havde mistet nogen af sine Børn og satte sin Fortrøstning til hans Godhed. Hun forvandt dette svære Stød, men ikke uden Besvær og kun ved kærlig Imødekommenhed af mange ædle Venner og Bekendte.

Kapitulationen, hvormed fulgte Byens Overgivelse og hvorved Maalet for dette skændige Tog, en Skamplet for den engelske Nation, blev naaet, begyndte d. 5te og afsluttedes, saa vidt jeg mindes, 7de September; vel havde Bombardementet ikke varet mange Dage, men desto rigere paa Indtryk havde de været. Om Dagen gav Færdslen ud til Amager nok at se paa, og om Aftenen laa den brændende Stad som et Ildhav lige for vore Øjne, længst mod Vest lyste Tømmerpladsen i Flammer, og et Midtpunkt i Havet var den brændende Frue Kirke. For os unge fortog disse Indtryk sig hurtigt, og de paafølgende følgerige Begivenheder, saavel offentlige som private gik os forholdsvis uændsede forbi, men de hvilede desto tungere paa de ældre, navnlig paa stakkels Moder, der jo havde overgivet saa godt som alt, hvad hun ejede, til Skæbnens Raadighed. Hvad der ved offentlig Foranstaltning var reddet af hendes Ejendele, fandtes

hensat paa mange forskellige Steder; ikke en Gang de forskellige Stykker af samme Genstand var samlet paa eet Sted. Opad Volden ved Skidenstræde stod en Masse mer eller mindre ramponerede Møbler, paa Charlottenborg, der midlertidig var indrettet til Politikammer, endnu større Læs, foruden at flere Oplag vare etablerede rundt om i Byen; alle disse Depoter maatte efterses, hyppigst skete det af Moder og Louise, da Jens — lige som de andre Søofficerer — havde faaet Tjeneste ved Nedrivningen af Skorstene og afbrændte Tomter. Efterforskningerne gav dog noget Resultat, hist fandtes et Møbel, her et andet, saa et tredie Sted nogle Rester, Skroget til en Sofa et Sted, Madratserne et andet, af alle disse Brudstykker dannede vi, saa godt det lod sig gøre, et Hele, men dette var rigtignok tarveligt nok.

Paa Christianshavn kunde vi jo imidlertid ikke blive; og en Bolig var ikke saa let at opdrive, men Tilfældet kom os her til Hjælp. Vor Slægtning, den Deputerede Troels Kongslev, var rejst med Christian VII til Holsten, hans Hus paa Hjørnet af Rosenborggade og St. Gertrudsstræde stod ledig, og af dette fik vi overladt tre Værelser foruden Køkkenet, disse bleve da vort foreløbige Logis fra Oktober 1807 til Foraaret derefter. Det var en Glædesfest, da vi om Aftenen paa Indflytningsdagen atter kunde sidde samlede, skøndt Vorherre skal vide, at det skete under kummerligt indskrænkede Forhold, baade hvad Pladsen og al anden Komfort angik. I to af Værelserne var Sengene blevne opstillede — til Tjenestepigen fandtes der saa vidt jeg erindrer et Tagkammer — Jens og Hans boede ikke hjemme. Det tredie og største Værelse skulde forestille Spise- og Dagligstue, men havde det særegne ved sig, at der ikke fandtes et Bord samt kun yderst faa Stole. Som Bord fungerede en stor, grønmalet Kiste med buet Laag, forresten maatte Kofferter, Kasser o. l. gjøre Tjeneste som Stole, og Belysningen indskrænkede sig til et Tællelys i Stage. Ved Afskeden fra Rabesholms havde disse brave Mennesker medgivet Moder en Kurv med Fødevarer for flere Dage, de bleve nu uden Dug serverede paa Kisten og saa-

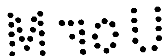
ledes tilbragte vi altsaa første Aften, som jeg aldrig nogen sinde vil glemme.

Uden at tale meget om det lykkedes det virkelig Moder ved ihærdig Søgen mangfoldige Steder end ogsaa i Brandtomten at sammenskrabe det nødvendigste Bohave, Køkkentøj, Linned o. l., adskillige Gaver kom til, saa at der efterhaanden virkelig udviklede sig saa taalelige Tilstande hos os, at Vinteren kunde imødegaas. Der hengik vistnok nogen Tid, inden Skolen atter traadte i Virksomhed, men selv efter at dette var skeet, fandt jeg dog Lejlighed til at se mig om udenfor Voldene og betragte de engelske Tropper, der kamperede her og som jævnlig færdedes inde i selve Byen i saakaldet „al Venskabelighed".

Da Søofficererne havde endt deres Hverv ved Demolering af Brandtomterne, noget de forøvrigt havde udført med Uvillie, skulde de have anden Beskæftigelse. Hæren var i Mellemtiden bragt over til Fyen, Langeland, Lolland og Falster, hvorfra man efter Sigende paatænkte en Landgang paa forskellige Steder af Sjælland med det Maal der at angribe Englænderne. Søofficerer bleve da udsendte for at være behjælpelige ved disse paatænkte Landgange, og Jens var blandt de udkaarne. Den hele Plan blev dog som bekjendt til intet, og Tropperne forbleve i deres Kvarterer, indtil de engelske vare dragne bort.

En af de første mindeværdige Begivenheder i vort nye Hjem var Indførelsen af Broder Jenses tidligere omtalte Forlovede, Frk. Grodtschilling. Forbindelsen var rigtignok endnu hemmelig, men det var tillige, hvad man nu kalder en „offentlig Hemmelighed". Ogsaa jeg fik strænge Paalæg om at behandle Sagen med største Diskretion, hvilket jeg pligtskyldigst gjorde. Hun kom da til os en Aften, Moder havde pyntet sin lille Lejlighed, saa godt det lod sig gjøre; to Lys var der i al Fald paa Bordet, og alting gik efter Ønske.

Min Skolegang fortsattes foreløbig, men de nye Tider havde imidlertid givet Anledning til nye Overvejelser, om det ogsaa var rigtigt at slaa ind paa Handelsvejen. Sømagten, der skulde beskytte Handels-Samkvemmet, var jo nu tilintetgjort, at det asiatiske Handelsselskab vilde komme til at gaa trange Tider

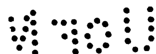
imøde, var indlysende. Udsigterne var derfor ikke lovende, og min Fremtid som Superkargo blev da difinitivt opgivet. Men hvad saa? Svaret laa ikke fjernt: Alle skulde jo være Militære paa den Tid, der var baade Linie-, Landeværns- og borgerlige Afdelinger i Guds Velsignelse at træde ind i, og det blev da besluttet, at jeg skulde tages ud af det Schouboeske Institut og om mulig blive Frikorporal, hvortil ogsaa Jens og Moder gjorde de første indledende Skridt, men hvorved de forøvrigt rent glemte at tage min Ringhed med paa Raad. Imidlertid havde Tvillingbrødrene gjenoptaget deres Undervisning paa Søkadetakademiet, men den afbrødes allerede tidligt næste Foraar, da en større Defensionsstyrke udrustedes ikke alene ved København men rundt om i de danske Farvande. Blandt Skibene til Hovedstadens Forsvar var der en stor Ostindiefarer „Hester (Ester) Marie“, i sin Tid tilhørende det her omtalte Handelshus Duntzfeldt & Co., paa dette udkommanderedes Brødrene, hvorved de erholdt ret gode Indtægter, medens der til mig faldt endel morsomme Besøg af, naar jeg om Søndagen tog ud paa Rheden for at besøge dem og da overværede Matrosernes lystige Dands med de saakaldte „Kalkeprindsesser“: Piger inde fra Kalkbrænderiet. Ved samme Lejlighed stiftede jeg to nye og interessante Bekendtskaber: Dorschæus (d. yngre) og Staggemeyer (blev Lieutenant Aaret forud), med hvem jeg plejede Omgang, indtil han, 87 Aar gl. døde 1878. Under Ekviperingen af „Hester Marie“ havde Christian paa et hængende Haar nær sat Livet til, da han faldt i Havnens isede Sejlløb; en Soldat fra Flydbrovagten fik ham halet op i yderste Øjeblik.

En Udflugt, som vi Brødre foretog i Efteraaret 1807, bragte os i Berøring med en Familie, jeg vil omtale med et Par Ord. Besøget galdt Faders Svoger, Chefen for det sjællandske Jægerkorps, Oberst Christopher Lønborg, Farfar til den senere Oberst i Artilleriet, Kammerherre Frederik L. Onkel laa dengang indkvarteret paa Søgaard ved Gjentofte. Han stod ved vor Ankomst netop i Begreb med at rejse bort men overlod os til sin Søn, Frederik (kaldet Fritz), der ved Middagstid førte os hen

til Skolelæreren, Jensen[1]), hvor Officererne holdt Messe og hvor vi bleve trakterede med Bollemælk. Bemeldte Jensens var et yderst agtværdigt Ægtepar; Konen har sat sig et Eftermæle der paa Egnen som den første, der lærte Bønderpigerne at brodere; de havde to Sønner, den ældste var afdøde Blomstermaler, Professor Jensen, den anden, som en lang Tid var Religionslærer i Metropolitanskolen, lever endnu som gammel Theolog og Professor.

Min Indtrædelse i Militærstanden foregik 2den Juledag 1807. Den utrættelige Kronprinds Frederik plejede hver Dag Kl. 9 at udgive Parolen, ved denne skulde alle Afdelingscheferne personlig møde, hvad enten de havde noget at fremføre eller ikke, tillige alle lavere Officerer, som havde et eller andet at melde eller bede om. Broder Jens var den, der førte mig derop for at præsentere mig og ansøge om et Frikorporalsnummer til mig; efter en ganske kort Audients blev Anmodningen tilstaaet, og to Dage efter modtog jeg min Udnævnelse, hvormed fulgte en beskeden Løn, der dog ikke var uden Betydning for Moder. Som Frikorporal ansattes jeg i den yngste af Militærinstitutets tre Klasser, og ved Begyndelsen af 1808 oprandt nu et nyt Skoleliv for mig. Egentlig var det med Bedrøvelse, jeg sagde Farvel til den Schouboeske Skole og mine Venner der, men i de nye Forhold fandt jeg ogsaa gode Kammerater, med mange af hvilke jeg har delt ondt og godt, indtil de i Aarenes Løb ere gaaede forud. Blandt disse nævner jeg først min endnu (1878) levende Kollega, General Gothold Møller, der førend han blev Frikorporal havde gaaet i Efterslægtens Skole og der var bleven intim Ven med min kære og højtagtede Svoger David Borgen (se Pag. 180). Begrebet Kammerat forudsætter rigtignok en vis Alderslighed, men det gjaldt ikke i Militærinstitutet, hvor Aldersforskellen selv mellem Klassekammerater kunde variere fra 13 til 22 Aar, noget som upaatvivlelig var til Skade for de yngres Moralitet. Blandt de ældste af mine Klassefæller var en holstensk Præstesøn, han forstod ikke eet dansk Ord og plejede,

[1]) Frederik Jensen, Skolelærer og Dannebrogsmand, f. 1771, † 1850, gift med Ane Margrethe Timm.

naar han blev spurgt om sit Navn, med megen Godmodighed at ramse op: „Bahn Bahnson, mein Vater ist Pastor, ich bin aus Cyrau gebürtig“ (et Sogn i Nærheden af Lübeck). Han blev siden en flink Officer, Adjudant hos General Castonier, med hvis Datter han giftede sig, senere er han død som Branddirektør ved Viborg. Den næste var ogsaa Præstesøn, Bendtz, som nok i Jylland var bleven ansat som Underofficer ved 1. jydske Regiment; det var gjennem Regimentchefens Anbefaling, han nu skulde forsøge at blive Linieofficer, men det mislykkedes; han fik senere Plads ved en af de anekterede Batailloner men døde i forholdsvis ung Alder. Samme Skæbne havde Nr. 3, Blank, Søn af en Kommandersergeant ved fornævnte Regiment, hvorimod Nr. 4, Käsemodel (ligeledes Søn af en Kommandersergeant sammesteds) virkelig blev Linieofficer. Af tidligere Bekendte kom jeg paa Institutet sammen med Lunding, en Slægtning af min Omgangsven Lüttichau, med den tidligere omtalte Peter Recke og min Fætter Hans Lønborg[1]). Sidstnævnte, Søn af Oberst Christoffer L., havde begyndt som Discipel i Helsingørs Latinskole, hvor han optraadte med megen Selvtillid, men ikke gjorde synderligt ved Læsningen; Rektoren vilde derfor ikke dimittere ham til Uviversitetet, hvilket krænkede ham stærkt. Han besluttede da at gaa Militærvejen, men stødte paa Modstand hos Faderen, der havde haft store Planer for denne Søns Fremtid. Tilsidst gav hin dog efter, men sagde: „Ja vil Du virkelig være Militær, saa skal Du ligesom Din Broder Fritz begynde fra neden, og dette bliver mit sidste Ord.“ Han blev da ansat som Guide, indkvarteret her i Byen og døjede meget ondt, men fik ved Generalkvartermester Wegeners indflydelse hos Kronprindsen omsider Tilladelse til at frekventere Institutet med Bibehold af sin Guidelønning og blev paa denne Maade, skjøndt meget ældre end jeg, min Klassekammerat. Senior i Klassen hed Stenballe, oprindelig jysk Bondekarl, han havde været Menig i Kongens (Kronens) Regiment, var senere avanceret til Korporal og blev som saadan befunden værdig til at komme ind paa Officersinstitutet; blandt de yngste

---

[1]) f. 1789, † 1860, Oberst.

vare mine Samtidige, Schlegel, Lunding, Funch, Ringsted, foruden den før omtalte G. Møller, allesammen i 12—14 Aars Alderen. Ikke allene i Henseende til denne bestod Forskellen, men ogsaa i sociale, ydre Forhold. Blandt Kammeraterne i Klassen fandtes der saaledes en Greve E. Bernstorff, Arving til Gyldensten, en Baron Brandenstein (en Tysker, som Aaret efter blev Lieutenant i Livgarden til Fods), blandt Officers-Eleverne kan jeg nævne Grev Baudissin, senere bekendt som Brigadechef i Oprørshæren, hvortil han drog, uagtet der for hans Skyld allerede 1848 var bleven oprettet en Sekond-Majors Plads i Garden, Fr. Bülow (Sejrherren fra Fredericia 1849) samt to Brødre Ørum, Præstesønner fra Jylland. De bleve vel Officerer, men sikkert ufortjente, naar henses til deres Dovenskab og Mangel paa Evner. Bülow optraadte paa Institutet i Frikorporals Uniform, men var forøvrigt udnævnt til Officer forinden; det var et Arrangement, hvorpaa han var indgaaet med Skolens Chef, du Plat; men da denne en Gang dikterede ham en Straf af Fugtel, nægtede han at modtage den, saasom han var berettiget til at bære Felttegn. Dette Exempel oplyser noksom, til hvilke Uregelmæssigheder en slig Sammenblanding kunde føre. Ved min Fætter Hans Lønborgs Optagelse blev Maalet dog først rigtig fuldt, thi nu var der baade Officerer, Underofficerer og en Menig paa samme Skolebænk. Tonen var ikke desto mindre nogenlunde god, under alle Omstændigheder langt bedre end strax efter Institutets Oprettelse, thi den Gang hændte det ingenlunde sjeldent, at Eleverne mødte med en Perial eller fik den ved Hjælp af en medbragt Flaske Brændevin.

Vor Udstyring var tarvelig; den bestod af Hat med Fjer, Trøje, Buxer og et Livgehæng med Sabel, men det var sikkert den billigste Skole, hvori nogen kunde faa sine Børn oplærte[1]. Thi ikke allene fik vi Undervisningen aldeles gratis, men tillige erholdt vi jo Lønning og Brød samt i Reglen ogsaa alle Bøger og Rekvisitter frit leverede til Brug fra Afdelingerne, naar de blot rekvireredes ad Tjenestevejen. Desuden fik vi hver Maaned

[1]) Foruden dette danske Militærinstitut existerede der et holstensk i Rendsborg samt et norsk i Christiania.

udleveret $1/4$ Bog Bikube og $1/4$ Bog Koncept-Papir, 6 Penne, 1 Blyant samt hvert Kvartal foruden visse andre Genstande 1 Brev Güntherblaat og 1 Brev Karmin, hvilket ganske vist kunde betegnes som Ødselhed. Der var tre Klasser og Kursuset varede følgelig normalt tre Aar at gjennemgaa.

Blandt Lærerne var Bierfreund[1]) den, jeg har kjendt længst og husker bedst, han døde for faa Aar siden og var da over 90. Han var en ret mærkelig Personlighed, der i sin Tid var bleven dimitteret som Student fra det Schouboeske Institut. I Aaret 1801 dukkede han imidlertid op som et meget forfaldent Subjekt. Usselt og snavset klædt kom han vandrende til Helsingør, hvor han lod sig hverve som Menig i sjællandske Jægerkorps. I dette opdagede man dog snart, at han besad Egenskaber, der under passende Vejledning kunde bringe ham højere op, og til Ros for Korpsets Disciplin og Aand være det sagt, at det virkelig lykkedes at gjøre noget ud af Manden. Han blev snart forfremmet til Underofficer, som saadan sendt til Militærinstitutet og derfra forholdsvis hurtigt dimitteret som Fændrik. I Aaret 1807 var han som Lieutenant ved Marineregimentet udkommanderet paa Batteriet Trekroner. Efter Kapitulationen fik han det Hverv at føre en Barkasse med Marinere til København. Der opstod Mytteri undervejs, men B. hævdede sin Post, saarede et Par af de værste Tumultanter og kom velbeholden i Land ved Toldboden. Senere forflyttedes han til Kongens Regiment (den Gang med Garnison i Helsingør), men var ved min Optagelse paa Institutet Inspektionsofficer over de i Kastellet indkvarterede Frikorporaler (til hvilke jeg ikke hørte). Efter at have forlovet sig lagde han sig efter det juridiske Studium og naaede virkelig — i Modsætning til Broder Jens — at blive Kandidat. Efter flere Aars Forløb ansattes han som Byfoged i Holbæk, senere blev han Borgmester og Byfoged i Nyborg samt Justitsraad. Han var Fader til den i Odense (Fyens Diskontokasse) bekjendte Etatsraad B. Jeg har mange Aar senere

---

[1]) F. L. B., f. 1782.

truffet ham og General Wedelfeldt — begge 89aarige Oldinge — i en Jernbanekupé i Jylland, hvor de rejste uden Ledsagelse.

Blandt Lærerne var ogsaa Dorschæus[1]) (d. ældre), Næstkommanderende paa Institutet og under du Plats hyppige Fraværelser i tjenstlige Hverv altsaa fungerende Chef. Han havde væref gift med en Frk. Banner[2]) (D. af en afskediget Oberst B., der boede i Hus med os i Rosenborggade), men var nu Enkemand. Smuk var Dorschæus ganske vist ikke — tvært imod — men overfor Damer havde han altid et sødladent og indsmigrende Væsen. Hans Bolig laa i Kronprindsessegadens Kasserne, hvor han havde fire smaa Værelser, desuagtet arrangerede han et Bal hos sig, hvor baade Moder, Louise, Mine og jeg vare indbudne; blandt de smukkeste den Aften nævner jeg min ældste Søster, to Komtesser Raben samt tvende Frøkener Rømer. Da Ballet var forbi og Vognene kørte frem, kom han hen til Moder og meddelte hende denne Efterretning med Ordene: „Jeg er ulykkelig over at skulde træde frem som Dødens Sendebud; men — Deres Vogn er for Døren.“ For at skaffe Plads til de dandsende maatte ikke allene endel af Parrene opholde sig i Stuen ved Siden af Dandsesalen, men vi maatte ogsaa dandse efter dennes Diagonal. Man brugte paa de Tider næsten udelukkende at dandse de kedsommelige Engelskdandse og de dermed beslægtede Molinasko, Hornpipe og tilsidst Kehraus (et smagfuldt Navn!); kun yderst sjeldent kom det til en Vals, og da kun en „langsom Vals“.

Siden jeg her er kommen ind paa Omtalen af Forlystelser, maa jeg med det samme maaske nævne, at de tidligere berørte Spadseretoure til Frederiksberg Have i Aarene 1807—09 atter kom stærkt i Mode. Man pyntede sig som til Gala, og Dorschæus var i sin smukke Mariner Uniform, højrød Kjole med mørkeblaa Rabatter med Guld, blandt de mest pyntede. Til den øvrige Stads føjede han hvide Casemirs Knæbenklæder, hvide Silkestrømper samt Sko med Spænder; saaledes udstyret vandrede han ad den uhyggelige, slet brolagte Vesterbrogade,

---

[1]) F. E. K. Dorschæus, f. 1773, † 1843, afs. som Oberstlieut. 1837.
[2]) Charlotte Amalie B., f. 1778, † 1807.

gjennem Frederiksberg Allee ud til Haven, hvor Maalet var Terrasserne ud for Slottets Façade. Der fandtes her Bænke i Mængde, alle overfyldte med promenerende; der gik man saa frem og tilbage for at se og blive beset, indtil man atter tilfods vendte hjem. Vilde man paa en saadan Udflugt rekreere sig, var man henvist til „Grotten“, hvor der kunde faas et Glas Vand, maaske en Tvebak eller Peberkage dertil; men al anden Beværtning var som banlyst fra Haven. Derimod havde Kagekonen ved Indgangen vistnok en anselig Fortjeneste, men af denne maatte hun sikkert svare Afgift til den „Husgeraadskarl“, der havde Post sammesteds. Som et Sidestykke til Dorschæus i Pyntelighed nævner jeg Søofficeren, Lieutenant Wolfgang Kaas, i sin klædelige Uniform med store Epauletter og med Benklæder, Strømper, Sko m. v. ligesom D. var han en statelig Personlighed, i Modsætning til denne, der af Naturen kun var svagt udstyret med Lægge, var disse hos K. ualmindelig store, nogle svære Aareknuder hjalp med og gav Benene Udseende af en slet udført Udstopning. Disse Promenader til Frederiksberg holdt sig lige til efter Tyverne; fra 1812 erindrer jeg at have set derude en anden Søofficer, Rosenstand, der efter at være kommen tilbage med Lommerne fulde af Penge fra Antwerpen, hvor han havde gjort Tjeneste paa Scheldeflaaden, klædte sig i lignende Galadragt ved Promenaderne om Onsdagen, hvor Maalet var at betragte Hoffet, naar det i højstegen Person til Publikums Fornøjelse roede om i Kanalerne, medens Gardens eller Kongens Regiments Musikkorps spillede dertil. For Rosenstand gik det siden sørgeligt tilbage, han skejede ud og blev tilsidst en bekjendt Plattenslager, der jævnlig tiggede en Mark hos gamle Bekjendte (hvad han ogsaa har gjort hos mig). En anden Officer fra samme Tid var den agtede Artillerioberst Clausen, der 1818—20 boede i Kastellet og som om Søndagen i stiveste Puds vandrede frem og tilbage til Frederiksberg ledsaget af sin Frue, der da var pyntet i lys Kjole, rødt Sjal, gul Hat med grøn Fjer o. s. v. For at ende med Dorschæus igjen kan jeg oplyse, at han, endnu inden jeg forlod Institutet, giftede sig for anden Gang; den udkaarne var en Kusine til hans første Hustru, lige-

ledes født Banner[1]). Hans Tilbøjelighed for Slikkerier paaførte ham en temmelig stor Konditorgæld, der atter medførte, at han ved en Reduktion blev afskediget, senere fik han en Landejendom, Rosengaarden ved Ringsted, hvor han, saa vidt jeg veed, døde. Enken boede 1840—48 i Hus med mig; hendes Søn var Lieutenant i samme Bataillon, hvori jeg var Major, han døde som Postmester i Kallundborg.

I Vinteren 1807—08 opstod pludselig det Rygte, at der ude fra Provindserne, hvor de laa fordelte, vilde komme franske Tropper til København, hvis Beboere da alle skulde tage dem i Indkvartering. Det sagdes, at de skulde gjøre Indfald i Sverrig; Rygtet vakte endel Røre i Byen, men bekræftede sig som bekjendt ikke. Paa samme Tid var det, at Koldinghus brændte af, og at de spanske Tropper paa Fyen gjorde Revolte, særlig i Nyborg, hvis Kommandat, Güldencrone, i den Anledning blev afsat; Onkel C. Lønborg blev hans Efterfølger (muligvis dog først 1—2 Aar senere), ogsaa i Roeskilde gik det livligt til, en derværende Kapitajn d'Origny reddede den franske Chef og blev i den Anledning (men dog først lang Tid efter) dekoreret med Æreslegionens Ridderkors.

Undervisningen paa Militærskolen var i flere Henseender forskellig fra de private. For det første varede den meget længere, i Stedet for 9—12 og 3—5 gik den daglig fra 8—12 og fra 2—6, Sommerferie kendtes ikke i denne; ved de tre store Højtider havde vi vel Ferier, men de vare yderst kortvarige; end ikke Søndagene havde vi helt til vor Raadighed, da Frikorporalerne skulde møde ved Parolen, navnlig for at se Vagtparaden trække op, desuden maatte vi turvis overvære Gudstjenesten i Garnisons Kirke, hvilket hver anden Gang, naar der prædikedes tysk, kun var en sløj Højtidelighed, da de fleste af os ikke forstod Sproget. Ogsaa paa selve Undervisningsfagene var der betydelig Forskel. Foruden at der paa Militærinstitutet lagdes mere Vægt paa Mathematik og Tegning end i de private Skoler, kom hertil alle de strængt militære Fag saasom Exercits,

---

[1]) Charlotte Hedevig Sophie B., f. 1788, gift 1811.

Felttjeneste, Parader, Gymnastik og Svømning. Men det var en stor Fordel ved min nye Opdragelsesanstalt, at vi ikke bleve forkælede ved for megen Stuelæsning og Stillesidden ligesom ogsaa, at der jævnligt blev foretaget længere udgaaende Øvelsestoure, der foruden at styrke Legemet skaffede os et fortræffeligt Kendskab til Stadens Omegn i adskillige Mils Omkreds.

Ved Foraarstid 1808 forlod Moder sin interimistiske Bolig i Rosenborggade og flyttede ind i en 1ste Sals Etage ved Nørrevold, hvor nu Güldenløvesgade munder ud i den gamle By; hvilket dog for mit Vedkommende ikke blev af større Betydning; mit Liv fortsattes uden megen Forandring, de Schouboeske Kammerater forsvandt mere og mere fra Synskredsen og blandt mine nye var der heller ikke faa, navnlig blandt de ældre, fra hvem jeg trak mig endel tilbage, hvorved jeg ganske vist undgik de Udskejelser, nogle af disse gjorde sig skyldige i; men tillige kom jeg til at staa mere isoleret, end Tilfældet havde været før. Hertil bidrog ogsaa at mine allernærmest staaende, Tvillingbrødrene, bleve udkommanderede tilsøs, og at jeg endogsaa i Hjemmet kom til at savne jævnaldrende. Vel var der jo Personer nok; foruden Søstrene, som boede hjemme, saa jeg jo næsten daglig Jens og Georg, men disse ældre Mennesker havde hver sine Interesser at varetage, og til „lille Julius“, hvilket jeg i lang Tid vedblev at hedde, blev der i Sandhed kun taget saare lidet Hensyn.

Imidlertid havde Jens forberedt sit Bryllup. Georg blev Livjæger og gjorde som saadan Tjeneste sammen med den øvrige Garnison; han modtog herfor et lidet Gehalt og understøttedes forøvrigt utrætteligt af den ældre Broder, der holdt ham til at fortsætte Studierne paa Kunstakademiet og forresten animerede ham paa bedste Maade til at blive Arkitekt. Disse Studier fik for saa vidt nogen Betydning, som de lettede ham Overgangen til at blive Sekondlieutenant i 1. jyske Regiments anekterede Bataillon, han ansattes ved et Jægerkompagni med Garnison paa Samsø, hvor der blev overdraget ham Udførelsen af et Batteri „Bossernes Redoute“. For dette sidste Hverv kunde han takke en Grev Moltke, der ogsaa tog sig

venligt af ham, da han 1810 var meget syg. At blive Officer var nu paa den Tid just ikke nogen vanskelig Sag, især hvis man vilde nøjes med Ansættelse i de anekterede Batailloner; men der var den Hage derved, at Ansættelsen skete med Forbehold af, at Ancienniteten først regnedes fra den Dag, man tog den reglementerede Examen.

I Løbet af Foraaret vendte Hans tilbage til København efter et længere Ophold paa Møen og Falster. Det gjaldt nu for ham at træffe et Valg med Hensyn til Livsstilling, og underligt nok endte det med, at ogsaa han blev Militær, først Cornet og siden Sekondlieutenant u. A. i det slesvigske Rytterregiment, der kantonnerede i Sydsjælland; efter en grumme kort Forskole afgik han til sin Afdeling men kom snart efter tilbage til Hovedstaden for at læse til Examen. Uddannelsen til denne foregik i den saakaldte „2den Afdeling af Dansk-Militærinstitut", der havde Lokale først paa Kongens Nytorv (hvor senere Vincent havde sin Restauration) senere i et nedlagt Sukkerrafinaderi i Bredgade, der efter nogle Aars Forløb købtes af Murmester Lüthans[1]. For den velbegavede og af alle afholdte Yngling var det en forholdsvis simpel Sag at absolvere den ingenlunde vanskelige Examen, der fordredes, og han fik allerede 1809 Anciennitet.

Min Søster Louise var nu omtrent 20 Aar gammel. Uden at have nydt nogen regulær Undervisning havde hun alligevel ved egen Flid erhvervet sig gode Kundskaber (dog ikke i Sprog eller Musik). Hun var en saare elskelig Pige, arbejdsom, kærlig og trofast i Sind. I vor lille Kreds var hun ubetinget det opmuntrende Element; takket være hendes Intelligents og Moders Interesse for Ungdommen blev vort tarvelige Hjem snart et yndet Tilflugtsted for en yngre livlig Kreds. Til denne sluttede sig hyppigt Fætterne Lønborg: Jens (siden Skolelærer paa Møen), Fritz, Student (død som Provst i Norge) og Hans, hvem jeg alt har omtalt tidligere. Jeg mindes en Aften, da Fritz og Hans var hos os, og Samtalen var kommen ind paa en eller anden militær eller politisk Foranstaltning, ved hvilken Fritz dadlede

---

[1]) Det omtalte Sted laa, hvor nu Bredgade Nr. 25 er beliggende.

enten Kongen eller de militære Autoriteter. Dette tog Hans, den iltre, disputerelystne Guide ham yderst fortrydeligt op; han vilde ikke taale sligt og truede med at gaa bort, hvis ikke F. gjorde Afbigt. Moder søgte at lægge sig imellem for at faa Gemytterne bragte i Ro. „Aa hør dog nu op med de Skænderier, det vedkommer jo ikke Dig!“ — „Jamen Tante,“ svarede Hans, „har han ikke fornærmet mig, saa har han fornærmet den Kjole, jeg bærer, og det taaler jeg ikke!“ — „Saa træk Kjolen af min Dreng, og spis dette Smørrebrød,“ — dermed endte Striden under Latter fra alle Sider. Foruden den før omtalte Madam Bødtger hørte denne Vinter ogsaa Kousinerne fra Møen til vor jævnlige Omgang, navnlig de ældre, Christence (f. 2. Aug. 1786, † ugift 20. Oktbr. 1812) og Anna Elisabeth (f. 13. Septbr. 1789, † ugift 26 Marts 1830); desuden kom der ogsaa andre, der oplivede det huslige Samliv, saa at vi ingenlunde førte noget Murmeldyrs Liv, tværtimod. Alt som Louise blev ældre, dannede hun, Moder og Madam Bødtger et Venskabs Trekløver, der i de nærmest følgende Aar lagde Grunden til hendes Bekendtskab med Jesper Peter With, som senere blev hendes Mand.

I Foraaret 1809 blev jeg konfirmeret; i min Egenskab af Frikorporal maatte dette selvfølgelig foregaa i Garnisons Kirke; den daværende Kapellan, hvis Navn jeg betegner med X. og som var Lærer ved Institutet, forrettede Handlingen. Tvillingerne vare 1807 blevne konfirmerede i Holmens Kirke af Provst Hjorth, og Vilhelmine blev det 1811 i Trinitatis af Onkel Johan. Medens de to sidstnævnte Præster toge det Hensyn til en agtet Kollegas fattige Enke, at de ikke vilde modtage noget Salær, var X. ikke saa fintfølende. Heller ikke i Valget af sine Konfirmander viste han denne Egenskab; samtidig med mig stod der saaledes paa Kirkegulvet et allerede noksom bekendt prostitueret Fruentimmer.

I Modsætning til, hvad der var almindeligt, benyttede X. ikke Balles Lærebog ved Konfirmations Forberedelsen men derimod en af ham selv forfattet „Moral for Krigere“, der dels var et Uddrag af Balle men ogsaa indeholdt meget andet. En Aftenstund i en Samtale mellem Onkel Ebbe fra Falster og Jens,

gjorde jeg — for dog ogsaa at sige noget — en Bemærkning om Samtalens Genstand: „Det er et kasuistisk Spørgsmaal“, (et Udtryk jeg havde lært i hin Krigermoral); begge udbrød i høj Forundring over, at en nys konfirmeret Knegt som jeg kendte Betydningen af et saa sjeldent Udtryk. Dette var absolut første Gang, at nogen havde taget Hensyn til mine Ord, derfor husker jeg endnu saa tydelig Scenen, skøndt det er 70 Aar siden, den hændte. 3 Dage efter hin Aften nedkom Jens' Hustru med Moders første Barnebarn, den senere Sognepræst paa Fejø, Harald Paludan[1]).

Medens jeg var i Institutets 2den Klasse skete der en Tildragelse, kort efter at den unge Baron Brandenstein extraordinært var bleven udnævnt til Sekondlieutenant. En Lærer i Tysk, ved Navn Schnor, forstod ikke at sætte sig i Respekt, var partisk og vilde gjøre sig populær bl. a. ved i sit Hjem at etablere en Skak-Klub for Eleverne; men han opnaaede kun at gjøre sig ilde lidt, hvilket nogle lagde for Dagen paa en Maade, der ganske vist ikke var rigtig. I Stedet for at udpege de skyldige og faa disse straffede, udskældte han imidlertid hele Klassen for „Straszenjunge“. Der var sikkert ingen mere ærekrænkende Maade, hvorpaa han kunde begegne disse Ynglinge, der alle følte sig meget skinsyge overfor deres Befalingsmands-Værdighed, og vi tog strax til Genmæle; jeg var nok undtagelsesvis den, der her lagde for. Snart efter voxede det til en almindelig Piben og Hujen. Rasende for han da ud af Stuen og meldte os til Dorschæus, der kom tilstede med dragen Sabel (!). Han stillede sig i Døren, beordrede os at forlade Gethuset, og efterhaanden, som hver passerede ud, fik han sin Fugtel. Ved denne Lejlighed viste Brandenstein sit venlige Sindelag mod de smaa; han vidste, at D. ikke turde slaa ham, baade fordi han havde Officersrang og var i Huset hos Dorschæus, og gik derfor ganske langsomt tæt forbi denne; imedens skyndte vi andre at smutte forbi og ud paa Gaden. Der stod vi saa paa Torvet uden Hat, Sabel eller Overtøj; men disse Sager bleve kort efter hulter til bulter

[1]) f. 16 Septbr. 1809, † 31 Novbr. 1883, gift 1858 med Johanne Cathrine Christensen, Præsteenke fra Jylland (f. 22 April 1836).

kylede ud til os. Dagen efter mødte vi som sædvanligt, men der forlød intet videre. Schnor selv blev kort Tid efter fjernet fra Skolen.

Felttjenesteøvelserne, der foretoges disse Aar, indskrænkede sig langt fra til Fællederne allene; ofte gik de langt ud; jeg erindrer, at vi engang havde været i Vedbæk, hvorfra vi først ud paa Natten kom hjem, Husdøren var da lukket, Beboerne sov de retfærdiges Søvn, og Portklokke fandtes ikke. Træt og udaset satte jeg mig paa Dørtrinnet og faldt snart i Søvn, men blev kort Tid efter vækket af Ulrik Vægter, der naturligvis var ret forbauset over at træffe mig i denne Situation. Da jeg havde forklaret ham Sagen, tilbød han at gjøre Allarm og vække Moder, men den Udvej turde jeg ikke gaa ind paa. Saa foreslog han min Søster. Dette huede mig bedre. „Hvad hedder hun?“ spurgte han; i min Vaande vilde jeg dog ikke give Louises Navn til Pris for alle og enhver og svarede derfor Elisabeth. „Jfr. Elsabeth, Jfr. Elisabeth!“ brølede Vægteren, men der kom naturligvis ingen. Først efter flere Timers Forsøg lykkedes det os endelig at faa et Kældervindue vristet op, gjennem hvilket jeg slap ind i Huset

En anden Gang vare vi paa en flere Dages Tour komne saa langt som til Frederiksborgegnen, hvor vi skulde gaa frem med Blænkere forud, bagud og til Siderne. Jeg havde faaet Post som yderste Sideblænker men vidste ikke, at inpassable Genstande, som f. Ex. Moser, ikke maa lægges mellem Blænkerne og Troppen. Da jeg saa i Skoven kom til en Mose, gik jeg uden om. Den strakte sig imidlertid videre og videre ud til Siden, saa at jeg tilsidst var bleven aldeles afskaaren og ene vildfarende vandrede om paa Maa og Faa. Først henimod Aften naaede jeg en Udkant og saa Byen ligge noget borte. I den Tro, at de andre allerede vare gaaede hjem, travede jeg da derhen, men her havde man ikke seet noget til Frikorporalerne. Jeg mente imidlertid, at det var bedst at afvente deres Komme, indkvarterede mig hos Moders Fætter, Farver Bendixen, hvis unge Kone sørgede rigeligt for mig og gav mig en dejlig blød

Seng at sove i. Først i Nattens Løb indtraf Hovedstyrken til Hillerød.

„Men hvor er Paludan?“ blev der da spurgt. Langt om længe opklaredes det, at jeg laa hos Bendixens. „Naa ja, lad ham da sove, men sørg for, at han møder til rette Tid imorgen,“ lød den humane Ordre, som ogsaa blev efterkommet; jeg fik ikke saa meget som en Tilrettevisning for denne Fadæse, hvilket tilvisse var saare liberalt.

Ved en anden Udflugt var det i Forvejen bleven bestemt, at vi skulde overnatte paa Holtegaard, der ejeds af Peder Reckes meget gæstfri ældre Broder Ernst[1]). Denne havde oprindelig været Søofficer, men kom paa Kant med Kapt. Sneedorff, forlod Marinen og blev Kavalleriofficer, han giftede sig med en Datter af Mæglerfamilien Gandil[2]) her i Byen og levede nu flot paa Holtegaard; Officererne bleve om Natten indkvarterede i Stue Etagen, alle vi Elever arrangerede os i Høet paa Loftet, hvor vi snart sov saa fast, at Peder og hans Sammensvorne ubemærket kunde binde Reb om vore Ben, der ved Appellen om Morgenen paa givet Signal fløj op under Hanebjælkerne.

Ernst R. blev senere forflyttet. Den franske General Davoust, Prinds af Eckmühl, havde besat Hamborg og for haardt frem mod Byens Indbyggere; det danske Troppekorps i Holsten — der var afhængig af Franskmændene — skulde ved den Lejlighed afgive et Ordonnants Korps tilligemed en Ordonnants Officer. Korpset fik Navn af „Sjællandske Husarer“ (Uniform i Lighed med de andre Husarer kun at Snorene vare gule og af Guld), til Chef for det valgtes R., navnlig fordi han var stiv i det franske Sprog, og til Ordonnantsofficer Kaptajn Danneskjold-Løvendal, en ualmindelig høj og spinkel Mand, tidligere Jægerofficer, R. derimod var meget svær men ligeledes høj af Væxt. Dette Valg gav Davoust Anledning til at raillere over de Danskes „lette Tropper“. Paa Grund af sin Korpulence — han vejede $19^1/_2$ Lispund — maatte R. tilsidst gaa af, han døde i Fattigdom.

Foruden at deltage i disse Tjenesteøvelser færdedes jeg paa

[1]) Ernst David v. d. R., f. 1785, † 1836, Major.
[2]) Marie Louise Christiane G., f. 1787, † 1855.

denne Tid jevnlig i Hovedstadens Omegn ledsaget af min Fætter Hans Jacob Paludan (f. 20 Aug. 1797, † 3 Juni 1830), der boede i Huset hos Moder, indtil han som Artillerikadet kom ind paa Akademiet. Han var Søn af Præsten i Fanefjord, en godlidende og flittig, men noget indesluttet Dreng, meget lidt smuk men almindelig afholdt baade af Overordnede og Kammerater. Som Officer lagde han sig efter det videnskabelige i Artillerifaget og blev derved Lærer ved den ny oprettede Artilleri-Underofficersskole, desuden dyrkede han Malerkunsten og Fransk med Lidenskab. H. J. døde som Premierlieutenant eller Kaptajn ramt af et Slagtilfælde, medens han besøgte sin Broder Fritz, der var Præst i Norge.

Ved Flyttedag 1810 skiftede Moder paany Bolig; denne Gang blev det ved Gammelstrand Nr. 3, at hun slog sig ned, uden at jeg erindrer Grunden til Ombytning af Lejligheden. Denne var yderst indskrænket: kun 2 Værelser og et Tagkammer, som Hans og Jacob disponerede over; desuagtet havde vi gentagne Gange Besøg af Kusinerne fra Møen, af og til ogsaa af Hans, hvorimod Georg forblev paa Samsø, hvor han foruden Batteri-Anlæget ved Bosserne havde faaet overdraget Anlæget af en Havn. Heller ikke Tvillingerne saa vi noget til, da de vare udkommanderede til Norge, hvor Christian blev delagtig i Erobringen af den store engelske Konvoj, og Frederik gjorde sig bemærket ved en lille Affære ud for Stavanger, hvilken Begivenhed forskaffede ham Ridderkorset. Prisepengene delte de to, der altid broderligt havde skiftet ondt og godt med hinanden; det har sikkert været dem en Sorg, at de ikke ogsaa kunde dele Dannebrogsordenen. Efterhaanden, som Pengene anvistes til Udbetaling, faldt der ogsaa noget af til Moder og Søstrene, saaledes mindes jeg, at de 1811 for disse uventede Indtægter lejede Sommerbolig i et Hus tæt ved Søen i Gentofte, som af Ejeren, en Englænder Mr. Jones, anbefaledes særligt, da man derfra havde Udsigt „til Kongens Veje og Postkareten“. Om Huset ved Gammelstrand kan bemærkes, at det laa lige ud for „Gabestokken“: en Pæl med nogle Trins Forhøjning samt en Kæde med Halsjern; den blev stundom benyttet til de noksom beryg-

tede Fiskerkællinger, naar de havde været altfor uartige; dog aldrig i min Tid.

Paa dette Tidspunkt var det, at Familien Bødtger led sit første oekonomiske Nederlag. I Huset kom da Studenten Jesper Peter With som Lærer for de yngre Børn: Mine — længe efter gift med Sophus Zahle — og Rasmus, f. t. Præst i Jylland. Louise, der jævnlig færdedes i dette Hus, kom derved i Bekendtskab med Studenten, og 27 Decbr. 1811 bleve de forlovede; men allerede længe førend dette indtraf, var baade W. og hans Venner Hans Gram og J. P. Mynster jævnlige og meget kærkomne Gæster i min Moders trefags Stue ved Gammelstrand. W.s Moder var født Fenger, Magdalene Margrethe (f. 3 Juli 1770, † 5 Juni 1818), en elskværdig og gæstfri Kone, Enke efter Kaptajn og Ekvipagemester Mauritz W. i asiatisk Kompagnis Tjeneste (f. 12 Marts 1747, † 24 Decbr. 1810); hun boede sammen med sine to Brødre, Præsten Rasmus og Sæbesyderen Johannes F. (hver af dem gift med en Frk. Meinertz) i sin Fædrenegaard paa Christianshavn i Strandgade, om hvilken det fortælles, at Tordenskjold havde været der tilhuse hos Familien Lehn.

Ogsaa Broder Hans havde ved denne Tid forlovet sig; hans Kæreste hed Lise Marcher, Datter af en Præst i Jylland, hvis Enke — nærbeslægtet med den paa Møen udbredte Familie Mackeprang — havde slaaet sig ned i en Landsby i Nærheden af Stege. Datteren Lise, en meget smuk Pige, færdedes dog mere i de Pfaff'ske og Müllerske Familier end hos Moderen. Hun havde ogsaa en Broder, en intet læsende Student, som var jævnlig Gæst hos Moder og som siden blev Toldbetjent i Vestindien, hvor han nok døde.

Paa Grund af den indskrænkede Plads i Huset og de mange Besøg, der gav endel Uro, dels ogsaa fordi jeg jævnlig ledsagede Moder, naar hun var ude, eller i al Fald hentede hende hjem, blev det ikke til megen Alvor med min Læsning, uagtet Tiden for min Afgang fra Militærinstitutet nu nærmede sig med stærke Skridt. Der blev i Hjemmet egentlig ikke udøvet noget Tryk paa mig til at klemme paa, mere end min egen Lyst — der sandelig ikke var stor — drev mig; men ved Siden deraf kom

der ogsaa andre Hindringer og Fristelser, som holdt mig fra Bøgerne.

1810 afgik Chefen for Landkadetkorpset, Oberst Lorentz, til norske Livregiment; han afløstes af du Plat, og det bestemtes da, at saavel Institutets 1ste og 2den Afdeling som det holstenske Militærinstitut i Rendsborg fremtidig skulde gaa ind under Kadetkorpset, der altsaa blev den eneste militære Planteskole til Fodfolkets og Kavalleriets Officersklasser. Landkadetterne havde hvert Aar sine Opmaalingskursus, og i disse kom vi nu til at deltage, hvilket ogsaa foranledigede et Afbræk i Studierne. Vi besøgte under denne Udflugt Hammermøllen ved Hellebæk, hvor en Geværfabrik var etableret, som efter privilegeret Kontrakt skulde forsyne baade den danske og norske Armee med Geværer og andre Vaaben mod et Vederlag, der, førend Norge blev skilt fra Danmark, saa vidt jeg veed, var 26,000 Rdl. aarlig. Den ofte besungne Grevinde Schimmelmann havde paa Hammermøllen tillige et Bomuldsspinderi en miniature, som vi med megen Interesse besaa ved samme Lejlighed. Først ved Høsttid afsluttedes disse Øvelser, og nu skulde der altsaa klemmes paa igjen med Læsningen.

For at fremme denne, mere end det kunde ske i Hjemmet, sluttede jeg mig sammen med min tidligere omtalte Kammerat, Gotholdt Müller, der den Gang boede paa Christianshavn i det saakaldte Schimmelmannske Sukkerhus, hvor hans Stedfader (Bentsen) var Bogholder. Det lød jo for saa vidt smukt nok, men førte dog ikke til meget, thi vi kom snart i Gang med en livlig Leg paa dette vidtløftige Bygningskomplex's umaadelige Lofter, hvor al Driftsvirksomhed allerede forlængst var standset, thi de vestindiske Øer var jo i Fjendevold, og al oversøisk Skibsfart, hvad enten den havde Vest- eller Øst-Indien til Maal, var ophørt.

En tredie Hindring for mine Studeringer var de hyppige Besøg i Theatret, som denne Vinter saa fristende gav Anledning til. Tidligere havde baade Land-, Sø- og Artillerikadetterne haft Fripladser i en Loge de fire reglementerede Spilleaftener. Da nu Frikorporalerne bleve slaaede sammen med Landkadetterne

blev det ved kgl. Bestemmelse ordnet saaledes, at hine hver Spilleaften fik tre Fribilletter; naar det da traf sig, at en eller anden af mine Kollegaer hellere vilde blive hjemme og repetere, henvendte han sig gjerne til mig, tilbød mig sin Plads og lokkede mig paa den Maade til at forsømme min Pligt, hvad jeg, der kun var 16 Aar gammel, ikke havde Eftertanke eller Kraft til at modstaa. Baade paa Institutet og hjemme stod jeg jo under ældres Indflydelse, og baade hist og her burde man ganske vist have gjort Indsigelse mod denne Maade at anvende Tiden paa. Intet saadant skete imidlertid, og Examenstiden nærmede sig med stærke Skridt. Henimod Slutningen af December var den forbi; jeg bestod vel, men rigtignok kun med et saare tarveligt Resultat, af 21 dimitterede Elever blev jeg Nr. 17 og fik kun tredie Karakter; i to Fag faldt jeg igjennem og fik derfor reserveret Anciennitet, indtil jeg efter en vis Tids Forløb havde indhentet det forsømte. Der existerede i den Tid noget, der hed „Restexamen"; en saadan maatte jeg underkaste mig i Foraaret 1811, heldigvis klarede jeg da Skæret denne Gang med Anstand.

Saa blev jeg da Sekondlieutenant med Anciennitet fra 27 December 1810: $16^1/_4$ Aar — som jeg var — var det kun ringe bevendt med Modenheden, det indrømmer jeg villigt nu; uden at være fremtrædende eller selvstændig skulde jeg nu altsaa ud i Livet og kommandere Mænd. Et lidet Exempel paa min Mangel af Menneskekundskab maa her anføres:

De bestaaede Elever bleve, forinden Fordelingen fandt Sted, forespurgte om, i hvilken Afdeling de ønskede at indtræde. Ønsket om hurtigst mulig at kunne avancere til Premierlieutenant fremkaldte selvfølgelig en nøje Granskning i Kalenderen om, hvor de bedste Chancer vare at finde; dette var tilsyneladende Tilfældet i 2det jydske Regiment, og jeg opgav derfor dette som mine Ønskers Maal. Ved Indstillingens Afgivelse bleve vi præsenterede for Kongen; du Plat nævner mit Navn og tilføjer: „han ønsker at blive ansat i 2det jydske Reg." Kongen bemærker da til mig: „Var det ikke bedre, at De forblev i mit Regiment?" Dum, som jeg var, svarede jeg: „Her er saa dyrt

at leve; jeg tror, der er billigere paa Landet;“ hvortil Kongen atter bemærkede: „Saa kan jeg vel hjælpe Dem her.“ Du Plat tilføjede: „Naar Hs. Majestæt er saa naadig mod Dem, er Valget let.“ Jeg tav, men blev blodrød af Skam over min Kejtethed. Resultatet blev, at jeg alligevel kom ind i Kongens Regiment, og trods at jeg begyndte som 6te Lieutenant (nemlig Landkadetterne Cramer og Møller samt Frikorporalerne Hahn, Lunding, Steenballe og jeg) og — hvis man regnede de à la suite staaende Officerer med — havde 29 foran mig, saa viste det sig hurtigt, at denne kgl. Bestemmelse blev til stort Held for mig. Men hvem kunde vel ogsaa forudse, at jeg efter 13 Maaneders Forløb var avanceret 11 Numre frem.

Til Belysning af den Intelligents, der fandtes i Korpset, kan nedenstaaende lille Exempel tjene: En af de 11, der afgik kort efter min Udnævnelse, var ansat som Inspektionsofficer ved Frikorporalerne og skulde diktere til os de indleverede Examensspørgsmaal. Blandt andre havde Læreren i Dansk indleveret følgende Spørgsmaal: „Naar bruges det stumme E.“ (Det var skrevet med danske Bogstaver). Lieutenanten dikterede: „Naar bruges det stumme X?“ Han bar i lang Tid derefter Øgenavnet „det stumme X“.

At Frederik VI saaledes tog sig af Officerernes private og oekonomiske Anliggender og det endog ret faderligt, idet han personlig dikterede Straffe for dem, der forsaa sig mod Ærens Bydende, Loven eller Vedtægter, derpaa kan ogsaa efterstaaende Exempel tjene. I Holsten havde han som Kronprinds og Chef for Armeen været meget sammen med den bekjendte Generalkvartermester Ludvig Jacob Binzer (f. 14 Febr. 1746, † som Generalmajor og Chef for Generalkvartermesterstaben d. 11 Novbr. 1811), til hvis Søn Carl Ludvig B.[1]) han stod Fadder og skænkede et Officerspatent paa Vuggen. Denne Søn, der nu var Kompagnichef i Kongens Regiment, førte et om just ikke udsvævende saa dog ret frit Levned, hvilket den fint dannede men strixe Fader misbilligede; han allierede sig med en smuk, men bor-

[1]) f. i Kiel 14 Juni 1784, † i Horsens 6 Novbr. 1833.

gerlig Pige, en Skrædderdatter[1]) og vilde gifte sig med hende, men herover blev Faderen fortørnet og udvirkede hos sin høje Chef, at Sønnen blev forsat til en anekteret Bataillon i 2det jyske Regiment, fra hvilken han ikke maatte komme tilbage til Kongens Reg. C. L. B. tog da sin Afsked, blev senere Toldkontrollør i Horsens, hvor han døde i smaa Kaar[2]).

Carl Ludvig Binzer var saaledes en af de 11, paa hvem jeg avancerede i mit første Officersaar; Meinig fik hans Kompagni, og Grev L. Platen blev Stabskaptajn i 5te Kompagni.

General Jul. Paludans Optegnelser slutter her; hans kort efter paafølgende Død (15 April 1879) har forhindret deres Fortsættelse, hvilket af Manuskriptet ses at have været paatænkt. I biografisk Lexikon XII, pag. 534—35 har Oberstlieutenant Lesser sat ham et smukt Eftermæle. Sammesteds (pag. 535—36) har Pastor A. Jantzen i Gentofte biograferet hans Fader, Præsten Peder Paludan og der hentydet til nogle Ungdomserindringer, hvortil Sønnen Jens Jacob P. er Forfatter og som dennes Søn, Præsten paa Fejø Harald P. sikkert uden at beregne Rækkeviden, det kunde faa, har ladet offentliggjøre i Frederiksborg Skoles Program 1874. Af andre skrevne Efterladenskaber, forefundne blandt min Grandonkels Papirer, fremgaar det, at han har taget sin Brodersøns (Harald P.) Offentliggjørelse af disse Ungdoms Erindringer meget ilde op, da udenfor staaende gjennem dem lettelig maatte faa det fejlagtige Indtryk, at hans

[1]) Marie Christine Schmidt (f. 3 Septbr. 1790, † 16 Septbr. 1871.

[2]) En Datter af ham, Louise (f. 15 April 1815, † 18 Novbr. 1882) blev gift med oven omtalte Jesper P. Withs ældste Søn Moritz Peter W. (f. 4 Mai 1814, † som fhv. Herredsfoged i Gram (Slesvig) og Prokurator 7 Aug. 1883), en anden Datter Colline (Ina) Emilie (f. 20 Januar 1829) blev gift med Moritz W.s Broder, senere Højesteretsassessor Reinhard Christian W. (f. 18 Oktbr. 1824, † 13 Juli 1893) og en tredie Datter Charlotte (f. 28 Jan. 1819, † 16 Septbr. 1871) var forlovet med nok en Broder Rudolph Joachim With (f. 4 Febr. 1817, † som Reservelieutenant og Landmaaler 3 Novbr. 1851), der døde, inden deres Giftermaal havde fundet Sted. Den omtalte Kaptajn og Toldkontrollør Carl Ludvig Binzer var saaledes Meddelerens, Kom. Withs Bedstefader paa mødrene Side.

Fader var et karakterløst Mæhæ og Moderen en haardhjertet Rappenskralde. Det foran givne Billede af Moderens Liv, medens hun under megen Selvfornægtelse i smaa Kaar hæderlig opdrog sin store Børneflok, giver forhaabentligt et andet og bedre Indtryk af denne yderst agtværdige Moder. Der kan derfor her være Anledning til at henlede Opmærksomheden paa, at Jens Jacob Paludans Beskrivelse af Livet og Forholdene i Asminderød Præstegaard 1795 til 1799 bør modtages med stort Forbehold.

P. V. Jacobsens Ansættelse i det danske Kancelli.

Af Arkivar **G. N. Kringelbach.**

Hr. Bibliotheksassistent Jul. Clausen har i en Note til P. V. Jacobsens bidende Karakteristik af Personalet i det Kontor, i hvilket han var ansat d. 28 Oktbr. 1828 (s. persh. Tidskr. IV Række 2, pag. 72) ikke alene betegnet det som *sandsynligt*, at J. dengang gjorde Tjeneste i Kancelliets 1. Departement, og altsaa deltog i Behandlingen af Kirke- og Almueskolevæsenets Anliggender, men har endog *navngivet* tre af de Mænd, til hvem J. altsaa ved sin alt andet en flatterende Skildring skulde have sigtet.

Denne Hr. C.s Antagelse, der ligesom dens Begrundelse er ganske uholdbar, bør formentlig — ialtfald af Hensyn til de navngivne Mænd — ikke staae uimodsagt. Jeg skal derfor i det følgende gjøre Rede for de virkelige Forhold, efterat jeg først har paaviist de Feil, der findes i Hr. C.s Præmisser og have umuliggjort et rigtigt Resultat, men helt kunde have været undgaaedé, saafremt Hr. C. havde benyttet sin Kilde: Statskalenderen paa den rette Maade og havde taget større Hensyn til selve P. V. Jacobsens Text, end Tilfældet har været.

Naar saaledes Hr. C. i sin Note siger: „Da han (sc. Jacobsen) imidlertid nævner to „Cancellister“ som fast ansatte, har det sandsynligviis været i 1. Departement, hvor Justitsraad G. H. Richter var Chef, C. Bang og L. C. Fasting 1. og 2. Cancellisekretær. De andre Departementer havde kun én Cancellisekre-

tær", saa sammenblander han i disse Linier først *Embedsstillingen* Kancellist paa en ganske vildledende Maade med *Rangtitlen* Kancellisekretær, uagtet Statskalenderen tydeligt nok sondrer imellem disse Benævnelser. Men hertil kommer saa desuden, at Hr. C.s Opgivelse af „Kancellisekretærernes" Antal i Departementernes Expeditionskontorer er endog paafaldende urigtig. Ifølge Statskalenderen for 1828 havde nemlig én af 1. Depts. to Kancellister, to af 2. Depts. tre, ingen af 3. Depts. fire og to af 4. Depts. tre Kancellister den nævnte Titel, som derimod efter Statskalenderen for 1829 var tildelt én af 1. Depts. tre, to af 2. Depts. fire, to af 3. Depts. fire og én af 4. Depts. to Kancellister. Og yderligere skal der i denne Sammenhæng gives den vel for Hr. C.s Bevisførelse ligegyldige men dog ganske betegnende Oplysning, at Hr. C. ophøier Justitsraad Richter, der kun var Departementssekretær og Chef for 1. Departements Expeditionskontor, til Chef for selve Departementet, uagtet denne Stilling beklædtes af den Deputerede Konferensraad C. L. Lassen.

Dernæst lader Hr. C., som om den dog ogsaa i Statskalenderne opførte C. Foss, hvis Embedsstilling som 1. Depts. 2. Departementssekretær fulgte umiddelbart efter Richters, slet ikke existerede, og han bliver ikke betænkelig ved, at Jacobsen efterat have omtalt Kontorchefen udtrykkelig siger: „den næste i Kontoret, en gammel Kancellist". Endelig ignorerer han ogsaa ganske, at J. betegner Chefen som „min Kancelliraad". Netop denne Betegnelse er dog vel skikket til at lede hen til den rette Løsning af det opkastede Spørgsmaal. Saavel af Statskalenderen for 1828 som af den for 1829 fremgaaer det nemlig, at alle Cheferne for danske Kancellis Expeditionskontorer i disse Aar tillige havde Justitsraadstitlen, alene med Undtagelse af Chefen for 4. Departements Expeditionskontor, der endnu ikke havde nogen højere Titel end Kancelliraad. Da nu J.s Karakteristik skriver sig fra 28. Oktbr. 1828, kan den altsaa kun være møntet paa den sidstnævnte Chef. Ligeledes vil man ved at sammenholde et noget større Antal Statskalendere indbyrdes let kunne overbevise sig om, at Textens „gamle Kancellist" svarer til 4.

Kontors 1. Kancellist, og da den i Kalenderen for 1828 i dette Kontor opførte 2. Kancellist ifølge Kalenderen for 1829 var overgaaet til 2. Kontor, uden at 4. Kontor havde faaet tilsvarende Erstatning for denne Afgang, ligger den — forøvrigt ogsaa med de faktiske Forhold stemmende — Slutning jo ikke saa fjernt, at dette var sket forinden 28. Oktbr. 1828, og at altsaa Jacobsens „vor anden Kancellist“ er den i Kalenderen for 1828 som tredie men i Kalenderen for 1829 som anden Kancellist opførte Mand.

De tre Embedsmænd, Jacobsen sigter til, ville da efter denne Udvikling blive: Kancelliraad, Departementssekretær og Kontorchef *F. E. Frisch*, samt Kancellisterne Kancellisekretær *A. P. Jessen* og *C. F. T. Mynter*. De vare alle tre paa det oftnævnte Tidspunkt ansatte i danske Kancellis 4. Expeditionskontor, hvis Departementschef var den Deputerede, Konferensraad P. J. Monrad.

Hvad der saaledes efter det Anførte fremgaaer af Statskalenderne, svarer ganske til det Resultat, man kommer til ved en Undersøgelse af Forholdet i det danske Kancellis Arkiv. Af forskjellige Dokumenter i dette fremgaaer det utvetydigt, at P. V. Jacobsen, der i Oktbr. 1820 blev antaget som Volontør i Kancelliet, strax fik Ansættelse i og, indtil sin Udnævnelse til surnumerair Assessor i Landsover- samt Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn i Aaret 1833, vedblev at være knyttet til 4. Departements Expeditionskontor, som havde Behandlingen af de Lehnene, Udskrivningsvæsenet og offentlige Stiftelser vedrørende Sager, derimod ikke, som Hr. C. i Noten alene nævner, „kgl. Domæner“, hvilke Anliggender sorterede under Rentekammeret. Jacobsen avancerede først 1829 fra Volontør til Kancellist, og denne Stilling beholdt han — fra 1831 med Titel af Kancellisekretær — indtil sin Afgang fra Kancelliet. Det er altsaa ogsaa ukorrekt, naar Hr. C. i de Ord, hvormed han har indledet Offentliggjørelsen af J.s Dagbøger, siger, at J. gjennemgik Skalaen fra Kopist til Fuldmægtig i Kancelliet“. En saadan Embedsskala fandtes nemlig aldeles ikke i dettes egentlige *Expeditions*-kontorer, ialtfald ikke paa den her omhandlede Tid.

Skiftebrev efter Christopher Throndssøn Rustung 1578.

Meddelt af H. J. Huitfeldt-Kaas.

Det nedenfor aftrykte Skiftebrev findes nu i Bergens Museum, hvorhen det er kommet i Aaret 1890, og er for Tiden indlaant til Rigsarkivet. Det giver fuldstændigere Oplysning om Christopher Throndsøns Børn og Jordegods, end man hidtil har havt, idet det oplyser, at hans Enke og hans syv Døtre endnu alle levede i 1578, de tre som Enker, medens de 4, hvis Mænd ere i Live, repræsenteres af disse. Den paa to Steder i Brevet forekommende, consequent vedligeholdte indbyrdes Orden i Opregningen viser utvivlsomt deres Alder i Sødskenderækken, hvorhos man her første Gang ser Navnet paa Kirstine Throndsdatters Mand, Thorbjørn Olufssøn, som formodentlig er identisk med den Thorbjørn Olssøn paa Sandvin, der var Lensmand i Østensø Skibrede i Hardanger 1564 (se Dipl Norv. IX Nr. 791, jfr. m. N. Nicolaysen, N. Magasin I. 435). Han er formentlig en Descendent af Peter paa Sandvin, der oftere nævnes i første Halvdel af det 14de Aarhundrede og i sit Vaaben førte en opspringende Hjort. Det er nemlig urigtigt, naar Kirstine i Hofmans Efterretn. om Dan. Adelsmænd I, S. XI angives gift med Nils Rosengjedde, hvis Hustru hed Kirstine Finnsdatter Rostvig (se Saml. t. det norske Folks Spr. og Hist. I S. 408). Christopher Rustungs eneste Søn Enno var 1571 henrettet i Jülich som Røver og Morder. En stor Del af Jordegodset vil gjenkjendes som det, Christopher Throndssøn fik af Kronen 1556 (N. Rigsreg. I. S. 194). Forøvrigt henvises til den af Justitiarius J. Chr. Berg meddelte Stamtavle over Slægten i Saml. til det norske Folks Spr. og Hist. VI. S. 253 og Professor, Dr. L. Daaes Afhandling om Christopher Throndssøn Rustung og hans Børn i Norsk Hist. Tidsskr. 1. R. II S. 113—170. Den der meddelte Stamtavle over Familien Agas Nedstammelse fra Rostungslægten er imidlertid urigtig, idet Presten Thorlak i Vikør († 1654) hverken hed Ottessøn eller Orning; hans Faders-Navn var Olssøn, hvilket allerede sees af Miltzows Presbyterologia Norwegico Wos-Hardangriana p. 47 og bekræftes af samtidige Documenter; se ogsaa Lampe, Bergens Stifts Biskoper og Prester I. S. 419 f. De oftere gjentagne Paastande[1]) om forskjellige Hardangerslægters Nedstammelse fra Familierne Orning og Rustung maa hermed bortfalde.

Jhm:

Wij efftersehreffne Frue *Anne* thill *Edenes*, Frue *Margrette* till *Elßager*, *Erick Ormb* till *Wattnøe*, Frue *Dorette* thill *Steenne*, *Thorbiørn Oluffßen* till *Nordttuen* j Neßß, *Olluff Theyste* till *Biellandt*, *Joenn Haardt* till *Gierißvig*, Kienndes och witterligt giør for alle med dette wortt obne breff, att Aar effter Guds byrdt 1578 dennd 18. Septembris, wore wj forsamblede her paa *Semb*

[1]) Se f. Ex. Slægttavler, væsentlig vedkommende Ullensvang, af Johannes Aga. Ullensvang 1878. 8. S. 23 ff.

vdj Quindherris schibbride i *Bierche* Kierche Sogenn, Offuerwerendes Sallig (!) Her *Anders* Sognneprest thill Bierche Kierche[1]), *Jacob Høyer* paa *Horrelandt*[2]), *Christopher Fynboe*[3]) paa *Hatteberig, Johanes* paa *Seglem*, Och vdj wor Kiere Moder Frue *Karenn*, Sallig *Christopher Thrundtzens* effterleffuerschis, och medt hindes Raadt Willie och Sambtyche, giorde it wenligt och kierligt schiffte medt huer andre, om huis goedtz och Eyedomb, Jorder och Jordepartter, som oß wohr thillfalden epter wor Kiere Fader *Christopher Thrundtzen* Sallig hoes Gud, Huilchit forne goedtz liggendes er vdj *Sundhor lehn*, Bergenhuus lehn, Och haffuer vj schifftett vdj otte partter, Kom da først paa wor Kiere Moders partt, dißße efftersrcheffne Jorder och Jordepartter, som er, *Semb* — threj løber Smør — threj Huder, *Fladebøe* — thoe løber Smør en Hudt, *Øre* thoe løber Smør en Hud, *Gundtued* halffanden løber Smør en Hud, *Loutte* halfftrie løber Smør en Hud, *Legre* Sexß løber Smør, thoe huder, thoe tr: Salt, *Hegre* Sexß løber Smør — thoe t:r Salt, Lottede Frue *Anne* denne Jord, *Helluigen* — threj løber Smør threj Huder, Lottede Frue *Margrette* dißße Jorder, och Jordepartter, *Graffdall* thoe løber Smør, en Hud, *Nerneß* en løb Smør, aff *Nedertun* j Nesß en løb Smør for thoe Huder, Lottede *Erick Ormb*, dißße Jorder, och Jordepartter, *Kyßnes* thoe løber Smør, thoe Huder, *Bache* en løb Smør, J *Nedertun* i Nesß en Hud, Lottede Frue *Dorette* dißße Jorder, och Jordepartter, *Steenne* halffanden løb Smør en Hud, *Quelnes* en halff løb Smør it Buchsch: *Sambland* en halff løb Smør — halffanden løb Salt, *Spilde* en halff løb Smør, *Suortteland* en Vog fisch *Wigøer* en Vog fisch, regnitt for thoe Huder, Lottede *Thorbiørn Olluffßen* dißße Jorder, *Nordtun* j Nesß threj løber Smør, en Hud, *Nedertun* i Nesß en løb Smør for thoe Huder, Lottede

[1]) Hr. Anders Pederssøn Hammer kaldes ellers Sogneprest til Kvindhered, hvor Bjerke Kirke oftere nævnes, og angives af Hatting at have været Sogneprest her 1535—77; hans Tilstædeværelse maa vel derfor refereres til en tidligere Skiftesamling. Se N. Nicolaysen, N. Magasin I S. 357 f., 366, 379 og Lampe, Bergens Stifts Biskoper og Præster I S. 212.

[2]) Han nævnes 1571 i N. Mag. I S. 435, hvor det omtalte Bryllup netop maa være ovennævnte Hr. Anders Pederssøns. Gaarden Horreland er formentlig Horneland paa Stord, hvor J. H. maaske har været Foged.

[3]) Nævnes 1571 ibid. I S. 431.

Oluff Theyste denne Jord, *Biellandt*, threj løber Smør, threj Huder, Lottede *Joen Haardt*, deßße Jorder, *Øffretun* i Neßß, threj løber Smør en Hud, *Nedertun* i Neßß, en løb Smør for thoe Huder, Och med ditte bytte som wohr nu saa forfallende, loede Vj oß well nøye paa alle Sider, huer for Sig, som till Stede wohre, och deres fuldmechtige som iche thillstede wohre, Och thache wj huer andre for goed schiffte vdj alle maade, Och bleffue vj offuer enß worden, adt huis goedtz oß bliffuer affwonden med loug och Rettergangh, schall dett minschis for oß alle Sydschende, Och huis goeds som vj kunde op spørge epter wore forældre, eller medt lougen kandt jndvindis schall komme oß alle till goede, Thill ydermere windeßbyrdt att saa vdj Sandhedt ehr, henger wj wore Signetter neden for dette vort obene breff, och kierligen thilbeder forne goede Mend, Her *Truels Lauritzen*, Sogneprest i *Quindherrit* [1]), *Jacob Høyer*, paa *Horreland*, *Christopher Fynboe*, paa *Hatteberig*, *Johanes* paa *Seglem*, dette vortt schifftebreff, med oß at forzeigle, schreffuit vdj *Quindherrit* Aar och dag som forschreffuit staar,

Rigtig och rett Copie aff den forzeiglede Originall Ord fra ord som forschreffuit staar bekiender vij wnderschreffne

Erich Orning [2]) *Christopher Orning* [2]).

Lest for Retten paa Sanduig den 8 Aprilis Anno 1651.

Jens Søffrenßen [3])

Eghd.

Lest for Retten paa bemtte: Sanduig den 23. 7bris Anno 1651.

Carsten Diurhus [4])

Eghd.

Jndlagt for Retten paa Bergen Raadstue, den 13. Januarij 1652:

---

[1]) Sogneprest her 1577—82, † 1600 som Sogneprest til Domkirken i Bergen; se om ham Hattings Præste-Historie in 8vo S. 106 og Lampe, Bergens Stifts Biskoper og Præster S. 46.

[2]) Underskrifterne egenhændige. De vare Datterdatters Sønner af Christopher Thrundssøn Rustung.

[3]) Sorenskriver i Hardanger.

[4]) Sorenskriver i Søndhordland.

Genealogiske Optegnelser tildels vedrørende Generallieutenant Johan Rantzau og hans Slægt[1]).

Meddelt af **Louis Bobé**.

Anno 1680 imellem Mandag og Tissdag Natten nesten 11½ som var d. 15 Juny paa Bradtschouff — Fridrich Giede[2]) og hans Frue Kirstine Seefeldt, Hr. Eylert udi Serupgaard og hanss Kone Maren Anderss Daatter, Povel Jenssen, item Kirsten Madtzdatter og Peder Jenssens Kone paa Synderschoufsgaard var der tilstede — blef Jomfrue Berte Rantzow[3]) født, døde paa Frydendal d. 17 April 1696.

Ao. 1683 d. 1 May blef welb. Franz Rantzow[4]) paa Bradtschouff fød ved Middagss Tid Klochen 12. Fru Kirsten Seefeldt bar det till Kirchen, ofver werrende var Hr Lauritz Hafversleff, Peder Jenssen paa Synderschouff, item Knud Madtzen ibidem, Maren Jacobssdaatter i Aarup og Maren Nielsdatter i Hafversleff.

Ao. 1683 d. 10 Juny blef welbaarne Jomfru Christiane Barbara Rantzow[5]) født udi Kiøbenhaffn paa een Søndag Morgen Klochen 6½.

Ao. 1684 d. 28 September er welb. Christian Rantzow[6]) født paa Gundersleffholm udi Sieland paa een Søndag Morgen Klochen 6½.

Ao. 1685 d. 7. October er welb. Frantz Rantzow[7]) fød her i Sieland paa Gundersleffholm een Onssdag Morgen imod Klochen 3.

1696 d. 18. September døde hand paa sin fædrene Gaard Frydendal.

---

[1]) Efter Notitser paa løse Blade, udrevne af en lille Skrivekalender, samtidig Damehaand i Otto Sperling d. Y.s Papirer Gl. kgl. Saml. 1114, II, Fol.

[2]) Frederik Eiler G. til Dalsgaard.

[3]) Datter af Palle Rantzau til Bradskou.

[4]) Søn af Palle R., død som Major.

[5]) Datter af Johan R.

[6]) Broder til forrige.

[7]) Ligesom næstfølgende Christence, (g. m. General Christian Frederik Greve Levetzau, Barn af Johan R.).

Anno 1686 d. 25. September om Afftenen Klochen 3 Kaarter til otte blef welb. Jomfru Christentze Rantzow født paa Gundersleffholm udi Sieland.

Ao 1690 d. 27 January blef welb. Jomfru Lissbeth Birgitte Rantzow[1]) fød paa Bradtschouff. Welb. Fru Kirsten Seefeldt paa Dalsgaard bar det. Fadderne Hr. Otte Scheel till Birckelss, Capiteyn Lieutenant Oufwe, Fru Anna Helvig Gyldenstiern og welb. sal. Larss Seefeldsz Frue.

Ao. 1688 d. 5 October blef welb. Fredrick Rantzow,[2]) født paa Frydendal, som var een Fredag om Morgenen Klochen var 3½.

Ao. 1689 d. Januarij døde Sal. Fredrick Rantzow.

1692 d. 23 December kom Juncker Frantz Rantzow og hanss Søster Jomfrue Berte Rantzow her til Frydendal.

1695 6. Febr. døde Sal. Quarteermester Erich Frantzen. D. 14 Sept. 1697 fick Hr. Maior Parsbierg[3]) Ja Ord paa Jomfru Christiane Barbara Rantzow.

Velb. Hr. Oberste Werner Parsbierg er fød d. 22. October Ao 1647. Den 4. October 1698 stod welb. Hr. Oberste Werner Parsbiergs Brölup med welb. Jomfru Christiane Barbara Rantzow her paa Frydendal.

Ao. 1697 d. 7. December som var een Tissdag Klochen 10 om Afftenen blef Magdalene Lisse Rosenbielche[4]) født.

Ao. 1699 d. 23. April Klochen 9 Formiddagen, som var en Søndag og Georgius Dag, bleff Leonora Christine Rosenbielcke fød udi Landss Krone.

1696 d. 24 Octbr. døde paa Frydendal den sal. Frue Sophia Amalia Friis[5]) efter 3 Dages og og nogle faa Timers Sygdom. Er født udi Kiöbenhafn Ao 1651 d. 12. Februarij een

---

[1]) Datter af Palle R.

[2]) Søn af General Johan Rantzau.

[3]) Død 1719, Ejer af Eskjær og Bistrup.

[4]) Søster til nedennævnte Beate Cathrine og Else Ebba R., Døtre af Kaptejn ved Kronobergs Reg. Carl Gustaf R., † 1721 i Kbhvn., og Helene Margrethe Frijs (hvis Moder var Anna Sperling (Anrep, III, 461)).

[5]) Gift med Generalltnt. Johan Rantzau til Ørslevkloster, Bistrup, Bramminge og Frydendal, Søn af nedennævnte Frantz R. og dennes første Hustru Elisabeth Rosenkrantz.

Onssdag Morgen mellem 2 og 3. Kom til hindes Mormoder Ao. 1659.

1697 den 18. October døde hastelig paa Bestrup den sal. Frue Fru Øllegaard Gyldenstiern[1]) om Afftenen imellem 7 og 8. Effter at hund hafde ædt eet meget godt Maaltid fick hund som eet Stickfluss og sof saa bort udi Herren.

1698 d. 16 April blef welb. Hr. Brigadier Johan Rantzow till Frydendal, Braming og Ørsleff Closter kaldet at være General Maior af Hanss Kongl. Maytt. Christian den fembte.

Ao. 1699 d. 4 December paa een Mandag Morgen Klock 7 blef Oberstinne Passbierg forløst paa Schif Huss med een ung Daatter og blef kaldet Sophia Amalia[2]).

Ao. 1701 d. 27 February paa een Torssdag Afften 10½ Slett er Johan Parsbierg[3]) født paa Bestrup.

Ao. 1700, d. 23 July gamel Stiel blef Beata Catharina Rossenbielcke fød.

Ao. 1701, d. 15. October gammel Stiel blef Elsa Ebba Rossenbielcke fød udi Smaaland paa Lina.

Ao. 1702 d. 29 Augusty paa een Tissdag blef Niels Parsbierg født paa Bestrup.

Fru Helle Urne døde Ao 1688. Sal. Frantz Rantzau[4]) døde og udi Snapsting Ao 1688.

Hr. Christen Scheel døde og udi Snapsting Ao 1688[5]).

Oberste Basses Brølup stod her paa Frydendal Ao 90[6]).

Sal. Fru Lisse Scheell døde Ao 1690[7]).

Fredrich Gerstorff reiste till den fransösche Armee Ao 90 D. 19 Decbr., døde den 8 Septbr. (1691) ny Still om Natten Klocken 11.

---

[1]) Var 1. Gang gift med Christian Friis til Lyngbygaard (Biogr. Lex.), 2. Gang med Kai Lykke. Dødsaaret var hidtil ubekjendt.

[2]) G. m. Kammerherre Niels Juel til Taasinge, † 1788.

[3]) Ritmester, † 1730, Ejer af Eskjær og Skivehus, Slægtens sidste Mand.

[4]) Oberst, til Estvadgaard; g. m. Helle Urne, Datter af D. R. R. Jørgen Urne.

[5]) Skeel, Efterretn. om Fam. Skeel, 234.

[6]) Se S. 246.

[7]) Elisabeth Sophie Christensdatter Skeel (Eft. om Fam. Skeel, 273), g. m. Overceremonimester Fred. Gersdorff (Biogr. Lex.).

Palle Rantzow[1]) døde Ao 1691 om Himmelfartsdag som var d. 21 May.

Fru Ingeborg Seefeldt døde paa Koche Dall d. 22 October 1695 om Morgenen imellem 1 og 2 Slett.

Oberste Basse døde paa Nyegaard d. 6 April 1696[2]).

I en Skrivekalender fra 1696.

Jenner	3.	Bin ich (Otto Sperling) 62 Jahr alt geworden.
	8.	Lerke im Posthaus Hochzeit mit Kämmerer Fogs Tochter.
	30.	Gen. maj. Rantzowss Witwe[3]) begraben in der Teutschen Kirche des Mittagess.
Martius	8.	Studenterness ved Regentzen oc Laquayerness Scharmützel[4]).
	22.	Böcke, Bygmester som det nye Academie haffde antagen, døde.
Junius	15.	Die Fr. Gyldenspars begraben.
	28.	Estats Ratt Guldenspar[5]) gestorben.
Julius	9.	Hr. Gyldenspar begraben.
	26.	Obr. Lieutenant Engel[6]) gestorben.
Septb.	16.	Judicker[7]) mit Peder Fosses Dochter Assessoris und Rectoris Hochzeit.
	23.	Fredrich Christian Daneskiold Gr. von Laurvigen[8]) begraben zu Marien Kirche.
	24.	Hanss Vindekildess[9]) Bröllup till Steenløse.

---

[1]) Søn af Frants til Estvadgaard, Ejer af Bradskau og Kokkedal, g. m. Ingeborg Seefeld (g. 2° Assessor Diderik Christian Braës (Dnmks. Adels Aarbog, V, 95).

[2]) Erasmus Casimir Bassum, kom ind som Oberstltnt. med det wedelske Regiment, g. 1690 m. Elisabeth Sophie Rantzau.

[3]) Anna Sophie Reichau, g. m. Generalmajor Ditlev Rantzau.

[4]) Bircherods Dagbøger 315.

[5]) Biogr. Lexikon. Albert Gyldensparre.

[6]) Leonard Christian v. Engel, Chef for Fortifikationen i Danmark.

[7]) Admiral Ole Judichær.

[8]) Frederik Christian D.-L., Søn af Ulrik Fred. Gyldenløve.

[9]) Hans Hansen Windekilde, Præst i Steenløse (Wiberg).

Septemb. 28. Døde [Beate] Seested sal. Jens Rosenkrantzes[1]) i Kiøbenhaffn.

October 18. Peder Kylling[2]), Botanicus Regius gestorben.

23. Die Fr. Brigadierinne Sophia Amalia Friis zu Frydendal gestórben.

Novemb. 16. Die Frau Brigadierin beygesetzt zu Frydendal.

30. Den unge Gyldenlowss Bröllup med gamle Guldenlowss Daatter[3]).

Spørgsmaal og Svar.

Svar.

I.

(2den Række, Bind II, S. 63, Spørgsmaal 4).

Den *Niels Hansen Pharoe*, om hvis Slægt der har været opkastet Spørgsmaal, var allerede i 1760 ansat ved Reberbanen i Langesund. Ifølge Kirkebogen for Bamble, hvortil Langesund dengang i geistlig Henseende hørte, havde nemlig Niels Hansen „Pharao" (Pharo eller Pharoe, alle Skrivemaader forekomme) paa „Repebanen", siden „paa Bachen ved Langesund", hvor han døde 1803 (begr. 23 Marts s. A.) 77 A. gl., og Hustru Edel Sophie Larsdatter Bech, der ligeledes døde i Langesund 1806 (begr. 21 Juni s. A.) 80 A. gl., følgende Børn til Daaben, nemlig:

1. Anne Kirstine, døbt i Bamble 14 Sept. 1760. Hun blev confirmeret i Bamble 14 April 1776 og gift sammesteds 30 Juni 1782 (viet uden foregaaende Trolovelse og Lysning efter kgl. Bevilling) med Styrmand Jacob Johannesen Lug i Langesund, hvor begge levede 1801 med 5 Børn.
2. Johannes, døbt i Bamble 17 Decbr. 1762. Han levede ifølge Folketællingen endnu 1801 ugift og „vanvittig" hos Forældrene i Langesund.
3. Abraham, døbt i Bamble 1 Januar 1765. Han levede 1801 som Skipper i Langesund med sin Hustru Inger Marie Aa-

---

[1]) Jens Rosenkrantz til Quitsousholm, Etatsraad.

[2]) Biogr. Lex.

[3]) Benzon har urigtig 26 Nov. Bircherods Dagbøger 330.

modt, der døde i Porsgrund 11 Juli 1815 (begr. 15 s. M.). Abraham P. døde i Fredriksværn 19 Sept. 1832 paa Reisen fra Christiania til sit Hjem. De havde i alle Fald følgende Døtre: a) Kirsten Aamodt, døbt i Bamble 24 Aug. 1798, begr. der 21 Decbr. s. A. b) Kirsten Aamodt, døbt i Bamble 29 Mai 1800, begr. 3 Sept. 1802 sammesteds $2^1/_2$ A. gl. c) Edel Sophie, døbt i Bamble 12 Febr. 1802; confirmeret i Porsgrund 19 Sønd. eft. Tref. 1816. d) Kirstine Aamodt, døbt i Bamble 12 October 1804 og e) Abrahamine, døbt i Bamble 5 Aug. 1806.

4. Magdalena, døbt i Bamble 24 Juni 1768. Hun blev confirmeret i Bamble 3 October 1784, var endnu 1801 ugift hjemme hos Forældrene, men blev 7 Sept. 1806 i Bamble gift (viet i Huset efter kgl. Bevilling) med Enkemand Jacob Styhr.

Foruden de saaledes nævnte fire Børn maa Banemester Niels Hansen Pharoe og Hustru Edel Sophie Larsdatter Bech imidlertid have havt flere Børn. Thi i Folketællingen af 1801 opføres som hans Søn endvidere: „Lars, 45 A. gl., Enkemand og Mestersvend“, der da boede hjemme hos Forældrene. Denne Lars Nielsen „Pharoe“ mistede 21 Juni 1785 sin Hustru Helene Cathrine Worchum, der døde hos Svogeren Eidorff i Skien, men uden at efterlade Børn. Og paa Skiftet efter hende, der holdtes 29 Juni 1785 — 8 Decbr. 1786 (Retspr. Nr. 3450 f. 75 f) siges ogsaa Enkemandens „Fader“ udtrykkelig at være Sr Niels Hansen Pharoe“ og „Broderen“ at hede „Hans Nielsen Pharoe“. Banemester Pharoe, der i 1801 var 75 Aar gl. og ansat ved Arboe og Søns Reberbane i Langesund „med liden Gage uden videre Næring“, maa altsaa mindst have havt 2 Sønner til. Da ikke flere af hans Børn end de tidligere nævnte findes døbt i Bamble, maa han formodentlig tidligere have været bosat et andet Sted, og det er da naturligt at søge ham paa Strømsø, hvor hans Principaler Arboerne hørte hjemme. Det kan vel derfor heller ingen Tvivl være om, at han maa være den „Niels Hanssøn“, der 18 Juli 1753 paa Strømsø blev trolovet og 7 Aug. s. A. sammesteds blev gift med „Edel Sophie Larsdatter“, med hvem han havde følgende Børn til Daaben der:

1 Hans, døbt paa Strømsø 18 April 1754. Han maa være den „Hans Nilssen", der 29 April 1770 „16 A. gl." blev confirmeret i Strømsø Kirke, da det heder, at han var „født paa Strømsø af Fader Nils Hanssen og Moder Eli (ɔ: Edel) Sophie Bech", netop det Familienavn Banemester Hans Nilsen Pharoes Hustru gives i Folketællingen af 1801. Hans Nielsen Pharoe var i 1801 Borger til Skien „men formedelst lidte Tab i Aarene 1785 og 87 har [han] siden uden videre Næring været Bogholder ved Banen og Skibskranen med liden Gage". Han blev begravet i Bamble 29 Marts 1814, 60 A. gl., og ægtede 9 Januar 1783 i Marie Kirke i Tønsberg Anne Cathrine Ørn, der døde før Manden i Langesund i 1807 (begr. 20 Januar s. A.) 46 Aar gammel. Med hende havde han i alle Fald følgende Børn: a) Abigael Wulfsberg, døbt i Bamble 26 Sept. 1786. b) Nicoline Pouline, døbt i Bamble 13 Sept. 1787. c) Elisabeth Sophie, 12 A. gl. i 1801. d) Niels, døbt i Bamble 13 Mai 1792, begr. der 23 Aug. s. A. 14 Ug. gl. e) Marie, 7 A. gl. i 1801. f) Niels, 5 A. gl. i 1801 og g) Anne Cathrine, hjemmedøbt og Daaben stadfæstet i Bamble Kirke 18 Sept. 1796. Hun var afgaaet ved Døden i 1801.

2. Lars, døbt paa Strømsø 3 Januar 1756 og

3. *Peter*, døbt paa Strømsø 7 Febr. 1758.

At disse Børn alle vare Sønner af Banemester Niels Hansen Pharoe fremgaar ikke blot af, hvad der foran allerede er oplyst. Men de sidstnævnte 2 Sønner maa ogsaa aabenbart være den „Lars Nielsen Pharo paa Banen" og den „*Peter Nielsen Pharo*" fra Langesund, der bleve confirmerede i Bamble henholsvis 7 April 1771 og 26 April 1772. At ogsaa den sidste var en Søn af Niels Hansen Pharoe fremgaar tilfulde deraf, at Lorents Ludvig Nielsen, „hos sin *Farbroder* Skipper Abraham Pharo i Østre Porsgrund", „døbt paa Strømsø 13 Aug. 1801 og Søn af Kjøbmand *Peter Nielsen*", blev confirmeret i Porsgrund 1 Sønd. eft. Paaske 1816. Denne Peter Nielsen finder man i Strømsø Kirkebog at have været gift med Karine Allelev (eller Allelevsdatter, som hun ogsaa kaldes), med hvem han i alle Fald havde følgende Børn:

1) Helene Dorothea, døbt paa Strømsø 3 Aug. 1799.
2) Lorents Ludvig, døbt paa Strømsø 13 Aug. 1801; nævnt ovenfor.
3) Peter, født paa Strømsø 10 Mai 1803 (døbt 21 s. M.).
4) Johannes Christian, døbt paa Strømsø 26 Aug. 1805.
5) Karine Andrine, født paa Strømsø 10 Oct. 1807 (døbt 24 s. M.).
6) Louise Marie, født paa Strømsø 17 Juni 1810 (døbt 25 s. M.).
7) *Hans Nicolai Olaus*, døbt paa Strømsø 8 Febr. 1813 og
8) Carl Emanuel, født paa Stømsø 27 Novbr. 1815 (døbt 13 Januar 1816).

Nr. 7's Søn har igjen optaget Familienavnet *Pharoe.*

Ved det saaledes Oplyste maa det ansees fuldstændig bragt paa det Rene, at Banemester Niels Hansen Pharoe i Virkeligheden ogsaa *har havt en Søn ved Navn Peter, der ikke har kaldt sig Pharoe, men Nielsen.*

Banemester Niels Hansen Pharoe var ved Folketællingen i 1801 75 Aar gl. Han er saaledes antagelig født c. 1725, formentlig paa Strømsø. Det kan vist nemlig ingen Tvivl være om, at han er en Søn af den Hans Nielsen Pharo, der blev begravet paa Strømsø 9 Decbr. 1758 83 A. gl., og Hustru Kirsten Andersdatter, der blev begravet paa Strømsø 31 Aug. 1758. Da imidlertid Kirkebøgerne for Strømsø først begynder i 1726 og alle Skifteprotokoller ere brændte, kan man ikke heller paa denne Vis faa nogen nærmere Oplysning. En „Hans Nielsen“ havde 14 Febr. 1726 en Datter Inger Margrethe til Daaben paa Strømsø, og det er ikke udelukket, at denne Hans Nielsen kan være en Pharoe, da en af Datterens Faddere var „Elsebeth Pharoes“. Videre op over har jeg ikke kunnet komme og at paavise nogen Forbindelse mellem de her nævnte Pharoer og den store endnu levende Presteslægt Pharo, der nedstammer fra Hr. Ole Pharsen, Sogneprest til Lier, er ikke muligt. Fornavnet Niels forekommer slet ikke i sidstnævnte Slægt, og heller ikke kan det sees, at nogen deri indgiftet Person har baaret et saadant Fornavn. Hans Nielsen Pharoe paa Strømsø var født c. 1675 og kan saaledes neppe heller være nogen Søn af den Hr. Niels Jørgensen, Sogneprest til Drangedal, der selv siger, at han var en Søstersøn af

Sogneprest til Vestby Hr. Peder Jensen Pharo, da denne først i 1689 blev Sogneprest rigtignok efter i 28 Aar at have været academisk Borger og i de sidste 8 Aar Hører ved Christiania Skole. Derimod kunde Hans Nielsen Pharoe for Tiden godt være en Søn af Sogneprest til Flesberg Hr. Niels Rasmussen, der vistnok ellers, formodentlig efter sit Fødested, kaldes med Tilnavnet *Lemvig*, men paa et Skifte paa Bragernæs i 1698 (Retsprotokol 1117 f. 56) gives Familienavnet *Pharoe*. Han var 44 Aar gammel i 1665 og er saaledes formodentlig den Nicolaus Erasmj Limvicensis, der 23 Juni 1645 blev Student fra Kjøbenhavns Skole. Senere var han i mange Aar personel Capellan i Lier, Bragernæs og Strømsø og blev gift paa Bragernæs 24 Aug. 1651 formodentlig med Anne Nielsdatter Thune, med hvem han dog ikke synes at havt mere end 2 Døtre[1]), der overlevede ham. Denne Kone døde imidlertid paa Bragernæs 1658 (begr. 20 Mai s. A.), og det er jo muligt, at Hr. Niels Rasmussen senere kan være bleven gift paa nyt og i dette Egteskab havt Sønner. Imidlertid maa det vel indtil videre ansees tvivlsomt, om Hr. Niels ogsaa virkeligt har ført Familienavnet *Pharoe*.

E. A. Thomle.

II.

(4. Række II, S. 112, Spørgsmaal 1).

Den omspurgte *Lieutenant „v. Gladitsch“* maa være *Carl August Ludvig v. Gleditsch*, der 12 Februar 1790 blev Cornet à la suite i Akershusiske Dragonregiment, 13 Mai 1796 Seclieut. og 2 Oct. 1801 Premierlieut. Fra denne Stilling fik han 21 Decbr. 1809 efter Ansøgning „paa Grund af Sygelighed og Alderdom“ Afsked. Han stod 1799 ved Hadelandske Compagni og i 1801 ved Nannestadske, siges 1800 at være 41 A. gl. og at have tjent i 23 Aar, altsaa fra 1777. Han var „en Udlænding“ og efter eget Opgivende født 4 Juli 1759, hvor oplyses ikke. Enken siger at han havde tjent i Kavaleriet fra det 15de til det

[1]) Kun to Døtre nævnes paa det ovennævnte Skifte. Ifølge Bragernæs Kirkebog, der mangler fra 1662—80, havde Hr. Niels Rasmussen fire Børn til Daaben der, henholdsvis 2 Juni 1652, 10 Oct. 1655, 13 Febr. 1657 og 8 April 1658. Et Barn, formentlig Nr. 3 blev begravet paa Bragernæs 20 Mai 1657.

50de Aar, deraf 19 Aar som Officer. I 1792 var han bosat paa Gaarden Sander ved den øvre Ende af Maridalsvandet i vestre Akers Prestegjeld, hvor han ogsaa døde i Decbr. 1810 (begr. i Aker 24 December s. A.) 51 A. gl., efterladende sig Enke og 11 Børn, af hvilke en Søn var Kjøbmand i Christiania og en Datter „havde Prins Fredrik af Hessen taget til sig“, medens 6 Gutter og 3 Piger vare uforsørgede. Enken søgte derfor 31 Juli 1820 om at erholde en Pension af Statskassen, som hun nok imidlertid ikke fik. Hun hed *Karen Moser*, var født i Kallundborg 29 Novbr. 1765 og Datter af Skomagermester Jacob Moser og Johanne Pedersdatter. Hun døde i Christiania 1826 og Skiftet efter hende holdtes her fra 29 Juli til 20 Decbr. s. A. Der blev udlagt Børnene i Arv 1668 Spd. 78 ß. Disse vare: 1) *Carl Ludvig Constantin G.*, f. c. 1786, confirmeret i Akers K. 1803 „15 A. gl.“. Han blev Kjøbmand i Christiania, hvor han døde. Gift i Aker 1817 med Elen Dorothea Windern, født paa Gaarden Berg i Aker 1791 (døbt i Akers K. 27 Febr. s. A.), Datter af Gaardbruger Lars Pedersen og Abigael Rasmusdatter. 2) *Ferdinand G.*, f. c. 1788; confirmeret i Akers K. 1803 „14 A. gl.“. Det var formentlig hans Enke den Anne Christine, Enke efter Ferdinand Gleditsch, der døde paa Korsmo i S. Odalen 6 April 1880. 3) *Peter Friderich Gottlieb G.*, f. c. 1790; confirmeret i Akers K. 24 April 1808 „16 A. gl.“. 4) *Mathea Sophie Amalie G.*, født paa Sander i Maridalen 1792 (døbt i Akers K. 3 Aug. s. A.), confirmeret i Akers K. 24 April 1808 „14$^3/_4$ A. gl.“. Hun døde ugift i Christiania 30 Aug. 1870 „80 A. gl.“. 5) *Caroline Jeanette G.*, født paa Sander 1794 (døbt i Akers K. 26 Marts s. A.); confirmeret i Akers K. 24 April 1808 „14 A. gl.“. Det var formodentlig den „Pige“ Caroline Gleditsch, der 31 Marts 1852 i Henhold til Fattiglovens § 45 blrv indsat i Christiania Arbeidsanstalt, hvor hun indkom 1 April s. A. 6) *Bernhard (Bernt) G.*, født paa Sander 1796 (døbt i Akers Slotsk. 19 April s. A.), confirmeret i Akers K. 24 April 1811, 15 A. gl. 7) *Johan Peter G.*, født paa Sander 1798 (døbt i Akers Slotsk. 24 Juni s. A.). Gift 15 Juli 1825 med Tjenestepigen Maren Johansdatter, 31 A. gl. 8)

Hans Jacob (Wilhelm)[1], født paa Sander 1801 (døbt i Akers K. 3 Febr. s. A.); confirmeret der 18 April 1819, 18 A. gl. 9) *Poul David G.*, født paa Sander 1803 (døbt i Akers K. 1 Mai s. A.). 10) *Louise Sophie G.*, født paa Sander 1806 (døbt 7 Sept. s. A.) og 11) *Juliane (Julie) Sophie G.*, født paa Sander 1809 (døbt i Akers K. 18 Juni s. A.).

Efter disse Oplysninger er der neppe nogen Grund til at formode, at Louise Sophie Gleditsch ikke skulde være Lieutenant G.'s eget Barn. Som det sees, passer hun særdeles godt ind i Rækken af de øvrige Børn, idet hun er født over 3 Aar efter det nærmest foregaaende og over 2 Aar før det sidste Barn. Det eneste, som kunde tale for Traditionens Rigtighed, skulde være, at efter at de 3 umyndige Søstre allerede ved Stiftets Resolution af 9 Mai 1827 havde faaet udbetalt deres Mødrearv, for hvilken de gav Afkald 18 Mai s. A. (thgl. 20 Decbr. s. A.), afstod ogsaa deres Svoger Artillerilieutenant Immanuel v. Hennings, der 23 Mai 1827 i Rendsborg var bleven gift med Louise Sophie Gleditsch, 10 Febr. 1828 sin Kones Arvelod efter Moderen til hendes samtlige Sødskende, der ogsaa 8 Juli s. A. fik Arven udbetalt. Heri kunde der maaske ligge en Antydning til, at Louise Sophie G. ikke ansaa sig berettiget til den hende tillagte Arv efter Fru Gleditsch.

E. A. Thomle.

Rettelser og Tilføjelser.

4. Række, Bind I.

Side 129, Linie 8 f. n.: Er Jørgen Speil til Borreby (P. T. V, 312; Rørdam, Kbhv. Univs. Hist. III, 511).
— 130, — 18 - - : Er Christen Hansen Riber, † 1642, Biskop i Aalborg.
— 285, — 19 - o: C. C. Blanchot er f. i Montbeliard, † $^{20}/_{7}$ 1827, ei 1804.
— — , — 24 - - : H. L. B. Zepelin er f. $^{3}/_{6}$ 1805, † $^{30}/_{11}$ 1874, gift 1836 med Amtmand Fred. Paepcke i Meklenborg.

---

[1]) Han kaldes i Kirkebogen blot „Hans Jacob", paa Skiftet efter Moderen alene „Wilhelm", men det maa dog være samme Person.

4. Række, Bind II.

Side 13, Linie 13 f. o.: Hcomans, læs: Hoemans.

— 16, — 1 - - : Ved en beklagelig Uagtsomhed har Redaktionen overset, at af de af Dr. G. Bang meddelte Familieoptegnelser have de under II (S. 17) anførte, vedrørende Familierne Baden og Urup, alt forhen været trykte i (Norsk) Historisk Tidsskrift 2 R. III, S. 273—76.

— 17, — 5 - - : „och blef iordit y Ringstedt om Søndagen hos sancti Knudt“. Her menes vistnok med „sancti Knudt“ ikke Helgendagen men Kirken i Ringsted, tidligere viet St. Knud, hvor Fru Øllegaard ogsaa ligger begravet (jvf. Marm. Dan. I, 179).

— —, — 8 - - : „1590 Vognburgh slagen om pingsten“. I Anmærkn. oplyses, at der ovenfor er skrevet mcdxc, og at Pinsen 1490 faldt paa 30 Mai. Disse Anmærkninger ere uforstaaelige. Notitsen sigter aabenbart til det bekjendte Slag mod de oprørske Jyder 3. Pinsedag 1441, da Bønderne, der havde forskandset sig i en Vognborg, bleve slagne (jvf. Huitfeldt S. 827).

— —, — 14 - - : „Aar 1486 schti Knudt konnings afthen var født biscop Niels Skafve“. Da en tidligere Notits (L. 1) oplyser, at Biskop Niels Skave døde 1500, er aabenbart 1486 urigtigt, men det hele bliver endnu mere forvirret ved Meddelelsen (L. 10) om, at Maurids Skave blev født St. Luce Aften 1478 og (L. 16) Kirstine Skave „Biscop Niels Skafve och Movritz Schafve systher“ Onsdag før St. Jørgen 1481. Her burde have været oplyst, at Maurids og Kirsten S. ikke ere Bispens Søskende, men Børn af hans Broder Herluf S. Formodentlig er der kommen et „1“ feilagtigt ind i Aarstallet, saa at der bør staa „1436 schti Knudt konnings afthen“.
(Red.).

— 18, — 7 f. n.: Uggelen er ikke Ulleren, men Aulin (nu under Jarlsberg).

— 20, — 11 - - : „Septbr.“ Her skal læses: therepther (ɔ: October).

— 21, — 6 - - : Hofven er ikke Hovind i Aker, men Hovind (eller Hovindsholm) paa Helgeøen i Mjøsen (Vangs Sogn), der ligesom Aulin tilhørte Familien Jernskjæg.
(Rigsarkivar Huitfeldt-Kaas).

— 163, — 7 f. o.: 1870, læs: 1876.

— 173, — 3 - - : Sonnerupgaard (s. Trap, 3 Udg. II, S. 329) er ikke Gaarden af dette Navn i Tikjøb Sogn, men Sonnerupgaard i Hvalsøe Sogn. Om F. Braband se Biogr. Lex. og Kirkehist. Saml. 4 R. IV, 541.
(Pastor Vilhelm Bang).

— 176, — 4 - - : Arkivarboghandler, læs: Antikvarboghandler.

Register.

(Ved Kaptajn *H. F. Grandjean.*)

Meddelelse om Samfundets Anliggender i 1899.

Bestyrelsen for **Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie** bestod ved Udgangen af 1899 af følgende Medlemmer:

Norske Afdeling:

Kgl. Fuldmægtig **Th. Boeck,**
Expeditionschef **A. Collett,*** Sekretær,
Professor, Dr. **L. Daae,**
Rektor **A. E. Erichsen,** Stavanger,
Rigsarkivar **H. J. Huitfeldt-Kaas,*** Formand,
Fhv. Bureauchef **W. Lassen,**
Arkivar i Rigsarkivet **E. A. Thomle,***
Sognepræst **D. S. Thrap.**

Danske Afdeling:

Rigsarkivar, Dr. **C. F. Bricka,***
Professor **Nic. Bøgh,**
Forretningsleder v. Geneal. Inst. **S. Elvius,**
Oberstlieutenant **H. W. Harbou*,**
Gehejmekonfr., Kammerh. **M. H. Rosenørn,** Formand,
Sognepræst, Dr. **H. F. Rørdam,** Lyngby,
Jægermester **C. E. A. Schøller,** Sekretær,
Arkivar i Rigsarkivet **A. Thiset,**
Provinsarkivar **G. L. Wad*,** Odense.

De med * betegnede Herrer udgjøre Skriftudvalgene.

Med indeværende Aargangs Slutning har Jægermester C. E. A. Schøller ønsket at fratræde Forretningerne som Sekretær i Bestyrelsens danske Afdeling og Redaktør af Tidsskriftet, hvilke Forretninger fra samme Tidspunkt ere overdragne til Arkivsekretær i Rigsarkivet G. L. Grove.

Samfundets Regnskab for 1898 er aflagt af Samfundets Sekretær og godhedsfuldt revideret af Dhrr. Forlagsboghandler *E. Hagerup* og Oberstlieutenant *J. C. W. Hirsch.* Ved Revisionen fandtes Intet at erindre. Hvorledes de enkelte Summer fordele sig paa Indtægt og Udgift, ses af omstaaende Oversigt.

Samfundets Samling af Bøger og Manuskripter opbevares hos den danske Kommissionær, hvorfra de udlaanes til Medlemmerne.

Antallet af Medlemmer var ved Udgangen af 1899 312, deraf 202 danske, 104 norske og 6 udenlandske.

Oversigt over Regnskabet for 1898.

Indtægt.	Aktiver.	Kasse-Indtægt.
I. Kassebeholdning efter Regnskab for 1897:		
A. Paa Sparekassebog Nr. 1 (N. 85,922) 118,59		
B. — — Nr. 2 (N. 111,431) 549,40		667,99
Aktiverne udgjorde ved Afslutningen af Regnskabet for 1897:		
A. Indskrivningsbevis Litr. G, Fol. 1728 ..	500,00	
B. „En Unævnts Legat“ indestaaende paa Sparekassebog Nr. 3 (N. 64,048)	1201,06	
C. Tilgang i 1898: Halvdelen af Aarsrenten af „En Unævnts Legat“ tilskreven Kapitalen	21,31	
II. Medlemsbidrag for 1898		1810,50
III. Solgt af Samfundets Skrifter		100.50
IV. Understøttelse fra det danske Kirke- og Undervisningsministerium		300,00
V. Et Samfundet skjænket Forfatterhonorar ..		6,00
VI. Renter		94,52
Balance...	1722,37	2979,51

Udgift.	Aktiver.	Kasse-Udgift.
I. Halvdelen af Aarsrenten af „En Unævnts Legat“ tilskreven Kapitalen		21,31
II. Honorarer		866,75
III. Papir		176,50
IV. Trykning		897,80
V. Heftning		67,45
VI. Kommissionsrabat		325,74
VII. Leje af Lokale til Opbevaring af Samfundets Skrifter hos den danske Kommissionær		36,00
VIII. Assurance, Porto og Skrivemateriale		36,83
IX. Kassebeholdning ved Udgangen af 1898:		
paa Sparekassebog Nr. 1 122,72		
— — Nr. 2 428,41		551,13
Per Balance anføres Beholdningen af Aktiver ved Udgangen af 1898:		
Indskrivningsbevis Litr. G, Fol. 1728 500,00		
Sparekassebog Nr. 3 1222,37	1722,37	
Balance...	1722,37	2979,51

Bryllupper og Dødsfald i Danmark 1898

ved

Sofus Elvius.

Hds. Maj. **Louise Wilhelmine Frederikke Caroline Auguste Julie,** Dronning af Danmark, født Prindsesse af Hessen, f. 7. September 1817, † paa Bernstorf 29. September 1898.

Aagaard, Ingeb. Margr., g. Christiansen.
— Michael Marius Ludovico Birkedommer, Fanø, † 20 Sept. Nordby, f. 30 Jan. 1839.
— Ulr. Gusta f. Rydberg, E. e. Kunsthandler, † 5 Marts Aarhus, f. 14 Nov. 1819.
Åhmann, Jul. Michaeline f. Hastrup, † 25 Juni Herløige, M: pens. Capt.
Aarestrup, Chr. Jac., Cand. theol., Lærer, † 3 Jan., Hillerød, f. 30 Sep. 1825.
— Oluf, Seclieut. i Flaaden, g. St. Jac. K. 7 Apr. m. Ellen Severin, f. Neergaard, D. af General.
Aastrup, Hans Peter, Cand. theol., g. Nazareths K. 14 Nov. m. Elisab. Tvede, D. af Byfoged.
Aasland, Sara Mariane Herm., g. Brockdorff.
Abel, Albertine see Rasmussen.
Abell, Peter Fjellerup, Cand. mag., Lærer i Ribe, g. Emaus K. 29 Dec. m. Susanne Jørgensen, D. af Præst.
Abildgaard, Martine see Wienberg.
Abraham, Bol. see Samson.
Abrahams, Johanne Henr. Fred., g. Salomonsen.
Adler, Cathr. Laura, g. Schneider.
— Helen Elisab., g. Bock.
Adolph, Einar, Seclieut. i Flaaden, g. Helligaands K. 20 Dec. m. Joh. Tetens, D. af Overretssagfører.
— Theod. Vilh. Agnete, g. Lind.
Agerlin, Aage Henr. Vald., Maskinm., g. Jac. K. 21 Mai m. Betty Ovidia Thomine Henr. Degenkolw, D. af Urtekr.
Agger, Mads, Lærer, † 27 Nov. Ølby, f. 31 Mai 1833.
Ahlefeldt-Laurvig, Cam. Jessy Agnete Comtesse, g. Brockenhuus-Schack.
Ahlmann, Christ. Clarentine Adolph., g. Lier.
Albertz, Marie, f. Redlefsen, E. e. Landskriver, † 19 Sept., f. 22 Apr. 1824.
Allbert, Isidore, Skibsmægler, † 8 Dec. Dunkerque.
Almind, Hans Chr., Snedker, † 3 April Odense, f. 20 Jan. 1848.
Als, Karl Fred. Andr., Godsfuldm., g. Andr. S. 4 Dec. m. Bertha Vilh. Joh. Raae, D. af Godsforv.
Alsen, Joh. Fred., Lærer, † 17 Oct. Fruerlund, f. 19 Oct. 1812.
Amelung, Carl Fred. Dider, Gjørtler, g. Johs. K. 11 April m. Chr.ane Elisab. Nielsen, D. af Skomager.
Andersen, Anders, Gaardmand, g. Odense St. Knuds K. 27 Mai m. Nic. Bened. Ottilie Blædel, D. af Præst.
— Anders Hansen Jensen, Sognepr. Vejby, g. Jac. K. 28 Juni m. Henr. Amal. Erikka Bagger.
— Anders Ludv., Cand. pharm., g. Veile 14 Oct. m. Inger Marie Hers, D. af Kjøbm.
— Andr. Thork., Læge, † 5 Nov. Fredensborg, f. 10 Mai 1839.
— Carl Joh. Ant., Intendant, † 30 Aug. Aalborg, f. 9. Juli 1860.

Andersen, Chr., Forp., g. Immanuels K. 25 Mai m. Elisab. Pauline Vict. Krause, D af Dyrlæge.

— Niels Bruun, Cand. pharm., g. Odense St. Knuds K. 16 Juli m. Polly Sofie Elisab. Zimmermann, D. af Cand. pharm.

— Rasmus Ole, Cand. juris., Fuldm. i Kbhvns. Skattedir., g. Frdbg. 2 Juli m. Klara Georgine Nielsen, D. af Contorchef.

— Søren Hans Georg, Bankbogh., g. Matth. K. 25 Nov. m. Ellen Camilla Rammeskov, D. af Baandhandler.

Andreasen, Søren Jensen, Cand. phil., Lærer, g. Omø 16 Oct. m. Ingeb. Schneekloth f. Erichsen, D. af Grosserer, E. e. Læge.

Andrée, Harding Angelthorn, Forpagter, g. Odense St. Knuds K. 18 Apr. m. Frandtine Marie Pedersen, D. af Maler.

Andresen, Carl, Seclieut., Lærer, g. Frdbg. 10 Nov. m. Marie Hansine Petra Henriksen, D. af Malerm.

Andræ, Hansine Paulina f. Schack, E. e. Geheimeconferentsraad, † 17 Marts, f. 5 April 1817.

Annersen, Marie Lov. Gunera f. Arentzen, E. e. Landmand, † 9 Marts, f. 19. Feb. 1828.

Arenstorff, Edel Louise Aug., g. Spang.

Arentzen, Marie Lov. Gunera see Annersen.

Arnholtz, Chr. Vald., Oberst, † 11 Mai Hillerød, f. 23 Mai 1823.

Arnoldi, Carol. Marie f. Jensen, Enke, † 16 Juni, f. 5. Juni 1826.

Arntz, Gunhilda Elisa Cathr., † 14 Nov. Fredensborg.

Arntzen, Lili Louise Mathilde, g. Garth-Grüner.

Asgrimsen, Hallur, fh. Colonibestyrer, † 11 Juli Detroit, f. 8. Juli 1829.

Ask, Anders Chr., Sagfører, Lyngby, g. Matth. K. 5 Apr. med Julie Wilstrup, D. af Præst (E. 73. 16).

August, Vict. Aage, Papirhdl., g. Thomas K. 16. Oct. m. Ella Karry Dor. Engstrøm, D. af Snedkerm.

Axt, Poul Julius, Contorist, g. Joh. K. 2. Oct. m. Marie Elisab. Pausette, D. af Kirkebetjent.

Bache, Jac. Ferd., Postbud, † 13. Juni, Kallundborg, f. 7. Dec. 1837.

— Laur. Peter Vald., Kjøbm., g. Slotsk. 28 Juli m. Astrid Tolstrup, D. af Palaisforv.

Bachmann, Juliane, see Fürsen v. Bachmann,

Backe, Arnold, Dr. phil., Fossum, Norge, g. Jac. K. 26. Aug. m. Ellen Seehusen, D. af Godsforv.

Backhausen, Dagm. Soph. Adolphine, g Hestbech.

Bahnsen, Frands Portofée, Grosserer, g. Odense, St. Knuds K. 20. Apr. m. Julie Const. Marie Ibsen, D. af Bager.

Bang, Angel. Math. Aug., see Plum.

— Johs Peter, Dr. phil., Overlærer, † 26. Jan. Viborg, f. 11. Oct. 1836.

— Laur. Esmark, Læge, † 5. Feb. Hvalsø, f. 6. Mai 1826.

— Rasm. Emil Peter, Bankass., Cand. phil., g. Søllerød 17. Sept. m. Christiane Elisab. Esbensen, f. Schierbeck, E. e. Grosserer.

Banner, Elise Christine Aug., f. Petersen, E. e. Kmjkr. Postmester, † 10. Juli Altona, f. 12. Maj 1833.

Barfod, Anna Dor. Vilh. Hjort, f. Østergaard, † 24. Marts Glenstrup, f. 15. Juni 1870 M. Præst.

— Niels Thorsten Nilsen, † (druknet) 24. Juni paa Mersey.

Bartholin, Just Georg Vald., Postexp., g. Frue K. 25. Nov. med Marie Dor. Philipsen, D. af Dampskibsfører.

Bartsch, Edv. Ludv. fh. Bogholder v. Kongens Bryghus, † 20. Jan., 71 Aar.

Bau, Henr. Andr., Maler, g. Frdbg. 29. Juli m. Elna Andrea Soph. Grammelstorff, D. af Dentist.

Baumann, Emilie Dor., g. Richardt.

Baumgarten, Georg Fritz, Forretningsfører, g. Garn. 23. Oct. m. Olga Mary Møller, D. af Trompeter.

— Alma Louise, g. Borre.

Bay, Elise, Lærerinde, † 15. Sept. Viborg, f. 12. Sept. 1841.

— Lorentz, † 17. Novbr. Odense, 88 Aar.

Bech, Louise, f. Hahn, † 31. Mai Slagelse, f. 2. Maj 1838. M. Birkedommer.
— Nanny Joh. Henr. Math., D. af Conf.raad, † 19. Juli, f. 4. Juli 1819.
Beck, Ove Fred., fh. Districtslæge, Justitsr., † 4. Mai Aalborg, f. 3. Juli 1815.
Beckmann, Pet. Nicolaus, Adolf, Professor, † 10. Feb. Haderslev, f. 20. Mai 1823.
Beha, Thora Laurentza, g. Christiansen.
Bekker. Agnete Nath., g. Ingemann-Petersen.
Beldring, Thyra Hansine, g. Svejnbjörnsson.
Berner, Verner, Bager, g. Steph. K. 27. Dec m. Marie Berthine Sørensen, D. af Entrepreneur.
Bendix, Hugo Hertz, Garverm., g. Kbhvns. Raadstue, 10. Juni m. Cathinca Lydia Christiansen, D. af Contorist.
Bendixen, Alvilda Petrealine, f. Henckel, † 20 Marts, f. 14 Dec. 1855, M. Skibsbygger.
— Bendix Marius, Sagfører, g. Luc. K. 23. Juli m. Emma Wilh. Nilsson.
— Joh. Marie, f. Nielsen, E. e. Lærer, 22. Aug., f. 6. Marts 18.3.
Benthien, Chr. Carl, Commis, g. Matth. K. 27. Nov. m. Emilie Soph. Frederiksen, D. af Indsidder.
Bentzen, Bartolin Mart., Stabsserg., † Jan., 51 Aar.
Benzon, Caroline Charl., D. af Stamhusbesidder, † 1. Oct., f. 15. Nov. 1833.
— Euphrosyne (Effi) Constance, f. Sehested, † 28. Mai, f. 9. Mai 1830, M. Hofjægermester, Ritmester.
— Jens Peder Herm., † 4. Jan., f. 26. Aug. 1819.
— Marie Soph., f. Andersen, † 4. Mai, f. 25. Sept. 1836, M. Capt.
Berendt, Emilie Conr., g. Langkjær.
Berg, Alfr. Fred. Georg, Tømrer, g. Frdbg. K. 24. Apr. m. Anna Christ. Elisab. Stauning, D. af Grosserer.
— Soph. Marius, Detailhdlr., g. Frdbg. 5. April m. Christ. Margar. Magdal. Bevensee, D. af Fabrikant.
Bergenhammer, Mads Peter Brøchner, Pastor emer. (E. 720. 20) † 7. Juli, Kolding.
Bergh, Rud., Dr. phil., Docent, g. Kbhvn. Raadstue 20. Dec. m. Asta Heymann, D. af Etatsraad.
Bergmann, Ingeb. Emilie, g. Holst.
Berner, Poul Chr. Henr. Aug., Etatsr., Sparekassedir., † 3. Oct., f. 18. Marts 1826.
Bernstorff-Gyldensteen, Joh. Hartv. Ernst, Greve, Kammerherre, † 7. Jan. paa Wotersen, f. 18. Jan. 1815.
Bernth, Joh. Louise, f. Georgi, Enke, † 8. Nov., 88 Aar.
Berthelsen, Carl Marius, Boghandler i Aarhus, g. Matth. K. 19. Nov. m. Astrid Zoëga, D. af Kjøbmand.
Beroèn, Isak Theod. Johansson, Bager, g. Johs. K. 27. Marts m. Anna Aug. Helene Lagerholm, D. af Skrædder.
Bestle, Thrine Marie, f. Engelsen, E. e. Vinhandler, † 16. Dec., f. 9. Juni 1825.
Bevensee, Christ. Marg. Magd., g. Berg.
Biering, Vilh. Severine f. Cathala, † 14. Nov., f. 10. Sep. 1852, M: Overlæge.
Bierregaard, Fritze Louise Ant., f. Gandil, E. e. Capt., † 30. Juli, f. 28. Mai 1823.
Bille, Carl Ludv., Marinemaler, † 14. Novbr., f. 20. Feb. 1815.
— Carl Sten Andersen, Kammerh., Amtmand, fh. Folkethingsmand. † 11. Nov. Holbæk, f. 1. Juli 1828.
Bille-Brahe, Ludv., † 28. Jan. i Decorah, f. 7. Marts 1858.
Bilsted, Ernst Carl Mich. Chr., Læge, g. Frdbg. 29. Mai m. Louise Ines Marie Comtesse Holstein, D. af Greve.
Binau, Laur. Chr., Bogholder, g. Petri K. 6. Nov. m. Emilie Louise Franke.
Birch, Anna, g. Sørensen.
— Emilie Carol., g Steen.
Birk, Anker Emil Adolf, Ingenieur, g. Helligaands K. 11. Jan. m. Laura Petrea Larsen, D. af Gaardeier.
Bisgaard, Anna Marie Soph., f. Hoffgaard, Enke, † 20. Oct.
Bisterfeldt, Elise, f. Hansen, † 6. Oct. Gettorf, f. 23. Nov. 1829, M: Præst.

Bjerg, Anders Petersen, Jernbaneass., g. Hjørring 6. Sep. m. Charl. Nic. Marie Jørgensen, D. af Bager.

Bjerlev, Carol. Christine Marie, see Christensen.

Bjerre, Aage, Expeditionssecret. hos Stadsingen., g. Jesus K., 29 Apr. m. Edle Louise Bentzen, D. af Cigarfabrikant.

— Jak. Vilh., Kjøbmand, Hjørring, g. Johs. K. 5. April m. Emma Nath. Wulff.

Bjerring, Chr., Detailhdlr., † 17. Dec. 47 Aar.

Bjerrum, Christen Andersen, Læge, g. Andreas S. 25. Juni m. Kristina Helene Wilh. Draskau, f. Malmstrøm.

Bjørn, Carl Theod. Bogholder, † 31. Aug., 46 Aar.

— Chr. Aleth, Marimaler, g. Matth. K. 3. Apr. m. Dorthea Marie Quistgaard, D. af Præst (E. 351. 20).

— Jensine Laurine, f. Larsen, E. e. Bøssemager, † 15. Nov., 82 Aar.

Bjørnbak, Ingeb., g. Riis.

— Niels Peter, Fabrikant, g. Holm. K. 9. Sept. m. Julie Theod. Adela Larsen, D. af Snedkersvend.

Bjørnsen, Jac., Krigsraad, † 1. Marts 75 Aar.

Blad, Maria Magdal., g. Lange.

Blankensteiner, Emma Adeline Franciska, g. Weidemann.

Blicher, Anders Ant. Jul., Contorist, g. Joh. K. 23. Oct. m. Dagm. Emilie Hedegaard, D. af Kurvemager.

Blichfeld, Fred. Vilh., Kjøbm., † 25. Nov., Stege, f. 18. Oct. 1833.

— Laur. Soph., Fuldm. i Finansmin., † 31. Aug., f. 20. Juli 1842.

Bloch, Ane Marie, † 6. Juli Storehedinge, f. 17. Aug. 1826.

— Henr. Emilie, f. Mathiesen, E. e. Districtslæge, † 26 Dec. Varde, f. 23. Marts 1814.

Blume, Anna Jac. Louise, f. Magius, † 17. Juni, M: Past. emer. (E. 973. 19).

— Elisab. Aug., see Pedersen.

Blumensaadt, Helga, g. Hansen.

— Oscar, Fabrikant, † 29. Jan., Odense.

Blædel, Nic. Benedicte Ottilie, g. Andersen.

— Otto Peter Bom, Frisør i Hillerød, g. Garn. K. 30. Marts m. Cam. Josephine Marie Jensen.

Boalth, Hanne, g. Spärch.

Boberg, Jens Adolph, Lieutn, g. Trin. K. 29. Juni m. Gerda Saurbrey, D. af Prlieut.

Bock, Johs. Carl, Dr. med., g. Ordrup 27. Mai m. Helene Elisab. Adler, D. af Grosserer.

Bockelund, Carl Gustav, Naalemagerm. † 23. Oct., 80 Aar.

Bodenhoff, Charl. Fred. Agner Nic., Bogholder, g. Frue K. 11. Jan. m. Betty Dagm. Bruun.

Boeck, Carl Fred. Rud., Exam. jur., Assist. i Kbhvns. Magistrat, g. Frdbg. 15. Mai m. Caja Eleon. Rydendahl, D. af Grosserer.

Boesen, Adolf Fred. Vald., Cand. pharm., g. Matth. K. 10. Mai m. Julie Kirst. Linneballe, D. af Manufacturhandler.

Bohse, Agnes Elisab., g. Pedersen.

— Vict. Eman., Gymnastikl., g. Garn. K. 6. Mai m. Dagmar Margr. Larsen, D. af Opvarter.

Bojesen, Carl Vilh., Contorchef i Finansmin., † 11. Jan., f. 1. Oct. 1840.

— Marie Christine, f. Weiss, Forfatterinde, † 20. Feb., f. 11. Dec. 1807.

Bokkenheuser, Knud, Cand. phil., g. Jac. K. 27. Mai m. Joh. Marie Gjellerup, D. af Architekt.

— Poul, Cand. phil., Cursusbestyrer, g. Kbhvn.s Raadstue 14. Oct. m. Asta Gyrithe Rasmussen, D. af Translat., Cand. jur.

Bolvig, Christoph. Peter, Proprietair, Herløvgaard, g. Matth. K. 15. Nov. m. Hildur Soph. Nielsen, D. af Brolægger.

Bolwig, Severin, Assist., g. Jac. K. 24. Juni m. Helene Joh. Petersen, D. af Smed.

Bomholt, Marie Birg., † 7. Apr., 51 Aar.

Bondesen, Thork. Nic., Cand. theol., g. Helligk. K. 1. Juli m. Anna Marie Petersen, D. af Maskinmester.

Bonnesen, Tommy, Cand. mag., g.

Frelsers K. 21 Dec. m. Inger Zöylner, D. af Cand. jur., Grosserer.

Bonsach, Laur. Peter, fh. Stabsintend., Etatsr., † 10. Jan., f. 29. Juni 1815.

Borch, Andr. Emilie Marie, f. Kirstein, E. e. Præst (E. 313. 19) † 10. Juni.

Bornemann, Erich Mart. Alb., Kjøbmand, g. Petri K. 25. Febr. m. Martha Elisab. Mencke, D. af Forpagter.

Borre, Ludv., Redacteur, g. Odense, St. Hans K. 5. Juli m. Alma Louise Baumgarten, D. af Grosserer.

Borring, Jørg. Pouline, g. Østrup.

Brahm, Eman. Tandlæge, g. Odense, St. Knuds K. 3. Aug. m. Valborg Thomsen, D. af Lærer.

Bramhelft, Hanne Nic. Soph., f. Sundbye, E. e. Oberst, † 20. Feb., f. 12. Nov. 1817.

Brammer, Carl Edv., Fiskeexportør, g. Johs. K. 4. Sept. m. Emilie Hansine Larsen, D. af Jernbanearb.

— Fred. Theod., Forstcand., g. Johs. K. 28. Dec. med Margr. Jantzen, D. af Varemægler.

Bramsen, Julie Marie, f. Kiellerup, E. e. Læge, † 11. Marts f. 3. Dec. 1814.

Brandstrup, Joh. Kristine, f. Fenger, † 5. April, f. 15. Apr. 1820, M: Lærer.

Brandt, Jens Soph., Præst (E. 718. 15), † 15 Dec., Ollerup.

Brasen, Vilh. Elisab., f. Garlieb, E. e. Provst (E. 90. 15) † 3. Mai, Helsingør.

Brask, Jens, Procurator, † 9. Feb.

Bratland, Nils Olai, Contorist, Bergen, g. Frue K. 16. Apr. m. Eleon. Pouline Kirst. Hansen, D. af Snedkersv.

Braunstein, Theod. Emanuel, Musiker, g. Garn. K. 26. Apr. m. Camilla Vilh. Jensen, D. af Arbeidsmand.

Breckling, Peter Joh. Ditl., Cand phil., Forligscomm., † 5. Marts Odder, f. 19. Nov. 1820.

Bredahl, Ane Kirst., f. Frandsdatter, † 2. Juli Hadsbjerg, f. 2. Juli 1818, M: Boelsmand.

— Nelinus, Manufakturhdlr., g. Thomas K. 13. Marts m. Anna Fred. Aug. Wismer, f. Theill, D. af Lieutn., Postexped.

Breitenback, Adolph Jul., Kammager, g. Johs. K. 24. April m. Eichertine Nielsen, D. af Snedkerm.

Brenee, Karl Aug. Jules, Commis, g. Helligaands K. 6. Mai m. Amal. Christiane Pauline Reenberg, D. af Manufakthdlr.

Bresdorff, Const. Gartner, Justitiarius, † 8. April, f. 10. Feb. 1812.

Breum, Dagm. Marg., g. Eiler.

Breuning, Laurent Rud. Fridolin, Bogbinder, g. Johs. K. 23. Oct. m. Joh. Edle Marie Fritse Hønicke, D. af Bogbinder.

Brinckmann, Carl Chr., Consul, † 19. Marts, Smyrna, 45 Aar.

Brinkmann, Ada Soph., see Raedel.

Broager, Johs. Boye, Pastor emer. (E. 162. 19) † 5. Marts.

Broberg, Louis Jul. Vald., Trafikass., g. Matth. K. 7. Apr. m. Petrea Kirst. Jörck, f. Henriksen, D. af Tømrer.

Broch, Niels Peter, Lieut., Toldmedhjælper, g. Odense St. Knuds K. 16 Sep. m. Victoria Helene Jensen, D. af Fyrbøder.

— Ove, fh. Dampskibsfører, † 14. Dec 70 Aar.

Brockdorff, Cai Christ. Magn. Christoph. Nic., Lieut., Correspondent, g. Frue K. 3. Aug. m. Sara Mariane Hermine Aasland, f. Scharffenberg, D. af Toldcontr.

— Fred. Adolph Will. Schack, Kmjkr., Prlieut. i Artill., g. 4. Mai m. Adelheid Marie Kaas, D. af Stamhusbesidder.

— Soph. Nic., Bogholder, g. St. Thom. K. 2. Marts m. Anna Sof. Hansen, D. af Gaardskarl.

Brockenhuus-Schack, Knud Bille Ludv. Alfr. Soph., Greve, Hofjægermester, g. 29. Juli m. Comtesse Camilla Jessy Agnete Ahlefeldt-Laurwig-Bille.

Brorson, Dort. Soph. Charl., see Cathala.

Brown, Alfr., Ingenieur, g. Jac. K. 12. Marts m. Harriet Bertelsen, D. af Malermester.

Bruhn, Ditl. Nikol., Forv., g. Immanuels K. 6. Sept. m. Ingeb. Salicath, D. af Proprietair.

Brun, Carl Aug. Adalbert Franziscus

Johs., Generalmajor af Artill., Kammerherre, † 4. Marts Algier, f. 7. Juni 1828.

Brun, Margr. Elisab., f. Holst, E. e. Birkedommer, † 15. Dec., f. 27. Apr. 1815.

Brunke, Conr. Ludv. Christoph., Musiker, † 2. Oct. Aalborg, f. 20. Mai 1829.

Bruun, Charles Emil, Capelmusikus, g. Johs. K. 16. Marts m. Annie Henrichsen, D. af Overtelegrafist.

— Ida Caroline, † 24. Apr., 78 Aar.

— Osc. Jac. Ludv., Dr. med., † 30. Okt. Esbjerg, f. 14. Sep. 1848.

— Vilh., f. Lenschau, † 6. Juli, Nykbg. F., M: Maskinfabrikant.

Bruus, Niels Peter Carl Theod., Generalmajor af Art., † 13. Febr., f. 9. Sept. 1824.

Bruusgaard, Joh. Gust. Edvin., Læge Christiania, g. Frue K. 4. Feb. m. Ingeb. Hee, D. af Grosserer.

Brücker, Chr. Don Gottlieb, fh. Borgmester i Nakskov, † 10. Apr.

Bryde, Orla, Fuldm., g. Frdbg. 26. Nov. m. Helga Alvilda Carol. Hansen, D. af Assist.

Brynjolfsson, Gisli, Læge, g. Garn. K. 22. Apr. m. Elna Bertha Joh. Patrunky, D. af Karetmager.

Bræmer, Emilie Henr. Jos., D. af Præst, † 6. Feb., f. 1. Feb. 1830.

Brødbæk, Ant. Jensen, Opdagelsesbetj., g. Stefans K. 27. Dec. m. Emma Sofie Martine Cramer, D. af Dyrlæge.

Brødegaard, Christiane Fred. Margr., f. Saxild, † 7. Juli, f. 26. Nov. 1837, M: Detailhandler.

Brønnum, Ellen Elisa, g. Linde.

Brønsted, Tertia Dor., D. af Præst (E. 1171. 11) † 2. Oct., f. 17. Dec. 1834.

Buch, Anna Dor., † 2. Nov., 81 Aar.

— Einar, Cand. mag., g. Frdbg. 26. Mai m. Emma Kirst. Harboe, D. af Mægler.

— Hans Peter Georg, Kammerass., fh. Skriver, † 6. Oct. Hellerup, f. 17. Juli 1838.

— Jul. Peter, Urtekræmmer, g. Trin. K. 17. Juli m. Nina Carol. Marie Antoin. Korsholm, f. Thomsen, E. e. Grosserer.

Buchhorn, Magda Sara Elisab., see Fortmeyer.

Budde, Christoffer, Operasanger, g. St. Pauls K. 26. Marts m. Joh. Marie Møller, D. af Sømand.

Budde Lund, Manna Soph., f. Petersen, † 12. Marts, M: Præst (E. 673. 21).

Buhl, Anth. Hansen, Meierieier, † 22. Aug., f. 14. Marts 1857.

Burgmann, Olga Anth., g. Thyrmann.

Burgvaldt, Joh. Andresen, Contorist, g. Holm. K. 6. Mai m. Maren Jacobsen.

Burmeister, Carl Chr., Etatsraad, Fabrikant, † 11. Dec., f. 7. Jan. 1821.

Buron, Clara, g. Lüsberg.

Busch, Johs. Vill., Toldass., † 27. Juni Aalborg, f. 21. Dec. 1860.

Bülow, Anna Elise Agnes, † 1. Marts, f. 30. Aug. 1823.

— Christen, Matth. Ludv., fh. Postmester i Hjørring, Ritmester, † 3. Sept., f. 21. Marts 1817.

— Fred. Amalie Nic. Hanne Ulr. f. Bùlow, E. e. Cancelliraad, † 1. Marts, f. 9. Feb. 1823.

— Hans Frits Alb., Grosserer, g. Jesus K. 16. Juni m. Ida Carol. Helene v. Holstein, D. af Kammerjunker, Capt.

— Jac. Bodil Margr., f. Gylding, E. e. Provst, † 10. Feb. (E. 731. 13).

— Petra Fred., f. Thaysen, † 2. Dec., f. 10. Febr. 1842.

Bürger, Joh. Carol. Fred. see Krigsmann.

Bærentzen, Otto Henri, Grosserer, g. Hvidovre, 27. Feb. m. Anna Berthine Pedersen, D. af Gaardmand.

Böcher, Emma Christine Kirst. Rosalia, f. Hebert, E. e. Overkrigscomm., † 18. Jan., f. 26. Jan. 1829.

Bøggild, Charl. Cathr., f. de Hoffmann, E. e. Præst (E. 852. 17) † 16. Sept.

— Thyrie Peter Albertus, Communelærer, Cand. theol. (E. p. 668) † 16. Nov.

Bøgsted, Aug. Petrea, g. Erritzøe.

Bønnelykke, Soph. Marcellus, Snedker, g. Stefans K. 9. Okt. m. Hansine Marie Dahl, D. af Tømrer.

Bøtker, Thorvald Laur., Kjøbmand, Esbjerg, g. Frue K. 6. Apr. m. Thea Christine Marie Monies, D. af Manufacturh.

Bøttger, Christine Elise Jensine, Musiklærerinde, † 21. Dec., f. 24. Jan. 1831.
Bøttzauw, Hansine Marie, see Hansen.
Bøving, Flora Elma Cam., see Hansen.
Campen, Chr. Georg, fh. Proprietair i V. Nebel, † 16. Nov., 83 Aar.
Carlsen, Otto Johannes, Overintend., † 25. Sept. f. 4. Apr. 1821.
Carstensen, Edv. James Arnold, fh. Gouverneur, Kammerherre, † 5. Sept.
— Ivan, Prlieutn., g. Frederiks K. 19. Jan. m. Ester Henr. Hansen, D. af Grosserer.
Casse, Severine Andrea, f. Engelbreth, E. e. Justitsminister, † 20. Oct., f. 15. Nov. 1805.
Cathala, Dort. Soph. Charl., f. Brorson, E. e. Major, † 13. Apr., f. 9. Nov. 1828.
— Vilh. Severine, see Biering.
Christensen, Aage, Studerende, † 25. Oct., 21 Aar.
— Anne Marie, f. Friis, † 24. Aug., f. 6. Marts 1816, M: Skibsfører.
— Carl Henr., Cand. jur., Byfogedfuldm., g. Odense, St. Knuds K. 24. Jan. m. Fanny Marie Annette Raaschou, D. af Præst (E. 183. 16).
— Carol. Christine Marie, f. Bjerløv, E. e. Rustmester, † 5. Nov., f. 11. Aug. 1830.
— Carl Fred., Artillericapt., g. Frdbg. 26. Mai m. Emilie Joh. Strande, D. af Grosserer.
— Christen Hjortkjær, Sognepræst til Hjortlund og Kalvslund, g. Hjørring, 12. Sep. m. Joh. Schibbye, D. af Kjøbmand.
— Willads, fh. Økonom v. Randers Hosp., g. Frdbg. 4. Feb. m. Dorthe Claudine Kjærgaard, f. Pedersen, D. af Skrædderm.
Christiansen, Andr., fh. Fabrikant, g. St. Stefans K. 28. April m. Thora Laurentza Beha, D. af Møbelhdlr.
— Jens Peter Chr. Raasløf, Cand. mag., Esbjerg, g. Jac. K. 20. Juli m. Ingeb. Margr. Aagaard.
Christmas, Emilie Elisab., g. Eskildsen.
Classen, Clara Charl. Fanny, f. Skeel, E. e. Geheimeconferentsraad, † 10. Nov., f. 20. Nov. 1809.
Clausen, Chr. Hjorth, Cand. phil., Journalist, g. Kbhvns. Raadstue 8 Juni m. Karoline Fred. Birkholm, D. af Snedker.
— Claus Alb., Cand. pharm., g. Frue K. 2. Nov. m. Mary Andrea Nørgaard, D. af Cand. polyt. Capt..
— Hans Carl Aug., Landmaaler, fh. Redacteur, † 3. Nov. Frd.sund, f. 1. Feb. 1825.
— Hans Heinr., Fuldm., g. Frdbg. 28. Sept. m. Dagmar Charl. Nielsen, D. af Værtshush.
— Joh. Emilie Pauline, f. Engell, † 25. Oct., Førslev, M: Præst (E. 238. 16).
Clod, Hans Adolph, fh. Amtsforv. i Aalborg., Etatsr., † 27. Apr., f. 28. Oct. 1824.
Cloetta, Magdal., g. Sjunnesen.
Cohn, Marie Hansine, f. Matthiassen, † 5. Marts, f. 12. Nov. 1835, M: fh. Postexp.
Colberg, Julie Petrea, see Tornved.
— Eug. Filip Vict. Aage, Prlieut., g. Citadellet 4. Mai m. Beatrice de Souza Leconte, D. af Generalconsul.
Colind, Jens Peter Nic., Cand. jur., g. Garn. 11. Nov. m. Asmine Soph. Thomsen, D. af Stabstrompeter.
Collin, Louise, see Lind.
Collstrup, Hulda, see Neumann.
— Laurentius, Grosserer, Cand. phil., † 19. April, f. 25. Dec. 1823.
de Coninck, Charl. Edv., Grosserer, nederl. Generalconsul, Etatsraad, † 30. Oct., f. 16. Sept. 1823.
Cortes, Vilh. Laur., Sagfører i Aalb. g. Aarh. Domk. 1. Febr. m. Gerda Poulsen, D. af Sagfører.
la Cour, Jørg. Carl, Capt., Landboskoleforst., † 21. Feb., f. 8 Juni 1838.
— Niels Smidt, Proprietair i Aaby, g. Frederiks K. 20. Sept. m. Louise Stühlo, D. af Overretsproc. Lud. Jensen.
Cramer, Emma Sofie Mart., g. Brødbæk.
Creutz, Fried. Joh. Theod., Læge, † 17. Apr., f. 23. Marts 1830.
Crome, Bona, Fuldm., g. Frue K. 6.

Sep. m. Martha Nielsen, D. af Dekorationsmaler.

Crenberg, Carol. Christ. Marie, g. Irgens.

Crone, Carl Chr. Ove, Forp., g. Odense St. Hans K. 26. Marts m. Marie Dor. Frøhlich, D. af Bogholder.

— Jac. Ulr. Hilmer, Kunsttrykker, g. g. Andreas S. 22. Oct. m. Hanna Widegren

Dabelsteen, Chr., Murmester, † 14. Juni.

Dahl, Anders Soph. Johs., Fabrikant, g. Frue K. 2. Juli m. Ellen Bricka Tillebæk, D. af Skomager.

— Karen Kirst., g. Damm.

— Theod., Skibsbygmester, † 4. Apr. Esbjerg.

Dahlerup, Elisab. f. Mac-Dougall, E. e. Confraad, Dr. med., † 23. Nov., f. 16. Juli 1827.

Dahlstrøm, Pet. Nic, fh. Overførster, † 5. Mai, f. 19. Apr. 1818.

Dalgas, Fred., Consul, † 4. Mai Livorno,

Dall, Kirst., g. Rasmussen.

Dambæk, Søren Sørensen, Sagfører, g. Stefans K. 14. Mai m. Ida Agnes Aurora Paulli, D. af Xylograf.

Damm, Elien, g. Hansen.

— Vald. Fred., Læge, g. Garn. 28. Apr. m. Karen Kirst. Dahl, D. af Ritm.

Dau, Vilh. Rosenvinge, f. Christensen, E. e. Præst (E. p. 656) † 3. Mai.

Deckmann, Soph. Peter, Barber, g. Frue K. 26. Juni m. Olga Jensine Jensen, D. af Tjenestekarl.

Degenkolv, Olga Nath. Angel, f. Hjorth, † 13. Juli, f. 21. Oct. 1848, M. Contorchef.

Deichsler, Agnes, g. Nors.

Deleuran, Dan Vilh. Pjerre, Kjøbm. i Kolding, g. Aarhus Domk. 14. Nov. m. Emma Sofie Wachsmuth, D. af Musiker.

Diemar, Jac. Herskind, Læge, g. Ingelstrup Capel 3. Sept. m. Thomasine Elisab. Alfr. Lund, D. af Lærer.

Diemer, Asmus, Cand. theol., g. Frue K. 29 Juli m. Ottoli Theod. Jos. Heinisch (Borum).

Dirckinck Holmfeld, Julie Susanne Gabrielle, g. Heimbürger.

Dohrn, Anna Wilh. Christiane, f. Schumacher, E. e. Toldcontr., † 16. Juli Itzehoe, f. 10. Feb. 1802.

Dragsted, Arent Nic., Guldsmed, † 25. Aug., 77 Aar.

Draskau, Krist. Hel. Vilh., g. Bjerrum.

Drechsel, Charl. Gustave, † 17. Juni, f. 2 Juni 1813.

Drewsen, Laura, see Wismer.

— Nanna, g. Hjort.

Dreyer, Joh. Christoph. Fred., Generallieutn., † 12. Sept., f. 13. Jan. 1814.

Due, Andr. Petersen, Skomagerm., † 9. Nov., 78 Aar.

— Doris Emilie, † 2. Dec., Enke, 90 Aar.

Dujardin, Anna Cathr., see Møller.

Dumreicher, Jacobine, funden † i Nov.

Duncan, Anna, g. Vestergaard.

Dyrlund, Elise Soph. Christine, see Mørch.

Dyva, Christiane, see Mathiesen.

v. Eggers, Otto Fred., Prlieut., g. Lucas K. 16. Juli m. Inger Marie Kaas, D. af Grosserer.

Ehlern, Joh. Henr., f. Cato, † 27. Oct., f. 22. Marts 1825.

Ehlers, Erasm. Chr. Paulsen, fh. Urtekræmmer, g. Garn. K. 24. Juni m. Cecil Wejland.

Ehrenreich, Peter Mart. Jørgensen, Kjøbm., Grenaa, g. Holmens K. 13 Oct. m. Lov. Chatrine Kaiser, D. af Kjøbm.

Eigaard, Eline Soph., f. Ritzau, † 10. Mai Thisted, f. 21. Sept. 1828.

Eiler, Axel Emil Leonh, Procurist, g. Trin. K. 1. Juli m. Dagm. Margr. Breum, D. af Høker.

Elben, Clara Marie, see Petersen.

Ellegaard, Einar Vilh. Hugo Jacobsen, Boghandler, g. Matth. K. 2. Dec. m. Engelke Adda Laurentze Karoline Nellemann, D. af Forp.

Ellermann, Peter Tetens Hald, Læge, † 20. Marts, f. 7. Nov. 1846.

Ellerup, Ane, see Flechtner.

Ellevadt, Carol. Marie, see Smith.

Elvius, Johanne Elisabeth, Conventualinde i Christiansdals Kloster, † 3. Sep., f. 7. Aug. 1812.

Eng, Joh. Ferd., Guide, † 1. Feb. Glostrup, 53 Aar.
Engberg, Kamma Jacoba, g. Kinzi.
Engel, Joh. Emilie Pouline, se Clausen.
Engelberg, Charl. Eman., Urtekræmmer, g. Frue K. 11. Apr. m. Ane Marie Jensen, D. af Indsidder.
— Frants Theod., Sagfører, g. Frue K. 30. Apr. med Julie Claudia Theresie Larsen, D. af Murmester.
Engelbreth, Sev. Andrea, see Casse.
Engell, Joh. Emilie Pouline, see Clausen.
— Mette Amalie, f. Olsen, E. e. Lærer † 28. Jan Frøslev, f. 27. Marts 1822.
Engelsen, Thrine Marie, see Bestle.
Erichsen, Ernst Joh., Assist. v. Vestre Hosp., g. Andreas S. 14 Mai m. Emma Alvilda Amal. Marie Fold, D. af Gaardeier.
— Frants Rasmussen, Strandcontroll., † 18. Jan., f. 1. Jan. 1829.
— Ludv. Mylius, Forf., Cand. phil., g. Kbhvns Raadstue 8 Nov. m. Marie Berthine Soph. Lesse, D. af Tobakspinder.
Eriksen, Chr. Fenger, Sognepr., g. St. Thomas K. 11. Juni m. Cathr. Lucie Götsche, D. af Forp.
— Lars, fh. Folkethingsmand og Landsthingsmand, Væver, † 1. Dec. Anderup.
Erritzøe, Thorv. Ferd., Forv., g. Jac. K. 24. Apr. m. Aug. Petrea Bøgsted, D. af Gjæstgiver.
Ersgaard, Emilie Reb., g. Hjorth.
Erslev, Hans Høegh, Chordegn, † 10. Marts Kallundb., f. 30. Mai 1844.
Ertberg, Marian Joh., g. Madsen.
Eschricht, Louise Nic. Pauline Elisab., f. Friis, E. e. Materialist, † 17. Dec., f. 18. Juli 1819.
Eskildsen, Joh. Christof., Varemægler, g. Frdbg. 7. Oct. m. Emilie Elisab. Christmas, D. af Hattemager.
— Laura Vilh.; † 25. Jan., 74 Aar.
Espersen, Otto Hartv., Telegrafist, g. Rønne 2 Dec. m. Jensine Kristine Kofod.
Ewert, Fred. Vilh. Kall, Vognmand, g. Jac. K. 27. Apr. m. Karol. Henr. Ingeb. Siems, D. af Smed.
Eyermann, Carl Conr. Chr., fh. Justitssecret., Etatsraad, † 14. Dec.
Faaborg, Theod. Chr., Cand mag., g. Frdbg. 24. Oct. m. Hedev. Quiding, f. Springborg, D. af Uhrmager.
Fabricius, Elvine Elise Henr., g. Hansen.
— Hans Otto Ludv. Const., Inspecteur, Nakskov, g. Trin. K. 6. Mai m. Soph. Oline Holm, D. af Kjøbmand.
— Jensine Cathr., f. Ramsing, E. e. Provst (E. 636. 16), † 31. Marts.
— Joh. Fred., Postexped., g. Emaus K. 24. Juni m. Ella Margr. Ipsen, D. af Oberstlieutn.
Falth, Mette Marie. f. Lassen, E. e. Ritmester, † 4. Aug. Randers, f. 5. Marts 1815, hendes Datter, Thora Kirst., † 31. Jan., f. 6. Mai 1839.
Falbe-Hansen, Anna Mariette, g. Hansen.
Falck, Emil Theod., Grosserer, g. Frdbg. 26. Oct. m. Kirst. Severine Feiring, D af Lieut.
— Jens Frode Hans Mejling, Inspecteur, g. Jac. K. 22. Juli m. Sigridur Chr.-ane Louise Velschow, D. af Factor.
— Ove Christophersen, Eqviperingshandler, † 12. Apr.
Falkenskiold Ely Soph., fh. Sgpræst i i Tem, Hospitalsforst., † 19. Marts Hillerød, f. 7. Sep. 1812.
Fangel, Frans Vald., Handelsreisende, g. Matth. K. 31. Juli m. Agnes Sørensen, D. af Gjæstgiver,
Fauerschou, Iver Olsen, Overpolitibetj., † 9. Jan., 48 Aar.
Faust, Chr. Peter, pens. Dreier, † 26. Sep., 87 Aar.
Faye, Marie Elisab., f. Ingwersen, E e. Branddir., † 30. Juni, Hjørring, f. 2. Apr. 1815.
Feddersen, Marie Soph., Conventualinde i Støvringgaard, † 26. Sept., f. 9. Oct. 1823.
Federspiel, Joh Bjørn. Prlieut. i Fodf., g. Gjentofte 15. Nov. m. Baronesse Emilie Louise Marie Knuth.
Feiring, Kirstine Severine, g. Falck.
Fenger, Joh. Krist., see Brandstrup.
Fibiger, Karen Eline, Husbestyrerinde, † 13 Aug., 72 Aar.

Fich, Amalie Louise f. Röder, E. e. Lærer, † 28 Jan., f. 11 Oct. 1811.
Fiedler, Amalie Jensine Louise, g. Riegels.
Finsen, Nicol., Enke, † 18 Mai, 75 Aar
Fischer, Christian Thom. Johs., † 20 Juli, f. 11 Dec. 1889.
-- Joh. Fred., Læge, g. Næstv. St. Peders K. 6 Mai m. Olivia Dor. Kirst. Lillelund, D. af Kjøbm.
— Julie Margr., g. Vöhtz.
Flaata. Herbr. Goesen, Forv. i Christiania, g. Garn. K. 27 Mai m. Kristiane Kristiansen Ullerød fra Norge.
Flechtner, Ane f. Ellerup, E. e. Toldasst., † 25 Juni Aalborg, f. 18 Jan. 1815.
Fleinert, Georg Vald., Urtekræmmer, g. Math. K. 7 Dec. med Gustava Fred. Margr. Elisab. Piculel, D. af Farver.
Flensburg. Jensine, see Schougaard.
Fléron, Axel Herfurth, Herreekviperingshandler g. Frdbg. 17 Nov. m. Emma Nath. Richter, D. af Manufakturhdlr.
Florentzen, Peter Carl Laur., Lærer, g. Frue K. m. Emanuela Caroline Soph. Akerson f. Rasmussen, D. af Skrædder.
Fog, Carl Dav., Contorist, g. Trin. K. 24 Mai m. Mathilde Christine Henr. Tholle, Datter af Skomagerm.
— Ove Georg Vilh., fh. Toldforv., † 29 Juni, f. 21 Mai 1818.
Fogtmann, Chr. Carl Brorson, Ingeniør, g. Steph. K. 15 Nov. m. Trine Marie Winther, f. Vind, D. af Vognmand.
— Johs. Marius, Prlieut., g. Sct. Johs. K. 22 Oct. m. Astrid Olsen, D. af Grosserer.
Foltmann. Laura Marie, † 8 Apr., 55 Aar, M. Snedker.
Foltmar, Carl Vilh. Joh. Ferd., Sergent, † 11 Marts, f. 4 Nov. 1862.
Fortmeier, Magd. Sara Elisab. f Buchhorn, E. e. Bager, † 3 Juli Hørsholm, f. 30 Juli 1818.
Franch, Chr. Vilh., Detailhandl., † 9 Jan, 64 Aar.
Franck, Agnes Emma Nanna, g. Tvede.
— Emilie Marie, g. Lindemann.
Frandsen, Hans, Boghandler, g. Aarh. Domk. 3 Aug. m. Ella Maria Scharffenberg, D. af Toldinsp.
Franke, Soph. Ros. Julie, g. Noor.
Frederiksen, Elisab. Vilh. Math. f. Röse, E. e. Ritmester, † 17 Dec. Odense, f. 21 Dec. 1824.
— Otto Vald., Cand. polit., g. Helligaands K. 10 Mai m. Ruth Ritzau, D. af Directeur.
Freilev, Gehesia Fred. Andrea Andersen, g. Schaeffer.
Freilesvig, Hans Ferd., Krigsass., † 23 Sept., 62 Aar.
Friberg, Hilma Petrine, g. Köhlert.
Frick, Emilie Nielsine Christiane f. Mansa, E. e. Byfoged, † 1 Oct. Hjørring, f. 17 Apr. 1821.
Friedenreich, Phil. Christoph., Slotspræst (E. 347. 21), † 8 Apr.
Friedländer. Joseph, Consul, † 4 Oct. Breslau.
Friehling, Anna Ludov. Bernhardine, † 21 Mai, f 20 Mai 1824.
Frigast, Nic. Aug., g. Kristensen.
Friis, Anders Emil, Brandfuldm., g. Herning 4 Juni m. Camilla Wiggersa Tolderlund, D. af Proprietær.
— Christen Begtrup, Pastor emer. (E. 854. 21), † 27 Oct.
— Christ. Peter, Skibsfører, † 19 Jan. Alexandria.
— Fred. Chr. Sibbern, fh. Apotheker, † 22 Oct. Sct. Hans Hosp., 70 Aar.
Frisch, Carl Chr. Slagterm., g. Steph. K. 6 Feb. m. Mette Marie Lehm, D. af Snedker.
— Soph. Chr., Assist., g. Frdbg. 11 Mai m. Nath. Amal. Joachimine Schlütter, D. af Snedkerm.
Fritze, Peter Vilh. Emil, fh. Oversergent, † 21 Nov., f. 6 Jan. 1826.
Frohboese, Vilh. Soph. Cathr., see Kuhlmann.
From, Gust. Bodilius Calmar, Assist., g. Frue K. 5 Mai m. Karen Laurit. Petersen.
— Karen Jac., see Neergaard.
Fuchs, Georg Chr., Bogholder, g. Frdbg. 14 Mai m. Villiamine Helene Ranzine Rasmussen, D. af Snedker.
Funch, Joh. Ludv. Chr., Skomagerm., † 29 Sept., 66 Aar.
Funder, Laurette Mart. Marie, g. Oehlerich.

Führer, Marg. Marie, g. Langballe.

Fürsen von Bachmann, Juliane f. Bachmann, E. e. fh. Kammerjunker, † 15 Febr. Slesvig, f. 26 Aug. 1800.

Fænøe, Chr. Edv., Boghandler, Christiania, g. Steph. K. 28 Sept. m. Agnes Ingeb. Tærgesen, D. af Styrmand.

Færch, Jens Chr., Particulier, † 7 Aug. Nibe, f. 2 Nov. 1817.

— Malthe Sehested Hoff, Agent, g. Jac. K. 19 Nov. m. Karen Svare f. Christoffersen, D. af Arbeidsmand.

Fönss, Caroline Amalie (Nonni) f. Rigsgrevinde Schmettau, † 15 Jan. Rungsted, f. 28 Juni 1840, M. Toldassist.

— Louise Carol., g. Kjær.

Galle, Ludv. Henr. Christoffer, Tandlæge, g. Frue K. 16 Nov. med Mary Juliette Nielsen, D. af Slagterm.

Gandil, Fritze Louise Ant., see Bierregaard.

Garde, Carl Fred., Læge, g. Gjentofte 17 Mai m. Margr. Aug. Ohlsen, D. af Grosserer.

— Rasmine Friboline f. Garde, † 9 Jan. Valløby, M. Præst (E. 1065. 26).

Garlieb, Vilh. Elisab., see Brasen.

Garmann, Nic. Fred., Sergent, † 26 Jan., 65 Aar.

Garth-Grüner, Gustav Gunnar Georg, Jægermester, g. Frederiks. K. 14 Juli m. Lili Louise Mathilde Arntzen, D. af Generalconsul, Vinhandler.

Gede, Carl Emil, Sognepræst (E. 1116. 17), 24 April, Viby.

Gegner, Carol. Vilh., see Schackinger.

Geismar, Axel Ferd., Væverm., g. Frdbg. 10 Oct. m. Emilie Hansine Roelsgaard, D. af Bogholder.

— Rigmor, g. Weiss.

Georgi, Joh. Louise, see Bernth.

Gerner, Henr. Sigism. Thomasøn, Tømrermester, † 9 Feb. Naksk.

Gether, Axel, Lærer, Cand. phil., g. Johs. K. 5 Aug. m. Sørine Christiane Madsen, D. af Vognmand.

— Ellen Venzentine, g. Lemvigh-Müller.

Ginderup, Thomas, fh. cst. Notar. publ., † 2 Feb., 84 Aar.

Gislason, Oddur Gudmundur, Overretssagf., g. Frdbg. 22 Juni m. Thora Erika Vilh. Hansen, D. af Tobaksfabr.

Givskov, Frands Chr., Cancelliraad, † 27 Aug. Ribe, f. 26 Juni 1832.

Gjede, Carl Ulr. Gottschalk, Skomager, † 23 Nov., 49 Aar.

Gjødvad, Hans Henr., Fuldm. i 3. Revisionsdep., † 19 Juli.

Glad, Godske Paulus Theod., fh. Finantshovedkasserer, † 21 Marts.

Glahn, Adam Vilhadt, Overlærer i Roesk., † 9 Dec.

— Hans Egede, Stiftsprovst (E. 913. 17), † 19 Feb. Storehedinge.

Glandt, Aug. Fried., Prlieut., g. Garn. K. 20 Dec. m. Alma Maria Gjertrud Kruse, D. af Rebslager.

Glase, Jul. Fred. Phil., Toldcontr., g. Frdbg. 20 Sept. m. Christ. Elisab. Eleon. Jørgensen, D. af Maskinmester.

Giles, Henr. Vald. Typograf, † 11 Feb.

Glud, Andr. Chr., fh. Contorchef, Overretssagf, † 27 Mai, f. 2 Sept. 1816.

— Hans Jul. Marinus Nic., Eier Bælumgaard, † 24 Aug. Dragsgaard, 88 Aar.

Gluud, Jac., Ingenieur, † 6 Aug. Roesk.

Glæsel, Aage Edv., Gjørtler, g. Johs. K. 17 Apr. m. Marie Clothilde Bondesen.

Goos, Vilh. Carol. Math., g. Hetsch.

Gormsen, Niels Chr. Laur., Tandlæge, g. Frdbg. 14 Jan. m. Emilie Bolette Hanszen, D. af Tandlæge.

Gotthardt, Olovia Louise Krist. g. Weeke.

Graae, Elisab. Soph. Anne Margr., † 16 Mai Gjentofte, f. 25 Apr. 1817.

Graakjær, Andr. Nielsen, Sognepræst til Veiby og Seilstrup, † 22 Jan., f. 10 Feb. 1865.

Graessler, Fried. Franz Gust., Intendant, g. Garn. K. 11 Feb. m. Andrea Emilie Ludvigsen Sleiertin, D. af Høker.

Gram, Carla Christine Anna, g. Weilbach.

— Marie Elisab. Margr., see Lassen.

Grammelstorff, Elna Andrea Soph., g. Bau.

Granzov, Herm. Ludv. Georg, Hørkræmmer, g. Holm. K. 19 Apr. m. Hannibaline Kirst. Søndenbroe.

Gravenhorst, Carl Cilius, Apotheker i Vemmetofte, g. Lyngby 4 Marts m. Maren Christine Christensen, D. af Kirkeværge.

Green, Soph. Cathr., Enke, † 23 Aug., 79 Aar.

Gregersen, Fred., Læge, g. Thomas K. 5 Mai m. Nic. Bentson, D. af Cand. phil.

Greibe, Joh. Carl Chr., Kjøbm, † 8 Dec. f. 3 Sept. 1832.

Greve, Emil Fred. Chr., Oversergent, † 24 Jan., 66 Aar.

Grossmeyer, Otharr Emil, † 19 Nov.

Grove, Elisa Joh. Conr., † 20 Aug., f. 18 Dec. 1807.

Græsholm, Hans Jørg. Rasmussen, Sagfører, g. Steph. K. 6 Nov. m. Mary Christ. Fred. Larsen, D. af Styrmand.

Grøn, Joh. Dor. Margr., see Schellig.

Grønberg, Anna Kirst. see Knuth.

Grønsund, Marie Soph. Mathilde, † 7 Sept. Gl. Estrup, f. 27 Oct. 1849.

Grønvold, Chr. Emil, Bogholder, g. Johs. K. 15 Oct. m. Joh. Margr. Louise Rasmussen, D. af Arbmd.

Guldager, Jens Marius Nielsen, Cand. pharm., g. Matth. K. 18 Oct. m. Ida Andr. Laura Cathr. Hjorth f. Permin, D. af Præst (E. 980. 11).

Guldberg, Victor Chr. Høeg, Præst (E. 114. 18), † 27 Juni Ringsted.

Guldborg, Jens, Cand. phil., † 21 Apr., f. 18 Sept. 1808.

Guldbrandsen, Niels, Redacteur, Folkethingsmand, g. Frue K. 5 Aug. m. Ingrid Bertha Andersen, D. af Gaardeier.

Gundlach, Fried. Adolf. Chr. Guide, g. Frdbg. 2 Sept. m. Elisa Caroline Jacobsen f. Olsen (Kehlet).

Gudme, Niels Chr., fh. Proprietær, † 6 Nov., 75 Aar.

Gylding, Jac. Bodil Margr., see Bülow.

Gynther, Peter Edv., Toldass., † 8 Dec., f. 10 Juli 1822.

Güthier, Lov. Georg., g. Ree.

v. Gæhler, Christoph. Adolph Herm., fh. Amtsforv., † 16 Oct., f. 13 Nov. 1807.

— Marie, see Wandler.

Gøtsche. Cathr. Lucie, g. Eriksen.

— Har. Andersen, Læge i Borum, g. Aarh. Domk. 27 Dec. m. Camma Cathr. Knudsen, D. af Proprietair.

Gøtterup, Fred. Felix Jul, Værkfører. g. Thomas K. 22 Oct. m. Bertha Louise Emma Wetzel, D. af Garver.

Haagensen, Marinus Fred. Vilh., Boghandler, † 25 Nov., f. 24 Feb. 1845.

Haas, Inger Marie, g. v. Eggers.

Haase, Thora Apoll., see Petersen.

Hagen, Haagen, Bogholder, † 8 Sept., 75 Aar.

Hagerup, Laura Marie Lorentzen Justi f. Taisen, E. e. Toldassist., † 14 Aug. Faaborg, f. 9 Aug. 1825.

Hahn, Louise, see Bech.

Hallberg, Joh. Algot, Godseier, g. Frue K. 9 Apr. m. Elna Soph. Margr. Prætorius, D. af Navigationslærer.

Halldén, Bjørn Gustaf, Capelmester, Stokholm, g. Jac. K. 4 Juni m. Emma Zira Regine Jacobsen, D. af Grosserer.

Hald, Alfr., Gartner, g. Helligk. K. 19 Juni m. Henr. Elise Christensen f. Fugsen Lund, D. af Typograf.

— Aurelia Emilie Nielsine, g. Knorr.

Halkier, Aug. Phil., Kasserer, g. Frdbg. 8 Nov. m. Anna Emilie Tambson, D. af Porcellainsmaler.

Hallin, Chr. Theod. Bentzen, † 6 Juni i Ballejo.

Hammer, Jørg., Generalmajor, † 15 Dec., f. 5 Oct. 1817.

— Kaja Cathr., † 2 Feb., 12 Aar.

— Louise, g. Nyegaard.

Handest, Mogens Chr., Overlærer. † 28 Juni Aarhus, f. 23 Nov. 1835.

Hansen, Anders Rasm., Sognepræst i Idom, g. Johs. K. 22 Juni m. Gudrün Margr. Smith, D. af Capt.

— Ane Kirst. f. Andersen, E. e. Musiklærer, † 14 Mai, f. 5 Aug. 1836.

— Axel Johs., Forstassist., g. Matth. K. 14 Mai m. Julie Fred. Tvede, D. af Architekt.

— Carl, Assist., g. Frdbg. 6 April m. Elvine Elise Henr. Seligmann, f. Fabricius, D. af Farver.

— Chr. Eskild Theod., Departementschef I. Revisionsdep., † 1 Juli.

— Chr. Theod., Kjøbm., g. Frdbg. 21 Jan. m. Kirst. Hasselbalch, D. af Kjøbm.

Hansen, Emil Vilh. Damon, Toldkasserer, † 3 Feb., f. 24 Juni 1831.
— Flora Elma Cam. f. Bøving, † 23 Dec. Skive, f. 15 Marts 1867, M: Postexp.
— Fred., Cand. mag., g. Frue K. 5 Apr. m. Carla Rasmine Cathr. Mørck, D. af Isenkræmmer.
— Gjertrud Mariane Soph. f. Martini, E. e. Lærer, † 13 Feb. Skaarup., f. 9 Feb. 1818.
— Hans Peter, Lærer i Lau, g. Jac. K. 6 Nov. m. Dagm. Kirst. Andersen, D. af Postbud.
— Hansine Marie f. Böttzauw, † 12 Feb., f. 15 Sept. 1830, M. Contreadmiral.
— Joh. Fred. Ludv. Chr., Consulent, g. Jac. K. 25 Juni m. Carla Fred. Thorine Jepsen, D. af Lærer.
— Jørg. Peter Anth., Exam. juris., Herredsfuldm., g. Frdbg. 8 Nov. m. Vilh. Mussmann, D. af Gaardeier.
— Math. Vilh., Blomstermaler, † 10 Aug, f 20 Dec. 1824.
— Michael, Cancelliraad, Branddir., Sagfører, † 27 Jan. Odder.
— Olaf Elimar., Bankdir. Odense, g. Jac. K. 20 Mai m. Ellen Damm, D. af Directeur.
— Peter Marius, Kunstmaler, g. Jac. Sogn 22 Oct. m. Elisa Nicol. Neckelmann f. Schouby, D. af Kjøbm.
— Peter Nic., Architekt, g. Frdbg. 27 Mai m. Julie Elisab. Andrea Lange, D. af Architekt.
— Preben Emil, Forpagter, † 14 Jan. Bistrup Parcelgaard, f. 27 Nov. 1836.
— Sigv. Marius, Landskabsmaler, g. Frdbg. 24 Marts m. Anna Mariette Falbe-Hansen, D. af Professor.
— Soph. f. Clausen, E. e. Kammerraad, † 11 Feb. Frederiksund, 83 Aar.
— Thora Carol. Cathr. f. Sørensen, † 18 Mai Skanderborg, f. 22 Mai 1824, M. Postmester.
Harboe, Carl Thom., Former, g. Kbhvns. Raadstue 8 Sept. m. Maren Krist. Pedersen, D. af Arbmand.
— Emma Kirst., g. Buch.
— Poul Gundersen, Læge, Gilleleie, g. Jac. K. 15 Nov. m. Astrid Thea Margr. Holm, D. af Læge.
Harder, Cathr. Marie f. Møhl, E. e. Fuldm., † 19 Oct, f. 5 Oct. 1829.
Harpin, Christine f. Larsen, fh. Balletdanserinde v. d. kgl. Theater, † 24 Oct. Slagelse, M. Exam. jur.
Harpøth, Carl Chr. Ludv., Overretssagfører, g. Frue K. 4 Mai m. Dorth. Kirst. Rich, D. af Baandhandler.
— Kirst. Joh. Louise, g. Holm.
Hartelius, Niels Peter, Musiker, g. Garn. K. 29 Juni m. Laura Aug. Christiane Jensen, D. af Kleinsmed.
Hartmann, Gotfr. Will. Arnholt, Sømand, g. Helsingør Raadstue 15 Apr. m. Hansine Christine Hansen, D. af Indsidder.
— Vilh. Emil Zinn, Professor, Organist, † 18 Juli, f. 21 Feb. 1836.
v. Hartmansdorff, Aug. Eggert Christoffer, Cancellisecret., Stockholm, g. Lucas K. 4 Oct. m. Agnes v. Tangen Sivertsen, D. af Telegrafbest.
Hartnack, Mary Fred., g. Ørsted.
Hartwig, Herm., Montør, g. Petri K. 18 Aug. m. Henr. Marie Schmidt, D. af Forretningsfører.
Hartvigson, Ludv., Bankdir., † 27 Aug., 73 Aar.
Hasmark, Anders Christensen, fh. Stabssergent. † 27 Mai, f. 30 Marts 1828.
Hass, Henr. Elisab., † 10 Nov. Slagelse Kloster.
Hassel, Thorv. Henr., see Schjellerup.
Hasselbalch, Kirst., g. Hansen.
Hastrup, Jul. Michaeline, see Åhmann.
— Marie Japhidia, g. Lund.
Hauch, Sophie Fred. Vilh., D. af Departementschef, † 27 Oct., f. 6 Apr. 1830.
Haureberg, Maren Elisab. Fred., see Jessen.
Havgaard, Axel Alex., Fabrikant, g., Jac. K. 25 Oct. m. Eva Krist. Wagner, f. Andersdatter.
Haxthausen, Anette Marie, g. Knuth.
Hebert, Emma Kirst. Ros., see Bøcher.
Hecht, Chr. Carl, Hestehandler, † 3 Feb.
Hedegaard, Dagm. Emilie, g. Blicher.
Hedemann, Ernst Emil Rosenørn, Lieut., g. Trin. K. 22 Sept. m. Cordula Amalia Obrecht, D. af Ingenieur.

Hee Ingeb., g. Bruusgaard.

Heerfordt, Johs. Henr., Kjøbm., † 11 Marts Randers, f. 13 Juni 1836.

Heering, Marie Franzisca, g. Leth.

Heiberg, Fred. Soph. f. Møller, † 21 Feb., M. Præst (E. 344. 17).

Heilmann, Christ. Adolph, Proprietair, Tammestrup, g. Garn. K. 19 Nov. m. Gerda Alfrida Larsen, D. af Vexelmægler.

— Povl Axel, Gartner, g. Helligk. K. 4 Dec. m. Thora Krist. Abelone Hansen, D. af Tømrer.

Heimann, Henr., see Levald.

— Vald. Emil, Blikkensl., g. Johs. K. 1 Mai m. Anna Lov. Madsen, D. af Arbmand.

Heimbürger, Niklas, Lieut. i St. Petersborg, g. Garn. K. 14 Apr. m. Julie Susanne Gabriele Dirckinck Holmfeld, D. af Kunstmaler.

Hein, Margr. f. Christensen, Jordemoder, † 31 Oct., f. 28 Apr. 1811.

Heincke, Heinr. Max Bernh., Procurist, g. Petri K. 5 Apr. m. Alma Margar. Matthiessen.

Heinicke, Joh. Christiane, g. Otter.

Heintze, Hulda Elisab., g. Schibbye.

Heilesen, Birg. Soph. f. Munch, E. e. Toldkontroll., † 6 Juni Svendborg, f. 14 Apr. 1818.

Hellmann, Nanna, † 8 Sept., f. 20 Feb. 1812.

Hellmuth, Emil Theod. Ole Andr., Maler, g. Johs. K. 2 Jan. m. Thora Ellen Math. Christensen, D. af Skorstensfeier.

Helms, Se.. Elisab. f. Ingerslev, E. e. Lærer, † 20 Juli, f. 9 Feb. 1827.

Helsing, Agnete f. Hansen, † 5 Mai Grønderup, f. 19 Jan. 1839.

Heltzen, Eugenius Soph. Ernst, Stiftamtmand, Kammerherre, † 7 Nov. Odense. f. 2 Dec. 1818.

Helweg, Jac. Soph. f. Saxtorph, E. e. Stadslæge, † 26 Feb. Odense, f. 27 Nov. 1815.

Henckel, Alv. Petrealine, see Bendixen.

Henius, Peter Fred. Isidor, Isenkr., g. Frdbg. 16 Nov. m. Meta Clara Roth, D. af Contorist.

Hennings, Louise Aug. f. Christensen, † 23 Apr., f. 25 Sept. 1812, M. Læge.

Henrichsen, Viggo Nic., Sergent i Garden, g. Garn. K. 26 Apr. m. Rosa Elisa Dor. Honnens, D. af Bagerm.

Henriksen, Hendr. Emil, Prlieut., g. Frdbg. 29 Oct. m. Flora Adelaide Eskildsen, D. af Manufacturhdlr.

Hergert, Ane Soph., see Kayser.

Herlin, Cathr. Marie, Enke, † 10 Juli, 84 Aar.

Hermansen, Chr. Hjalm., Toldassist., g. Johs. K. 28 Oct. m. Berthe Andrea Olivia Schiang, D. af Bagerm.

Herold, Stine Marie f. Schou, E. e. Toldassist., † 27 Mai Rønne, f. 6 Nov. 1833.

Hers, Inger Marie, g. Andersen.

Hertz, Jens Michael, Handelsagent, † 21 Aug. Horsens, f. 7 Nov. 1828.

— (Hirsch) Ludvig (Jacob), Kjøbm., † 23 Apr. Horsens, f. 24 Sept. 1828.

Hesse, Carl Gust. Mart., Sergent, 75 Aar.

Hestbech, Fred., Papirhdlr. i Lemvig, g. Aarh. Domk. 2. Juli m. Dagm. Soph. Adolphine Backhausen, D. af Bogtr.

Hetsch, Gust. Stefen Peter Nyeland, Journalist, g. Frue K. 6 Sept. m. Vilh. Carol. Math Goos, D. af Borgmester.

Heyer, Emma Fred. Charl., g. Lundahl.

Heymann, Asta, g. Bergh.

— Henriette, see Levy.

Heyn, Minna, Harpenistinde, † 19 Juni.

Hildebrandt Frantz, russ. Capelmusicus, † 1 April, 50 Aar.

Hindenburg, Beate Joh. Aug., see Rønnov.

Hjarsen, Søren, Kjøbm. g. Tilsted 11 Apr. m. Larsine Kirst. Marie Svarre f. Westergaard, E. e. Toldassist.

Hjelm, Margr. Kirst. Jørgensen, † 2 Marts, 66 Aar, M. Particulier.

Hjerne, Carl Chr., Skuespiller, g. Aarh. Frue K. 26 Marts m. Agnes Fred. Andersen, D. af Politibetjent.

Hjort, Anna Marie, g. Schou.

— Henr. Fritz, g. Jac. K. 4 Nov. m. Nanna Drewsen, D. af Fabrikant.

— Johs. Smith, kgl. Bogh. og Kasserer, † 30 Mai S. Croix, f. 22 Sept. 1837.

Hjorth, Aage Emil, Urtekræmmer, g.

Trin. K. 15 Mai m. Emilie Reb. Ersgaard, D. af Grosserer.

Hjørring, Laura Michaelette Semine, † 27 Aug. Hjørring, f. 21 Aug. 1839.

Hoffgaard, Andr. Marius, Fotograf, g. Trin. K. 11 Mai. m. Maren Christine Dorth. Holgersen, D. af Bryggerkarl.

— Anna Marie Soph., see Biagaard.

de Hoffmann, Charl. Cathr., see Bøggild.

Hoffmann, Chr. Vilh., Hoteleier, Saxkjøb., g. Trin. K. 4 Feb. m. Ane Oline Jensen, D. af Pakmester.

— Joh. Henr. Emil, fh. Overlærer i Slagelse, † 4 Apr., f. 27 Dec. 1828.

— Vill. Rich. Leop., fh. Capt. i Flaaden, † 8 Sept., f. 20 Feb. 1848.

Hoffmeyer, Cordulus Henr. Emil, Procurator, † 12 Juni, 65 Aar.

Hohlenberg, Ove, Præst (E. 520. 40), † 17 Oct.

Holbell, Kai Vilh, Grosserer, g. Frdbg. 27 Mai m. Henr. Aug. Fred. Langkilde, D. af Procurator.

Holm, Jens Larsen, Krydstoldassist. † 19 Marts, f. 18 Sept. 1822. Hustruen Sørine Jensine f. Jensdatter (Sørensen) † 3 Apr., f. 6 Nov. 1821.

— Nath. Carol. f. Würtzen, Enke, † 24 Nov.

— Peder Thygesen, fh. Folkethingsmand, Skrædermester, † 26 Sept., f. 7 Oct. 1848.

— Viggo Vald., Cand. theol., Communelærer, g. Andreas S. 28 Mai m. Kirsten Joh. Louise Harpøth, D. af Sagfører.

Holmberg, Carl Maur., Skibscapt, † 22 Apr., 59 Aar.

Holst, Carl Joach. Rud., Fabrikant, † 24 Mai, 61 Aar.

— Erigine Kirst., D. af Præst (W. 136. 18), † 18 Feb. Roeskilde, f. 1 Marts 1838.

— Marinus, Læge i Glumsø, g. Holm. K. 28 Mai m. Ingeborg Emilie Bergmann, D. af Apotheker.

— Vilh. Conr., fh. kgl. Skuespiller, Instructeur, † 4 Marts, f. 2 Jan. 1807.

Holstein, Alfr. Helge, Justitsr., fh. Fuldm. i Finantsmin., † 8 Sept. Fredensborg, f. 4 Feb. 1812.

Holstein, Ida Carol. Helene, g. Bülow.

— Louise Ines Marie, Comtesse, g. Bilsted.

Holstein-Holsteinborg, Amalie Charl. Soph., Enkegrevinde, g. Rhode.

Holsøe, Chr. Knud, Styrmand, g. Frdbg. 12 Oct. m. Karen Sidsine Joh. Svendsen, D. af Particulier.

Holten, Chr. Fred., Generalmajor, † 3 Dec., f. 11 Marts 1817.

— Joh. (Jeanne) Eliza Hoogland, g. Lindholm.

Honness, Rosa Elisa Dor., g. Henrichsen.

Honum, Anna Oliv. Lov. Gottl., † 26 Oct., f. 24 Apr. 1828.

Hoppe, Juliane Fred. Helene Louise, f. Baronesse Wedel Jarlsberg, † 12 Juli Pallisbjerg, f. 5 Juni 1853, M: Godseier.

Horn, Math. Agn. Andr., g. Lorentzen.

Hornemann, Harriet, g. Lange.

Howitz, Frantz Johs. Aug. Carl, Dr. med., Professor, g. Frdbg. 8 Jan. m. Helene Cec. Jacobson, D. af Contreadmiral.

Hude, Ida, Enke, † 30 Dec., 73 Aar.

Hunæus, Hedv. Aren signe, † 14 Apr. 84 Aar.

Husmer, Anna Dor. Meth. Marie Lov. g. Kruchow.

Husted, Termanne, g Larsen.

Huulegaard, Laura Elise, D. af Præst, † 29 Marts, f. 11 Nov. 1813 og Søsteren Thomasine Vilhelmine Christine, † 26 Marts, f. 13 Oct. 1815.

Hvalsøe, Flor. Emilie, see Scheffmann.

Hveissel, Mart. Seehuus, Dampskibsfører, g. Jac. K. 8 Juli m. Anna Marie Joh. Olsen, D. af Skibsfører.

Hviid, Rasm. Ernst Vinhandler, † 25 Apr., 55 Aar.

Hübner, Amalia Poul., see Molbech.

Hyllested, Dagm. Charl. Emilie, g. Theuerkauf.

Høeg, Georg Karl Ferd., Past. emer. (E. 578. 21), † 19 Jan.

Høegh-Guldberg, Gerda Hahn, g. Koefoed.

Høffner, Emilie Marie Elisab., † 11 Marts, f. 23 Mai 1818.

Høgsbro, Toldmedhjælper, g. Asminde-

rød 9 Mai m. Marie Caroline Margr. Jørgensen, D. af Stabssergent.
Hølrup, Ellen Marie, g. Petersen.
Hønoke, Heinr., fh. Telegrafdir., Oberstlieut., † 21 Juni, Asminderød.
Høsiche, Joh. Edle Marie Fritze, g. Breuning.
Hørlyck, Hans, Apotheker i Hjørring, g. Aarh. Domk. 8 Feb. m. Henr. Marie Reimers, D. af Apotheker.
Høyer, Jørg. Niels Theilgaard, Tandlæge, g. Garn. K. 9 Apr. m. Inger Paetz, D. af Hofphotograf.
— Thora Marie Aug., g. Rischel.
Ingemann-Petersen, Chr. Karl, Værkfører, g. Johs. K. 9 Dec. m. Agnete Nath. Bekker, D. af Grosserer.
Ingerslev, Dor. Marie, g. Wüstenberg.
— Georgine Amalia Elisab. Beate f. Krebs, E. e. Præst (E. 583. 20), † 24 Jan. Kundby.
— Sev. Elisab., see Helms.
Ipsen, Carl Peter Jul. Strandcontroll., † 1 Juni Karrebæksminde, f. 21 Juni 1833.
— Ella Margr., g. Fabricius.
— Kitty Dor., g. Prior.
Irgens, Louis, Expedient, g. Johs. K. 30 Apr. m. Carol. Christ. Marie Cronberg, D. af Kjøbm.
Isacksen, Anders, kgl. Jæger, † 18 Oct.
Israel, Eline † 20 Nov., 80 Aar.
Ite, Christ. Carol., g. Nielsen.
Iversen, Mathias, Bundtmager, † 3 Nov., f. 23 Oct. 1828.
— Søren Peter Chr., Kjøbm., Malmø, g. Andreas S. 3 Dec. m. Martine Amal. Kähler, D. af Fabriksbest.
Jacobi, Sally Louis Edvin, Assist., g. Frue K. 12 Juli m. Fanny Elisab. Junghans, D. af Vinhandler.
Jacobsen, Carol. Vilh. f. Madsen, † 16 Juni Giesegaard, f. 17 Juni 1830.
— Einar, Bankassist., g. Immanuels K. 2 Sept. m. Joh. Louise Koefoed, D. af Præst (E. 364. 20).
— Elisab. Aug. f. Ross, † 9 Sept. Holckenhavn, f. 3 Jan. 67, M. Kudsk.
Jacobson, Helene Cec., g. Howitz.
Jagd, Just Henr., Skolebestyrer, † 16 Marts, f. 23 Dec. 1819.
Jahn, Sofus Jørg., Bogholder, g. Johs. K. 14 Oct. m. Hulda Elentina Persson.
Jantzen, Alb. Thorv., Sognepræst i Gjentofte (E. 257. 20), g. 18 Juli m. Emilie Christiane Jochumine Tidemann, D. af Kæmner.
— Knud Ulr., Cand. jur., Assist. i Cultusministeriet, g. Garn. K. 29 Apr. m. Bertha Margr. Christensen.
— Susanne Magd. f. Juncher, E. e. Justitsr., Postmester, † 20 Jan., f. 13 Apr. 1805.
Jastrau, Andr. Mart. Jac. Ludv., Cantor, † 6 Marts Odense, f. 9 Marts 1823.
Jensen, Jac. Ferd., Møllestensfabrikant, † 19 Nov.
— Jens Chr., Cand. polyt., Ingenieur, g. Luc. K. 22 Apr. m. Anna Marie Lov. Rasmussen, D. af Tømrer.
— Jens Chr., Cand. theol., g. Jac. K. 5 Mai m. Agnes Christ. Schmidt, D. af Kjøbm.
— Jens Peter Ole Krüger, Lærer, g. Johs. K. 18 Mai m. Julie Louise Kaas, D. af Gaardeier.
— Jul. Nic., Landsthingsmand, Proprietær, † 4 Oct. Skrillingegaard.
— Lars, Forp., g. Thomas K. 12 Apr. m. Anna Joh. Balslev Clausen, D. af Præst (E. 412. 19).
— Sigurd, Stud. mag., † 13 Sept., f. 8 Feb. 1873.
Jenssen-Tusch, Eigil Thorv., Capt. i Fodf., † 26 Oct. Congo, f. 22 Apr. 1853.
— Petrine Sophie Marie f. Andersen, E. e. Skovrider, † 28 Nov., f. 5 Juli 1827.
Jepsen, Mart. Chr., Lærer, † 25 Marts St. Arden, f. 8 Sep. 1843.
Jespersen, Axel Amandus Aug., Trafikassistent, † 24 Sept. Fredericia, f. 24 Mai 1867.
Jessen, Chr. Peter, Bundtmager, † 5 Dec. Ribe, f. 1 Oct. 1809.
— Joach. Ludv. Carl Tycho, fh. Veiinsp., † 21 Dec. Itzehoe, f. 1 Mai 1818.
— Maren Elisab. Fred. f. Haureberg, E. e. Præst (E. 185. 19), † 9 Juli.
Johansen, Alb. Lothar Niels, Sagfører, g. Frdbg. 18 Oct. m. Anna Lov. Emilie Saust, D. af Bagerm.

Johansen, Joh. Chr., Fabrikant, g. Kolding 2 Apr. m. Elise Amal. Borch, D. af Kjøbm.

— Joh. Fred., Fattiginspect., Justitsr., † 28 Sept. Odense, 71 Aar.

— Johs. Chr., Læge, g. Johs. K. 30 Nov. m. Charl. Nath. Marie Christensen, D. af Politibetjent.

— Mikael, Kjøbm. g. Aarh. Domk. 3 Sept. m. Adelheid Jul. Henr. Qvistgaard, D. af Boghandl.

Johnsen, Chr. Henr., Læge, Slagelse, g. Andreas S. 8 Nov. m. Marie Stilhof, D. af Hoteleier.

— Karen Soph. Amalie f. Kaas, † 8 Juli, f. 4 Oct. 1816, M: Frisør.

Johst, Ant. Math., Proprietær, † 30 Juni N. Taagholt, f. 17 Aug. 1840.

Jorck, Ophelia Ernest. Aug. Magd. f. Hansen, † 7 Feb., f. 2 Feb. 1866, M: Assist.

Juel, Carl Chr., Capt., Classelottericoll., g. Matth. K. 27 Mai m. Sørine Mathilde Mauritzen, D. af Possementmager.

Juhler, Olga Sofie, g. Meyer.

Juncher, Sus. Magd., see Jantzen.

Jung, Fanny Aug. Catinka f. Hansen, † 19 Apr., f. 11 Apr. 1850, M: Oberstlieutnant.

Jungersen, Anna Eleon., g. Milo.

— Elna Ingeb., g. Nielsen.

Junghans, Fanny Elisab., g. Jacobi.

Junior, Hans Joküm, Cand. jur., † 30 Aug., f. 12 Sept. 1859.

Just, Thora Marg., g. Krarup.

Juul, Karen Margr., g. Rønn.

— Mich. Carl Chr., Corpslæge, † 19 Oct. Aarh., f. 24 Feb. 1847.

— Vilh. Lauritz Evald, Detailhandl., g. Jac. K. 18 Marts m. Amalie Carol. Steenbeck.

Jürgens, Peter, Krigsass., fh. Postcond., † 13 Oct., f. 20 Mai 1822.

Jürgensen, Carl Peter Ludv., Lieut., Postexp., g. Holm. K. 9 Nov. m. Mathilde Riise, D. af Toldkontr.

Jürs, Joh. Magd., g. Meisling.

Jørck, Petrea Kirst., g. Broberg.

Jørgensen, Chr. Joh. Lodberg Krarup, Skriver i Sø- og Handelsretten, g. Jac. K. 8 Jan. m. Aug. Helene Rützou, D. af Skovrider.

Jørgensen, Einar, Cand. polyt., Berlin, g. Frederiks K. 28 Dec. m. Alma Louise Lindhard, D. af Murmester.

— Fred. Henn., Toldinsp., Cand. jur., g. Rønne 19 Apr. m. Harriet Maria Josefine Lerche, D. af Amtsforv.

— Georgine Cathr. f. Knipschildt, E. e. Skovfoged, † 15 Feb. Valløby, f. 1 Nov. 1818.

— Holger, Uhrmager, g. Garn. K. 18 Nov. m. Caroline Amalie Mottlau, D. af Tømmerhdlr.

— Jørg. Peter, Malerm., g. Hjørring 29 Marts m. Astrid Winther, D. af Procurator.

— Søren, Snedkermester, † 26 Feb., 57 Aar.

Kaas, Adelh. Marie, g. Brockdorff.

— Julie Louise, g. Jensen.

— Karen Soph. Amalie, see Johnsen.

Kalko, Frantz Adam Vilh. Hilarius, Læge, g. Frue K. 30 Nov. m. Margr. Kathr. Bertelsen, D. af Procurist.

Kassebeer, Aug. Gottl. Herm., Bagerm., g. Garn. K. 20 Apr. m. Hortensia Kirst. Sofie Lindqvist, D. af Skomager.

Kattrup, Joh. Henr. Leop. f. Jensen, E. e. Præst (E. 968. 5), † 27 Jan.

Kauffmann, Jac. Jul. Mart., Bogholder, † 27 Mai, f. 25 Aug. 1843.

Kayson, Joh. Marie, see Krarup.

Kayser, Ane Soph. f. Hergert, Enke, † 28 Nov., f. 31 Jan. 1823.

Keinicke, Chresten, Grosserer, † 2 Mai, 48 Aar.

Kemp, Joh. Dor. Nic., E. e. Rentier, † 24 Jan., 86 Aar.

— Thora Rud. Elisab., g. Wulff.

Kessner, Otto Heinr. Joh. Leop., Rentier, g. Trin. K. 15 Apr. m. Maria Henr. Aug. Palusczиewicz, D. af Kurvemager.

Kett, Fred. Ludv., Grosserer, † 27 Apr., f. 8 Marts 1825.

Kiellerup, Julie Marie, see Bramsen.

Kierkegaard, Paul Theod., Forp., Karlslunde, g. Jac. K. 25 Oct. m. Ingeb. Joh. Repholtz, D. af Godsforv.

Kierulff, Marie Kathrine f. Ingwersen, † 29 Jan., M: Proprietair.

Kinch, Joh. Aug. Gottfr., Godseier, Sverrig, g. Frue K. 25 Marts m. Ebba Leth, D. af Grosserer.

Kinzi Viggo, Assist., g. Frdbg. 7 Mai m. Kamma Jacoba Engberg, D. af Telegrafist.

Kirstein, Andr. Emilie Marie, see Borch.

Klær, Chr. Georg, Dampskibsexped, † 3 Marts, 48 Aar.

Kjær, Jac. Mikkelsen, Lærer, g. Andreas S. 28 Mai m. Emma Aug. Levall, D. af Hestehandler.

— Marius Chr., Sognepræst i Ugilt., g. 28 Sept. m. Louise Caroline Fønss, D. af Toldassist.

— Peter Vilh., Skolebestyrer, g. Johs. K. 7 Oct. m. Joh. Aug. Edvard. Ørsted, D. af Rentier.

Kjærbye, Jens, Cand. pharm., Destillateur, † 8 Juli, f. 19 Dec. 1819.

Klein, Eduard Hansen, Baadebygger, † 10 Sept., 71 Aar.

— Marie Emilie f. Sommersted, E. e. Urtekræmmer, † 17 Oct., f. 6 Aug. 1822.

Klingemann, Emil Jul, Postexp., g. Trin. K. 23 Sept. m. Ingeborg Dorth. Andersen, D. af Restauratør.

Klüwer, Betty Gust. Nancy, † 25 Feb., f. 25 Sept. 1830.

Knap, Cathr. Margr. Elisab. f. Voss, E. e. Smedemester, † 23 Juli Aalb., f. 5 Sept. 1819.

Knarr, Hans Laur., Kobbersmed, † 10 Sept., f. 10 Feb. 1812.

Knipschildt, Georgine Cathr., see Jørgensen.

Knorr, Carl Fred. Ferd., Decorationsmaler, g. Trin. K. 26 Apr. m. Aurelia Emilie Nielsine Hald. D. af Lærer.

Knox, Edv., Grosserer, g. Gjentofte 17 Juni m. Jenny Math. Westh.

Knudsen, Gotfr. Aug., Lærer, Skive, g. Johs. K. 20 Mai m. Thora Adolphine Nielsen, D. af Fabrikant.

Knuth, Anna Kirstine f. Grønberg, E. e. Greve, † 3 Apr., f. 1 Feb. 1822.

— Annette Marie f. Baronne Haxthausen, † 28 Mai Sorø, f. 5 Dec. 1828, M: Greve, Postmester.

Knuth, Eggert Constans, Greve, Feldmægtig i Finantsminist., † 4 Feb., f. 11 Sept. 1826.

— Emilie Louise Marie, Baronesse, g. Federspiel.

— Gerhardt Fred. Herm., Greve til Vosnæsgaard, g. 15 Marts m. Agnes Alvilde Christiane Dinesen, D. af Kammerherre.

Koch, Ansine Carol. f. Andersen, E. e. Lieut., Lærer, † 9 Juni Svindinge, f. 1 Marts 1834.

— Jac. Nic. Gerhardine, † 5 Dec. Veile, f. 30 Mai 1819.

— Peter, Forpagter, † 16 Nov. Berritsgaard.

— Theod. Chr., Skibscapt., Grosserer, † 28 Marts Meran, 68 Aar.

Koed, Fred. Hansen, Sognepræst, † 9 Juni Skjørping, f. 22 Mai 1858.

Koefoed, Aage Chr., Postexp., g. Fredericia St. Mich. K. 12 Nov. m. Mathilde Helene Nyborg, D. af Kjøbm.

— Joh. Louise, g. Jacobsen.

— Ove Christoph. Høegh-Guldberg, Cand. jur., Assist. i Generaldir. f. Skattevæs., g. Aarh. Domk. 28 Mai m. Gerda Hahn Høegh-Guldberg, D. af Overretssagf.

— Poul Ramlau, Cand. phil., Assist. i Bikuben, g. Frdbg. 16 Dec. m. Valborg Kohl, D. af Capt.

— Vilh., see Winkler.

Koenig, Birg. f. Meyer, E. e. Kjøbm., † 23 Mai, f. 2 Sept. 1809.

Kofod, Jensine Kristine, g. Espersen.

— Knud Aagaard, Postexp., g. Rønne 2 Dec. m. Karen Kristine Kofod.

Kofoed, Fred Michael, Toldassist., g. Jac. S. 20 Oct. m. Andersine Martine Hansen, D. af Indsidder.

— Jensine, see Tragstrup.

Kofoed-Hansen, Soph. Isabella Lætitia f. Comtesse Moltke, E. e. Stiftsprovst (E. 978. 18), † 7 Jan. Gudme.

Kohl, Valborg, g. Koefoed.

Kohsel, Ane Joh., † 15 Marts, f. 3 Juni 1835.

Kongsted, Thora Hedv., g. Ryom.

Konow, Ida Marie f. West, Enke, † 11 Feb.

— Joh. Vilh. West, Civilingen., g. 23

Oct. m. Baronesse Caroline Amalie Juel-Brockdorff fra Taasinge.
Kornerup, Laura, g. Transé.
Korsholm, Nina Carol. Marie Ant., g. Buch.
Krabbe, Carl Fred., Capt. af Fodf., g. Garn. K. 18 Mai m. Hedevig Fanny Sander, D. af Grosserer.
— Chr. Marx Galthen Kruuse, fh. Stationsforstander, † 1 Juli, f. 21 Oct. 1825.
Kraemer, Carl Vict., Dampskibsfører, † 31 Dec., f. 23 Mai 1868.
Krag, Carl Maur. Goth. Rosenberg, Justitsr., Intendant hos Kronprinsen, g. Fred. K. 21 Jan. m. Bodild Aug. Broberg, D. af Consul.
— Charlotte Jac., Lærerinde, † 23 Jan., f. 19 Marts 1839.
Kragh, Aug. Thorv. Unger, Forpagter, g. Andreas S. 12 Apr. m. Barbara Math. Marie Louise Magd. Undall, D. af Proprietair.
— Pauline Cec. Elisab., D. af Præst, † 9 Nov., f. 9 Apr. 1817.
Krarup, Anna Birg., g. Schinkel.
— Gerda, g. Mols.
— Janus Baltaz., Proprietair, † 12 Oct. Haslev, f. 22 Juli 1829.
— Joh. Fred. Henckell, Forstcand., g. Fred. K. 29 Nov. m. Thora Margr. Just, D. af Grosserer.
— Joh. Marie f. Kaysen, † 10 Nov. Herning, M: Justitsraad.
Kraunsee, Cam. Fred. Henr. f. Olsen, † 7 Feb., 56 Aar, M: Bogholder.
Krause, Carol. Dor., see Leth.
Krebs, Christiane Eleonore Jac., D. af Præst, † 18 Juni, f. 16 Aug. 1816.
— Georgine Amal. Elisab. Beate, see Ingerslev.
Krefting, Frederikke, † 26 Juli, f. 3 Jan. 1820.
Kreiner, Anna Harriet, g. Neiiendam.
Kreipke, Emil Peter Vilh., Smedem., † 6 Juni, 48 Aar.
Krigsmann, Joh. Carol. Fred., f. Bürger, E. e. Capt, Toldassist., † 12 Juni Aarhus, f. 9 Marts 1820.
Kristensen, Nic. Aug. f. Frigast, † 18 Nov. Snoldelev, f. 12 Feb. 1855, M: Lærer.
Kristensen, Peder, Lærer, g. Frdbg. 8 Marts m. Vilh. Marie Soph. Rosenstand, D. af Skovrider.
Krogh, Adam Christoph. Fred. Ferd., Kammerherre, fh. Postmester, † 13 Juli Skotterup, f. 14 Apr. 1819.
— Siegfr. Vict., see Raben-Levetzau.
Krogstad, Olga Aug. Hansine, g. Møgelvang.
Kruchow, Fred., Bøssemager, g. Garn. K. 16 Jan. m. Anne Dor. Mette Marie Lov. Holst f. Husmer.
Kruse, Alma Maria Gjertrud, g. Glandt.
Kruuse, Gunder, Skibscapt., † 17 Nov. Lilleø, 64 Aar.
— Jørg. Hansen. fh. Adjunct, † 13 Marts, f. 25 Mai 1833.
Krøger, Alma Cathinca, g. Lehrmann.
Kuhlmann, Vilh. Soph. Cathr. f. Frohboese, E. e. Districtslæge, † 11 Feb., f. 4 Marts 1815.
Kücker, Henr. Arthur. Alexis Vilh., Conditor, g. Garn. K. 4 Marts m. Andrea Marie Andreasen, D. af Maskinarb.
Kühn, Emil Eduard Edm., Handelscommis, g. Helligk. K. 26 Aug. m. Andrea Emilie Theone Tverskau f. Salomonsen, D. af Færgemand.
— Hilma Lovise Petra f. Olsen † 9 Marts, f. 21 Apr. 1862, M: Porcellænshandler.
Kyster, Hans Henri, Skomager, g. Johs. K. 20 Apr. m. Olga Adolfine Dahl, D. af Skomager.
Kähler, Mart. Amal., g. Iversen.
Kæmpegaard, Andr. Espersen, Læge i Skive, g. Frederiks K. 6 Apr. m. Maren Jensen, D. af Husmand.
Købke, Aug. Carl Chr., Etatsraad, fh. Herredsfoged, † 4 Apr., f. 8 Juli 1821.
— Joh. Peter, Generalmajor, † 3 Aug. Viborg, f. 5 Oct. 1824.
Køhlert, Fred. Nic., Trafikassist., g. Veile 5 Mai m. Hilma Petrine Friberg.
Lacoppidan, Vilhelmine, † 3 Marts Sct. Jørgensgaard Kloster.
Lakjer, Ludv. Edv., Manufacturhdlr., † 22 Apr.
Langballe, Johs. Ludv., Uhrmager, † 10 Feb.

Langballe, Otto, Landmand, g. Frdbg. 16 Feb. m. Margr. Marie Führer, D. af Forp.

Lange, Hansine Georgia, see Spleth.

— Joh. Mart. Chr., Professor, † 3 Apr., f. 20 Marts 1818.

— Julie Elisab. Andrea, g. Hansen.

— Niels Chr. Thye, Fabrikant, g. Frue K. 4 Marts m. Ellen Mary Meyer, D. af Brændevinsbr.

— Svend, Forfatter, g. Frue K. 3 Oct. m. Marta Magd. Blad, D. af Vexelmægler.

— Thorv. Valerius Hellesen, Architekt, g. Johs. K. 19 Juli m. Harriet Hornemann, D. af Guldsmedem.

— Viggo Valerius Thorsen, Assist. i Nationalbanken. g. Rønne 26 Mai m. Bertha Kathr. Hjorth, D. af Fabrikant.

Langhoff, Edv. Simoni Thorv., Kjøbm., g. Odense St. Knuds K. 6 Mai m. Anna Soph. Joh. Larsen, D. af Snedker.

Langkilde, Caroline Theod. f. Hvenegaard, † 1 Feb., Odense, f. 23 Sept. 1851, M: Læge.

— Henr. Aug. Fred., g. Holbøll.

— Kaspare Marie f. Schrøder, † 1 Oct. Brædstrup, f. 6 Juni 1859, M: Herredsfoged.

— Thorv., Maskinist, g. Andreas S. 25 Dec. m. Alma Anderssen.

Langkjær, Anders Jensen, Exam. jur., Politiassist. paa St. Croix, g. Frederiks K. 9 Nov. m. Emilie Conr. Berendt, D. af Slagter.

Larsen, Hans, Toldassist., † 1. Juni 76 Aar.

— Lars, Restauratør, † 20 Jan., 74 Aar.

— Oluf Carl, Papirhandler, g. Holm. K. 6 Mai m. Valborg Fred. Joh. Reinhardt, D. af Frisør.

— Rasmus Peter Chr., Ingeieur, g. Jac. K. 29 Juli m. Termanne Husted, D. af Gaardeier.

Lassen, Fred. Alfr., Communelærer, g. St. Johs. K. 1 Nov. m. Enke Ane Margr. Sørensen f. Jørgensen, D. af Gaardfæster.

— Julie Vilh. Margr. f. Schmidt, E. e. Rector, Justitsr., † 6 Juni, f. 20 Juli 1830.

Lassen, Marie Elisab. Margr. f. Gram, E. e. Forp., † 20 Marts, f. 29 Juli 1815.

— Niels Kjeldgaard Poulsen, Dr. juris., Høiesteretsass., g. Jesus K. 12 Aug. m. Henr. Maria Pers., D. af Particulier.

— Nielsine Andr. Elisab. f. Poulsen, E. e. Præst (E. 94. 19), † 12 Dec.

— Nic. Christiane Joh., g. Saxild.

Lau, Knud Vald. Mathias, Læge, g. Frelsers K. 8 Nov. m. Kari Aug. Christoffersen, D. af Mekanikus.

— Oline Hansine Sus., g. Schübeler.

Launy, Paul Mich., fh. Toldforv., † 22 Feb., f. 19 Apr. 1818.

Lauridsen, Laur. Aage, Cand. phil., g. Matth. K. 7 Jan. m. Ellen Vilh. Vict. Tambson, D. af Porcellænsmaler.

Lauritzen, Fred. Joh. Vald., Postexp., † 29 Oct., f. 31 Oct. 1851.

Lazarus, Meta Jensine, g. Sørensen.

Leffland, Ane Margr. f. Jensen, Enke, † 6 Feb.

Lefolli, Jac. Rasm. Brynich, Grosserer, † 10 Mai, f. 17 Jan. 1823.

Lehmann, Carol., g. Sørensen.

— Christine Soph. Ant. f. Simesen, E. e. Confraad, † 22 Mai Aarhus, f. 6 Dec. 1821.

Lehrmann, Peder Theod., Tapetserer, g. Garn. K. 15 Jan. m. Alma Cathinca Krøger, D. af Fourer.

Leidersdorff, Christine Militta Cam. Magd., see Linde.

Lemming, Jens Andr., Proprietair, Skousbo, g. Kbhvns. Raadstue 16 Aug. m. Dagm. Jensine Cec. Neergaard f. Lind, D. af Urtekræmmer.

Lemvigh-Müller, Ernst Jerem. Clemens, Grosserer, g. Roesk. Domk. 18 Mai m. Ellen Venzentine Gether, D. af Classelottericoll.

Lennholm, Aug. Jul., Læge i Herning, † 22 Oct.

Lerche, Harriet Maria Josefine, g. Jørgensen.

— Jos. Dor. f. Regoli, É. e. Etatsr., Amtsforv., † 22 Aug., f. 1 Nov. 1811.

Leth, Carol. Dor. f. Krause, † 7 Feb., f. 8 Nov. 1832, M: Fyrmester.

Leth, Ebba, g. Kinck.
— Kai, Handelsfuldm., g. Frelsers K. 28 Jan. m. Marie Francisca Heering, D. af Grosserer.
Levald, Henr. f. Heimann, Enke, † 12 Feb., 84 Aar.
Levetzau, Hans Christoph. Did. Vict. fh. Borgmester, Kmjkr., † 25 Aug. Kjerteminde, f. 9 Juni 1819.
Levin, Herm. Salomon, Glarmester., g. Kbhvns Raadstue 12 Aug. m. Olivia Karoline Kathr. Hyller, D. af Cigarfabrikant.
— Simon Poul, fh. Districtslæge, † 19 Juli, f. 27 Sept. 1814.
Levy, Henriette f. Heymann, Enke, † 19 Juni, Klampenborg.
— Louis Nic., Cand. phil., g. Kbhvns. Raadstue 7 Mai m. Clara Angel. Larsen, D. af Skræderm.
— Sanne, † 28 Nov., f. 20 Juli 1819.
Libert, Andrea Emilie g. Schovelin.
Lichtenberg, Soph. Theod. Peter, Lieut., Forv., g. Garn. K. 6 Apr. m. Tertia Ingeborg Emilie Henrichsen, D. af Malerm.
— Theod. Joh. Peter, Bager, g. Storehedinge K. 29 Mai m. Emma Marie Pedersen, D. af Karetmager.
Liebe, Emilie Carol. Jac. Mathilde, † 10 Marts Roesk., f. 1 Jan. 1823.
Liebst, Henning Alfr., Detailhdlr., g. Jac. K. 17 Apr. m. Emma Joh. Louise Pahl, D. af Skomagerm.
Lier, Chr. Henr. Proprietair, Glostrup, g. Jac. K. 1 Nov. m. Christ. Clarentine Adolph. Ahlmann, D. af Politibetjent.
Lilsberg, Georg Viggo, Handelsagent, g. Frue K. 5 Juni m. Clara Buron f. Petersen, D. af Garversvend.
Lildholdt, Fred. Emilie, Enke, † 7 Jan., 79 Aar.
Lillelund, Olivia Dort. Kirst., g. Fischer.
Lind, Harald Niels Larsen, Cancelliraad, g. Frdbg. 29 Sept. m. Theod. Vilh. Agnete Adolph, f. Frederiksen, D. af Kok.
— Jens Harald, Korkvarefabrikant, † 17 Nov.

Lind, Lars Jeppe Aug., Blomsterhdlr., g. Johs. K. 27 Apr. m. Thora Emilie Eleon. Lindblad, D. af Grovsmed.
— Louise, f. Collin, E. e. Contorchef, Justitsraad, † 1 Marts, f. 3 Aug. 1813.
— Niels Carl Joh., Forretningsfører Storehedinge, g. Jac. K 27 Nov. m. Carol. Anna Petrea Rørstrøm, D. af Bogholder.
Linde, Christine Melitta Cam. Magd. f. Leidersdorff, † 3 Marts, f. 8 Mai 1833, M: Dreier.
— Eli Thorv. Bendt Henning Knudsen, Forvalter, g. Frue K. 6 Feb. m. Alma Gustava Eleon. Wexøe, D. af Toldassist.
— Hilda Urania f. Lønholt, Enke, † Juni Silkeborg, f. 15 Juni 1842.
— Jul. Georg, Assist. i Overform., g. Frelsers K. 7 Juli m. Ellen Elisa Brønnum, D. af Fabrikant.
Lindelof, Mart. Jac., Lærer, † 13 Feb., f. 3 Apr. 1840.
Lindemann, Georg Meineche, Cand. phil., g. Frdbg. 24 Sept. m. Emilie Marie Franck, D. af Blikkenslagerm.
— Lov. Susanne, see Olsen.
Lindhard, Alma Lovise, g. Jørgensen.
Lindholm, Vilh. Otto Vict., Kmjkr., Bogholder, Prlieut., g. Garn. K. 12 Mai m. Johanne (Jeanne) Eliza Hoogland Holten, D. af Generalmajor.
Linneballe, Julie Kirst., g. Boesen.
Linnemann, Julie Vilh. Schjøtt, † 10 Sept., f. 14 Nov. 1832.
Linnet, Nis Nielsen, Læge, g. Andreas S. 3 Juli m. Julia Andrea Erichsen, D. af Agent.
Linstow, Emma Marie Christine f. Qvistgaard, E. e Jstraad., † 5 Apr., f. 1 Nov. 1829.
Lohse, Nicol. Gust., Kjøbm., g. St. Petri K. 22 Feb. m. Marie Knudsen, D. af Kjøbm.
Lommer, Chr. Alb. Eman., Revierjæger, g. Citadels K. 2 Apr. m. Christine Elna Fred. Heller, D. af Kvartermand.
— Karen Olga, g. Wiberg.
Lorck, Gerda, g. Videbech.
Lorentzen, Chr. Vilh. Schultz, Præst, g.

g. Helligaands K. 12 Mai m. Soph. Nik. Christensen, D. af Snedker.

Lorentzen, Christiane f. Schmidt, E. e. Toldassist., † 1 Oct. Randers, f. 28 Aug. 1820.

— Vald. Peter Theod., Assist i Bikuben, g. Petri K. 17 Mai m. Math. Agneta Andrea Horn, D. af Graver.

Ludvig, Leonh. Carl Rob. Axel, Forv. paa Hellerup Glasværk, g. Johs. K. 29 Nov. m. Ida Emilie Bened. Nielsen, D. af Murer.

Lund, Joh. Ludv., fh. Folkethingsmand, Bogtrykker, † 27 Sept. Aarhus, 67 Aar.

— Johs. Aug., Postmester, † 5 Feb. Svinninge.

— Jens Carl, Cand. phil., Boghandler, g. 5 Mai m. Comtesse Soph. Henr. Ahlefeldt-Laurvigen, D. af Toldforv.

— Mogens Peter Adolphsen, Kjøbm., † 13 Juni, f. 13 Juni 1839.

— Otto, Cand. pharm., g. Frdbg. 23 Juli m. Marie Japhidia Hastrup, D. af Proprietair.

— Rolf, Telegrafist, g. Holm. K. 3 Mai m. Agnes Petra Larsen, D. af Architekt.

— Theod. Adler, Birkedommer, † 16 Aug. Silkeborg, f. 25 Apr. 1841.

— Will. Georg, Bankfuldm., † 8 Mai, 55 Aar.

Lundahl, Hans Gust., Kjøbm. i Nakskov, g. Nykbg. F. 12 Juni m. Emma Fred. Charl. Heyer, D. af Gjæstgiver.

Lunn, Otto Fred., Forpagter, g. Matth. K. 2 Juni m. Edith Emily Petersen, D. af Grosserer.

Lunøe, Jens Peter Theilmann, Grosserer, g. Helligaands K. 10 Dec. m. Inger Amal. Thune, D. af Kjøbm.

Lüdemann, Agnes Lov., g. Rasmussen.

Lyders, Carl Jens Peder, Fuldm., g. Odense St. Knuds K. 6 Mai m. Mettea Petrea Friis, D. af Skomager.

Lyngbye, Theod. Oxholm, Grosserer, g. Jac. K. 25 Oct. m. Bodil Cathr. Agathe Schwensen, D. af Proprietair.

Lystlund, Jens Peter Sørensen Lærer, † 16 Juni Tulstrup, f. 5 Sept. 1826.

Lystrup, Chr. Theod., Materialforv., † 7 Sept. Knuthenborg, f. 12 Oct. 1846.

Lütken, Johs., Maskinfabrikant, g. Frelsers K. 30 Mai m. Annette Louise Bjørnina Clausen-Bagge, D. af Forp.

— Otto Did., † 21 Jan. America, 34 Aar.

— Petrea Henr., see Seidelin.

— Thalia f. Jørgensen, E. e. Cancelliraad, † 14 Juli Grenaa, f. 28 Jan. 1826.

Lybye, Søren, fh. Landsthingsmand, Kammerraad, † 4 Juni Hem, f.

Løchte, Johs. Jac. Kjeld, Korpslæge, g. Aarh. Domk. 23 Juli m. Vilh. Carol. Dor. Jensen, D. af Overdyrlæge.

Løfgren, Anna Luc. Soph. Fred., see Walther.

Løve, Laura Mary Jane, g. Willemsen.

Løvengreen, Gust. Ant., Garver, g. Jesus K. 21 Jan. m. Agnes Harriet Andrea Holme, D. af Forv.

Løvenskiold, Carl Ludvig, Overhofmarskal, Geheimeconferentsraad, Ordensskatmester, Kammerherre, Major, Formand i Bestyrelsen for Genealogisk Institut, † 22 Juli, f. 27 Sept. 1822.

Løvschal, Aug. Fred., g. Munk.

Mac-Dougall, Elizab., see Dahlerup.

Madsen, Christian, fh. Folkethingsmand, Gaardeier, † 31 Aug. Aarslev, 66 Aar.

— Fred. Chr., fh. Telephondir., † 19 Marts, f. 26 Jan. 1834.

— Henr. Andr. Chr., Cand mag., g. Matth. K. 16 Juli m Marian Johanne Prins, f. Ertberg.

— Jens, Lærer, g. Immanuels K. 23 Oct. m. Ellen Marie Poulsen, D. af Detailhdlr.

— Ludv. Fred. Vilh., Postmester, Cand. polit., † 1 Febr. Ringsted, f. 17 Aug. 1851.

Magens, Anth. Fred., Etatsr., Læge, † 20 Juni, f. 1 Sept. 1821.

Maglus, Anna Jac. Louise, see Blume.

Malbom, Boldeline Cathr. f. Hansen, † 24 Oct. Odense, f. 26 Mai 1845, M: Skomager.

Malling, Achton Chr. Mart., Øconomi-

skriver, † 2 Jan. Horsens, f. 12 Aug. 1836.

Malling, Hanne, see Thielemann.

Mansa, Emilie Nielsine Chr., see Frich.

Mansfeld-Büllner, Alruna, g. Spangenberg.

Marcus, Anna Theresia, g. Schwanck.

Martens, Axel Emil, Handskemager, g. Andr. S. 30 Apr. m. Joh. Riline Rasmussen, D. af Fragtm.

Marx, Will. Otto, Stationsforst., † 22 Nov., f. 17 Apr. 1831.

Mathiasen, Peder Hansen, Postexp., g. Hjørring 20 Sept. m. Hansine Ottine Larsen, D. af Gaardmand.

Mathiesen, Christiana f. Dyva, E. e. Fuldm. v. Statsbanerne, † 20 Marts, f. 16 Feb. 1822.

de Mayals, Alex. Harmsen, Baron, Consul, † 11 Dec. Alicante, 58 Aar.

Meden, Mette Kirst., see Sommerfeldt.

Meier, Fred. Jul., Dr. phil., † 6 Nov., f. 5 Feb. 1835.

Meiner, Laura Maria f. Kallesen, E. e. Lærer, † 28 Mai Vestervig, f. 15 Mai 1811.

Meisling, Aage Alvild, Læge, g. Garn. K. 8 Juni m. Joh. Magd. Jürs, D. af Prlieut.

Meisner, Thorv. Conr. Hielkener, Diacon., g. Marie Kirkesal 21 Oct. m. Joh. Cathr. Cec. Rasmussen, D. af Postbud.

Mejborg, Reinh. Fred. Sev., Professor, Forf., † 18 Juni Hellerup, f. 28 Marts 1845.

Melchior, Aug. Will. Carl, Grosserer, g. Kbhvns. Raadstue 7 Dec. m. Anna Gyda Kirst. Storm, D. af Kjøbm.

Mentz, Henr. Jac. Christof., Handelsfuldm., g. Lucas K. 23 Oct. m. Ane Marie Louise Jensen, D. af Mekaniker.

— Thorv., Fuldm.. g. Lucas K. 10 Juni m. Ida Laura Math. Severin, D. af Maler.

von Mentzdorff, Juliane Isabella Eleon. f. Stemann, E. e. Major, Amtsforv., † 12 Juli Hamborg, f. 28 Marts 1817.

Menzell, Emmy Coralie, g. Tychsen.

Meyer, Carl Georg, Grosserer, † 30 Jan.

— Victor Hans, Underdirect., g. Frue K. 23 Juni m. Olga Sofie Juhler, D. af Fabrikant.

Meyn, Emil, † 10 Jan. Argentina.

Mielke, Karl Herm., Malerm., g. Petri K. 19 Sept. m. Ada Brusendorff, D. af Grosserer.

Milo, Hans Jac., Læge, g. Frue K. 3 Marts m. Anna Eleon. Jungersen, D. af Præst (E. 205. 21).

Minet, Charl. Français, fh. Kok og Conditor, † 22 Oct., 59 Aar.

Mohrhagen, Wilh. Ulr. Soph. Conr. f. Reusch, E. e. Appellationsretsraad, † 5 Apr. Glückstadt, f. 19 Dec. 1811.

Molbech, Amalia Pouline f. Hübner, † 2 Nov. Hee, M: Præst (E. 337. 14).

Mols, Niels Pedersen, Kunstmaler, g. Frue K. 29 Juni m. Gerda Krarup, D. af Forpagter.

Moltke, Joachim Rich. Henry, Greve, † Oct., f. 31 Juli 1834.

— Soph. Isabella Letitia, see Kofoed-Hansen.

Monies, Thea Christine Marie, g. Bøtker.

Mottlau, Caroline Amalie, g. Jørgensen.

Mourier-Petersen, Peter Poul Chr. Ferd., Godseier, Kammerherre, Landsthingsmand, † 7 Aug. Rugaard.

Mouritzen, Peter Jac., fh. Districtsforst. og Skomagerm., † 24 Nov., f. 11 Aug. 1826.

Mule, Axel, Postexp., g. Frue K. 25 Mai m. Karen Hulda Magd. Nielsen, D. af Snedkerm.

Mulvad, Karl Krist., Tandlæge, Cand. phil., g. Aarh. Domk. 28 Mai m. Dagm. Aug. Christine Friis, D. af Musiklærer.

Munch, Birg. Soph., see Hellesen.

Munck, Carl Vilh. Vald., Telegrafist, g. Trin. K. 3 Mai m. Fanny Marie Poulsen, D. af Krigsass.

Munk, Chr. Vald. Rasmussen, Skolebestyrer, g. Aarh. Domk. 6 Apr. m. Aug. Fred Løvschal, D. af Manufakturhdlr.

— Elias, Skibsfører, † 4 Feb., 64 Aar.

— Frantz Christopher Bülow, Oberst, † 21 Jan., f. 3 Jan. 1820.

Mussmann, Vilh., g. Hansen.

Musæus, Dort. f. Tødten. † 3 Feb., M: Overtrompeter.
Myhre, Dort. Emilie f. Christensen, † 29 Dec.
Müller, Ant. Will. Overlærer, g. Odense St. Knuds K. 26 Mai m. Elisab. Helweg Møller, D. af Cand. jur., Kasserer.
— Carl Jørg. Aug., Tandlæge, g. Stefans K. 28 Mai m. Gunnild Fred. Emilie Stephensen, D. af Grosserer.
— Georg Vilh., Sognepræst (E. 899. 22), † 17 Aug. Sundby.
— Holg. Ehrencron, Cand. mag., Bibliotheksass., g. Garn. K. 2 Nov. m. Ester Nic. Olsen, Adoptivd. af Hofbager.
— Mary Edla f. Christensen, † 22 Juli Viborg, f. 31 Aug. 1883, M: Overretsass.
— Vilh. Chr. Frantz Ehrencron, Cand. mag, g. Frue K. 15 Apr. m. Cathr. Marie Treschow, D. af Assistentshusforv.
Mynster, Louise Soph. Marie f. Rüdinger, E. e. Præst (E. 231. 17), † 10 Apr.
Møgelvang, Alfr., Jernbaneass., g. Thomas K. 20 Nov. m. Olga Aug. Hansine Krogstad, D. af Styrm.
Mølgaard, Jens Boyhus, Kjøbm., Ringkjøb., † 22 Dec., f. 2 Dec. 1838.
Møhl, Cathr. Marie, see Harder.
Møller, Anders Chr., Cand. juris., Assist., g. Frdbg. 5 April m. Anna Eleon. Thygesen, D. af Murer.
— Ane Margr. f. Meyer, † 8 Juni, f. 8 Juni 1835. M: Urtekræmmer.
— Anna Cathr. f. Dujardin, E. e. Kæmner, † 19 Nov. Mariager, 63 Aar.
— Anna Christiane Elisab., D. af Toldinsp, † 4 Mai, f. 7 Juli 1831.
— Christine Aug. f. Sørensen, † 7 Feb. Selde, M: Provst (E. 822. 16).
— Lars Peter, Kjøbm. i Saxkjøb., g. Nykjøbing F. 4 Marts m. Joh. Christine Olivarius, D. af Cancellir., Hospitalsforst.
— Frants Caspar Emil, Grosserer, g. Frdbg. 23 Mai m. Hertha Malvine Adelheit Hansen, D. af Restaurateur.
— Jens Borgen, fh. Vinhandler i Aalborg, † 22 Oct., 70 Aar.
Møller, Joh. Marie Laura f. Eskildsen, † 1 Apr., f. 11 Juli 1852, M: Kunstmaler.
— Poul Martin, Sognepr. (E. 1050. 18), † 28 Oct. Vesterborg.
— Rich. Hugo, Chef for Gasværkets Ingenieurcont., g. Andr. S. 6 Apr. m. Ellen Eline Cathr. Thøgersen, D. af Skfbscapt.
— Sev. Aug. Brendstrup, Gartner, g. Frue K. 31 Dec. m. Anna Marie Marie Vilh. Larsen D. af Arbmd.
— Svend Christ., fh. Toldcontr. i Randers, † 8 Sept.
Møller-Holst, Cec. Marie f. Vadum, † 9 Feb. Kippinge, M: Præst (E.587. 14).
Mønsted, Einar Hugo Esmann, Kjøbm., g. Trin. K. 5 Juli m. Marie Nic. Jac. Hansen, D. af Gaardeier.
Mørch, Carla Rasmine Cathr., g. Hansen.
— Elise Soph. Christence Dyrlund, E. e. Lærer, † 1 Juli, f. 29 Dec. 1822.
— Marinus, Skomagerm., † 24 Apr., 54 Aar.
Mørck, Laura Henr. Marie f. Mørck, † 15 Aug. N. Næraa, f. 19 Juni 1871, M: Præst.
Mørland, Jens Jørgen Jansen, Cand. mag, g. Frdbg. 14 Juli m. Bethsy Soph. Marie Nielsen, D. af Cancelliraad.
Neckelmann, Elisa Nicol., g. Hansen.
— Fred. Gabr., Past. emer. (E. 469. 18), † 14 Juni Odense.
Neergaard, Ane Kirst., Enke, † 23 Jan., 82 Aar.
— Claudine Elisab. Carol. f. Skeel, E. e. Godseier, † 3 Nov., f. 19 Juli 1828.
— Dagm. Jensine Cec., g. Lemming.
— Ellen, g. Aarestrup.
— Joh. Georg Jac., Cand. theol., fh. Overlærer (E. p. 678), † 6 Nov.
— Karen Jacobine f. From, † 11 Nov., f. 30 Nov. 1843, M: fh. Rector.
Nehammer, Cathr. Soph., see Skeel.
Neiiendam, Frits Oluf, Slagterm., g. Frue K. 8 Mai m. Anna Harriet Kreiner., D. af Skomagerm.
Nellemann, Engelke Adda Laurentze Karol., g. Ellegaard.
— Vald. Johs., Cand. jur., Assist. i

Justitsm., g. Helsingør 16 Sept. m. Ingeb. Joh. Elisab. Rosenstand, D. af Borgmester.

Neuendam, Osc. Chr. Heinr., Lieut., Postexp., g. Helsingør Olai K. 4 Oct. m. Minna Agnete Rasmussen, D. af Toldassist.

Neuhausen, Agnes, g. Tvermoes.

Neumann, Hulda f. Collstrup, E. e. Capt., † 27 Oct., f. 10 Apr. 1813.

Nielsen, Carl Didrik, Proprietair, g. Immanuels K. 27 Marts m. Elna Ingeb. Jungersen, D. af Præst.

— Christiane Cec. Dor., D. af Professor, † 25 Nov., f. 21 Mai 1831.

— Fred. Marie Louise f. Rønne, E. e. Statsconsulent, † 6 Juni, f. 17 Nov. 1828.

— Georg, Præst v. St. Pauls K., g. der 29 Juni m. Iva Margr. Marie Ølsted, D. af Landskabsmaler.

— Margr. Bened. Signe f. Obel, † 12 Sept., f. 3 Nov. 1870, M: Contorchef.

— Jens Andr. Mart., Kjøbm., g. Frdbg. 17 Feb. m. Christ. Carol. Ite, D. af Skolelærer.

— Jens Chr. Laur., Kjøbm., g. Helligk. K. 27 Aug. m. Agnes Schmidt, D. af Skolebestyrer.

— Joh. Rud. Carl, Architekt, g. Frdbg. 12 Juli m. Meta Fred. Kragh, D. af Skibscapt.

— Justine Cathr. Elisab. f. Schwartz, E. e. Præst (1104. 15), † 20 Dec.

— Niels, Architekt, g. Helligk. K. 11 Dec. m. Ane Pedersen, D. af Gaardeier.

— Niels Jørg., Lærer, g. Nykbg. F. 11 Apr. m. Skolebestyrerinde Mine Magna Valb. Skaarup, D. af Arrestforv.

— Niels Nic., Viceconsul, Kjøbm., † 1 Sept. Nykbg. F., f. 23 Juli 1850.

— Petrea Bol. Mad. Thom. f. Tillge, E. e. Capt., † 19 Marts, f. 17 Sept. 1832.

— Rud. Theod. Mart., Communelærer, g. Jac. K. 27 Mai m. Anna Cec. Hansen, D. af Teglværksbest.

— Vill. Jac. Emil, Amtsfuldm., Cand. jur., g. Veile 5 Feb. m. Emma Christiane Hed. Strandby, D. af Sagfører.

Nissen, Claus, Etatsraad, fh. Borgmester i Bogense, † 19 Oct., f. 29 Juli 1814.

— Olaf Emil, Postexp., g. Imman. K. 10 Sept. m. Anna Mørch, D. af Skomagerm.

— Ove Kjær Høeg, Assist. i Finansmin., g. Frdbg. 26 Oct. m. Ellen Margr. Meyer, D. af Garverm.

Noack, Rich. Dav. Eman., Grosserer, † 17 Juli, 44 Aar.

Noor, Vilh. Ernst, Forretningsfører., g. Frdbg. 6 Dec. m. Soph. Rosalie Julie Franke, D. af Bundtmagerm.

Nors, Jul. Emil Ant. Niels, Sagfører i Ribe, g. Matth. K. 17 Oct. m. Agnes Deichsler, D. af Hoteleier.

Nyegaard, Hjalm. Sigv. Alex., Archivassist., Viborg, g. Jydstrup K. 2 Marts m. Louise Hammerich, D. af Læge.

Nygaard-Hansen, Hans Laur., Overretssagfører, † 18 Apr.

Nyrop, Louis Klein, Boghdlr., g. Frue K. 26 Aug. m. Ella Ingeb. Wulff, D. af Isenkræmmer.

Nørgaard, Chr. Torsen, Bogholder, g. Helligaands K. 19 Marts m. Marie Nielsine Thorup, D. af Dyrlæge.

— Emma Marie, g. Wesenberg.

Nøsted, Ole Theod., Lærer, † 15 Nov. Strøby, f. 20 Dec. 1830.

Obel, Margr. Bened. Signe, see Nielsen.

Obrecht, Cordula Amalia, g. Hedemann.

Obstfelder, Sigbjørn, Forfatter, g. Matth. K. 5 Juni m. Helga Ingeb. Marie Wecke, D. af Kjøbm.

Oehlerich, Fred. Frantz, Gartner, g. Stefans K. 24 Apr. m. Laurette Mart. Marie Funder, D. af Smedem.

Ohlmann, Jul. Fred., Sagfører, † 28 Marts Holbæk.

Ohlsen, Margr. Aug., g. Garde.

Okholm, Laur., Student, † 4 Jan., 25 Aar.

Olbers, Jan. Elan Julian, Viceherredshøvding, Stockholm, g. Johs. K. 24 Juni m. Ebba Caspersen, D. af Handskemager.

Oldenburg, Johs. Chr., Commandeur, † 15 Apr., f. 30 Nov. 1839.

Olesen Benoard, Frands Math., Assist.

v. Kbhvn.s Amtsstue, g. Andr. S. 21 Jan. m. Ingeb. Gunh. Thaae, D. af Kjøbm.

Olivarius, Joh. Christine, g. Møller.

Olsen, Christoph. Emil, fh. Chordegn, † 8 Juni Horsens, f. 24 Dec. 1816.

— Lov. Sus. f. Lindemann, E. e. Artist, † 28 Juli, f. 14 Jan. 1834.

Paaske, Rud. Har., Restaurateur, g. Trin. K. 8 Mai m. Jensine Amalie Christensen Maigaard, D. af Fisker.

Pacht, Axel Fred., Billedhugger, † 28 Oct. f. 16 Juni 1847.

Paetz, Inger, g. Høyer.

Pagh, Eline Kirst. f. Hansen, † 25 Marts Assens, f. 26 Dec. 1826, M: Toldassist.

Pahl, Emma Joh. Louise, g. Liebst.

Palle, Jens Peder Jensen, Læge i Ølstykke, g. Matth. K. 14 Oct. m. Karen Octavia Marquardsen, D. af Overhornblæser.

Paluscziewiez, Maria Henr. Aug., g. Kessner.

Patrunky, Elna Bertha Joh., g. Brynjolfsson.

Paulli, Chr. Aug., fh. Toldforv., † 4 Apr., f. 2 Dec. 1811.

— Ida Agnes Aurora, g. Dambæk.

Paulsen, Chr. Ludv. Holten, fh. Bryggeri-inspect., † 29 Aug., f. 12. Mai 1831.

Pausette, Marie Elisab., g. Axt.

Payberg, Thora Krist., g. Tomassen.

Pechüle, Petra Josepha Ida, g. Struve.

Pedersen, Elisab. Aug. f. Blume, E. e. Præst (E. 846. 16), † 15 Oct. Skelund.

— Emmanuel, Cand. polyt., Ingenieur, g. Johs. K. 10 Apr. m. Anna Soph. Jørgensen, D. af Værtshusholder.

— Johs., Dr. phil., g. Jac. K. 27 Dec. m. Agnes Elisab. Bohse, Adoptivd. af Stadslæge.

— Niels Bruun, Dyrlæge, Docent, † 26 Juni.

— Søren, fh. Folkethings- og Landsthingsmand, Husmand, † 21 Nov. Jetsmark, 72 Aar.

Pederstamme-Pedersen, Chr. Louise, see Wardenburg.

Permin, Ida Andr. Laura Cathr., see Guldager.

Pers, Henr. Maria, g. Lassen.

Petersen, Allan Fred Olaf, Grosserer, g. Garn. K. 6 Dec m. Ellen Marie Høirup, D. af Direct.

— Andrea Chr. Dor., D. af Provst (E. 662. 26), † 9 Dec., f. 2 Jan. 1836.

— Charl. Soph., Læge, Borup, g. Kbhvns. Raadstue 22 Apr. m. Jeanette Jacobsen, D. af Handelsagent.

— Chr. Fred., Agent, Kjøbm., † 27 Nov. Kjøge, f. 8 Jan. 1808.

— Clara Marie f. Elben, E. e. Oberst, † 20 Aug., f. 4 Dec. 1829.

— Harald Georg, fh. Overpostmester, † 5 Marts.

— Heinr. Christoffer Gottfried, fh. Godsforv., † 28 Juni, 73 Aar.

— Joh. Charl. f. Clausen, E. e. Glarmester, † 31 Mai, f. 28 Juni 1816.

— Johs. Fred. Nic., Jernbaneassist., g. Dragør 30 Apr. m. Anna Christ. Marie Friis, D. af Skibsfører.

— Lov. Kirst. f. Sørensen, † 4 Dec., f. 27 Marts 1860, M: Capt. i Fodf.

— Peter Ant., Overretsproc., † 20 Dec., f. 28 Juni 1834.

— Peter Chr, Toldassist., Kammerraad, † 10 Oct. Næstved, f. 3 Dec. 1825.

— Thora Apollonia f. Haase, E. e. Lærer, † 3 Apr. Sundbyøster, f. 27 Marts 1817.

Peterson, Math. Vilh. Emil, Contorchef i Justitsmin., † 23 Nov., f. 1 Juni 1826.

Philip, Carol., Enke, † 16 Juli, 65 Aar.

— Rob. Laur. Carl, g. Jac. K. 2 Juni m. Jørgine Cathr. Jensen, D. af Høker.

Phillipson, Louis Phil., Grosserer, g. Johs. K. 19 Juli m. Christiane Carol. Adolphine Nissen, D. af Jernstøber.

Piculell, Gust. Fred. Margr. Elisab., g. Fleinert.

Pingel, Jac. Claud., fh. Advocat, Classelottericoll., † 18 Jan., f. 14 Feb. 1824.

Pinholt, Mette Marie f. Pedersen, † 25 Aug. Resen, f. 23 Oct. 1856, M: Lærer.

Plesner, Ant. Marius Viggo Harald, Cigarhdlr., g. Lucas K. 29 Apr. m. Ellen Maria Tofft, D. af Sadelmager.

Plum, Angel. Math. Aug. f. Bang, E. e.

Toldinsp., † 30 Oct. Marstal, f. 23 Oct. 1824.
Plum, Ellen Dor. Henr., g. Schiøler
Polack, Rikke f. Falck, Enke, † 11 Feb.
Poulsen, Ammon Vigor Chr. Theilland Glarbo, Cand. phil., g. Matth. K. 10 Jan. m. Dagm. Vilh. Erikka Steenberg, D. af Garver.
— Jens Mich., Cand. jur., g. Frue K. 23 Nov. m. Ant. Vilh. Adrienne Brandt, D. af Kjøbm.
Prejsz, Gilbert, Pastor emer. (E. 1107. 13), † 5 Juli.
Prior, Jac. Chr., D. af Præst, † 28 Nov., f. 22 Mai 1808.
— Johs , Bankassist., g. Frue K. 27 Sept. m. Kitty Dor. Ipsen, D. af Oberstlieut.
— Peter Axel, Grosserer, † 16 Oct. Helsingør, 55 Aar.
Prætorius, Elna Soph. Marg., g. Hallberg.
Prøvensen, Christiane Joh. f. Berg, E. e. Kjøbm., † 21 Mai Kjerteminde, f. 24 Jan. 1824.
Quiding, Hedev., g. Faaborg.
Qvistgaard, Adelh. Jul. Henr., g. Johansen.
— Dor. Marie, g. Bjørn.
— Emma Marie Chr., see Linstow.
— Martine. † 16 Juni, f. 26 Nov. 1816.
Raaschou, Fanny Marie Annette, g Christensen.
Raben-Levetzau, Siegfriede Victorie f. v. Krogh., Enke e. Greve, Geheimeconferentsraad, † 16 Jan., f. 12 Apr. 1823.
Raedel, Ada Soph. f. Brinkmann, † 4 Sept., f. 23 Juni 1867, M: Capt.
Rahbek, Carl Vald. Krestensen., Fuldm., g. Søllerød 24 Mai m. Lorentze Nikoline Mortensen, D. af Bager.
Ramel, Amalie Viv. Soph., see Rosenkrantz.
Ramm, Joh., Adjunct, Cand. mag., g. Aarh. Domk. 28 Marts m. Elise Wulff, D. af Grosserer.
Rammeskov, Ellen Camilla, g. Andersen.
Ramsing, Henr. Fabricius, Tømrermester, Kjerteminde, g. Matth. K. 9 Dec. m. Elsebeth Hansine Jacobsen Jensen, D. af Tjenestekarl.
— Jensine Cathr., see Fabricius.
Randrup, Henr. Birg. Soph., D. af Præst (E. 987. 21), † 7 Jan., f. 9 Aug. 1840.
Rantzau, Emilie Ida f. Weitzmann, E. e. Greve, Oldfrue paa Communehospitalet, † 19 Aug., f. 18 Nov. 1827.
Rasmussen, Albertine, f. Abel, E. e. Præst (E. 668. 16), † 19 Apr. Faaborg.
— Chr. Fred. Ferd. Gotfr. Peter, Læge i Uggerslev, g. Johs. K. 15 Sept. m. Hildur Rosa Marie Møller, D. af Farver.
— Hans Peter, Communelærer, g. Lucas K. 23 Dec. m. Agnes Lov. Lüdeman, D. af Snedker.
— Peder, Postmester i Assens, g. Hamborg 20 Mai m. Amy Knight.
— Rasm. Carl, Præst v. Diaconissest., g. Emmaus K. 28 Apr. m. Kirst. Dall, D. af Gaardeier.
Rathie, Joh. Vilh., Materialist, g. Trin. K. 1 Apr. m. Else Gertr. Kirst. Josepha Nielsen, D. af Høker.
Ravn, Nic. Edv., Dr. med., † 21 Dec., f. 27 Apr. 1815.
Rechendorff, Jul. Eduard Johs., Assist., g. Jac. K. 19 Nov. m. Ingeb. Christensen, D. af Toldassist.
v. d. Recke, Eliza Esperance f. Wallich, E. e. Oberst, † 15 Mai, f. 5 Apr. 1822.
Redahl, Carol, see Weyhe.
Rée, Vilh. Chr., Skrædder, g. Frdbg. 24 Apr. m. Lov. Georg. Güthler, D. af Snedker.
Reenberg, Amal. Christiane Pauline, g. Brenøe.
Regoli, Jos. Dor., see Lerche.
Reiche, Ernst Fried., Kurvemager, † 11 Feb.
Reiersen, Andr. Chr. Peter, Læge i Hornbæk, g. Helsingør Marie K. 3 Apr. m. Ellen Maria Gjertsson, D. af Herredshøvding.
Reimann, Emilie Mathilde, Enke, † 10 Mai, 75 Aar.
Reimers, Henr. Marie, g. Hørlyck.
Reinhardt, Ingeborg, D. af Etatsr., † 24 Oct., f.
— Valb. Fred. Joh., g. Larsen.
Repholtz, Ingeborg Joh., g. Kierkegaard.

Rese, Maria Magd. Henr. f. Friederichsen, E. e. Overførster, † 22 Juni Neumünster.

Reusch, Wilh. Ulr. Soph. Conr., see Mohrhagen.

Reventlow-Criminil, Alfr. Franz Carl, Greve, fh. Legationssecret., † 22 Oct. Ruheleben, f. 11 Sept. 1825.

Rhede, Kurt Karl Theod., Ingenieur, g. Petri K. 21 Mai m. Amalie Soph. Charl. Enkegrevinde Holstein (Holsteinborg), f. Hullstrøm, D. af Snedker.

Rich, Dorth. Kirst. g. Harpøth.

Richardt, Joseph Alb., Fabrikant, g. Helligk. K. 4 Dec. m. Maren Soph. Olsen. D. af Indsidder.

— Marie Louise, see Thomsen.

— Poul Imm., Cand. theol., g. Garn. K. 21 Dec. m. Emilie Dor. Baumann, D. af Generalm.

Richter, Emma Nath., g. Fléron.

Riedel, Rob. Ludv., Grosserer, g. Frdbg. 24 Mai m. Jørgine Marie Pedersen, kaldet Jørgensen, D. af Husmand.

Riegels, Niels Ditl. Vilh., Bankassist., g. Helligaands K. 3 Marts m. Amalie Jensine Louise Fiedler, D. af Handskemager.

Riis, Arni, Fuldm., g. Frue K. 29 Sept m. Ingeborg Bjørnbak, D. af Boghandler.

— Marie Caroline, † 7 Sept. Riisbygaard, f. 8 Mai 1842.

— Rasm. Ludv., Past. emer. (E. 319. 12), † 21 Nov.

Riise, Einer Michael, Sognepræst, † 26 Mai, f. 31 Dec. 1870.

— Henr. Dort. f. Ludvigsen, † 17 Mai, f. 11 Oct 1838, M: Pantelaaner.

— Mathilde, g. Jürgensen.

Ringberg, Charl. Cathr. f. Lautrup, E. e. Justitsr., † 3 Oct., f. 8 Sept. 1826.

Ringheim, Vilh. Carol. f. Trønberg, E. efter Stabsdyrlæge, † 21 Jan., f. 26 Juni 1820.

Rischel, Franz Georg Axel, Prlieut. af Flaaden, g. Frdbg. 10 Nov. m. Thora Marie Aug. Høyer, D. af Grosserer.

Ritzau, Eline Soph., see Eigaard.

— Ruth, g. Frederiksen.

Roelsgaard, Emilie Hansine, g. Geismar.

Roed, Carl Jul. Herreborg, Jernbaneassist., † 4 Feb.

Roede, Lars, Grosserer, † 7 Feb. Christiania, f. 22 Apr. 1838.

Rohde, Wolmer, Blomsterhandler, g. Frue K. 11 Feb m. Augusta Vilh. Jensen, D. af Murer.

Rohrdanz, Joh. Carol. Henr., g. Rørbech.

v. Rosen, Fred., Hofjægermester, Forp. paa Christianssæde, † 30 Mai, f. 13 Mai 1839.

— Thom. Reutze, Jægermester, † 10 Aug. Krabbesholm, f. 20 Apr. 1829.

Rosenberg, Vilh., Cand. phil., Musiker, g. Kbhvns. Raadstue 28 Jan. m. Julie Gundestrup, D. af Boghandler.

Rosenkrantz, Amelie Viveka Sophie f. Ramel, E. e. Friherre, † 13 Jan.

Rosenstand, Ingeb. Joh. Elisab., see Nellemann.

— Vilh Marie Soph., g. Kristensen.

Rosenstand-Geiske, Will., Cand. pharm., † 4 Marts, 55 Aar.

Rosenørn, Fred. Chr., Intendant, g. Frelsers K. 5 Mai m. Ulla Kjær, D. af Raadmand, Grosserer.

Ross, Elisab. Aug., see Jacobsen.

— Petra Julie, D. af Bager, † 23 Marts Korsør, f. 8 Juni 1863.

Rossing, Rud. Vald. Fried., Cand. pharm., g. Johs. K. 15 Juli m. Juliane Marie Hansen, D. af Arbm.

Rosted, Charl. Nic., Grosserer, † 7 Feb.

Rostrup, Edel Maria f. Nielsdatter, E. e. Postmester, † 26 Mai Tarm, f. 22 Jan. 1820.

— Niels Thygesen, Slotsforv. paa Sorgenfri, † 23 Dec., 82 Aar.

Roth, Meta Clara, g. Henius.

Ruchmann, Eva, f. Beeck, E. e. Præst, † 20 Juni Hamborg, f. 23 Sept. 1821.

Rudbeck, Aage Jensen, Cand. jur., g. Frdbg. 8 Juli m. Astrid Larsen, D. af Skoledir.

Runolfsson, Nicolas, Cand. mag., † 20 Juni, 46 Aar.

Russell, Rud. Chr., Manufacturhdlr., g. Matth. K. 21 Jan. m. Sidse Hansine Nielsen, D. af Indsidder.

Rydberg, Ulr. Gusta, see Aagaard.

Rydendahl, Caja Eleon., g. Boech.

Ryder, Siegfr. Joach., fh. Møller, † 29 Jan.
— Thyra Anton., g. Scheibel.
Rüdinger, Louise Soph. Marie, see Mynster.
Ryhl, Blanka Franciska Henr., g. Stilling.
Rynge, Gjertr. Charl. f. Jacobsen, E. e. Lærer, † 12 Marts, f. 31 Jan. 1822.
Ryom, Chr. Sørensen, Trafikassist., g. Lucas K. 3 Mai m. Thora Hedev. Kongsted, D. af Urtekr.
Rützou, Aug. Helene, g. Jørgensen.
— Magn. Poul, Grosserer, † 28 Feb., f. 21 Aug. 1834.
Røder, Mette Kirst., † 9 Feb., 53 Aar, M: Kunstdreier.
Røen, Ant. Peter Emman., Capt. i Fodf., † 24 Feb. Odense, f. 7 Marts 1856.
Røgind, Soph. Dor. Hansine Petrea f. Bay, E. e. Præst (E. 436. 15), † 16 April.
Rønn, Lars Christensen, Sagfører, g. Zions K. 18 Oct. m. Karen Margr. Juul, D. af Landmand.
Rønne, Jul. Nielsen, Redacteur, g. Aarh Domk. 28 Oct. m. Karol. Marie Andersen Ladefoged.
— Fred. Marie Louise, see Nielsen.
Rønnov, Beate Joh. Aug. f. Hindenburg, † 5 Feb., M. Oberstlieutnant.
Rørbech, Carl Vilh. Ferd., Kjøbm. i Slimminge, g. Trin. K. 23 Jan. m. Joh. Caroline Henr. Rohrdanz, D. af Kafévært.
Rørstrøm, Carol. Anna Petrea, g. Lind.
Røse, Elisab. Vilh. Math., see Frederiksen.
Saaby, Viggo Alfr. Emil, Docent, † 29 Jan. Oringe, f. 29 Oct. 1835.
Salicath, Ingeb., g. Bruhn.
Sally, Rud. Peter Louis Brockhoff, Grosserer, g. Citadels K. 20 Mai m. Marie Theresia Andersen, D. af Grosserer.
Salomon, Edle f. Michaelsen, E. e. Bogtrykker., † 19 Juni.
Salomonsen, Axel Benny, Overretssagf., g. Kbhvns. Raadstue 17 Mai m. Skuespillerinde Joh. Henr. Fred. Abrahams, D. af Theaterdir.
Samson, Bolette f. Abraham, Enke, † 27 Oct., f. 5 Juli 1818.
Sandberg, Anders Vilh., Kjøbm., † 22 Juli Viborg, f. 8 Dec. 1816.
Sandvad, Mart. Peter Madsen, Trafikassistent, g. Jesus K. 10 Mai m. Marie Edvardine Carol. Lange, D. af Particulier.
Saurbrey, Gerda, g. Boberg.
— Waldelin, Prlieut. af Rytteriet, † 24 Mai Hellerup, f. 6 Aug. 1839.
Saust, Anna Lov. Emilie, g. Johansen.
Saxild, Christiane Fred. Margr., see Brødegaard.
— Hans Vilh., Læge, g. Jac. K. 31 Dec. m. Nik. Chr.ane Joh. Crone, f. Lassen, D. af Overretsprocur.
Saxtorph, Jac. Soph., see Helweg.
Schaarup, Louise Amal. Schjerning f. Knudsen, † 28 Juli, f. 2 Juli 1843, M: Toldoppebørselscontr.
Schack, Dagmar f. Fischer, † 29 Juli Korsør, f. 30 Jan. 1866, M: Capt. i Flaaden.
— Hansine Paul., see Andræ.
Schackinger, Carol. Vilh. f. Gegner, † 10 Marts Nyborg, f. 19 Marts 1857, M: Materialforv.
Schaeffer, Fred. Gotfr., Grosserer, Kiel, g. Trin. K. 12 Apr. m. Gehesia Fred. Andrea Andersen Freilev, D. af Ølhandler.
Schaldemose, Vilh., Reservechir. v. Fred. Hosp., g. Søllerød 16 Dec. m. Karen Marie Eskesen, D. af Skolebest.
Scharffenberg, Ella Maria, g. Frandsen.
— Sara Mariane Herm., g. Brockdorff.
Scharling, Peter, Past. emer. (E. 54. 15), † 25 Nov.
Schau, Emma, D. af Major, † 28 Oct. London, f. 29 Oct. 1822.
Scheffmann, Florentine Emilie f. Hvalsøe, E. e. Lærer, † 16 Sept. Eilby, f. 17 Oct. 1805.
Scheibel, Vilh. Ludv., Assist. i Magistr., g. Frdbg. 26 Aug. m. Thyra Anton. Ryder, D. af Bagerm.
Scheide, Laur., fh. Folkethingsmand, Gaardeier, † 15 Nov. Ferup, 62 Aar.
Schellerup, Chr. Ludv., Landfoged, † 10 Mai St. Jan, f. 29 Nov. 1849.

Schellerup, Fred., Materialforv. i Artill., † 18 Juli, f. 30 Marts 1832.

Schellig, Joh. Dor. Margr. Grøn, E. e. Guldsmed, † 27 Jan., f. 26 Feb. 1822.

Schlang, Berthe Andrea Olivia, g. Hermansen.

Schibbye, Axel Vald., Apoteker, g. Jac. K., 2 Juni m. Hulda Elisab. Heintze, D. af Kjøbm.

— Johanne, g. Christensen.

Schibsbye, Søren Chr., Landmand, g. Hjørring, 4 Mai m. Ida Larsen, D. af Jernstøber.

Schiellerup, Hans Mentz, Dyrlæge, † 9 Feb. Hørsholm, 78 Aar.

— Ida Carol., g. Willer.

Schierbeck, Christiane Elisab., g. Bang.

Schierup, Fred. Joh. Würnfeldt, Godsforv., Exam. jur., † 5 Juni Ørnfeldt, f. 13 Aug. 1822.

v. Schinkel, Emil Gust., Sagfører, Translateur, g. Frdbg. 22 Nov. m. Anna Birg. Krarup, D. af Forpagter.

Schiøler, Eiler Theod. Lehn, Fuldm., g. Citadels K. 3 Nov. m. Ellen Dor. Henr. Plum, Adoptivd. af Prof.

Schiøtz, Rud. Vald., fh. Intendant, Justitsraad, † 12 Sept.

Schjellerup, Thora Henr. f. Hassel, E. e. Prof., † 31 Jan.

Schjær, David, Realskolebest., g. Frdbg. 5 Mai m. Agnes Secher, D. af Forp.

Schjødt, Andr. Mich., Bestyrer, g. Jac. K. 16 Oct. m. Eleon. Christ. Marie Andreasen, D. af Kjøbm.

Schjørring, Ludolf Joh. Krohn, Cand. jur., Byfogedfuldm., g. Kolding 7 Dec. m. Inger Petersen, D. af Læge.

Schjøtt, Fred. Viggo Erik Frisenberg, Præst (E. 564. 20), † 4 Oct. Nakskov.

Schleisner, Julie Jac., Enke, † 15 Apr., 84 Aar.

— Laura Const. Christiane, † 2 Mai Aarh., f. 25 Sept. 1820.

— Viggo, Grosserer, † 21 Dec., 60 Aar.

Schlüter, Marie Soph. Aug., † 4 Jan., 44 Aar, M: Grosserer.

— Math. Amal. Joachimine, g. Frisch.

Schmeltz, Otto Henr., Agent, † 4 Juni Roesk., 84 Aar.

Schmettau, Carol. Amalie, see Fønss.

Schmidt, Aug. Emilie Fred., † 29 Dec., 54 Aar, M: Skolebest.

— Clare Emilie Rosaura f. Meyer, E. e. Exam. jur., † 30 Juni.

Schmiegelow, Herm. Chr. Ernst, Stadslæge, † 24 Sept. Aarhus, f. 14 Jan. 1816.

Schneidelbach, Peter Chr., Overbaadsmand, † 19 Apr., 77 Aar.

Schneider, Carl Laur. Emil, Papirhdlr., † 1 Dec., 75 Aar.

— Edv. Faber, Componist, Berlin, g. g. Garn. K. 4 Juli m. Cathr. Laura Adler, D. af Grosserer.

Schou, Paul Max Müller, Ingenieur, g. Frdbg. 25 Marts m. Anna Marie Hjort, D. af Grosserer.

Schouby, Elisa Nicol., g. Hansen.

Scheuenborg, Niels Sørensen, Lærer, † 15 Apr. Hover, f. 2 Dec. 1844.

Scheugaard, Jensine f. Flensburg, E. e. Manufacturhdlr., † 10 Nov.

Scheustrup, Jens, fh. Overlods, Commandør, † 30 Aug., f. 4 Marts 1826.

Schovelin, Josephine Caroline, † 2 Mai, f. 29 Juni 1817.

— Vilh. Jul., Contorchef, g. Thomas S. 23 Juli m. Andrea Emilie Libert, D. af Landskabsmaler.

Schram, Charl. Carol. Math., see Waagepetersen.

Schultz, Axel Osc. Hostrup, Fabrikant, g. Marie Kirkesal 6 Dec. m. Fanny Pouline Poulsen, D. af Lærer.

— Johs. Herm., Prlieut. i Flaaden, g. Kbhvns. Raadstue 29 Juni m. Asenath Clara Petit fra Sct. Thomas.

— Petra Vilh. Marie f. Rasmussen, † 5 Aug. Fredericia, f. 28 Nov. 1842, M: Toldforv.

Schumacher, Anna Vilh. Chr., see Dohrn.

Schwanck, Heinr., Rentier, g. Petri K. 15 Dec. m. Fanny Anna Therese Marcus, D. af Grosserer.

Schwanenflygel, Gust. Vilh. Lennart, Cadetaspirant, † 30 Sept., 17 Aar.

Schwartz, Harald Emil Joach., Handelsreisende, g. Frdbg. 22 Jan. m. Marie Kirst. Pedersen, D. af Arbmd.

— Just. Cathr. Elisab., see Nielsen.

Schübeler And. Thorv., Cand. pharm., g. Matth. K. 28 Apr. m. Jørgine Elisab. Nielsen, D. af Detailhdlr.
— Eduard Adolph Emil, Malerm., g. Helsinge 10 Juli m. Oline Hansine Sus. Lau, D. af Skomagerm.
Schäff, Ottilia Aug. f. Petersen, E. e. Toldcontr., † 18 Apr. Aabenraa, f. 19 Aug. 1818.
Schønberg, Ernst Adolf. Ferd., Assist., g. Holm. K. 5 Marts m. Clara Joh. Riedel, D. af Smedem.
Sebelien, Joh. Louis Tømmermester, † 18 Mai, f. 28 Feb. 1829.
Secher, Agnes, g. Schjær.
— Ida Emilie f. Platou, E. e. Contorchef, † 6 Dec. Fredensborg, f. 11 Apr. 1831.
Seehusen, Ellen. g. Bache.
Sehested, Euphrosyne (Effi) Const., see Benzon.
— Hrolf, Brændehandler, † 8 Oct., f. 8 Marts 1854.
Seidelin, Petrea Henr. f. Lytken, E. e. Comm., † 25 Apr., f. 7 Marts 1810.
Seitzberg, Axel Mart., Kleinsmed, g. Frelsers K. 11 Dec. m. Karen Marie Elisab. Andersen.
— Vilh. Andr. Edm., Handelscorresp., g. Trin. K. 2 Apr. m. Ellen Margr. Amalia Hansen, D. af Kunstdreier.
Seligmann, Elvine Elise Henr., see Hansen.
Severin, Ida Laura Math., g. Mentz.
Sichelkoh, Chr. Ludv., Sadelmagerm., g. Lucas K. 26 Apr. m. Marie Boline Bondesen, D. af Toldbetjent.
Sidenius, Henriette, g. Willemoës d'Obry.
— Joh. Henr., Cand. pharm., g. Maribo 7 Apr. m. Maren Soph. Hansen, D. af Husmand.
Siems, Karol. Henr. Ingeb., g. Ewert.
Simoni, Soph. Emil, Vinhdlr., Aalborg, g. St. Pauls K. 3 Jan. m. Joh. Andr. Kierulf, D. af Handelsfuldm.
Simonsen, Bendt Sim. Jul. Gad, Forstmand g. Gjentofte 24 Juli m. Petra Carol. Marie Sonne.
Sjunnesson, Severin, Disponent, g. Helligaands K. 17 Dec. m. Magdal. Cloetta, D. af Chokoladefabricant.
Skaarup, Jens Nielsen Lærer, † 15 Apr., f. 8 Feb. 1852.
— Mine Magna Valborg, g. Nielsen.
Skeel, Cathr. Soph. f. Nehammer, † 5 Feb., f. 6 Juli 1816.
— Clara Charl. Fanny, see Classen.
— Claudine Elisab. Carol., see Neergaard.
Skibsted, Ove de Fine, Prlieut., g. Jesus K. 24 Aug. m. Frieda Julie Elisab. Morville Nielsen, f. Køhler, E. e. Prlieut.
Skjoldager, Niels Herm., Lærer, † 26 Juli Vester Saaby, f. 9 Apr. 1815.
Skouenborg, Steph. Peter Hansen, Auditeur, g. Hillerød 27 Mai m. Baronesse Soph. Hedev. Wedell-Wedellsborg, D. af Amtmand.
Sielertin, Andrea Emilie Ludvigsen, g. Graessler.
Smedegaard, Jens Chr. Marinus, Gaardeier, Rind, g. Johs. K. 12 Apr. m. m. Adelhaid Thora Amal. Bech, D. af Skomagerm.
Smith, Carol. Marie f. Ellevadt, Enke, † 22 Juni, f. 26 Mai 1815.
Sneedorff, Jul. Lov., see Wolff.
Solter, Cec. Henr. Marie, Lærerinde, † 20 Apr., f. 2 Juli 1834.
Sommerfeldt, Mette Kirst. f. Meden, E. e. Snedkerm., † 11 Oct. Randers, f. 19 Juni 1809.
Sommersted, Marie Emilie, see Klein.
Sonne, Petra Carol. Marie, g. Simonsen.
Spang, Fred. Casp., Assist. i Finantshovedkassen, g. Matth. K. 24 Juni m. Edel Louise Aug. v. Arenstorff, D. af Capt.
Spangenberg, George Peter, Grosserer, g. Slotskirken 8 Marts m. Alruna Mansfeld-Büllner, D. af Fabrikant, Generalconsul.
Spendrup, Christiane Joachimine, Enke, † 4 Juli.
Spenner, Carol. Cathr., E. e. Malerm., † 5 Feb.
Spleth, Hansine Georgia f. Lange, † 23 Oct. Feiø, f. 16 Mai 1870, M: Cand. jur.
Splild, Peder, Snedker, † 26 Dec. Frd.havn, f. 24 Oct. 1813.

Springborg, Hedevig, g. Faaborg.

Springer, Anne Marie f. Rasmussen, Enke, † 5 Aug. Odense, f. 2 Mai 1825.

Spärck, Har. Normand, Auditeur, g. Frdbg. 5 Oct. m. Hanne Boalth, D. af Kjøbm.

Staffeldt, Ludv. Aug., Urtekr., g. Johs. K. 3 Juli m. Anna Margr. Marie Pedersen, D. af Bager.

Staggemeier, Vilh. Eleonore, † 6 Juli Støvringgaard.

Stauning, Anna Christ. Elisab., g. Berg.

— Thorv. Aug. Marinus, Redacteur, g. Kbhvns. Raadstue 4 Nov. m. Anna Jensen.

Staw, Laura Marie f. Holm, fh. Chorsangerinde, † 27 Juni, f. 14 Nov. 1827.

Steen, Lov. Drachmann, Enke, † 21 Apr. Asminderød 94 Aar.

— Vald. Fred. Chr., Lieut., Bankbestyrer i Assens, g. Veile 30 Apr. m. Emilie Carol. Birch, D. af Kæmner, Sagfører.

Steenberg, Edv. Schack, Redactionssekret., g. Kbhvns. Raadstue 22 Oct. m. Jenny Paul. Andrea Strand Sørensen, D. af Cigarfabrikant.

— Fred. Chabot, Civilingenieur, g. Ballerup 5 Mai m. Inger Ottilia Emilie Jensen, D. af Forstander.

— Jac. Carl, see Wildt.

Steenstrup, Soph. Christine, D. af Prof., † 19 Dec., f. 2 Oct. 1846.

Stein, Anna f. Suenson, † 28 Marts Odense, f. 24 Juli 1838, M: Biskop.

— Vilh. Mart., Tømmerm., g. Frdbg. 7 Oct. m. Louise Amal. Winkel, D. af Proprietair.

Stemann, Jul. Isab. Eleon., see v. Mentzdorff.

Stenhusen, Joh. Henr., Skomagerm., † 22 Feb., f. 11 Aug. 1828.

Stiboit, Ernst Vilh., Læge, † 8 Oct., f. 28 Nov. 1845.

Stilhof, Marie, g. Johnsen.

Stilling, Edv. Vald., Garver, g. Johs. K. 6 Mai m. Blanka Franciska Henr. Ryhl, D. af Skomager.

Stokkeby, Erik Hansen, † 12 Marts, f. 8 Sept. 1831.

Stoppel, Carl Christen Soph. Marius, Malerm. i Roeskilde, g. St. Pauls K. 6 Sept. m. Julie Hansine Vilh. Otterstrøm, D. af Arbmd.

Storm, Niels Rasmussen, Skibsrheder, † 28 Nov. Faaborg, f. 11 Juli 1825.

Strandby, Emma Chr. Hed., g. Nielsen.

Strande, Emilie Joh., g. Christensen.

Striboit, Peter Osc. Petersen, Skuespiller, g. Matth. K. 12 Marts m. Anna Jensine Dagm. Petersen, D. af Stentrykker.

Struve, Olaf Peter Rud., Sadelmagerm., g. Frdbg. 1 Juli m. Petra Josepa Ida Pechüle, D. af Sadelmager.

Strøm, Carl Ludv., Kunstmaler, g. Helligaands K. 25 Marts m. Helene Joh. Sørensen, D. af Detailhdlr.

— Holg. Conr. Ludv., Skuespiller, g. Helsingør Raadstue 3 Feb. m. Agnes Nic. Leonora Jensen.

— Lov. Marie, † 2 Sept. Nykbg. F., f. 2 Marts 1819.

— Vald. Fritz Monrad, Ingenieur, Slagelse, g. Jac. K. 21 Oct. m. Alma Nielsen, D. af Ingenieurcapt.

Stühlo, Louise, g. la Cour.

Stølten, Heinr. Ditl., kgl. Vognmester, † 28 Marts, f. 30 Marts 1816.

Suenson, Anna, see Stein.

Suhr, Niels Rud. Emil Kristian, Contorist, g. Johs. K. 17 Sept. m. Anna Karen Marie Kjeldsen, D. af Sadelmager.

Sunnert, Peter Fred. Vilh., Grosserer, † 29 Oct., 60 Aar.

Svarre, Larsine Kirst. Marie, see Hjarsen.

Svarrer, Jac. Johansen, Cand. pharm. g. St. Pauls K. 28 Oct. m. Ida Lov. Larsen, D. af Høker.

Svejnbjørnsson, Theod. Johs., Stud. med., g. Matth. K. 2 Jan. m. Thyra Hansine Larsen f. Beldring, D. af Skibsfører.

Svendsen, Thorv. Sofus, Bogholder, † 23 Juli, 55 Aar.

Synnestved, Chr. Emil, Cand. polyt., fh. Brygger i Randers, † 24 Marts, f. 2 Marts 1819.

Søderberg, Hakon Charles Edv., Lærer

og Forfatter, Ballerum, g. Frdbg. 21 Aug. m. Maren Joh. Laurine Holm, D. af Sadelmagerm.

Søeborg, Jørg. Andr. Vill. Rostgaard, Communelærer, † 25 Dec., f. 5 Mai 1855.

Sønderup, Christ. Conr. Soph., fh. Forpagter af Louiselund, † 5 Juni, f. 27 Apr. 1826.

Sørensen, Alb. Jac., Capelmusicus, g. Kbhvns. Raadstue 1 Apr. m. Carol. Lehmann, D. af Ciseleur.

— Axel, Grosserer, g. Johs. K. 27 Mai m. Anna Birch, D. af Kongens Foged.

— Frands. Lærer i Tullebølle, † 4 Nov.

— Holg. Rasm., Grosserer, g. Matth. K. 3 Nov. m. Marie Elisab. Hanszen f. Vallø, D. af Cand. jur.

— Knud Vald., Bogholder, g. Frdbg. 17 Dec. m. Meta Jensine Lazarus, D. af Bogtrykker.

— Ole Søren, Landinsp., g. Frdbg. 10 Sept. m. Joh. Cæc. Kirst. Nielsen, D. af Skrædder.

Tauber, Peter Aug., Dyrlæge, g. Jac. K. 16 Dec. m. Mary. Ottelia Jensen, D. af Fyrbøder.

Tegner, Viggo, Particulier, g. Matth. K. 4 Feb. m. Jensine Christine Hansen, D. af Skomager.

Tersling, Hans Corn. Georg, pens. Oberst, † 6 Aug.

Thaulow, Vald. Sigfr. Thevis, Grosserer, † 17 Nov.

Thaysen, Anna Cathr., D. af Præst (E. 69. 16), † 7 Marts, f. 17 Dec. 1849.

Thelll, Anna Fred. Aug., g. Bredahl.

Thelin, Joh. Herm., Tilskjærer, g. Frdbg. 3 Apr. m. Henr. Thorsine Torgius, D. af Ingenieur.

Theuerkauf, Rob. Vilh. Carl, Guldsmed, g. Johs. K. 6 Mai m. Dagm. Charl. Emilie Hyllested, D. af Contorist.

Thielemann, Hanne f. Malling, E. e. Snedker, † 18 Nov.

Thielsen, Louise Cesilie Petrea, Enkefru, † 28 Mai, 72 Aar.

Thilker, Hans Peter Seiersen, Fuldm. v. Statsbanerne, g. Matth. K. 11 Apr. m. Agnes Aubeck, D. af Gjæstgiver.

Tholle, Mathilde Christ. Henr., g. Fog.

Thomsen, Carl van Wyllich, Ingenieur assist., g. Helligk. K. 17 Dec. m. Agnes Bol. Lov. Nielsen, D. af Barber.

— Hans Chr., Skovfoged, † 29 Mai Bassehus, f. 14 Nov. 1849.

— Otto Fred. Ferd., Grosserer, † 28 Marts, 64 Aar.

— Marie Louise f. Richardt, E. e. Historiemaler, † 26 Juli, f. 7 Apr. 1818.

— Oluf, Cand. mag., Helsingør, g. Garn. K. 12 Nov. m. Julie Wilkens, D. af Grosserer.

— Theod. Alfr., Capt. i Fodf., † 6 Juni Odense, f. 11 Mai 1847.

Thorkilsen, Carl Ant., Kjøbm., Tingjellinge, † 31 Juli, f. 24 Aug. 1839.

Thorsen, Mort., Overretssagf., g. Frue K. 12 Marts m. Sophie Fred. Nielsen, D. af Smed.

— Thorv., Kjøbm., † 10 Nov. Frd.værk.

Thorup, Marie Nielsine, g. Nørgaard.

Thulstrup, Will. Aug., Oberst af Ing., † 27 Dec., f. 4 Apr. 1820.

Thune, Inger Amal., g. Lunøe.

de Thurah, Chr. Hendr., Præst (E. 157. 23), † 16 Nov. Hesselager.

Thygesen, Ove Rich., Rodemester, Exam. jur., g. i Gersløf 14 Jan. m. Hanna Henr. Lund, D. af Godsforv.

Thyregod, Christen Andersen, fh. Lærer, Forfatter, † 31 Juli, f. 12 Nov. 1822.

Thyrmann, Fred. Chr., Conditor i Aarhus, g. Andreas S. 10 Mai m. Olga Antonia Burgmann, D. af Kunstdreier.

Thysen, Niels Simonsen, Lærer, † 12 Jan. Esbønderup, f. 27 Sept. 1853.

Tillebæk, Ellen Bricka, g. Dahl.

Tillge, Einar Elias, Seclieut., g. Andreas S. 17 Juni m. Karen Margr. Schrøder Telling, D. af Barber Vahlgreen.

— Petrea Bol. Magd. Thom., see Nielsen.

Timmermann, Charl. Louise, † 12 Sept., f. 22 Juli 1809.

Tobiesen, Joh. Heinr. Chr., Kmjkr., Oberstlieut., † 8 Feb., f. 25 Sept. 1831.

Tofft, Ellen Marie, g. Plesner.

Tofte, Vilh. Peter, Assist. i Finants-

minist., g. Kolding 14 Juni m. Elise Joh. Sørensen, D. af Sagfører.

Tolderlund, Camilla Wiggersa, g. Friis.

— Carl Emil, fh. Landphysicus, † 14 Aug., f. 30 Mai 1813.

— Hother Adam, Læge, g. Immanuels K. 29 Apr. m. Elisab. Ingeb. Westrup, D. af Capt.

Tolstrup, Astrid, g. Bache.

— Holg. Peter Will., Stud. theol., † 15 Apr. Roeskilde.

Tomasini, Eugene, Ingenieur, g. Kbhvn.s Raadstue 14 Mai m. Dr. phil Baronesse Charl. Bolette Soph. Wedell-Wedellsborg, D. af Amtmand.

Tomassen, Thordur Thomas, Præst, g. Jac. K. 25 Dec. m. Thora Krist. Payberg, D. af Farver.

Torgins, Henr. Thorsine, g. Thelin.

Torm, Ernst Reinh., Værtshusholder, fh. Toldassist., † 25 Nov., f. 17 Juni 1853.

Tornved, Julie Petrea f. Colberg, † 6 Aug., f. 24 Jan. 1839, M: Materialist.

Tragstrup, Jensine f. Kofoed, Enke, † 7 Dec., f. 10 Sept. 1823.

Tranberg, Peder, Redacteur, † 14 Aug. Odense, f. 24 Feb. 1829.

Transé, Laurentius Aug. Georg Joh., Assist. i Statsanst. f. Livsforsik., g. Frdbg. 25 Mai m. Laura Kornerup, D. af Handelsfuldm.

Trantel, Max Const. Jul., Fabrikant, g. Frue K. 19 Juni m. Olga Eleon. Christiane Larsen.

Trebbien, Fred. Carl Chr., Slagter., g. Garn. K. 3 Juli m. Maren Kirst. Hansen, D. af Indsidder.

Treschow, Cathr. Marie, g. Müller.

— Will. Leop., pens. Capt., † 5 Juli, f. 23 Sept. 1830.

Trier, Fred. Jac., Professor, Dr. med., † 17 Mai, f. 14 Juni 1831.

Tronier, Fred., Tømrer, † 16 Sept., 79 Aar.

— Jul., Stolemager, g. Kbhvns. Raadstue 10 Juni m. Else Kirst. Jensen, D. af Arbmd.

Trønberg, Vilh. Carol. see Ringheim.

Tvede, Aage Carl Rantzau, Bager, g. Jac. K. 3 Juli m. Anna Larsine Rasmussen, D. af Husmd.

Tvede, Bendix Andr. Heide, Trafikassist., g Frdbg. 30 Apr. m. Agnes Emma Nanna Franck, D. af Bagerm.

— Emil Hans Chr., Apotheker, † 8 Juni Reykjavik, f. 28 Apr. 1864.

— Julie Fred., g. Hansen.

Tvermoes, Carl Adolph Madsenius, Cand. jur., Assist. i Cultusminist., g. St. Stefans K. 21 Dec. m. Agnes Neuhausen, D. af Bogholder.

— Carl Madsenius Vilh., Generallieut., † 3 Apr., f. 23 Juni 1830.

Tverskov, Vict. Eman. Vilh., Lithograf, g. Stefans K. 29 Oct. m. Anna Marie Petersen.

Tychsen, Holger, Conditor, g. Kbhvns. Raadstue 18 Feb. m. Bodil Kirst. Andersen, D. af Jordbruger.

— Valentin Emil, Oberstlieut. i Ing., g. Garn. K. 9 Apr. m. Concertsangerinde Emmy Coralie Menzell, D. af Gymnastiklærer.

Tødten, Dort., see Musæus.

Ulrichsen, Ole Nic. Ant., Forp. paa Lindersvold, g. Gjentofte 1 Marts m. Helga Fanny Hansen, D. af Expeditionssecr.

Undall, Marie Louise Magd., g. Kragh.

Uppmark, Aug., Cand. phil., Lund, g. Garn. K. 29 Juli m. Ida Maria Elisab. Ask, Cand. phil. fra Lund.

Ussing, Aage Peter, Telefoningen., g. Holm. K. 27 Mai m. Margrethe Holm, D. af Commandeur.

Waagepetersen, Charl. Carol. Math. f. Schram, E. e. Capt., Hofvinhdlr., † 28 Apr., f. 18 Mai 1814.

Wachsmuth, Emma Sofie, g. Deleuran.

Vadum, Cec. Marie, see Møller-Holst.

Wagner, Eva Krist., g. Havgaard.

Vahl, Jens, Provst, Medlem af Genealogisk Institut (E. 1072. 19), † 1 Apr. N. Alslev.

Waldtløw, Georg Phil. Marentzius, Kjøbm., g. Odense St. Hans K. 7 Juli m. Lov. Rode, D. af Dampskibsexp.

Walbom, Arnold Alfr. Constant., Danser v. d. kgl. Theater, † 6 Aug., f. 3 Feb. 1851.

Walgreen, Pierre Emil, pens. Maskinmester, † 21 Juni, 77 Aar.

Wallentin, Oscar, Grosserer, g. Frdbg. 9 Apr. m. Hertha Emma Margr. Thomsen, D. af Kjøbm.

Wallich, Eliza Esp., see v. d. Recke.

Valls, Marie Elisab., g. Sørensen.

Walterstorff, Marie Christine Vilh., Conventualinde i Roeskilde Kloster, † der 30 Marts, f. 25 Aug. 1825.

Walther, Anna Luc. Soph. Fred. f. Løfgren, † 3 Aug., f. 8 Oct. 1842, M: Overtelegraphist.

— Emil Ant. Conr., Musæumsassist., † 5 Mai, f. 7 Apr. 1841.

— Oluf Arnold Charl., Gartner, g. Garn. K. 4 Sept. m. Hedvig Edvardine Alb. Munkebo, D. af Snedker.

Wandall, Olivia Maria, † 18 Oct., f. 13 Jan. 1806.

Wandler, Marie f. v.Gæhler, E. e. Revisor, † 20 Marts, f. 28 Juli 1821.

Wantzin, Aage Gust. Carl, Electriker, g. Garn. K. 28 Oct. m. Hilda Kirst. Elisab. Jensen, D. af Fyrbøder.

Wardenburg, Christiane Louise f. Pederstamme-Pedersen, E. e. Skovrider, † 15 Aug., f. 5 Oct. 1814.

Warming, Sofus Emil Chr., Grosserer, g. Søllerød 22 Oct. m. Henr. Tugendreich Mint, D. af Arbmd.

Wathne, Otto, isl. Kjøbm., † 15 Oct. paa sit Skib »Vaagen« paa Reise fra Island.

Wedel Jarlsberg, Jul. Fred. Helene Louise, see Hoppe.

Wedell-Wedellsborg, Aug. Fred, Baron, Kammerherre, Oberstlieut. i Husar.-Rgmt., g. Taarbæk 27 Juli m. Olga Vett, D. af Grosserer.

— Charl. Bolette Sophie, Baronesse, g. Tomasini.

— Soph. Hedev. Baronesse, g. Skouenborg.

Weegmann, Rud. Alb., Architekt, g. Frdbg. 20 Mai m. Anna Rasmussine Larsen, D. af Restaurateur.

Weeke, Carl Joh., Skrædderm., g. Johs. K. 9 Dec. m. Olavia Louise Krist. Nehammer f. Gotthardt, D. af Snedker.

— Ingeb. Marie, g. Obstfelder.

Wegener, Ludv. Jul., Krigsass., † 11 Nov.

Weidemann, Otto Vilh., Smed. g. Stefans K. 20 Nov. m. Emma Adeline Franciska Blankensteiner, D. af Slagter.

Weiland, Cec., g. Ehlers.

Weilbach, Chr. Aug., Skibsregistrator, g. Holm. K. 8 Juli m. Carla Christine Anna Gram, D. af Directeur.

Weiss, Fred. Andr. Krag Sørensen, Proprietair Fauerholt, g. Garn. K. 7 Juni m. Rigmor Geismar, D. af Grosserer.

— Marie Christine, see Bojesen.

Weistrup, Peter Joach., Kasserer v. Fred. Hosp., † 3 Marts, 76 Aar.

Veith, Jac. Johs., Billedskjærer, g. Johs. K. 6 Mai m. Petra Adammine Olsen.

Weitzmann, Emilie Ida, see Rantzau.

Welling, Jac. Anker Eli Rasm., Forpagter, † 18 Oct. Visborggaard, f. 15 Apr. 1864.

Velschow, Sigridur Christiane Louise, g. Falck.

Wendel, Vilh. Peter Emil, Bogholder, g. Stefans K. 22 Juli m. Anna Theod. Cec. Christensen, D. af Metaltrykker.

Wendelboe, Ida Aug. Math., † 6 Sept. Nakskov, f. 19 Mai 1840.

Wennerberg, Ant. Wilfr., Maler, g. Kbhvns. Raadstue 16 Dec. m. Anna Soph. Dor. Christiane Dahl, D. af Fabrikant.

Werner, Jul. Will., Ingenieur, g. Veile 3 Dec. m. Anna Kirst. Thorkilsen, D. af Kjøbm., Justitsraad.

Wesenberg, Thorv. Albert, Møller, g. Helligk. K. 22 Mai m. Emma Marie Nørgaard, D. af Møller.

West, Ernstine Charl. f. Bohn, † 10 Feb., f. 7 Apr. 1838, M: Hørkræmmer.

— Ida Marie, see Konow.

Vestberg, Christine f. Hjortdal, Enke, † 29 Jan., 91 Aar.

Vestergaard, Chr. Jensen, Læge, Esbjerg, g. Jac. K. 24 Feb. m. Anna Duncan, D. af Landmand.

Westergaard, Svend Volmer, Boghdlr., g. Odense St. Knuds K. 3 Juni m. Ebba Christiansen, D. af Guldsmed.

Westrup, Elisab., g. Tolderlund.

Vett, Olga, g. Wedell-Wedelsborg.
Wetzel, Bertha Louise Emma, g. Gøtterup.
Wexøe, Alma Gustava Eleon., g. Linde.
Weybøll, Hans Hendr., Mel- og Grynhandler, † 10 Apr. f. 12 Dec. 1818.
Weyhe, Carol. f. Redahl, † 23 Nov., M: Oversergent.
Weywadt, Aage Osk., Bogholder, g. Odense Sct. Hans K. 14 Juni m. Ellen Knudsen, D. af Vægtfabrikant.
Wiberg, Rafael Vilh., Cand. pharm., g. Helligk. K. 24 Mai m. Karen Olga Lommer, D. af Sadelmager.
Wiborg, Carl Nic., fh. Kæmner, Branddir. i Faaborg, † 9 Aug., f. 17 Dec. 1808.
Videbech, Poul Henr. Carl, Læge, g. Næstv. St. Mortens K. 16 Oct. m. Gerda Lorck, D. af Overlæge.
Wiech, Juliane Carol., Enke, † 8 Marts, 82 Aar.
— Theodore Fred., † 28 Mai, 46 Aar, M: Grosserer.
Wienberg, Mart. Soph. f. Abildgaard, † 5 Feb., 76 Aar, M: Murmester.
Wikander, Ernst Sixten Gotl., Jernbanedirect., † 29 Aug., 48 Aar.
Wildt, Jac. Carol. f. Steenberg, E. e. Postcond., † 28 Apr. Aarh., f. 11 Juni 1822.
Wilhjelm, Fred. Adam., Exam. jur., Assist., † 15 Juni, f. 20 Apr. 1829.
Wilkens, Julie, g. Thomsen.
Willemoës d'Obry, Niels Carl Georg, Lieut., Redacteur i Ribe, g. Nykbg. 17 Sept. m. Henrietta Sidenius, D. af Vinhdlr.
Willemsen, Søren Fred., Cand. mag., Lærer, g. Jac. K. 15 Juli m. Laura Marg. Jane Løve f. Møller, D. af Procurator.
Willer, Holg. Fred., Bogholder, g. Slotsk. 3 Juni m. Ida Carol. Schiellerup, D. af Urtekræmmer.
Wilstrup, Julie, g. Ask.
Vind, Trine Marie, g. Fogtmann.
Winding, Gertr. f. Pedersdatter, † 19 Oct., f. 3 Apr. 1816, M: Undermester.
Winge, Oluf Chr. Adolph, fh. Borgmester, † 11 Nov. Volstedlund, f. 7 Mai 1822.
Winkel, Louise Amal., g. Stein.
Winkel Horn, Erh. Fred., Dr. phil., † 18 Nov., f. 19 Juli 1845.
Winkler, Vilh. f. Koefoed, Enke, † 2 Sept. Fredensborg, f. 4 Jan. 1811.
Winnecken, Vilh. Carol. Amalie, f. Walter, E. e. Lærer, † 4 Aug., f. 2 Jan. 1826.
Vinten, Jeppe Chr., Lærer, † 23 Juli, f. 27 Juni 1840.
Winther, Chr. Ancher, Past. emer. (E. 881. 18), † 1 Juni Slagelse.
Wismer, Anna Fred. Aug., g. Bredahl.
— Laura f. Drewsen, E. e. Maskinmester, † 12 Feb. Haraldskjær, f. 15 Oct. 1824.
Wissing, Maren Cathr. f. Madsen, E. e. Skomager, † 19 Sept.
Wistoft, Søren, Fabrikant, g. Johs. K. 30 Jan. m. Anne Marie Krist. Kathr. Nielsen, D. af Detailhdlr.
With, Aug., Sognepr. til Nørbæk, g. Frdbg. 29 Marts m. Elisab. Christ. Andersen, D. af Particulier.
— Carl Edv., Professor, Dr. med., † 13 Juni, f. 14 Dec. 1826.
Wittendorff, Rud. Georg Tychsen, Forstmand, Søllerød, g. Jac. K. 8 Oct. m. Maren Dor. Hansen, D. af Gaardmand.
Wodskou, Jens Peter Andersen, Oversergent, † 9 Marts Taarbæk, 80 Aar.
Wolff, Jul. Lov. f. Sneedorff, E. e. Etatsraad, Godseier, † 2 Marts, f. 30 Mai 1811.
Woll, Carl, Dreiermester, † 8 Feb.
— Vilh. Fred., Cand. jur., Herredsfuldm., g. Frdbg. 23 Nov. m. Mary Alvilda Mathea Petersen, D. af Billedskjærer.
Worm, Ane f. Petersen, E. e. Malerm., † 21 Nov. Slagelse.
Worsøe, James, Handelsfuldm., g. St. Pauls K. 28 Jan. m. Theodora Severine Henr. Boesen, D. af Skomager.
Woss, Cathr. Margr. Elisab., see Knap.
Wrisberg, Emmy, Lærerinde, † 23 Nov., 37 Aar.
Wulff, Elise, g. Ramm.
— Emma Math., g. Bjerre.
— Henr. Vill. Erik, Forretningsfører, g. Johs. K. 17 Nov. m. Margr. Phil. Schmiegelow, D. af Conditor.

Wulff, Ingeb., g. Nyrop.
— Niels Jul., Capt. i Forstærkn., g. Holm. K. 29 Apr. m. Thora Rud. Elisab. Kemp, D. af Kobbersmed.
Wunsch, Fritz Vilh. Joseph, fh. Snedkerm., † 19 Nov., 63 Aar.
Würtz, Johs. Phil., Kjøbm., Helsingør, g. Johs. K. 19 Apr. m. Engeline Soph. Nielsen, D. af Arbmd.
Würtzen, Nat. Carol., see Holm.
Wüstenberg, Otto Julius, Communelærer, g. Jac. K. 4 Nov. m. Dor. Marie Ingerslev, D. af Handelscommis.
Vøhtz, Julie Margr. f. Fischer, † 26 Marts, M: fh. Gartner
Wøllner, Peter Tønder, Kjøbm., † 22 Aug., 78 Aar.
Wørmer, Peter Ludv., Postmester, † 4 Feb. Randers, f. 26 Mai 1838.
Zabell, Oskar Vikt., Maler, g. Kbhvns. Raadstue 6 Dec. m. Bertha Nathansohn, D. af Antiqvitetshandler.
Zachrau, Heinr. Chr. Vilh., Bestyrer, g. Garn. K. 16 Oct. m. Nanny Dor. Sørensen, D. af Portner.
— Jul. Theob., Uhrmager, g. Frue K. 27 Apr. m. Valb. Math. Joh. Zachrau, D. af Kunstdreier.
Zahle, Peter Chr., Pastor emer. (E. 1063. 18), † 30 Apr.
Ziehmann, Joh. Carl Chr., Dreiermester, † 23 Sept., 68 Aar.
Zimmermann, Polly Sofie Elisab., g. Andersen.
Zoëga, Astrid, g. Berthelsen.
Zytphen, Adeler Otto Enevold de Falsen, Baron, Student, † 9 Jan. i Davos-Pentz, f. 20 Aug. 1876.
Øller, Alfr. Ragn. Eman., Hofguldtrækker, g. Slotsk. 3 Dec. m. Anna Kirst. Bang, D. af Huseier.
Øllgaard, Soph. Christine f. Meyer, † 17 Juni, M: Past. emer. (E. 910. 24).
Ørsted, Erik Alfr., Contorist, g. Frue K. 11 Nov. m. Mary Fred. Hartnack, D. af Bogbinder.
— Joh. Aug. Edv., g. Kjær.
Øst, Marie Christ. Fred., Enke, † 8 Oct., 34 Aar.
Østergaard, Anna Dor. Vilh. Hjort, see Barfod.
Østrup, Peter Mich., Exam. jur., g Frelsers K. 3 Dec. m. Thorborg Margr. Oline Aug. Rønne, D. af Skibsfører.
— Vilh. Herm., Bogholder, g. Frelsers K. 12 Oct. m. Jørg. Pouline Borring

Dødsfald i Norge

1898.

Samlede af Cand. phil. *A. W. Rasch.*

(Det efter H: anførte Navn angiver den efterlevende Hustrus Pigenavn.)

Aagaard, Julie Augusta, f. Mathisen, 74 A., $^{6}/_{8}$, Chr.ania.

Aakermann, C. F., Feierinspektør, 62 A., $^{8}/_{1}$, Drammen.

—, Marie, f. Jørgensen, 59 A., $^{8}/_{1}$, Drammen.

Åkerman, Sven, $^{11}/_{11}$, Malmø

Aall, Cathinca Nicoline Olava, 58 A., $^{10}/_{12}$, Jølster.

—, Nicolay Benjamin, Sorenskriver, 66 A., $^{31}/_{5}$, Aalesund. H: Dorothea, f. Schøyen.

—, Olava Fredrikke, f. Harris, Sognepræst Hans Cate A.s Enke, 85 A., $^{14}/_{5}$, Chr.ania.

Aamodt, Elisabeth Sofie, f. Lund, $^{23}/_{2}$, Chr.ania.

—, Hanna, 54 A., $^{31}/_{10}$, Chr.ania.

Aarestrup, Christian Mathias, fhv. Lensmand, 82 A., $^{10}/_{8}$, Bergen.

—, Nicolay, Doktor, 29 A., $^{3}/_{9}$, Fredsberg pr. Aalesund. H: Charlotte, f. Petersen.

Aas, Betzy, $^{2}/_{2}$, Stavanger.

—, Birgitte, f. Halling, 83 A., $^{10}/_{10}$, Moss.

Abel, Arntine Augusta Elisa Catharine, f. Barth, 73 A., $^{8}/_{4}$, Glemminge.

Adamsen, Peter, O. R.sagf., $^{8}/_{6}$, Holmestrand.

Addington, Mathilde Olufine, f. Stene, 30 A., $^{2}/_{11}$, Bergen

Aga, Johannes, fhv. Storthingsmand, f. $^{25}/_{8}$ 1814, † $^{23}/_{1}$, Aga. H: Gurid, f. Kongsthun.

Ahlmann, Nils, 52 A., $^{9}/_{11}$, Bergen. H: Maren, f. Hansen.

d'Albedyl, Michael Christer Carl, Friherre, fhv. Capt., $^{28}/_{7}$, Brostorp pr. Lena, Sverige.

Albrechtson, Kiersten Sophie Christiane, f. Rynning, 91¼ A., $^{24}/_{10}$, Grini.

Amundsen, Gabriel Adolf, Vognfabrkant, 74 A., $^{26}/_{1}$, Chr.ania. H: Lina, f. Strømner.

—, Karen Julie f. Persen, 24½ A., $^{11}/_{9}$, Larvik.

Andersen, Anne Cathrine, f. Rein, 77 A., $^{8}/_{1}$, Bergen.

—, Antonette, $^{19}/_{4}$, Tønsberg.

—, Lauritz Gerhard Thura Thrap, Toldkasserer, 64 A., $^{1}/_{11}$, Chr.sund. H: Dina, f. Martens.

Angell, Maren Johanne, f. Poulsen, Toldkasserer Cornelius A.s Enke, 77 A., $^{17}/_{11}$, Chr.ania.

Anker, Carsten, Oberst, Kammerherre, 81 A., $^{12}/_{12}$, Fr.stad.

—, Eugenie, f. Mansbach, Hofmarskalkinde, 80 A., $^{26}/_{6}$, Dresden, bgr. Chr.ania.

Arneberg, Harald, 26 A., $^{15}/_{9}$, Chr.ania.
Arnesen, Halvard, Doctor, 32 A., $^{22}/_{9}$, Chr.ania. H: Sara, f. Marchussen.
—, Valdborg, $^{23}/_{6}$, Os pr Fr.hald.
Arnoldsen, Alexandra, Frue, $^{9}/_{7}$, Chr.ania, bgr. Chr.sand.
Arntz, H. J., $84^{1}/_{4}$ A., $^{11}/_{12}$, Kbhvn.
Arntzen, Amalie, f. Gundersen, 45 A., $^{11}/_{11}$, Chr.ania.
—, Anton, Bogholder, 47 A., $^{4}/_{12}$, Chr.ania.
—, Emma, f. Larsen, $^{16}/_{7}$, Chr.ania.
Astrup, Hans Rasmus, fhv. Statsraad, $^{19}/_{2}$, Chr.ania.
—, Louise Augusta, f. Skjoldborg, 56 A., $^{23}/_{2}$, Chr.sund.
Aubert, Otto Benjamin Andreas, Amtmand, 56 A., $^{23}/_{1}$, Mela pr. Skien, bgr. Chr.ania. H: Hilda, f. Thaulow.
Auer-Bentzen, Sophie, 64 A., $^{25}/_{7}$, Borre.
Aune, Olaf Andreas, Postexpeditør, $^{21}/_{7}$, Chr.sand. H: Constance, f. Pettersen.
Authen, Wilh., 53 A., $^{24}/_{8}$, Vestby. H: Sofie, f. Røed.
Bach, Steen, fhv. Skipper, $81^{1}/_{4}$ A., $^{9}/_{2}$, T.hjem.
Bahr, Lina, $^{9}/_{2}$, Stavanger.
Bakke, E. K., Pastor, $^{14}/_{3}$, Diakonissehuset. H: Helga, f. Nordby.
Bang, Cathrinus, 76 A., Professor, $^{4}/_{6}$, Chr.ania.
Baumann, Caroline Maria, f. Gørrisen, 81 A., $^{2}/_{11}$, T.hjem.
Bech, Alette Cathrine, f. Knoff, $93^{3}/_{4}$ A., $^{26}/_{2}$, Lillestrøm.
Becker, Johan, Trælasthandler, 76 A., $^{20}/_{6}$, Kongsberg.
Beer, Christian, 65 A., $^{21}/_{1}$, Flekkefjord.
Behrens, Joachim, 49 A., $^{18}/_{8}$, Bergen. H: Amalie, f. Arnesen.
Bell, Joh., $29^{3}/_{4}$ A., $^{30}/_{6}$, Chr.ania.
Benneche, Hagbart, Byfoged, $^{21}/_{8}$, Aalesund. H: Eli, f. Fahle.
Bennett, Thomas, $83^{1}/_{2}$ A., $^{7}/_{3}$, Chr.ania.
Berg, Birger, 21 A., $^{20}/_{6}$, Lervig, Stord.
—, Johan, fhv. Kbmd., $79^{1}/_{2}$ A., $^{2}/_{6}$, Chr.ania. H: Marie, f. Vogelsang.
—, Sanna, f. Winsnes, $^{16}/_{3}$, Chr.ania.
Bergendahl, Elen Anine, f. Abrahamsen, $58^{1}/_{2}$ A., $^{19}/_{3}$, Risør.
Bergh, Anna, 30 A., $^{23}/_{9}$, Chr.ania
—, Anton August, $^{20}/_{4}$, Chr.ania.
—, Iver Christian, kgl. Fuldm., $66^{1}/_{2}$ A., $^{3}/_{8}$, Sand pr. Ski.
—, Regine, f. Torgrimsen, 69 A., $^{11}/_{4}$, T.hjem.
—, Wilhelm Christoffer, Skibsfører, $29^{1}/_{2}$ A., $^{5}/_{3}$, Leopoldeville, Congo.
Bergmann, D., Bygmester, 64 A., $^{18}/_{7}$, Moss. H: Anette, f. Hafslund.
—, Peter, $^{17}/_{2}$, T.hjem.
Bergslien, Brynjulf, Billedhugger, $68^{1}/_{2}$ A., $^{18}/_{9}$, Chr.ania. H: Christine, f. Tønnesen.
Bergstrøm, Carl J., Arkitekt, $69^{3}/_{4}$ A., $^{4}/_{2}$, T.hjem.
Berle, Bernt A. M., Blikkenslagerm., $63^{1}/_{4}$ A., $^{28}/_{6}$, Haugland pr. Arne. H: Lydia, f. de Lange.
Bernau, Marie, f. Lund, 84 A., $^{5}/_{12}$, Chr.ania.
Bernhard, B. O., Kontorfuldm., $^{27}/_{11}$, Chra.nia. H: Marie, f. Andersen.
Berner, Jørgen Ambrosius, Grosserer, 71 A., $^{23}/_{8}$, Stavanger. H: Elisabeth, f. Schiøtz.
—, Lina, f. Svendsen, $^{28}/_{2}$, Os.
Bertheau, Lorentz Herman Chr., 30 A., $^{28}/_{12}$, Chr.ania. H: Fanny, f. Eine.
Bertelsen, Gudrun, $^{30}/_{11}$, Chrania.
Beyer, Brynjulf v. Krogh, 39 A., $^{7}/_{7}$, Etne. H: Marie, f. Christensen.
—, Hanna Høegh, 62 A., $^{3}/_{4}$, Bergen.
Bielenberg, Martha K., Enkefru, $75^{1}/_{4}$ A., $^{11}/_{2}$, Annaberg i Erzgebirge, Sachsen, bisat $^{20}/_{8}$ i Chr.ania.
Biering, Peter, fhv. Capitain, 77 A., $^{16}/_{5}$, Chr.ania.
Birch, Fredrik Reichenwald, Brugseier, 71 A., $^{25}/_{7}$, Selbu. H: Caja, f. Schiwe.
Birch-Reichenwald, Peter, Borgermester, $^{2}/_{7}$, Chr.ania.
Bjelke, Sofie Fredrikke Rieck, f. Hauge, Distriktslæge B.s Enke, 89 A., $^{1}/_{9}$, Chr.ania.
Bjerke, Harald, Cand. theol., 28 A., $^{22}/_{9}$, Chr.ania.

Bjørløw, Gunhild Helene, 79 A., $^{28}/_{8}$, Drammen.
Bjørnestad, Marie Elisabeth, f. Kintzell, Sognepræst B.s Enke, $^{5}/_{11}$, Chr.-ania.
Bjørnstrup, Adolf Christian, Apotheker, $53^{3}/_{4}$ A., $^{28}/_{1}$, Kragerø.
Blanc, Clausine Margrete, 82 A., $^{27}/_{9}$, Indre Arne.
Blix, Franziska, f. Calmeyer, 72 A., $^{31}/_{12}$, Stavanger.
—, Mathias, $88^{1}/_{2}$ A., $^{30}/_{1}$, T.hjem.
Bloch, Clara, f. Montgomery, Kammerherreinde, $70^{1}/_{2}$ A., $^{4}/_{2}$, Stockholm.
Blom, Peder Nilsen, Fløtmand, 69 A., $^{16}/_{6}$, Bergen. H: Karen, f. Hansen.
Blytt, Axel, Professor, 56 A., $^{18}/_{7}$, Chr.-ania. H: Valborg, f. Wingaard.
Boeck, Hakon, Læge, $^{28}/_{10}$, Laasby pr. Strømmen, bgr. Chr.ania. H: Sofie, f. Meyer.
Bonnevie, A. C., Høiesteretsadvokat, $^{16}/_{11}$, Chr.ania. H: Wilhelmine, f. Ingstand.
— , Christian Laurentius Zimmermann, fhv. Skibsfører, 65 A., $^{16}/_{7}$, Orebugten pr. Kragerø. H: Gjertrud, f. Hansen.
—, Louise Aall, f. Crawfurd, $86^{1}/_{2}$ A., $^{3}/_{3}$, Chr.ania.
—, Sophie Fredrikke, $^{23}/_{12}$, Chr ania.
Borch, Emma, f. Hennequin, $^{11}/_{2}$, Bruxelles.
Borckgrevinch, Anne Malene Norman, $80^{1}/_{2}$ A.. $^{2}/_{11}$, T.hjem.
—, H. H. T., fhv. Sognepræst, 80 A., $^{16}/_{12}$, Toten. H: Dora, f. Raabe.
Bordewich, Richard Angell, $^{9}/_{5}$, Chr.-ania.
Bornholdt, G. J., 89 A., $^{25}/_{3}$, Chr.ania.
Brager, Abrahamine Cathrine, f. Hammer, 85 A , $^{6}/_{8}$, Arendal.
—, Jacob, Sagfører, 73 A., $^{11}/_{11}$, Chr.-ania.
Brandt, Thrine Oline, $77^{1}/_{2}$ A., $^{31}/_{12}$ 97, T.hjem.
Brandtzæg, Thine, f. Heuch, $^{26}/_{6}$ Bergen.
Brath, Carl, Maskinist, $^{30}/_{10}$, Amsterdam. H: Lina, f. Hestenæs i Bergen.
Brauer, Fredrik, 49 A., $^{16}/_{10}$, Edinburg.
Brauner, Ole Larsen, fhv. Skrædderm., 77 A., $^{9}/_{12}$, Chr.ania.
Bredenbech, Agathe, $^{10}/_{9}$, Bergen.
Bredesen, Berthe Andrea, f. Rustad, 44 A., $^{11}/_{6}$, Chr.ania.
—, Maren, Enkefru, 69 A., $^{27}/_{8}$, Holmestrand.
Bredsdorff, Constantius, Justitiarius, $^{8}/_{4}$, Kbhvn.
Brevig, Carl Henrik, 30 A., $^{18}/_{4}$, Fr.-hald H: Ragna, f. Møller.
Brinch, Chr., Værftseier, $66^{1}/_{2}$ A., $^{27}/_{12}$, Chr.-ania.
Broch, Anne, Lensmand, Cand. jur. F. B.s Enke, 76 A , $^{17}/_{5}$, Lier.
—, Berthe Margrethe, 32 A., $^{19}/_{9}$, Bergen,
—, Marie, f. Bech, 68 A., $^{28}/_{7}$, Bragernæs.
Brodahl, Ragnhild, Enke, 76 A., $^{23}/_{5}$, T.hjem.
Brodin, Anna, $16^{5}/_{12}$ A., $^{15}/_{8}$, Chr.ania.
Brodtkorb, M. N., Lensmand, 70 A., $^{4}/_{9}$, Hitteren.
—, Oline M. H., Enkefru, 90 A., $^{26}/_{8}$, T.hjem.
Brorstrøm, Jørgen Adolf, 50 A., $^{7}/_{6}$, Chr.ania.
Brun, Lars Lund Finckenhagen, fhv. Overtoldb., $71^{1}/_{2}$ A., $^{4}/_{4}$, Chr.sund.
Bruun, Bjarne, $21^{1}/_{2}$ A., $^{3}/_{10}$, Skien.
—, Kirsten Eleonore, f. Wibe, $53^{1}/_{4}$ A., $^{22}/_{12}$, Arendal.
—, Leonard M. C., Læge, 56 A., $^{7}/_{11}$, Hurdalen.
Bruenech, Elisabeth Cathrine, $^{15}/_{9}$, Chr.-ania.
Brynie, Stina, f. Stolt, 79 A., $^{21}/_{3}$, Chr.-ania.
Brøgelmann, J. P., $^{9}/_{10}$, Bergen. H: Lina, f. Løkke.
Brøgger, Wilhelm, Bogholder, 53 A., $^{7}/_{10}$, Chr.ania.
Buch, Berndt Andreas, 68 A., $^{24}/_{10}$, Hammerfest.
Buck, Bernt A , 67 A., $^{24}/_{10}$, Hammerfest. H: Eline, f. Olsen.
Bugge, Bendix Marius, Student, 19 A., $^{1}/_{11}$, Chr.ania.
—, C. A., 71 A., $^{17}/_{5}$, Aasgaardstrand.
—, Finn, $^{11}/_{5}$, Bergen.

Bugge, Helle Margrethe Olivia, f. Bay, 75 A., $^{10}/_{12}$, Chr.ania, bgr. Drøbak.
—, Johannes, 24 A., $^{24}/_{6}$, Snaasen.
—, Karen Cathrine, $^{1}/_{4}$, Gran, bgr. Chr.-ania $^{6}/_{4}$.
—, Oscar Carl Nicolay, Cand. jur., 54 A., $^{9}/_{2}$, Chr.ania.
—, Therese, 30 A., $^{14}/_{2}$, Snaasen.
Bull, Cornelius, 27 A., $^{26}/_{8}$, Chr.ania. H: Alfhild, f. Wrangell.
—, Ole Bornemann, Sømandspræst, 31 A., $^{28}/_{2}$, Rio Janeiro.
Bundi, Hanna, $^{5}/_{7}$, Kragerø.
Burton, Henry Viveash, Pastor, $^{25}/_{6}$, Tunstall Vicarage, Kirkby Lousdale. H: Henriette, f. Engelschiøn.
Busch, Hjalmar, $^{1}/_{12}$, Kbhvn. H: Carla, f. Berg.
—, Ulrich F., $^{30}/_{9}$, Bergen. H: Christiane, f. Gill.
Bærøe, S. A., Kbmd., $^{6}/_{12}$, Chr.ania.
Bøckmann, Daniel Barth, Forretningsfører, 36 A., $^{26}/_{12}$, Chr.ania. H: Ingeborg, f. Halstensen.
—, Fredrik Christian Drejer, 17 A., $^{1}/_{11}$, Moss.
Bødtker, Elisabeth, f. Larsen, $^{26}/_{10}$, Sarpsborg.
—, Sofie, f. Jenssen, 67½ A., $^{15}/_{7}$, T.hjem.
Bøe, Christiane Beate, f. Isdahl, 76 A., $^{4}/_{6}$, Bergen.
—, Efraim, Maskinist, 61 A., $^{18}/_{1}$, Bergen.
Bøge, Cæsar, Agent, 37 A., $^{14}/_{9}$, Chr.-ania. H: Anna, f. Holmen.
Bøhm, Johannes, 17 A., $^{31}/_{8}$, Reknes Hospital.
Bøhme, C. F., Bygmester, 70½ A., $^{8}/_{10}$, Chr.ania.
Bølling, Karen Christiane, 81 A., $^{5}/_{4}$, Upsala, bgr. Chr.ania.
Børs, Harald, Styrmand, $^{18}/_{11}$ 97, Reise fra Finland.
Bøysen, Betzy, f. Dahl, 79 A., $^{26}/_{1}$, Skien.
Calmeyer, Athanasius, Bogbinder, 82 A., $^{27}/_{4}$, Drammen. H: Wilhelmine, f. Holst.
Caspersen, Emma Valentine, f. Wang, 67 A., $^{8}/_{7}$, Fr.hald.
Casse, Severine Andrea, f. Engelbreth, Geheimeetatsraadinde, 92 A., $^{20}/_{10}$, Chr.ania.
Caudrie, Carl August, 86 A., $^{4}/_{7}$, Akron, Staten New-York.
Christensen, Johan Alfred, Handelsfuldm., 29 A., $^{6}/_{4}$, Chrania. H: Gina, f. Mørck.
Christie, Johan Carl, fhv. Provst, 90 A., $^{27}/_{4}$, Chr.ania. H: Rosa, f. Carlsen.
—, Rosa, f. Carlsen, 83 A., $^{29}/_{4}$, Chr.-ania.
Clausen, Fredrik Wilhelm, Skibsfører, 46½ A., $^{23}/_{10}$, Bergen. H: Anna, f. Andersen.
—, Marie, $^{18}/_{2}$, Bergen.
Claussen, Emil, 67½ A., $^{14}/_{3}$, Arendal.
Colberg, Lorentz Emil, Kbmd., 55 A., $^{30}/_{6}$, Chr.ania.
Coldevin, Hans Emahus Tønder, 22 A., $^{1}/_{4}$, Dresden.
Collett, Carl Emil, fhv. Universitetssekretær, 76 A., $^{30}/_{3}$, Chr.ania.
—, Frida, 43 A., $^{7}/_{8}$, Asker.
—, Thomas, Distriktslæge, 63 A., $^{29}/_{1}$, Eker. H: Sine, f. Kobro.
Conradi, Poul Holst, Distriktslæge, 54 A., $^{23}/_{6}$, T.hjem. H: Anna, f. Essendrup.
Conradt, Carl, 21½ A., $^{11}/_{5}$, T.hjem.
Corneliussen, Sofie, f. Zachariassen, $^{3}/_{3}$, Chr.ania.
Cortsen, Charlotte, $^{26}/_{2}$, Chr.ania.
Coucheron, Maren Mathea, f. Smebye, 70½ A., $^{19}/_{12}$, Chr.ania.
Coward, Anne Sofie, f. Aanensen, 79 A., $^{27}/_{4}$, Kjæmpegravene.
Daae (Frøysæth), Andreas, 62 A., $^{2}/_{11}$, Bergen. H: Thea, f. Larsen.
Dahl, Alf, Bankassistent, $^{24}/_{11}$, T.hjem. H: Gudrun, f. Aune.
—, Anne Marie, f. Svendsen, 84½ A., $^{18}/_{11}$, Sandviken, Bergen.
—, Anna Nicoline, 19 A., $^{25}/_{11}$, Drammen.
—, Ane Sophie, $^{8}/_{2}$, T.hjem.
—, Antonette, f. Ørum, 83 A., $^{8}/_{1}$, T.hjem.
—, Claus Frimann, 61 A., $^{8}/_{3}$, Chr.ania. H: Christine, f. Thuesen.

Dahl, Elisabeth Cathrine, f. Larsen, 75½ A., 19/6, Bergen.
—, Erika Johanne, f. Bugge, 48½ A., 9/2, Chr.ania.
—, Gyda Bergliot Alvilde, 28/2, T.hjem.
—, Jonas Petter Røstgaard, Overkonduktør, 28/11, T.hjem H: Janette, f. Wennberg.
—, Olaf, 35 A., 18/2, Chicago.
Danielsen, H. G., 61 A., 8/3, Arendal. H: Otilie, f. Hald.
Dedekam, Augusta, 16/5, Arendal.
—, Johan Theodor, 82 A., 19/10, Mandal.
—, S. A., Consul, 93½ A., 15/5, Arendal.
Devold, Margrethe Antonette, Diakonisse, 34 A., 9/8, Chr.ania.
Dietrichs, Hansine, f. Musmann, 18/8, Fr.hald.
—, Jensine Christiane, f. Strand, 78 A., 1/8, Kongsberg.
Dietrichson, Elise Marie, 80 A., 22/3, Chr.ania.
—, Gabriel Grubbe, Cand. jur., 27/2, Chr.ania.
Dons, Johanne Guneria, f. Berg, 70 A., 9/6, Havnevig.
Drechsel, Charlotte, 17/6, Kbhvn.
Drejer, O. A., fhv. Forstander, 80 A., 20/9, T.hjem.
Dreyer, Albert, Handelsborger, 22/11, Bergen. H: Joachime, f. Rasmussen.
Due, Betzy Johanne Wilhelmine, 45 A., 12/6, Chr.sand.
Dunker, Beathe, 7/8, Chr.ania.
Dux, Jacques, 79 A., 18/8, Hannover.
Dücker, Kathinka, f. Olsen, 7/2, Chr.ania.
Døderlein, Christian Grønbek, fhv. Provst, 82 A., 25/12, Chr.ania. H: Malvina, f. Petersen.
Døscher, Sofie Elisabeth, f. Lange, 16/1, Bø, Vesteraalen.
Døsen, Hans Rue, Styrmand, 18/1, T.hjem. H: Anna, f. Jakobsen.
Døvle, Dagny, 30/8, Chr.ania.
Ebbesen, Axel Bremer, 44 A., 26/2, Chr.ania. H: Ervine, f. Bergersen.
Ebeltoft, Wilhelm Rikkardsen, 74 A., 1/12, Tromsø. H: Ane Martha, f. Figenschou.
Eckhoff, Hedevig Johanne, 75 A., 14/3 Diakonissehjemmet.
Ecktell, Carl. Toldb., 5/2, Strømsbu pr. Arendal. H: Karen, f. Jensen.
Edelsteen, Wilma Bergitta, 29½ A., 29/3, Tromsø.
Eenberg, R. H., OR.sagf., 18/6, Bergen. H: Elisa, f. Stamer.
Egeberg, Westye M., fhv. Grosserer, 93 A., 26/12, Chr.ania.
Egidius, Carl Hartvig, 82 A., 22/7, Chr.ania.
—, Gertrud Garmann Leganger, f. Koren, 79 A., 9/2, Bergen.
Eide, Fin, 20 A., Birger, 18 A., Frank, 16½ A., 6/8, Skaaneviksfjorden.
Eimstad, Bernt Olai, Captain, 48 A., 13/3, Bergen. H: Marie, f. Christensen.
Ejd, Christian Markus, 43½ A., 20/10, østre Aker. H: Elisa, f. Matzow.
Elgesem, Thora Severa, f. Hoffmann, 47 A., 2/11, Moss.
Eliassen, Gisle, Ingeniør, 33 A., 18/11, T.hjem. H: Christofa, f. Ellingsen.
Elieson, Chr., Kunstmaler, 1/4, Chr.ania. H: Hanna, f. Frantzen.
Ellefsen, Ferdinand, Bogtrykker, 81 A., 11/3, Chr.ania.
—, Jens Christian, Sognepræst, 18/1, Tønsberg.
Ellermann, Christian, Apotheker, 83 A., 19/12, Bergen. H: Karen f. Bloch.
Elster, Christian Wilhelm, fhv. Skibsfører, 84½ A., 30/11, Chr.ania. H: Karen, f. Eckstein.
Ender, J. T., Assurancedirektør, 39 A., 1/2, Amsterdam. H: Nelly, f. van den Toorn.
Esmark, Benedicte Ulrikke, f. Wiborg, Sognepræst E.s Enke, 88 A., 29/7, Chr.ania.
Evjen, Astrid Solveig, 3½ A., 18/3, Søndre Aurdal.
Faber, Carl Christian, fhv. Toldopsynsmand, 83 A., 25/8, T.hjem.
Falch, Bertha Martha Leigh, 59 A., 11/10, Chr.ania, bgr. Røros.
Falch, Hjørdis, 19½ A., 13/10, Chr.ania.
—, Albert Olai Rosenberg, Malerm., 52½ A., 2/1, Bodø,

Falck, Karen Cathrine, Kjbmd. Alexander F.s Enke, 86 A., 27/4, Bodø.
—, O. A., OR.sagf., 31 A., 27/4. Hasla pr. Arendal.
Falsen, Conrad, Generalconsul, 14/5, Chr.ania. H: Dorthea, f. Thoresen.
—, Lina, f. Lyng, 80 A., 22/6, T.hjem.
Fandrem, Magalene, f. Fleischer, 28/8, Chr.ania.
Fauske, Marthe, Enke efter Maltkontrollør S. J. F., 84 A., 21/4, Bergen.
Faye, Hans Hagelsteen, 69 A., 26/9, Bergen. H: Diana, f. Hjortaas.
—, Hans P., 78 A., 26/9, Drammen.
Feddersen, E. H., Consul, 79½ A., 7/2, Hammerfest.
Fegth, Wilhelm Waldemar, fhv. Skibsf., 24/2, Drammen. H: Aasine, f. Neumuth.
Feilberg, Sverre, Læge, 19/4, Vestre Aker. H: Johanne, f. Hwallmann.
Feyer, Nicoline, f. Bodom, Consul Johan F.s Enke, 14/5, Rigshospitalet.
de Fine, Ole Johan, Styrmand, 37 A., 6/5, Bergen. H: Cathinca, f. Lampe.
Fischer, Sophie Augusta, f. Werner, 69 A., 3/2, Chr.ania.
Flood, Jørgen Aall, Directør, 78 A., 22/9, Porsgrund.
Forseth, Anne Cathrine, f. Thomle, 60 A., 17/8, Drammen.
—, Dina, 4/1, Chr.ania.
Foss, Joachim, Speditør, 14/6, Chr.ania.
—, Olaf Henrik, Capitain, 50 A., 8/10, Chr.ania. H: Jenny, f. Steenfeldt.
Fredriksen, Ida, f. Dunker, 20/6, Chr.-ania.
Fremming, Wilhelm, Kjbmd., 56 A., 16/4, Chr.ania.
Fridrichsen, Citty Camilla, 85 A., 8/10, Chr.ania.
Friele, Henrik, 26/2, Bergen.
Friis, Chr., Bundtmager, 67 A., 11/8, Drammen. H: Mathilde, f. Olsen.
Fritzner, Nina, 29/9, Chr.ania.
Frøland, Lauritz, 71½ A., 2/3, Svendal. H: Christiane, f. Heyerdahl.
Gaarder, Ole Martin, Maskinfabrikant, 61½ A., 24/8, Bækkelaget. H: Thelma, f. Paulsen.
Gaarder, Martin, Kbmd., 46 A., 25/5, Chr.ania. H: Gustava, f. Aalerud.
Gagner, Ludvig Wilhelm, 29½ A., 9/4, Helsingborg.
Gallus, Moritz Traugott, Instrumentmager, 77 A, 10/2, Chr.ania.
Geelmuyden, Johan Collett Dedekam, fhv. Skibsfører, 83 A., 11/12, Arendal. H: Marie, f. Rosenkilde.
Gellein, Oline, Kobberslager J. F. G.s Enke, 86 A., 21/1, T.hjem.
Gerner, Thomas Levin, Hotelejer, 73 A., 3/4, Chr.ania. H: Thora, f. Paulsen.
Giertsen, Edvard Barfred, Boghandler, 69½ A., 24/1, Bergen. H: Rikke, f. Nygaard.
Givargis (George), Sergis Elia, fra Syrien, 26 A., 6/6, Chr.ania.
Gjerløw, Anne Marie Nitter, 86 A., 11/1, Aurland, Sogn.
Gill, Marthe Elisabeth, f. Aschehoug, 34 A., 23/8, Varteig.
—, Mathea Christiane, f. Petersen, 17/11, Varteig, bgr. Chr.ania.
Gjems, Johanne, f. Rolfsen, 28/11, Chr.-ania.
Gjersøe, Jørgen, 20/5, Tønsberg.
Glad, W. M., fhv. Skibsfører, 10/12, Chr.-ania. H: Thora, f. Zapffe.
Glancin, Gustav, Restauratør, 63½ A., 12/1, Chr.ania. H: Anna, f. Bruce.
Glatved, Georg Prahl, 27/11, Bergen.
Glükstad, Elisabeth Sophie, f. Huitfeldt, 87½ A., 14/8, Chr.ania.
Gløersen, Henriette, f. Bassøe, Krigskommissær G.s Enke, 84 A., 26/3, Chr.ania.
—, Jørgen Gerhard, Doktor, 45 A., 6/3, Chr.ania, bgr. Eidsvold. H: Henriette, f. Hofgaard.
Goffeng, Elen, f. Melstrøm, Capitain G.s Enke, 51 A., 15/10, Chr.ania.
Gornitzka, Marie, Enkefru, 80 A., 20/2, Chr.ania.
Gotaas, Hans, Dampskibsexp., 8/10, Brønø.
Graff, Sofie Magdalene Levezau, 11/12, Gjøvik, bgr. Chr.ania.
Grann, Christian, Kasserer, 71 A., 6/5, Bergen. H: Sigvardtine, f. Sevahl.

Green, Edvard, 62 A., Juli (?), Chicago.
Greger, Anna Lorentze Sverdrup, f. Dreyer, 80 A., $^{21}/_{5}$, Bergen.
Grip, Bergithe. 91 A., $^{21}/_{3}$, Bergen.
Groth, Regine. f. Gundersen, 81 A., $^{31}/_{12}$, Chr.sand.
Grundt, Johan, Flødningsinspektør, 77 A., $^{14}/_{1}$, Drammen. H: Louise, f. Andersen.
Grüner, Alfred Einar, Cand philos, $^{15}/_{1}$, Chr.ania.
Grytnæs, Hafthor, Læge, 31 A., $^{30}/_{12}$, Ranen.
Grøn, Christine, 75 A., $^{6}/_{4}$, T.hjem.
—, Emma Nicoline Antonette, f. Ekmann, 46$^{1}/_{2}$ A., Haugesund.
Grøndahl, Herdis Eugenie, 21 A., $^{1}/_{5}$, Chr.ania.
Grønn, S., Amtsingeniør, 59$^{1}/_{2}$ A., Dømesmoen, Grimstad. H: Bina, f. Finne.
Grønvold, Cathrine Hagerup, $^{5}/_{9}$, Chr.-ania.
Gude, William Hall, $^{2}/_{1}$, Chr.ania.
Gulowsen, Emilie, f. Gabrielsen, 83 A., $^{18}/_{4}$, Chr.ania.
—, Hjørdis, $^{16}/_{9}$, Chefoo, China.
Gundersen, Amalie Cecilie, f. Martens, 52 A., $^{24}/_{8}$, Bergen.
—, Laura, f. Svendsen, Skuespillerinde, 67 A., $^{25}/_{12}$, Chr.ania.
Güssow, Anine Mathilde, f. Reyter, $^{27}/_{10}$, Fr.hald.
Habel, Alfred, Distriktslæge, $^{16}/_{3}$, Lindaas.
Hagelin. Hans Joachim, Guldsmedemester, 77 A., $^{12}/_{12}$, Bergen.
Hagelsteen, Didrik Johan, 79 A., $^{21}/_{4}$, Bergen. H: Dorothea, f. Hammer.
—, Gina, f. Hveding, $^{18}/_{5}$, Bergen.
Hagemann, Caroline, f. Rumohr, 87 A., $^{17}/_{1}$, Chr.ania.
Hagerup, Augusta Charlotte, 84 A., $^{1}/_{12}$, Chr.ania.
Hald, Ditlef. Ingeniør, 54 A., $^{7}/_{7}$, Stockholm. H: Jemima, f. Swanlund.
Ha l, Kaja, 86 A., $^{10}/_{6}$, Chr.ania.
Halle, Thor Halfdan, Bogbinder, 46 A., $^{10}/_{6}$, Chicago. H: Julie, f. Jensen, i Chr.ania
Hals, Carl, Pianofabrikant, 76 A., $^{7}/_{12}$, Chr.ania.
—, Eleonora, 87 A., $^{23}/_{5}$, Snarøen pr. Chr.ania.
Halvorsen, Aage, 23 A., $^{28}/_{5}$, Østre Bærum.
—, Alida Christine Skonhoft, 40 A., $^{8}/_{7}$, Bergen.
Hammer, Johannes, 50$^{1}/_{2}$, A., $^{28}/_{9}$, T.hjem. H: Ragnhild, f. Aas.
—, Nicoline, f. Grande. 51 A., $^{2}/_{3}$, T.hjem.
—, Ole Andreas, 86 A., $^{15}/_{1}$, T.hjem.
von Hanno, Therese, f. Pallenberg, 70 A., $^{21}/_{2}$, Chr.ania.
Hansen, Bernhard Theodor, fhv. Disponent, $^{3}/_{12}$, Chr.ania. H: Gunhild Weber, f. Angell.
—, Bertha Carine, f. Brandt, 57 A., $^{19}/_{1}$, Bergen.
—, Carl Martin Heyerdahl, Fabrikbestyrer, 39 A., $^{18}/_{1}$, Agnæs pr. Fr.-værn. H: Mathilde, f. Arveskoug.
—, Dorthea Christine, f. Theting, 71 A., $^{23}/_{2}$, Bergen.
—, Gunhilde, f. Hüberth, 71 A., $^{28}/_{10}$, Chr.sand.
—, Hanna Frederikke, f. Langthim, 74 A., $^{4}/_{11}$, Gaasø.
—, Henrik, Apotheker, 46 A., $^{19}/_{5}$, Chr.ania. H: Christine, f. Svendsen.
—, J. T.. Agent, 62 A., $^{26}/_{8}$, Chr.ania. H: Benedicte, f. Kolderup.
—, Juel, Skibsreder, 57 A., $^{23}/_{6}$, Tønsberg. H: Fredrikke, f. Lindholm.
—, Märikke, f. Mølbach, 82 A., $^{12}/_{11}$, Gjøvik.
—, Paulowna, f. Bülow, 65 A., $^{28}/_{7}$, Chr.ania.
Hanssen, Hans Jørgen, Overretssagfører, 54$^{1}/_{2}$ A., $^{17}/_{1}$, T.hjem. H: Lina, f. Fornæs
Hansteen, Lagertha, f. Heiberg, $^{23}/_{12}$, Chr.ania.
—, Thora, $^{1}/_{3}$, Chr.ania.
Harbitz, Hedvig, 77 A., $^{10}/_{11}$, Bergen.
—, Nicoline Anett, f. Dahl, 57 A., $^{11}/_{9}$, Mandal.
Harbitz, Sophus, Advokat, 39 A., $^{28}/_{8}$, Chicago.

Harlem, Ole Christian, Lærer, 53 A., $^{12}/_{12}$, Chr.ania.

Harloff, Amalie Marie, f. Schadenberg, $^{7}/_{11}$, Bergen.

Hartmann, Agnes, 64 A., $^{30}/_{10}$, Chr.ania.

Hartwig, Wilhelm, 75 A., $^{12}/_{3}$, Bergen. H: Kaia, f. Rener.

Hasberg, Inger Sophie Caroline, Korpslæge Haakon H.s Enke, $^{2}/_{12}$, Chr.ania.

Haslund, Thea, f. Heidenreich, $^{21}/_{2}$, Chr.ania.

—, Thea, f. Hanck, 88$^{3}/_{4}$ A., $^{15}/_{10}$, Chr.ania.

Hassing, Martha Marie, 77$^{1}/_{2}$ A., $^{28}/_{5}$, T.hjem.

Hauan, K. M. Bergskriver, 58 A., $^{10}/_{12}$, Røros. H: Jeannette, f. Ellefsen.

Hauff, Nils Frederik, fhv. Maltkontrollør, 71$^{1}/_{2}$ A., $^{14}/_{12}$, Chr.ania. H: Henriette Regine, f. Klaveness.

Havstad, Joh. D., 51 A., $^{7}/_{3}$, Grimstad. H: Jensine, f. Munch.

Hay, Chr., Kirkesanger, 78$^{1}/_{2}$ A, $^{6}/_{11}$, Chr.ania.

Hedemark, Carl Louis, Bogbinder, 60 A., $^{25}/_{9}$, Chr.sand. H: Betzy, f. Torgersen.

Hegge, Elise Marie, f. Bull, 70 A., $^{4}/_{10}$, Aalesund.

Hegsvold, B. O., Snedkermester, 62 A., $^{2}/_{11}$, Hamar. H: Augusta Sophie, f. Lund.

Heiberg, Gerhard Severin, Korpslæge, $^{16}/_{4}$, Chr.sand.

—, Thora, f. Hansen, 32$^{1}/_{2}$ A., $^{5}/_{3}$, Manger.

Heide, Brede, Handelsmand, 89 A., $^{30}/_{6}$, T.hjem. H: Henriette, f. Bath.

Heidenreich, Caroline Margrethe, $^{9}/_{6}$, Chr.ania.

Heilemann, Pauluda, f. Jonassen, 45 A., $^{1}/_{11}$, Chr.ania.

Heinecke, Othilie, f. Henriksen, $^{12}/_{7}$, Chr.ania.

Heiss, Valborg, $^{8}/_{3}$, Skedsmo.

Hekleberg. Johan, Sorenskriver, $^{5}/_{10}$, Valders.

v. Heland, Louise Caroline, f. Nagel, 70 A., $^{8}/_{8}$, Gøteborg.

Helland, Kaja. f. Riis, $^{13}/_{7}$, Chr.ania.

Helmers, Jens Bloch, Lodsoldermand, 73 A., $^{14}/_{8}$, Florø.

Heltberg, Emilie Marie, $^{11}/_{12}$, Fr.hald.

—, Thorleif. Student, $^{26}/_{8}$, Elverum.

Henie, Anne Christine, f. Semb, 88 A., $^{5}/_{10}$, Chr.ania.

—, H. M., Kbmd., 58$^{1}/_{2}$ A., $^{29}/_{6}$, Chr.ania. H: Cathinka, f. Jordan.

Hennum, Jacobine, f. Dahl, 65 A., $^{17}/_{5}$, Langesund.

Henrichsen, Christian, fhv. Rektor, $^{28}/_{12}$, Bergen.

Henschien, Asta, $^{9}/_{12}$ A., $^{14}/_{3}$, Lillesand.

Hermansen, Lorentz, Verkseier, 71 A., $^{19}/_{8}$, Bergen. H: Elisabeth, f. Smith.

Hess. Frederik August, Boghandler, 79 A., $^{22}/_{10}$, Kongsvinger.

Hesselberg, Lena, 84 A., $^{3}/_{3}$, Tønsberg.

—, Magdalene Cathrine, f. Jenssen, $^{15}/_{2}$, T.hjem.

—, Th., Cand. theol., Kontrollør, 78$^{1}/_{2}$ A., $^{21}/_{5}$, T.hjem.

Heyerdahl, Cathinca, 67$^{1}/_{2}$ A., $^{20}/_{11}$, Chr.ania.

—, Nicoline Emilie, f. Hansen, 61 A., $^{3}/_{12}$, Urskog.

Hille, Georg, $^{11}/_{1}$, Stavanger.

—, L. M., Driftsbestyrer, $^{29}/_{12}$, Bergen. H: Mathilde, f. Cappelen.

Hilt, Christian, Baadsmand, 40 A., $/_{8}$, fra Amerika til Gibraltar. H: Anna f. Jansen i Bergen.

—, Christopher Frederik, Toldopsynsmand, 50 A., $^{22}/_{5}$, Bergen. H: Marie f. Hansen.

Hiorth, Anne Sophie, f. Sommerfelt, $^{6}/_{10}$, Østre Aker.

Hirsch, Christian Hornemann, Læge, 79$^{1}/_{2}$ A, $^{5}/_{11}$. T.hjem. H: Cecelie, f. Carstens.

—, Herman Vogt, $^{15}/_{8}$. T.hjem.

Hjort, Jens Henrik Christian, fhv. Fuldmægtig, 85$^{1}/_{2}$ A., $^{27}/_{3}$, Fr.hald.

Hjorth, Emilie Sofie, 72 A., $^{18}/_{8}$, Fr.hald.

Hoell, Herman, fhv. Capitain, $^{19}/_{11}$, Chr.ania., bgr. Skien.

Hoff, Severin Bernhard, 33 A., $^{10}/_{8}$, T.hjem.

Hofgaard, Henriette Margrethe, f. Scheel, $^{16}/_{1}$, Chr.ania, bgr. Sjaastad.
—, Ida Mathilde, f. Aars, $^{19}/_{6}$, Chr.ania.
—, Karen Elise, f. Wright, 83 A., $^{25}/_{12}$, Chr.ania.
—, L., Grosserer, $^{16}/_{1}$, Tønsberg.
Hofstad, Valborg, f. Olsen, $30^{1}/_{2}$ A., $^{11}/_{7}$, T.hjem.
Holland, Axel, 18 A., $^{14}/_{9}$, Høvik.
Holm, Carl A., fhv. Handelsfuldmægtig, 80 A., $^{29}/_{7}$, Chr.ania.
—, Einar, Tandlæge, 34 A., $^{22}/_{6}$, Kongsberg. H: Edel, f. Arnesen.
—, Petrine Hagerup, f. Paulson, $^{2}/_{11}$, Bergen.
Holmer, Brynjulf Odd, $^{20}/_{6}$, Chr.ania.
Holmsen, Severine, Enkefrue, 75 A., $^{15}/_{1}$ London, bgr. Chr.ania.
—, Thore Dorthea, 19 A., $^{20}/_{8}$, Strømmen.
Holst, Iver Frederik, fhv. Toldopsynsmand, 86 A., $^{4}/_{5}$, T.hjem.
—, Lorentce, 65 A., $^{8}/_{1}$, T.hjem.
—, Marinus Mathæus, Kbmd., 80 A., $^{1}/_{2}$, Drammen.
—, Morten, fhv. Udskiftningsformand, $^{27}/_{8}$, Chr.ania.
—, Thora, Enkefru, 41 A., $^{17}/_{6}$, Vestre Bærum.
Holster, Svanhild, 16 A., $^{8}/_{8}$, Bergen.
Holt, Knud, Capitain, 52 A., $^{19}/_{8}$ Chr.-ania. H: Margrethe, f. Sverdrup.
Holter, Christine, f. Møller, 74 A., $^{9}/_{11}$, Sarpsborg.
Holtermann, Augusta, f. Gaarder, $^{8}/_{8}$, T.hjem.
Hoppe, Juliane Fredrikke, f. Baronesse Wedel-Jarlsberg, $^{12}/_{7}$, Pallisbjerg.
Horn, Adolph Dewis, $^{22}/_{7}$, New York.
— O., fhv. Stationsmester, 72 A.. $^{1}/_{8}$, Chr.ania.
Houge, Wilhelmine, f. Segelcke, $^{7}/_{10}$, Ghr.ania.
Hougner, Christine, $^{28}/_{4}$, Chr.ania.
Hovbrender, Ellen Hansen, 21 A., $^{14}/_{8}$, Chr.ania.
—, Hans Falchenberg, 19 A., „Alf"s Forlis i Novbr.
Huun, Christian, 21 A., Januar? paa Rejse fra Trapani til T.hjem.
Høegh, Anna Louise, f. Torp, Skibsfører Paul Theodor H.s Enke, $^{21}/_{10}$, Bergen.
—, Anna Wilhelmine, 37 A., $^{5}/_{9}$, Molde.
—, Rebekka Marie, f. Rasch, 56 A., $^{7}/_{9}$, Minneapolis, Minnesota.
Høyer, Hans Hansen, $^{18}/_{7}$, Bergen. H: Madsine, f. Ingebrigtsen.
—, Julius Gustav, 41 A., $^{25}/_{5}$, New-York.
—, Torum, 18 A., $^{28}/_{3}$, Arendal.
Jacobsen, C. M., Bogholder, 59 A, $^{8}/_{8}$, T.hjem. H: Marie, f. Tofte.
—, Frederikke, f. Dahm, 66 A., $^{14}/_{8}$, Chr.ania.
—, Harald Alfred, Bureauchef, 36 A., $^{4}/_{8}$, Chr.ania.
—, H. J., fhv. Glasverksejer, 67 A., $^{18}/_{3}$, Chr.ania. H: Karine, f. Isachsen.
—, Joh. M., Conditor, 46 A., $^{25}/_{4}$, Chr.-ania. H: Marie, f. Klute.
Jahn, Adolph G., 87 A., $^{14}/_{7}$, Bergen.
Ibenholt, Amund, 50 A., $^{12}/_{6}$, Grue.
Jelstrup, Henrik Jacob, ORsagf., $^{13}/_{6}$, Cicilienborg, pr. T.hjem.
Jensen, Olaus, 57 A., $^{7}/_{1}$, T.hjem. H: Fredrikke, f. Hornemann.
Jespersen, P. F., Adjunct, $^{28}/_{4}$, Stavanger.
Jessen, Andreas Hind, $^{1}/_{12}$, Bergen.
Ihle, Hans, fhv. Handelscorger, $92^{1}/_{4}$ A., $^{26}/_{10}$, Chr.ania.
Ingebrigtsen, Andrea, f. Svane, $^{10}/_{3}$, Bergen.
Johannesen, Johan Henrik, Skomagerm., 74 A., $^{24}/_{8}$, Bergen. H: Johanne, f. Kuhnle.
Johannessen, Carsten J., Copist, $35^{1}/_{2}$ A., $^{10}/_{6}$, Chr.ania.
—, Ole J., Rebslager, 79 A., $^{11}/_{10}$, Bergen. H: Elisabeth, f. Arentz.
Johnsen, Anne Ovedia, f. Rockmann, 85 A., $^{14}/_{8}$, Tranø.
—, Christian, Redaktør, $82^{1}/_{2}$ A., $^{2}/_{2}$, Chr.ania.
—, Emilie f. Lossius, $^{28}/_{1}$, T.hjem.
—, Gjertrud Fredrikke Sommerfeldt, f. Irgens, $94^{5}/_{12}$ A., $^{1}/_{1}$, Chr.ania.
—, Inger, f. Thue, 78 A., $^{14}/_{2}$, Grimstad.

Johnsen, Nicoline Sophie, f. Faag, 66 A., 15/8, Chr.sand.
—, John, Dikselmand, 81 A., 22/12, Bergen. H: Emerentze Sofie, f. Arentz.
Johnson, Emilie, f. Dybwad, Professor Gisle J.s Enke, 14/2, Chr.ania.
—, Gina, f. Peterson, 21/2, Vestre Bærum.
Johnston, Joel, 30/8, Newhaven, America. H: Emilie, f. Zehe.
Jordan, Caspar, 35 A., 11/6, Amsterdam.
Irgens, Gjertrud Frederikke Sommerfeldt Johnsen, Enkefru, 94½ A., 1/1, Chr.ania.
—, Johan Christian Kristoffersen, 3/1, Chr.ania.
—, Søren Marthinius, 25/2, Chr.ania. H: Lina, f. Kristoffersen.
Juell, Regine f. Boye, 8/12, Chr.ania.
—, Samuel, Bankbogholder, 4/6, Risør.
Juhler, Henriette, f. Sten, 87½ A., 6/8, Aalesund.
Junker, Astri, 10 Uger, 14/8, Flekkefjord.
Just, Ole, Skibsbygmester, 73 A., 13/4, Grimstad.
Juuhl, Hjalmar, 21 A., 29/5, Bergen.
Iversen, Augusta Emelie, f. Guldberg, 54 A., 6/6, T.hjem.
—, Ole, Lensmand, 25/6, Vestre Aker. H: Otilia, f. Kolderup.
Jæger, Adam Ferdinand Bumann, 46 A., 2/6, Chr.ania.
—, C. M., Hattemagerm., 82 A., 14/3, Chr.ania. H: Inga, f. Moe.
Jønsberg, Else Sofie, f. Gaarder, 86 A., 8/5, Chr.ania.
Jørgensen, Caroline, f. Knoblauch, 24/5, Bergen.
Jørstad, M. L., Enkefru, 85 A., 29/12, Fr.hald.
Kahrs, Magnus, Agent, 5/12, Chr.ania.
Kalko, Emilie Henriette Charlotte, f. Becker, Kammerraadinde, 6/1, Varde.
Kallevig, Isaac, Enkefru, 22/10, Gimle pr. Arendal.
Kanitz, Anna Charlotte, f. Dreyer, 76½ A., 25/5, Chr.ania.
Karlsen, Fina, f. Grøntvedt, 61 A., 12/4, Chr.ania.
Karsch, Henriette Marie, f. Stenshorn, 83 A., 30/1, Kongsberg.
Kaurin, Chr., Sognepræst, 66 A., 25/5, Chr.ania. H: Ovidia, f. Keyser.
Keim, Anna, 87 A., 25/3, Chr.sand.
Kielland, Carl Ludvig, Kbmd., 54 A., 15/5, Vardø.
—, Jan O., Provst, 65½ A., 27/11, Brønø.
Kienitz, Georg, fhv. Consul, 82 A., 14/7, Chr.ania.
Kildebo, Augusta, f. Plesner, 28 A., 4/2, Ljan, bgr. Chr.ania.
King, Charles, Landhandler, 68½ A., 6/9, Ullensager. H. Christine, f. Kristoffersen.
Kingo, Marthinius Thorsen, fhv. Kobberstikker, 2/5, Larvik.
Kiær, Anders Ferrand, 73 A., 7/10, Chr.-ania, bgr. Drammen.
Kjelsberg, Magnus, Lensmand, 44 A., 18/5, Lødingen. H: Dorthea, f. Christensen.
Klausen, Henriette, f. Parelius, 76 A., 2/4, Chr.ania.
Klaveness, Christofine f. Müller, 71 A., 8/6, Laurvig.
Kleve, K., Sagfører, 8/6, Laurdal. H: Marie, f. Korsvig.
Klevenberg, Barbra, f. Loe, 70 A., 13/5, Lillehammer.
Klinkwort, Minna, 20/10, Chr.ania.
Kloumann, Carsten Wilhelm Anker, fhv. Oberstl., 82½ A., 19/10, østre Bærum, bgr. Chr.ania.
—, Henrik, 48 A., 17/1, Chicago.
Knap, Louise Lydia, 12/8, London.
Knudsen, Wilhelmine, f. Sissener, Verksejer Nils K.s Enke, 84 A., 8/11, Chr.ania, bgr. Eidsvold.
Kobro, Andrea Ervine Henriette f. Essendrop, 83 A., 9/1, Chr.ania.
Koch. Andrea Catharina, 5/10, Madrid.
Kokkin, Tina, f. Harris, 86 A., 26/10, Chr.ania.
Kooter, Henrik, 32 A., 27/8, Bergen.
Konopka, Fanny Charlotte Christine, f. Müllertz, 71 A., 26/11, p. t. Kbhvn.
Konow, Carl, Afdelingsingeniør, 22/4, Chr.ania. H: Nanna, f. Holmsen.
—, Ide Marie, f. West, 11/2, Kbhvn.

Konow, Maren Berntine, f. Larsen, 75 A., $^{5}/_{6}$, Kvinge.
Knutsen, C. A., Doktor, $^{28}/_{1}$, Chr.ania. H: Margery, f. Thaulow.
Kraft, Sorenskriver, $^{6}/_{11}$, Ørkedalen.
Krebs, Anna Magdalene, $^{7}/_{3}$, Bergen.
—, Martin, $^{7}/_{3}$, Bergen.
Krefting, Karen, f. de Seue, $^{28}/_{4}$, Chr.-ania.
Krog, Eilert, Styrmand, Nov., bortskyllet i Atlanterhavet.
Krogh, Caroline Marie, 82½ A., $^{11}/_{3}$, T.hjem.
—, Einar, Lagerexpeditør, 25¾ A., $^{3}/_{7}$, Chr.ania.
Krohn, Anna Severine, f. Lund, 75 A., $^{1}/_{11}$, Farsund.
—, Jens, Mægler, 80 A., $^{11}/_{8}$, Bergen.
Kruge, Alette Christine, 68 A., $^{5}/_{2}$, Chr.-ania.
Krøger, Ida Nicoline, $^{4}/_{8}$, Chr.ania.
—, Simon Edvard, 61 A., $^{9}/_{5}$, Ramnæs. H: Mathilde, f. Bjerke.
Kundert, C. J., 49 A., $^{13}/_{1}$, Skeden pr. Gøteborg.
Kumle, Bernhard Martin, Lensmand, 25 A., $^{23}/_{6}$, Bruvig.
Kunzmann, J. A., Snedker, 46 A., $^{24}/_{9}$, T.hjem. H: Margrethe, f. Hegreen,
Lammers, Henriette Nicoline, f. Rode, 88 A., $^{29}/_{6}$, Porsgrund.
Lampe, Albert Johan, Skræddersvend, 64 A., $^{7}/_{7}$, Bergen. H: Henriette, f. Hendriksen.
Lange, Serene, f. Olsen, $^{31}/_{3}$, Bergen.
Langfeldt, Alfred Severin, 21¾ A., $^{22}/_{3}$, Landø, pr. Mandal.
—, Hans, 19½ A., $^{3}/_{3}$, fra Chr.sand til Cardiff.
—, Thorvald Martin, Skibsfører, $^{1}/_{2}$, Falmouth. H: Randina, f. Hansen.
Langlet, Emil Victor, 74 A., $^{10}/_{3}$, Spetebyhalt (Sverige.)
Langveid, Anne Marie Petrine, f. Nordahl, 68 A., $^{22}/_{6}$, Bergen.
Larsen, Lauritz, Skibsfører, $^{30}/_{6}$, Ems. H: Petra, f. Wulff, i Stavanger.
—, Madtzy, f. Wright, $^{7}/_{6}$, Louisenberg Sygehus.
—, Nils Petter, 67 A., $^{21}/_{12}$, Bergen. H: Johanne, f. Dahl.
Larsen, Pauline Gerhardine, 32 A., $^{28}/_{3}$, Chr.ania.
—, Ragnelle, f. Thune, 77 A., $^{19}/_{10}$, østre Aker.
Laugsand, Hans, fhv. Lensmand, 87 A., $^{22}/_{4}$, Ytterøen. H: Christiane, f. Grüner.
Laurantzon, Cathrine Marie, f. Berg, 56 A., $^{17}/_{2}$, Chr.ania.
Leganger, Henning, Uhrfabrikant, $^{19}/_{7}$, Biel, Schweiz. H: Louise, f. Paulsen.
Lein, Serine Marie, f. Steen, 72 A., $^{30}/_{1}$, T.hjem.
Lenschow, Carl Petter, 38 A., $^{8}/_{3}$, Rørbæk ved Fr.hald.
Leth, Justine, f. Meyer, $^{8}/_{10}$, Molde.
Leussmann, Inga, f. Ottesen, $^{14}/_{5}$, Chr.-ania.
Levanger, Johan Ludvig, Postmester, 63 A., $^{12}/_{12}$, Holmestrand.
Lexau, Augusta Fredrikke, $^{11}/_{12}$, Bergen.
Lie, H., Amtsskolebestyrer, 59½ A., $^{16}/_{12}$, Askim. H: Netta Marie, f. Gjestvang.
—, J. A., Kasserer, 57 A., $^{20}/_{3}$, Elverum. H: Lagertha, f. Olsen.
—, Inger, f. Markussen, 71 A., $^{24}/_{7}$, Bergen.
—, Karen, 72 A., $^{8}/_{3}$, T.hjem.
—, Lars, $^{15}/_{8}$, Chr.ania.
—, Marie, $^{21}/_{2}$, Elverum.
—, Mathilde, 28½ A., $^{1}/_{10}$, T.hjem.
—, Otto Emanuel, Foged, 69½ A., $^{17}/_{6}$, Søndre Land. H: Maren, f. Gundersen.
—, Petronelle, f. Birkrem, $^{14}/_{4}$, Chr.-sand.
—, Søren, 68½ A., $^{20}/_{12}$, Chr.ania.
—, Thora, f. Bøttger, $^{27}/_{5}$, Larvik.
Lieberg, Erik, $^{19}/_{2}$, Vormsund.
Lilja, G. S., Fejersvend, $^{11}/_{1}$, Bragernæs.
Lind, Carl E., Hotelejer, 37 A., $^{20}/_{8}$, Bergen. H: Thora, f. Larsen.
—, Georg Johan Dreier, $28^{11}/_{12}$ A., $^{16}/_{5}$, T.hjem. H: Anna, f. Hansen.
—, Jørgen Wright, 17 A., $^{10}/_{3}$, Jølster.
—, Lars, Skomager, 73 A., $^{19}/_{9}$, Chr.-ania.
Lindboe, Einar, 31 A., $^{1}/_{5}$, T.hjem.

Lindbom, Christine, f. Hansen, $^{19}/_{9}$, Bergen.
de Linde, Ewald Albert, Agronom, 20½ A., $^{11}/_{12}$, Østre Aker.
Lindequist, Johan, fhv. Agronom, 75 A., $^{31}/_{7}$, Fiskevik, Vermeland.
Lindstrøm, Dagny, f. Rumohr, 36 A., $^{25}/_{10}$, Bergen, bgr. Lærdal.
Linna, S. A., Lensmand, 83½ A., $^{24}/_{1}$, Udgaarden pr. Brevig.
van der Lippe, Jacob, Bureauchef, 32 A., $^{28}/_{9}$, Chr.ania. H: Sigrid, f. Roggen.
Lofthus, Christian, $^{3}/_{6}$, Solheim pr. Bergen.
Lomberg, Andreas Nicoll, 86 A., $^{2}/_{10}$, Kvalheim. H: Johanne, f. Pedersen.
Lorange, Carsten Ludvig, fhv. Indrulleringschef, 85 A., $^{26}/_{8}$, Arendal.
Lossius, Mauritz, Dr., 48 A., $^{16}/_{1}$, Christine, Nord Dakota.
Lund, Anna Konow, 16½ A,, $^{23}/_{4}$, Bergen.
—, Christian, Cand. jur., Manuduktør, 62 A., $^{10}/_{8}$, Chr.ania. H: Elise, f. Schriwer.
—, Ester, $^{2}/_{10}$, Chr.ania.
—, Halvor Halvorsen, fhv. Politikonstabel, 52 A., $^{15}/_{5}$, Chr.ania. H: Anne, f. Olsen.
—, Harald, fhv. Capitain i Marinen, $^{23}/_{6}$, Mascat, Arabien.
—, Johan G., 68 A., $^{20}/_{4}$, T.hjem.
—, Ludvig Gerhart, 32¼ A., $^{12}/_{4}$, T.hjem.
—, Louise, 50 A., $^{18}/_{6}$, Chr.ania.
—, Margrethe Elisabeth Parelius, 69½ A., $^{7}/_{6}$, T.hjem.
—, Mons M., Pedel, $^{19}/_{12}$, Bergen. H: Christine, f. Larsen.
—, Olava, Madame, 80 A., $^{14}/_{5}$, Chr.-ania.
—, Ruth Müller, $^{12}/_{4}$, Chr.ania.
—, Serine, Enke, 50 A., $^{19}/_{2}$, T.hjem.
—, Synneve Samuelsen, f. Nielsen, 92 A., $^{8}/_{4}$, Bergen.
—, Thorvald, Commandeur, $^{14}/_{1}$, Chr.-ania.
Lunde, Caspar Wildhagen, Proprietær, 76 A., $^{28}/_{1}$, T.hjem.
—, Hedevig, f. Haneborg, $^{13}/_{2}$, Lillehammer.
Lunde Kirsten, f. Johnsen, 31 A., $^{12}/_{12}$, Stavanger.
—, Marthe Andrea, f. Biørn, 68 A., $^{29}/_{11}$, Ruthford, Minn.
—, Theodora, $^{22}/_{11}$, Chr.ania.
Lundh, Peter Elias, fhv. Instrumentmager, $^{16}/_{2}$, Chr.ania. H: Kirsti, f. Holth.
—, Petra Hermana, f. Hoff-Osterhaus, Johan Sverdrup L s Enke, 82 A., $^{24}/_{10}$, Oslo Hospital.
Lunøe, Lorentze Petrea, f. Falchenberg, $^{30}/_{5}$, Kragerø.
Luth, Elise Mathilde, $^{30}/_{5}$, Chr.ania.
Lyche, Chr., $^{14}/_{1}$, Chr.ania.
—, H. Tambs, Redaktør, 38½ A., $^{16}/_{4}$, Nordstrand.
Lyng, M. T., fhv. Overtoldb., $^{29}/_{3}$, Molde.
Lütken, C. A., Pastor, 87 A., $^{10}/_{11}$, Nordstrand.
Løberg, Sigrid, 42 A., $^{18}/_{5}$, Chr.ania.
Løchen, Peder, Gaardbruger, 85 A., $^{18}/_{5}$, Vestre Bærum. H: Anna, f. Tandberg.
Lønvig, Andreas, Institutbestyrer, 70 A, $^{27}/_{12}$, Chr.ania. H: Elise, f. Thorstensen.
Løvenskiold, C. L., Excell., Overhofmarskalk, $^{22}/_{7}$, Kbhvn.
Madsen, Cathrine Cecilie, f. Lampe, Organist Magnus M.s Enke, 89½ A., $^{6}/_{5}$, Bergen.
Magnus, Halfd., Cand. theol., 65½ A., $^{13}/_{11}$, Sarpsborg. H: Marie, f. Pettersen.
Mamen, Gustav Valentin, 37 A., $^{20}/_{4}$, Ourød pr. Tistedalen.
Manberg, A. P., Bogbinder, 78 A., $^{25}/_{2}$, Chr.ania.
Martens, Carl Wilhelm, $^{5}/_{4}$, Bergen.
—, Daniel Georg, Brigadelæge, 81 A., $^{12}/_{7}$, Bergen.
Matthiessen, Chr., fhv. Overtoldb., 87 A., $^{16}/_{2}$, Chr.ania.
Meidell, Hedwig Sofie, $^{20}/_{7}$, Chr.ania.
—, Lars Mathias Hille, Landhandler, 71 A., $^{29}/_{1}$, Næs, Hallingdal.
—, Susanne, f. Weltzien, $^{2}/_{3}$, Bergen.
Meier, S., Kæmner, 77 A., $^{9}/_{9}$, Brevig.

Meinertz, Fredrik, Cand. jur., $^{8}/_{1}$, Chr.-ania.
Melbye, Marie Bergitte, f. Dyblie, $67^{1}/_{2}$ A., $^{6}/_{9}$, T.hjem.
Meling, Anna Bergitte, f. Westergaard, 47 A., $^{3}/_{12}$, Stavanger.
Messelt, Andreas O., 79 A., $^{21}/_{12}$, Stor-elvedalen.
Methli, Martine, $^{18}/_{11}$, Bergen
Meyer, Alida, f. Brunchorst, $69^{1}/_{2}$ A., $^{19}/_{9}$, Bergen.
—, Christian, Snedker, $^{6}/_{8}$, Chicago.
—, Hanna, f. Isaksen, 40 A., $^{17}/_{9}$, Haugesund.
—, Ingeborg Regine, Enke, 87 A., $^{8}/_{2}$, Enkehuset, Bergen.
—, Michael Ernst, Hotelejer, $44^{1}/_{2}$ A., $^{23}/_{2}$, Haugesund. H: Hanna, f. Isaksen.
—, Sophie Bergithe, 64 A., $^{16}/_{5}$, Bergen.
Michelet, Carl S. W., Lithograf, $44^{1}/_{2}$ A., $^{29}/_{9}$, Chr.ania. H: Karen, f. Torgersen.
—, Julius, Agent, $76^{1}/_{2}$ A., $^{10}/_{6}$, Chr.-ania. H: Nicoline, f. Bull.
Michelsen, Carl M., Vexelmægler, 69 A., $^{11}/_{4}$, Chr.ania.
—, Ellert, Skibsfører, $^{2}/_{10}$, Bergen. H: Constance, f. Dahl.
Midelfart, Johan Wilhelm, Sanitetscapitain, $^{6}/_{11}$, Fr.stad. H: Jørge, f. Sandberg.
Moberg, Johannes, $17^{3}/_{4}$ A., $^{17}/_{10}$, Bergen.
Moe, Joh. C., Malerm., 74 A., $^{28}/_{10}$, Chr.ania.
Moestue, Frithjof, 17 A., $^{10}/_{10}$, Berlin.
Mohn, Johan, Uhrmager, $^{25}/_{5}$, Buxton.
—, Vallen, $20^{1}/_{2}$ A., $^{6}/_{1}$, Chr.ania.
Mohr, Carl August Johannes, 20 A., $^{26}/_{11}$, Bergen.
Monrad, Charlotte, f. Schøyen, 54 A., $^{19}/_{9}$, Chr.ania.
—, Kirstine, 85 A., $^{8}/_{6}$, Porsgrund.
Mordt, Ingeborg, 4 A., $^{17}/_{3}$, Chr.ania.
Morén, Richard Lauritz Josef, Tekniker, 19 A., $^{8}/_{9}$, Oslo.
Mossin, Sophie, 83 A., $^{21}/_{9}$, Fr.stad.
Motzfeldt, Kaia, f. Urdahl, 50 A., $^{18}/_{12}$ Chr.ania.
Mourly, Johanne, $80^{1}/_{2}$ A., $^{27}/_{7}$, Chr.ania.
Mowinckel, Caroline Andrea, f. Stabell, $^{28}/_{4}$, Bergen.
Munch, Caja, f. Falch, $^{17}/_{5}$, Chr.ania.
Munkebye, Oline Caroline, f. Schmidt, $53^{1}/_{2}$ A., $^{18}/_{12}$, T.hjem.
Munthe, Holm, Stadsarkitekt, 50 A., $^{23}/_{5}$, Chr.ania.
Musæus, Carl Fredrik, 62 A., $^{16}/_{8}$, Lillehammer.
Myhrebøe, H. J., Emissær, $90^{1}/_{2}$ A., $^{18}/_{11}$, Chr.ania.
Myhrvold, J. C., Dyrlæge, 68 A., $^{12}/_{2}$, Drammen. H: Susanne, f. Wessel.
Mülertz, Laura, 81 A., $^{20}/_{11}$, Diakonissestiftelsen, Kbhvn.
Müller, Arnoldine von Westen Sylow, f. Kjeldsberg, $^{19}/_{8}$, Chr.ania.
—, Bernt Ulrik August, Dampskibsfører, $^{19}/_{11}$, New Orleans.
—, Carl, Bygmester, $^{5}/_{9}$, Bergen. H: Josefine, f. Nieckels.
—, Georg Felix, Zolldirector, $^{10}/_{11}$, Hongkong.
—, Johann, Brugseier, $^{2}/_{4}$, Chr.ania. H: Zerline, f. Schickler.
—, Louise, f. Roscher, $^{19}/_{8}$, Reistad pr. Drammen.
—, Nora, f. Schneider, 86 A., $^{7}/_{4}$, Flekkefjord.
Münster, Jacobine, $^{24}/_{5}$, Chr.ania.
—, Johan Storm Bull, 53 A., $^{26}/_{5}$, Bergen.
Møldrup, Hermanda Hansine Christine, f. Knoph, 27 A., $^{27}/_{1}$, Bergen.
Møller, Anna, 26 A., $^{25}/_{12}$, Brüssel.
—, Anna Sofie, 69 A., $^{23}/_{5}$, T.hjem.
—, F. S., 73 A., $^{15}/_{8}$, Chr.ania.
—, Jacobine Cecilie, Enke, 94 A., $^{21}/_{12}$, Oslo.
—, Marie Susanne, Telegrafistinde, $^{6}/_{1}$, Molde.
—, Thron Julius, fhv. Kbmd., 75 A., $^{15}/_{7}$, Chr.ania.
Mørch, Halvard, $^{8}/_{4}$, Berlin.
Mørck, Hanna, f. Nielsen, 49 A., $^{20}/_{4}$, Louisenberg.
Nagel, Emilie, f. Lasson, 80 A., $^{4}/_{10}$, Chr.ania.

Nagel, Magnus Fredrik, Toldb., $^{14}/_{3}$, T.hjem. H: Anna, f. Grøndtvedt.

Nagell, Eduard S., 57 A., $^{7}/_{5}$, Bergen.

Nandrup, Sofie, 76 A., $^{6}/_{5}$, Chr.ania (?).

Nannestad, Christian Ludvig, fhv. Sognepræst, 87 A., $^{30}/_{8}$, Namsos.

—, Christiane Hersleb, $^{2}/_{3}$, Rissen.

Nathanson, Jenny Margrethe, f. Hansen, $29^1/_2$ A., $^{2}/_{6}$, Neuenahr.

Natvig, Henrik Gustav, Skibsreder, $^{27}/_{6}$, Chr.sand.

Neeb, Alma Fredrikke, 42 A., $^{2}/_{12}$, Fr.hald

Nerdrum, Hellen Marius, fhv. Sorenskriver, 79 A., $^{23}/_{10}$, Chr.ania. H: Janna, f. Dybwad.

Neuberth, Sofie, Enkefru, 76 A., $^{29}/_{12}$, Chr.ania.

Neumann, Fredrik, Chefingeniør, 25 A., $^{5}/_{8}$, Para.

Nicolaysen, Christian Stibolt, kgl. Fuldm., 39 A., $^{11}/_{9}$, Chr.ania. H: Aslaug, f. Schøyen.

—, Victor, 27 A., $^{27}/_{12}$, Ameriku.

Nielsen, Anna Margrethe, f. Hammer, $^{22}/_{3}$, Bergen.

—, Caroline Emilie, f. Petersen, 68 A., $^{6}/_{1}$, Haugesund.

—, Cathrine Ditlefine, f. Hvistendahl, $40^1/_2$ A., $^{7}/_{3}$, Drangedals Præstegaard.

—, Erik Thurmann, Skibsreder, $^{8}/_{11}$, Aasgaardstrand. H: Cathrine, f. Wiesenbach.

—, Jacob Johan, $^{14}/_{1}$, Ringsaker.

—, Johanne, 18 A., $^{24}/_{9}$, Kragerø.

—, Julie Augusta, f. Espensen, $57^1/_2$ A., $^{28}/_{5}$, Skien.

—, Kitty, f. Lange, 39 A., $^{27}/_{4}$, Evenvik, Sogn.

—, Niels Johan, fhv. Adjunct, 65 A., $^{11}/_{12}$, Bergen.

—, Morten Beyer, 72 A., $^{4}/_{7}$, Bergen. H: Marie, f. Vedeler.

—, Theodor Emil, kgl. Fuldm., 67 A., $^{12}/_{8}$, Chr.ania,

Nilsen, Anders Eriksen, 38 A., $^{16}/_{11}$, London, H: Edith, f. Grindell.

—, Andreas, Skibsmægler, $76^1/_2$ A., $^{11}/_{8}$, Bergen. H: Margrethe, f. Tornøe.

Nilsen, Carl, Overlærer, $^{28}/_{8}$, Lillehammer.

Nissen, A. R., Grosserer, 66 A., $^{13}/_{2}$, Hammerfest.

—, Martinius, Kasserer, 73 A., $^{17}/_{9}$, Chr.ania. H: Marie, f. Lium.

Norbom, Ragnvald, Styrmand, $^{13}/_{2}$, Civita Vecchia.

Norby, Martin, $17^1/_2$ A., $^{21}/_{1}$, St. Helena.

Nordahl, Asta, $^{20}/_{3}$, Chr.ania.

- , Hans, 77 A., $^{12}/_{4}$, Bergen.

Norløff, Nelly, f. Andersen, 42 A., $^{1}/_{6}$, Drammen.

Norman, Johan August, Sadelmager, $^{18}/_{10}$, Chr.ania.

—, Maren, Sadelmager J. A. N.s Enke, 63 A., $^{19}/_{11}$, Chr.ania.

Normann, Andreas, $78^1/_2$ A., $^{24}/_{4}$, Fr.-stad.

—, John, Capitain, $^{27}/_{3}$, Stenkjær bgr. T.hjem. H: Sara, f. Hegdahl.

Norstrøm, Fabian Gustav, Direktør, f. $^{25}/_{9}$ 22, † $^{18}/_{4}$, Stockholm.

—, Olga, f. Olsen, $27^1/_4$ A., $^{28}/_{10}$, Stenkjær.

Nyegaard, Caroline Elisabeth, f. Gulbrandsen, 76 A., $^{11}/_{3}$, Aaskollen pr. Drammen.

—, Hans Olsen, Rebslager, 75 A., $^{14}/_{1}$, Bergen. H: Maren f. Bjerck.

Næss, Christen, Dispachør, $^{12}/_{2}$, Kragerø. H: Rikke, f. Schrader.

Obel, Victorine, Enkefru, 77 A., $^{9}/_{1}$, Chr.ania.

Obstfelder, Johan Gottfried, fhv. Telegrafbestyrer, 40 A., $^{21}/_{9}$, Bergen.

Ohldieck, Wilhelmine, f. Krampe, 83 A., $^{19}/_{8}$, Bergen.

Ohlsen, Edw. B, fhv. Consul i Molde, 64 A., $^{7}/_{6}$, Chr.ania.

—, Gjert Buck, Havnefoged, 58 A., $^{21}/_{12}$, Chr.sund. H: Julie, f. Hjortdahl.

Ohmann, Christian J., Bogbinder, 71 A.. $^{31}/_{3}$, Bergen.

Olsen, Alida Marie von Krogh, f. Dodt, 78 A., $^{19}/_{12}$, Bergen.

—, Benny, f. Finckenhagen, 37 A., $^{21}/_{7}$, Chr.ania.

—, Carl Tybring, Grosserer, 39 A., $^{29}/_{7}$, Paris. H: Thrine, f. Gedde.

Olsen, Chr., Portrætmaler, 85 A., $^{25}/_{8}$, Chr.ania.
—, Christine, f. Krohn, $^{7}/_{12}$, Chr.ania.
—, Christine Susanne, f. Schweigaard, 81 A., $^{14}/_{1}$, Kragerø.
—, Ingeborg, f., Alver, 78 A., $^{18}/_{8}$, Bergen.
—, J. W., 69 A., $^{27}/_{9}$, Bergen. H: Bolette, f. Köhler.
—, Jenny Mathilde, f. Lobes, $^{11}/_{10}$, Kbhvn.
—, Johannes, fhv. Regningsbud, 83 A., $^{9}/_{10}$, Chr.ania. H: Caroline, f. Moses.
—, Karen Johanne, f. Fischer, $^{14}/_{5}$, Chr.ania.
—, Kjerstine Cathrine, f. Wulff, 32 A., $^{21}/_{3}$, T.hjem.
—, Rolf, Telegrafbestyrer, 62 A., $^{1}/_{1}$, Porsgrund. H: Marie, f. Adtzlew.
—, Stina, f. Wulff, $^{21}/_{3}$, T.hjem.
Olson, Anna J. C., f. Abildgaard, 76 A., $^{15}/_{8}$, Kongsberg.
Omejer, Thorvald, Cand. philos., 48 A., $^{12}/_{12}$, Chr.ania.
Osenbroch, Jørgen D., 78 A., $^{13}/_{5}$, Bergen.
Ottesen, Anne, Enkefru, $^{26}/_{5}$, Chr.ania.
—, Elise Marie, $^{4}/_{1}$, Chr.ania.
—, Hallfried, 43 A., $^{31}/_{8}$, Bordeaux.
—, O. B., Restauratør, $^{25}/_{6}$, Gardermoen, bgr. Chr.ania. H: Marie, f. Hansen.
Otto, Peter N., f. Farsund $^{27}/_{2}$ 1830, † i Helsingør $^{6}/_{11}$.
Overwien, Theodor August, Kbmd., 60$^{1}/_{2}$ A., $^{11}/_{6}$, Chr.ania. H: Hanna, f. Mürer.
Paasche, Sara, 76 A., $^{4}/_{2}$, Chr.ania.
Paltiel, Henriette, 22 A., $^{3}/_{8}$, T.hjem, bgr. Chr.ania.
Parr, Hannah, f. Jørgensen, $^{18}/_{8}$, Drøbak.
Paulsen, Jacob Theodor, fhv. Sanitetskapt., 83$^{1}/_{2}$ A., $^{21}/_{6}$, T.hjem.
Paus, Chr. B., Skibsreder, 87$^{1}/_{2}$ A., $^{21}/_{5}$, Chr.ania. H: Mine, f. Ernst.
—, Severin Johan Jacob, Doktor, 74 A., $^{25}/_{1}$, Brevik. H: Mimi, f. Heyerdahl.
Pay, Marthe, 73$^{1}/_{2}$ A., $^{28}/_{8}$, Drammen.
Pedersen, Amund, Hattemager, $^{11}/_{9}$, Chr.ania. H: Anna, f. Urdahl.
Pedersen, Magenhild, f. Hougen, $^{10}/_{8}$, Chr.ania.
Petersen, Elisabeth Margrethe, f. Dietrichson, 67 A., $^{8}/_{8}$, Chr.ania.
—, Lorentz Didrik Klüver Muus, Postbetjent, $^{19}/_{8}$, T.hjem.
Pettersen, Andrea Mathilde, f. Bader, 64 A., $^{1}/_{8}$, Chr.ania.
—, Inger Marie, f. Holm, 84 A., $^{21}/_{2}$, Brevik.
—, Kirsten, Enkefru, 84 A., $^{29}/_{9}$, Chr.ania.
Pihlfeldt, Charlotte Marie, 21$^{1}/_{2}$ A., $^{21}/_{6}$, Vaidaguba.
Piro, Elias Heltberg, Cand. Jur., 26 A., $^{25}/_{12}$, Hamar.
Plathe, Marie Claudine, 19 A., $^{22}/_{8}$, Schweitz, bisat i Østre Bærum.
Platou, Carl Ludvig Stoud, ORsagf., 56 A., $^{27}/_{1}$, Chr.ania. H: Marie, f. Christiansen.
Plesner, Marie, Frue, 29 A., $^{28}/_{4}$, Chr.ania.
Pleym, Gyda, 27 A., $^{4}/_{1}$, Hemnes Helgeland.
—, Hanna, f. Aas, $^{23}/_{7}$, Chr.ania.
Ploen, Willy, $^{11}/_{7}$, Chr.ania.
Poppe, Harald August, fhv. Capt., 56 A., $^{11}/_{8}$, Chr.ania.
Poulson, Poulowna, 76 A., $^{9}/_{2}$, Drammen.
Qvam, L., Bankkasserer og fhv. Kirkesanger i Melhus, $^{11}/_{6}$, Hofstad (Melhus?).
—, Regine, f. Berg, 71 A., $^{19}/_{10}$, T.hjem.
Raad, Anna, $^{3}/_{7}$, Bergeu.
Rahe, G. H., Kontorchef, 54 A., $^{20}/_{10}$, Chr.ania.
Ramm, Nils Arentzen, Disponent, 25 A., $^{12}/_{3}$, Greager pr. Fr.stad.
Randers, Ole Jørgen, fhv. Politimester, 52 A., $^{14}/_{2}$ Molde. H: Beate, f. Bjørset.
Ravn, Doris, f. Carlsen, $^{23}/_{1}$, Skien.
—, Elisa, 16$^{3}/_{4}$ A., $^{6}/_{2}$, Vanelven.
Ree, Anders, $^{28}/_{6}$, Tyskland. H: Emma, f. Harboe i Stange.
Reiersen, Karen, f. Olsen, 37$^{9}/_{12}$ A., $^{24}/_{2}$, Chr.ania.
Reime, Emerentze Andrea, f. Reutz, 83 A., $^{30}/_{8}$, Nestun.

Reinertsen, Henriette, f. Holm, 48 A., $^{11}/_{11}$, Bergen.

Reiss, Thea, f. Schjulstad, 45 A., $^{18}/_{3}$, Chr.ania.

Reissiger, J. H., Apotheker, 47 A., $^{22}/_{11}$, Lærdal.

Reitzel, Theodor Emil, Malerm., $74^{1}/_{2}$ A., $^{10}/_{6}$, Chr.ania. H: Susanne, f. Larsen.

Rennord, Oscar Ulrik, fhv. Musikelev, $^{10}/_{1}$, Chr.ania.

Resch, Gunløde, 83 A., $^{26}/_{12}$, Chr.ania.

Richter, Sofie Marie, f. Bernhoft, 57 A., $^{24}/_{12}$, Stjørdalen.

Rieber, Paul Gottlieb, 89 A., $^{14}/_{5}$, Bergen. H: Johanne, f. Martens.

Riim, Johanne, 81 A., $^{27}/_{4}$, Bergen.

Riis, Fredrikke, 77 A., $^{20}/_{10}$, Chr.ania.

Roald, Severin, Skuespiller, $^{3}/_{4}$, Chr.-ania.

Roede, Grethe, Enkefru, 95 A., $^{6}/_{10}$, Chr.ania.

—, Lars, Grosserer. 59 A., $^{7}/_{2}$, Chr.-ania.

Rogge, Morten Schreuder, 40 A., $^{6}/_{7}$, Bergen.

Roggen, Johanne Margrethe, f. Hoffmann, $^{28}/_{8}$, Onsø Præstegaard.

—, Theodor Emanuel, 36 A., $^{30}/_{7}$, Bergen.

Rogstad, Elise, f. Larsen, Foged Thor R.s Enke, 65 A., $^{23}/_{11}$, Østre Aker.

Rolén, Johan Bernhard, Garversvend, 61 A., $^{27}/_{1}$, Chr.ania.

Rolfsen, Emmanuel, 25 A., $^{18}/_{10}$, Mandal.

—, Michael, ORsagf., 81 A., $^{22}/_{6}$, Chr.-sand.

Rolseth, Bolette, f. Bergh, 75 A., $^{21}/_{7}$, T.hjem.

Rosendahl, Fredrikke, f. Juell, 74 A., $^{12}/_{2}$, Chr.ania.

Rosenkilde, Lucie, 47 A., $^{30}/_{6}$, Grimstad.

Rosenqvist, Einar, $25^{1}/_{2}$ A., $^{9}/_{4}$, Nordstrand, bgr. Chr.ania. H: Agnes, f. Lunde.

Rosenvinge, Martin Hoff, 16 A., $^{21}/_{10}$, T.hjem.

—, Petter, Mekanikus, 46 A., $^{20}/_{5}$, Chr.-ania.

Roshauw, Kjeld C., Bureauchef, 51 A., $^{9}/_{7}$, Chr.ania.

Rossov, Caroline, f. Olsen, Skrædderm. Henrik J. R.s Enke, 80 A., $^{14}/_{10}$, Chr.ania.

Rummelhoff, Johan Ludvig, Malerm., 75 A., $^{18}/_{3}$, Mandal.

Rumohr, Claudia, 84 A., $^{22}/_{6}$, Frønningen.

Rye, P. E., Stationsmester, 74 A., $^{6}/_{8}$, Hønefos. — H: Johanne, f. Gjerdrum.

Ryen, Bolethe Teoline, f. Haneborg. $67^{3}/_{4}$ A., $^{24}/_{1}$, Strømmen.

Rynning, H. M., 67 A., $^{15}/_{5}$, Chr.-ania. H: Laura, f. Kaas.

Rytterager, Iver, kgl. Fuldm., 79 A., $^{8}/_{5}$, Chr.ania. H: Emilie, f. Hoffeldt.

Ræder, J. G., Generallieutenant, $^{3}/_{1}$, Chr.ania.

Røberg, Rebekka Angell, 61 A., $^{19}/_{10}$, Lersund.

Rød, Barbra, f. Hansen, 68 A., $^{11}/_{6}$, Nøterø.

Røe, Hansine Nicoline, f. Grønbeck. $66^{1}/_{2}$ A., $^{7}/_{7}$, Chr.ania.

Røhne, Elisabeth Marie, f. Torgersen, 82 A., $^{20}/_{3}$, Østre Aker.

Rønneberg, Oscar Winge, Kbmd., $38^{1}/_{2}$ A., $^{13}/_{5}$, Moss. H: Gina f. Pettersen.

Rønning, Marie Othelie, f. Eichholz, $^{4}/_{5}$, T.hjem.

Rørdam, Karen Marie, f. Olsen, $^{26}/_{10}$, Bodø.

Røsche, Thora Augusta, 27 A., $^{3}/_{6}$, Bergen.

Saastad, Severin, Mejeribestyrer, $^{29}/_{1}$, Hønefos. H: Bolette, f. Disch.

Sabro, Mauritz L., 79 A., $^{27}/_{8}$, Drøbak.

Sandborg, Pauline, 28 A., $^{18}/_{2}$, under et Ophold i Syden.

Sars, Maren Cathrine, f. Welhaven, 87 A., $^{27}/_{12}$, Chr.ania.

Saxrud, Dyre, Sergeant, 24 A., $^{21}/_{7}$, Stange. H: Gudrun, f. Buch.

Sawert, Henrik Flor, Sømand, $22^{1}/_{2}$ A., Rejse til Brasilien.

Schaanning, Peder, Overingeniør, $^{1}/_{10}$, Chr.ania. H: Agnes, f. Salvesen.

Scharffenberg, Adolf Julius, ORsagf. 72 A., $^{6}/_{6}$, Vaage. H: Marie f. Kruse.

Schaffscher, Ingeborg Marie, 93 A., $^{1}/_{8}$, Bergen.
Schau, Ørnulf Tolv, $^{4}/_{3}$, Chr.ania.
Scheel, Johan Christian Ræder, Sorenskriver, 74 A., $^{10}/_{2}$, Toten, bgr. Chr.ania. H: Mathilde, f. Bay.
Schenck, Sverre, $^{7}/_{1}$, Chr.ania. H: Jenny, f. Sundby.
Schibsted, Elise, 82 A., $^{9}/_{6}$, Chr.ania.
Schie, Einar Gudmundsen, $^{8}/_{12}$ A., $^{8}/_{3}$, Volden, Søndmør.
Schelerup, Sophie, f. Berg, $^{11}/_{1}$, Suresnes pr. Paris.
Schilling, Wilhelm, 71 A., $^{18}/_{5}$, T.hjem. H: Ninne, f. Simonsen.
Schjesvold, Mariane Eugenie, f. Eckell, $^{8}/_{12}$, Larvik.
Schjørn, Johan Ludvig, Lieutenant, 27 A., $^{5}/_{6}$, Redjaf, Kongo.
Schjøth, Jens Rudolf, 80 A., $^{8}/_{7}$, Chr.-ania.
Schjøtt, Eva, $^{24}/_{2}$, Bergen.
Schlanbusch, Ole Kr., 28 A., $^{21}/_{9}$, Vestre Aker.
Schlytter, Bent Wettergreen, 24 A., $^{6}/_{4}$, Nordre Fron.
Schmidt, Adriane Christiane, 77 A., $^{18}/_{4}$, Chr.ania, bgr. T.hjem.
—, Erich, Direktør, $^{3}/_{1}$, Bergen.
—, Hakon, fhv. Bryggerimester, $^{21}/_{3}$, Chr.ania. H: Inga, f. Olsen.
Schou, Fanny Alfrida, $^{18}/_{5}$, Chrania.
—, Fritz Christian, 17 A., $^{3}/_{8}$, Moss.
Schreiber, Christiane, 76 A., $^{28}/_{11}$, Chr.-ania.
Schreuder, Henriette Louise, f. Lund, $^{22}/_{11}$, Chr.ania.
—, Johanne Margrethe, f. Vedeler, Biskop S.s Enke, 63 A., $^{7}/_{4}$, Bergen.
Schrøder, Alette, 20 A., $^{6}/_{2}$ Fredriksværn.
—, Johan Bernhard, Handelsb., 31 A., $^{2}/_{5}$, Bergen. H: Betzy, f. Elholm.
Schubart, Mathias Engelhardt, Bogholder, 47 A., $^{12}/_{8}$, Chr.ania. H: Thora, f. Bentsen.
Schult, Gustav, Apotheker, 63 A., $^{12}/_{9}$, Chr.ania.
Schultz, Hans Albert, 22 A., $^{26}/_{2}$, Chr.-ania.
Schultz, Johan D., 67$^{1}/_{2}$ A., $^{22}/_{11}$, Bergen.
—, Oscar, Styrmand, 25 A., Dampskibet „Alfs“ Forlis i Novbr.
Schwartz, Hans Jürgen, Høiesteretsadvokat, $^{3}/_{1}$, Drammen.
—, Joh. J., fhv. Stadshauptmand, $^{16}/_{3}$, Drammen.
—, Othilie Christine, f. Holthe, 72 A., $^{18}/_{1}$, T.hjem.
Schweder, Joachim, fhv. Skibsfører, 68 A., $^{25}/_{3}$, Chr.ania.
Schweigaard, Anthonie, f. Smith, 82 A., $^{29}/_{1}$, Chr.ania.
Schüssler, Johan Heinrich Günther, Bygmester, 62 A., $^{25}/_{9}$, Kongsvinger. H: Clara, f. Westfos.
Schøning, Catharina Helene, f. Normann, Provst L. O. S.s Enke, 80 A., $^{8}/_{7}$, Chr.ania.
Sclater, Emma f. Blackwell, 41 A., $^{21}/_{2}$, Westmeston, Hassocks, England.
Sebelien, J. L., Tømmermester, $^{18}/_{5}$, Kbhvn. H: Dorothea, f. Gude.
Seeberg, Gundelle Agathe, f. Sverdrup, $^{11}/_{8}$, Horten.
—, Thorvald, Kjbmd., 70$^{1}/_{2}$ A., $^{7}/_{4}$, Tønsberg.
Selmer, Ludvig, fhv. Kjbmd., 85$^{1}/_{2}$ A., $^{17}/_{12}$, Chr.ania.
—, Olaf, Marinelieutenant, 25 A., $^{6}/_{7}$, Bangkok, Siam.
—, Wilhelmine Ernesta Hadoline, $^{4}/_{12}$, T.hjem.
Selvik, Elsa, $^{4}/_{5}$, Chr.ania.
Semb, Fredrik Herfordt, 76 A., $^{2}/_{9}$, Chr.ania.
—, Petter, Skibsreder, 69 A., $^{29}/_{8}$, Vestre Halsen pr. Laurvig. H: Inger, f. Marcussen.
Siewers, Carl Johan Franklin, 65 A., $^{24}/_{12}$, Tonsaasen.
—, Lyder Alexander, 33 A., $^{2}/_{8}$, Australien.
Sigwart, Louise, Enkefru, $^{4}/_{7}$, Nittedal.
Simers, Einar, Grosserer, $^{17}/_{8}$, Vestre Aker. H: Thora, f. Møller.
—, Isak, fhv. Sorenskriver, 67$^{1}/_{2}$ A., $^{20}/_{5}$, Chr.ania. H: Sofie, f. Andersen.

Simers, Peder Ostenfeldt, fhv. Kontrollør, 83 A., 12/11, Drammen.
Sinding, Anne Cathrine, f. Opager, 32 A., 14/10, Chr.ania.
Sissennére, Guillaume, 20/8, Drøbak.
Sjestrøm, Fredrik Johan. 11/11, Leopoldsville, Congo.
Skancke, Elen, f Dahlen, 45½ A., 7/7, Røros
—, Johan Tønnesen, 16½ A., 26/9, Chr.ania.
Skøyen, Mina, 11/8, Chr.ania.
Smith, Albert, Arkitekt, 6/4, Syd-Africa.
—, Anne, f. Blyberg, 80 A., 5/8, Hønen, Ringerike.
—, Chr. Aug., Hoteleier, 83½ A., 28/9, Chr.ania.
—, Dagny, 18 A, 4/9, T.hjem.
—, Lucie, 85 A., 20/10, Bergen.
—, Menga Perpetua, f. Luis, 73 A., 18/12, Chr.ania.
Sogn, Ingvar, ORsagfører, 18/12, Vestre Aker.
Solberg, Mina, 71 A., 16/1, Bergen.
Solbu, Maren Christiane, f. Parelius, 31 A., 3/5, Gøteborg.
Solem, Nicolai, Kasserer, 60 A., 9/7, Chr.ania. H: Anna, f. Jarmann,
Sommelet, C., Madame, 13/3, Paris.
Sommer, Margrethe Sophie, 17/12, Bergen.
Sommerschild, P. H., Gaardbruger, 21/11, Børsen.
Sooth, Steen, Stud. med., 31/12, Ullevold Lazaret.
Spångberg, Alfred L. N., Fuldm., 17/7, Topeka, Kansas.
Sparre, Thor, Tjener, 24½ A., 21/8, Chr.ania. H: Marie, f. Olsen.
Spendrup, Julius, Arkitekt, 21/1, Kbhvn. H: Hildur, f. Bull.
Sperati, Angelo Paolo, 29 A., 26/7, Virginia, Mexico.
Spolert, Einar Peter Georg, Læge, 46 A., 12/2, Kongsvinger.
Spørck, Ludvig, Fabrikejer, 29/5, T.hjem. H: Magnhild, f. Duus.
Stabell, Anna, f. Berg, 86 A., 30/5. T.hjem.
Staib, Thorvald, Controllør, 64 A., 16/6, Chr.ania.
Stampe, Andrea, f Olsen, 28/3, Bækkelaget, bgr. Chr.ania.
Stang, Annar Theofil Herman Fredrik, Kjbmd., 41 A., 16/4, (uden Sted). H: Bertha, f. Rønneberg.
—, Erika, Musiklærerinde, 37 A., 28/10, Chr.ania.
—, Thomas, Læge, 28½ A., 27/10, Fauske.
—, William Newbold, 26/7, Chr.ania.
Steen, Andrea, f. Isaksen, 47 A., 12/8, Bergen.
—, Estance, 64 A., 3/10, Chr.ania.
—, Marie Josefine Eline, f. Carosin Deslandels, 29 A., 15/12, 97, Øst London, Syd-Afrika.
Steensen, Nanna, f. Larsen, Foged P. C. S.s Enke, 80 A., 6/12, Chr.ania.
Steffens, Harriet, 18 A., 28/11, Chr.ania.
—, W. A., 77 A., 19/1, Trara pr. Fr.-hald. H: Hanchen, f. Gaden.
Stengel, Mathilde Helene, f. Larsen, 36 A., 7/7, Lødingen.
Stier, Alvine, 31 A., 25/6, Chr.ania.
Stiegler, Isak Lohmann, 74 A., 3/9, Bergen.
Stohp, Adolphe, 54 A., 18/4, Hamburg.
Stolt, Alberta, Enkefru, 20/8, Chr.ania.
Storjohan, Nanna, f. Holmboe, 59 A., 28/5, Chr.ania.
Storm, Gunnar, Stud. jur., 27/6, Chr.-ania.
Stribolt, Fredrik Wilhelm, Agent, 24/2, Kbhvn.
Strøm, Albert Severin, Distriktslæge. 47 A., 18/8, Chr.ania. H: Minda, f. Bratt.
—, Axel Aas, Ingeniør, 42 A., 3/1, Hamar, bgr. T.hjem. H: Helga, f. S.
—, Gustav Axel Peder, 25 A., 29/7, Chr.ania.
—, Johanna, 24 A., 24/5, Hitteren.
—, Mathea, 20/6, Chr.ania.
—, Milla, f. Holmboe, 31 A., 20/11, Chr.ania.
—, Oluf, fhv. Kbmd., 54 A., 22/8, Chr.-ania.
Stubergh, Trygve, 19/10, Forlis ved Skotland.
Støren, Ole Henrik, Stud. med., 25½ A., 14/11, Chr.ania, bgr. Lillehammer.

Suckow, Fredrik, 42½ A., $^{8}/_{8}$, Bergen. H: Mathilde, f. Jensen.
Sudmann, Hanna Gustava, f. Behr, 34 A., $^{2}/_{4}$, Bergen.
Sundt, Ane Bergitte, f. Falstad, 79½ A., $^{10}/_{2}$, T.hjem.
—, Anne Sofie Heyerdahl, f. Storm, 83¾ A., $^{24}/_{10}$, Fiskum Præstegaard.
—, Carl Christian, 61 A., $^{1}/_{3}$, Drammen.
—, Fredrikke, $^{8}/_{11}$, Chr.ania.
—, Lauritz O., 84 A., $^{7}/_{6}$, Skonevig.
Svanfeldt, Knut Johan, $^{2}/_{12}$, Californien.
Svanholm, Carl J., Skomagermester, 77 A., $^{8}/_{5}$, Chr.ania.
Svendsen, Sophus Georg, Ingeniør, 22 A., $^{29}/_{8}$, Kragerø.
Sverdrup, Therese Mathitde f. Sverdrup, 55 A., $^{11}/_{1}$, Ottersø, Namdalen.
Sømme, Axel Christian Zetlitz, $^{31}/_{7}$, Kbhvn.
Sørensen, Caroline, f. Malthe, Statsraadinde, 98 A., $^{30}/_{9}$, Chr.ania.
—, Laura Margrethe, f. Øwre, 27 A., $^{21}/_{12}$, Bergen.
—, Severin Johan, Malermester, 53 A., $^{28}/_{3}$, Chr.sand.
Sørum, Eleonore Magdalene f. Damm, 73 A., $^{26}/_{12}$, Chr.ania.
Søyland, Johanne, f. Maartmann, 39 A., $^{27}/_{4}$, Tønsberg.
Tandberg, O. N., Agent, 75 A., $^{16}/_{10}$, Chr.ania. H: Jacobine, f. Pavels.
Tax, Marie Sophie, $^{6}/_{1}$, Chr.ania.
Theiste, Christian, Ingeniør, 68 A., $^{4}/_{3}$, Østre Aker, bgr. Chr.ania. H: Betha, f. Heftye.
Thesen, Alvilde, $^{30}/_{5}$, Valestrandsfossen.
Thiis, Hans Schlytter, 27 A., $^{25}/_{12}$, fra Sunderland til Baltimore.
Thome, Frantz Anton Wilhelm, fhv. Distriktslæge, 81 A., $^{15}/_{4}$, Stenkjær.
Thoresen, Anna Cathinka, $^{18}/_{5}$, Venedig.
Thorne, Herman, $^{25}/_{9}$, Evje Herregaard.
Thrane, Fredrik Washington, Capitain, 83 A., $^{10}/_{1}$, Philadelphia.
Thrap, Christine Elisabeth, 43 A., $^{12}/_{4}$, Chr.ania.
Thuesen, Lorentz Hersleb, Stud. med., 28 A., $^{29}/_{7}$, Risør.
Thune, Elise Marie, 40 A., $^{23}/_{9}$, Chr.ania.
Titland, Mikkel R., Lods, 77 A., $^{27}/_{11}$, Bergen. H: Louise, f. Helmers.
Tolstrup, Holger, Stud. theol., $^{15}/_{4}$, Roskilde.
Tonning, Cornelia, f. Dundass, 81 A., $^{22}/_{2}$, Porsgrund.
—, Hans, Stuert, $^{17}/_{9}$, St. Jago.
Torgersen, Evine, $^{4}/_{12}$, Ris, Vestre Aker.
—, Karen, f. Løberg, 81 A., $^{28}/_{3}$, T.hjem.
Torp, Hans Christian, Student, $^{18}/_{6}$, Chr.ania.
—, Nils, fhv. Gaardbruger, 78 A., $^{25}/_{6}$, Malvik.
Treu, Carl Sigismund, 71 A., $^{6}/_{8}$, Holmestrand.
Tunaal, H. C. A., Bryggeformand, 42 A., $^{29}/_{12}$, Chr.ania. H: Anna, f. Borgmann.
Tvethe, Maximilian Braun, ORsagf., 73 A., $^{11}/_{8}$, Chr.ania. H: Nathalie, f. Henriksen.
Tøttrup, Emilie, f. Lehmann, 87 A., $^{6}/_{4}$, New-York.
Uhl, Fr., fhv. Stationsmester, 73 A., $^{20}/_{10}$, Nedre Eker.
Ulich, William Dahl, Handelsmand, 67 A., $^{18}/_{7}$, Lebesby. H: Caroline, f. Ellingsen.
Ulstad, Paul, fhv. Kæmner, 88 A., $^{12}/_{1}$, T.hjem.
Undall, Marie Frimann Dahl, 51½ A., $^{12}/_{2}$, Bergen.
Urdahl, Stevelin, 52 A., $^{22}/_{11}$, Chr.ania. H: Henriette, f. Andresen.
Vauvert, Nils Duchesne, Direktør, 29 A., $^{5}/_{2}$, Torda, Siebenbürgen, bgr. Porsgrund $^{26}/_{2}$. H: Mammy, f. Claussen.
Vedeler, Marie, $^{24}/_{1}$, Bergen.
Vemmestad, Johanne, f. Brambani, 37 A., $^{29}/_{11}$, p. t. Chr.ania.
Vetlesen, Mariane, f. Flood, Distriktslæge J. A. V.s Enke, 68 A., $^{27}/_{7}$, Chr.ania.
Vibe, Augusta, Rector F. L. V.s Enke, 86 A., $^{3}/_{6}$, Chr.ania.
—, Christine Dorothea, 61 A., $^{21}/_{5}$, Chr.ania.
Vichne, Knud Monsen, $^{29}/_{4}$, Bergen. H: Katinka, f. Buntz.
Vickstrøm, Ellen, $^{23}/_{3}$, Tromsø.

Viker, Ingeborg Marie, Lærerinde, $^{7}/_{12}$, Kongsvinger, bgr. Chr.ania.

Vinsnes, Svend Borchmann Hersleb, Sognepræst, 71 A., $^{24}/_{12}$, Faaberg. H: Thrine, f. Heltberg.

Vislie, Gerda Marie, f. Annerløv, 29 A., $^{31}/_{12}$, Chr.ania.

Waalmann, Erik, $16^{1}/_{4}$ A., $^{9}/_{7}$, Tønsberg.

—, Sverre, $20^{1}/_{2}$ A., „Alfs“ Forlis i Novbr.

Walnum, Anna Elisabeth Louise, f. Suur, Sognepræst S. B. H. W.s Enke, $^{1}/_{2}$, Vik, Sogn.

Walter, Eline Ludovica Marie, $^{26}/_{1}$, T.hjem.

Wang, Anne Cathrine, f. Tandberg, $^{21}/_{12}$, Chr.ania.

Wankel, Karen Bolette, f. Sandberg, 83 A., $^{28}/_{10}$, Kambo pr. Moss.

Wassilioff, Fatjanna Alexandrine, $55^{1}/_{2}$ A., $^{27}/_{6}$, Fredriksværn.

Weltzin, Anna, Skuespillerinde, 18 A., $^{15}/_{4}$, Bergen.

Wenneberg, Helga Elisabeth, 23 A., $^{28}/_{8}$, p. t. Søndre Fron.

Wennevold, Laura Antonette Marie Emerenze, $28^{1}/_{2}$ A., $^{13}/_{12}$, Østre Aker.

Wentzel, Anne Sofie, $67^{1}/_{2}$ A., $^{29}/_{3}$, Chr.ania.

Wenzell, Fredrik, Sadelmager, 70 A., $^{15}/_{9}$, Grimstad.

Werenskjold, Christian, Arbeider, 73 A., ($^{3}/_{9}$?) bgr. $^{6}/_{9}$, Oslo. H: Laura, f. Bergstrøm.

Wesenberg, Augusta, 66 A., $^{10}/_{5}$, Østre Aker.

—, Peter, Consul, 64 A., $^{8}/_{9}$, Laurvik. H: Marie, f. Dahl.

Wessel, Antonnette, $^{25}/_{3}$, Chr.ania.

Westberg, Agnethe Elise, f. Norby, 69 A., $^{16}/_{5}$, Fr.hald.

Wetlesen, Adolph Christian, Fyrvogter. $85^{1}/_{2}$ A., $^{27}/_{9}$. Kvitnes, Chr.sund.

Wiberg, Axel Bertram, Bogbinder, 51 A., $^{27}/_{4}$, Chr.ania. H: Mathea, f. Bergersen.

—, Peter Lauritz, Kbmd., 50 A., $^{4}/_{2}$, Bergen.

Widt, Niels Winther, 50 A., April, Berlin.

Wiehe, Oleane, f. Gulbrandsen, $^{26}/_{10}$, Chr.ania.

Wiencke, Carl August, $20^{5}/_{12}$ A., $^{22}/_{1}$, (Australien?)

Wiese, Christine, f. Holst, Kbmd. L. W.s Enke, 66 A., $^{29}/_{5}$, Bergen.

—, Søren, Consul, 64 A., $^{4}/_{11}$, Fr.stad. H: Marie, f. Mørck.

Wiger, Marie, f. Jensen, 74 A., $^{4}/_{4}$, Chr.ania.

Wiig, Berentine, f. Eide, $^{26}/_{10}$, Bergen.

Wiingaard, Margrethe, f. Ipsen, 60 A., $^{9}/_{5}$, Chr.ania.

Wilberg, Jørgen Engebrecht, 54 A., $^{28}/_{10}$, Fr.stad. H: Eleonore, f. Schübeler.

Wilckerling, Johan Martin Christian, fhv. Garvermester, 60 A., $^{5}/_{7}$, Bergen. H: Anna, f Nielsen.

Wild, Marcus, Grosserer, 58 A., $^{26}/_{5}$, Chr.sand. H: Margrethe, f. Warth.

—, Marcus, 26 A., $^{9}/_{11}$, Chr.sand.

Wilse, Lauritz Marius, Capitain, 67 A., $^{22}/_{10}$, Kragerø.

Wimpelmann, Caroline, Enke, 73 (80?) A., $^{18}/_{12}$, Chr.ania.

Winge, Christiane, 76 A., $^{28}/_{12}$, Chr.-ania.

Winnje, Oline, f. Arentsen, Dampskibsf. W.s Enke, $^{31}/_{1}$, T.hjem.

Winther, Andrea, f. Lyche, $^{10}/_{1}$, Chr.-ania.

Wist, Marie Louise, f. Dreier, 42 A., $^{2}/_{9}$, Mosjøen.

With, Hedley, 27 A., $^{28}/_{1}$, Syd-Afrika.

Witt, Carl, Fabrikant, $63^{1}/_{2}$ A., $^{6}/_{12}$, Østre Aker.

Wittenberg, Th., $^{23}/_{12}$ 97, T.hjem.

Wittrup, Edward, $^{12}/_{7}$, Chr.ania.

Wold, Johanne Mathea, f. Holst, 68 A., $^{23}/_{1}$, Horten.

Wolff, Julie, f. Sneedorff, Etatsraad-inde, 86 A., $^{2}/_{3}$, Kbhvn.

Wraamann, Caroline, f. Asbjørnsen, $^{20}/_{8}$, Bergen.

Wulff, Anders, Typograf, 34 A., $^{18}/_{6}$, Chr.ania.

Wulfsberg, Eyvind, Skibsfører, $^{2}/_{10}$, England. H: Bolette, f. Munthe.

Wøllner, Peter Tønder, 78 A., $^{22}/_{8}$, Kbhvn. H: Marie, f. Møller.

Young, Nils, Gaardbruger, 62 A., $^{11}/_{2}$, Østre Aker. H: Karen, f. Tveter.

Zapffe, Carl Johan, 31 A., $^{30}/_{10}$, New York.

—, Caroline, f. Hansen, 67 A., $^{22}/_{9}$, Chr.ania.

Zehe, Margit Ida, $^{17}/_{9}$, Bergen.

Zeuten, Fanny Elisabeth, 68 A., $^{7}/_{11}$, Chr.ania.

Ziener, Halfdan, Skipper, 47 A., $^{28}/_{12}$, Chr.ania.

Øhlckers, H. Conrad, $56^{1}/_{2}$ A., $^{17}/_{9}$, Chr.ania.

Østgaard, Karen, 65 A., $^{8}/_{11}$, Chr.ania.

Østerberg, Wera, $^{17}/_{7}$, Chr.ania.

